

GOVERNMENT OF INDIA
ARCHÆOLOGICAL SURVEY OF INDIA
ARCHÆOLOGICAL
LIBRARY

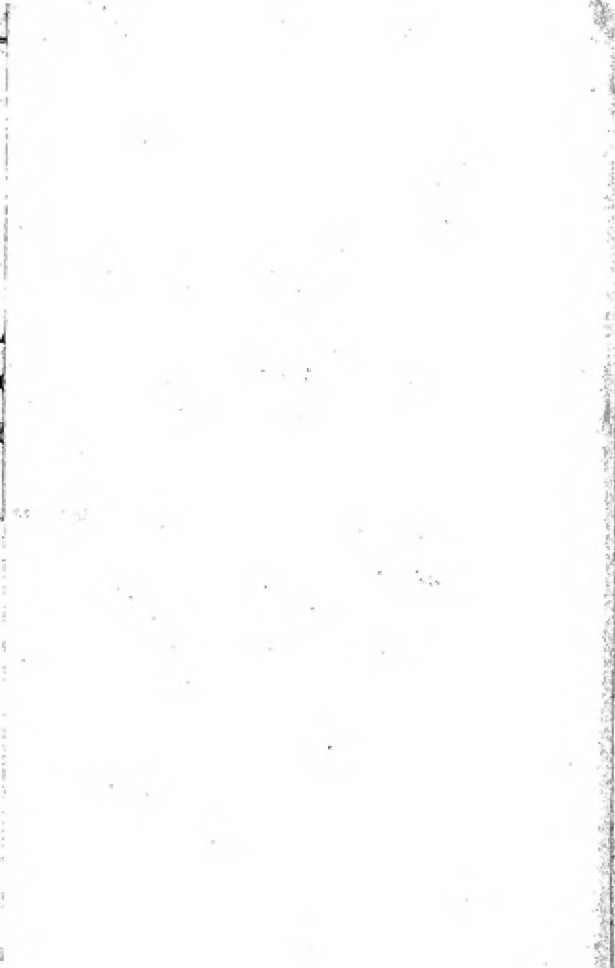

SION NO. 13471

No. 910/stg

~~A N~~
~~1779~~

NOT TO BE ISSUED

STRABONIS
GEOGRAPHICA ^{Vol. 2}

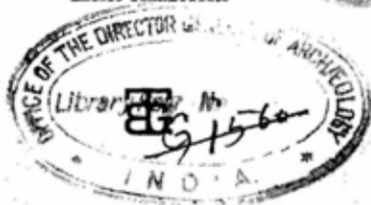
RECOGNOVIT

AUGUSTUS MEINEKE

13471

VOLUMEN SECUNDUM

EDITIO STEREO-TYPA

LIPSIAE

IN AEDIBUS B. G. TEUBNERI

MDCCCXCIX

1899

910
Str

CENTRAL ARCHAEOLOGICAL
LIBRARY, NEW DELHI.

Acc. No.....13471.....

Date.....14.2.1969.....

Call No.....910.....val (2)
Sir.

Nostrae lectionis a Krameriana in iis, quos secundum volumen Strabonis complectitur, libris haec est discrepantia:

397, 28. λέγοντες 398, 8. 9. διὸ δίκαιά μοι 31. μέγ
 399, 8. Λούλους 9. Σιβινούς 28. Γαμαβρίλουι 400, 17.
 διαύχον 29. Ουαρον 401, 1. 2. Ουκρομίου 9. Καθύλων καὶ
 Ἀμφάνων 22. † τριακοσίων 402, 2. Οὐνδοινοὶ † καὶ ἡ Βοίων
 5. Ἀλπίων 8. ἐπὶ ταύτῃ Rectius ἐπὶ ταύτῃ 15. ἐξελασθεῖν 31. 32.
 τοσαύτας 403, 13. Ταῦτα δὲ δικάως 16. καὶ ἡ 19. Βοίων] Ita ubi-
 que scripta vel scribere volui pro Βοίων 404, 7. ἀναβάσα ὑπερπετής
 16. παρήκουσι 21. οὐδένα 21. 22. πεποιημένον 405, 28. Φοῖβον
 τε παλαιόν 30. Σακράτης] Fort. add. ἐξ 406, 11. [δὲ] ὀρθῶς
 10. Τρωάδι 25. τοὺς † μὴ ὀπισθεν 407, 25. 26. χρημάτων †
 ἐκτίμῃσιν 410, 10. ἀποθεν 411, 10. Παγγαίαν 11. ἄρμον,
 ἐκ δὲ 15. εἰ γάρ, αὐτὸ χρῆναι 412, 7. τὰ ὑπὸ] τὰ delet Spenge-
 lius 23. πρότερον 28. πλὴν ἢ φόρτον 413, 15. 16. κακο-
 τεχνίας εἰς πλεονεξίας 414, 9. ἐς 20. οὐδένα 415, 28. γενεᾷ
 19. [δὲ] ἐν 27. ἦν ἔξευξεν Δαρειῶς] Haec suspectat Kramerus, fort.
 recte 416, 3. καὶ ἐπὶ σοφῶν ἵνα ταῖς 4. εὐρέματα 7. οὕτε
 ἀληθείστατα 8. εὐρεμα 11. ὕστερον 17. πλάσματα 417, 27.
 τέσσαρας 418, 4. Δάοι 24. Μυσοῖς 27. ἐς 419, 2. εἴκοσι
 μυριάδας ἐκπέμπειν † στρατίας 24. εἴκοσι 420, 2. ἑννακόσιοι
 7. τεσσαράκοντα 422, 3. Φαναγορίαν 4. καὶ † πηλὸν εἶναι
 4. Νεοπτόλεμον — 7. ἱππομαχία post τὸ μέγεθος 10. 25. τες-
 σάρων 423, 1. τοῦ μυχοῦ † καλοῦνται 4. 5. σταδίων τεσσαρά-
 κοντα 16. καὶ ἄλλος λιμὴν] Pro ἄλλος fort. ἄρα 424, 2. αὐτῇ
 15. Παρισιάδου, et sic etiam in aqq. 425, 11. εὐγαιον 14. εὐ-
 γαιος 17. στάδιοι περὶ πεντακόσιοι 19. Νυμφαῖον 31. ὅς ἐστ.
 426, 9. Φαναγορίαν 29. ἑννακισχίλων 427, 15. 16. † τριά-
 κοντα γοῦν ἀποδίδωσι 428, 11. καθίσταται Spengellus 12.
 στάδιον δέκα 22. Διοφάντου, Μιθριδάτου στρατηγούντα 430,
 14. 15. ἐφ' ἑκάστη δ' αὐτῆς, ἐπὶ μὲν τὰ Θράκῃ ἢ Ῥοδόπῃ, ὁμο-
 ρον ὑψηλὸν ὄρος 21. Ραιτοὺς καὶ Τοινίους 431, 6. πολὺν]
 Recte Coraes πολλοὶ 8. ὑπερθεῖσι 18. Σαῶν 20. Νόαρος κλη-
 θεῖ 433, 4. Φάριος. καὶ ἡ τῶν 8. Πριάμων 10. Δάλμων
 17. μέσον 29. τὸ ἔθνος om. 434, 1. Αὐτταρίαι et hic et
 in aqq. 6. ὁ † Ριζαίων κόλπος 13. 14. Θουνάται] Rectius

fort. Θουράται 435, 29. τὰ πειλὴν ἀπὸ] Indicavi lacunam ante ἀπὸ. excidisse videtur τερματιζόμενος vel simile verbum 436, 11. εἰ ποῦ τι 437, 23. 24. περὶ τὸν Αἴμον καὶ οἱ ἐπ' αὐτοῦ 26. δὲ ἐπὶ 438, 2. Τρεῖς 26. ὅπου om. 439, 5. 6. Σηλοβρία 6. Πολυνοβρία 8. ἢ add. post αὐτὴ ib. ἐστὶ καὶ ἡ 30. προσεχίς 440, 10. Φαρναίος ib. πρότερον 29. πρότερον πλεύσαντες [εἰς] τοὺς 441, 10. ὅροι Ἰλλυρικοὺς 12. ἀρξαμένον 442, 2. Αἰλος 15. Αἰλῆα 443, 4. γαίης † αἰλῶς 21. δ' οὐν 444, 16. Ἐόρδαν 449, 9. 10. Λαλασίη, Περσίδους τε συνεστήσαντο 10. καὶ † Ἑγγελλοὺς καὶ 11. Ἀνγκησταί 12. τριπολίτης Πιλαγονία καὶ Ἐορδοί 14. Ἑγγελλοί 17. Ἀνγκησταί 19. Ἰερρα 21. Νεοπτολεμαί] De Pyrho Neoptolemi filio v. Vindla. p. 89. ubi adde schol. ad Euripidis Androm. 24. 26. Ἀνγκηστόν 28. Κερκύρας 450, 1. Παραιοί 10. τριπολίτης 13. Στρέβατα· Κύδρια 451, 22. 23. Σελήεντος . . . ἐν δὲ Θεσπρωτοῖς 452, 1. τε 15. ἐπιτερημάτων † τμήρους οἶον 17. καταχρηστικῶς [εἰς] καὶ 25. μὲν τοῖς 28. Πιλαγυῖας] Mallim Θερταίης 29. Θεσσαλίας] Hoc fort. del. ib. δὲ 453, 8. Σκότουσαν 28. κρατοῦντα] Spengelius κρατοῦντα. recte κρατοῦντα 1. a. manu tenentem 26. 27. 31. γαλιεῖον 454, 6. ἐπείκειται] Roclus esset καίται 7. ἐπὶ τὰ πρὸς] Quae sequitur decem literarum lacuna, in ea σπενά scriptam fuisse, nescio a quo notatum memini 27. γελᾶται] λέγεται? 30. 31. τιμῶν] Spengelius δαιμῶν 455, 24. λούση 26. παραλληλογοράμιον 456, 7. Ἰδωντες] Ὀδοντες? 9. δὲ] Spengelius γὰρ 457, 16. ἐν δὲ δεξιᾷ τῇ Ὀσσαν, ἵππος om. 22. Θράκη 458, 12. 13. om. 20. φασὶ 23. μεῖζονα 459, 1. τῆς † Πιλλαιας 8. ὀνομάζουσι 460, 2. Αἰνία 461, 5. κάλλιστον † τῆς γῆς τῇ ὅπῃ κίθνεται ἀλλὰ τὸ τῆς πηγῆς τῇ Ἀεῖῳ] Spengelius κάλλιστον τῇ ὅπῃ ἐκίθνεται, ἀλλὰ τὸ τῆς Αἰῆς τῇ Ἀεῖῳ 24. Αἰνίαν 462, 27. Μηκύβερτα 31. πρίξ τῆς 464, 11. ἀγαθίδες 14. χρεῖα 15. ἀργύρεα 465, 25. ἀγαθίδας 466, 25. καὶ [γὰρ] αὐτοῖς Spengelius 466, 32. Πιλαγόνες 467, 28. Ἰσμερα] Imo Ἰσμερα 468, 11. εἰκοσι 15. Ὀρθαγορία 17. χαράκωμα 18. ἀποθεν 9. χαράκωματος 469, 25. εὐρόντοτον] λιρόντοτον? 470, 9. Ἐισοῦς 19. βάλλαι] Corrige operarum errorem ex βάλλει pro ἐκβάλλει 22. 23. Ἀσσιμαχία 24. Ἐισοῦς 26. Ἐισοῦντα 472, 17. μέγιστε 26—32 om. 473, 5. πάντα] πάντα τὰ Spengelius 6. μέγος † τῆς Μανιδονίας ἀποδάσκειν 474, 3. [Τῆς] Ἑλλάδος μὲν οὐν 5. τεσσάρων 7. Ἰωντες] Corr. Ἰωνες 17. μὲν εἶναι] μείναι? 18. φησὶν ὁ Θουκυδίδης] Haec fort. delenda 21. ἱεροσθενούς 20. Αἰολικοῦ Ἰθονος] V. Heyne Op. Ac. 2 p. 7. 475, 9. δ' ἐστὶ 11. τοιαῦτα 12. 13. δὲ ἰδίᾳ λαβόντες 18. γῆν ἀρχὴν ib. θάλασσαν 26. δὲ ταῦτα δύο 28. ἑκὸς † Πυλῶν μέγος τῆς ἐκβολῆς τοῦ Πηνειοῦ· καὶ τοῦτο δ' ἐστὶ τὸ Θερταλίων· ἐστὶ δὲ 476, 14. δ' om. 16. τὴν μὲν Βοιωτίαν] τὴν μὲν [Ἀττικὴν καὶ] Βοιωτίαν? Vidit etiam Spengelius. cf. Vindla. p. XII.

477, 16. αἱ om. 30. ἡ om. 478, 12. καὶ om. 16. τέρμοισιν
 479, 7. † πόλιν ib. *τὴν δὲ παρ' 20. σχεδὸν δὲ] Add. videtur
 τι 23. ὀνομάζει ib. δεῖ om. 31. προσκτις[Θεῶν] 481, 14.
 τῇ † ἐπιθαλάσσιονα 15. Βοιωτῶν 19. 20. ἐκεῖ — στρατεῖται ante
 τὴν ἀγέτ' ἐξ 21. δὲ 24. ἡ Ἀθηναῖα om. 31. ἀνδρα, φήσας,
 * ἀνδρα Μούλιον 482, 4. καὶ add. ante Κραναῖοι 20. καὶ
 περὶ] καὶ τὸ περὶ? 21. οὖν] Fort. delendum 25. αἰοδῆς· φησὶ γὰρ
 Οἰχαλήθεν ἰόντα παρ' Εὐρύτου Οἰχαλήος. εἰ μὲν γὰρ ἦν Θητα-
 λικὴ 483, 1. δὲ τῆς τοῦ Πηνειοῦ καὶ τοῦ Σαλλήεντος] Correxii
 Ernestus Curtius, nisi quod καὶ τῆς τοῦ Σ. scripsit. quod sequitur ἐκ-
 βολής, idem recte scripsit ἐμβολήs 32. corr. ἐφ' 484, 6. 13. τίς-
 σαρα et τέσσαρας 485, 2. Ἀλεχύλος] Ἀρχιλοχος? 17. ἐνέμοντο
 πολιτείας 486, 4. ἐχόμενον — Λαμπείας] Haec recte delere videtur
 Curtius 487, 4. Πάροιο] Scribendum videtur Πίροιο 10. Ἀέκρεον
 ut in sqq. 21. τῷ ἑγγυτάτῳ 22. ἐκεῖ 488, 12. Γυθίου 13.
 τὸν τε Κελάδοντα 18 et 20. Ἀλφειονίης] Scripsi Ἀλφειωνίης.
 praestat fortasse Ἀλφειφῶς 24. ἀνθίαν ὡς τὸ 489, 7. Φέλλαντο
 10. ὁ om. 12. ἐκ τῶν ἐπὶ τῶν Ὀμήρου τεκμαίροιο 14. καὶ
 Ἀρκαδικός] Haec fort. transponenda 10. post Ἀεκρατικός 21. ἀπα-
 τηθεῖσαν 490, 1. πολέδια] Quod revocandum 24. *δ' et hypo-
 stigma post διήγησιν. delenda potius verba τὸ δ' ἀπίχεσθαι προσήκε
 μᾶλλον 491, 30. μὲν] Delendum videtur ib. Σωτάδην 492, 2.
 πορεύεσθαι 29. lacunam om. 493, 22. Μινυήιον] Ἐλινυήιον?
 30. Τπαιαία 494, 4. ἐπέδειξαν 7. καὶ τάφος· καὶ Ἀχαιοὶ εἰσεῖ
 δὲ] καὶ τάφος καὶ αἱ Χασαί· εἰσεῖ δέ; 17. Παδινῇ 19. λιγέ' ib.
 αἰοδῆς, ἑκατῶν ὕμνους 21. Παδινῇ 495, 11. Κελάδοντι 23.
 Κυπαρισσεῦσι 496, 1. Ἐρανα] Rectius videtur Ἐρανα 2. καὶ ἡ
 ἀκρα om. 30. μὲν] Delendum videtur 497, 3. φυσικῶς] Hoc
 abesse malim 17. 18. ὁμωνύμως μὲν οὖν 24. 25. Πτελεάσιμον
 28. Ἠλείας 30. οἱ δὲ πολέδιοι (sive potius πολέιδιοι) om.
 498, 22. δύσετό 501, 17. ὑπῆρχε 504, 9. εὖρεμα] Quod for-
 tasse revocandum 22. οὔτε 505, 16. Ἀέκρεον 19. ὅσας θ' 27.
 διὰ om. 30. πολλὰ † καὶ νομίζουσιν 506, 7. Πέσαν et sic in sqq.
 9. ὅρων 25. post φησὶ verba in margine posita 26. τεσσαρα-
 κοντα 31. Ἐνισία] Scripsi Ἐλισία, at debebam Ἐλιπία. Hesychius
 Ἐλιπεύς· ὁ Ἐνιπεύς ποταμός. Quod confirmat titulus Theasalicus edi-
 tus ab Ussingo Inscr. gr. 2, 7. ἐκ τοῦ Εὐρώπου ἐν τὸν Ἐλιπῇ, ἀπὸ
 τοῦ Ἐλιπίος ἐν τὸ νῆμος. Itaque Ἐλιπεύς pro Ἐνιπεύς dicebatur, ut
 λίτρον pro νίτρον, et alia. Hinc corrigenda quae dixi in Vind. Strab.
 p. 111 sq. 507, 3. Θηραῖαν ib. post ἰόντων verba in margine
 posita, quorum partem (inde ab ὑπέρκειται) suspectavit Kramerus in
 notis 5. ἐξηλείφθη 508, 10. † Ἀχαιοὶ 510, 8. καὶ ἡ Κυπα-
 ρισσία add. post Κορυναίσιον 14. καὶ pro ἐπὶ 16. προσκυμένη
 511, 8. Κιναιδίον 10. Βαίρυλος 18. Θαλάμους 20. ἀγόμε-
 νος 22. τῆς add. ante Ἀθηναῖς 23. καὶ et 25. Τράγιον sine ante-
 rioris; non videntur haec Strabonis esse 512, 10. Ἐρανα] Malim

Ἐρανα 313, 17. ἀφοῶν pro κρατῶν 314, 11. 12. ἐλθὼν ἐξ Ἐρινου om. 315, 31. κατὰ τοῦτον] Volebam καὶ τοῦτον cum Corae 316, 8. Ἀμαθούς 9. Γύθιον ut in seqq. 26. τὸν [Θορά]κα. Scribendum videtur κατὰ τὸν [Θόρα]κα 28 — 317, 7. non videntur Strabonis esse 317, 13. post προσηγομένηθῃσαν sequuntur ea quae ego in margine posui 24. 25. ποιεῖ . . . γὰρ 25. Φεραίᾳ δ . . . ἀπὸ ἐντὸς] Volebam ἐκτὸς. V. Vind. Strab. p. 115. ubi recte probavi Φαραίᾳ, pro quo per errorem Φάριδι editum est. ibidem πολέμιους comici, non πολέμους 320, 3. ἀποδίδοται 6. ἐμβαλόνσης 19. γαίης 29. πρόσω sine aster. 29. 30. κάθηται 321, 4. τῶν [Λεπτα]ῶν? ib. Μεσσαίων] Μακιστίων? 8. τῶν τε 322, 12. δοκαί . . . πίπτειν 323, 9. τεσσαράκοντα 27. Λαίης sine asi. 324, 2. Σαρωνικόν. καλεῖται δὲ πᾶς 11. ἀλλὰ νῦν τὰ μὲν 15. Ἀγαθόν 25. Ἀγαικόν om. 325, 25. 26. Ἀργος ἄνδρον θεοὶ δ' αὖ θίκαν Ἀργος ἄνδρον] Pro θεοὶ δ' αὖ scripsi ut par erat ἰὼν Δαναοί. ai Strabo non nisi priora Ἀργος ἄνδρον apposuisse videtur. Δαναοί error est typographicus 29. δὴ 326, 8. δέχονται κατὰ τὴν συναλοιφήν 9. ἐλέγχιον] Fort. errore operarum, quaequ岸 fuerunt qui ita scriberent 16. ὄρνις 28. χωεῖν μὲν κείσθαι 20. om. parentheses signa, quibus quae inclusi verba fortasse ne sunt quidem Strabonis 327, 1. εἰπαίν] Fort. ἐκπαιεῖν 4. † ἐν εὐπορίᾳ 11. Πάλινθος 29. ἡγεμονίδας οὐσας 328, 9. Λακωνικὴν 15. συνέβη om. 329, 4. τῆς Ναυπλίας 7. Μίδα pro Μίδα 8. Πρόσωμα [καὶ] αὕτη 11. οἱ δὲ [ἐξ Ἐρμιόνης] εἰς 12. ἴσιν αὕτη 14. ὅπου om. 23. αὐδ' ? 25. καὶ sine asi. 32. Νισαίαν 330, 6. αὕτη 331, 2. . . . on] Fort. [πλατύτερον] 3. ἢ ante Ἐπίδαντος abesse malim ib. φησὶ γὰρ 23. Τροίῃνι 25. τοῦ om. 332, 4. ἐπ' αὐτὸν 334, 5. γαῖθῖον 26. Τριχορῦθον 335, 18. ὦν om. 20. lacunae signa om. 27. τὸν ἐπὶ 27. εἰς Κόρινθον add. post πλοῦν 28. τὸν φόρτον· αὐτόθι καὶ περὶ † τε τῶν ἐκκομιζομένων 336, 11. Διός om. 337, 23. 24. φράτα sine asi. An φλεβία? 31. ὑποπεσοῦσαν] Scripsi ὑποῦσαν cum Plethone, nisi praestat υποπεπταῖσαν 32. λευκὸ λίθον] Fort. λευκοῦ λίθου 338, 5. Βοιωτῖδος 17. τῆς περὶ τὸ 339, 15. λείον 30. ἐγένοντο ib. ἐν ἄλλοις] Fort. εἰς ἄλλους 340, 14. ἀρῖται Spengelius 341, 3. 4. κατορθομένων 11. πάντες] An πα[ρ]ῶντες? 15. Εὐφρόνιος 24. Σικωνίαν 26. Ταράραν 342, 2. Αἰγιάλους ib. ἀνφίσθαι 3. σταδίου 4. Σήμερος 27. Τριχορῦθον 343, 1. φυλάς] Fort. βίους 2. βίους] Fort. φυλάς 344, 4. συνοῦσαι 6. οὐ συνελθοῦσης] Curtius Pelop. I p. 451. οὐ συνετάσης, quo sensu οὐκ ἐτι συνετάσης requirerem. nil mutandum videtur 9. δ 30. ἱστίῃ] Fort. ἱστικῆν vel ἱστίκοι 345, 1. Θαλάσσης 12. 13. Ἡσιόδος — Θετταλικῆς in marginem reicienda videntur 346, 2. post βουλομένων add. quae in margine posui 10. παρ' ὃν [Παῖρος] ποταμὸς ib. μέγας * Μέλας] Μέλας Curtius Pelop. I p. 450. 347, 22.

πόλιν pro χώραν 348, 7. post Φαριδς quae in marginem relecti, in quibus Βούραν [κα]θ' scribendum videtur 349, 3. Φαράται 7. τριάκοντα om. 30. αὐτῇ 350, 17. πενήκοντα] πάντε Müllerus Dor. II p. 430. 32. περὶ Στύμφαλον 351, 13. εἰς Θανμακοῦς om. 14. καὶ τὸν Πηγεῖον om. 352, 7. 8. ὅτε — Κορινθίαν post Δοκρῶν 10. 11. λεκτίον om. 13. ἐπὶ] Fort. καὶ 18. σφόδρα pro οὕτως 21. ποιοῦντα τὸν κόλπον τὸν om. 22. οὐδ' ἂν om. 25. ὅπου τὸ pro εἰ μὴ τὸ 26. ἐποίησιν om. 27. τὰ περὶ . . . τὸν μυχὸν 353, 9. δὲ om. 11. ἡ Ἀττικὴ om. 28. lacuna pro πάλιν ἀπὸ τῆς 30. Ἀττικῆς] Fort. ἀκτῆς 354, 4. ὃν recte post ὠψιλὸν add. Coraes 5. ληξομένων 9. Μινῶα et sic constanter 10. Νισαία 355, 3. ιεσσαίων 3. Νίσος 12. νείμας . . . α 13. νείμων 26. παροξυνάων 32. ante ἐποίησαν fort. excidit καλεῖσθαι, quod in similibus locis addere solet Strabo 356, 15. Νισαίαν 21. 22. καθάπερ — πνοάς non videntur Strabonis esse 25. 26. Κυχρεία 31. Δήμητραν 337, 8. 9. Βάικαρος — καλούμενος non videntur Strabonis esse. postrema ὁ νῦν — καλούμενος suspectavit etiam Kramerus in addendis 358, 15. Ἐλευσίον 30. Ψευτάλια 359, 1. Ψευτάλια 6. στορίῳ] ἰσθμίῳ? 18. τὸ] τό τε? 360, 1. 2. περὶ τῆς 2. ἐκεῖ τι 5. αὐτοῖς [ἰδρυσιν] καταλαβόντων? 6. ἡρώων [ἔστιν ἰσθμὸν]? 26. καὶ εἰς τὸ 27. Θησεῖον . . . ὃς ἔχει 27. 28. καὶ τὸ Διονυσιακόν, [καὶ δὴ καὶ τ]ὸ Ὀλύμπιον? 31. πλείστα om. 361, 4. Ἀκτικὴν 12. φιλότιμον] Libri φιλόδημον. an φιλεῖδημον? 18. [ἀλλ'] εἰσὶ? 28. προσθήσειν, ὅτι 362, 5. of om. 363, 8. Θορεῖς 12. Θορίας 13. Φάβρα] an Φάγρα? ib. Ἐλεούσσα 19. φερίζουσι 24. 25. Πρασία 364, 5. τετραορίστω 365, 6. Κηφισσός] Debebam Κηφισός 22. [κείμενα . . .] ἡ πρὸς 24. ἡ Ἀττικὴ σὺν τῇ om. 27. 28. Πηγὰς 28. ὄρων pro τόπων 29. ἀπὸ τοῦ pro τῇ ἀπὸ 366, 20. χρησαμένους ἐπι[μελεῖ] μηδὲ? 21. εἰ om. 369, 14. αἰ om. ib. ἀνάλογον] Hoc revocandum 370, 9. σύριγξ 20. θαλάσσης 25. Σιγηλοῦ] Imo Σιγῆλον 30. Ἀμφιάρειον 371, 1. τὴν ἐκ om. ib. post Χαλκίδα add. καλοῦσι δὲ Βοιωτικῶς Μυκαληττόν, quod Μονυκαληττόν scribendum 3. Μυκαληττόν 23. ἀπὸντι 24. Τάναγρα κ[αὶ] μ[ὴ] ἢ δὲ Φαράλ κ[αὶ] μ[ὴ] ἐν δεξιᾷ? 372, 14—17. διάγραμμα — πολὺ ἑλαττοῦς] Haec fortasse post Ὀροβία transponenda, aut quae sequuntur 17. κῆται — Ὀροβία delenda 32. ἣν γὰρ ὁ[μῶνυμος πόλις τῇ] Μεγαρικῇ? 373, 1. πρόσχωρος τοῦ om. 375, 10. ἐπήρξε 376, 10. οὕτε 24. 25. τόπω[ν] σημήναιεν' ἂν ὥστε τῷ] λόγῳ 27. ἀέζων μνήμης καὶ τῶν μ[ὴ]· χαλεπὸν [δ'] ἐν 377, 2. περιώμεθα τὰς ἀρχὰς λαβεῖν·] ἐνταῦθα 4. 5. χρησίμων ἢ [ληφθὲν ἐξ ἄλλω]ν ἡμῶν 20. post εἰδ' add. εἰσὶ [δὲ] καὶ — τούτῳ, quae in margine posui 378, 19. αὐτὸς ἐ . . . . . τοῦ πατρὸς 20. μ . . . . . τερὸν 379, 1. εἰκοσι 21. θίαν 380, 5. [ὑφ' ἐτέρω]ν 6 et 10. Ὠαίλαι 381, 10. Κορωνεῖας] Libri Κορωνίας. Fort. Κορωνίας ib. ἐπιλαῖω] Operarum error pro ἐπὶ λαῖω. λαῖον loci nomen fuisse

videtur prope Coronam. Cf. Hippocrates Epid. III p. 134 et 142 ed. Lutr. ἐπὶ τοῦ Ἀγίου, de quo dixi super in Commentatione de Hippocratis Epidemias in Relatt. ministr. Acad. Berol. 1852. 25. Βοιωτίας pro Μεγαρίδος ib. pro al lacuna 382, 8. πολιτίων] Hoc revocandam 23. [κ]ινηθεῖς 383, 2. 6. Πτωχόν 4. Πτωχόν 17. οὕτε

21. τίντορος 385, 12. 13. πολυχρηματίσαντας 27. οὕτε μὴ em. 386, 3. ὦν pro ὅν 26. καὶ διαγώσιν 29. κλισίην em.

397, 12. καθήκιν 15. Ἀντίκυρα 388, 5. πᾶσα em. 389, 12.

Πηληϊάδῃ ἀνακτος 390, 7. ὁ per errorem irrepsit ib. Κίρρα

391, 1. ἐπιμήθη em. 392, 31. ἱερὸν χρημάτων δὲ χάριν τῶν ἀνα-

θημάτων 393, 22. κατωρχθῆναι 394, 16. ἀνὰ κρουσιν 19. ἐπι-

παιωτισμὸν 21. ὥς καὶ τὸ λαμβάνειν add. post κακισμοῖς 23. εἰς

add. ante ἰεράτους 395, 27. παιωτισμὸν 396, 11. Ἀλκμαίωνος

13. Ἐξ ἀρχῆς γὰρ 14. ὀπισθεν ὁ Μάραθος 23. Θουκυδίδης

δ' ἐν Μεγάροις ψηλὴ add. post μυθιόνοισι 397, 7. οἱ δ' ἐνοι-

κούντες Τραχίνιοι λέγονται] Haec fort. delenda 21. ἐκείνης 398

11. Πανόπην Γλήχωνα 18. post Εὐκέρη add. quae eos in margine

posuimus 399, 13. κατέληξεν 18. τοῦσδε ποτὶ φθ. 19. 20.

Δοκρῶν κῆθει ὁμάς Ὀπόεις 600, 16. εἰκοσι 601, 7. οἰκίσται,

[ἀλλὰ νῦν εὐήροτόν] τι πεδίον 8. καλοῦσιν οὕτως 9. 10. [αἱ

Ἀργεῖαι, ὡν τὴν γῶραν 11. 16. ἀγροῶν . . . Ἀσπην]

Excidisse videtur οὕτε ἐν. Ceterum vide ne iniuria erroris accuset Strabo

(si tamen haec Strabonis sunt) Hellenicum; Ἀσπην eadem dici potuit quae

ἄλλῃ Νάπη, ut Ἑλικεύς dicebatur Thessalia, qui ἄλλῃ Ἐπικεύς. vide

supra p. V. 27. αἱ οὐκ οὐκ ἄλλων 604, 10. Ἀντίκυραν 20. ἀπαντα

τελευτῇ πᾶσι 605, 32. ἱπᾶ 607, 5. καὶ οἱ [Θετταλῶται] ἱπ-

εῖξ; Baumannus Mythol. vol. 2 p. 277. 608, 4. post στρατίας add.

καὶ οὐκ ὁ ἰερατὴν Δολόπεισιν ἀνάσσειν 5. αὐτῶ em. 6. post μό-

ρον add. δέγων ἱερίν 12. γὰρ em. οἱ μὲν em. nec necessaria

sunt 22. ὅταν οὕτως em. 29. Θετίδιον 30. Θετίδιον 610,

17. ἐντεῦθεν δὲ 21. συνθήκων Φυρσάλοισι] Ita haec supplerunt

critici; non minus recte posita συνθήκων Φίλιππος 611, 2. Τρα-

χίνα] Τραχινίαν? 13. Ἀσπίαν 613, 3. πρὸς ἑω δὲ em. 18. τὴν

Οἰταίαν em. 22. θαλάσσης 23. μεσογίῃ 614, 25. Φυλλαίου

615, 8. ἐννετηκόντα 9. εἰκοσι 18. Νηλίας et 20. Νηλίαν 616,

10. Μεθώνη 617, 2. καὶ τῆς Διευκαλλίας] Haec delenda videntur

3. Ἰερραπολιτικῆς] Hoc delendum videtur 5. λιθίας, ὅφ' ἧς

618, 6. μυθιστορεῖται sive scilicet. 10. 11. ὀνομαζόμενοι 21. ἄλλοι em.

619, 4. εἰκοσιν 10. Καρχαίφου 620, 5. Λευκόνγειον 14. post

ἐκείνους add. εἰς τὴν ἐν τῇ μεσογίᾳ ποταμίαν 621, 13. πεδίον

νῦν] Cod. A πεδίον ἱερίν ὁ νῦν. Fort. igitur πεδίον ἐν νῦν 18.

19. καὶ [ἡ] ἐν Σερφίᾳ 21. καὶ — Ἀρίστα] Haec fort. delenda 29.

καὶ Ὀδησσοῦ em. 30. Ὀλοσσῶν 622, 10. ἐπειληφότας] Fort.

ἐπειληφότας 11. ὑπὸ] Fort. [οἱ] ὑπὸ 11. 12. Περραιβικά] Fort.

Περραιβικοὶ 623, 11. τοιοῦτον 624, 5. δὲ ἰδίους] Fort. Διδύ-

μοις 7. κολωνοῖς] Fort. Κόρωνις 20. καὶ em. 626, 13. Ἐπειδῇ

ἡ Εὐβοία 627, 15. τὸν om. 20. Αἰνυλὸν 24. Περιάδα 25. ἐν
 φ] Fort. ἐνθα 26. καὶ add. ante τοῦ 628, 24. πλησίον om.
 28. ποιεῖδιον] Quod revocandum 629, 6. τὸν πῖνον 8. Μα-
 λιακῇ 24. Αἰνυλός 630, 16. 17. ὥσπερ — τάρχευρεα om. 23.
 Εὐβοῖδα] Imo Εὐβοῖδα ib. καρπῆν] Fort. κάμπτων 631, 1.
 ποῖι Ἐρετρια add. ἐν δὲ τῇ Ἐρετρικῇ πόλει ἣν Ταμύναι, quae cum
 πλησίον τοῦ πορθμοῦ coniuncta (in libris haec leguntur post αὐτόν 3.)
 ποῖι κατωφθῆνται 19. transponenda esse vidit Kr. in notis 3. αὐ-
 τόν] Fort. ἰναιτόν 19—21. ἐν δὲ — πορθμοῦ] De his vide ad 1.
 632, 1. ὅς γε καὶ 4 et 5. lacunas om. 5. ὥστε τῷ 6. δρῶν]
 Corrige δρῶν 27. οὐδὲν 32. lacuna om. 633, 10. Ἀβαντες pro
 ἀποβαίνοντες 634, 10. Λαμίαν 21. Παλαίρος 636, 31. Γαρ-
 γάσσον 637, 13. τηλεφανοῦς· ἀλλὰ κατ' 24. Ἀλκμαιωνίδα
 638, 26. ποιῆσθαι 642, 1. Ταπεινός 10. Κισσαλλῆνες, καὶ [of
 μὲν] ὑπ' Ὀδυσσεὺς 26. Αἴνος add. post αὐτῇ 644, 5—7. μέμνη-
 ται — ἰδέλων] Haec fort. ex lib. 12 p. 549 addita sunt 11. ἔστιν
 ὁ κύκλος 15. τριακόσιοι 22. πλείους αἰεὶ 23. καὶ add. ante
 πρὸ 645, 9. βούπερος 30. Ταπεινός 646, 14. 15. Κριθωνὴ
 15. αἰ om. 16. ἰνικῶς λεγομένη add. post κόλπον 647, 4. οὐ
 ante οὕτως om. 21. Λυσιμαχία, ut in sqq. 649, 15. ἱμπερίαι
 25. Ἀλκμαιῶνα hic et in sqq. 653, 16. † λέγων post Ἐπειῶν 19.
 πιστόν om. 24. ἀπελθόντος 654, 12. lac. signa om. Excidit
 fort. νάμιν 656, 25. καὶ — ἐμπλέκεσθαι om. 658, 3. γέννηται
 659, 22. Ἀγδιστιν] Ἀγδιστιν C. Keilii 24. Σακυλῆν 24.
 *6. καὶ Κυβήβην om. 660, 10. διὰ τε Ὀμηρον 11—18 ὅς ἐκ
 — μητρὸς om. 13. pro μητρὸς pone μητρός] 14. post εὐρήματα
 dele parentheses totam 29. Παλημῆδην 30. οὐ εὐν] Fort. θύων
 ib. κωρῶν, ὅς] Fort. κωλῶν ὅς 661, 24. 25. Κορύπια 28
 σερμὰ Χέτες] V. Hermannum Aeschyl. 31. σακυλῶδεϊκτον 662.
 22. χάσσαν] Fort. ἀράσσαν, ut sit paroemiacus 663, 4. εὐροὶ om.
 9. ὄρεαι ib. ἰγόνοντο 665, 4. Κορυβάντιον 10. ἡίδιοι
 667, 4. αὐτῇ 25. ὑπὸ τὸ μέγεθος] Fort. ὃ ὅπου ἔστι μέγιστον
 668, 5. Λυκίων 669, 9. Βοῖον 23. 27. 30. Λύκτον 670, 5.
 ὁμοῦντος] Malim ὁμοῦντως 671, 2. Ζεὺς om. 673, 14. λόγῳ
 † ἄθλων 15. φησὶν 674, 21. 22. καὶ Ὀδυσσῆν 675, 14. ποιη-
 τῆς] Fort. Νίστωρ 21. [οὐτε] κατὰ τὴν στρατείαν — ἱεῖδον add.
 post αὐτῷ 676, 7. † ἐν 8. ἀνδρεία σπασίτια, ὅπως 677, 8.
 Κεῖς 19. malim Κισσοῦ 680, 11. lac. signa om. 26. αἰσχερὸν
 post τυχεῖν 681, 18. Θῆρα 682, 18. ἱπιβαίνειν 27. δ' οὐν
 πεντεκαίδεκα om. 683, 6. κώμιον] Quod revocandum 14. ἡ
 μς] Fort. οὐ μς 15. δαίη ἡ] Fort. ἡ δαίη 30. 31. Πήναια] Imo
 Πήνεια, ut monuit Lobeckius ib. τετρασι] Quod fortasse cupidius
 relict quam debebam 684, 6. Κορησεῖα hic et in sqq. 685, 3.
 μηχανύνοσι — συλλαβὴν in parenth. 686, 2. Λεῖα 12. post Λεῖος
 add. quae nos in margine posuimus 689, 12. πλησιάζοντα] Fort.
 ἱππολάζοντα 690, 16. ἴς 691, 2. καὶ om. 25. ἐπέρχονται

693, 12. *λάσεων* 694, 20. ὅ ante *δυνα* add. ib. *ἄνεκ*
 695, 2. *Φαναγορία* ei sic constanter 24. *Τορμάται* 696, 17.
Ῥίνας 697, 13. *Ζυγίων* 24. τοῦ] *Malim* τῆς, vel τῆ τοῦ 20
μίαν] *λίμνα*? 699, 6. οὕτω δει *δέξασθαι* ποῖς *δρόμος* 7. 700,
 3. πολλήν τε 6. 7. *ἐπεκρίμινον* 14. 15. *καυωθείσης* — *Εὐριπί-*
δης] *Haec* fort. *delenda* 701, 4. περὶ δὲ τὴν *Διοσκουριάδα* *ῥεῖ* ὁ
Χάρης *ποταμός* add. post *Κολχίδος* 14. δὲ om. 21. 22. *Θαυμα-*
στοίς, [α] καὶ τοὺς *φαρμάκοις* *τετραμένους* 26. μὲν om. nec *necessa-*
rium est 29. καὶ δὴ καὶ ἢ γε] *Corrige* *operarum* *errorem* δὴ καὶ
 ib. δὴ x' ἢ γε *operarum* *error* pro δὴ ἢ γε ib. *Ἰθρηά* * καὶ * *οἰκεῖ-*
ται 702, 10. *Ἀράγων* 14. ἄλλους om. 20. *γενόμενος* 703,
 4. ἐκ' αὐτῷ 24. *ἀγγιστεῖαν*] *Fort.* add. αἰὲ 704, 16. *προπύ-*
πτουσα? 22. *ἐπιγελώντα*] *Fort.* *ἐπίπιδά* *δυνά* 705, 2. *ἀλλὰ* *τά-*
γαθὰ *ἀσπαρτά* 3. *ἅπαντα* 5. *γούν* 11. *ἐκείνῳ* 12. δὲ pro δ'
 αἰ 13. δὲ om. 27. *στρατιάς* 28. *δισμυφίους* 706, 13. *ἐκκοσι*
 707, 4. καὶ add. ante τὸ 708, 28. τῷ om. 710, 1. 2. *Θρυ-*
ληθέντα † καὶ *ὠμολέγεται* 5. *ἐφ' αὐ* 7. καὶ *ast.* *incl.* 711, 12.
Χαιανόιται 18. *hae.* om. 21. *ἑταίρι* 712, 24. *προσβόρους*
 26. *πρότερον*] *porro* *ut* *Hermannus* ad *Aeschylum* vol. II p. 163.
 30. *ἀκριβῶς* 713, 8. *μήτε* om. 8. 9. *παρὰ* *γε* *εἰδότες*, † *σκε-*
πότες δ' αὐτὸ δὲ μόνον τοῦτο, ὅτι 714, 22. *τετρακισίους*. καὶ
 † *διὰ* τὸ μὲν *εἶδος* *τῆς* *ἐνδαιμονίας* *σημεῖα* *ἡγούνται* ἢ μὲν γὰρ
 715, 5. καὶ pro *ἀλλ.*, *quod* *nunc* *revocaverim*, *δεῖτα* *cum* *Corae* *par-*
ticula *μὲν* 716, 1. *οὐν* add. ante *συνήγον* 6. *προσφέρεται* 14.
προσέδιδεν * καὶ * *τοῦτῳ* 717, 6. 7. *ἡλιαζόμενοι*· *ἄλλως* δ' *ἄλλοι*
 13. *ἀρξάμενον* 718, 2. *Δαίσι* 720, 2. *ἄρα* *τε*] *Malim* *aut*
ἄμα *εἰνα* *τε* *αὐτ* *τε* *ἄμα* 4. *ὦν* 721, 8. ἢ add. ante *δαίτα* 10.
 11. *εκαὶ* *ὅς* δὲ 722, 8. 9. *διασχίλοι* *διαμυφίαι*] *Transposuit* *etiam*
Spengelius 723, 14. † *ἀλλήλοισ* 724, 20. *διαφείτῃ*· *ποτίζουσι*
 δ' αὐτὰ] *Scribendum* *διαφείτῃ* *ποτίζουσιν* αὐτὰ 725, 1. *Ἀχαῖα*] *Corruptum* *videtur*
 19. *Ἰσάμεν* 21. *Πατταληνὴν* 28. 29. *ἐκβαλ-*
λῶν] *Corrigant* *ἐκβαλλῶν*. *malim* *ἐκβαλλῶν* 20. *Δάραψα* 30. *Εὐ-*
κρατιδία 726, 2. 3. *Τοριόταν* 10. *ἦθις* 26. *ποιεῖν*] *Thyr-*
whittus *ποιεῖν*. *malim* *ὑποποιεῖν*, *quamquam* *etiam* *alia* *hic* *miserrime*
corrupta *sunt* 727, 8. *Ὅξεν* 22. om. *lacunae* *signa* 23. *τοῦτον*
om. 728, 20. *ἔω* 729, 1. 9. *Ἰμάτων* 5. *μίσουρον* *et* *hic* *et* *in*
eqq. 730, 26. *δύνανται* 31. *Ταχυρίων*] *Hoc* *fortasse* *ex* *Ταχύρων*
 δ' *ἴδιον* *corruptum* *est* 731, 11. *οὐν* om. 27. *ἐκτεινόμενος*
 732, 14. 15. *προσβόρῳ* 733, 13. *πρόσβορα* 21. αἰ add. ante
 τοῦ 734, 21. *Τίγρι* 735, 10. *χειμυρίων* δὲ om. ib. *Οὔρεα*
 736, 8. *εἰκός*, 22. *χειμαδίον*] *Fort.* *χηματιστήριον* 737, 15.
Ῥάγαις] *An* *Ῥάγαι*? 16. *Ἡράκλεια* om. 738, 8. *Μηδικὴν* 17.
πλάτος 740, 3. *νέμειν*] *Fort.* *νέμ[οντας* *ἐχ]τιν*, *viam* *monstrante*
Kramere *qui* *conl.* *ἐχοντας* *νέμειν* 742, 3. *Θάλασσαν* 10. *πρεσ-*
βορώτατοι 15. αἰ om. 19. *περιχούσας*] *De* *hac* *v.* *Vindici.* p. 190

743, 15. ἔχουσα om. 20. Ἀετάρης 21. Ἄδωρ 744, 10. Τυπικατίδι 21. ἀπὴχθη 749, 10. lacunae signa om. lb. δ' om.
 752, 9. δ' pro ἦν 753, 2. † ἀπλωτῶ 10. ὀχίτου πλάται] Recte, ut videtur, Kramerus in notis ὀχίτῳ οὐ πλάτῃ 24. ἐννοδι-
 νης 30. post Ἀγύπτῳ add. τρίτη — φανερὰν, quae 754, 24. post
 ἔκλειον transponenda esse Kr. vidit in notis 754, 17. δ' om. 22.
 δ' om. 24. 25. Διὸς Δακίη οὐ λαμπομένη 31. Διὸ δὲ ἔχουσι
 μόνον στρατηγίας πόλεις 755, 31. καὶ ἐμβελεῖς] Fort. κἀνμβε-
 λεῖς vel καὶ ἐμβελεῖς 756, 25. λιθίαν 757, 18. αὐτῶν 19. ἐν
 pro καὶ lb. τῶν add. ante ἐν 24. Κυρίνου 758, 7. καὶ add.
 ante καρποῖς 9. Βαγαθαδονία 24. ἄλλος δ' [εἰς] τὰς διόπτρας
 759, 30. μὲν] Fort. μῖντοι, vel μὲν δὴ 760, 2. τε 761, 9.
 οὐδὲν 764, 4. μεσημβρίας 5. εἰλήσει lb. εἰς 13. διεῖπον
 763, 10. ἑκατόν] Hoc corruptum 767, 27. ἡ om. 32. Γαδιλω-
 νίτις 768, 13. Γαδιλώνα 14. ἐννακοσίους 27. Σιδητὴν
 ut in sqq. 769, 20. εὐφορίαν 770, 4. 5. τῷ † Ἰσχυι γεωμείτρῳ
 15. εἰτα † Κυτῶρος 26. Ἀπακταί 771, 28. προαίεσσιρον
 διπλαζομένους μόνον οὗτοι] V. Vindla. p. 193. 772, 14. Βεγγοί
 22. οὐν om. 773, 2. ὦν om. 17. καὶ πῶς] Delendum videtur καὶ
 22. Ἀλαζία] Mullm Ἀλαζία 23 et 20. Ὀδρῶσης 774, 1. 2.
 Ἀμαζόνων 2. δ' ἐν pro δὲ 773, 4. οὐδ' 7. ἔσαν 27. πο-
 λεμήσαντας 30. συμμαχήσαντας 32 et sqq. Φενξίν. οὐ ἔα τὸν
 ἦλθον Ἀμαζόνες 776, 3. οὐδ' 5. οὐδ' 20. Βαμωνίτιδι
 21. Πιρσλίτιδι καὶ τῇ Γαζαλουτίτιδι 31. καίπερ 777, 12. ἂν
 add. ante διὰ 15. ἂν om. 778, 2. τούτων καὶ om. 18. καὶ
 Λάρον add. post λέγων 779, 9. δεικνύηται 780, 10. Φαρνα-
 κίας] Rectius fuerit Φαρνακίας 781, 24. περὶ τε 786, 0. καὶ
 ἡ τοῦ 28. πόλιν om. 787, 1. Γαζηλωτός 30. 31. πόλεως ἄμα
 τε καὶ 788, 24. Σιμνηῆς 27. Τροχμῶν 28. Σιμνηῇ 789,
 11. οὐδ' 10. et 20. Σανδαρακούργιον 792, 19. τό add. ante
 φύλον 20. τε 31. τε om. 794, 10. οἶεται pro οἶ' ἔστι 19
 Ἀντιγονίαν 793, 14 — 10. Κλεοφάνης τε φήτωρ, ὁ Μετρίανός,
 Ἀσκληπιάδης τε Ιατρός, ὁ Προυνσίους] Correxit et supplevit Lehrsius
 796, 19. Τρόχμοι, quod ubique correxi 24. * Βογοδιατάρῳ] Βρογι-
 τάρῳ C. Kellius 25. δὲ πῶς Διναλία] C πῶς pro πῶς. Fort. δὲ Πωδανάλια
 797, 7. Ἀγδιστιν] Ἀγγδιστιν C. Kellius 23. Σακκονδαρόν 798, 7. Πι-
 τνισόν 11. † Γορσαβόρων 24. † Γαρσαθύρων 28. τὰ Ἰσσυρα]
 Fort. τὰ Ἰσσυρα numero duall 29. [τὴν δι] Εὐτεκῇ 799, 10.
 Ἰσσυρίαν] Praestat fort. Ἰσσυραν pro eo quod posui Ἰσσυραν 10.
 καὶ † Κιλίκων add. post οὐσαν 800, 29. προσβόροις 801, 20.
 ὀρθηλόν] Ex ὀρθόκανλον corruptum ex e suspicatur Lobeckius 803,
 14. post ἀλλήλους add. πρὸς μὲν ἀλλήλους 803, 20. αἶ ante Κι-
 μείρων fort. delendam 27. τε om. 809, 24. Δορυλάτον 810,
 29. μικρὰς 811, 10. καταφρεῖ 13. γινόμενος [μέγας] Μαίαν-
 δρος 24. ἀπέδειξεν? 30. ἐπολιβεσθαι 812, 22. † συνήπειν

813, 12. προσόγειον 18. ὁρώμενον 20. διὰ τὸν λίθον καὶ
τὴν ἀπὸ 814, 13. ὑπόμενον 20. συνίστημι 24. καὶ συμβαίνει
30. βεβαιώμενον ἱκανοῦσι πάνθ' ἰσχύει) πάντ' Ἐπίχθειον
πίδον? ἢ πάνθ' ἰσχύθεται πίδον?

Berolini d. XXVI. m. Ianuarii a. MDCCCLIII.

Augustus Meineke.

Εἰρηκόσι δ' ἡμῖν περὶ τῆς Ἰβηρίας καὶ τῶν Κελ-^{C.289}
 τικῶν ἔθνων καὶ τῶν Ἰταλικῶν σὺν ταῖς πλησίον νή-¹
 σοις ἐφεξῆς ἂν εἰη λέγειν τὰ λειπόμενα τῆς Εὐρώπης
 5 μέρη, διελούσι τὸν ἐνδεχόμενον τρόπον. λείπεται δὲ
 τὰ πρὸς ἑω * μὲν τὰ πέραν τοῦ Ῥήνου μέχρι τοῦ Τανάι-
 δος καὶ τοῦ στόματος τῆς Μαιώτιδος λίμνης, καὶ ὅσα
 μεταξὺ τοῦ Ἀδρίου καὶ τῶν ἀριστιρῶν τῆς Ποντικῆς
 θαλάττης μερῶν ἀπολαμβάνει πρὸς νότον μέχρι τῆς
 10 Ἑλλάδος καὶ τῆς Προποντίδος ὁ Ἰστρος· διαιρεῖ γὰρ
 οὗτος ἅπασαν ὡς ἐγγυιάτω δίχα τὴν λεχθεῖσαν γῆν,
 μέγιστος τῶν κατὰ τὴν Εὐρώπην ποταμῶν, ῥέων πρὸς
 νότον κατ' ἀρχάς, εἰτ' ἐπιστρέφων εὐθὺς ἀπὸ τῆς δύ-
 σεως ἐπὶ τὴν ἀνατολὴν καὶ τὸν Πόντον. ἄρχεται μὲν
 15 οὖν ἀπὸ τῶν Γερμανικῶν ἄκρων τῶν ἐσπερίων, πλη-
 σίον δὲ καὶ τοῦ μυχοῦ τοῦ Ἀδριατικοῦ, διέχων αὐτοῦ
 περὶ χιλίους σταδίους· τελευτᾷ δ' εἰς τὸν Πόντον οὐ
 πολὺ ἄπωθεν τῶν τοῦ Τύρα καὶ τοῦ Βορυσθένους
 ἐκβολῶν, ἐκκλίνων πῶς πρὸς ἄρκτους. προσάρκτια
 20 μὲν οὖν ἐστὶ τῷ Ἰστρῳ τὰ πέραν τοῦ Ῥήνου καὶ τῆς
 Κελτικῆς· ταῦτα δ' ἐστὶ τὰ τε Γαλατικὰ ἔθνη καὶ τὰ
 Γερμανικὰ μέχρι Βασταρῶν καὶ Τυριγετῶν καὶ τοῦ
 ποταμοῦ τοῦ Βορυσθένους, καὶ ὅσα μεταξὺ τούτου καὶ
 Τανάιδος καὶ τοῦ στόματος τῆς Μαιώτιδος εἰς τε τὴν
 25 μεσόγαιαν ἀνατείνει μέχρι τοῦ ὠκεανοῦ καὶ τῇ Πον-
 τικῇ κλύζεται θαλάττῃ· μεσημβρινὰ δὲ τὰ τε Ἰλλυ-
 ρικά καὶ τὰ Θράκια καὶ ὅσα τούτοις ἀναμίχεται τῶν
 Κελτικῶν ἢ τινων ἄλλων, μέχρι τῆς Ἑλλάδος. λέγωμεν

δὲ πρῶτον περὶ τῶν ἐκτὸς τοῦ Ἰστροῦ· πολὺ γὰρ ἀπλούστερα τῶν ἐπὶ θάτερα μερῶν ἐστίν.

C.290

2

Εὐθὺς τοίνυν τὰ πέραν τοῦ Ῥήνου μετὰ τοὺς Κελτοὺς πρὸς τὴν ἑω κελιμένα Γερμανοὶ νέμονται, μικρὸν ἐξαλλάττοντες τοῦ Κελτικοῦ φύλου τῷ τε πλε- 5 ονασμῷ τῆς ἀγριότητος καὶ τοῦ μεγέθους καὶ τῆς ξανθότητος, τάλλα δὲ παραπλήσιοι καὶ μορφαῖς καὶ ἥθεις καὶ βίοις ὄντες, οἷους εἰρήκαμεν τοὺς Κελτοὺς. διὸ δὴ καὶ μοι δοκοῦσι Ῥωμαῖοι τοῦτο αὐτοῖς θίσσθαι τοῦ- 10 ναμα ὥς ἂν γηγασίους Γαλάτας φράζειν βουλόμε- 10 νοι· γηγασίαι γὰρ οἱ Γερμανοὶ κατὰ τὴν Ῥωμαίων διά- λεκτον.

3

Ἔστι δὲ τὰ μὲν πρῶτα μέρη τῆς χώρας ταύτης τὰ πρὸς τῷ Ῥήνῳ μέχρι τῶν ἐκβολῶν ἀπὸ τῆς πηγῆς ἀρ- 15 ξαμένοις· σχεδὸν δὲ τι καὶ τοῦτ' ἐστὶ τὸ ἰσπερίον τῆς 15 χώρας πλάτος, ἡ ποταμία πᾶσα. ταύτης δὲ τὰ μὲν εἰς τὴν Κελτικὴν μετήγαγον Ῥωμαῖοι, τὰ δ' ἐφ' ἧ μετα- στάντα εἰς τὴν ἐν βάθει χώραν, καθάπερ Μαρσοί- 20 λοιποὶ δ' εἰσὶν ὀλίγοι καὶ τῶν Σουγάμβρων μέρος. μετὰ δὲ τοὺς παραποταμίους τὰλλὰ ἐστὶν ἔθνη τὰ με- 20 ταξὺ τοῦ Ῥήνου καὶ τοῦ Ἀλβίου ποταμοῦ, ὃς παράλ- ληλός πως ἐκείνῳ ἔχει πρὸς τὸν ὠκεανόν, οὐκ ἑλάττω 25 χώραν διεξιὼν ἤπερ ἐκεῖνος. εἰσὶ δὲ μεταξὺ καὶ ἄλλοι ποταμοὶ πλατοὶ (ὧν ἐν τῷ Ἀμασίᾳ Δροῦσος Βρονκίε- 30 ρους κατέναυμάχησε), θέοντες ὁσπύτως ἀπὸ νότου 25 πρὸς βορρᾶν καὶ τὸν ὠκεανόν. ἐξήρται γὰρ ἡ χώρα πρὸς νότον καὶ συνεχῆ ταῖς Ἀλπεσι ποιεῖ ῥάχιν τινὰ πρὸς ἑω τεταμένην, ὥς ἂν μέρος οὔσαν τῶν Ἀλπεων· 35 καὶ δὴ καὶ ἀπεφάνηαυτό τινες οὕτως διὰ τε τὴν λεχθεῖ- 30 σαν θέσιν καὶ διὰ τὸ τὴν αὐτὴν ὕλην ἐκφέρειν· οὐ μὲν 30 ἐπὶ τοσοῦτό γε ὕψος ἀνίσχει τὰ ταύτῃ ὄρη. ἐνταῦθα δ' ἐστὶν ὁ Ἐρκύνιος δρυμὸς καὶ τὰ τῶν Σοήβων ἔθνη,

τὰ μὲν οἰκοῦντα ἐντὸς τοῦ δρυμοῦ, ἐν οἷς ἐστὶ καὶ τὸ
 Βουλαιμον τὸ τοῦ Μαροβόδου βασιλείου, εἰς ὃν ἐκεί-
 νος τόπον ἄλλους τε μετανέστησε πλείους καὶ δὴ καὶ
 τοὺς ὁμοεθνεῖς ἑαυτῷ Μαρχομμάνους. ἐπέστη γὰρ
 5 τοῖς πράγμασιν οὗτος ἔξ ἰδιώτου μετὰ τὴν ἐκ Ῥώμης
 ἐπάνοδον· νέος γὰρ ἦν ἐνθάδε καὶ εὐεργετῆτο ὑπὸ
 τοῦ Σεβαστοῦ, ἐπανελθὼν δὲ ἐδυνάστευσε καὶ κατε-
 κτήσατο πρὸς οἷς εἶπον Λουγίους τε, μέγα ἔθνος, καὶ
 Ζούμους καὶ Γούτωνας καὶ Μουγίλωνας καὶ Σιβίνους
 10 καὶ τῶν Σοήβων αὐτῶν μέγα ἔθνος, Σίμνωνας. πλὴν
 τὰ γε τῶν Σοήβων, ὡς ἔφην, ἔθνη τὰ μὲν ἐντὸς οἰκεῖ,
 τὰ δὲ ἐκτὸς τοῦ δρυμοῦ, ὁμορα τοῖς Γέταις. μέγιστον
 μὲν οὖν τὸ τῶν Σοήβων ἔθνος· διήκει γὰρ ἀπὸ τοῦ
 Ῥήνου μέχρι τοῦ Ἀλβίου· μέρος δέ τι αὐτῶν καὶ πέραν
 15 τοῦ Ἀλβίου νέμεται, καθάπερ Ἑρμόνδοροι καὶ Λαγκό-
 βαρδοι· νυνὶ δὲ καὶ τελείως εἰς τὴν περαιάν οὐτοὶ γε C.291
 ἐκπεπτώχασι φεύγοντες. κοινὸν δ' ἐστὶν ἅπασιν τοῖς
 ταύτῃ τὸ περὶ τὰς μεταναστάσεις εὐμαρὲς διὰ τὴν λι-
 τότητα τοῦ βίου καὶ διὰ τὸ μὴ γεωργεῖν μηδὲ θησαν-
 20 ρίζειν, ἀλλ' ἐν καλυβίοις οἰκεῖν ἐφήμερον ἔχουσι πα-
 ρασκευήν· τροφή δ' ἀπὸ τῶν θρεμμάτων ἢ πλείστη
 καθάπερ τοῖς νομάσιν, ὥστ' ἐκείνους μιμούμενοι τὰ
 οἰκεία ταῖς ἄρμαμάξαις ἐπάραντες ὅπη ἂν δόξῃ τρέ-
 πονται μετὰ τῶν βοσκημάτων. ἄλλα δ' ἐνδείστερά
 25 ἐστὶν ἔθνη Γερμανικὰ Χηροῦσκοι τε καὶ Χάττοι καὶ
 Γαμαβρίσιοι καὶ Χαττουάριοι· πρὸς δὲ τῷ ὠκείανθῳ
 Σούγαμβροί τε καὶ Χαῦβοι καὶ Βρούκτεροι καὶ Κίμ-
 βροι Καῦκοί τε καὶ Καοῦλκοι καὶ Καμφσιανοὶ καὶ ἄλ-
 λοι πλείους. ἐπὶ ταῦτά δὲ τῷ Ἀμασίᾳ φέρονται Βί-
 30 σουργίς τε καὶ Λουπίας ποταμός, διέχων Ῥήνου περὶ

1. ποτὶ δρυμοῦ· καθάπερ τὰ τῶν κολδοῦων (Κοαδοῦων)

ἑξακοσίους σταδίους, ῥέων διὰ Βρουκτέρων τῶν ἑλατόνων. ἔστι δὲ καὶ Σάλας ποταμός, οὐ μεταξὺ καὶ τοῦ Ῥήνου πολεμῶν καὶ κατορθῶν Δροῦσος ἐτελεύτησεν ὁ Γερμανικός. ἐχειρώσατο δ' οὐ μόνον τῶν ἐθνῶν τὰ πλείστα, ἀλλὰ καὶ τὰς ἐν τῷ παράπλῳ νήσους, ὧν ἔστι 5 καὶ ἡ Βυρχανίς, ἣν ἐκ πολιορκίας εἴλε.

- 4 Γνώριμα δὲ ταῦτα κατέστη τὰ ἔθνη πολεμοῦντα πρὸς Ῥωμαίους, εἴτ' ἐνδιδόντα καὶ πάλιν ἀφιστάμενα ἢ καὶ καταλείποντα τὰς κατοικίας· κἂν πλείω δὲ γνώριμα ὑπῆρξεν, εἰ ἐπέτρεπε τοῖς στρατηγοῖς ὁ Σεβαστὸς 10 διαβαίνειν τὸν Ἄλβιν ματιοῦσι τοὺς ἐκεῖσε ἀπανισταμένους. νυνὶ δ' εὐπορώτερον ὑπέλαβε στρατηγεῖν τὸν ἐν χειρὶ πόλεμον, εἰ τῶν ἔξω τοῦ Ἄλβιος καθ' ἡσυχίαν ὄντων ἀπέχοιτο καὶ μὴ παροξύνει πρὸς τὴν κοινωνίαν τῆς ἐχθρας. ἤρξαντο δὲ τοῦ πολέμου Σούγαμβροι πλη- 15 σίον οἰκοῦντες τοῦ Ῥήνου, Μέλωνα ἔχοντες ἡγεμόνα· κἀκείθεν ἦδη διεδέχοντο ἄλλοι' ἄλλοι θυναστεύοντες καὶ καταλύμενοι, πάλιν δ' ἀφιστάμενοι, προδιδόντες καὶ τὰ ὄμηρα καὶ τὰς πίστεις. πρὸς οὓς ἡ μὲν ἀπιστία μέγα ὄφελος, οἱ δὲ πιστευθέντες τὰ μέγιστα κατέβλα- 20 ψαν, καθάπερ οἱ Χηρούσκοι καὶ οἱ τούτοις ὑπήκοοι, παρ' οἷς τρία τάγματα Ῥωμαίων μετὰ τοῦ στρατηγοῦ Ἰάφρου Κουντιλλίου παρασπονδηθέντα ἀπώλειτο ἐξ ἐνέδρας. ἔτισαν δὲ δίκας ἅπαντες καὶ παρέσχον τῷ νεωτέρῳ Γερμανικῷ λαμπρότατον θρίαμβον, ἐν ᾧ 25 ἐθριαμβεύθη τῶν ἐπιφανιστάτων ἀνδρῶν σώματα καὶ γυναικῶν, Σεγιμουντός τε Σεγέστου υἱός, Χηρούσκων ἡγεμῶν, καὶ ἀδελφὴ αὐτοῦ, γυνὴ δ' Ἀρμενίου τοῦ πολεμαρχήσαντος ἐν τοῖς Χηρούσκοις ἐν τῇ πρὸς Ἰάφρον C.292 Κουντιλλίον παρασπονδήσει καὶ νῦν ἐτι συνέχοντος 30 τὸν πόλεμον, ὄνομα Θουσνέλδα, καὶ υἱὸς τριετῆς Θουμέλικος· ἐτι δὲ Σισίθακος, Σεγιμήρου υἱὸς τῶν Χη-

- ροῦσκων ἡγεμόνος, καὶ γυνὴ τούτου Ῥαμὶς, Οὐκρομή-
 ρου θυγάτηρ ἡγεμόνος Χάτιων, καὶ Δευδορίη, Βαιτό-
 ριγος τοῦ Μέλωνος ἀδελφοῦ υἱός, Σούγαμβρος. Σε-
 γέστης δὲ ὁ πενθερός τοῦ Ἀρμενίου καὶ ἐξ ἀρχῆς διέστη
 5 πρὸς τὴν γυνάμην αὐτοῦ καὶ λαβὼν καιρὸν ἠτύτομόλησε
 καὶ τῷ Θριάμβῳ παρῆν τῶν φιλιάτων, ἐν τιμῇ ἀγό-
 μενος. ἐπόμενους δὲ καὶ Λίβης τῶν Χάτιων ἱερεὺς,
 καὶ ἄλλα δὲ σώματα ἐπομπεύθη ἐκ τῶν πεπορθημένων
 ἔθνων, Καούλων Καμφαιτῶν Βρουκτέρων Οὐσίσιων
 10 Χηρούσκων Χάτιων Καττουαρίων Λανδαῶν Τουβατ-
 τίων. διέχει δὲ τοῦ Ἀλβιος ὁ Ῥήνος περὶ τρισχιλίους
 σταδίους, εἰ τις εὐθυπορούσας ἔχει τὰς ὁδοὺς· νυνὶ
 δὲ διὰ σκολιᾶς καὶ ἐλώδους καὶ δρυμῶν κυκλοπαρεῖν
 ἀνάγκη.
- 15 Ὁ δὲ Ἐρκύνιος δρυμὸς πυκνότερός τί ἐστι καὶ με- 5
 γαλόθενδρος ἐν χωρίοις ἐρυμνοῖς κύκλον περιλαμβά-
 νων μέγαν, ἐν μέσῳ δὲ ἰδρυταὶ χώρα καλῶς οἰκισθαι
 δυναμένη, περὶ ἧς εἰρήκαμεν. ἐστὶ δὲ πλησίον αὐτῆς
 ἢ τε τοῦ Ἰστροῦ πηγῇ καὶ ἢ τοῦ Ῥήνου καὶ ἢ μεταξὺ
 20 ἀμφοῖν λίμνη καὶ τὰ ἔλη τὰ ἐκ τοῦ Ῥήνου διαχεόμενα.
 ἐστὶ δ' ἡ λίμνη τὴν μὲν περίμετρον σταδίων πλείονων
 ἢ πεντακοσίων, διάστημα δὲ ἐγγὺς διακοσίων. ἔχει δὲ
 καὶ νῆσον, ἣ ἐχρήσατο ὀρηκτοῦ Τιβέριος ναυμαχῶν
 πρὸς Ὀινδολικοῦς. νοτιωτέρω δ' ἐστὶ τῶν τοῦ Ἰστροῦ
 25 πηγῶν καὶ αὕτη, ὥστ' ἀνάγκη τῷ ἐκ τῆς Κελτικῆς ἐπὶ
 τὸν Ἐρκύνιον δρυμὸν ἵοντι πρῶτον μὲν διαπεράσαι
 τὴν λίμνην, ἔπειτα τὸν Ἰστρον, εἰτ' ἡδη δι' εὐπεισετέ-
 ρων χωρίων ἐπὶ τὸν δρυμὸν τὰς προβάσεις ποιῆσθαι
 δι' ὀροπεδίων. ἡμερησίον δ' ἀπὸ τῆς λίμνης προελθὼν
 30 ὁδὸν Τιβέριος εἶδε τὰς τοῦ Ἰστροῦ πηγὰς. προσάπτου-

ται δὲ τῆς λίμνης ἐπ' ὀλίγον μὲν αἱ Ῥαιτοί, τὰ δὲ πλεόν
Ἑλεήττιοι καὶ Δινδολικοί . . . καὶ ἡ Βοίων ἐρημία.
μέχρι Παννονίων πάντες, τὸ πλεόν δ' Ἑλεήττιοι καὶ
Δινδολικοί, οἰκοῦσιν ὄροπέδια. Ῥαιτοὶ δὲ καὶ Νωρι-
κοὶ μέχρι τῶν Ἀλπίων ὑπερβολῶν ἀνίσχουσι καὶ πρὸς ὃ
τὴν Ἰταλίαν περιφεύουσιν, οἱ μὲν Ἰνσούβροισι συνά-
πτοντες οἱ δὲ Κάρνοισι καὶ τοῖς περὶ τὴν Ἀκυληϊαν χω-
ρίοις. ἔστι δὲ καὶ ἄλλη ὕλη μεγάλη Γαβρήτα ἐπὶ τὰδε
τῶν Σοήβων, ἐπέκεινα δ' ὁ Ἐρκύνιος δρυμός· ἔχεται
δὲ κάκεινος ὑπ' αὐτῶν. 10

- 2 Περὶ δὲ Κίμβρων τὰ μὲν οὐκ εὖ λέγεται, τὰ δ'
ἔχει πιθανότητος οὐ μετρία. οὔτε γὰρ τὴν τοιαύτην
αἰτίαν τοῦ πλάνητας γενέσθαι καὶ ληστρικοὺς ἀποδέ-
ξαιτ' ἂν τις, ὅτι χειρόνησον οἰκούντες μεγάλη πλημ-
μυρίδι ἐξελασθεὶν ἐκ τῶν τόπων· καὶ γὰρ τῶν ἔχουσι 15
C. 293 τὴν χώραν ἣν εἶχον πρότερον, καὶ ἐπεμψαν τῷ Σε-
βαστῇ δῶρον τὸν ἱερῶτακον παρ' αὐτοῖς λήβητα, αἰ-
τούμενοι φιλίαν καὶ ἀμνηστίαν τῶν ὑπεργμένων, τυ-
χόντες δὲ ὧν ἤξιουν ἀπήραν· γελοῖον δὲ τῷ φυσικῷ
καὶ αἰωνίῳ πάθει δις ἐκάστης ἡμέρας συμβαῖνόντι 20
προσοργισθέντας ἀπελθεῖν ἐκ τοῦ τόπου. εἰσκει δὲ
πλάσματος τὸ συμβῆναι ποτε ὑπερβάλλουσιν πλημυ-
ρίδα· ἐπιτάσεις μὲν γὰρ καὶ ἀνέσεις δέχεται, τεταγμέ-
νας δὲ καὶ περιοδικούσας, ὁ ὠκεανὸς ἐν τοῖς τοιούτοις
πάθεισιν. οὐκ εὖ δ' οὐδὲ ὁ φήσας ὅπλα αἰρεσθαι πρὸς 25
τὰς πλημμυρίδας τοὺς Κίμβρους, οὐδ' ὅτι ἀφοβίαν οἱ
Κελτοὶ ἀσκοῦντες κατακλύζεσθαι τὰς οἰκίας ὑπομέ-
νουσιν, εἰτ' ἀνοικοδομοῦσι, καὶ ὅτι πλείων αὐτοῖς
συμβαίνει φθόρος ἐξ ὕδατος ἢ πολέμου, ὅπερ Ἐφορὸς
φῆσιν. ἡ γὰρ τάξις ἡ τῶν πλημμυρίδων καὶ τὸ τὴν 30
ἐπικλυζομένην χώραν εἶναι γνώριμον οὐκ ἐμέλλε τοι-
αύτας τὰς ἀτοπίας παρέξειν. δις γὰρ ἐκάστης ἡμέρας

τούτου συμβαίνοντος τὸ μὴδ' ἅπαξ αἰσθάνεσθαι φυσικὴν οὐσάν τὴν παλίρροϊαν καὶ ἀβλαβῆ, καὶ οὐ μόνοις τούτοις συμβαίνουσιν ἀλλὰ τοῖς παρωικανίταις πᾶσι, πῶς οὐκ ἀπέθανον; οὐδὲ Κλείταρχος ἐν· φησὶ
 5 γὰρ τοὺς ἱππίας ἰδόντας τὴν ἐφοδὸν τοῦ πελάγους ἀφιππάσασθαι καὶ φεύγοντας ἐγγὺς γενέσθαι τοῦ περικαταληφθῆναι. οὔτε δὲ τοσοῦτω τάχει τὴν ἐπίβασιν ὀρμωμένην ἱστοροῦμεν, ἀλλὰ λειηθότως προσιοῦσαν τὴν θάλατταν· οὔτε τὸ καθ' ἡμέραν γινόμενον καὶ
 10 πᾶσιν ἐναυλον ἤδη ὄν τοῖς πλησιάζειν μέλλουσι πρὶν ἢ θεᾶσασθαι, τοσοῦτον ἐμελλε παρεξισθαι φόβον ὥστε φεύγειν, ὡς ἂν εἰ ἐξ ἀδοκήτου προσέπεσε.

Ταῦτά τε δὴ δικαίως ἐπιτιμᾷ τοῖς συγγραφεῦσι 2
 Ποσειδώνιος καὶ οὐ κακῶς εἰκάζει, διότι ληστικοὶ ὄν-
 15 τες καὶ πλάνητες οἱ Κίμβροι καὶ μέχρι τῶν περὶ τὴν Μαιώτιν ποιήσαντο στρατείας, ἀπ' ἐκείνων δὲ καὶ ὁ Κιμμέριος κληθεὶς Βόσπορος, οἷον Κιμβρικός, Κιμμερίους τοὺς Κίμβρους ὀνομασάντων τῶν Ἑλλήνων. φησὶ δὲ καὶ Βοίους τὸν Ἐρκύνιον θρυμὸν οἰκεῖν πρό-
 20 τeron, τοὺς δὲ Κίμβρους ὀρμήσαντας ἐπὶ τὸν τόπον τοῦτον, ἀποκρουσθέντας ὑπὸ τῶν Βοίων ἐπὶ τὸν Ἰστρον καὶ τοὺς Σκορδίσκους Γαλάτας καταβῆναι, εἰτ' ἐπὶ Τευρίστας καὶ Ταυρίσκους, καὶ τούτους Γαλάτας, εἰτ' ἐπὶ Ἐλεητιίους, πολυχρύσους μὲν ἄνδρας εἰρη-
 25 ναίους δέ· ὁρῶντας δὲ τὸν ἐκ τῶν ληστηρίων πλοῦτον ὑπερβάλλοντα τοῦ παρ' ἑαυτοῖς τοὺς Ἐλεητιίους ἀπαρθῆναι, μάλιστα δ' αὐτῶν Τιγυρίνους τε καὶ Τανγίνους, ὥστε καὶ συνεξορμησαί. πάντες μὲντοι κατὰ-C.291
 λύθησαν ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων αὐτοὶ τε οἱ Κίμβροι καὶ
 30 οἱ συναράμενοι τούτοις, οἱ μὲν ὑπερβαλόντες τὰς Ἀλ-
 πεις εἰς τὴν Ἰταλίαν οἱ δ' ἐξω τῶν Ἀλπεων.

Ἔθος δέ τι τῶν Κίμβρων διηγοῦνται τοιοῦτον, 3

ὅτι ταῖς γυναῖξιν αὐτῶν συστρατευούσαις παρηκολού-
θουν προμάντιες λίρραι πολιότριχες, λευχείμονες,
καρπασίνας ἐφαπτίδας ἐπιπεπορημέναι, ξῶσμα χαλ-
κοῦν ἔχουσαι, γυμνόποδες· ταῖς οὖν αἰχμαλώτοις διὰ
τοῦ στρατοπέδου συνήντων ξιφῆρεις, καταστέφασαι δ' ὁ
αὐτοὺς ἦγον ἐπὶ κρατῆρα χαλκοῦν ὅσον ἀμφορέων ἐί-
κοσιν· εἶχον δὲ ἀναβάθραν, ἣν ἀναβάσα .... ὑπερπετῆς
τοῦ λέβητος ἐλαιμοτόμει ἕκαστον μετεωρισθέντα· ἐκ
δὲ τοῦ προχειομένου αἵματος εἰς τὸν κρατῆρα μαν-
τείαν τινὰ ἐποιοῦντο, ἄλλαι δὲ διασχίσασαι ἐσπλάγ- 10
χνευον ἀναφθεγγόμεναι νέκην τοῖς αἰκείοις. ἐν δὲ τοῖς
ἀγῶσιν ἐνύπτον τὰς βύρσας τὰς περιτεταμένας τοῖς
γέροισι τῶν ἄρμαμαξῶν, ὥσ' ἀποτελειῶσθαι ψόφον
ἱεαίδιον.

- 4 Τῶν δὲ Γερμανῶν, ὥς εἶπον, οἱ μὲν προσάρκτιοι 15
παροικοῦσι τῷ ὠκεανῷ, γνωρίζονται δ' ἀπὸ τῶν ἐκ-
βολῶν τοῦ Ῥήνον λαβόντες τὴν ἀρχὴν μέχρι τοῦ Ἄλ-
βιος. τούτων δ' εἰσὶ γνωριμώτατοι Σούγαμβροί τε καὶ
Κίμβροι. τὰ δὲ πέραν τοῦ Ἄλβιος τὰ πρὸς τῷ ὠκεανῷ
παντάπασιν ἄγνωστα ἡμῖν ἐστίν. οὔτε γὰρ τῶν προ- 20
τέρων οὐδένας ἴσμεν τὸν παρέπλουν τοῦτον πεποιη-
μένους πρὸς τὰ ἐσθινὰ μέρη τὰ μέχρι τοῦ στόματος
τῆς Κασπίας θαλάττης, οὔθ' οἱ Ῥωμαῖοι πω προῆλθον
εἰς τὰ περαιτέρω τοῦ Ἄλβιος· ὥς δ' αὐτως οὐδὲ περὶ
παρωδεύκασιν οὐδένας, ἀλλ' ὅτι μὲν κατὰ μήκος 25
σιν ἐπὶ τὴν ζω τὰ κατὰ τὸν Βορυσθένη καὶ τὰ πρὸς
βορρᾶν τοῦ Πόντου χωρία ἀπαντᾷ, δῆλον ἐκ τῶν κλι-
μάτων καὶ τῶν παραλλήλων διαστημάτων. τί δ' ἐστὶ
πέραν τῆς Γερμανίας καὶ τί τῶν ἄλλων τῶν ἐξῆς, εἴτε
Βαστάρνας χρη λέγειν, ὥς οἱ πλείους ὑπονοοῦσιν, εἰτ' 30

ἄλλους μεταξὺ ἢ Ἰάξινγας ἢ Ρωξολανούς ἢ τινας ἄλλους τῶν ἀμαξοίκων οὐ ῥᾶδιον εἰπεῖν, οὐδ' εἰ μέχρι τοῦ ὠκεανοῦ παρήκουσι παρὰ πᾶν τὸ μήκος, ἢ ἔστι τι ἀόρακτον ὑπὸ ψύχους ἢ ἄλλης αἰτίας, ἢ εἰ καὶ γένος ἀνθρώπων ἄλλο διαδέχεται μεταξὺ τῆς θαλάττης καὶ τῶν ἐσίων Γερμανῶν ἰδρυμένον. τοῦτο δὲ τὸ αὐτὸ ἀγνόημα καὶ περὶ τῶν ἄλλων τῶν ἐφειχῆς προσαρктиῶν ἐπέχει. οὔτε γὰρ τοὺς Βαστάρους οὔτε τοὺς Σαυρομάτας καὶ ἀπλῶς τοὺς ὑπὲρ τοῦ Πόντου οἰκοῦντας ἴσμεν, οὐδ' ὅποσον ἀπέχουσι τῆς Ἀτλαντικῆς θαλάττης, οὐτ' εἰ συνάπτουσιν αὐτῇ.

Τὸ δὲ νότιον μέρος τῆς Γερμανίας τὸ πέραν τοῦ Ἰαλβίου τὸ μὲν συνεχὲς ἀκμὴν ὑπὸ τῶν Σοθήων κατέχεται· εἰτ' εὐθὺς ἡ τῶν Γετιῶν συνάπτει γῇ, κατ' ἀρ.—C. 296
 13 χὰς μὲν στενὴ, παρατεταμένη τῷ Ἰσθμῷ κατὰ τὸ νότιον μέρος, κατὰ δὲ τοῦναντίον τῇ παραρρεΐα τοῦ Ἐρκυνίου ὄρυμοῦ, μέρος τι τῶν ὄρεων καὶ αὐτὴ κατέχουσα, εἴτα πλατύνεται πρὸς τὰς ἄρκτους μέχρι Τυρεγετιῶν· τοὺς δὲ ἀκριβεῖς ὄρους οὐκ ἔχομεν φράζειν.
 20 διὰ δὲ τὴν ἀγνοίαν τῶν τόπων τούτων οἱ τὰ Ῥωμαῖα ὄρη καὶ τοὺς Ὑπερβορείους μυθοποιοῦντες λόγον ἡξίωται, καὶ ἡ Πυθίας ὁ Μασσαλιώτης κατεφρεύσατο * ταῦτα τῆς παρωικεαντίδος, προσχῆματι χρώμενος τῇ περὶ τὰ οὐράνια καὶ τὰ μαθηματικὰ ἱστορίᾳ. ἐκεῖνοι μὲν οὖν
 25 ἐάσθωσαν· οὐδὲ γὰρ εἰ τινα Σοφοκλῆς τραγῳδεῖ περὶ τῆς Ὠρειθυίας λέγων ὡς ἀναρπαγίστα ὑπὸ Βορέου κομισθείη „ὑπὲρ τε πόντον πάντ' ἐπ' ἰσχατα χθονὸς „νυκτός τε πηγὰς οὐρανοῦ τ' ἀναπνευχάς, Φαίβου παλαιὸν κῆπον,“ οὐδὲν ἂν εἴη πρὸς τὰ νῦν, ἀλλ' ἐα-
 30 τείον, ὥσπερ καὶ ἐν τῷ Φαίδρῳ ὁ Σωκράτης. ἃ δὲ ἐκ τῆς παλαιᾶς ἱστορίας καὶ τῆς νῦν παρελήφμεν, ταῦτα λέγωμεν.

- 2 Οἱ τοίνυν Ἕλληνες τοὺς Γέτας Θράκας ἐπελάμβανον· ἄκουιν δ' ἐφ' ἑκάτερα τοῦ Ἰστροῦ καὶ οὗτοι καὶ οἱ Μυσοὶ Θράκας ὄντας καὶ αὐτοὶ καὶ οὖς νῦν Μοισσοὺς καλοῦσιν, ἐφ' ὧν ὠρμήθησαν καὶ οἱ νῦν μεταξὺ Αὐδῶν καὶ Φρυγῶν καὶ Τρώων οἰκοῦντες Μυσοί. 5 καὶ αὐτοὶ δ' οἱ Φρύγες Βρίγας εἰσὶ, Θράκιόν τι ἔθνος, καθάπερ καὶ Μυγδόνες καὶ Βέβρονες καὶ Μαιδοβόθυνοι καὶ Βιδυνοὶ καὶ Θυνοὶ, δοκῶ δὲ καὶ τοὺς Μαριανδυνούς. οὗτοι μὲν οὖν τελείως ἐκλελοέτασι πάντες τὴν Εὐρώπην, οἱ δὲ Μυσοὶ συνέμειναν. καὶ Ὀμηρον 10 δ' ὀρθῶς εἰκάσειν μοι δοκεῖ Προσειδώνιος τοὺς ἐν τῇ Εὐρώπῃ Μυσοὺς κατονομάζειν (λέγω δὲ τοὺς ἐν τῇ Θράκῃ) ὅταν φῇ „αὐτὸς δὲ πάλιν τρέπεν ὅσσε φαιινῶ, „νόσφιν ἐφ' ἱπποπόλῳν Θρηκῶν καθορώμενος αἶαν „Μυσῶν τ' ἀγχιμάχων.“ ἐπεὶ εἰ γε τοὺς κατὰ τὴν 15 Ἀσίαν Μυσοὺς δέχοιτό τις, ἀπηρτημένος ἂν εἴη ὁ λόγος. τὸ γὰρ ἀπὸ τῶν Τρώων τρέψαντα τὴν ὄρασιν εἶπεν τὴν Θρηκῶν γῆν συγκαταλέγειν ταύτῃ τὴν τῶν Μυσῶν, τῶν οὐ νόσφιν ὄντων ἀλλ' ὁμόρων τῇ Τροάδι καὶ ὀπισθεν αὐτῆς ἰδρυμένων καὶ ἑκατέρωθεν, διειρ- 20 γομένων δ' ἀπὸ τῆς Θράκης πλατεῖ Ἑλλησπόντῳ, συγχέοντος ἂν εἴη τὰς ἡπείρους καὶ ἅμα τῆς φράσεως οὐκ ἀκούοντος. τὸ γὰρ „πάλιν τρέπεν“ μάλιστα μὲν ἔστιν εἰς τοῦπίσω· ὁ δ' ἀπὸ τῶν Τρώων μεταφέρειν τὴν ὄφιν ἐπὶ τοὺς μὴ ὀπισθεν αὐτῶν ἢ ἐκ πλαγίων ὄντας 25 προσωτέρω μὲν μεταφέρει, εἰς τοῦπίσω δ' οὐ πᾶν.
- ο. 296 καὶ τὸ ἐπιφερόμενον δ' αὐτοῦ τούτου μαρτύριον, ὅτι τοὺς ἱακημολγούς καὶ γαλακτοφάγους καὶ ἀβίους συνῆψεν αὐτοῖς, οἵπερ εἰσὶν οἱ ἀμάξιοι Σκύθαι καὶ Σαρμάται. καὶ γὰρ νῦν ἀναμείκται ταῦτα τὰ ἔθνη 30 τοῖς Θράξιν καὶ τὰ Βασταρνικά, μᾶλλον μὲν τοῖς ἐκτὸς Ἰστροῦ, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἐντός. τούτοις δὲ καὶ τὰ Κελ-

τικά, οἳ τε Βόιοι καὶ Σκορδίσκοι καὶ Ταυρίσκοι. τοὺς δὲ Σκορδίσκους ἱνιοὶ Σκορδίστας καλοῦσι· καὶ τοὺς Ταυρίσκους δὲ Τευρίσκους καὶ Ταυρίστας φασί.

Ἄγει δὲ τοὺς Μυσοὺς ὁ Ποσειδάων καὶ ἐμφύ- 3
 5 χων ἀπέχεσθαι κατ' εὐσέβειαν, διὰ δὲ τοῦτο καὶ θρεμ-
 μάτων· μέλει δὲ χρῆσθαι καὶ γάλακτι καὶ τυρῷ ζῶν-
 τας καθ' ἡσυχίαν, διὰ δὲ τοῦτο καλεῖσθαι Θεοσεβεῖς τε
 καὶ καπνοβάτας· εἶναι δὲ τινες τῶν Θρακῶν οἱ χωρὶς
 γυναικὸς ζῶσιν, οὓς κτίστας καλεῖσθαι, ἀνιερῶσθαι
 10 τε διὰ τιμὴν καὶ μετὰ ἀθείας ζῆν· τούτους δὲ συλλή-
 βδην ἅπαντας τὸν ποιητὴν εἰπεῖν ἀγανοὺς ἐκπημολ-
 γοὺς γλακτοφάγους ἀβίους τε, δικαιοτάτους ἀνθρώ-
 πους. ἀβίους δὲ προσαγορεύειν μάλιστα ὅτι χωρὶς γυν-
 ναικῶν, ἡγαύμενον ἡμετελῇ τινα βίον τὸν χῆρον, κα-
 15 θάπερ καὶ τὸν οἶκον ἡμετελῇ τὸν Πρωτεσιλάου διότι
 χῆρος· ἀρχιμάχους δὲ τοὺς Μυσοὺς, ὅτι ἀπάρθητοι,
 καθὰ οἱ ἀγαθοὶ πολεμισταί· δεῖν δὲ ἐν τῷ τρισκαιδεκά-
 τῳ γράφειν ἀντὶ τοῦ „Μυσῶν τ' ἀρχιμάχων“ „Μοι-
 σῶν τ' ἀρχιμάχων.“

20 Τὸ μὲν οὖν τὴν γραφὴν κινεῖν ἐκ τοσούτων ἐτῶν ἃ
 εὐδοκμήσασαν περιττὸν ἴσως· πολὺ γὰρ πιθανώτε-
 ρον ὠνομάσθαι μὲν ἐξ ἀρχῆς Μυσοὺς, μετωνομάσθαι
 δὲ ὥς νῦν. τοὺς ἀβίους δὲ τοὺς χῆρους οὐ μᾶλλον ἢ
 τοὺς ἀνεστίους καὶ τοὺς ἀμαξοίκους δέξαιτ' ἂν τις· μά-
 25 λιστα γὰρ περὶ τὰ συμβόλαια καὶ τὴν τῶν χρημάτων
 κτήσιν συνισταμένων τῶν ἀδικημάτων, τοὺς οὕτως ἀπ'
 ὀλέγων εὐτελῶς ζῶντας δικαιοτάτους εὐλογον κληθῆ-
 ναι· ἐπεὶ καὶ οἱ φιλόσοφοι τῇ σωφροσύνῃ τὴν δικαιο-
 σύνην ἐγγυτάτω τιθέντες τὸ αὐταρκὲς καὶ τὸ λιτὸν ἐν
 30 τοῖς πρώτοις ἐξήλωσαν· ἄφ' οὗ καὶ προεκπιώσεις τι-
 νὰς αὐτῶν παρέψαν ἐπὶ τὸν κυνισμόν. τὸ δὲ χῆρους
 γυναικῶν οἶκον οὐδεμίαν τοιαύτην ἐμφασιν ὑπογρά-

φει, καὶ μάλιστα παρὰ τοῖς Θραξῶν καὶ τούτων τοῖς
 Γέταις. ὅρα δ' ἃ λέγει Μένανδρος περὶ αὐτῶν οὐ
 C.297 πλάσας, ὡς εἰκός, ἀλλ' ἐξ ἱστορίας λαβόν „πάντες
 „μὲν οἱ Θραῖκες, μάλιστα δ' οἱ Γέται ἡμεῖς ἀπάντων (καὶ
 „γὰρ αὐτὸς εὐχομαι ἐκεῖθεν εἶναι τὸ γένος) οὐ σφόδρ' ὁ
 „ἐγκρατεῖς ἴσμεν.“ καὶ ὑποβὰς μικρὸν τῆς περὶ τὰς
 γυναικας ἀκρασίας τίθησι τὰ παραδείγματα „γαμεῖ
 „γὰρ ἡμῶν οὐδὲ εἷς, εἰ μὴ δέκ' ἢ ἑνδεκα γυναικας θαύ-
 „δικά τ' ἢ πλείους τινάς. ἂν τέτταρας δ' ἢ πέντε γε-
 „γαμηκὼς τύχῃ καταστροφῆς τις, ἀντυμένκιος ἄθλιος 10
 „ἄνυμφος οὗτος ἐπικαλεῖτ' ἐν τοῖς ἐκεῖ.“ ταῦτα γὰρ
 ὁμολογεῖται μὲν καὶ παρὰ τῶν ἄλλων, οὐκ εἰκός δὲ
 τοὺς αὐτοὺς ἅμα μὲν ἄθλιον νομίζειν βίον τὸν μὴ
 μετὰ πολλῶν γυναικῶν, ἅμα δὲ σπουδαῖον καὶ δίκαιον
 τὸν τῶν γυναικῶν χῆρον. τὸ δὲ δὴ καὶ Θεοσεβεῖς νο- 15
 μίζειν καὶ καπνοβάτας τοὺς ἐρήμους γυναικῶν σφό-
 δρα ἐναντιοῦται ταῖς κοιναῖς ὑπολήψεσιν. ἅπαντες
 γὰρ τῆς δεισιδαιμονίας ἀρχηγοὺς οἰοῦνται τὰς γυναι-
 κας· αὐταὶ δὲ καὶ τοὺς ἄνδρας προκαλοῦνται πρὸς τὰς
 ἐπὶ πλῆθον θεραπείας τῶν θεῶν καὶ ἑορτὰς καὶ ποτι- 20
 σμούς· σπάνιον δ' εἴ τις ἀνὴρ καθ' αὐτὸν ζῶν εὐρί-
 σκισται τοιοῦτος. ὅρα δὲ πάλιν τὸν αὐτὸν ποιητὴν ἃ λέ-
 γει εἰσάγων τὸν ἀχθόμενον ταῖς περὶ τὰς θυσίας τῶν
 γυναικῶν δαπάναις καὶ λέγοντα „ἐπιτρέβουσι δ' ἡμᾶς
 „οἱ θεοὶ μάλιστα τοὺς γήμαντας· αἶψά γάρ τινα ἄγειν 25
 „ἑορτὴν ἴσθ' ἀνάγκη.“ τὸν δὲ μισογύνην αὐτὰ ταῦ-
 τα αἰτιώμενον „ἐθύομεν δὲ πεντάκις τῆς ἡμέρας, ἐκυρ-
 „βάλλζον δ' ἐπὶ τὰ θεράπαινα κύκλω, αἱ δ' ὀλόλυ-
 „ζον.“ τὸ μὲν οὖν ἰδίως τοὺς ἀγύνους τῶν Γετῶν
 αὐσεβεῖς νομίζεσθαι παράλογόν τι ἐμφαίνει· τὸ δ' 30
 ἰσχύειν ἐν τῇ ἔθνει τούτῳ τὴν περὶ τὸ θεῖον σπουδὴν

ἐκ τῶν ὧν εἶπε Ποσειδάωνιος οὐκ ἀπιστητέον καὶ ἐκ τῆς ἄλλης ἱστορίας.

Λέγεται γάρ τινα τῶν Γετῶν ὄνομα Ζάμολξιν δου- 5
 λεύσαι Πυθαγόρα καὶ τινα τῶν οὐρανίων παρ' ἐκεί-
 νου μαθεῖν, τὰ δὲ καὶ παρ' Αἰγυπτίων πλανηθέντα
 καὶ μέχρι δεῦρο· ἐπανελθόντα δ' εἰς τὴν οἰκίαν σπου-
 δασθῆναι παρὰ τοῖς ἡγεμόσι καὶ τῷ ἔθνει προλέγοντα
 τὰς ἐπισημασίας, τελευτῶντα δὲ πείσαι τὸν βασιλέα
 κοινωνῶν τῆς ἐρχῆς αὐτὸν λαβεῖν ὥς τὰ παρὰ τῶν
 10 θεῶν ἐξαγγέλλειν ἱκανόν· καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν ἱερεῖα
 κατασταθῆναι τοῦ μάλιστα τιμωμένου παρ' αὐτοῖς
 θεοῦ, μετὰ ταῦτα δὲ καὶ θεὸν προσαγορευθῆναι, καὶ 0.29
 καταλαμβάντα ἀντιπῶδες τι χωρίον ἄβατον τοῖς ἄλ-
 λους ἐνταῦθα διακτεῖσθαι, σπάνιον ἐντυγχάνοντα τοῖς
 15 ἐκτὸς πλὴν τοῦ βασιλέως καὶ τῶν θεραπεύων· συμ-
 πράττειν δὲ τὸν βασιλέα ὁρῶντα τοὺς ἀνθρώπους
 προσέχοντας ἐκείτῳ πολὺ πλέον ἢ πρότερον, ὥς ἐκφέ-
 ροντι τὰ προστάγματα κατὰ συμβουλὴν θεῶν. τοῦτ'
 δὲ τὸ ἔθος διέτευνεν ἄχρι καὶ εἰς ἡμᾶς, αἶψα τινος εὐρι-
 20 σκομένου τοιοῦτου τὸ ἔθος, ὅς τῳ μὲν βασιλεὶ σύμ-
 βουλος ὑπῆρχε, παρὰ δὲ τοῖς Γέταις ὠνομάζετο θεός·
 καὶ τὸ ὄρος ὑπελήφθη ἱερὸν, καὶ προσαγορεύουσιν
 οὕτως· ὄνομα δ' αὐτῷ Κωγκάιονον ὁμῶνυμον τῷ πα-
 ραρρέοντι ποταμῷ. καὶ δὴ ὅτε Βυρεβίστας ἦρχε τῶν
 25 Γετῶν, ἐφ' ὃν ἤδη παρεσκευάσατο Κάϊσαρ ὁ θεὸς στρα-
 τεύειν, Δεκαίνεος εἶχε ταύτην τὴν τιμὴν, καὶ πως τὸ
 τῶν ἐμφύχων ἀπέχεσθαι Πυθαγόρειον τοῦ Ζαμόλξιος
 ἡμῖν παραδοθέν.

Τοιαῦτα μὲν οὖν [αὐ] κακῶς ἂν τις διαποροίη περὶ 6
 30 τῶν κειμένων παρὰ τῷ ποιητῇ περὶ τε Μυσῶν καὶ

1. ποῦ ἀπιστητέον· καὶ ἐμφύχων ἀπέχεσθαι δι' εὐερίαν

ἀγρωῶν ἐπὶ πημολγῶν· ἃ δ' Ἀπολλόδαμος ἐν τῷ δει-
 νέρῳ περὶ νεῶν προοιμαζόμενος εἰρηκεν ἥκιστα λέγοιτ'
 ἄν. ἐκαινε γὰρ Ἑρατοσθένηους ἀπόφασιν, ὅτι φησὶν
 ἐκεῖνος καὶ Ὅμηρον καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς παλαιούς τὰ
 μὲν Ἑλληνικά εἰδέναι τῶν δὲ πόρρω πολλὴν ἔχειν⁵
 ἀπειρίαν, ἀπείρους μὲν μακρῶν ὁδῶν ὄντας ἀπείρους
 δὲ τοῦ ναυτίλλεσθαι. συνηγορῶν δὲ τοῦτοις Ὅμηρόν
 φησὶ τὴν μὲν Αὐλίδαν καλεῖν πέτρῃεσσαν, ὥσπερ καὶ
 ἴσθι, πολύκνημον δὲ τὸν Ἑτεῖωνόν, πολυτρήρωνα δὲ
 τὴν Θίωσθην, κοιήντα δὲ τὸν Ἀλλάρτον· τὰ δ' ἄπωθεν¹⁰
 οὐτ' αὐτόν εἰδέναι οὔτε τοὺς ἄλλους. ποταμῶν γοῦν
 περὶ τεσσαράκοντα ῥεόντων εἰς τὸν Πόντον μηδὲ τῶν
 ἐνδοξοτάτων μηδενὸς μεμνήσθαι, οἷον Ἰστρου Ταπί-
 δος Βορυσθένηους Ὑπάτιος Φάσιδος Θερμώδοντος Ἀλυ-
 ος· ἐτι δὲ Σκυθῶν μὲν μὴ μεμνήσθαι, πλάττειν δὲ¹⁵
 ἀγνοοῦς τινας ἐπὶ πημολγούς καὶ γαλακτοφάγους ἀβί-
 ους τε, Παφλαγόντας τε τοὺς ἐν τῇ μεσογαίᾳ ἱστορηκέ-
 ναι παρὰ τῶν περὶ τοὺς τόπους πλησιασάντων, τὴν πα-
 ραλίαν δὲ ἀγνοεῖν· καὶ εἰκότως γε. ἅπλουν γὰρ εἶναι
 τότε τὴν θάλατταν ταύτην καὶ καλεῖσθαι Ἀξενον διὰ²⁰
 τὸ δυσχεαίμερον καὶ τὴν ἀγριότητα τῶν περιουκούντων
 ἔθνων καὶ μάλιστα τῶν Σκυθικῶν, ξενοθυτούντων
 καὶ σαρκοφαγούντων καὶ τοῖς κρανίοις ἐκπώμασι χρω-
 ο. 299 μένων· ὕστερον δ' Εὐξείνον κεκλήσθαι τῶν Ἰώνων
 ἐν τῇ παραλίᾳ πόλεις κτισάντων· ὁμοίως δ' ἀγνοεῖν²⁵
 καὶ τὰ περὶ Αἴγυπτον καὶ Λιβύην, οἷον τὰς ἀναβάσεις
 τοῦ Νείλου καὶ προσχώσεις τοῦ πελάγους, ὧν οὐδα-
 μοῦ μεμνήσθαι, οὐδὲ τοῦ ἰσθμοῦ τοῦ μεταξὺ τῆς Ἑρ-
 θρᾶς καὶ τῆς Αἰγυπτίας θαλάττης, οὐδὲ τῶν κατὰ τὴν
 Ἀραβίαν καὶ Αἰθιοπίαν καὶ τὸν ὠκεανόν, εἰ μὴ Ζή-³⁰
 νωνι τῷ φιλοσόφῳ προσεκτεῖον γράφοντι „Αἰθιοπίας
 „θ' ἰκόμην καὶ Σιδονίους Ἀραβὰς τε.“ οὐ θαυμάστον

δ' εἶναι περὶ Ὀμήρου· καὶ γὰρ τοὺς ἐπὶ νεωτέρους ἐκεί-
 νου πολλὰ ἄγνωστον καὶ τερατολογεῖν, Ἡσίοδον μὲν
 Ἠμίκευας λέγοντα καὶ Μεγαλοκεφάλους καὶ Πυγμαί-
 ους, Ἀλκμαῖνα δὲ Στεφανόποδας, Αἰσχύλον δὲ κυνο-
 5 κεφάλους καὶ στεφανοφθάλμους καὶ μονομμάτους καὶ
 ἄλλα μυρία. ἀπὸ δὲ τούτων ἐπὶ τοὺς συγγραφίας βα-
 διζει Ῥιπαῖα ὄρη λέγοντας καὶ τὸ Ἰδρύιον ὄρος καὶ τὴν
 τῶν Γοργόνων καὶ Ἐσπερίδων κατοικίαν, καὶ τὴν παρὰ
 Θεοκόμῳ Μεροπίδα γῆν, παρ' Ἐκαταίῳ δὲ Κυμμε-
 10 ρίδα πόλιν, παρ' Εὐήμερῳ δὲ τὴν Παγγαίαν γῆν, παρ'
 Ἀριστοτέλει δὲ ποταμίους λίθους ἐξ ἄμμου... ἐκ δὲ τῶν
 ὄμβρων τήκεσθαι, ἐν δὲ τῇ Λιβύῃ Διονύσου πόλιν εἶ-
 ναι, ταύτην δ' οὐκ ἐνδέχεσθαι δις τὸν αὐτὸν ἐξευρεῖν.
 ἐπιτιμᾷ δὲ καὶ τοῖς περὶ Σικελίαν τὴν πλάνην λέγουσι
 15 καθ' Ὅμηρον τὴν Ὀδυσσεύως· εἰ γὰρ * αὐτὸ χρῆναι τὴν
 μὲν πλάνην ἐκεῖ γεγονέναι φάσκειν, τὸν δὲ ποιητὴν
 ἐξωκεανικῆναι μυθολογίας χάριν. καὶ τοῖς μὲν ἄλλοις
 συγγνώμην εἶναι, Καλλιμάχῳ δὲ μὴ πάνυ μεταποιου-
 μένῳ γε γραμματικῆς, ὅς τὴν μὲν Γαυδοῦν Καλυφούς
 20 νῆσόν φησι, τὴν δὲ Κόρυμναν Σχερίαν. ἄλλους δ' αἰ-
 τιᾶται ψεύσασθαι περὶ Γερήνων καὶ τοῦ Ἀκακησίου
 καὶ Δήμου ἐν Ἰθάκῃ, Πιλεθρονίου δ' ἐν Ἰηλίῳ, Γλαν-
 κωπίου δ' ἐν Ἀθήναις. τούτοις δὲ μικρά τινα προσθεῖς
 τοιαῦτα παύεται, τὰ πλεῖστα μετενέγκας παρὰ τοῦ
 25 Ἐρατοσθένους, ὥς καὶ πρότερον ἐμνήσθημεν, οὐκ εὖ
 εἰρημένα. τὸ μὲν γὰρ τοὺς ὕστερον ἐμπειροτέρους γε-
 γονέναι τῶν πάλαι περὶ τὰ τοιαῦτα καὶ Ἐρατοσθένη
 καὶ τούτῳ δοτέον· τὸ δ' οὕτω πέρα τοῦ μετρίου προά-
 γειν καὶ μάλιστα ἐφ' Ὀμήρου, δοκεῖ μοι καὶ ἐπιπλή-
 30 ξαί τις δικαίως καὶ τοῦναντίον εἰπεῖν, ὥς περὶ ὧν

5. ροι μονομμάτους: ἐν τῇ Προφητῇ φησι,

6300 ἄγνοοῦσιν αὐτοί, περὶ τούτων τῷ ποιητῇ προφέρουσι.
τὰ μὲν οὖν ἄλλα ἐν τοῖς καθ' ἑκάστα οἰκείας μνήμης
τυγχάνει, τὰ δ' ἐν τοῖς καθόλου.

- 7 Νυνὶ δὲ περὶ Θρακῶν ἐλέγομεν „Μυσῶν τ' ἀγγε-
μαχῶν καὶ ἀγαυῶν ἱππημολγῶν, γλακτοφάγων ἀβί- 6
ων τε, δικαιοτάτων ἀνθρώπων,“ βουλόμενοι συγκρί-
ναι τὰ τε ὑφ' ἡμῶν καὶ τὰ ὑπὸ Πισιδωνίου λεχθέντα
καὶ τὰ ὑπὸ τούτων· πρότερον δ' ὅτι τὴν ἐπιχείρησιν
ὑπεραντίαν τοῖς προτεθείσι πιποῖηται. προὔθειτο
μὲν γὰρ διδάξαι διότι τῶν πόρρω τῆς Ἑλλάδος πλείων 10
ἦν ἄγνοια τοῖς πρεσβυτέροις ἢ τοῖς νεωτέροις, ἔδειξαν
δὲ τάναντία, καὶ οὐ (κατὰ) τὰ πόρρω μόνον ἀλλὰ καὶ
τὰ ἐν αὐτῇ τῇ Ἑλλάδι. ἀλλ', ὥς ἔφην, τὰ ἄλλα μὲν
ὑπερκείσθω, τὰ δὲ νῦν σκοπῶμεν. Σκυθῶν μὲν γὰρ
[μὴ] μεμνησθαι κατ' ἄγνοίην φασί, μηδὲ τῆς περὶ τοὺς 15
ξένους ὁμότητος αὐτῶν, καταθρόνιων καὶ σαρκοφα-
γούτων καὶ τοῖς κρανίοις ἐκπώμασι χρωμένων, δι'
οὓς Ἀξενος ὠνόμαζετο ὁ πόντος, πλάττειν δ' ἀγαστούς
τινας ἱππημολγούς γλακτοφάγους ἀβίους τε, δι-
καιοτάτους ἀνθρώπους, τοὺς αὐδαμοῦ γῆς ὄντας. πῶς 20
οὖν Ἀξενον ὠνόμαζον, εἰ μὴ ᾔδεισαν τὴν ἀγραιότητα,
μηδ' αὐτοὺς τοὺς μάλιστα τοιοῦτους; οὗτοι δ' εἰσὶ δῆ-
που οἱ Σκύθαι. πρότερον δ' οὐδ' ἱππημολγοὶ ἦσαν οἱ
ἐπίκεινα τῶν Μυσῶν καὶ Θρακῶν καὶ Γετῶν, οὐδὲ
γλακτοφάγοι καὶ ἀβιοί; ἀλλὰ καὶ νῦν εἰσιν ἀμάξιοι- 25
και καὶ νομάδες καλούμενοι, ζῶντες ἀπὸ θριμμάτων
καὶ γάλακτος καὶ τυροῦ καὶ μάλιστα ἱππείου, θησαυ-
ρισμὸν δ' οὐκ εἰδότες οὐδὲ καπηλείαν πλὴν εἰ φόρ-
τον ἀντὶ φόρτου. πῶς οὖν ἠγνόει τοὺς Σκύθας ὁ ποι-
ητὴς, ἱππημολγούς καὶ γλακτοφάγους τινας προσα- 30
γορεύων; ὅτι γὰρ οἱ τότε τούτους ἱππημολγούς ἐκά-
λουν, καὶ Ἡσίοδος μάρτυς ἐν τοῖς ὑπ' Ἑρατοσθένους

παρατεθεισιν ἱππεσιν „Αἰθίοπας τε Αἴγυς τε ἰδὲ Σκυ-
 „θας ἱππημολγούς.“ τί δὲ θαυμαστόν, εἰ διὰ τὸ πλεο-
 νάζειν παρ' ἡμῶν τὴν περὶ τὰ συμβόλαια ἀδικίαν δι-
 καιοτάτους εἶπεν ἀνθρώπους τοὺς ἥμιστα ἐν τοῖς συμ-
 βολαίοις καὶ τῷ ἀργυρισμῷ ζῶντας, ἀλλὰ καὶ κοινὰ κε-
 κτημένους πάντα πλὴν ἔξους καὶ ποιηρίου, ἐν δὲ τοῖς
 πρῶτον τὰς γυναῖκας πλατωνικῶς ἔχοντας κοινὰς καὶ
 τέκνα; καὶ Αἰσχύλος δ' ἐμφαίνει συνηγορῶν τῷ ποι-
 ητῇ φήσας περὶ τῶν Σκυθῶν „ἀλλ' ἱππάκης βρωτηήρης, 301
 10 „εὐνομοὶ Σκυθαί.“ αὕτη δ' ἡ ὑπόληψις καὶ νῦν ἐτι συμ-
 μένει παρὰ τοῖς Ἕλλησιν· ἀπλουστάτους τε γὰρ αὐτοὺς
 νομίζομεν καὶ ἥμιστα κακεντρεχεῖς εὐτελεστέρους τε
 πολὺ ἡμῶν καὶ ἀνταρκεστέρους· καίτοι ὅ γε καθ' ἡμᾶς
 βλος εἰς πάντας σχεδόν τι διατέτακε τὴν πρὸς τὸ χεῖρον
 15 μεταβολήν, τρυφήν καὶ ἡδονὴς καὶ κακοτεχνίας καὶ
 πλεονεξίας μυρίας πρὸς ταῦτ' εἰσάγων. πολὺ οὖν τῆς
 τοιαύτης κακίας καὶ εἰς τοὺς βαρβάρους ἐμπέπτωκε τοὺς
 τε ἄλλους καὶ τοὺς νομάδας· καὶ γὰρ θαλάττης ἀφάμε-
 νοὶ χεῖρους γηγόνες ληστεύοντες καὶ ξενοκτονοῦντες,
 20 καὶ ἐπιπλεκόμενοι πολλοῖς μεταλαμβάνουσι τῆς ἐκεί-
 νων πολυτελείας καὶ καπηλείας· ἃ δοκεῖ μὲν εἰς ἡμε-
 ρότητα συντείνειν, διαφθείρει δὲ τὰ ἥθη καὶ ποικι-
 λίαν ἀντὶ τῆς ἀπλότητος τῆς ἄρετι λεχθείσης εἰσάγει.

Οἱ μέντοι πρὸ ἡμῶν καὶ μάλιστα οἱ ἑγγυὲς τοῖς 8
 25 Ὀμήρου χρόνοις τοιοῦτοί τινες ἦσαν καὶ ὑπελαμβά-
 νοντο παρὰ τοῖς Ἕλλησιν ὁποῖους Ὀμηρὸς φησιν. ὅρα
 δὲ ἃ λέγει Ἡρόδοτος περὶ τοῦ τῶν Σκυθῶν βασιλέως,
 ἐφ' ὃν ἐστράτευσε Δαρεῖος, καὶ τὰ ἐπισταλμένα παρ'
 αὐτοῦ. ὅρα δὲ καὶ ἃ λέγει Χρύσιππος περὶ τῶν τοῦ Βο-
 30 σπόρου βασιλέων τῶν περὶ Λεύκωνα. πλήρεις δὲ καὶ
 αἱ Περσικαὶ ἐπιστολαὶ τῆς ἀπλότητος ἧς λέγω, καὶ τὰ
 ὑπὸ τῶν Αἰγυπτίων καὶ Βαβυλωνίων καὶ Ἰνδῶν ἀπο-

μνημονευόμενα. διὰ τοῦτο δὲ καὶ ὁ Ἀνάχαρσις καὶ Ἀβαρις καὶ τινες ἄλλοι τοιοῦτοι παρὰ τοῖς Ἕλλησιν εὐδοκίμουν, ὅτι ἔθνικόν τινα χαρακτηρὰ ἐπέφαινον εὐκολίας καὶ λιτότητος καὶ δικαιοσύνης. καὶ τί δει τοὺς πάλαι λέγειν; Ἀλέξανδρος γὰρ ὁ Φιλίππου κατὰ τὴν 5 ἐπὶ Θρᾷκας τοὺς ὑπὲρ τοῦ Σίμου στρατεῖαν ἐμβαλὼν εἰς Τριβαλλοὺς, ὁρῶν μέχρι τοῦ Ἰστροῦ καθήκοντας καὶ τῆς ἐν αὐτῷ νήσου Πεύκης, τὰ πέραν δὲ Γέτας ἔχοντας, ἀφίχθαι λέγεται μέχρι δεῦρο, καὶ εἰς μὲν τὴν νῆσον ἀποβῆναι μὴ δύνασθαι σπᾶναι πλοίων (ἐκεῖσε γὰρ κα- 10 ταφυγόντα τὸν τῶν Τριβαλλῶν βασιλεῖα Σύρμον ἀντισχεῖν πρὸς τὴν ἐπιχείρησιν), εἰς δὲ τοὺς Γέτας διαβάντα ἔλθιν αὐτῶν πόλιν καὶ ἀναστρέφα· διὰ ταχίων εἰς τὴν οἰκίαν, λαβόντα δῶρα [παρὰ] τῶν ἔθνων καὶ παρὰ τοῦ Σύρμου. φησὶ δὲ Πτολεμαῖος ὁ Λάγου κατὰ 15 ταύτην τὴν στρατεῖαν συμμῆξαι τῷ Ἀλεξάνδρῳ Κελτοὺς τοὺς περὶ τὸν Ἀδρίαν φιλίας καὶ ξενίας χάριν, δεξάμε-
 C.302νον δὲ αὐτοὺς φιλοφρόνως τὸν βασιλεῖα ἐρεῖσθαι παρὰ πότον, τί μάλιστα εἴη ὃ φοβοῖντο, νομίζοντα αὐτὸν ἐρεῖν· αὐτοὺς δ' ἀποκρίναςθαι ὅτι οὐδὲν πλὴν εἰ ἄρα 20 μὴ ὁ οὐρανὸς αὐτοῖς ἐπιπέσοι, φιλίαν γε μὴν ἀνδρὸς τοιούτου περὶ παντὸς τίθεσθαι. ταῦτα δὲ ἀπλότητος τῆς τῶν βαρβάρων ἐστὶ σημεῖα, τοῦ τε μὴ συγχωρήσαντος μὲν τὴν ἀπόβασιν τὴν εἰς τὴν νῆσον, δῶρα δὲ πέμψαντος καὶ συνθεμένου φιλίαν, καὶ τῶν φοβεῖσθαι 25 μὲν οὐδένα φαμένων, φιλίαν δὲ περὶ παντὸς τίθεσθαι μεγάλων ἀνδρῶν. ὃ τε Δρομιχαίτης κατὰ τοὺς διαδόχους ἦν Γετῶν βασιλεὺς· ἐκεῖνος τοίνυν λαβὼν ζωγρία Λυσίμαχον ἐπιστρατεύσαντα αὐτῷ, δειξας τὴν πέναν τὴν τε ἑαυτοῦ καὶ τοῦ ἔθνους, ὁμοίως δὲ καὶ 30

την αὐτάρκειαν, ἐκέλευσε τοῖς τοιοῦτοῖς μὴ πολεμεῖν, ἀλλὰ φίλοις χρῆσθαι· ταῦτα δ' εἰπὼν, ξενίσας καὶ συνθέμενος φίλιαν ἀπέλυσεν αὐτόν.

Ἐφορος δ' ἐν τῇ τετάρτῃ μὲν τῆς ἱστορίας Εὐ- 9
6 ρώπῃ δ' ἐπιγραφομένη βίβλῳ, περιοδεύσας τὴν Εὐ-
ρώπην μέχρι Σκυθῶν ἐπὶ τέλει φησὶν εἶναι τῶν τε ἁλ-
λων Σκυθῶν καὶ τῶν Σαυροματῶν τοὺς βίους ἀνομο-
ους· τοὺς μὲν γὰρ εἶναι χαλεποὺς ὥστε καὶ ἀνθρωπο-
φραγεῖν, τοὺς δὲ καὶ τῶν ἄλλων ζῶων ἀπέχεσθαι. οἱ μὲν
10 οὖν ἄλλοι, φησί, τὰ περὶ τῆς ὁμότητος αὐτῶν λέγουσιν,
εἰδότες τὸ δεινόν τε καὶ τὸ θαυμαστὸν ἐκπληκτικὸν ὄν·
δεῖν δὲ τάναντία καὶ λέγειν καὶ παραδείγματα ποιη-
σθαι· καὶ αὐτὸς οὖν περὶ τῶν δικαιοτάτοις ἡθεσὶ χρω-
μένων ποιήσεσθαι τοὺς λόγους· εἶναι γὰρ τινὰς τῶν
16 νομάδων Σκυθῶν γάλακτι τρεφομένους ἱππῶν τῇ τε
δικαιосύνῃ πάντων διαφέρειν· μεμνησθαι δ' αὐτῶν
τοὺς ποιητὰς, Ὅμηρον μὲν „γλακτοφάγων ἄβιον τε,
„δικαιοτάτων ἀνθρώπων“ φήσαντα τὴν γῆν καθορᾶν
τὸν Δία, Ἡσίοδον δ' ἐν τῇ καλουμένῃ γῆς περιόδῳ
20 τὸν Φινέα ὑπὸ τῶν Ἀρπυιῶν ἄγεσθαι „γλακτοφάγων
„εἰς γαῖαν ἀπήναις οἰκί' ἐχόντων.“ εἰτ' αἰτιολογεῖ
διότι ταῖς διαίταις εὐτελεῖς ὄντες καὶ οὐ χρηματισταὶ
πρὸς τε ἀλλήλους εὐνομοῦνται, κοινὰ πάντα ἔχοντες
τά τε ἄλλα καὶ τὰς γυναῖκας καὶ τέκνα καὶ τὴν ὅλην
25 συγγένειαν, πρὸς τε τοὺς ἐκτὸς ἄμαχοί εἰσι καὶ ἀνίκη- 0303
τοι, οὐδὲν ἔχοντες ὑπὲρ οὐ δουλεύουσιν. καλεῖ δὲ καὶ
Χοιρίλον εἰπόντα ἐν τῇ διαβάσει τῆς σχεδίας ἦν ἔξυξε
Δαρειὸς „μηλονόμοι τε Σάκαι, γενεῇ Σκύθαι· αὐτὰρ
„ἐναιον' Ἀσίδα πυροφόρον· νομάδων γε μὲν ἦσαν ἅποι-

3. post αὐτόν· καὶ Πλάτων δὲ ἐν τῇ πολιτείᾳ τὴν θαλάσσιαν
ὡς πονηροδιδάσκαλον φεύγειν οἰεῖται διὸν ὅτι πορρωτάτω τοὺς
εὐ πολιτευομένους καὶ μὴ οἰκεῖν ἐπ' αὐτῇ.

„κοι, ἀνθρώπων νομίμων.“ καὶ τὸν Ἀνάχαρσιν δὲ σοφὸν καλῶν ὁ Ἐφορος τούτου τοῦ γένους φησὶν εἶναι· νομισθῆναι δὲ καὶ τῶν ἑπτὰ σοφῶν ἐπ’ εὐτελείᾳ σωφροσύνῃ καὶ συνέσει· εὐρήματά τε αὐτοῦ λέγει τὰ τε ζώπυρα καὶ τὴν ἀμφίβολον ἄγκυραν καὶ τὸν κεραμικὸν δ τροχόν. ταῦτα δὲ λέγω σαφῶς μὲν εἰδῶς ὅτι καὶ οὗτος αὐτὸς οὐ τάληθέστατα λέγει περὶ πάντων, καὶ δὴ καὶ τὸ τοῦ Ἀναχάρσιδος· πῶς γὰρ ὁ τροχὸς εὐρημα αὐτοῦ, ὃν οἶδεν Ὅμηρος πρῖσβύτερος ὢν; ἀλλ’ ἐκεῖνα διασημῆναι βουλόμενος ὅτι κοινῇ τινι φήμῃ καὶ ὑπὸ τῶν 10 παλαιῶν καὶ ὑπὸ τῶν ὑστέρων πεπιστευῖσθαι συνέβαινε τὸ τῶν νομάδων, τοὺς μάλιστα ἀπρξισμένους ἀπὸ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων γαλακτοφάγους τε εἶναι καὶ ἀβίους καὶ δικαιοτάτους, ἀλλ’ οὐχ ὑπὸ Ὁμήρου πεπλάσθαι.

- 10 Περὶ τε τῶν Μυσῶν δίκαιός ἐστιν ὑποσχεῖν λόγον 15 τῶν ἐν τοῖς ἐπισι λεγομένων Ἀπολλόδωρος, πότιερ’ ἡγῆται καὶ τούτους εἶναι πλάσμα, ὅταν φῇ ὁ ποιητὴς „Μυσῶν τ’ ἀγχεμάχων καὶ ἀγαυῶν ἐππημολγῶν,“ ἢ τοὺς ἐν τῇ Ἀσίᾳ δέχεται. τοὺς μὲν οὖν ἐν τῇ Ἀσίᾳ δεχόμενος παρερμηνεύσει τὸν ποιητὴν, ὡς προείρηται, 20 πλάσμα [δὲ] λέγων, ὡς μὴ ὄντων ἐν τῇ Θράκῃ Μυσῶν, παρὰ τὰ ὄντα [ἔρει]. ἔτι γὰρ ἐφ’ ἡμῶν Αἰλῖος Κάτος μετῴκισεν ἐκ τῆς περσείας τοῦ Ἰστροῦ πέντε μυριάδας σωματίων παρὰ τῶν Γετιῶν, ὁμογλώττου τοῖς Θραξίν ἐθνους, εἰς τὴν Θράκην· καὶ νῦν οἰκοῦσιν αὐτόθι 25 Μοισοὶ καλούμενοι, ἤτοι καὶ τῶν πρότερον οὕτω καλουμένων, ἐν δὲ τῇ Ἀσίᾳ Μυσῶν μετονομασθέντων, ἢ ὅπερ οἰκειότερόν ἐστι τῇ ἱστορίᾳ καὶ τῇ ἀποφάσει τοῦ ποιητοῦ, τῶν ἐν τῇ Θράκῃ Μυσῶν καλουμένων

9. post ὢν: „ὡς δ’ ὅτι τις κεραμεὺς τροχὸν ἄρμενον ἐν παλάμῃ“ καὶ τὰ ἐξ ἧς.

πρότερον. περὶ μὲν δὴ τούτων ἄλλης· ἐπάνειμι δὲ ἐπὶ τὴν ἐξῆς περιήγησιν.

Τῶν δὴ Γετῶν τὰ μὲν παλαιὰ ἀφείσθω, τὰ δ' εἰς 11
 ἡμᾶς ἤδη τοιαῦτα ὑπῆρξε. Βοιρεβίστας ἀνὴρ Γέτης, ἐπι-
 5 στὰς ἐπὶ τὴν τοῦ ἔθνους ἐπιστάσιαν, ἀνέλαβε κεκακω-
 μένους τοὺς ἀνθρώπους ὑπὸ συχνῶν πολέμων καὶ το-
 σοῦτον ἐπῆρεν ἀσκήσει καὶ νήψει καὶ τῷ προσέχειν τοῖς
 προσταγμασιν, ὥστ' ὀλίγων ἐτῶν μεγάλην ἀρχὴν κα- 0.304
 τίστησάτο καὶ τῶν ὁμόρων τοὺς πλείστους ὑπέταξε τοῖς
 10 Γέταις· ἤδη δὲ καὶ Ῥωμαίοις φοβερὸς ἦν, διαβαίνων
 ἀδεῶς τὸν Ἰστρον καὶ τὴν Θράκην λεηλατῶν μέχρι Μα-
 κεδονίας καὶ τῆς Ἰλλυρίδος, τοὺς τε Κελτοὺς τοὺς ἀνα-
 μιμειμένους τοῖς τε Θράξι καὶ τοῖς Ἰλλυριοῖς ἐξεδόρθη-
 σε, Βοίους δὲ καὶ ἄρδην ἠφάνισε τοὺς ὑπὸ Κριτασίφω
 15 καὶ Ταυρίσκους. πρὸς δὲ τὴν εὐπειθείαν τοῦ ἔθνους
 συναγωνιστὴν ἔσχε Δεκαίνειον ἄνδρα γόητα, πεπλανη-
 μένον κατὰ τὴν Αἴγυπτον καὶ προσημασίας ἐκμεμα-
 θηκύτα τινάς, δι' ὧν ὑπεκρίνετο τὰ θεῖα· καὶ δι' ὅλλυ-
 γου καθίστατο θεός, καθάπερ ἔφαμεν περὶ τοῦ Ζα-
 20 μόλξεως διηγούμενοι. τῆς δ' εὐπειθείας σημεῖον· ἐπί-
 σθησαν γὰρ ἐκκόψαι τὴν ἄμπελον καὶ ζῆν οἶνον χωρὶς.
 ὁ μὲν οὖν Βοιρεβίστας ἔφθη καταλυθεὶς ἐπαναστάν-
 των αὐτῷ τινων πρὶν ἢ Ῥωμαίους στείλαι στρατείαν
 ἐπ' αὐτόν· οἱ δὲ διαδεξάμενοι τὴν ἀρχὴν εἰς πλείω μέρη
 25 διέστησαν. καὶ δὴ καὶ νῦν, ἡνίκα ἐπιμψεν ἐπ' αὐτοὺς
 στρατείαν ὁ Σεβαστὸς Καῖσαρ, εἰς πέντε μερίδας, τότε
 δὲ εἰς τέτταρας διεστῶτες ἐτύγχανον· οἱ μὲν οὖν τοι-
 οῦτοι μερισμοὶ πρόσκαιροὶ καὶ ἄλλοι· ἄλλοι.

Γέγονε δὲ καὶ ἄλλος τῆς χώρας μερισμὸς συμμέ- 12
 30 νων ἐκ παλαιού· τοὺς μὲν γὰρ Λακοὺς προσαγορεύ-
 ονσι τοὺς δὲ Γέτας, Γέτας μὲν τοὺς πρὸς τὸν Πόντον
 κεκλιμένους καὶ πρὸς τὴν ἑω, Λακοὺς δὲ τοὺς εἰς τὰ-

ναντία πρὸς τὴν Γερμανίαν καὶ τὰς τοῦ Ἰστρου πηγὰς, οὓς οἶμαι Δάους καλεῖσθαι τὸ παλαιόν· ἀφ' οὗ καὶ παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς ἐπιπόλασε τὰ τῶν οἰκιστῶν ὀνόματα Γῆται καὶ Δάοι. τοῦτο γὰρ πιθανώτερον ἢ ἀπὸ τῶν Σκυθῶν οὓς καλοῦσι Δάας· πόρρω γὰρ ἐκείνοι δὲ περὶ τὴν Τρκανίαν, καὶ οὐκ εἰκὸς ἐκεῖθεν κομίζεσθαι ἀνδράποδα εἰς τὴν Ἀττικὴν. ἐξ ὧν γὰρ ἐκομίζετο, ἢ τοῖς ἔθνεσιν ἐκείνοις ὁμωνύμους ἐκάλουν τοὺς οἰκίτας, ὥς Ἀνδὸν καὶ Σύρον, ἢ τοῖς ἐπιπολάζουσιν ἐκεῖ ὀνόμασι προσηγόρευον, ὥς Μάνην ἢ Μίδαν τὸν Φρύγα, Τίβιον δὲ τὸν Παφλαγόνα. ἐπὶ τοσοῦτον δ' ὑπὸ τοῦ Βοιρεβρίστα τὸ ἔθνος ἐξαρθὲν ἱταπινώθη τελεῶς ὑπὸ τι τῶν στάσεων καὶ τῶν Ῥωμαίων· ἱκανοὶ δ' ὁμῶς εἶδεν ἔτι καὶ νῦν στέλλειν τέτταρας μυριάδας.

- 13 Ῥεῖ δὲ δι' αὐτῶν Μάρισος ποταμὸς εἰς τὸν Δα-
 νούιον, ᾧ τὰς παρασκευὰς ἀνεκόμενον οἱ Ῥωμαῖοι τὰς
 πρὸς τὸν πόλεμον· καὶ γὰρ τοῦ ποταμοῦ τὰ μὲν ἄνω
 καὶ πρὸς ταῖς πηγὰς μέρη μέχρι τῶν καταρακτῶν Δα-
 νούιον προσηγόρευον, ἃ μάλιστα διὰ τῶν Δακῶν φέ-
 ρεται, τὰ δὲ κάτω μέχρι τοῦ Πόντου τὰ παρὰ τοὺς Γα-
 20 τας καλοῦσιν Ἰστρον· ὁμόγλωττοι δ' εἰσὶν οἱ Δακοὶ
 τοῖς Γῆταις. παρὰ μὲν οὖν τοῖς Ἑλλήσιν οἱ Γῆται γνω-
 ρίζονται μᾶλλον διὰ τὸ συνεχεῖς τὰς μεταναστάσεις
 ἐφ' ἑκάτερα τοῦ Ἰστρου ποιεῖσθαι καὶ τοῖς Μοισοῖς
 ἀναμιγῆσθαι· καὶ τὸ τῶν Τριβαλλῶν δ' ἔθνος, Θρακι-
 25 κὸν ὄν, τὸ αὐτὸ πέπονθε τοῦτο. μεταναστάσεις γὰρ
 δίδεσται, τῶν πλησιοχώρων εἰς τοὺς ἀσθενιστέρους
 ἐξαναστάντων, τῶν μὲν ἐκ τῆς περαιᾶς Σκυθῶν καὶ
 Βασταρνῶν καὶ Σαυροματῶν ἐπικρατούντων πολλὰ-
 30 κίς, ὥστε καὶ ἐπιδιαβαίνειν τοῖς ἐξελαιθεῖσι καὶ κατα-
 μένειν τινὰς αὐτῶν ἢ ἐν ταῖς νήσοις ἢ ἐν τῇ Θράκῃ·
 τῶν δ' ἐκ θατέρου μέρους ὑπ' Ἰλλυριῶν μάλιστα κα-

τισχυομένων. αὐξηθέντες δ' οὖν ἐπὶ πλείστον οἳ τε
 Γέται οἳ τε Λακοί, ὥστε καὶ εἰκοσιμυριάδας ἐκπέμπειν
 στρατείας, νῦν ὅσον εἰς τέτταρας μυριάδας συνεσταλ-
 μένοι τυγχάνουσι, καὶ ἑγγὺς μὲν ἤκουσι τοῦ ὑπακού-
 5 εἰν Ῥωμαίων, οὐπω δ' εἰσὶν ὑποχείριοι τελέως διὰ τὰς
 ἐκ τῶν Γερμανῶν ἐλπίδας πολεμίων ὄντων τοῖς Ῥω-
 μαίοις.

Μεταξὺ δὲ τῆς Ποντικῆς θαλάττης τῆς ἀπὸ Ἰστρου 14
 ἐπὶ Τύραν καὶ ἡ τῶν Γετῶν ἐρημία πρόκειται πεδιάς
 10 πᾶσα καὶ ἄνυδρος, ἐν ᾗ Λαρεῖος ἀποληφθεὶς ὁ Ὑστά-
 σπειω, καθ' ὃν καιρὸν διέβη τὸν Ἰστρον ἐπὶ τοὺς Σκύ-
 θας, ἐκινδύνευσεν πανστρατιᾷ διέψῃ διαλυθῆναι· συν-
 ἦκε δ' ὁψὲ καὶ ἀνέστρεψε. Λυσίμαχος δ' ὕστερον
 στρατεύσας ἐπὶ Γέτας καὶ τὸν βασιλεῖα Δρομιχαίτην
 15 οὐκ ἐκινδύνευσεν μόνον, ἀλλὰ καὶ ἑάλω ζωγρίᾳ· πάλιν
 δ' ἐσώθη τυχῶν εὐγνώμονος τοῦ βαρβάρου, καθάπερ
 εἶπον πρότερον.

Πρὸς δὲ ταῖς ἐκβολαῖς μεγάλη νῆσός ἐστιν ἡ Πεύ- 15
 κη· κατασχόντες δ' αὐτὴν Βαστάρναι Πευκῖνοι προση-
 20 γορεύθησαν· εἰσὶ δὲ καὶ ἄλλαι νῆσοι πολὺ ἐλάττους,
 αἱ μὲν ἀνωτέρω ταύτης αἱ δὲ πρὸς τῇ θαλάττῃ. ἐπιτά-
 στομος γάρ ἐστι· μέγιστον δὲ τὸ ἱερὸν στόμα καλού-
 μενον, δι' οὗ σταδίων ἀνάπλους ἐπὶ τὴν Πεύκην ἑκα-
 τὸν εἰκοσιν, ἧς κατὰ τὸ κάτω μέρος ἐποίησε τὸ ζεύγμα
 25 Λαρεῖος· δύναιτο δ' ἂν ζευχθῆναι καὶ κατὰ τὸ ἄνω.
 τοῦτο δὲ καὶ πρῶτόν ἐστι στόμα ἐν ἀριστερᾷ εἰσπλέ-
 οντι εἰς τὸν Πόντον· τὰ δ' ἑξῆς ἐν παράπλῳ τῷ ἐπὶ τὸν
 Τύραν· διέχει δ' ἀπ' αὐτοῦ τὸ ἑβδομον στόμα περὶ
 τριακοσίους σταδίους. γίνονται οὖν μεταξὺ τῶν στο-
 30 μάτων νησιδες. τὰ μὲν δὴ τρία στόματα τὰ ἐφεξῆς τῷ
 ἱερῷ στόματι ἐστί μικρά, τὰ δὲ λοιπὰ τοῦ μὲν πολὺ
 ἐλάττινα τῶν δὲ μεζονα· Ἐφορος δὲ πεντάστομον

εἰρηκε τὸν Ἰστρον. ἐντεῦθεν δ' ἐπὶ Τύραν ποταμὸν
C.306 πλωτὸν ἑκατόσιοι στάδιοι· ἐν δὲ τῷ μεταξὺ δύο λίμναι
μεγάλαι, ἡ μὲν ἀνιφγμένη πρὸς τὴν θάλατταν ὥστε
καὶ λιμένι χρῆσθαι, ἡ δ' ἄστομος.

- 16 Ἐπὶ δὲ τῷ στόματι τοῦ Τύρα πύργος ἐστὶ Νιοπτο-5
λίμου καλούμενος καὶ κώμη Ἑρμώνακτος λεγομένη.
ἀναπλεύσαντι δὲ ἑκατὸν τετραράκοντα σταδίους ἐφ'
ἑκάτερα πόλεις, ἡ μὲν Νικωνία ἡ δ' ἐν ἀριστερᾷ Ὀφι-
οῦσσα· οἱ δὲ προσοικούντες τῷ ποταμῷ * πόλιν φασὶν
ἀνιόντι ἑκατὸν καὶ εἰκοσι σταδίους. διέχει δὲ τοῦ στό- 10
ματος ἡ νῆσος ἡ Λευκὴ διάγραμμα πεντακοσίων σταδίων,
ἐκρὰ τοῦ Ἀχιλλέως, πελαγία.

- 17 Εἰτα Βορυσθένης ποταμὸς πλωτὸς ἐφ' ἑξακοσίους
σταδίους καὶ πλησίον ἄλλος ποταμὸς Ἰπανις καὶ νῆ- 15
σος πρὸ τοῦ στόματος τοῦ Βορυσθένους ἔχουσα λι-
μένα. πλεύσαντι δὲ τὸν Βορυσθένη σταδίους διακο-
σίους ὁμώνυμος τῷ ποταμῷ πόλεις· ἡ δ' αὐτὴ καὶ Ὀλ-
βία καλεῖται, μέγα ἐμπόριον, κτίσμα Μιλησίων. ἡ δὲ
ὑπερκειμένη πᾶσα χώρα τοῦ λεχθέντος μεταξὺ Βορυ-
σθένου καὶ Ἰστρον πρώτη μὲν ἐστὶν ἡ τῶν Γετῶν ἐρη- 20
μία, ἔπειτα οἱ Τυρεγίται, μεθ' οὓς οἱ Ἰάξυγες Σαρμάται
καὶ οἱ Βασίλειοι λεγόμενοι καὶ * Οὐργοι, τὸ μὲν πλεόν
νομάδες, ὀλίγοι δὲ καὶ γεωργίας ἐπιμελούμενοι· τού-
τους φασὶ καὶ παρὰ τὸν Ἰστρον οἰκεῖν, ἐφ' ἑκάτερα
πολλάκις. ἐν δὲ τῇ μεσογαίᾳ Βαστάρναι μὲν τοῖς Τυ- 25
ρεγίταις ὅμοροι καὶ Γερμανοῖς, σχεδὸν τι καὶ αὐτοὶ
τοῦ Γερμανικοῦ γένους ὄντες, εἰς πλείω φύλα διηρη-
μένοι. καὶ γὰρ Ἀτμονοὶ λέγονταί τινες καὶ Σιδόνες, οἱ
δὲ τὴν Πεύκην κατασχόντες τὴν ἐν τῷ Ἰστροῦ νῆσον
Πενκίνοι, Ῥωξολανοὶ δ' ἀρκτικώτατοι τὰ μεταξὺ τοῦ 30
Ταναΐδος καὶ Βορυσθένου νεμόμενοι πεδία. ἡ γὰρ
προσάρктиος πᾶσα ἀπὸ Γερμανίας μέχρι τῆς Κασπίας

παιδίας ἐστίν, ἣν ἴσμεν· ὑπὲρ δὲ τῶν Ῥωξολανῶν εἰ-
 τινες οἰκοῦσιν οὐκ ἴσμεν. οἱ δὲ Ῥωξολανοὶ καὶ πρὸς
 τοὺς Μιθριδάτου τοῦ Εὐπάτορος στρατηγοὺς ἐπολέ-
 μουν ἔχοντες ἡγεμόνα Τάσιον· ἦκον δὲ Παλάκω συμ-
 5 μαχήσοντες τῷ Σκιλοῦρου, καὶ ἰδούκουν μὲν εἶναι μά-
 χιμοι, πρὸς μέντοι συντεταγμένην φάλαγγα καὶ ὥπλι-
 σμένην καλῶς τὸ βάρβαρον φύλον ἀσθενὲς πᾶν ἐστί
 καὶ τὸ γυμνητικόν. ἐκείνοι γοῦν περὶ πέντε μυριάδας
 πρὸς ἑξακισχιλίους τοὺς Διοφάντη, τῷ τοῦ Μιθριδά-
 10 του στρατηγῷ, συμπαρταξαμένους οὐκ ἀντέσχον,
 ἀλλ' οἱ πλείστοι διεφθάρησαν. χρῶνται δὲ ὠμοβολίοις
 κράνεσι καὶ θώραξι, γερροφόροι, ἀμυντήρια δ' ἔχοντες
 καὶ λόγχας καὶ τόξον καὶ ξίφος· τοιοῦτοι δὲ καὶ τῶν
 ἄλλων οἱ πλείους. τῶν δὲ νομάδων αἱ σκηναὶ πιλωταὶ 0.30
 15 πεπήγασιν ἐπὶ ταῖς ἀμάξαις, ἐν αἷς διαιτῶνται· περὶ δὲ
 τὰς σκηναὺς τὰ βοσκήματα, ἀφ' ὧν τρέφονται καὶ γά-
 λακτι καὶ τυρῷ καὶ κρέασιν· ἀκολουθοῦσι δὲ ταῖς νο-
 μαῖς μεταλαμβάνοντες τόπους αἰετὸς ἔχοντας πόαν,
 χειμῶνος μὲν ἐν τοῖς ἔλκεσι τοῖς περὶ τὴν Μαιώτιν, θέ-
 20 ρους δὲ καὶ ἐν τοῖς πεδίοις.

Ἄπαντα δ' ἡ χώρα δυσχείμερός ἐστι μέχρι τῶν ἐπὶ 18
 θαλάττῃ τόπων τῶν μεταξὺ Βορυσθένους καὶ τοῦ στό-
 ματος τῆς Μαιώτιδος· αὐτῶν δὲ τῶν ἐπὶ θαλάττῃ τὰ
 ἀρκτικώτατα τό τε στόμα τῆς Μαιώτιδος καὶ ἐτι μάλ-
 25 λον τὸ τοῦ Βορυσθένους [καὶ] ὁ μυχὸς τοῦ Ταμυράκου
 κόλπου, [τοῦ] καὶ Καρκινίτου, καθ' ὃν ὁ ἰσθμὸς τῆς
 μεγάλης χειρρονήσου. δηλοὶ δὲ τὰ ψύχη, καίπερ ἐν πε-
 δίοις οἰκούντων· ὄνους τε γὰρ οὐ τρέφουσι (δύσριγον
 γὰρ τὸ ζῆον), οἳ τε βόες οἱ μὲν ἄκερῳ γεννῶνται, τῶν
 30 δ' ἀπορρινῶσι τὰ κέρατα (καὶ γὰρ τοῦτο δύσριγον τὸ
 μέρος), οἳ τε ἵπποι μικροί, τὰ δὲ πρόβατα μεγάλα· φήτ-
 τονται δὲ χαλκαὶ ὕδρῃαι, τὰ δ' ἐνόντα συμπήττεται.

τῶν δὲ πάγων ἡ σφοδρότης μάλιστα ἐκ τῶν συμβαινόντων περὶ τὸ στόμα τῆς Μαιώτιδος δηλὸς ἐστίν. ἀμαξεύεται γὰρ ὁ διάπλους ὁ εἰς Φαναγόρειαν ἐκ τοῦ Παντικαπαίου, ὥστε καὶ πλοῦν εἶναι καὶ ὁδόν. Νεοπτόλεμον δὲ φασὶ τὸν τοῦ Μιθριδάτου στρατηγὸν ἐν 5 τῷ αὐτῷ πόρῳ θέρους μὲν ναυμαχίᾳ περιγενέσθαι τῶν βαρβάρων, χειμῶνος δ' ἐμπομαχίᾳ. ὀρυκτοὶ τὲ εἰσὶν ἰχθυεῖς οἱ ἀποληφθέντες ἐν τῷ κρυστάλλῳ τῇ προσαγορευομένῃ γαγγάμῃ, καὶ μάλιστα οἱ ἀντακαοί, διελθόντες πάλισσι τὸ μέγεθος. φασὶ δὲ καὶ τὴν ἄμπειλον 10 ἐν τῷ Βοσπόρῳ κατορύττεσθαι χειμῶνος, ἐπαμώντων πολὺ τῆς γῆς. λέγεται δὲ καὶ τὰ καύματα σφοδρὰ γίνεσθαι, τάχα μὲν τῶν σωμάτων ἀηδιζομένων, τάχα δὲ τῶν πεδίων ἀνηνεμούντων τότε, ἢ καὶ τοῦ πάχους τοῦ αἵματος ἐκθερμαινομένου πλέον, καθάπερ ἐν τοῖς νέφε- 15 σιν οἱ παρήλιοι ποιοῦσιν. Ἀτίας δὲ δοκεῖ τῶν πλείστων ἄρξαι τῶν ταύτῃ βαρβάρων ὁ πρὸς Φίλιππον πολέμησας τὸν Ἀμύντου.

- 19 Μετὰ δὲ τὴν πρὸ τοῦ Βορυσθένου νῆσον ἐξῆς πρὸς ἀνίσχοντα ἥλιον ὁ πλοῦς ἐπὶ ἄκραν τὴν τοῦ Ἀχιλ- 20 λείου δρόμου, ψιλὸν μὲν χωρίον καλούμενον δ' αἰλσος, ἱερὸν Ἀχιλλέως· εἶθ' ὁ Ἀχιλλεῖος δρόμος, ἀλιτινῆς χειρρόνησος· ἐστὶ γὰρ ταινία τις ὅσον χιλίων σταδίων μῆκος ἐπὶ τὴν ἑω, πλάτος δὲ τὸ μέγιστον δυεῖν σταδίων, ἐλάχιστον τεττάρων πλῆθρων, διέχουσα τῆς 25 ἑκατέρωθεν τοῦ ἀνέχενος ἡπείρου σταδίους ἐξήκοντα, c. 308 ἀμμόδης, ὕδωρ ἔχουσα ὀρυκτόν· κατὰ μέσην δ' ὁ τοῦ ἰσθμοῦ ἀνχὴν ὅσον τετταράκοντα σταδίων· τελευτᾷ δὲ πρὸς ἄκραν ἣν Ταμυράκην καλοῦσιν, ἔχουσαν ὕφορμον βλέποντα πρὸς τὴν ἡπειρον· μεθ' ἣν ὁ Καρ- 30 κινίτης κόλπος εὐμεγέθης, ἀνέχων πρὸς τὰς ἄρχτους ὅσον ἐπὶ σταδίους χιλίους, οἱ δὲ καὶ τριπλασίους φασὶ

μέχρι τοῦ μυχοῦ . . . . καλοῦνται δὲ Τάφριοι. τὸν δὲ κόλπον καὶ Ταμυράκην καλοῦσιν ὁμωνύμως τῇ ἄκρῃ.

Ἐνταῦθα δ' ἐστὶν ὁ ἰσθμὸς ὁ διείρων τὴν σα- 4
πρὰν λεγομένην λίμνην ἀπὸ τῆς θαλάττης σταδίων
6 [ᾧν] τετταράκοντα καὶ ποιῶν τὴν Ταυρικὴν καὶ Σκυ-
θικὴν λεγομένην χειρρόνησον· οἱ δὲ τριακοσίων ἐξή-
κοντα τὸ πλάτος τοῦ ἰσθμοῦ φασιν. ἡ δὲ σαπρὰ λίμνη
σταδίων μὲν καὶ τετρακισχιλίων λέγεται, μέρος δ' ἐστὶ
τῆς Μαιώτιδος τὸ πρὸς δύσιν· συνεστόμωται γὰρ αὐτῇ
10 στόματι μεγάλῳ. ἐλώδης δ' ἐστὶ σφόδρα καὶ ῥαπτοῖς
πλοίοις μόγις πλόιμος· οἱ γὰρ ἄνεμοι τὰ τεράγη ῥα-
δίως ἀνακαλύπτουσιν, εἰτα πάλιν πληροῦσιν, ὥστε τὰ
ἔλη τοῖς μεῖζοσι σκάφεσιν οὐ περάσιμά ἐστιν. ἔχει δ' ὁ
κόλπος νησιδία τρεῖς καὶ προσβραχῇ τινα καὶ χοῖρα-
15 δώδεκα ὀλίγα κατὰ τὸν παράπλου.

Ἐκπλέοντι δ' ἐν ἀριστερᾷ πολίχνῃ καὶ ἄλλος λι- 2
μὴν Χερρονησιτῶν. ἐκκεῖται γὰρ ἐπὶ τὴν μεσημβρίαν
ἄκρα μεγάλη κατὰ τὸν παράπλου ἐφεξῆς, μέρος οὖσα
τῆς ὅλης χειρρόνησον, ἐφ' ἣ ἴδονται πόλεις Ἡρακλεω-
20 τῶν ἄποικος τῶν ἐν τῷ Πόντῳ, αὐτὸ τοῦτο καλουμένη
Χερρόνησος, διέχουσα τοῦ Τύρα παράπλου σταδίων
τετρακισχιλίων τετρακοσίων· ἐν ἣ τὸ τῆς Παρθένου
ἱερὸν, δαίμονός τις, ἧς ἐπώνυμος καὶ ἡ ἄκρα ἡ πρὸ
τῆς πόλεως ἐστὶν ἐν σταδίοις ἑκατόν, καλουμένη Παρ-
25 θένιον, ἔχον νεῶν τῆς δαίμονος καὶ ἑξάντων. μετὰ δὲ
τῆς πόλεως καὶ τῆς ἄκρας λιμένες τρεῖς· εἰδ' ἡ παλαιὰ
Χερρόνησος κατεσκαμμένη καὶ μετ' αὐτὴν λιμὴν στε-
νόστομος, καθ' ὃν μάλιστα οἱ Ταῦροι, Σκυθικὸν ἔθνος,
τὰ λρηστήρια συνίσταντο τοῖς καταφρεύγουσιν ἐπ' αὐτὸν
30 ἐπιχειροῦντες· καλεῖται δὲ συμβόλων λιμὴν. οὗτος δὲ
ποιεῖ πρὸς ἄλλον λιμένα Κτενοῦντα καλούμενον τετ-
ταράκοντα σταδίων ἰσθμόν· οὗτος δ' ἐστὶν ὁ ἰσθμὸς ὁ

κλειών τὴν μικρὰν χειρρόνησον, ἣν ἔφαμιν τῆς μεγάλης χειρρόνησου μέρος, ἔχουσαν ἐν αὐτῇ τὴν ὁμωνύμως λεγομένην πόλιν Χειρρόνησον.

- 3 Αὕτη δ' ἦν πρότερον αὐτόνομος, πορθομένη δὲ ὑπὸ τῶν βαρβάρων ἠναγκάσθη προστάτην εἰσῆθαι 5
 C.309 Μιθριδάτην τὸν Εὐπάτορα, στρατηγιῶντα ἐπὶ τοὺς ὑπὲρ τοῦ ἰσθμοῦ μέχρι Βορυσθίνους βαρβάρους· ταῦτα δ' ἦν ἐπὶ Ῥωμαίους παρασκευή. ἐκείνος μὲν οὖν κατὰ ταύτας τὰς ἐλπίδας ἄσμενος αἰμψας εἰς τὴν Χειρρόνησον στρατιὰν ἄμα πρὸς τε τοὺς Σκύθας ἐπολέμει Σκί- 10
 λουρόν τε καὶ τοὺς Σχιλοῦρου παῖδας τοὺς περὶ Πάλακον, οὓς Ποσειδώνιος μὲν πεντήκοντά φησιν Ἀπολλωνίδης δὲ ὀγδοήκοντα· ἄμα δὲ τούτους τε ἐχειρώσατο βία καὶ Βοσπόρου κατέστη κύριος παρ' ἐκόντος λαβὼν Παιρισάδου τοῦ κατέχοντος. ἔξ ἐκείνου δὲ τοῦ χρόνου 15
 τοῖς τοῦ Βοσπόρου δυνάσταις ἡ τῶν Χειρρονησιτῶν πόλεις ὑπήκουσεν μέχρι νῦν ἔστι τὸ δ' ἴσον ὁ Κτινοὺς διέχει τῆς τε τῶν Χειρρονησιτῶν πόλεως καὶ τοῦ συμβόλων λιμένος. μετὰ δὲ τὸν συμβόλων λιμένα μέχρι Θεοδοσίας πόλεως ἡ Ταυρικὴ παραλία, χιλίων πουσά- 20
 δίων τὸ μῆκος, τραχεῖα καὶ ὀρεινὴ καὶ καταιγιζούσα τοῖς βορραῖς ἴδρυται. πρόκειται δ' αὐτῆς ἄκρα πολὺ πρὸς τὸ πέλαιος καὶ τὴν μεσημβρίαν ἐκκειμένη κατὰ Παφλαγονίαν καὶ Ἀμαστριν πόλιν, καλεῖται δὲ Κριοῦ μέτωπον. ἀντίκειται δ' αὐτῇ τὸ τῶν Παφλαγόνων 2-
 ἀκρωτήριον ἡ Κάραμβις τὸ διαιροῦν εἰς πελάγη δύο τὸν Εὐξείνιον πόντον τῷ ἐκατέρωθεν σφιγγομένῳ πορθμῷ. διέστηκε δ' ἡ Κάραμβις τῆς μὲν τῶν Χειρρονησιτῶν πόλεως σταδίους δισχιλίους καὶ πεντακοσίους, τοῦ δὲ Κριοῦ μετώπου πολὺ ἐλάττους τὸν ἀριθμόν· 30

συχοὶ γοῦν τῶν διαπλευσάντων τὸν πορθμὸν ἄμα
 φασὶν ἰδεῖν ἀμφοτέρως ἐκατέρωθεν τὰς ἄκρας. ἐν δὲ
 τῇ ὄρεινῃ τῶν Ταύρων καὶ τὸ ὄρος ἐστὶν ὁ Τραπεζοῦς,
 ὁμαίνυμον τῇ πόλει τῇ περὶ τὴν Τιβαρανίαν καὶ τὴν
 5 Κολχίδα· καὶ ἄλλο δ' ἐστὶν ὄρος Κιμμέριον κατὰ τὴν
 αὐτὴν ὄρεινῃν, δυναστευσάντων ποτὲ τῶν Κιμμερίων
 ἐν τῷ Βοσπόρῳ· καθ' ὃ καὶ Κιμμερικὸς Βόσπορος κα-
 λεῖται τοῦ πορθμοῦ πᾶν ὃ ἐπέχει τὸ στόμα τῆς Μαι-
 ωτίδος.

- 10 Μετὰ δὲ τὴν ὄρεινῃν τὴν λεχθεῖσαν ἡ Θεοδοσία 4
 καίται πόλις, πεδίου εὐγείων ἔχουσα καὶ λιμένα ναυαὶ
 καὶ ἑκατὸν ἐπιτηδεῖον· οὗτος δὲ ὄρος ἦν πρότερον τῆς
 τῶν Βοσποριανῶν καὶ Ταύρων γῆς· καὶ ἡ ἐξῆς δ' ἐστὶν
 εὐγείας χώρα μέχρι Παντικαπαίου, τῆς μητροπόλεως
 15 τῶν Βοσποριανῶν ἰδρυμένης ἐπὶ τῷ στόματι τῆς Μαι-
 ωτίδος. ἔστι δὲ τὸ μεταξὺ τῆς Θεοδοσίας καὶ τοῦ Παν-
 τικαπαίου σταδίων περὶ πεντακοσίων καὶ τριάκοντα,
 χώρα πᾶσα σιτοφόρος, κώμας ἔχουσα καὶ πόλιν εὐλί-
 μενον τὸ Νύμφαιον καλούμενον. τὸ δὲ Παντικάπαιον
 20 λόφος ἐστὶ πάντῃ περιεικούμενος ἐν κύκλῳ σταδίων
 εἴκοσι· πρὸς Ἴω δ' ἔχει λιμένα καὶ νεώρια ὅσον τρι-
 άκοντα νειῶν, ἔχει δὲ καὶ ἀκρόπολιν· κτίσμα δ' ἐστὶ 6310
 Μιλησίων. ἐμοναρχεῖτο δὲ πολὺν χρόνον ὑπὸ δυνα-
 στῶν τῶν περὶ Λεύκωνα καὶ Σάτυρον καὶ Παιρισάδην
 25 αὕτη τε καὶ αἱ πλησιόχωροι κατοικίαι πᾶσαι αἱ περὶ τὸ
 στόμα τῆς Μαιωτίδος ἐκατέρωθεν μέχρι Παιρισάδου
 τοῦ Μιθριδάτη παραδόντος τὴν ἀρχήν. ἐκαλοῦντο δὲ
 τύραννοι, καίπερ οἱ πλείους ἐπιεικεῖς γεγονότες, ἀρξά-
 μενοι ἀπὸ Παιρισάδου καὶ Λεύκωνος. Παιρισάδης δὲ
 30 καὶ θεὸς νεοδύμισται· τούτῳ δὲ ὁμώνυμος καὶ ὁ ὕστα-
 τος, ὃς οὐχ οἷός τε ὦν ἀντέχειν πρὸς τοὺς βαρβάρους
 φόρον πραττομένους μίλλω τοῦ πρότερον Μιθριδάτη

τῷ Εὐπάτορι παρίδωκε τὴν ἀρχὴν· ἐξ ἐκείνου δ' ἡ βασιλεία γεγενηται Ῥωμαίοις ὑπήκοος. τὸ μὲν οὖν πλεόν αὐτῆς μέρος ἐστὶν ἐπὶ τῆς Εὐρώπης, μέρος δέ τι καὶ ἐπὶ τῆς Ἀσίας.

- 5   Τὸ δὲ στόμα τῆς Μαιώτιδος καλεῖται μὲν Κιμμε-
 ρικὸς Βόσπορος, ἄρχεται δὲ ἀπὸ μείζονος πλάτους
 ἰβδομήκοντά πον σταδίων· καθ' ὃ διαίρουσιν ἐκ τῶν
 περὶ Παντικάπαιον τόπων εἰς τὴν ἑγγυτάτω πόλιν τῆς
 Ἀσίας τὴν Φαναγόρειαν· τελευτᾷ δ' εἰς πολὺ στενω-
 τερον πορθμόν. διαιρεῖ δ' ὁ στενωπὸς οὗτος τὴν Ἀσίαν 10
 ἀπὸ τῆς Εὐρώπης καὶ ὁ Τάναϊς ποταμός, καταντικρὺ
 ῥέων ἀπὸ τῶν ἄρκτων εἰς τε τὴν λίμνην καὶ τὸ στόμα
 αὐτῆς· δύο δ' ἔχει τὰς εἰς τὴν λίμνην ἐκβολὰς διεχού-
 σας ἀλλήλων ὅσον σταδίους ἐξήκοντα. ἐστὶ δὲ καὶ πό-
 λιν ὁμώνυμος τῷ ποταμῷ, μέγιστον τῶν βαρβάρων 15
 ἐμπόριον μετὰ τὸ Παντικάπαιον. ἐν ἀριστερᾷ δ' εἰσ-
 πλύνει τὸν Κιμμερικὸν Βόσπορον πολίχνιον ἐστὶ
 Μυρμηκίον ἐν εἰκοσι σταδίοις ἀπὸ τοῦ Παντικαπαίου.
 τοῦ δὲ Μυρμηκίου διπλάσιον δίδει κώμη Παρθένιον,
 καθ' ἣν στενωτάτος ὁ εἰσπλους ἐστὶν ὅσον εἰκοσι στα- 20
 δίων, ἔχων ἀντικειμένην ἐν τῇ Ἀσίᾳ κώμην Ἀχίλλειον
 καλουμένην. ἐντεῦθεν δ' εὐθυπλοία μὲν ἐπὶ τὸν Τά-
 ναϊν καὶ τὴν κατὰ τὰς ἐκβολὰς νῆσον στάδιοι δισχίλιοι
 διακόσιοι, μικρὸν δ' ὑπερβάλλει τοῦ ἀριθμοῦ τούτου
 πλύνει παρά τὴν Ἀσίαν· πλεόν δ' ἢ τριπλάσιον ἐν 25
 ἀριστερᾷ πλύνει μέχρι τοῦ Τανάιδος, ἐν ᾧ παράπλω
 καὶ ὁ ἰσθμὸς ἴδρυται. οὗτος μὲν οὖν ὁ παράπλους ἱερ-
 μος κᾶς ὁ παρά τὴν Εὐρώπην, ὁ δ' ἐν δεξιᾷ οὐκ ἱερ-
 μος· ὁ δὲ σύμπας τῆς λίμνης κύκλος ἑνακισχιλίων ἰστο-
 ρεῖται σταδίων. ἡ δὲ μεγάλη χειρρόνησος τῇ Πελοπον- 30
 νήσῳ προσέεικε καὶ τὸ σχῆμα καὶ τὸ μέγεθος. ἔχουσι
 δ' αὐτὴν οἱ τοῦ Βοσπόρου δυνάσται κεκακωμένην πᾶ-

σαν ὑπὸ τῶν συνεχῶν πολέμων. πρότερον δ' εἶχον
ὀλίγην μὲν τὴν πρὸς τῷ στόματι τῆς Μαιώτιδος καὶ
τῷ Παντικαπαίῳ μέχρι Θεοδοσίας τῶν Βοσπορίων τῷ-C.311
ραυνοί, τὴν δὲ πλείστην μέχρι τοῦ ἱσθμοῦ καὶ τοῦ κόλ-
6 που τοῦ Καρκινίτου Ταῦροι, Σκυθικὸν ἔθνος· καὶ
ἐκαλεῖτο ἡ χώρα πᾶσα αὕτη, σχεδὸν δέ τι καὶ ἡ ἔξω τοῦ
ἱσθμοῦ μέχρι Βορυσθένους, μικρὰ Σκυθία· διὰ δὲ τὸ
πλήθος τῶν ἐνθύνδε περαιουμένων τὸν τε Τύραν καὶ
τὸν Ἰστρον καὶ ἐποικούντων τὴν γῆν καὶ ταύτης οὐκ
10 ὀλίγη μικρὰ προσηγορεύθη Σκυθία, τῶν Θρακῶν τὰ
μὲν τῇ βίᾳ συγχωρούντων τὰ δὲ τῇ κακίᾳ τῆς χώρας·
ἐλώδης γάρ ἐστιν ἡ πολλὴ αὐτῆς.

Τῆς δὲ χειρρονήσου, πλὴν τῆς ὀρεινῆς τῆς ἐπὶ τῇ 6
θαλάττῃ μέχρι Θεοδοσίας, ἥ γε ἄλλη πεδιάς καὶ εὐγεῖας
15 ἐστὶ πᾶσα, αἴτω δὲ καὶ σφόδρα εὐτυχῆς, τριακοντά-
χουν ἀποδίδουσα διὰ τοῦ τυχόντος ὀρυκτοῦ σχιζομένη.
φόρον τε ἐτέλουν ὀκτωκαίδεκα μυριάδας μεδίμνων
Μιθριδάτῃ, τέλαντα δ' ἀργυρίου διακοσία σὺν τοῖς
Ἀσιανοῖς χωρίοις τοῖς περὶ τὴν Σαυδικήν. κἂν τοῖς
20 πρόσθεν χρόνοις ἐντεῦθεν ἦν τὰ σιτοπομποῖα τοῖς Ἑλ-
λησι, καθάπερ ἐκ τῆς λίμνης αἱ ταριχεῖαι. Αὐτόκωνα
δὲ φασιν ἐκ τῆς Θεοδοσίας Ἀθηναίοις πέμψαι μυριάδας
μεδίμνων διακοσίας καὶ δέκα. οἱ δ' αὐτοὶ οὗτοι καὶ
γεωργοὶ ἐκαλοῦντο ἰδίως διὰ τὸ τοὺς ὑπερκειμένους
25 νομάδας εἶναι, τρεφομένους κρέασιν ἄλλοις τε καὶ ἱπ-
πείοις, ἱππείῳ δὲ καὶ τυρῷ καὶ γάλακτι καὶ ὀξυγάλακτι
(τοῦτο δὲ καὶ ὀψημᾶ ἐστὶν αὐτοῖς κατασκευασθέν
πως)· διόπερ ὁ ποιητὴς ἅπαντας εἰρηκας τοῖς ταύτῃ
γαλακτοφόρους. οἱ μὲν οὖν νομάδες πολεμισταὶ μάλ-
30 λόν εἰσιν ἢ ληστρικαί, πολεμοῦσι δὲ ὑπὲρ τῶν φόρων.
ἐπιτρέψαντες γὰρ ἔχουσιν τὴν γῆν τοῖς ἐθέλουσι γεωρ-
γεῖν ἀντὶ ταύτης ἀγαπῶσι φόρους λαμβάνοντες τοὺς

συντεταγμένους μετρίους τινάς, οὐκ εἰς περιουσίαν ἀλλ' εἰς τὰ ἐφήμερα καὶ τὰ ἀναγκαῖα τοῦ βίου· μὴ δίδόντων δὲ αὐτοῖς πολεμουσιν. οὕτω δὲ καὶ δικαίους ἄμα καὶ ἀβίους ὁ ποιητὴς εἰρηκε τοὺς αὐτοὺς τοὺτους ἄνδρας, ἐπεὶ τῶν γε φόρων ἀπειτακτουμένων οὐδ' ἂν καθίσταντο εἰς πόλεμον. οὐκ ἀπειτακτοῦσι δ' οἱ δυνάμει πεποιθότες, ὥστε ἢ ἀμύνασθαι ῥαδίως ἐπιόντας ἢ κωλύσαι τὴν ἐφοδον· καθάπερ Ἀσάνδρον ποιήσαι φῆσιν Ὑψικράτης, ἀποτειχίσαντα τὸν ἰσθμὸν τῆς χειρρονήσου τὸν πρὸς τῇ Μαιώτιδι τριακοσίων ὄντα 10 καὶ ἐξήκοντα σταδίων, ἐπιστήσαντα πύργους, καθ' ἕκαστον στάδιον ἓνα. οἱ δὲ γεωργοὶ ταύτῃ μὲν ἡμερώτεροί τε ἄμα καὶ πολιτικώτεροι νομίζονται εἶναι, χρηματισταὶ δ' ὄντες καὶ θαλάττης ἀπτόμενοι ληστηρίων C.312 οὐκ ἀπέχονται, οὐδὲ τῶν τοιοῦτων ἀδικιῶν καὶ πλεο- 15 νεξιῶν.

- 7 Πρὸς δὲ τοῖς καταριθμηθεῖσι τόποις ἐν τῇ χειρρονήσῳ καὶ τὰ φρούρια ὑπῆρξεν, ἃ κατεσκεύασε Σκύλουρος καὶ οἱ παῖδες, οἷσπερ καὶ ὁρμητηρίοις ἐχρῶντο πρὸς τοὺς Μιθριδάτου στρατηγούς, Παλάκιόν τε καὶ 20 Χάβον καὶ Νεάπολιν· ἣν δὲ καὶ Εὐπατόριόν τι, κτίσαντος Διοφάντου, [τοῦ] Μιθριδάτου στρατηγοῦ. ἔστι δ' ἄκρα διέχουσα τοῦ τῶν Χειρρονησιτῶν τείχους ὅσον πεντεκαίδεκα σταδίους, κόλπον ποιοῦσα εὐμεγέθη νεύοντα πρὸς τὴν πόλιν· τούτου δ' ὑπέρκειται 25 λιμνοθάλαττα ἀλοπήγιον ἔχουσα· ἐνταῦθα δὲ καὶ ὁ Κτενοῦς ἦν. ἵν' οὖν ἀντέχοιεν, οἱ βασιλικοὶ πολιορκούμενοι τῇ τε ἄκρᾳ τῇ λεχθείσῃ φρουρὰν ἐγκατέστησαν τειχίσαντες τὸν τόπον, καὶ τὸ στόμα τοῦ κόλπου τὸ μέχρι τῆς πόλεως διέχωσαν, ὥστε πεζεύεσθαι ῥα- 30 δίως καὶ τρόπον τινὰ μέαν εἶναι πόλιν ἐξ ἀμφοῖν· ἐκ δὲ τούτου ῥᾶον ἀπικρούοντο τοὺς Σκύθας. ἐπεὶ δὲ καὶ

τῷ διατειχίσματι τοῦ ἰσθμοῦ τοῦ πρὸς τῷ Κτενούντι
προσέβαλον καὶ τὴν τάφρον ἐνέχουν καλὰ μὲν, τὸ μὲθ'
ἡμέραν γειφυρωθὲν μέρος νύκτωρ ἐνέπιμπρασαν οἱ
βασιλικοὶ καὶ ἀντείχον τέως ἕως ἐπεκράτησαν. καὶ νῦν
5 ὑπὸ τοῖς τῶν Βοσπορανῶν βασιλεῦσιν, οὓς ἂν Ῥωμαῖοι
καταστήσωσιν, ἅπαντά ἐστιν.

Ἰδιον δὲ τοῦ Σκυθικοῦ καὶ τοῦ Σαρματικοῦ παν- 8
τὸς ἔθνη τὸ τοὺς ἵππους ἐκτέμνειν εὐπειθείας χάριν·
μικροὶ μὲν γὰρ εἰσιν, ὄξεις δὲ σφόδρα καὶ δυοκείμετοι.
10 Θῆραι δ' εἰσὶν ἐν μὲν τοῖς ἄλλοις ἐλάφων καὶ σαργῶν,
ἐν δὲ τοῖς πεδίοις ἀνάγρων καὶ δορκάδων. Ἰδιον δέ τι
καὶ τὸ αἰτὸν μὴ γίνεσθαι ἐν τοῖς τόποις τούτοις. ἔστι
δὲ τῶν τετραπόδων ὁ καλούμενος κόλος, μεταξὺ ἐλά-
φου καὶ κριοῦ τὸ μέγεθος, λευκός, ὀξύτερος τούτων
15 τῷ δρόμῳ, πίνων τοῖς ῥώθωσιν εἰς τὴν κεφαλὴν, εἰς
ἐντεῦθεν εἰς ἡμέρας ταμιεύων πλείους ὥστ' ἐν τῇ ἀνύ-
δρῳ νέμεισθαι ῥεαίως. τοιαύτη μὲν ἡ ἐκτὸς Ἰστροῦ
πᾶσα ἢ μεταξὺ τοῦ Ῥήνου καὶ τοῦ Ταναΐδος ποταμοῦ
μέχρι τῆς Ποντικῆς θαλάττης καὶ τῆς Μαιώτιδος.

20 Λοιπὴ δ' ἐστὶ τῆς Εὐρώπης ἡ ἐκτὸς Ἰστροῦ καὶ 8
τῆς κύκλω θαλάττης, ἀρξαμένη ἀπὸ τοῦ μυχοῦ τοῦ
Ἀδριατικοῦ μέχρι τοῦ ἱεροῦ στόματος τοῦ Ἰστροῦ, ἐν
ᾗ ἐστὶν ἡ τε Ἑλλὰς καὶ τὰ τῶν Μακεδόνων καὶ τῶν
Ἑπειρωτῶν ἔθνη καὶ τὰ ὑπὲρ τούτων πρὸς τὸν Ἰστρον
25 καθήκοντα καὶ πρὸς τὴν ἐφ' ἐκότερα θάλατταν τὴν τε C.313
Ἀδριατικὴν καὶ τὴν Ποντικὴν, πρὸς μὲν τὴν Ἀδριατι-
κὴν τὰ Ἰλλυρικά, πρὸς δὲ τὴν ἑτέραν μέχρι Προποντίδος
καὶ Ἑλλησπόντου τὰ Θράκια καὶ εἰ τινα τούτοις ἀνα-
μέμικται Σκυθικὰ ἢ Κελτικὰ. δεῖ δ' ἀπὸ τοῦ Ἰστροῦ
30 τὴν ἀρχὴν ποιήσασθαι τὰ ἐφεξῆς λέγοντας τοῖς περὶ-
δευθεῖσι τόποις· ταῦτα δ' ἐστὶ τὰ συνεχῆ τῇ Ἰταλίᾳ τε
καὶ ταῖς Ἀλπεσι καὶ Γερμανοῖς καὶ Λακοῖς καὶ Γέταις.

δίχα δ' ἂν τις καὶ ταῦτα διέλοι· τρόπον γάρ τινα τῷ Ἰστροῦ παράλληλά ἐστι τὰ τε Ἰλλυρικά καὶ τὰ Παιονικά καὶ τὰ Θράκια ὄρη, μίαν πῶς γραμμὴν ἀποτελοῦντα διήκουσαν ἀπὸ τοῦ Ἀδρίου μέχρι πρὸς τὸν Πόντον· ἥς προσάρκτια μὲν ἐστὶ μέρη τὰ μεταξὺ τοῦ Ἰστροῦ καὶ τῶν ὄρων, πρὸς νότον δ' ἢ τε Ἑλλάς καὶ ἡ συνεχὴς βάρβαρος μέχρι τῆς ὀρεινῆς. πρὸς μὲν οὖν τῷ Πόντῳ τὸ Αἶμον ἴστιν ὄρος, μέγιστον τῶν ταύτη καὶ ὑψηλότατον, μέσην πῶς διαιροῦν τὴν Θράκην· ἀφ' οὗ φησι Πολύβιος ἀμφοτέρως καθορᾶσθαι τὰς θαλάσ- 10 τας, οὐκ ἀληθῆ λέγων· καὶ γὰρ τὸ διάστημα μέγα τὸ πρὸς τὸν Ἀδρίαν καὶ τὰ ἐπισκοτοῦντα πολλά. πρὸς δὲ τῷ Ἀδρίᾳ πᾶσα ἡ Ἀρδιά σχεδὸν τι, μέση δ' ἡ Παιονία καὶ αὐτὴ πᾶσα ὑψηλὴ. ἐφ' ἑκάτερα δ' αὐτῆς ἐπὶ μὲν τὰ Θράκια ἡ Ροδόπη ὁμορεῖ, ὑψηλότατον ὄρος μετὰ τὸν 15 Αἶμον, ἐπὶ δὲ θάτερα πρὸς ἄρκτον τὰ Ἰλλυρικά ἢ τε τῶν Αὐταριατῶν χώρα καὶ ἡ Δαρδανικὴ. λέγωμεν δὴ τὰ Ἰλλυρικά πρῶτα συνάπτοντα τῷ τε Ἰστροῦ καὶ ταῖς Ἀλπεσιν, αἱ κεῖνται μεταξὺ τῆς Ἰταλίας καὶ τῆς Γερμανίας, ἀρξάμεναι ἀπὸ τῆς λίμνης τῆς κατὰ τοὺς Ὑνδο- 20 λικοὺς καὶ Ραιτοὺς καὶ Ἑληητίους.

- 2 Μέρος μὲν δὴ τι τῆς χώρας ταύτης ἡρήμωσαν οἱ Λακοὶ καταπολεμήσαντες Βοίους καὶ Ταυρίσκους, ἔθνη Κελτικὰ τὰ ὑπὸ Κριτασίῳ, φάσκοντες εἶναι τὴν χώραν σφετέραν, καίπερ ποταμοῦ διείργοντος τοῦ Πα- 25 ρίσου, ῥέοντος ἀπὸ τῶν ὄρων ἐπὶ τὸν Ἰστρον κατὰ τοὺς Σχορδίσκους καλουμένους Γαλάτας· καὶ γὰρ οὗτοι τοῖς Ἰλλυρικοῖς ἔθνεσι καὶ τοῖς Θρακίοις ἀναμῖξ ᾤκησαν· ἀλλ' ἐκείνους μὲν οἱ Λακοὶ κατέλυσαν, τούτοις δὲ καὶ συμμάχοις ἐχρήσαντο πολλάκις. τὸ δὲ λοι- 30 πὸν ἔχουσι Παννόνιοι μέχρι Σεισιτικῆς καὶ Ἰστροῦ πρὸς ἄρκτον καὶ ἰω· πρὸς δὲ τὰλλα μέρη ἐπὶ πλέον

διατείνουσιν. ἡ δὲ Σεγεστική πόλις ἐστὶ Παννονίων ἐν
 συμβολῇ ποταμῶν πλειόνων, ἐπάντων πλωτῶν, εὐ-
 φρεὺς ὁρητήριον τῷ πρὸς Λακοὺς πολέμῳ· ὑποπέ-
 πτωκε γὰρ ταῖς Ἀλπεσιν, αἱ διατείνουσι μέχρι τῶν Ἰα-
 5 πόδων, Κελτικοῦ τε ἄμα καὶ Ἰλλυρικοῦ ἔθνους· ἐντεῦθε C314
 θεῖν δὲ καὶ ποταμοὶ ρέουσι πολὺν καταφέροντες εἰς αὐ-
 τὴν τὸν τε ἄλλον καὶ τὸν ἐκ τῆς Ἰταλίας φόρτον. εἰς
 γὰρ Ναυπόρτον ἐξ Ἀκυληίας ὑπεριθδεῖσι τὴν Ὀκραν
 εἰςὶ στάδια τριακῆσιν πενήκοντα, εἰς ἣν αἱ ἀρμάμα-
 10 ξαι κατὰγονται, τῶν Ταυρίσκων οὖσαν κατοικίαν·
 ἔνιοι δὲ πεντακοσίους φασίν. ἡ δ' Ὀκρα ταπεινότερον
 μέρος τῶν Ἀλπεῶν ἐστὶ τῶν διατεινουσῶν ἀπὸ τῆς
 Ραιτικῆς μέχρι Ἰαπόδων· ἐντεῦθεν δ' ἐξαίρεται τὰ ὄρη
 πάλιν ἐν τοῖς Ἰάποσι καὶ καλεῖται Ἀλβια. ὁμοίως δὲ
 15 καὶ ἐκ Τεργέστε κώμης Καρνικῆς ὑπέρθεσις ἐστὶ διὰ
 τῆς Ὀκρας εἰς ἔλος Λούγιον καλούμενον. πλησίον δὲ
 τοῦ Ναυπόρτου ποταμός ἐστὶ Κορκόρας ὁ δεχόμενος
 τὰ φορτία· οὗτος μὲν οὖν εἰς τὸν Σάβον ἐμβάλλει,
 ἐκεῖνος δ' εἰς τὸν Δράβον, ὁ δὲ εἰς τὸν Νόαρον κατὰ
 20 τὴν Σεγεστικήν. ἐντεῦθεν δ' ἤδη ὁ Νόαρος * πληθεῖ
 προσλαβὼν τὸν διὰ τῶν Ἰαπόδων ρέοντα ἐκ τοῦ Ἀλ-
 βίου ὄρους Κόλαπιν συμβάλλει τῷ Δανούῳ κατὰ τοὺς
 Σκορδίσκους. ὁ δὲ πλοῦς τὰ πολλὰ τοῖς ποταμοῖς ἐπὶ
 τὰς ἄρκτους ἐστίν· ὁδὸς δ' ἀπὸ Τεργέστε ἐπὶ τὸν Δα-
 25 νοῦιον σταδίων ἕξον χιλίων καὶ διακοσίων. ἐγγὺς δὲ
 τῆς Σεγεστικῆς ἐστὶ καὶ ἡ Σισκία φρούριον καὶ Σερ-
 μιον ἐν ὧν κείμεναι τῇ εἰς Ἰταλίαν.

Ἔθνη δ' ἐστὶ τῶν Παννονίων Βρεῦκοι καὶ Ἀνδι- 3
 ζήτιοι καὶ Διτίωνες καὶ Πιτρούσται καὶ Μαζαδοὶ καὶ
 30 Δαισιτιάται, ὧν Βάτων ἡγεμῶν, καὶ ἄλλα ἀσημότερα
 μικρά, αἱ διατείνει μέχρι Δαλματίας σχεδὸν δέ τι καὶ
 Ἀρδιαίων ἰόντι πρὸς νότον· ἅπαντα δ' ἡ ἀπὸ τοῦ μυ-

χοῦ τοῦ Ἀδρίου παρήκουσα ὁρεινὴ μέχρι τοῦ Ῥιζονι-
κοῦ κόλπου καὶ τῆς Ἀρδιαίων γῆς ..... μεταξὺ πί-
πτουσα τῆς τε θαλάττης καὶ τῶν Παννονίων ἐθνῶν.
σχεδὸν δέ τι καὶ ἐντεῦθεν τὴν ἀρχὴν ποιητέον τῆς συν-
εχοῦς περιοδείας ἀναλαβοῦσι μικρὰ τῶν λεχθέντων 5
πρότερον. ἴφαμεν δ' ἐν τῇ περιοδείᾳ τῆς Ἰταλίας
Ἰστρους εἶναι πρῶτους τῆς Ἰλλυρικῆς παραλίας συν-
χεῖς τῇ Ἰταλίᾳ καὶ τοῖς Κάρνοις, καὶ διότι μέχρι Πόλας,
Ἰστρικῆς πόλεως, προήγαγον οἱ νῦν ἡγεμόνες τοὺς
τῆς Ἰταλίας ὄρους. οὗτοι μὲν οὖν περὶ ὀκτακοσίους 14
σταδίους εἰσὶν ἀπὸ τοῦ μυχοῦ. τοσοῦτοι δ' εἰσὶ καὶ ἀπὸ
τῆς ἄκρας τῆς πρὸ τῶν Πολῶν ἐπὶ Ἀγκῶνα ἐν δεξιᾷ
ἔχοντι τὴν Ἐνιτικὴν. ὁ δὲ πᾶς Ἰστρικὸς παράπλους
χίλια τριακόσια.

4 Ἐξῆς δ' ἐστὶν ὁ Ἰαποδικὸς παράπλους χιλίων στα- 15
δίων· ἴδρυνται γὰρ οἱ Ἰάποδες ἐπὶ τῷ Ἀλβίῳ ὄρει τε-
λευταίῳ τῶν Ἀλπεων ὄντι ὑψηλῷ σφόδρα, τῇ μὲν ἐπὶ
τοὺς Παννονίους καὶ τὸν Ἰστρον καθήκοντες τῇ δ' ἐπὶ
τὸν Ἀδρίαν, ἀρειμάνιοι μὲν ἐκπεποιημένοι δὲ ὑπὸ
τοῦ Σεβαστοῦ τελείως· πόλεις δ' αὐτῶν Μέντουλον 20
C.315 Ἀρουπῖνοι Μονήτιον ὕενδων· λυπρὰ δὲ τὰ χωρία, καὶ
ξεία καὶ κέγχρω τὰ πολλὰ τρεφομένων· ὁ δ' ὀπλισμὸς
Κελτικὸς· κατάστικτοι δ' ὁμοίως τοῖς ἄλλοις Ἰλλυρι-
οῖς καὶ Θραξί. μετὰ δὲ τὸν τῶν Ἰαπόδων ὁ Λιβυρνικὸς
παράπλους ἐστὶ, μείζων τοῦ προτέρου σταδίοις [πεν- 25
τακοσίοις], ἐν δὲ τῷ παράπλῳ ποταμὸς φορτίοις ἀνά-
πλουν ἔχων μέχρι Σαλματίων, καὶ Σκάρδων Λιβυρνή
πόλις.

5 Παρ' ὕλην δ' ἣν εἶπον παραλίαν νῆσοι μὲν αἱ
Ἀψυρτίδες, περὶ αἷς ἡ Μήδεια λέγεται διαφθεῖραι τὸν 30
ἀδελφὸν Ἀψυρτον διώκοντα αὐτήν. ἔπειτα ἡ Κυρι-
κτικὴ κατὰ τοὺς Ἰάποδας· εἴθ' αἱ Λιβυρνίδες περὶ τι-

ταράκοντα τὸν ἀριθμὸν· εἴτε ἄλλαι νῆσοι, γνωριμώ-
 τатаι δ' Ἰσσα, Τραγούριον, Ἰσσίῳ κτίσμα, Φάρος ἢ
 πρότερον Πάρος, Παρίων κτίσμα, ἐξ ἧς Δημήτριος ὁ
 Φάριος. εἴτα ἡ τῶν Σαλματέων παραλία καὶ τὸ ἐπί-
 5 νειον αὐτῶν Σάλων. ἔστι δὲ τῶν πολὺν χρόνον πολε-
 μησάντων πρὸς Ῥωμαίους τὸ ἔθνος τοῦτο· κατοικίας
 δ' ἔσχεν ἀξιολόγους εἰς πεντήκοντα, ὧν τινας καὶ πό-
 λεις, Σάλωνά τε καὶ Πρώμωνα καὶ Νινίαν καὶ Σινώ-
 10 τιον τό τε νέον καὶ τὸ παλαιόν, ἃς ἐνέπρησεν ὁ Σεβα-
 στός. ἔστι δὲ καὶ Ἀνδήτριον ἐρυμνὸν χωρίον, Δέλιμον
 δὲ μεγάλη πόλις, ἧς ἐπώνυμον τὸ ἔθνος· μικράν δ'
 ἐποίησε Νασικᾶς καὶ τὸ πεδίον μηλόβοτον διὰ τὴν πλε-
 ονεξίαν τῶν ἀνθρώπων. ἴδιον δὲ τῶν Σαλματέων τὸ
 15 διὰ οὐκαστηρίδος χώρας ἀναδασμὸν ποιησθαι· τὸ δὲ
 μὴ χρῆσθαι νομίσμασι πρὸς μὲν τοὺς ἐν τῇ παραλίᾳ
 ταύτῃ ἴδιον, πρὸς Ἕλλους δὲ τῶν βαρβάρων πολλοὺς
 κοινόν. Ἀθριον δὲ ὄρος ἐστὶ μέσην τέμνον τὴν Σαλμα-
 τικὴν, τὴν μὲν ἐπιθαλάττιον τὴν δ' ἐπὶ θάτερα. εἴθ'
 20 ὁ Νάρων ποταμὸς καὶ οἱ περὶ αὐτὸν Λαόριζοι καὶ Ἀρ-
 διαῖοι καὶ Πληραῖοι, ὧν τοῖς μὲν πλησιάζει νῆσος ἡ
 μέλαινα Κόρκυρα καλουμένη καὶ πόλις, Κνιδίων κτί-
 σμα, τοῖς δὲ Ἀρδιαίοις ἢ Φάρος, Πάρος λεγομένη πρό-
 τερον· Παρίων γάρ ἐστι κτίσμα.

Ἐαρδιαίους δ' οἱ ὕστερον ἐκάλεσαν τοὺς Ἀρδιαί- 6
 25 οὺς· ἀπέωσαν δ' αὐτοὺς εἰς τὴν μεσόγαιαν ἀπὸ τῆς
 θαλάττης Ῥωμαῖοι, λυμαινόμενους αὐτὴν διὰ τῶν λη-
 στερήων, καὶ ἠνάγκασαν γεωργεῖν. τροχθεῖα δὲ χώρα
 καὶ λυπρὰ καὶ οὐ γεωργῶν ἀνθρώπων, ὥστ' ἐξέφθερ-
 ται τελέως (τὸ ἔθνος), μικροῦ δὲ καὶ ἐκλείπει. τοῦτο
 30 δὲ καὶ τοῖς ἄλλοις ἔθνεσι τοῖς ταύτῃ συνέβη· οἱ γάρ
 πλεῖστον δυνάμενοι πρότερον τελέως ἐταπεινώθησαν
 καὶ ἐξέλειπον, Γαλατῶν μὲν Βοκοὶ καὶ Σκορδίσται, Ἰλ-

λυριῶν δὲ Ἀνταριάται καὶ Ἀρδιαῖοι καὶ Δαρδάνιοι, Θρᾷκων δὲ Τριβαλλοί, ὑπ' ἀλλήλων μὲν ἐξ ἀρχῆς, 316
 ὕστερον δ' ὑπὸ Μακεδόνων καὶ Ῥωμαίων ἐκπολεμού-
 μενοι.

7 Μετὰ δ' οὖν τὴν τῶν Ἀρδιαίων καὶ Πληραίων ὁ παραλίαν ὁ Ῥιζονικὸς κόλπος ἐστὶ καὶ Ῥίζων πόλις καὶ ἄλλα πολέχνια, καὶ Δρίλων ποταμὸς ἀνάπλουν ἔχων πρὸς ἑω μέχρι τῆς Δαρδανικῆς, ἣ συνάπτει τοῖς Μακεδονικοῖς ἔθνεσι καὶ τοῖς Παιονικοῖς πρὸς μεσημβρίαν, καθάπερ καὶ οἱ Ἀνταριάται καὶ Δασα- 10
 ρήτιοι, ἄλλοι κατ' ἄλλα μέρη συνεχεῖς ἀλλήλοις ὄν-
 τες καὶ τοῖς Ἀνταριάταις. τῶν δὲ Δαρδανιατῶν εἰσι καὶ οἱ Γαλέβριοι, παρ' οἷς ... πόλις ἀρχαία, καὶ οἱ Θου-
 νάται, [οἱ] Μαῖδοις ἰθὺναι Θρακίῳ πρὸς ἑω συνάπτου-
 σιν. ἄγριοι δ' ὄντες οἱ Δαρδάνιοι τελείως, ὥσθ' ὑπὸ 15
 ταῖς κοπρίαις ὀρύξαντες σπήλαια ἐνταῦθα διαίτας ποι-
 εῖσθαι, μουσικῆς δ' ὅμως ἐπεμελήθησαν αἰετὶ χρώμε-
 νοι καὶ αὐλοῖς καὶ τοῖς ἐντατοῖς ὀργάνοις. οὗτοι μὲν
 οὖν ἐν τῇ μεσογαίᾳ· μνησθησόμεθα δ' αὐτῶν καὶ
 ὕστερον. 20

8 Μετὰ δὲ τὸν Ῥιζονικὸν κόλπον Αἰσσοῦ ἐστὶ πόλις καὶ Ἀκρόλισσος καὶ Ἐπίδαμνος Κερκυραίων κτίσμα, ἣ νῦν Δυρράχιον ὁμωνύμως τῇ χειρρονήσῳ λεγομένη ἐφ' ἧς ἰδρυται. εἰδ' ὁ Ἄφος ποταμὸς καὶ ὁ Ἄωος, ἐφ' ᾧ Ἀπολλωνία πόλις εὐνομωτάτη, κτίσμα Κορινθίων 25 καὶ Κερκυραίων, τοῦ ποταμοῦ μὲν ἀπέχουσα σταδίου δέκα τῆς θαλάττης δὲ ἐξήκοντα. τὸν δ' Ἄωον Αἰαντα καλεῖ Ἐκαταῖος καὶ φησιν ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ τόπου τοῦ περὶ Λάκμον, μᾶλλον δὲ τοῦ αὐτοῦ μυχοῦ, τὸν τε Ἰνα-
 χον εἶναι εἰς Ἄργος πρὸς νότον καὶ τὸν Αἰαντα πρὸς 30

ἐσπέραν καὶ πρὸς τὸν Ἀδρίαν. ἐν δὲ τῇ χώρᾳ τῶν Ἀπολ-
λωνιατῶν καλεῖται τι νυμφαῖον· πέτρα δ' ἐστὶ πῦρ
ἀναδιδούσα, ὑπ' αὐτῇ δὲ κρῆναι ῥέουσι χλιαροῦ καὶ
ἀσφάλτου, καιομένης, ὡς εἰκός, τῆς βώλου τῆς ἀσφαλ-
5 τίτιδος· μέταλλον δ' αὐτῆς ἐστὶ πλησίον ἐπὶ λόφον·
τὸ δὲ τμηθὲν ἐκπληροῦται πάλιν τῷ χρόνῳ, τῆς ἐγγων-
νυμένης εἰς τὰ ὀρύγματα γῆς μεταβαλλούσης εἰς ἀσφαλ-
τον, ὥς φησι Ποσειδώνιος. λέγει δ' ἐκεῖνος καὶ τὴν ἁμ-
πελτεῖν γῆν ἀσφαλτώδη τὴν ἐν Σελευκείᾳ τῇ Πιερίᾳ
10 μεταλλουμένην ἄκος τῆς φθειριώσης ἀμπέλου· χρι-
σθίσαν γὰρ μετ' ἐλαίου φθείρειν τὸ θηρίον πρὶν ἐπὶ
τοὺς βλαστοὺς τῆς ῥίζης ἀναβῆναι· τοιαύτην δ' εὗρε-
θῆναι καὶ ἐν Ῥόδῳ πρυτανεύοντος αὐτοῦ, πλείονος
δ' ἐλαίου δεισθαι. μετὰ δ' Ἀπολλωνίαν Βυλλιακὴν καὶ
15 Ὠρικὸν καὶ τὸ ἐπίνειον αὐτοῦ ὁ Πάνορμος καὶ τὰ Κε-
ραύνια ὄρη, ἣ ἀρχὴ τοῦ στόματος τοῦ Ἰονίου κόλπου
καὶ τοῦ Ἀδρίου.

Τὸ μὲν οὖν στόμα κοινὸν ἔμποιν ἐστὶ, διαφέρει 9
δὲ ὁ Ἴωνος διότι τοῦ πρώτου μέρους τῆς θαλάττης 9.3.17
20 ταύτης ὄνομα τοῦτ' ἐστίν, ὃ δ' Ἀδρίας τῆς ἐντὸς μέχρι
τοῦ μυχοῦ, νυνὶ δὲ καὶ τῆς συμπάσης. φησὶ δ' ὁ Θεό-
πομπος τῶν ὀνομάτων τὸ μὲν ἦκειν ἀπὸ ἀνδρὸς ἡγη-
σαμένου τῶν τόπων ἐξ Ἰσσης τὸ γένος, τὸν Ἀδρίαν
δὲ ποταμοῦ ἐπαίνυμον γεγονέναι. στάδιοι δ' ἀπὸ τῶν
25 Αἰβυρνῶν ἐπὶ τὰ Κεραύνια μικρῶ πλείους ἢ δισχέλιοι.
Θεόπομπος δὲ τὸν πάντα ἀπὸ τοῦ μυχοῦ πλοῦν ἡμα-
ρῶν ἐξ εἴρηκε, περὶ δὲ τὸ μῆκος τῆς Ἰλλυρίδος καὶ
τριάκοντα· πλεονάζειν δέ μοι δοκεῖ καὶ ἄλλα δ' οὐ
πιστὰ λέγει, τὸ τε συντετρῆσθαι τὰ πελάγη .... ἀπὸ
30 τοῦ εὐρίσκεσθαι κέραμόν τε Χιον καὶ Θάσιον ἐν τῷ
Νάρωνι, καὶ τὸ ἄμφω κατοπτρῆσθαι τὰ πελάγη ἀπό-
τινος ὄρους, καὶ τῶν νήσων τῶν Αἰβυρνίδων * τιθαίς,

ᾧστε κύκλον ἔχειν σταδίων καὶ πεντακοσίων, καὶ τὸ τὸν Ἰστρον ἐν τῶν στομάτων εἰς τὸν Ἀδρίαν ἐμβάλλειν. τοιαῦτα δὲ καὶ τοῦ Ἐρατοσθένους ἐνία παρακούσματα ἴσθι λαοδογματικά, καθάπερ Πολύβιός φησι καὶ περὶ αὐτοῦ καὶ τῶν ἄλλων λέγων συγγραφίων. 5

- 10 Τὸν μὲν οὖν παράπλουν ἅπαντα τὸν Ἰλλυρικὸν σφόδρα εὐλίμενον εἶναι συμβαίνει καὶ ἐξ αὐτῆς τῆς συνεχοῦς ῥόνης καὶ ἐκ τῶν πλησίον νήσων, ὑπεναντίως τῷ Ἰταλικῷ τῷ ἀντικειμένῳ ἁλινῷ ὄντι· ἄλσει-νοὶ δὲ καὶ χρηστόκαρποι ὁμοίως· ἐλαιόφυτοι γὰρ καὶ 10 εὐάμπελοι, πλὴν εἰ τί που σπάνιον ἐκτετράχυνται τελείως. τοιαύτη δ' οὐσα ὀλιγωρεῖτο πρότερον ἢ Ἰλλυρικὴ παραλία, τάχα μὲν καὶ κατ' ἄγνοιαν τῆς ἀρετῆς, τὸ μὲντοι πλέον διὰ τὴν ἀγριότητα τῶν ἀνθρώπων καὶ τὸ ληστρικὸν ἔθος. ἢ δ' ὑπερκειμένη ταύτης πᾶσα 15 ὄρεινὴ καὶ ψυχρὰ καὶ νιφόβολός ἐστιν, ἢ δὲ προσάρκτιος καὶ μᾶλλον, ὥστε καὶ τῶν ἀμπέλων σπάνιν εἶναι καὶ ἐν ταῖς ὑψώσεσι καὶ ἐν τοῖς ἐπιπεδωτέροις. ὁροπέδια δ' ἴσθι ταῦτα ἃ κατέχουσιν οἱ Παννόνιοι, πρὸς νότον μὲν μέχρι Σαλματέων καὶ Ἀρδιαίων διατείνοντα, 20 πρὸς ἄρκτον δὲ ἐπὶ τὸν Ἰστρον τελευτῶντα, πρὸς ἑω δὲ Σχορδίσκοις συνάπτοντα ..... τῇ δὲ παρὰ τὰ ὄρη τῶν Μακεδόνων καὶ Θρακῶν.

- 11 Ἀνταριᾶται μὲν οὖν τὸ μέγιστον καὶ ἄριστον τῶν Ἰλλυριῶν ἔθνος ὑπῆρξεν, ὃ πρότερον μὲν πρὸς Ἀρδι- 25 αίλους συνεχῶς ἐπολέμει περὶ ἁλῶν ἐν μεθορίοις πηγνυμένων ἐξ ὕδατος ῥέοντος ὑπὸ ἄγκει τινὶ τοῦ ἑαρος· ἀρυσάμενοις γὰρ καὶ ἀποθείσιν ἡμέρας πέντε ἐξεπήγνυντο οἱ ἄλεις. συνέκειτο δὲ παρὰ μέρος χρῆσθαι τῷ ἀλοπηγίῳ, παραβαίνοντες δὲ τὰ συγκείμενα ἐπολέ- 30 μουν· καταστρεφάμενοι δὲ ποτε οἱ Ἀνταριᾶται Τριβαλλοὺς ἀπὸ Ἀγριάνων μέχρι τοῦ Ἰστρου καθήκοντας

ἡμερῶν πεντεκαίδεκα ὁδὸν ἐπῆρξαν καὶ τῶν ἄλλων
 Θρακῶν τε καὶ Ἰλλυριῶν· κατελύθησαν δ' ὑπὸ Σκορ-
 δίσκων πρότερον, ὕστερον δ' ὑπὸ Ῥωμαίων, οἳ καὶ
 τοὺς Σκορδίσκους αὐτοὺς καταπολέμησαν πολὺν χρό-
 5 νον ἰσχύσαντας.

Ῥακησαν δ' οὗτοι παρὰ τὸν Ἰστρον διηρημένοι 12
 δέκα, οἱ μὲν μεγάλοι Σκορδίσκοι καλούμενοι οἱ δὲ μι-
 κροί· οἱ μὲν μεταξὺ δυεῖν ποταμῶν ἐμβαλλόντων εἰς
 τὸν Ἰστρον, τοῦ τε Νοάρου τοῦ παρὰ τὴν Σεγεστικήν
 10 ῥέοντος καὶ τοῦ Μάργου (τινὲς δὲ Βέργου φασίν), οἱ δὲ
 μικροὶ τούτου πέραν, συνάπτοντες Τριβαλλοῖς καὶ
 Μυσοῖς. εἶχον δὲ καὶ τῶν νήσων τινὰς οἱ Σκορδίσκοι·
 ἐπὶ τοσοῦτον δ' ἠνέχθησαν ὥστε καὶ μέχρι τῶν Ἰλλυ-
 ρικῶν καὶ τῶν Παιονικῶν καὶ Θρακίων προῆλθον
 15 ὁρῶν· κατέσχον οὖν καὶ τὰς νήσους τὰς ἐν τῷ Ἰστροῦ
 τὰς πλείους, ἦσαν δὲ καὶ πόλεις αὐτοῖς Ἑόρτα καὶ Κα-
 πέδουρον. μετὰ δὲ τὴν τῶν Σκορδίσκων χώραν παρὰ
 μὲν τὸν Ἰστρον ἢ τῶν Τριβαλλῶν καὶ Μυσῶν ἔστιν,
 ὣν ἐμνήσθημεν πρότερον, καὶ τὰ ἔλη τὰ τῆς μικρᾶς
 20 καλουμένης Σκυθίας τῆς ἐντὸς Ἰστροῦ· καὶ τούτων
 ἐμνήσθημεν. ὑπεροικοῦσι δ' οὗτοί τε καὶ Κρόβιχοι
 καὶ οἱ Τρωγλοδυταὶ λεγόμενοι τῶν περὶ Κάλλατιν καὶ
 Τομία καὶ Ἰστρον τόπων. εἶθ' οἱ περὶ τὸ Αἰμον καὶ
 οἱ ὑπὲρ αὐτοῦ οἰκοῦντες μέχρι τοῦ Πόντου Κόραλλοι
 25 καὶ Βέσσοι καὶ Μαῖδων τινὲς καὶ Δανθηλητῶν. πάντα
 μὲν οὖν ταῦτα λησιτρικώτατα ἔθνη, Βέσσοι δέ, ὅπερ
 τὸ πλεον τοῦ ὄρου νέμονται τοῦ Αἰμου, καὶ ὑπὸ τῶν
 ληστῶν λησται προσαγορεύονται, καλυβταί τινες καὶ
 λυκράβιοι, συνάπτοντες τῇ τε Ῥοδόπῃ καὶ τοῖς Παί-
 30 οσι καὶ τῶν Ἰλλυριῶν τοῖς τε Ἀνταριάταις καὶ τοῖς

Δαρδανίοις. μεταξύ δὲ τούτων τε καὶ τῶν Ἀρδιαίων οἱ Δασαρήτιοι εἰσὶ καὶ Ἀγριᾶνες καὶ ἄλλα ἄσθημα ἔθνη, ἃ ἐπόρθουν οἱ Σκορδίσκοι μέχρι ἡρήμωσαν τὴν χώραν καὶ δρυμῶν ἀβάτων ἐφ' ἡμέρας πλείους ἐποίησαν μιστήν. 5

6 Λοιπὴ δ' ἐστὶ τῆς μεταξύ Ἰστροῦ καὶ τῶν ὀρῶν τῶν ἐφ' ἑκάτερα τῆς Παιονίας ἢ Ποιτικῆ παραλίας, ἢ ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ στόματος τοῦ Ἰστροῦ μέχρι τῆς περὶ τὸν Αἰμον ὀρεινῆς καὶ μέχρι τοῦ στόματος τοῦ κατὰ Βυζάντιον. καθάπερ [δὲ] τὴν Ἰλλυρικὴν παραλίαν ἐπιόν- 10 τες μέχρι τῶν Κεραυνίων ὀρῶν προὔβημεν ἔξω τῆς Ἰλλυρικῆς πιπτόντων ὀρεινῆς, ἐχόντων δέ τι οἰκεῖον πέρας, τὰ μισόγαια δ' ἔθνη τούτοις ἀφωρίσμεθα, νομίζοντες σημειωδιστέρας εἰσεσθαι τὰς τοιαύτας περιγραφὰς καὶ πρὸς τὰ νῦν καὶ πρὸς τὰ ὕστερον, οὕτω κἀν- 15 ταῦθα ἢ παραλία, κἀν ὑπερπίπτῃ τὴν ὀρεινὴν γραμμὴν, ὅμως εἰς οἰκεῖόν τι πέρασ τελευτήσει τὸ τοῦ Πόν-

C.319 του στόμα καὶ πρὸς τὰ νῦν καὶ πρὸς τὰ ἐφεξῆς. ἔστιν οὖν ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ στόματος τοῦ Ἰστροῦ ἐν δεξιᾷ ἔχον- 20 τι τὴν συνεχὴ παραλίαν Ἰστρος πολίχμιον ἐν πεντα- 20 κοσίοις σταδίοις, Μιλησίων κτίσμα· εἰτα Τόμις, ἔτερον πολίχμιον ἐν διακοσίοις πεντήκοντα σταδίοις· εἰτα πόλις Κάλλατις ἐν διακοσίοις ὀγδοήκοντα, Ἡρακλειω- 25 τῶν ἄποικος· εἰτ' Ἀπολλωνία ἐν χιλίοις τριακοσίοις σταδίοις, ἄποικος Μιλησίων, τὸ πλεον τοῦ κτίσματος 25 ἰδρυμένον ἔχουσα ἐν νησίῳ τινί, [ὅπου] ἱερὸν τοῦ Ἀπόλλωνος, ἐξ οὗ Μάρκος Λεύκολλος τὸν κολοσσὸν ἦρε καὶ ἀνέθηκεν ἐν τῷ Καπιτωλίῳ τὸν τοῦ Ἀπόλλω- 30 νος, Καλάμιδος ἔργον. ἐν τῷ μεταξύ δὲ διαστήματι τῷ ἀπὸ Κηλλάτιδος εἰς Ἀπολλωνίαν Βιζώνη τέ ἐστιν, 30 ἧς κατεπόθη πολὺ μέρος ὑπὸ σεισμῶν, καὶ Κρουνοὶ καὶ Ὀδησσὸς Μιλησίων ἄποικος, καὶ Ναύλοχος Με-

σημβριανῶν πολίχνιον· εἴτα τὸ Αἶμον ὄρος μέχρι τῆς
 δεῦρο θαλάττης διήκον· εἴτα Μεσημβρία Μεγαρέων
 ἄποικος, πρότερον δὲ * Μενεβρία, οἷον * Μένα πόλις,
 τοῦ κτίσαντος * Μένα καλουμένου, τῆς δὲ πόλεως βρίας
 καλουμένης θρασιστί· ὥς καὶ ἡ τοῦ Σήλινος πόλις Ση-
 λυμβρία προσηγόρευται, ἥ τε Αἶνος Πολτυμβρία ποτὲ
 ὠνομάζετο· εἴτε Ἀγχιᾶλη πολίχνιον Ἀπολλωνιατῶν καὶ
 αὐτὴ Ἀπολλωνία, ἐν δὲ ταύτῃ τῇ παραλίᾳ ἐστὶν ἡ
 Τίριξες ἄκρα, χωρίον ἐρυμνόν, ᾧ ποτε καὶ Αὐσίμαχος
 10 ἐχρήσατο γαζοφυλακίῳ. πάλιν δ' ἀπὸ τῆς Ἀπολλωνίας
 ἐπὶ Κυανέας στάδιοι εἰσὶ περὶ χιλοὺς καὶ πεντακοσίους,
 ἐν δὲ τῷ μεταξύ ἡ τε Θυνιάς τῶν Ἀπολλωνιατῶν χώρα,
 καὶ Φινόπολις καὶ Ἀνδριακή, συνάπτουσαι τῷ Σαλμυ-
 δησσίῳ. ἐστὶ δ' οὗτος ἔρημος αἰγιαλὸς καὶ λιθώδης, ἀλί-
 15 μενος, ἀναπεπταμένος πολὺς πρὸς τοὺς βορέας, στα-
 δίων ὅσον ἑπτακοσίων μέχρι Κυανέων τὸ μήκος, πρὸς
 ὃν οἱ ἐκπίπτοντες ὑπὸ τῶν Ἀστῶν διαρπάσσονται τῶν
 ὑπερκειμένων, Θρακίων ἔθνη. αἱ δὲ Κυανεαὶ πρὸς
 τῷ στόματι τοῦ Πόντου εἰσὶ δύο νησιῖδα, τὸ μὲν τῇ
 20 Εὐρώπῃ προσεχὲς τὸ δὲ τῇ Ἀσίᾳ, πορθμῷ διειργόμενα
 ὅσον εἰκοσι σταδίων. τοσοῦτον δὲ διέχει καὶ τοῦ ἱεροῦ
 τοῦ Βυζαντίων καὶ τοῦ ἱεροῦ τοῦ Χαλκηδονίων, ὅπερ
 ἐστὶ τοῦ στόματος τοῦ Εὐξείνου τὸ στενωτάτον· προί-
 25 οντι γὰρ δέκα σταδίων ἄκρα ἐστὶ πενταστάδιον ποι-
 οῦσα τὸν πορθμόν, εἴτα διίσταται ἐπὶ πλεόν καὶ ποιεῖν
 ἄρχεται τὴν Προποντιίδα.

Ἀπὸ μὲν οὖν τῆς ἄκρας τῆς τὸ πενταστάδιον ποι- 2
 ούσης ἐπὶ τὸν ὑπὸ τῇ Συκῇ καλούμενον λιμένα στά-
 διοι πέντε καὶ τριάκοντα, ἐντεῦθεν δ' ἐπὶ τὸ Κέρας τὸς 320
 30 Βυζαντίων πέντε. ἐστὶ δὲ τὸ Κέρας προσεχὲς τῷ Βυ-

ζαιτίων τείχει κόλπος ἀνέχων ὡς πρὸς δύοσιν ἐπὶ στα-
 δίους ἐξήκοντα, ἰοικῶς ἐλάφου κέρατι· εἰς γὰρ πλει-
 στους σχίζεται κόλπους ὡς ἂν κλάδους τινάς, εἰς οὓς
 ἐμπίπτουσα ἢ πηλαμὺς ἀλίσκεται ῥαδίως διὰ τε τὸ
 πλήθος αὐτῆς καὶ τὴν βίαν τοῦ συνελαύνοντος ῥοῦ καὶ 5
 τὴν στεινότητα τῶν κόλπων, ὥστε καὶ χερσὶν ἀλίσκε-
 σθαι. γεννᾶται μὲν οὖν τὸ ζῷον ἐν τοῖς ἔλισσι τῆς Μαι-
 ῳτίδος, ἰσχυρὰν δὲ μικρὸν ἐκπύπτει διὰ τοῦ στόματος
 ἀγίληδόν καὶ φέρεται παρὰ τὴν Ἀσιανὴν ἥονα μέχρι
 Τραπεζοῦντος καὶ Φαρνακείας· ἐνταῦθα δὲ πρῶτον 10
 συνίστασθαι συμβαίνει τὴν θήραν, οὐ πολλὴ δ' ἐστίν·
 οὐ γάρ πω τὸ προσήκον ἔχει μέγεθος· εἰς δὲ Σινώπην
 προσιούσα ὠραιότερα πρὸς τε τὴν θήραν καὶ τὴν ταρι-
 χεῖαν ἐστίν· ἐπειδὴν δὲ ἤδη συνάφῃ ταῖς Κυανταῖς καὶ
 παραλλάξῃ ταύτας, ἐκ τῆς Χαλκηδονιακῆς ἀκτῆς λευκῇ 15
 τις πέτρα προπίπτουσα φοβεῖ τὸ ζῷον ὥστ' εὐθύς εἰς
 τὴν περαιάν τρέπασθαι· παραλαβὼν δ' ὁ ἐνταῦθα
 ῥοῦς, ἅμα καὶ τῶν τόπων εὐφυνῶν ὄντων πρὸς τὸ τὸν
 ἐκεῖ ῥοῦν τῆς θαλάττης ἐπὶ τὸ Βυζάντιον καὶ τὸ πρὸς
 αὐτῷ Κέρας τετράφθαι, φυσικῶς συνελαύνεται διῦρο 20
 καὶ παρέχει τοῖς Βυζαντίοις καὶ τῷ δήμῳ τῶν Ῥωμαίων
 πρόσδοτον ἀξιόλογον. Χαλκηδύνιοι δ' ἐπὶ τῆς περαιᾶς
 ἰδρυμένοι πλησίον οὐ μετέχουσι τῆς εὐπορίας ταύτης
 διὰ τὸ μὴ προσπιλάξιν τοῖς λιμέσιν αὐτῶν τὴν πηλα-
 μύδα· ἢ δὴ καὶ τὸν Ἀπόλλω φασὶ τοῖς κτίσασσι τὸ Βυ- 25
 ζάντιον ὑστερον μετὰ τὴν ὑπὸ Μεγαρέων Χαλκηδόνος
 κτίσιν χρηστηριαζομένοις προστάξαι ποιήσασθαι τὴν
 ἰδρυσιν ἀπεναντίον τῶν τυφλῶν, τυφλοὺς καλέσαντα
 τοὺς Χαλκηδονίους, ὅτι πρότεροι πλείυσαντες τοὺς τό-

7. ποιεῖ ἀλίσκεσθαι: διὰ τὴν στεινοχωρίαν.

πους, ἀφέντες τὴν πέραν κατασχεῖν τοσοῦτον πλοῦτον
 ἔχουσαν, εἴλοντο τὴν λυπροτέραν.

Μέχρι μὲν δὴ Βυζαντίου προήλθομεν, ἐκείδῃ πό-
 λιν ἐπιφανῆς πλησιάζουσα μάλιστα τῷ στόματι εἰς γνω-
 5 ριμώτερον πέρας ἀπὸ τοῦ Ἰστροῦ τὸν παράπλουον τε-
 λευτῶντα ἀπέβαινεν. ὑπέρκειται δὲ τοῦ Βυζαντίου τὸ
 τῶν Ἀσίων ἔθνος, ἐν ᾧ πόλις Καλύβη, Φιλίππου τοῦ
 Ἀμύντου τοῦς ποιηροτάτους ἐνταῦθα ἰδρύσαντος.

Τὰ μὲν οὖν ἀφοριζόμενα ἔθνη τῷ τι Ἰστροῦ καὶ 7
 10 τοῖς Ἰλλυρικοῖς ὄρεσι καὶ Θρακίοις ταῦτ' ἐστὶν ὧν
 ἄξιον μνησθῆναι, κατέχοντα τὴν Ἀδριατικὴν παρα-
 λίαν πᾶσαν ἀπὸ τοῦ μυχοῦ ἀρξάμενα, καὶ τὴν τὰ
 ἀριστερὰ τοῦ Πόντου λεγομένην ἀπὸ Ἰστροῦ ποταμοῦ
 μέχρι Βυζαντίου. λοιπὰ δὲ ἐστὶ τὰ νότια μέρη τῆς 15-0.321
 15 χθελὸς ὁρεινῆς καὶ ἐξῆς τὰ ὑποπίπτοντα χωρία, ἐν
 οἷς ἐστὶν ἡ τι Ἑλλάς καὶ ἡ προσεχὴς βάρβαρος μέχρι
 τῶν ὀρέων.

Ἐκαταλὸς μὲν οὖν ὁ Μιλήσιος περὶ τῆς Πελοπον-
 νήσου φησὶν διότι πρὸ τῶν Ἑλλήνων ᾤκησαν αὐτὴν
 20 βάρβαροι. σχεδὸν δέ τι καὶ ἡ σύμπασα Ἑλλάς κατοι-
 κία βαρβάρων ὑπῆρξε τὸ παλαιόν, ἀπ' αὐτῶν λογιζο-
 μένοις τῶν μνημονευομένων, Πίλοπος μὲν ἐκ τῆς
 Φρυγίας ἐπαγαγομένου λαὸν εἰς τὴν ἀπ' αὐτοῦ κλη-
 θεῖσαν Πελοπόννησον, Δαναοῦ δὲ ἐξ Αἰγύπτου, Ἀρυό-
 25 πων τε καὶ Κανκῶνων καὶ Πελασγῶν καὶ Αἰγέγων καὶ
 ἄλλων τοιούτων κατανευμαμένων τὰ ἐντὸς Ἰσθμοῦ·
 καὶ τὰ ἐκτὸς δέ· τὴν μὲν γὰρ Ἀττικὴν οἱ μετὰ Εὐμόλ-
 που Θρᾷκες ἔσχον, τῆς δὲ Φωκίδος τὴν Δαυλίδα Τη-
 ρεῦς, τὴν δὲ Καδμείαν οἱ μετὰ Κᾶδμου Φοίνικες, αὐ-
 30 τὴν δὲ τὴν Βοιωτίαν Ἄονες καὶ Τυρμικες καὶ Τάντες·

30. πρὸς Τάντες· ὡς δὲ Πίνδαρος φησὶν „ἦν δὲ σῶας Βοι-
 ώτιον Ἴθνος Ἰννεπον.”

καὶ ἀπὸ τῶν ὀνομάτων δὲ ἐνίων τὸ βάρβαρον ἐμφαίνεται, Κέρκωφ καὶ Κόδρος καὶ Ἄικλος καὶ Κόθος καὶ Δρύμας καὶ Κρίνακος οἱ δὲ Θρᾶκες καὶ Ἰλλυριοὶ καὶ Ἑπειῶται καὶ μέχρι νῦν ἐν πλευραῖς εἰσιν· ὅτι μέντοι μᾶλλον πρότερον ἢ νῦν, ὅπου γὰρ καὶ τῆς ἐν τῷ⁶ παρόντι Ἑλλάδος ἀναντιλέκτως οὔσης τὴν πολλὴν αἱ βάρβαροι ἔχουσι, Μακεδονίαν μὲν Θρᾶκες καὶ τινα μέρη τῆς Θετταλίας, Ἀκαρνανίας δὲ καὶ Αἰτωλίας [τά] ἄνω Θεσπρωτοὶ καὶ Κασσωπαῖοι καὶ Ἀμφίλοχοι καὶ Μολοῖται καὶ Ἀθαμᾶνες, Ἑπειρωτικὰ ἔθνη. 10

2 Περὶ μὲν οὖν Πελασγῶν εἰρηται, τοὺς δὲ Αἰεγας τινὲς μὲν τοὺς αὐτοὺς Καρσίην εἰκάζουσιν, οἱ δὲ συνοίκους μόνον καὶ συστρατιώτας· διόπερ ἐν τῇ Μιλησίᾳ Αἰελέων κατοικίας λέγεσθαι τινας, πολλαχού δὲ τῆς Καρίας τόπους Αἰελέων καὶ ἱεῖσματα ἱερῆμα Αἰελέεια 15 καλούμενα. ἢ τε Ἰωνία νῦν λεγομένη πᾶσα ὑπὸ Καρσίων ἦκετο καὶ Αἰελέων· ἐκβαλόντες δὲ τούτους οἱ Ἴωνες αὐτοὶ τὴν χώραν κατέσχον, ἔτι δὲ πρότερον οἱ τὴν Τροίαν ἐλόντες ἐξήλασαν τοὺς Αἰεγας ἐκ τῶν περὶ τὴν Ἰθὴν τόπων τῶν κατὰ Πηδάσσοι καὶ τὸν Σατυριό- 20 εντα ποταμόν. ὅτι μὲν οὖν βάρβαροι ἦσαν οὗτοι, καὶ αὐτὸ τὸ κοινωνῆσαι τοῖς Καρσί νομίζοιτ' ἂν σημεῖον· ὅτι δὲ πλάνητες καὶ μετ' ἐκείνων καὶ χωρὶς καὶ ἐκ παλαιού, καὶ αἱ Ἀριστοτέλους πολιτεῖαι δηλοῦσιν. ἐν μὲν γὰρ τῇ Ἀκαρνανίᾳ φησὶ τὸ μὲν ἔχειν αὐτῆς Κουρήτας, 25 322 τὸ δὲ προσιεσπέριον Αἰεγας, εἰτα Τηλεβόας· ἐν δὲ τῇ Αἰτωλίᾳ τοὺς νῦν Λοκροὺς Αἰεγας καλεῖ, κατασχεῖν δὲ καὶ τὴν Βοιωτίαν αὐτοὺς φησιν· ὁμοίως δὲ καὶ ἐν τῇ Ὀπονυτίᾳ καὶ Μεγαρίᾳ· ἐν δὲ τῇ Λευκαδίᾳ καὶ αὐτόχθονά τινα Αἰεγα ὀνομάζει, τούτων δὲ θυ- 30 γατριδούν Τηλεβόαν, τοῦ δὲ παῖδας δύο καὶ εἰκοσι Τηλεβόας, ὧν τινὰς οἰκῆσαι τὴν Λευκάδα. μάλιστα δ'

ἂν τις Ἡσιόδῳ πιστεύσειεν οὕτως περὶ αὐτῶν εἰπόντι
 „ἦτοι γὰρ Λοκρὸς Λελέγων ἡγήσατο λαῶν, τοὺς δὲ
 „ποτε Κρονίδης, Ζεὺς ἄφθιτα μῆδεα εἰδώς, λεκτοὺς
 „ἐκ γαίης λάους πόρε Δευκαλίωνι.“ τῇ γὰρ ἐτυμολο-
 5 γία τὸ συλλέκτους γεγονέναι τινὰς ἐκ παλαιοῦ καὶ μι-
 γάδας αἰνέτεσθαι μοι δοκεῖ καὶ διὰ τοῦτο ἐκλειοπέναι
 τὸ γένος· ἅπερ ἂν τις καὶ περὶ Καυκῶνων λέγοι, νῦν
 οὐδαμοῦ ὄντων πρότερον ὃ' ἐν πλείοσι τόποις κατο-
 κισμένων.

10 Πρότερον μὲν οὖν καίπερ μικρῶν καὶ πολλῶν καὶ 3
 ἀδόξων ὄντων τῶν ἔθνων, ὅμως διὰ τὴν εὐανδρίαν
 καὶ τὸ βασιλεύεσθαι κατὰ σφῶς οὐ πάνυ ἦν χαλεπὸν
 διαλαβεῖν τοὺς δροὺς αὐτῶν, τινὲ δ' ἐρήμιον τῆς πλεί-
 στης χώρας γεγεννημένης καὶ τῶν κατοικιῶν καὶ μάλι-
 15 στα τῶν πόλεων ἠφανισμένων, οὐδ' εἰ δύναιτό τις
 ἀκριβοῦν ταῦτα, οὐδὲν ἂν ποιεῖν χρήσιμον διὰ τὴν
 ἀδοξίαν καὶ τὸν ἠφανισμόν αὐτῶν, ὅς ἐκ πολλοῦ χρό-
 νου λαβὼν τὴν ἀρχὴν οὐδὲ νῦν πᾶς κέπανται κατὰ
 πολλὰ μέρη διὰ τὰς ἀποστάσεις, ἀλλ' ἐνστρατοπεδεύ-
 20 ουσιν αὐτοῖς Ῥωμαῖοι τοῖς οἰκοῖς, κατασταθέντες ὑπ'
 αὐτῶν δυνάσται. τῶν γοῦν Ἑπειρωτῶν ἐβδόμηκοντα
 πόλεις Πολύβιός φησιν ἀνατρεῖναι Παῦλον μετὰ τὴν
 Μακεδόνων καὶ Περσέως κατάλυσιν (Μολοττῶν δ'
 ὑπάρχει τὰς πλείστας), πάντε δὲ καὶ δέκα μυριάδας
 25 ἀνθρώπων ἐξανδραποδίσασθαι. ὅμως δ' οὖν ἐγχειρή-
 σομεν, ἐφ' ὅσον τῇ γραφῇ τε προσήκει καὶ ἡμεῖς ἐπι-
 κτόν, ἐπελθεῖν τὰ καθ' ἕκαστα, ἀρξάμενοι ἀπὸ τῆς
 κατὰ τὸν Ἰόνιον κόλπον παραλλῆς· αὕτη δ' ἐστὶν εἰς
 ἣν ὁ ἑκπλοὺς ὁ ἐκ τοῦ Ἀδρίου τελευτᾷ.

30 Ταύτης δὴ τὰ πρῶτα μέρη τὰ περὶ Ἐπίδαμνον καὶ 4
 Ἀπολλωνίαν ἐστίν. ἐκ δὲ τῆς Ἀπολλωνίας εἰς Μακε-
 δονίαν ἢ Ἐγνατία ἐστὶν ὁδὸς πρὸς ἑω, βεβηματισμένη

κατὰ μίλιον καὶ κατεστηλωμένη μέχρι Κυψέλων καὶ
 Ἐβρου ποταμοῦ· μιλίων δ' ἐστὶ πεντακοσίων τριά-
 κοντα πέντε· λογιζομένῳ δέ, ὥς μὲν οἱ πολλοί, τὸ μί-
 λιον ὀκταστάδιον τετρακισχίλιοι ἂν εἴεν στάδιοι καὶ
 ἐκ' αὐτοῖς διακόσιοι ὀγδοήκοντα, ὥς δὲ Πολύβιος⁶
 προστιθεὶς τῷ ὀκτασταδίῳ δίπλεθρον, ὃ ἐστὶ τρίτον
 σταδίου, προσθετέον ἄλλους σταδίους ἑκατὸν ἑβδομή-
 C.323κοντα ὀκτώ, τὸ τρίτον τοῦ τῶν μιλίων ἀριθμοῦ. συμ-
 βαίνει δ' ἀπὸ ἴσου διαστήματος συμπέπτυν εἰς τὴν αὐ-
 τὴν ὁδὸν τοὺς τ' ἐκ τῆς Ἀπολλωνίας ὀρηθέντας καὶ 10
 τοὺς ἐξ Ἐπιδάμνου. ἡ μὲν οὖν πᾶσα Ἑγνατία καλεῖται,
 ἡ δὲ πρώτη ἐπὶ Κανδακίας λέγεται ὄρους Ἰλλυρικοῦ,
 διὰ Αὐχινδοῦ κόλπου καὶ Πυλῶνος τόπου ὀρίζοντος ἐν
 τῇ ὁδῷ τὴν τε Ἰλλυρίδα καὶ τὴν Μακεδονίαν· ἐκείθεν
 δ' ἐστὶ παρὰ Βαρνοῦντα διὰ Ἡρακλείας καὶ Αὐγκη- 15
 στῶν καὶ Ἐορδῶν εἰς Ἑδέσσαν καὶ Πέλλαν μέχρι Θεσ-
 σαλονικείας· μέλια δ' ἐστὶ, φησὶ Πολύβιος, τὰντα δια-
 κόσια ἐξήκοντα ἑπτά. ταύτην δὲ τὴν ὁδὸν ἐκ τῶν περὶ
 τὴν Ἐπιδάμνον καὶ τὴν Ἀπολλωνίαν τόπων ἰούσιν ἐν
 δεξιᾷ μὲν ἐστὶ τὰ Ἡπειρωτικά ἔθνη κλυζόμενα τῷ Σι- 20
 κελικῷ πελάγει μέχρι τοῦ Ἀμβρακικοῦ κόλπου, ἐν ἀρι-
 στερᾷ δὲ τὰ ὕψη τὰ τῶν Ἰλλυριῶν ἃ προδιήλθομεν, καὶ
 τὰ ἔθνη τὰ παροικοῦντα μέχρι Μακεδονίας καὶ Παιό-
 νων. εἰτ' ἀπὸ μὲν Ἀμβρακικοῦ κόλπου τὰ νεύοντα
 ἐφεξῆς πρὸς ἑω, τὰ ἀντιπαρήκοντα τῇ Πελοποννήσῳ, 25
 τῆς Ἑλλάδος ἐστίν· εἰτ' ἐκπίπτει [εἰς] τὸ Αἰγαῖον πέ-
 λαγος ἀπολιπόντα ἐν δεξιᾷ τὴν Πελοπόννησον ὅλην.
 ἀπὸ δὲ τῆς ἀρχῆς τῶν Μακεδονικῶν ὄρων καὶ τῶν
 Παιονικῶν μέχρι Σκυρμόνος ποταμοῦ Μακεδόνες τε
 οἰκοῦσι καὶ Παιόνες καὶ τινες τῶν ὄρειων Θρακῶν· 30
 τὰ δὲ πέραν Σκυρμόνος ἤδη μέχρι τοῦ Ποντικοῦ στό-
 ματος καὶ τοῦ Αἰμου πάντα Θρακῶν ἐστὶ πλὴν τῆς

παραλίας· αὕτη δ' ὕφ' Ἑλλήνων οἰκεῖται, τῶν μὲν ἐπὶ
 τῇ Προποντίδι ἰδρυμένων, τῶν δὲ ἐφ' Ἑλλησπόντῳ
 καὶ τῷ Μέλανι κόλπῳ, τῶν δ' ἐπὶ τῷ Αἰγαίῳ. τὸ δ'
 Αἰγαῖον πέλαγος δύο κλύζει πλευρὰς τῆς Ἑλλάδος, τὴν
 6 μὲν πρὸς Ἰω βλέπουσαν, τείνουσαν δὲ ἀπὸ Σουνίου
 πρὸς τὴν ἄρκτον μέχρι τοῦ Θερμαίου κόλπου καὶ Θεσ-
 σαλονικίας Μακεδονικῆς πόλεως, ἣ νῦν μάλιστα τῶν
 ἄλλων εὐανδρεῖ, τὴν δὲ πρὸς νότον τὴν Μακεδονικὴν
 ἀπὸ Θεσσαλονικίας μέχρι Σερυμόνος· τινὲς δὲ καὶ τὴν
 10 ἀπὸ Σερυμόνος μέχρι Νίστου τῇ Μακεδονίᾳ προσνέ-
 μουσιν, ἐπειδὴ Φίλιππος ἐσπούδασε διαφερόντως περὶ
 ταῦτα τὰ χωρία ὥστ' ἐξειδιώσασθαι, καὶ συνεστήσατο
 προσόδους μεγίστας ἐκ τῶν μετάλλων καὶ τῆς ἄλλης
 εὐφύτας τῶν τόπων. ἀπὸ δὲ Σουνίου μέχρι Πελοπον-
 15 νήσου τὸ Μυρτῶον ἔστι καὶ Κρητικὸν πέλαγος καὶ Αἰ-
 βυκὸν σὺν τοῖς κόλποις μέχρι τοῦ Σικελικοῦ· τοῦτο δὲ
 καὶ τὸν Ἀμβρακικὸν καὶ Κορινθιακὸν καὶ Κρισαῖον
 ἐκπληροῦ κόλπον.

Τῶν μὲν οὖν Ἠπειρωτῶν ἰδιωτῶν φησὶν εἶναι Θεό- 6
 20 πομπὸς τετραρεσκαίδεκα, τούτων δ' ἐνδοξότατα Χάονες
 καὶ Μολοττοὶ διὰ τὸ ἄρξαι ποτὲ πάσης τῆς Ἠπειρωτι-
 δος πρότερον μὲν Χάονας, ὕστερον δὲ Μολοττούς, οἷ 324
 καὶ διὰ τὴν συγγένειαν τῶν βασιλείων ἐπὶ πλείον ἡύξη-
 θησαν (τῶν γὰρ Αἰακιδῶν ἦσαν), καὶ διὰ τὸ παρὰ τοῦ-
 25 τοῖς εἶναι τὸ ἐν Δωδώνῃ μαντεῖον, παλαιὸν τε καὶ ὀνο-
 μαστὸν οὖν. Χάονες μὲν οὖν καὶ Θεσπρωτοὶ καὶ μετὰ
 τούτους ἐφελξῆς Κασσωπαῖοι (καὶ οὗτοι δ' εἰσὶ Θεσπρω-
 τοὶ) τὴν ἀπὸ τῶν Κεραυνίων ὁρῶν μέχρι τοῦ Ἀμβρα-
 30 κικοῦ κόλπου παραλίαν νέμονται χώραν εὐδαίμονα
 ἔχοντες· ὁ δὲ πλοῦς ἀπὸ τῶν Χαόνων ἀρχαμένῳ πρὸς
 ἀνίσχοντα ἥλιον καὶ πρὸς τὸν Ἀμβρακικὸν κόλπον καὶ
 τὸν Κορινθιακόν, ἐν δεξιᾷ ἔχοντι τὸ Λύσόνιον πέλα-

γος, ἐν ἀριστερᾷ δὲ τὴν Ἠπειρὸν, εἰσὶ χίλιοι καὶ τρια-
 κόσιοι στάδιοι ἀπὸ τῶν Κεραυνίων ἐπὶ τὸ στόμα τοῦ
 Ἀμβρακικοῦ κόλπου. ἐν τούτῳ δ' ἐστὶ τῷ διαστήματι
 Πάνορμος τε λιμὴν μέγας ἐν μέσοις τοῖς Κεραυνίοις
 ὄρεσι, καὶ μετὰ ταῦτα Ὀγγησμος λιμὴν ἄλλος, καθ' ὃν 5
 τὰ δυσμικὰ ἄκρα τῆς Κορκυραίας ἀντίκειται, καὶ πάλιν
 ἄλλος Κασσιόπη, ἃς οὐ ἐπὶ Βρεντίσιον χίλιοι
 ἑξακόσιοι στάδιοι· οἱ δ' ἴσοι καὶ ἐπὶ Τάραντα ἀπὸ
 ἄλλου ἀκρωτηρίου νοτιωτέρου τῆς Κασσιόπης ὃ κα-
 λοῦσι Φαλακρόν. μετὰ δὲ Ὀγγησμον Ποσειδίου καὶ 10
 Βουθρωτὸν ἐπὶ τῷ στόματι τοῦ Πηλώδους καλουμέ-
 νου λιμένος ἰδρυμένον ἐν τόπῳ χειρουνήζοντι, ἐποί-
 κους ἔχον Ῥωμαίους, καὶ τὰ Σύβοτα. εἰσὶ δὲ νησιδες
 τὰ Σύβοτα τῆς μὲν Ἠπείρου μικρὸν ἀπέχουσαι, κατὰ
 δὲ τὸ ἔσθον ἄκρα τῆς Κορκυραίας τὴν Λευκίμαν κεί- 15
 νεται, καὶ ἄλλαι δ' ἐν τῷ παράπλῳ νησιδες εἰσὶν οὐκ
 ἄξιαι μνήμης. ἔπειτα ἄκρα Χειμέριον καὶ Γλυκὺς λι-
 μὴν, εἰς ὃν ἐμβάλλει ὁ Ἀχέρων ποταμός, ῥέων ἐκ τῆς
 Ἀχερουσίας λίμνης καὶ δεχόμενος πλείους ποταμοὺς
 ὥστε καὶ γλυκαίνειν τὸν κόλπον· ῥεῖ δὲ καὶ ὁ Θύαμις 20
 πλησίον. ἐπὶκεῖται δὲ τούτου μὲν τοῦ κόλπου Κίχυ-
 ρος, ἥ πρότερον Ἐφύρα, πόλις Θεσπρωτῶν· τοῦ δὲ
 κατὰ Βουθρωτὸν ἡ Φοινίκη. ἐγγὺς δὲ τῆς Κιχύρου
 πολίχνιον Βουχίτιον Κασσωπαίων μικρὸν ὑπὲρ τῆς
 θαλάττης ὄν, καὶ Ἐλάτρια καὶ Πανθοσία καὶ Βατίαι ἐν 25
 μεσογαίᾳ, καθήκει δ' αὐτῶν ἡ χώρα μέχρι τοῦ κόλπου.
 μετὰ δὲ Γλυκὺν λιμένα ἐφεξῆς εἰσὶ δύο ἄλλοι λιμένες,
 ὁ μὲν ἐγγυτέρω καὶ ἐλάττιον Κόμαρος ἱσθμὸν ποιῶν
 ἑξήκοντα σταδίων πρὸς τὸν Ἀμβρακικὸν κόλπον καὶ
 τὸ τοῦ Σεβαστοῦ Καίσαρος κτίσμα τὴν Νικόπολιν· ὁ 30
 δὲ ἀπωτέρω καὶ μείζων καὶ ἀμείνων πλησίον τοῦ στό-

ματος τοῦ κόλπου, διέχων τῆς Νικοπόλεως ὅσον δώ-
δεκα σταδίων.

Ἐφεξῆς δὲ τὸ στόμα τοῦ Ἀμβρακικοῦ κόλπου· τοῦ C.325
 6 του δὲ τοῦ κόλπου τὸ μὲν στόμα μικρῷ τοῦ τετραστα-
 6 δίου μείζον, ὁ δὲ κύκλος καὶ τριακοσίων σταδίων, εὐ-
 λίμενος δὲ πᾶς. οἰκοῦσι δὲ τὰ μὲν ἐν δεξιᾷ εἰσπλέονσι
 τῶν Ἑλλήνων Ἀκαρνανες· καὶ ἱερὸν τοῦ Ἀκτίου Ἀπόλ-
 λωνος ἐνταῦθά ἐστι πλησίον τοῦ στόματος, λόφος
 τις ἐφ' ᾧ ὁ νεῶς, καὶ ὑπ' αὐτῷ πεδίων ἄλσος ἔχον καὶ
 10 νεώρια, ἐν οἷς ἀνέθηκε Καῖσαρ τὴν δεκαναῖαν ἀκρο-
 θίνιον, ἀπὸ μονοκρότου μέχρι δεκῆρους· ὑπὸ πυρός
 δ' ἠφανίσθαι καὶ οἱ νεώσοικαι λέγονται καὶ τὰ πλοῖα·
 ἐν ἀριστερᾷ δὲ ἡ Νικόπολις καὶ τῶν Ἑπειρωτῶν οἱ
 Κασσωπαῖοι μέχρι τοῦ μυχοῦ τοῦ κατὰ Ἀμβρακίαν·
 15 ὑπέρκειται δὲ αὕτη τοῦ μυχοῦ μικρόν, Γόργου τοῦ
 Κυψέλου κτίσμα· παραρρεῖ δ' αὐτὴν ὁ Ἄρακτος πο-
 ταμός ἀνάπλουν ἔχων ἐκ θαλάττης εἰς αὐτὴν ὀλίγων
 σταδίων, ἀρχόμενος ἐκ Τύμης ὅρους καὶ τῆς Παρω-
 ραίας. ἡντὺχει μὲν οὖν καὶ πρότερον ἢ πόλις αὕτη δια-
 20 φερόντως (τὴν γοῦν ἰππωνυμίαν ἐντεῦθεν ἐσχηκεν ὁ
 κόλπος), μάλιστα δ' ἐκόσμησεν αὐτὴν Πύρρος βασι-
 λεὺς χρησάμενος τῷ τόπῳ· Μακεδόνες δ' ὕστερον καὶ
 Ῥωμαῖοι καὶ ταύτην καὶ τὰς ἄλλας κατεπόνθησκον τοῖς
 συνεχέσι πολέμοις διὰ τὴν ἀπειθειαν, ὥστε τὸ τελευ-
 25 ταιὸν ὁ Σεβαστὸς ὁρῶν ἐκλειμμένως τελέως τὰς πό-
 λεις εἰς μίαν συγκόμισα τὴν ὑπ' αὐτοῦ κληθεῖσαν Νι-
 κόπολιν ἐν τῷ κόλπῳ τούτῳ, ἐκάλεσε δ' ἰππωνυμον τῆς
 νήκης, ἐν ᾗ κατεναυμάχησεν Ἀντώνιον πρὸ τοῦ στό-
 ματος τοῦ κόλπου καὶ τὴν Αἰγυπτίαν βασίλισσαν
 30 Κλεοπάτραν παραῦσαν ἐν τῷ ἁγῶνι καὶ αὐτὴν. ἡ μὲν
 οὖν Νικόπολις εὐάνδρεῖ καὶ λαμβάνει καθ' ἡμέραν
 ἐπίδοσιν, χώραν τε ἔχουσα πολλὴν καὶ τὸν ἐκ τῶν λα-

φύρων κόσμον, τό τε κατασκευασθῆν τέμεινος ἐν τῷ
 προαστείῳ τὸ μὲν εἰς τὸν ἀγῶνα τὸν πεντήτηρικόν ἐν
 ἄλλοις ἔχοντι γυμνάσιόν τε καὶ στάδιον, τὸ δ' ἐν τῷ
 ὑπερκειμένῳ τοῦ ἄλλους ἱερῷ λόφῳ τοῦ Ἀπόλλωνος.
 ἀποδεδείκται δ' ὁ ἀγὼν Ὀλύμπιος, τὰ Ἄκτια, ἱερὸς τοῦ 5
 Ἀκτίου Ἀπόλλωνος, τὴν δ' ἐπιμέλειαν ἔχουσιν αὐτοῦ
 Ἀκαδαίμονιοι. αἱ δ' ἄλλαι κατοικίαι περιπόλιοι τῆς
 Νικοπόλεως εἰσιν. ἤγρετο δὲ καὶ πρότερον τὰ Ἄκτια τῷ
 θεῷ, σπειρανίτης ἀγὼν, ὑπὸ τῶν περιόικων· νυνὶ δ'
 ἐντιμότερον ἐποίησεν ὁ Καῖσαρ. 10

7 Μετὰ δὲ τὴν Ἀμβρακίαν τὸ Ἄργος ἐστὶ τὸ Ἀμφι-
 λοχικόν, κτίσμα Ἀλκμαίωνος καὶ τῶν παίδων. Ἐφο-
 ρος μὲν οὖν φησὶ τὸν Ἀλκμαίωνα μετὰ τὴν Ἐπιγόνων
 ἐπὶ τὰς Θήβας στρατείαν παρακληθέντα ὑπὸ Διομή-
 δους συνελθεῖν εἰς Αἰτωλίαν αὐτῷ καὶ συγκρατῆ- 15
 σασθαι ταυτὴν τε καὶ τὴν Ἀκαρνανίαν· καλοῦντος δ'
 αὐτοῖς ἐπὶ τὸν Τρωικὸν πόλεμον Ἀγαμέμνωνος, τὸν
 εὐθὺς Διομήδῃ πορευθῆναι, τὸν δ' Ἀλκμαίωνα μέιναντα
 ἐν τῇ Ἀκαρνανίᾳ τὸ Ἄργος κτίσαι, καλεῖσαι δ' Ἀμφιλο-
 χικὸν ἐκώφυμον τοῦ ἀδελφοῦ, Ἰναχον δὲ τὸν διὰ τῆς 20
 χώρας ρέοντα ποταμὸν εἰς τὸν κόλπον ἀπὸ τοῦ κατὰ
 τὴν Ἀργείαν προσαγορεύσαι. Θουκυδίδης δὲ φησιν
 αὐτὸν Ἀμφίλοχον μετὰ τὴν ἐκ Τροίας ἐπάνοδον θυσια-
 ριστοῦντα τοῖς ἐν Ἀργεὶ παρελθεῖν εἰς τὴν Ἀκαρνα-
 νίαν, διαδεξάμενον δὲ τὴν τᾶδελφοῦ δυναστείαν κτίσαι 25
 τὴν πόλιν ἐκώφυμον ἑαυτοῦ.

Ἠπειρώται δ' εἰσὶ καὶ Ἀμφίλοχοι καὶ οἱ ὑπερκεί-
 μενοι καὶ συνάπτοντες τοῖς Ἰλλυρικοῖς ὄρεσι, τραχεῖαν
 οἰκοῦντες χώραν, Μολοττοὶ τε καὶ Ἀθαμᾶνες καὶ Αἰ-
 θικες καὶ Τυμφαῖοι καὶ Ὀρέσται Παρωραῖοι τε καὶ 30
 Ἀτιντᾶνες, οἱ μὲν πλησιάζοντες τοῖς Μακεδόσι μάλ-
 λον οἱ δὲ τῷ Ἰονίῳ κόλπῳ. λέγεται δὲ τὴν Ὀρεστιάδα

κατασχεῖν ποτε Ὀρέστης φεύγων τὸν τῆς μητρὸς φό-
 νον καὶ καταλιπεῖν ἐπώνυμον ἑαυτοῦ τὴν χώραν, κτί-
 σαι δὲ καὶ πόλιν, καλεῖσθαι δ' αὐτὴν Ἀργος Ὀρεστι-
 κόν. ἀναμέμικται δὲ τούτοις τὰ Ἰλλυρικά ἔθνη τὰ πρὸς
 5 τῷ νοτίῳ μέρει τῆς ὀρεινῆς καὶ τὰ ὑπὲρ τοῦ Ἰονίου
 κόλπου· τῆς γάρ Ἐπιδάμνου καὶ τῆς Ἀπολλωνίας μέ-
 χρι τῶν Κεραυνίων ὑπεροικοῦσι Βυλλιόνες τε καὶ Ταν-
 λάντιοι καὶ Παρθῖνοι καὶ Βρυῖοι· πλησίον δὲ πον καὶ
 τὰ ἀργυρεῖα τὰ ἐν Δαμαστίῳ, περὶ ᾧ Δυστάσι συνεστή-
 10 σαντο τὴν θυναστείαν καὶ Ἐρχέλειοι, οὓς καὶ Σισυρη-
 θίους καλοῦσι· πρὸς δὲ τούτοις Ἀνγκῆσται τε καὶ ἡ
 Δευρίοπος καὶ ἡ τρίπολις Πελαγονία καὶ Ἐορδοὶ καὶ
 Ἑλίμεια καὶ Ἑράτυρα. ταῦτα δὲ πρότερον μὲν καταδυ-
 ναστεύετο ἕκαστα, ὧν ἐν τοῖς Ἐρχελείοις οἱ Κάδμον
 15 καὶ Ἀρμονίας ἀπόγονοι ἦρχον, καὶ τὰ μυθεύόμενα περὶ
 αὐτῶν ἐκεῖ δείκνυνται. οὗτοι μὲν οὖν οὐχ ὑπὸ ἰθαγε-
 νῶν ἦρχοντο· οἱ δὲ Ἀνγκῆσται ὑπ' Ἀρραβαῖρ ἐγένοντο
 τοῦ Βακχικῶν γένους ὄντι· τούτου δ' ἦν θυγατρὶς ἡ
 ἡ Φιλίππου μήτηρ τοῦ Ἀμύντου Εὐρυδίκη, Σίερα δὲ
 20 θυγάτηρ· καὶ τῶν Ἑπειρωτῶν δὲ Μολοττοὶ ὑπὸ Πύρ-
 ρῳ τῷ Νεοπτολέμου τοῦ Ἀχιλλέως καὶ τοῖς ἀπογόνοις
 αὐτοῦ Θετταλοῖς οὗσι γεγονότες· οἱ λοιποὶ δὲ ὑπὸ ἰθα-
 γενῶν ἦρχοντο· εἴτ' ἐπικρατοῦντων αἰετίνων κατέ-
 στρεφεν ἅπαντα εἰς τὴν Μακεδόνων ἀρχήν, πλὴν ὀλί-
 25 γων τῶν ὑπὲρ τοῦ Ἰονίου κόλπου. καὶ δὴ καὶ τὰ περὶ
 Αὐγκον καὶ Πελαγονίαν καὶ Ὀρεστιάδα καὶ Ἑλίμειαν
 τὴν ἄνω Μακεδονίαν ἐνάλουν, οἱ δ' ὕστερον καὶ ἑλευ-
 θέραν· ἱνιοὶ δὲ καὶ σύμπασαν τὴν μέχρι Κορκύρας
 Μακεδονίαν προσαγορεύουσιν, αἰτιαλογαῖντες ἅμα 327
 30 ὅτι καὶ κουρῆ καὶ διαλέκτῳ καὶ χλαμύδι καὶ ἄλλοις
 τοιοῦτοις χρῶνται παραπλησίως· ἱνιοὶ δὲ καὶ δόγλωτ-
 τοὶ εἰσι. καταλυθείσης δὲ τῆς Μακεδόνων ἀρχῆς ὑπὸ

Ῥωμαίους ἐπεσε. διὰ δὲ τούτων ἐστὶ τῶν ἔθνων ἡ Ἑγνατία ὁδὸς ἐξ Ἐπιδάμνου καὶ Ἀπολλωνίας· περὶ δὲ τὴν ἐπὶ Κανδασίας ὁδὸν αἶ τε λίμναι εἰσὶν αἱ περὶ Ἀνχιμυδὸν ταριχεΐας ἐχθύων ἀντάρκεις ἔχουσai, καὶ ποταμοὶ οἱ τε εἰς τὸν Ἰόνιον κόλπον ἐκπίπτοντες καὶ οἱ ἐπὶ τὰ νότια μέρη, ὃ τ' Ἰναχος καὶ ὁ Ἀρατθος καὶ ὁ Ἀχελῷος καὶ ὁ Εὐήνος ὁ Ἀνκόρμας πρότερον καλούμενος, ὁ μὲν εἰς τὸν κόλπον τὸν Ἀμβρακικὸν ἐμβάλλων ὁ δὲ εἰς τὸν Ἀχελῷον, αὐτὸς δὲ ὁ Ἀχελῷος εἰς τὴν θάλατταν καὶ ὁ Εὐήνος, ὁ μὲν τὴν Ἀκαρνανίαν διεξιὼν ὁ δὲ 10 τὴν Αἰτωλίαν· ὁ δὲ Ἐρέων πολλὰ δεξιόμενος ῥεύματα ἐκ τῶν Ἰλλυρικῶν ὕδρων καὶ Ἀγκηστῶν καὶ Βρύγων καὶ Δευριόπων καὶ Πελαγόνων εἰς τὸν Ἀξιὸν ἐκδίδωσι.

- 9 Πρότερον μὲν οὖν καὶ πόλεις ἦσαν ἐν τοῖς ἔθνεσι τούτοις· τρεῖς πόλεις γοῦν ἡ Πελαγονία ἐλέγετο, ἧς καὶ 15 Ἀζωρος ἦν, καὶ ἐπὶ τῷ Ἐρέωνι πᾶσαι αἱ τῶν Δευριόπων πόλεις ᾤκνητο, ὧν τὸ Βρυάνιον καὶ Ἀλαλκομεναὶ καὶ Στύβαρκα· Κύδραι δὲ Βρύγων, Αἰγίνιον δὲ Τυμφαίων, ὅμορον Αἰθιχίᾳ καὶ Τρίκῃ· πλησίον δ' ἦδη τῆς τε Μακεδονίας καὶ τῆς Θετταλίας περὶ τὸ Πόντον 20 ὄρος καὶ τὴν Πίνδον Αἰθιχίς τε καὶ τοῦ Πηνειοῦ πηγαί, ὧν ἀμφισβητοῦσι Τυμφαῖοί τε καὶ [οἱ] ὑπὸ τῇ Πίνδῳ Θετταλοί· καὶ πόλις Ὀξύνηια παρὰ τὸν Ἰωνα ποταμὸν ἀπέχουσα Ἀζώρον τῆς τρικαλιτίδος σταδίους ἑκατὸν εἰκοσι· πλησίον δὲ καὶ Ἀλαλκομεναὶ καὶ Αἰγί- 25 νιον καὶ Εὐρωπος καὶ αἱ τοῦ Ἰανος εἰς τὸν Πηνειὸν συμβολαί, τότε μὲν οὖν, ὥς εἶπον, καίπερ οὕσα τραχεῖα καὶ ὕδρων πλήρης, Τομάρου καὶ Πολυάνου καὶ ἄλλων πλειόνων, ὅμως εὐάνδρῃ ἢ τε Ἰπείρῳ πᾶσα καὶ ἡ Ἰλλυρίς· νῦν δὲ τὰ πολλὰ μὲν ἐρημία κατέχει, τὰ 30 δ' οἰκούμενα κωμηδὸν καὶ ἐν ἐρειπίοις λείπεται.

- 10 Ἐκλέλοιπε δὲ πῶς καὶ τὸ μαντεῖον τὸ ἐν Δωδώνῃ,

καθάπερ τὰλλα. ἔστι δ', ὥς φησιν Ἐφορος, Πελα-
 σγῶν ἱδρυμαῖ· οἱ δὲ Πελασγοὶ τῶν περὶ τὴν Ἑλλάδα
 δυναστευσάντων ἀρχαιότατοι λέγονται· καὶ ὁ ποιη-
 τὴς φησιν οὕτω „Ζεῦ ἄνα Δωδωνάτε, Πελασγικέ,“
 5 ὁ δ' Ἡσίοδος „Δωδώνην φηγόν τε, Πελασγῶν ἑδρα-
 „νον ᾗεν.“ περὶ μὲν οὖν τῶν Πελασγῶν ἐν τοῖς C.328
 Τυρρηνικοῖς εἴρηται, περὶ δὲ Δωδώνης τοὺς μὲν πε-
 ριοικοῦντας τὸ ἱερὸν διότι βάρβαροι διασαφεῖ καὶ ὁ
 Ὀμηρος ἐκ τῆς διαίτης, ἀνιπτόκοδας χαμαιεύνας λέ-
 10 γων· πρότερον δὲ χρὴ λέγειν Ἑλλοῖς, ὥς Πίνδαρος, ἢ
 Σελλοῖς, ὥς ὑπονοοῦσι παρ' Ὀμήρῳ κείσθαι, ἢ γρα-
 φῇ ἀμφίβολος οὕσα οὐκ ἐξ δισχυρίζεσθαι. Φιλόχορος
 δὲ φησι καὶ τὸν περὶ Δωδώνην τόπον, ὥσπερ τὴν Εὐ-
 βοίαν, Ἑλλοπίαν κληθῆναι· καὶ γὰρ Ἡσίοδον οὕτω
 15 λέγειν „ἔστι τις Ἑλλοπία, πολυλήϊος ἥδ' ἐνυλείμων·
 „ἐνθα δὲ Δωδώνη τις ἐπ' ἰσχατιῇ πεπόλισται.“ οἶον-
 ται δέ, φησὶν ὁ Ἀπολλόδωρος, ἀπὸ τῶν ἰλῶν τῶν περὶ
 τὸ ἱερὸν οὕτω καλεῖσθαι· τὸν μὲντοι ποιητὴν [οὐχ]
 οὕτω λέγειν Ἑλλοῖς ἀλλὰ Σελλοῖς ὑπολαμβάνει τοὺς
 20 περὶ τὸ ἱερὸν, προσθεῖς ὅτι καὶ Σελλήεντα τινὰ
 ὀνομάζει ποταμόν. ὀνομάζει μὲν οὖν, ὅταν φῇ „τηλό-
 „θεν ἐξ Ἐφύρης ποταμοῦ ἀπο Σελλήεντος.“ [οὐ μὲν-
 τοι, ὁ Σκήψιδος φησι, τῆς] ἐν Θεσπρωτοῖς Ἐφύρας,
 ἀλλὰ τῆς ἐν τοῖς Ἠλίοις· ἐκεῖ γὰρ εἶναι τὸν Σελλήεντα,
 25 ἐν δὲ Θεσπρωτοῖς οὐδένα, οὐδ' ἐν Μολοττοῖς. τὰ δὲ
 μυθεύόμενα περὶ τῆς θρυῶς καὶ τῶν πελειῶν καὶ εἰ
 τινα ἄλλα τοιαῦτα, καθάπερ καὶ [τὰ] περὶ Δελφῶν, τὰ
 μὲν ποιητικωτέρως ἐστὶ διατριβῆς τὰ δ' οἰκεία τῆς νῦν
 περιουσίας.

30 Ἡ Δωδώνη τοίνυν τὸ μὲν παλαιὸν ὑπὸ Θεσπρω- 11
 τοῖς ἦν καὶ τὸ ὄρος ὁ Τόμαρος ἢ Τμάρος (ἀμφοτέρως
 γὰρ λέγεται), ὑφ' ᾧ καίτοι τὸ ἱερὸν· καὶ οἱ τραγικοὶ

- δὲ καὶ Πίνδαρος Θεοσπρωτίδα εἰρήκασε τὴν Δωδώνην·
 ὕστερον δὲ ὑπὸ Μολοιτοῖς ἐγένετο. ἀπὸ δὲ τοῦ Το-
 μάρου τοὺς ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ λεγομένους ὑποφήτας
 τοῦ Διὸς, οὓς καὶ ἀναισχύποδας χαμαιεύνας καλεῖ, το-
 μοῦρους φασὶ λεχθῆναι· καὶ ἐν μὲν τῇ Ὀδυσσεΐᾳ οὕτως ἔ-
 γράφονται τινες ἃ φησιν Ἀμφάνομος, συμβουλευόντων
 τοῖς μνηστῆρσι μὴ πρότερον ἐπιτίθεσθαι τῷ Τηλε-
 μάχῳ πρὶν ἂν τὸν Δία ἔρωνται „εἰ μὲν κ' αἰνήσωσι
 „Διὸς μεγάλοιο τομοῦροι, αὐτὸς τε κτανέω, τοῖς τ'
 „ἄλλους πάντα ἀνώξω· εἰ δέ κ' ἀποτρεπέχῃ θεός, 10
 „παύσεσθαι ἄνωγα.“ βέλτιον γὰρ εἶναι τομοῦρους ἢ
 θέμιστας γράφειν· οὐδαμοῦ γοῦν τὰ μαντεῖα θέμιστας
 λέγεσθαι παρὰ τῷ ποιητῇ, ἀλλὰ τὰς βουλὰς καὶ τὰ πο-
 λιτεύματα καὶ νομοθετήματα· τομοῦρους δ' εἰρησθαι
 0.829 ἐπιτετρημένως οἷον τομαροφύλακας. οἱ μὲν οὖν νεώ- 15
 τεροι λέγουσιν τομοῦρους· [παρ'] Ὀμήρῳ δ' ἀπλούστι-
 ρον δεῖ δέχεσθαι θέμιστας καταχρηστικῶς καὶ βουλὰς,
 τὰ προστάγματα καὶ τὰ βουλήματα τὰ μαντικά, κα-
 θάπερ καὶ τὰ νόμιμα· τοιοῦτον γὰρ καὶ τὸ „ἐκ δρυὸς
 ὑφικόμειο Διὸς βουλὴν ἐπακούσαι.“ 20
- 12 Κατ' ἀρχὰς μὲν οὖν ἄνδρες ἦσαν οἱ προφητεύον-
 τες· καὶ τοῦτ' ἴσως καὶ ὁ ποιητὴς ἐμφαίνει· ὑποφήτας
 γὰρ καλεῖ, ἐν οἷς τάττειντο καὶ οἱ προφήται· ὕστερον
 δ' ἀπεδείχθησαν τρεῖς γράται, ἐπειδὴ καὶ σύνναος τῷ
 Διὶ προσαπεδείχθη καὶ ἡ Διώνη. Σουίδας μέντοι Θετ- 25
 ταλοῖς μυθώδεις λόγους προσχαριζόμενος ἐκείθεν τὴ
 φησιν εἶναι τὸ ἱερὸν μετενηνεγμένον ἐκ τῆς περὶ Σκο-
 τοῦσσαν Πελασγίας (ἔστι δ' ἡ Σκοτοῦσσα τῆς Πηλεο-
 γιώτιδος Θετταλίας), συνακολουθησαί τι γυναῖκας
 τὰς πλείστας, ὧν ἀπογόνους εἶναι τὰς νῦν προφήτι- 30

δας· ἀπὸ δὲ τούτου καὶ Πελασγικὸν Δία κεκλησθαι·
Κινίας δ' ἐτι μυθωδέστερον.

— ΕΚ ΤΟΥ Ζ —

5 Κινίας δὲ φησι πόλιν ἐν Θεσσαλίᾳ εἶναι καὶ φη- 1
γὼν καὶ τὸ τοῦ Διὸς μαντεῖον εἰς Ἥπειρον μετενεχθῆ-
ναι. Stephanus in Δωδώνῃ.

Ἦν δὲ πρότερον περὶ Σκοτοῦσσαν πόλιν τῆς Πε- 1^a
λασγιώτιδος τὸ χρηστήριον· ἐμνησθέντος δ' ὑπὸ τι-
10 των τοῦ δένδρου μετηνέχθη κατὰ χρησμόν τοῦ Ἀπόλ-
λωνος ἐν Δωδώνῃ. ἐχρησμήθει δ' οὐ διὰ λόγων, ἀλλὰ
διὰ τινων συμβόλων, ὥσπερ τὸ ἐν Διβύῃ Ἀμμωνιακόν·
ἴσως δὲ τινα πτήσιν αἱ τρεῖς περιστερὰί ἐπέτοντο ἐξαί-
ρετον, ἐξ ὧν αἱ ἑρφαὶ παρατηρούμεναι προσθίσπειζον.
15 φασὶ δὲ καὶ κατὰ τὴν τῶν Μολοττῶν καὶ Θεσπρωτῶν
γλῶτταν τὰς γραίας πελίας καλεῖσθαι καὶ τοὺς γέρον-
τας πελίους· καὶ ἴσως οὐκ ὄρνεια ἦσαν αἱ θρυλούμεναι
πελειάδες, ἀλλὰ γυναῖκες γραῖαι τρεῖς περὶ τὸ ἱερὸν
σχολάζουσαι. Epit. (i. e. epitome edita).

20 Ὅτι κατὰ Θεσπρωτοὺς καὶ Μολοττοὺς τὰς γραίας 2
πελίας καὶ τοὺς γέροντας πελίους, καθάπερ καὶ παρὰ
Μακεδόσι· πελιγόνας γοῦν καλοῦσιν ἐκεῖνοι τοὺς ἐν
τιμαῖς, καθὰ παρὰ Λάκωσι καὶ Μασσαλιώταις τοὺς
γέροντας· ὅθεν καὶ τὰς ἐν τῇ Δωδωναίᾳ δορυ μιν-
25 θεῦσθαι πελειᾶς φασίν. E. (i. e. epitome Vaticana).

Ὅτι ἡ παροιμία „τὸ ἐν Δωδώνῃ χαλκίον“ ἐντεῦ- 3
θεν ὠνομάσθη· χαλκίον ἦν ἐν τῷ ἱερῷ ἔχον ὑπερκείμε-
νον ἀνδριάντα κρατοῦντα μάστιγα χαλκῆν, ἀνάθημα
Κορκυραίων· ἡ δὲ μάστιξ ἦν τριπλῇ ἀλυσιδωτῇ ἀπηρ-
30 τημένους ἔχουσα ἐξ αὐτῆς ἀστραγάλους, οἱ κλήτεροντες
τὸ χαλκίον συνεχῶς, ὅποτε αἰωροῖντο ὑπὸ τῶν ἀνέ-
μων, μακροὺς ἤχους ἀπειργάζοντο, ἕως ὃ μετρῶν τὸν

χρόνον ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ ἤχου μέχρι τέλους καὶ ἐπὶ τετρακόσια προέλθοι· ὅθεν καὶ ἡ παροιμία ἐλέχθη ἢ Κερκυραίων μάλιστα. Εἰρή.

- 4 Ἡ δὲ Παιονία τούτοις μὲν ἔστι πρὸς ἑω τοῖς ἔθνεσι, πρὸς δὲ τοῖς Θρακίοις ὄρεσι, πρὸς ἄρκτον δ' ὑπέρκειται τοῖς Μακεδόσι, διὰ Γορτυνίου πόλεως καὶ Στόβων ἔχουσα τὰς ἐσβολὰς ἐπὶ τὰ πρὸς ..... δι' ὧν ὁ Ἀξιώδης ῥέων δυσείσβολον ποιεῖ τὴν Μακεδονίαν ἐκ τῆς Παιονίας, ὥς ὁ Πηνειὸς διὰ τῶν Τεμπῶν φερόμενος ἀπὸ τῆς Ἑλλάδος αὐτὴν ἐρμυνοῖ· πρὸς νότον δὲ τοῖς Αὐταριάταις καὶ Δαρδανίοις καὶ Ἀρδιαίοις ὁμορεῖ· ἐκτείνεται δὲ καὶ μέχρι Σιθρυμόνος ἢ Παιονία. Ε.

5 Ὅτι ὁ Ἀλιάκμων εἰς τὸν Θερμαῖον κόλπον ῥεῖ. Ε.

- 6 Ἡ δ' Ὀρεσίς πολλὴ καὶ ὕψος ἔχει μέγα μέχρι τοῦ Κόρακος τῆς Αἰτωλίας καθῆκον καὶ τοῦ Παρνασσού. περιοικοῦσι δ' αὐτοῖς τε Ὀρέσται καὶ Τυμφαῖαι καὶ οἱ ἐκτὸς Ἰσθμοῦ Ἕλληνες οἱ περὶ Παρνασσὸν καὶ τὴν Ὀσσην καὶ Πίνδον. ἐν μὲν δὲ κοινῷ ὀνόματι καλεῖται Βοῶν τὸ ὕψος, κατὰ μέρη δὲ πολυώνυμὸν ἔστιν. φασὶ δ' ἀπὸ τῶν ὑψηλοτάτων σκοπιῶν ἀφορᾶσθαι τὸ τε Αἰγαῖον πέρατος καὶ τὸ Ἀμβρακικὸν καὶ τὸ Ἰόνιον, πρὸς ὑπερβολὴν οἶμαι λέγοντες. καὶ τὸ Πτελεὸν ἱκανῶς ἔστιν ἐν ὕψει τὸ περιεκείμενον τῷ Ἀμβρακικῷ κόλπῳ, τῇ μὲν ἐκτεινόμενῳ μέχρι τῆς Κερκυραίας τῇ δ' ἐκ τὴν κατὰ Λευκάδα θάλασσαν. Ε.

7 Ὅτι ἐπὶ γέλωτι ἐν παροιμίας μέρεϊ * γελᾶται Κέρκυρα ταπεινωθεῖσα τοῖς πολλοῖς πολέμοις. Ε.

8 Ὅτι ἡ Κόρκυρα τὸ παλαιὸν εὐτυχὴς ἦν καὶ δύναμιν ναυτικὴν πλείστην εἶχε, ἀλλ' ὑπὸ πολέμων τιμῶν καὶ τυράννων ἐφθάρη· καὶ ὕστερον ἐπὶ Ῥωμαίων ἐλευθερωθεῖσα οὐκ ἐπηνέσθη, ἀλλ' ἐπὶ λοιδορίᾳ παροι-

μίαν ἔλαβεν „ἐλευθέρᾳ Κόρυμφᾳ, χεῖρ ὅπου θέλεις.“
 Epil.

Λοιπὴ δ' ἐστὶ τῆς Εὐρώπης ἢ τε Μακεδονία καὶ 9
 τῆς Θράκης τὰ συνεστῆ ταύτῃ μέχρι Βυζαντίου καὶ ἡ
 5 Ἑλλάς καὶ αἱ προσεχεῖς νῆσοι. ἔστι μὲν οὖν Ἑλλάς καὶ
 ἡ Μακεδονία· νυνὶ μέντοι τῇ φύσει τῶν τόπων ἀκο-
 λουθοῦντες καὶ τῷ σχήματι χωρὶς ἔγνωμεν αὐτὴν ἀπὸ
 τῆς ἄλλης Ἑλλάδος τάξαι καὶ συνάφαι πρὸς τὴν ὁμο-
 ρον αὐτῇ Θράκῃν μέχρι τοῦ στόματος τοῦ Εὐξείνου
 10 καὶ τῆς Προποντίδος. εἴτα μετ' ὀλίγα μέμνηται Κυ-
 ψέλων καὶ τοῦ Ἐβρου ποταμοῦ. καταγράφει δὲ καὶ τι
 σχῆμα παραλληλόγραμμον, ἐν ᾧ ἡ σύμπασα Μακεδο-
 νία ἐστίν. Ε.

Ὅτι ἡ Μακεδονία περιορίζεται ἐκ μὲν δυσμῶν τῇ 10
 15 παραλίᾳ τοῦ Ἀδρίου, ἐξ ἀνατολῶν δὲ τῇ παραλλήλῳ
 ταύτης μεσημβρινῇ γραμμῇ τῇ διὰ τῶν ἐκβολῶν Ἐβρου
 ποταμοῦ καὶ Κυψέλων πόλεως, ἐκ βορρᾶ δὲ τῇ νοτι-
 μῆνι εὐθείᾳ γραμμῇ τῇ διὰ Βερτίσκου ὄρους καὶ Σκάρ-
 δου καὶ Ὀρβήλου καὶ Ροδόπης καὶ Αἴμου· τὰ γὰρ ὄρη
 20 ταῦτα ἀρχόμενα ἀπὸ τοῦ Ἀδρίου διήκει κατὰ εὐθείαν
 γραμμὴν ἕως τοῦ Εὐξείνου, ποιῶντα χειρῶν ἡσσαν με-
 γάλην πρὸς νότον, τὴν τε Θράκην ὁμοῦ καὶ Μακεδο-
 νίαν καὶ Ἠπειρον καὶ Ἀχαΐαν· ἐκ νότου δὲ τῇ Ἐγνατία
 ὁδῷ ἀπὸ Συρραχίου πόλεως πρὸς ἀνατολὰς ἰούσιν
 25 ἕως Θεσσαλονικείας· καὶ ἔστι τὸ σχῆμα τοῦτο τῆς Μα-
 κεδονίας παραλληλογράμμου ἔγγιστα. Epil.

Ὅτι Ἡμαθία ἐκαλεῖτο πρότερον ἢ νῦν Μακεδο- 11
 νία. ἔλαβε δὲ τοῦτομα τοῦτο ἀπ' ἀρχαίου τινὸς τῶν
 ἡγεμόνων Μακεδόνοιο. ἦν δὲ καὶ πόλις Ἡμαθία πρὸς
 30 θαλάσῃ. κατεῖχον δὲ τὴν χώραν ταύτην Ἠπειρωτῶν
 τινες καὶ Ἰλλυριῶν, τὰ δὲ πλεῖστον Βοττιαῖοι καὶ Θρά-
 κες· οἱ μὲν ἐκ Κρήτης, ὥς φησι, τὸ γένος ὄντες, ἡγε-

μόνα ἔχοντες Βόττωνα, Θρακῶν δὲ Πέρεις μὲν ἐνέ-
μοντο τὴν Περίαν καὶ τὰ περὶ τὸν Ὀλυμπον, Παίονες
δὲ [τὰ] περὶ τὸν Ἀξιὸν ποταμὸν καὶ τὴν καλουμένην διὰ
τοῦτο Ἀρφαξίειν, Ἡδωνοὶ δὲ καὶ Βισάλται τὴν λοιπὴν
μέχρι Στρυμόνος· ὧν οἱ μὲν αὐτὰ τοῦτο προσηγο-
ρεῖοντο Βισάλται, Ἡδωνῶν δ' οἱ μὲν Μυγδῶνες οἱ δὲ
*Ἡδωνες οἱ δὲ Σίδωνες. τούτων δὲ πάντων οἱ Ἀργεά-
δαι καλούμενοι κατέστησαν κύριοι καὶ Χαλκιδεῖς οἱ ἐν
Εὐβοίᾳ. ἐπῆλθον δὲ καὶ Χαλκιδεῖς οἱ ἐν Εὐβοίᾳ ἐπὶ
τὴν τῶν Σιθωνίων καὶ συνῆκισαν πόλεις ἐν αὐτῇ περὶ 10
τριακόντα, ἐξ ὧν ὕστερον ἐκβαλλόμενοι συνῆλθον εἰς
μίαν οἱ πλείους αὐτῶν, εἰς τὴν Ὀλυμπον· ὠνομάζοντο
δ' οἱ ἐπὶ Θράκης Χαλκιδεῖς. Ε.

- 11' Τὸ δὲ ἔθνικόν τοῦ Βόττεια διὰ τοῦ ι, ὡς Στρά-
βων ἐν ζ'. καλεῖται δὲ ἀπὸ Βόττωνος τοῦ Κρητός. Ely- 15
mol. M. p. 266, 6.
- 12 Ὅτι Πηνειὸς μὲν ὀρεῖται τὴν κάτω καὶ πρὸς θα-
λάττῃ Μακεδονίαν ἀπὸ Θετταλίας καὶ Μαγνησίας,
Ἀλιάκμων δὲ τὴν ἄνω, καὶ ἐτι τοὺς Ἡκερῶτας καὶ
τοὺς Παίονας καὶ αὐτὸς καὶ ὁ Ἐρέων καὶ ὁ Ἀξιὸς καὶ 20
ἔτεροι. Ε.
- 13 Ὅτι ἐστὶ τῆς παραλίας τῆς Μακεδονικῆς ἀπὸ τοῦ
μυχοῦ τοῦ Θερμαίου κόλπου καὶ Θεσσαλονικίας ἡ μὲν
τεταμένη πρὸς νότον μέχρι Σουνίου, ἡ δὲ πρὸς ἑω μέχρι
τῆς Θρακίας χειρρονήσου, γωνίαν τινὰ ποιούσα κατὰ 25
τὸν μυχόν. εἰς ἐκάτερον δὲ καθηκούσης τῆς Μακεδο-
νίας, ἀπὸ τῆς προτέρας λεχθείσης ἀρκτέον. τὰ μὲν δὲ
πρῶτα μέρη τὰ περὶ Σούνιον ὑπερκειμένην ἔχει τὴν
Ἀττικὴν σὺν τῇ Μεγαρικῇ μέχρι τοῦ Κρισαίου κόλ-
που· μετὰ δὲ ταύτην ἡ Βοιωτικὴ ἐστὶ παραλία ἡ πρὸς 30
Εὐβοίαν· ὑπερκεῖται δ' αὐτῆς ἡ λοιπὴ Βοιωτία ἐπὶ
δύσιν παράλληλος τῇ Ἀττικῇ. λέγει δὲ καὶ τὴν Ἐγνα-

τιαν ὁδὸν τελευταίαν εἰς Θεσσαλονίκειαν ἀπὸ τοῦ Ἰονίου κόλπου. Ε.

- Τῶν ταινιωῶν, φησὶν, ἀφοριοῦμεν πρώτους τοὺς 14
περὶ Πηνειὸν οἰκοῦντας καὶ τὸν Ἀλιάκμονα πρὸς θα-
5 λάττη. ῥεῖ δ' ὁ Πηνειὸς ἐκ τοῦ Πίνδου ὄρους διὰ μέ-
σης τῆς Θεσσαλίας πρὸς ἑω. διελθὼν δὲ τὰς τῶν Λα-
πιθῶν πόλεις καὶ Περραιβῶν τινὰς συνάπτει τοῖς Τύμ-
πεισι, παραλαβὼν πλείους ποταμούς, ὧν καὶ ὁ Εὐρω-
πος, ὃν Τιταρήσιον εἶπεν ὁ ποιητής, τὰς πηγὰς ἔχοντα
10 ἀπὸ τοῦ Τιταρίου ὄρους συμφινοῦς τῷ Ὀλύμπῳ, ὁ κέν-
τευθεν ἄρχεται διορίζειν τὴν Μακεδονίαν ἀπὸ τῆς
Θεσσαλίας. ἔστι γὰρ τὰ Τύμπη στενὸς αὐλῶν μεταξὺ
'Ολύμπου καὶ 'Οσσης. φέρεται δ' ὁ Πηνειὸς ἀπὸ τῶν
στενῶν τούτων ἐπὶ σταδίους τετταράκοντα, ἐν ἀριστε-
13 ρᾷ μὲν ἔχων τὸν Ὀλυμπον, Μακεδονικὸν ὄρος μετω-
ρότατον, [ἐν δὲ δεξιᾷ τὴν 'Οσσαν, ἐγγὺς] τῶν ἐκβολῶν
τοῦ ποταμοῦ. ἐπὶ μὲν δὴ ταῖς ἐκβολαῖς τοῦ Πηνειοῦ ἐν
δεξιᾷ Γυρτῶν ἴδρυται, Περραιβικὴ πόλις καὶ Μαγνη-
τις, ἐν ᾗ Πειρίδους τε καὶ Ἰξίων ἐβασίλευσαν· ἀπέχει
20 δ' ὅσον σταδίους ἑκατὸν τῆς Γυρτῶνος πόλις Κραν-
νῶν, καὶ φασιν, ὅταν εἴπῃ ὁ ποιητής „τὼ μὲν ἄρ' ἐκ
„Θρήκης“ καὶ ἐξῆς, Ἐφύρους μὲν λέγεσθαι τοὺς Κραν-
νωσίους, Φλεγίας δὲ τοὺς Γυρτανίους· ἐπὶ δὲ θάτερα
ἢ Πιερία. Ε.
- 25 Ὅτι ὁ Πηνειὸς ποταμός, ῥέων διὰ τῶν Τεμπῶν, 15
καὶ ἀρχόμενος ἀπὸ τοῦ Πίνδου ὄρους, καὶ διὰ μέσης
Θεσσαλίας καὶ τῶν Λαπιθῶν καὶ Περραιβῶν, δεχό-
μενός τε τὸν Εὐρωπαὸν ποταμόν, ὃν Ὅμηρος Τιταρή-
σιον ἀνόμασε, διορίζει Μακεδονίαν μὲν πρὸς βορ-
30 ράν, Θεσσαλίαν δὲ πρὸς νότον. αἱ δὲ τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ
ποταμοῦ πηγαὶ ἐκ τοῦ Τιταρίου ὄρους ἀρχονται, ὃ
ἔστι συνεχὲς τῷ Ὀλύμπῳ. καὶ ἔστιν ὁ μὲν Ὀλυμπος

τῆς Μακεδονίας, ἣ δὲ Ὅσσα τῆς Θεσσαλίας καὶ τὸ Πη-
λοῖ. EpiL.

- 16 Ὅτι ὑπὸ ταῖς ὑπαρξείαις τοῦ Ὀλύμπου παρὰ τὸν
Πηνειὸν ποταμὸν Γυρτῶν ἐστὶ, πόλις Περγραιβική καὶ
Μαγνητὶς, ἐν ᾗ Πειρίθους τε καὶ Ἰξίων ἦσαν. ἀπέχει 5
C.330δ' ἑκατὸν τῆς Γυρτῶνος πόλεως Κραννῶν, καὶ φασιν,
ὅταν εἴπῃ ὁ ποιητὴς „τὼ μὲν ἄρ' ἐκ Θρήκης,“ Ἐφύρους
μὲν λέγεσθαι τοὺς Κραννωσίους, Φλεγύης δὲ τοὺς
Γυρτωνίους. EpiL.
- 16^a Ἀπέχει δὲ σταδίους ἑκατὸν Γυρτῶνος ἢ Κραννῶν 10
πόλις, ὥς φησι Στράβων. Stephanus in Κραννῶν.
- 16^b Ὁμόλιον πόλις Μακεδονίας καὶ Μαγνησίας. Στρά-
βων ἐβδόμῃ. Stephanus v. Ὁμόλιον. cf. Strabo 9 p. 443.
- 17 Ὅτι τὸ Δίον ἢ πόλις οὐκ ἐν τῷ αἰγιαλῷ τοῦ Θερ-
μαίου κόλπου ἐστὶν ἐν ταῖς ὑπαρξείαις τοῦ Ὀλύμπου, 15
ἀλλ' ὅσον ἑπτά ἀπέχει σταδίους· ἔχει δ' ἡ πόλις τὸ
Δίον κώμην πλησίον Πίμπλειαν, ἐνθα Ὀρφεὺς διέ-
τριβεν. EpiL.
- 18 Ὅτι ὑπὸ τῷ Ὀλύμπῳ πόλις Δίον. ἔχει δὲ κώμην
πλησίον Πίμπλειαν· ἐνταῦθα τὸν Ὀρφέα διατρέφαί 20
φησι τὸν Κίκουα, ἄνδρα γόητα, ἀπὸ μουσικῆς ἔμα καὶ
μαντικῆς καὶ τῶν περὶ τὰς τελετὰς ὀργιασμῶν ἀγυρ-
τεύοντα τὸ πρῶτον, εἴτ' ἤδη καὶ μειζόνων ἀξιούντα
ἑαυτὸν καὶ ὄχλον καὶ δύναμιν κατασκευαζόμενον· τοὺς
μὲν οὖν ἐκουσίως ἀποδίχεσθαι, τινὰς δ' ὑπιδόμενους 25
ἐπιβουλὴν καὶ βίαν ἐπισυστάνας διαφθεῖραι αὐτόν.
ἐνταῦθα πλησίον καὶ τὰ Λεῖβηθρα. E.
- 19 Ὅτι τὸ παλαιὸν οἱ μάντις καὶ μουσικὴν εἰργά-
ζοντο. EpiL.
- 20 Μετὰ δὲ τὸ Δίον αἱ τοῦ Ἀλιάκμονος ἐκβολαί· εἴτα 30
Πύθια Μεθώνη Ἀλωρος καὶ ὁ Ἐρίγων ποταμὸς καὶ
Λουδίας, ὁ μὲν ἐκ Τρικλάρων βέων δι' Ὀρεστών καὶ

τῆς Πελαγονίας ἐν ἀριστερᾷ ἀφίεις τὴν πόλιν καὶ συμβάλλων τῷ Ἀξιῷ· ὁ δὲ Λουδίας εἰς Πέλλαν ἀνάπλουν ἔχων σταδίων ἑκατὸν καὶ εἴκοσι, μέση δ' οὐσα ἡ Μεθώνη τῆς μὲν Πύδνης ὅσον τετταράκοντα σταδίων ἀπέχει, τῆς Ἀλώρου δὲ ἑβδομήκοντα. ἔστι δ' ἡ Ἀλώρος τὸ μυχαίκατον τοῦ Θερμαίου κόλπου· *λέγεται δὲ Θεσσαλονίκη διὰ τὴν ἐπιφάνειαν, τὴν μὲν οὖν Ἀλώρον Βοττιακὴν νομίζουσι, τὴν δὲ Πύδναν Πιερικὴν. Πέλλα ἐστὶ μὲν τῆς κάτω Μακεδονίας ἢ Βοττιακοί
 10 κατεῖχον· ἐνταῦθ' ἦν πάλαι τὸ τῆς Μακεδονίας χρηματιστήριον· ἠϋξήσε τὴν πόλιν ἐκ μικρᾶς Φίλιππος τραφεὶς ἐν αὐτῇ. ἔχει δ' ἄκραν ἐν λίμνῃ τῇ καλουμένῃ Λουδία· ἐκ ταύτης ὁ Λουδίας ἐκδίδωσι ποταμὸς, αὐτὴν δὲ πληροὶ τοῦ Ἀξιοῦ τι ἀπόσπασμα. ὁ δὲ Ἀξιὸς ἐκδίδωσι
 15 μεταξὺ Χαλάστρας καὶ Θέρμης· ἐπικεῖται δὲ τῷ ποταμῷ τούτῳ χωρίον ἐρυμνόν, ὃ νῦν μὲν καλεῖται Ἀβυδῶν, Ὅμηρος δ' Ἀμυδῶνα καλεῖ, καὶ φησι τοὺς Παίονας ἐνταῦθεν εἰς Τροίαν ἐπικούρους ἐλθεῖν „τη-
 „λόθεν ἐξ Ἀμυδῶνος ἀπ' Ἀξιοῦ εὐρυρέοντος.“ κατε-
 20 σκάφη δ' ὑπὸ τῶν Ἀργεῶν. Ε.

Ὅτι ὁ Ἀξιὸς θολιρὸς ᾔει· ὁ δ' Ὅμηρος Ἀξιοῦ κάλ- 21
 λιστον ὕδαρ φησίν, ἴσως διὰ τὴν πηγὴν τὴν καλουμένην Αἶαν, ἢ καθαρώτατον ἐκδιδούσα ὕδαρ εἰς τοῦτον ἐλέγχει φαύλην ὑπάρχουσαν τὴν νῦν φερομένην γρά-
 25 φὴν παρὰ τῷ ποιητῇ. μετὰ δὲ Ἀξιὸν Ἐχέδωρος ἐν σταδίοις εἰκοσιν· εἰτα Θεσσαλονίκη Κασάνδρου κτίσμα ἐν ἄλλοις τετταράκοντα καὶ ἡ Ἐγνατία ὁδός. ἐπωνόμασε δὲ τὴν πόλιν ἀπὸ τῆς ἑαυτοῦ γυναικὸς Θεσσαλονίκης, Φιλίππου δὲ τοῦ Ἀμύντου θυγατρὸς, καθελὼν
 30 τὰ ἐν τῇ Κρουσίδι κολίσματα καὶ τὰ ἐν τῷ Θερμαίῳ κόλπῳ περὶ ἑξ καὶ εἴκοσι καὶ συνοικίσας εἰς ἑν· ἡ δὲ μητρόπολις τῆς νῦν Μακεδονίας ἐστὶ. τῶν δὲ συνοι-

κισθυσάν ἦν Ἀπολλωνία καὶ Χαλάστρα καὶ Θέρμα καὶ Γερησκός καὶ Αἰνεια καὶ Κισσός, ὧν τὴν Κισσὸν ὑπονοήσωμεν ἂν τις τῷ Κισσῷ προσήκειν, οὐ μέμνηται ὁ ποιητής „Κισσὸς τὸν γ' ἔθρεψε,“ τὸν Ἰφιδάμαντα λέγων. Ε.

5

- 12 Ὅτι μετὰ τὸ Δίον πόλιν ὁ Ἀλῖάκμων ποταμὸς ἴσται, ἐκβάλλων εἰς τὸν Θερμαῖον κόλπον· καὶ τὸ ἀπὸ τούτου ἢ πρὸς βορρᾶν τοῦ κόλπου παραλία Περία καλεῖται ἕως τοῦ Ἀξιοῦ ποταμοῦ, ἐν ᾗ καὶ πόλις Πύδνα, ἢ νῦν Κίτρον καλεῖται· εἰτα Μεθώνη καὶ Ἀλώρος πό- 10 λεις· εἰτα Ἐρίγων καὶ Λουδίας ποταμοί· ἀπὸ δὲ Λουδίου εἰς Πέλλαν πόλιν ἀνάπλους στάδια ἑκατὸν εἰκοσιν. ἀπέχει δ' ἡ Μεθώνη τῆς μὲν Πύδνης στάδια ταταράκοντα, τῆς Ἀλώρου δὲ ἑβδομήκοντα στάδια. ἡ μὲν οὖν Πύδνα Περικὴ ἴσται πόλις, ἡ δὲ Ἀλώρος Βοττακὴ. 15 ἐν μὲν οὖν τῷ πρὸ τῆς Πύδνης πεδίῳ Ῥωμαῖοι Περσία καταπολεμήσαντες καθύλλον τὴν τῶν Μακεδόνων βασιλείαν, ἐν δὲ τῷ πρὸ τῆς Μεθώνης πεδίῳ γενέσθαι συνέβη Φιλίππῳ τῷ Ἀμύντου τὴν ἐκκοπὴν τοῦ διεξιοῦ ὀφθαλμοῦ καταπελτικῶ βέλει κατὰ τὴν πολιορκίαν 20 τῆς πόλεως. Epil.

- 21 Ὅτι τὴν Πέλλαν οὖσαν μικρὰν πρότερον Φίλιππος εἰς μήκος ἠϋξῆσε τραφεὶς ἐν αὐτῇ· ἔχει δὲ λίμνην πρὸ αὐτῆς, ἐξ ἧς ὁ Λουδίας ποταμὸς φεῖ· τὴν δὲ λίμνην πλήροί τοι Ἀξιοῦ τι ποταμοῦ ἀπόσπασμα. εἰτα ὁ Ἀξίως 25 διαίρων τὴν τι Βοτταϊάν καὶ τὴν Ἀμφαξίτιν γῆν, καὶ παραλαβὼν τὸν Ἐρίγωνα ποταμὸν ἐξήκει μετὰ Χαλάστρας καὶ Θέρμης· εἰσκαίεται δὲ τῷ Ἀξίῳ ποταμῷ χωρίον, ὅπερ Ὅμηρος Ἀμυδῶνα καλεῖ, καὶ φησι τοὺς Παίονας ἐνταῦθεν εἰς Τροίαν ἐπικούρους ἔλθεσθαι „τηλόθεν ἐξ 30 Ἀμυδῶνος ἀπ' Ἀξιοῦ εὐρυρέοντος.“ ἀλλ' ἐπεὶ ὁ μὲν Ἀξίως θολερὸς ἴσται, κρήνη δὲ τις ἐξ Ἀμυδῶνος ἀνί-

σχουσα καὶ ἐπιμιγνυμένη αὐτῷ κάλλιστον ὕδατος, διὰ
τοῦτο τὸν ἐξῆς στίχον „Ἄξιον, οὐ κάλλιστον ὕδωρ
„ἐπικίδνεται Αἴαν“ μεταγράφουσιν οὕτως „Ἄξιον, ὃ
„κάλλιστον ὕδωρ ἐπικίδνεται Αἴης.“ οὐ γὰρ τὸ τοῦ
5 Ἄξιον ὕδωρ κάλλιστον τῇ πηγῇ ἐπικίδνεται, ἀλλὰ τὸ
τῆς πηγῆς τῷ Ἀξίῳ. Epil.

Ἐν δὲ τῷ „ἐπικίδνεται αἴη“ ἢ „αἴαν“ (διετῶς γὰρ 23
ἡ γραφή) αἴαν τινὲς οὐ τὴν γῆν ἐνόησαν, ἀλλὰ τινα πη-
γὴν, ὡς δὴλον ἐξ ὧν ὁ γεωγράφος φησί, λέγων ὅτι ἡ
10 παρ' Ὀμήρῳ Ἀμυδῶν Ἀβυδῶν ὑστερον ἐκλήθη, κατε-
σκάφη δέ. πηγὴ δὲ πλησίον Ἀμυδῶνος Αἶα καλου-
μένη καθαρώτατον ὕδωρ ἐκδίδουσα εἰς τὸν Ἄξιον, ὃς
ἐκ πολλῶν πληροῦμενος ποταμῶν θολερὸς ῥέει. φαύλη
οὖν, φησὶν, ἡ φερομένη γραφή Ἀξίου κάλλιστον ὕδωρ
15 ἐπικίδνεται αἴη, ὡς δηλαδὴ οὐ τοῦ Ἀξίου ἐπικιδνάντος
τὸ ὕδωρ τῇ πηγῇ, ἀλλ' ἀνάπαλιν· εἴτα ὑποδυσκόως
αἰτιώμενος ὁ γεωγράφος καὶ τὸ νοῆσαι τὴν αἴαν ἐπὶ
τῆς γῆς ἔοικε παντελῶς ἐθέλειν ἐκβαλεῖν τοῦ Ὀμηρι-
κοῦ ἔπους τὴν τοιαύτην λέξιν. Eustathius ad II. β 850.
20 Ὅτι μετὰ τὸν Ἀξίον ποταμὸν ἡ Θεσσαλονίκη ἐστὶ 24
πόλις, ἡ πρότερον Θέρμη ἐκαλεῖτο· κτίσμα δ' ἐστὶ Κασ-
σάνδρου, ὃς ἐπὶ τῷ ὀνόματι τῆς ἑαυτοῦ γυναικὸς, παι-
δὸς δὲ Φιλίππου τοῦ Ἀμύντου, ὠνόμασε· μετῴκησε δὲ
τὰ περίεχ' πολίχνια εἰς αὐτήν, οἷον Χαλάστραν Αἰνείαν
25 Κισσὸν καὶ τινα καὶ ἄλλα. ἐκ δὲ τοῦ Κισσοῦ τούτου
ἵκονόησμεν ἂν τις γενέσθαι καὶ τὸν παρ' Ὀμήρῳ Ἴφι-
δάμαντα, οὗ ὁ πάππος Κισσεὺς ἐθρεφεν αὐτὸν (φησὶν)
ἐν Θρήκῃ, ἡ νῦν Μακεδονία καλεῖται. Epil.

Ὅτι αὐτοῦ που καὶ τὸ Βέρμιον ὄρος, ὃ πρότερον 25
30 κατεῖχον Βέργες Θρακῶν ἔθνος, ὧν τινες διαβάντες
εἰς τὴν Ἀσίαν Φρύγες μετωνομάσθησαν· μετὰ δὲ Θεσ-
σαλονίκηα ἐστὶ τὰ λοιπὰ τοῦ Θερμαίου κόλπου μέχρι

τοῦ Καναστραίου. τοῦτο δ' ἐστὶν ἄκρα χειρρονησί-
 σα, ἀνταίφουσα τῇ Μαγνήτιδι· ὄνομα δὲ τῇ χειρρονήσῳ
 Παλλήνῃ· πενταστάδιον δ' ἔχει τὸν ἰσθμὸν διοικου-
 μένον· καίται δ' ἐπ' αὐτῷ πόλις ἡ πρότερον μὲν Ποτί-
 θαια, Κορινθίων κτίσμα, ὕστερον δὲ Κασσάνδρεια ἀπὸ 5
 τοῦ αὐτοῦ βασιλέως Κασσάνδρου ἀναλαβόντος αὐτὴν
 ἀνατετραμμένην· ὁ περίπλους ταύτης τῆς χειρρονήσου
 πεντακοσίων καὶ ἑβδομήκοντα. ἔτι δὲ πρότερον τοὺς
 Πύργους ἐνταῦθα γενέσθαι φασὶ καὶ τὴν χώραν ὀνο-
 μάζεσθαι Φλέγραν οἱ μὲν μυθολογοῦντες οἱ δὲ πιθα- 10
 νώτερον ἔθνος τι βάρβαρον καὶ ἄσεβες ἀποφαίνοντες
 τὸ κατέχον τὸν τόπον, καταλυθὲν δ' ὑπὸ Ἡρακλείους,
 ἥνικα τὴν Τροίαν ἑλὼν ἀνέπλεε εἰς τὴν οἰκίαν. κἀν-
 ταῦθα δὲ τῆς λυμῆς αἱ Τρηάδες αἰτιαὶ λέγονται, ἐμ-
 πρήσασαι τὰς ναῦς, ἵνα μὴ ταῖς γυναιξὶ τῶν ἐλόντων 15
 αὐτὰς δουλεύοιεν. Ε.

26 Ὅτι ἡ Βέρεια πόλις ἐν ταῖς ὑπωρεῖαις καίται τοῦ
 Βερμίου ὄρους. Εἰρή.

27 Ὅτι ἡ Παλλήνη χειρρόνηςος, ἥς ἐν τῷ ἰσθμῷ καί-
 ται ἡ πρὶν μὲν Ποτίθαια νῦν δὲ Κασσάνδρεια, Φλέγρα 20
 τὸ πρὶν ἐκαλεῖτο· ὥκουν δ' αὐτὴν οἱ μυθευόμενοι Πύ-
 ργαιες, ἔθνος ἄσεβες καὶ ἄνομον, οὓς Ἡρακλῆς διέ-
 φθειρεν· ἔχει δὲ πόλεις τέσσαρας, Ἄφυντιν Μένδην
 Σκιώνην Σάνην. Εἰρή.

28 Ὅτι διεῖχε Ποτιδαίας Ὀλύμπτος ἑβδομήκοντα στα- 25
 δίοις. Ε.

29 Ὅτι τῆς Ὀλύμπου ἐπίνειόν ἐστι Μηνύπερνα ἐν τῷ
 Τρωαίῳ κόλπῳ. Εἰρή.

30 Ὅτι πλησίον Ὀλύμπου χωρίον ἐστὶ κοῖλον, καλού-
 μινον Κανθαρώλειθρον ἐκ τοῦ συμβεβηκότος· τὸ γὰρ 30
 ἕρπον ὁ κἀνθάρος τῆς περιεῖ χώρας γινόμενος, ἥνικα
 πάντῃ τοῦ χωρίου ἐκείνου, διαφθείρεται. Εἰρή.

- Μετὰ δὲ Κασάνδρειαν ἐφεξῆς ἡ λοιπὴ τοῦ Τορω- 31
νικοῦ κόλπου παραλία μέχρι Διόρειως· ἄκρα δ' ἐστὶν
ἀνταίρουσα τῷ Καναστραίῳ καὶ ποιούσα τὸν κόλπον.
ἀπαντικρὺ δὲ τῆς Διόρειως πρὸς ἑω τὰ ἄκρα τοῦ Ἄθω,
5 μεταξὺ δὲ ὁ Συγγικὸς κόλπος ἀπὸ τῆς ἐν αὐτῷ πόλεως
ἀρχαίας κατεσκευασμένης Σίγγου τοῦνομα. μεθ' ἣν
Ἀκανθος ἐπὶ τῷ ἰσθμῷ τοῦ Ἄθω κειμένη πόλις, Ἀν-
δρίων κτίσμα, ἀφ' ἧς συχνοὶ καὶ τὸν κόλπον Ἀκάνθιον
καλοῦσι. Ε.
- 10 Ὅτι ἀντικρὺ Κανάστρου, ἄκρον τῆς Παλλήνης, 32
ἡ Διόρις ἐστὶν ἄκρα πλησίον Κωφοῦ λιμένος, καὶ ὁ
Τορωναιὸς κόλπος ὑπὸ τούτων ἀφορίζεται. καὶ πρὸς
ἀνατολὰς αὐτῆς κεῖται τὸ ἄκρον τοῦ Ἄθωνος, ὃ ἀφορί-
ζει τὸν Συγγικὸν κόλπον, ὡς εἶναι ἐφεξῆς κόλπους τοῦ
- 15 Αἰγαίου πελάγους πρὸς βορρᾶν, ἑλλήλων ἀπέχοντας
οὕτως, Μαλιακὸν Παγασιτικὸν Θερματον Τορωναιον
Συγγικὸν Στρυμονικόν. τὰ δὲ ἄκρα Ποσειδίου μὲν τὸ
μεταξὺ Μαλιακοῦ καὶ Παγασιτικοῦ, τὸ δὲ ἐφεξῆς πρὸς
βορρᾶν Σηπιάς, εἰτα τὸ ἐν Παλλήνῃ Κανάστρου, εἰτα
- 20 Διόρις, εἰτα Νυμφαίον ἐν τῷ Ἄθωι πρὸς τῷ Συγγι-
κῷ, τὸ δὲ πρὸς τῷ Στρυμονικῷ Ἀκράθως ἄκρον, εἰν με-
ταξὺ ὃ Ἄθων, οὐ πρὸς ἀνατολὰς ἡ Αἴημος· πρὸς δὲ βορ-
ρᾶν ἀφορίζει τὸν Στρυμονικὸν κόλπον ἡ Νεάπολις. Εἰπὶ.
- Ὅτι Ἀκανθος πόλις ἐν τῷ Συγγιτικῷ κόλπῳ ἐστὶ 33
25 παρὰ τοὺς πλησίον τῆς τοῦ Ξέρξου διώρυγος· ἔχει δ'
ὁ Ἄθων πέντε πόλεις, Ἄθον Κλεωνᾶς Θύσσον Ὀλόφυ-
ξιν Ἀκροθαύους· αὕτη δὲ πρὸς τῇ κορυφῇ τοῦ Ἄθω-
νος κεῖται. ἔστι δ' ὁ Ἄθων ὄρος μαστοειδὲς ὀξύτατον
ὑψηλότατον· οὐ οἱ τὴν κορυφὴν οἰκοῦντες ὁρῶσι τὸν
- 30 ἥλιον ἀνατέλλοντα πρὸ ὠρῶν τριῶν τῆς ἐν τῇ παραλίᾳ
ἀνατολῆς. καὶ ἔστιν ἀπὸ πόλεως τῆς Ἀκάνθου ὁ περι-
πλους τῆς χειρρονήσου ἕως Σταγείρου, πόλεως τοῦ

Ἀριστοτέλους, στάδια τετρακόσια, ἐν ἣ ἡμὴν ὄνομα
 Κάπρος καὶ ἡσίον ὁμώνυμον τῇ ἡμένι· εἶτα αἱ τοῦ
 Στρυμόνος ἐκβολαί· εἶτα Φάρης Γαλήνης Ἀπὸλλω-
 νία, πᾶσαι πόλεις· εἶτα τὸ Νέσιον στόμα τοῦ διορί-
 ζοντος Μακεδονίαν καὶ Θράκην, ὡς Φίλιππος καὶ Ἀλέ- 5
 ξάνδρος ὁ τούτου παῖς διώριζον ἐν ταῖς κατ' αὐτοὺς
 χρόνοις. εἰσὶ δὲ παρὶ τὸν Στρυμονικὸν κόλπον πόλεις
 καὶ ἑταραι, ὅσον Μύρκινος Ἀργίλος Δραβήσκος Ἀάτον,
 ὅπερ καὶ ἀρίστην ἔχει χώραν καὶ εὐκαρπον καὶ ναυ-
 πήγικ καὶ χρυσοῦ μέταλλα· ἀφ' οὗ καὶ παροιμία „Ἀά- 10
 „τον ἀγαθῶν,“ ὡς καὶ „ἀγαθῶν ἀγαθίδας.“ Εἰρή.

- 34 Ὅτι πλεῖστα μέταλλά ἴσται χρυσοῦ ἐν ταῖς Κρηνί-
 σιν, ὅπου νῦν οἱ Φίλιπποι πόλεις ἴδρυνται, πλησίον τοῦ
 Παργαίου ὄρους· καὶ αὐτὸ δὲ τὸ Παργαῖον ὄρος χρυσεῖα
 καὶ ἀργυρεῖα ἔχει μέταλλα καὶ ἡ πέραν καὶ ἡ ἐντὸς τοῦ 15
 Στρυμόνος ποταμοῦ μέχρι Παιονίας· φασὶ δὲ καὶ τοὺς
 τὴν Παιονίαν γῆν ἀρουῦντας εὐρίσκειν χρυσοῦ τινα
 μέρη. Εἰρή.

- 35 Ἔστι δ' ὁ Ἄθως ὄρος ὑψηλὸν καὶ μαστοειδές, ὥστε
 τοῖς ἐν ταῖς κορυφαῖς ἤδη ἀνίσχοντος ἡλίου κάμνειν 20
 ἀρουῦντας, ἥνίκα ἀλεκτοροφωνίας ἀρχὴ παρὰ τοῖς τὴν
 ἄκτὴν οἰκοῦσιν ἴσται. ἐν δὲ τῇ ἄκτῃ ταύτῃ θάμνους ὁ
 Θραξ ἱεραρίευσαι, τῶν αὐτῶν ἐπιτηδευμάτων γεγοναῖς
 ὢν καὶ Ὀρφεύς. ἐνταῦθα δὲ καὶ διώρυξ δαίκενται ἡ
 περὶ τὴν Ἀκανθον, καθ' ἣν Ξέρξης τὸν Ἄθω διορύξει 25
 λίγεται καὶ διαγαγεῖν ἐκ τοῦ Στρυμονικοῦ κόλπου διὰ
 τοῦ ἰσθμοῦ, δεξιάμενος τὴν θάλασσαν εἰς τὴν διώρυγα.
 Δημήτριος δ' ὁ Σκήψιος οὐκ αἰεταὶ πλευσθῆναι τὴν
 διώρυγα ταύτην· μέχρι μὲν γὰρ δέκα σταδίων εὐγεων
 καὶ ὀρεκτὴν εἶναι, διορρυχθῆαι δ' ἐπὶ πλάτος πλεθρι- 30
 αῖον, μὴ ὑψηλὸν εἶναι πλαταμῶνα σταδιαῖον σχεδόν
 τι τὸ μήκος, ὅσον οὐκ ἐνὸν ἐκλατομηθῆναι δι' ὅλου

- μέχρι θαλάσσης· εἰ δὲ καὶ μέχρι δεῦρο, οὐ γὰρ καὶ κατὰ
 βυθοῦ ὥστε πόρον γενέσθαι πλωτόν· ὅπου Ἀλέξανδρον
 τὸν Ἀντιπάτρου πόλιν ὑποδείμασθαι τὴν Οὐρανόπο-
 λιν τριάκοντα σταδίων τὸν κύκλον ἔχουσιν. ἔκησαν
 6 δὲ τὴν χειρόνησον ταύτην τῶν ἐκ Ἀθήνων Πελασγῶν
 τινες, εἰς πέντε διηρημένοι πόλιομακτα, Κλεωνᾶς Ὀλό-
 φρυξιν Ἀκροθώους Διονθύσσον. μετὰ δὲ Ἀθῶ ὁ Στρυ-
 μονικὸς κόλπος μέχρι Νέστον τοῦ ποταμοῦ τοῦ ἀφορί-
 ζοντος τὴν κατὰ Φίλιππον καὶ Ἀλέξανδρον Μακεδο-
 10 νίαν· εἰς μέντοι τάκριβες ἄκρα τίς ἐστιν ἡ ποιοῦσα τὸν
 κόλπον πρὸς τὸν Ἀθῶ, πόλιν ἐσχηκυία τὴν Ἀπολλω-
 νίαν. ἐν δὲ τῷ κόλπῳ πρώτη μετὰ τὸν Ἀκανθίων λι-
 μένα Στάγειρα, Ἰσημος, καὶ αὐτὴ τῶν Χαλκιδικῶν,
 Ἀριστοτέλους πατρίς, καὶ λιμὴν αὐτῆς Κάπρος καὶ
 15 νησίον ὁμώνυμον τούτῳ· εἰθ' ὁ Στρυμών καὶ ὁ ἀνά-
 πλους εἰς Ἀμφίπολιν εἴκοσι σταδίων· ἐστὶ δ' Ἀθη-
 ναίων κτίσμα ἐν τῷ τόπῳ ἰδρυμένον τούτῳ, ὃς καλεῖ-
 ται Ἐννέα ὁδοί· εἴτα Γαληφὸς καὶ Ἀπολλωνία, κατε-
 σκαρμέναι ὑπὸ Φιλίππου. Ε.
- 20 Ἀπὸ Πηνειοῦ φησὶν εἰς Πύδναν σταδίους * ἑκατὸν 36
 εἴκοσι. παρὰ δὲ τὴν παραλίαν τοῦ Στρυμόνος καὶ Λα-
 τινῶν πόλιν Νεάπολιν καὶ αὐτὸ τὸ Λάτον, εὐκαρπα
 πεδία καὶ λιμνὴν καὶ ποταμούς καὶ ναυπήγρια καὶ χρυ-
 σεία λυσίτελῃ ἔχον, ἀπ' οὗ καὶ παροιμιάζονται „Λάτον
 25 ἀγαθῶν“ ὥς καὶ „ἀγαθῶν ἀγαθίδας.“ ἐστὶ δ' ἡ χώρα
 ἢ πρὸς τὸ Στρυμόνον πέραν, ἢ μὲν ἐπὶ τῇ θαλάττῃ καὶ
 τοῖς περὶ Λάτον τόποις Ὀδόμαντες καὶ Ἡδωνοὶ καὶ Βι-
 σάλται, οἳ τε αὐτόχθονες καὶ οἱ ἐκ Μακεδονίας δια-
 βάντες, ἐν οἷς Ῥήσος ἐβασίλευσεν. ὑπὲρ δὲ τῆς Ἀμφι-
 30 πόλεως Βισάλται καὶ μέχρι πόλεως Ἡρακλείας, ἔχοντες
 αὐλῶνα εὐκαρπον, ὃν διαρρεῖ ὁ Στρυμὼν ὠρημέ-
 νος ἐκ τῶν περὶ Ῥοδόπην Ἀργιάνων, οἷς παράκειται

τῆς Μακεδονίας ἡ Παρορβηλία, ἐν μεσογαίᾳ ἔχουσα κατὰ τὸν αὐλῶνα τὸν ἀπὸ Εἰδομένης Καλλίπολιν Ὀρθόπολιν Φιλιππούπολιν Γαρησκόν. ἐν δὲ τοῖς Βισαλίταις ἀπὸ ποταμὸν ἰόντι τὸν Στρυμόνα καὶ ἡ Βέργη ἰδρύται, κώμη ἀπέχουσα Ἀμφιπόλειως περὶ διακοσίους σταδίους. ἐκὶ δὲ ἄρκτους ἰόντι ἀπὸ Ἡρακλείας καὶ τὰ στενὰ δι' ὧν ὁ Στρυμὼν φέρεται, δεξιὸν ἔχοντι τὸν ποταμὸν ἐκ μὲν τῶν εὐωνύμων ἐστὶν ἡ Παιονία καὶ τὰ περὶ τὸν Δόβηρον καὶ τὴν Ῥοδόπην καὶ τὸν Αἴμον ὕψος, ἐν δεξιᾷ δὲ τὰ περὶ τὸν Αἴμον. ἐντὸς δὲ τοῦ Στρυμόνος πρὸς αὐτῷ μὲν τῷ ποταμῷ ἡ Σκοτούσσα ἴσκι, πρὸς δὲ τῇ λίμνῃ τῇ Βόλβῃ Ἀρέθουσα. καὶ δὴ καὶ μάλιστα λέγονται Μυγδόνες οἱ περὶ τὴν λίμνην. οὐ μόνον δ' ὁ Ἀξιὸς ἐκ Παιόνων ἔχει τὴν ῥύσιν, ἀλλὰ καὶ ὁ Στρυμὼν· ἐξ Ἀγριάνων γὰρ διὰ Μαίδων καὶ Σιντῶν εἰς τὰ μεταξὺ Βισαλιτῶν καὶ Ὀδομάντιων ἐκπίπτει. Ε.

37 Ὅτι ὁ Στρυμὼν ποταμὸς ἄρχεται ἐκ τῶν περὶ τὴν Ῥοδόπην Ἀγριάνων. Εἰρή.

38 Τοὺς δὲ Παίονας οἱ μὲν ἀποίκους Φρυγῶν οἱ δ' ἀρχηγέτας ἀποφαίνουσι, καὶ τὴν Παιονίαν μέχρι Πελαγονίας καὶ Πιερίας ἐκτετάσθαι φασί· καλεῖσθαι δὲ πρότερον Ὀρεστίαν τὴν Πελαγονίαν, τὸν δὲ Ἀστεροπαδὸν, ἕνα τῶν ἐκ Παιονίας στρατευσάντων ἐπ' Ἴλιον ἡγεμόνων, οὐκ ἀπαικίως υἱὸν λέγεσθαι Πηλεγόνοιο, καὶ αὐτοὺς τοὺς Παίονας καλεῖσθαι Πελαγόνους. Ε.

39 Ὅτι ὁ παρ' Ὀμήρῳ Ἀστεροπαδὸς υἱὸς Πηλεγόνοιο ἐκ Παιονίας ὦν τῆς ἐν Μακεδονίᾳ ἱστορεῖται· διὸ καὶ Πηλεγόνοιο υἱός· οἱ γὰρ Παίονες Πελαγόνες ἐκαλοῦντο. Εἰρή.

40 Ἐπεὶ δὲ ὁ παιανισμὸς τῶν Θρακῶν τιτανισμὸς ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων λέγεται κατὰ μίμησιν τῆς ἐν παιᾷσι φωνῆς, καὶ οἱ Τιτᾶνες ἐκλήθησαν Πηλαγόνες. Ε.

Ὅτι καὶ πάλαι καὶ νῦν οἱ Παιόνες φαίνονται πολ- 41
λὴν τῆς νῦν Μακεδονίας κατεσχηκότες, ὡς καὶ Πέρρι-
θον πολιορκῆσαι, καὶ Κρηστανίαν καὶ Μυγδονίδα πᾶ-
σαν καὶ τὴν Ἀγριάνων μέχρι Παγγαίου ὑπ' αὐτοῖς γε-
5 νέσθαι. τῆς δ' ἐν τῷ Στρυμονικῷ κόλπῳ παραλίας τῆς
ἀπὸ Γαληψοῦ μέχρι Νέστον ὑπέρκεινται οἱ Φίλιπποι
καὶ τὰ περὶ Φιλίππου. οἱ δὲ Φίλιπποι Κρηνίδες ἐκα-
λοῦντο πρότερον, κατοικία μικρά· ἠϋξήθη δὲ μετὰ τὴν
περὶ Βροῦτον καὶ Κάσσιον ἦτταν. Ε.

10 Ὅτι οἱ νῦν Φίλιπποι πόλεις Κρηνίδες ἐκαλοῦντο 43
τὸ παλαιόν. Εἰρή.

Πρόκεινται δὲ τῆς παραλίας ταύτης δύο νῆσοι, 44
Ἀῆμος καὶ Θάσος. μετὰ δὲ τὸν εἰς Θάσον πορθμὸν
Ἀβδήρα καὶ τὰ περὶ Ἀβδήρων μυθεύοντα. ᾤκησαν δ'
15 αὐτὴν Βίστονες Θρᾷκες, ὧν Διομήδης ἦρχεν· οὐ μέ-
νει δ' ὁ Νέστος ἐπὶ ταύτῃ ῥεῖθρον διὰ παντός, ἀλλὰ
κατακλύζει τὴν χώραν πολλάκις. εἴτα Δίκαρια πόλις ἐν
κόλπῳ κειμένη καὶ λιμὴν· ὑπέρκειται δὲ τούτων ἡ Βι-
στονὶς λίμνη κύκλον ἔχουσα ὅσον διακοσίων σταδίων.
20 φασὶ δὲ τοῦ πεδίου κοίλου παντάπασιν ὄντος καὶ τα-
πεινοτέρου τῆς θαλάττης ὑποκυρτούμενον τὸν Ἡρα-
κλέα, ἥνικα ἦλθεν ἐπὶ τὰς τοῦ Διομήδους ἵππους, διο-
ρῦξαι τὴν ῥόνα καὶ τὴν θάλατταν ἐκαπρέντα τῷ πεδίῳ
κρατῆσαι τῶν ἐναντίων. δεικνύνται δὲ καὶ τὸ βασιλείον
25 Διομήδους ἀπὸ συμβεβηκότες καλούμενον Καρτερά
κώμη διὰ τὴν ἐρυμνότητα. μετὰ δὲ τὴν ἀπὸ μέσον λί-
μνην Ξάνθεια Μαρσίνεια καὶ Ἰσμαρος, αἱ τῶν Κιό-
νων πόλεις· καλεῖται δὲ νῦν Ἰσμάρα πλησίον τῆς Μα-
ρωνείας· πλησίον δὲ καὶ ἡ Ἰσμαρίς ἐξέσῃ λίμνη· κα-
30 λεῖται δὲ τὸ ῥεῖθρον ἡδὺ ... γειον· αὐτοῦ δὲ καὶ αἱ
Θασίων λεγόμεναι κεφαλαί. Σαπαῖοι δ' εἶσιν οἱ ὑπερ-
κείμενοι. Ε.

- 45 Ὅτι τὰ Τόπιμα ἔστι πρὸς Ἀρδῆροις καὶ Μαρω-
νίαι. Ε.
- 46 Ὅτι Σιντοὶ ἔθνος Θρακικὸν κατέκει τὴν Λήμνον
νῆσον· ὅθεν Ὀμηρος Σίντιας αὐτοὺς καλεῖ λέγων
„ἐνθα με Σίντιες ἄνδρες.“ Εἰρή. 6
- 47 Ὅτι μετὰ τὸν Νέστον ποταμὸν πρὸς ἀνατολὰς
Ἀρδῆρα πόλις, ἐπώνυμος Ἀρδῆρου, ὃν οἱ τοῦ Διομή-
δους ἵπποι ἐφαγον· εἶτα Δίκαια πόλις πλησίον, ἧς
ὑπάρκειται λίμνη μεγάλη ἡ Βιστονίς· εἶτα πόλις Μα-
ρώνεια. Εἰρή. 10
- 48 Ἔστι δ' ἡ Θράκη σύμπασα ἐκ δυεῖν καὶ εἰκοσιν
ἔθνων συναστῶσα· δύναται δὲ στέλλειν καίπερ οὐσα
περισσῶς ἐκπεπονημένῃ μυρίους καὶ πεντακισχιλίους
ἱππίας, πεζῶν δὲ καὶ εἰκοσι μυριάδας. μετὰ δὲ τὴν
Μαρωνίαν Ὀρθαγόρεια πόλις καὶ τὰ περὶ Σέρριον, 15
παράπλους τραχίς, καὶ τὸ τῶν Σαμοθράκων πολέμιον
Τήρυρα καὶ ἄλλο Χαράκωμα, οὗ πρόκειται ἡ Σαμο-
θράκη νῆσος, καὶ Ἰμβρος οὐ πολὺ ἄπωθεν ταύτης·
πλέον δ' ἢ διπλάσιον ἡ Θάσος. ἀπὸ δὲ Χαράκωματος
Δορίσκος, ὅπου ἐμέτρησε Ξέρξης τῆς στρατιᾶς τὸ πλη- 20
θος. εἰδ' Ἐβρος ἀνάπλουεν ἔχων εἰς Κύβηλα ἑκατὸν
εἰκοσι· τῆς Μακεδονίας φησὶ τοῦτο ὅριον, ἣν ἀφεί-
λοντο Περσὶα Ῥωμαῖοι καὶ μετὰ ταῦτα τὸν Πευδοφί-
λιππον. Παῦλος μὲν οὖν ὁ τὸν Περσέα ἐλὼν συνάψας
τῇ Μακεδονίᾳ καὶ τὰ Ὑπειρωτικὰ ἔθνη εἰς τέτταρα 25
μῆρη διέταξε τὴν χώραν, καὶ τὸ μὲν προσένειμεν Ἀμ-
φιπόλει, τὸ δὲ Θισσαλονικίᾳ, τὸ δὲ Πέλλῃ, τὸ δὲ Πε-
λαγῶσι. παροικοῦσι δὲ τὸν Ἐβρον Κορπίλοι καὶ Βρέ-
ναι ἐπὶ ἀνωτέρω, εἰτ' ἔσχατοι Βέσσοι· μέχρι γὰρ δεῦρο
ὁ ἀνάπλους. ἅπαντα δὲ τὰ ἔθνη ληστρικὰ ταῦτα, μά- 30
λιστα δ' οἱ Βέσσοι, οὓς λέγει γιγνόνευσιν Ὀδρύσαις καὶ
Σαπαίσις. Ἀσπίω δὲ βασιλεῖον ἦν Βιζύη. Ὀδρύσας δὲ

καλοῦσιν ἔνιοι πάντας τοὺς ἀπὸ Ἑβρου καὶ Κυφίλων
μέχρι Ὀδησοῦ τῆς παραλίας ὑπερσικούντας, ὧν ἔβα-
σάλευσεν Ἀμάδοκος καὶ Κερσοβλέπτης καὶ Βηρισάδης
καὶ Σεύδης καὶ Κότυς. Ε.

6 Ὅτι ὁ νῦν ποταμὸς Ῥιγινία ἐν Θράκῃ καλούμενος 49
Ἐρίγων ἦν καλούμενος. Ἐπιτ.

Ὅτι τὴν Σαμοθράκην Ἰασίων καὶ Λάρδανος ἀδελ- 50
φοὶ ᾤκουν· κεραινωθέντος δὲ Ἰασίωνος διὰ τὴν εἰς
Λήμνηρα ἀμαρτίαν, ὁ Λάρδανος ἀπάρης ἐκ Σαμοθρά-
10 κης, ἐλθὼν ᾤκησεν ἐν τῇ ὑπωρεῖα τῆς Ἰδης, τὴν πόλιν
Λαρδανίαν καλέσας, καὶ ἐδίδασκε τοὺς Τρωᾶς τὰ ἐν
Σαμοθράκῃ μυστήρια· ἐκαλεῖτο δὲ ἡ Σαμοθράκη Σά-
μος πρὶν. Ἐπιτ.

Ὅτι τοὺς ἐν τῇ Σαμοθράκῃ τιμωμένους θεοὺς εἰ- 61
15 ρήκασιν πολλοὶ τοὺς αὐτοὺς τοῖς Καβαίροις, οὐδ' αὐ-
τοὺς ἔχοντες λέγειν τοὺς Καβαίρους οἵτινές εἰσι, κα-
θάπερ τοὺς Κύρβαντας καὶ Καρύβαντας, ὥς δ' αὐτῶς
Κουρήτας καὶ Ἰδαίους Δακτύλους. Ε.

Πρὸς δὲ τῇ ἐκβολῇ τοῦ Ἑβρου διστόμου ὄντος πό- 62
20 λιν Ἄλνος ἐν τῷ Μέλανι κόλπῳ κεῖται, κτίσμα Μιτυ-
ληναίων καὶ Κυμαίων, ἐτι δὲ πρότερον Ἀλωπεκοννη-
σίῳ· εἰτ' ἄκρα Σαρπηδών· εἰδ' ἡ Χερρόνησος ἡ Θρα-
κία καλουμένη, ποιοῦσα τὴν τε Προποντιίδα καὶ τὸν
Μέλαναν κόλπον καὶ τὸν Ἑλλήσποντον· ἄκρα γὰρ ἐκ-
25 κεῖται πρὸς εὐρόνοτον, συνάπτουσα τὴν Εὐρώπην
πρὸς τὴν Ἀσίαν ἑκτασταδίῳ πορθρῷ τῷ κατὰ Ἄβυδον
καὶ Σησιόν, ἐν ἀριστερᾷ μὲν τὴν Προποντιίδα ἔχουσα,
ἐν δεξιᾷ δὲ τὸν Μέλαναν κόλπον καλούμενον οὕτως ἀπὸ
τοῦ Μέλανος ἐκδιδόντος εἰς αὐτόν, καθάπερ Ἡρόδο-
30 τος καὶ Εὐδοξος· εἰρηκε δέ, φησὶν, ὁ Ἡρόδοτος μὴ ἀν-
ταρκίσαι τὸ φεῖδραν τῇ Ξέρξου στρατιᾷ τοῦτο· ἰσθμῷ
δὲ κλείεται τετταράκοντα σταδίων ἡ λεχθεῖσα ἄκρα.

ἐν μέσῳ μὲν αὖν τοῦ ἰσθμοῦ Λυσιμάχεια πόλις ἴδρυται ἐπ' ὠνυμος τοῦ κτίσαντος βασιλέως· ἐκατέρωθεν δ' ἐπὶ μὲν τῇ Μέλαι κόλπῳ Καρδία κεῖται μεγίστη τῶν ἐν τῇ Χερρονήσῳ πόλεων, Μιλησίων καὶ Κλαζομενίων κτίσμα, ὕστερον δὲ καὶ Ἀθηναίων· ἐν δὲ τῇ Προποντιδί Πεκτύη. μετὰ δὲ Καρδίαν Δράβος καὶ Λίμναι· αἰτ' Ἀλωπεκόννησος, εἰς ἣν τελευτᾷ μάλιστα ὁ Μέλας κόλπος· αἰτ' ἄκρα μεγάλη Μαζουσία· αἰτ' ἐν κόλπῳ Ἐλαιούς, ὅπου τὸ Πρωτεσιλάειον, καθ' ὃ τὸ Σίγειον ἀπὸ τετραράκοντα σταδίων ἐστίν, ἄκρα τῆς Τρωάδος· 10 καὶ σχεδὸν τοῦτ' ἐστὶ τὸ νοτιώτατον ἄκρον τῆς Χερρονήσου, σταδίους μικρῷ πλείους τῶν τετρακοσίων ἀπὸ Καρδίας· καὶ οἱ λοιποὶ δ' ἐπὶ θάτερον μέρος τοῦ ἰσθμοῦ μικρῷ τοῦ διαστήματος τούτου πλείους περιπλέοντι. Ε.

15

63 Ὅτι ἡ ἐν Θρόκη Χερρονήσος τρεῖς ποιεῖ θαλάσσας· Προποντιίδα ἐκ βορρᾶ, Ἑλλησπόντον ἐξ ἀνατολῶν καὶ τὸν Μέλαινα κόλπον ἐκ νότου, ὅπου καὶ ὁ Μέλας ποταμὸς ἐκ βάλλει, ὠνύμμος τῇ κόλπῳ. Εἰρή.

64 Ὅτι ἐν τῇ ἰσθμῷ τῆς Χερρονήσου τρεῖς πόλεις 20 κεῖνται· πρὸς μὲν τῇ Μέλαι κόλπῳ Καρδία, πρὸς δὲ τῇ Προποντιδί Πεκτύη, πρὸς δὲ τῇ μεσογαίᾳ Λυσιμάχεια· μῆκος τοῦ ἰσθμοῦ στάδια τετραράκοντα. Εἰρή.

55 Ὅτι ἡ πόλις ὁ Ἐλαιούς ἀρσενικῶς λέγεται· τάχα δὲ καὶ ὁ Τραπεζεύς. Εἰρή.

25

56 Ἔστι δ' ἐν τῇ περίκλῳ τούτῳ τῇ μετὰ Ἐλαιούντα ἡ εἰσβολὴ πρῶτον ἢ εἰς τὴν Προποντιίδα διὰ τῶν στενῶν, ἣν φασὶν ἀρχὴν εἶναι τοῦ Ἑλλησπόντου· ἐνταῦθα δ' ἐστὶ τὸ Κυνὸς σῆμα ἄκρα, οἱ δ' Ἐκάβης φασί· καὶ γὰρ δείκνυνται κάμψαντι τὴν ἄκραν τάφος αὐτῆς. 30 αἷτα Μάδυτος καὶ Σηστιὰς ἄκρα, καθ' ἣν τὸ Ξέρξου ζεύγμα, καὶ μετὰ ταῦτα Σηστός. ἀπὸ δὲ Ἐλαιούντος

ἐπὶ τὸ ζεύγμα ἑκατὸν ἐβδομήκοντα· μετὰ δὲ Σηστὸν
 ἐπὶ Αἰγὸς ποταμοὺς διακόσιοι ὀγδοήκοντα, πολίχνην
 κατεσκαμμένην, ὅπου φασὶ τὸν λίθον πεσεῖν κατὰ τὰ
 Περσικά· εἶτα Καλλέπολις, ἔφ' ἧς εἰς Αἰμψακὸν δι-
 5 αψμα εἰς τὴν Ἀσίαν τετταράκοντα· εἶτα πολίχνην κα-
 τεσκαμμένην Κριθωτή· εἶτα Πακτύη· εἶτα τὸ Μακρὸν
 τεῖχος καὶ Λευκὴ ἀκτὴ καὶ τὸ Ἱερὸν ὄρος καὶ Πέρινθος,
 Σαρίων κτίσμα· εἶτα Σηλυβρία. ὑπέρκειται δ' αὐτῶν
 Σίλτα, καὶ τὸ Ἱερὸν ὄρος τιμᾶται ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων
 10 καὶ ἴσιν οἶον ἀκρόπολις τῆς χώρας. ἄσφαλτον δ' ἐξή-
 σιν εἰς τὴν Θάλασσαν, καθ' ὃν τόπον ἡ Προκόννησος
 ἐγγυτάτω τῆς γῆς ἐστὶ ἀπὸ ἑκατὸν εἰκοσι σταδίων, τὸ
 μέταλλον ἔχουσα τῆς λευκῆς μαρμάρου πολὺ τε καὶ
 σπουδαῖον. μετὰ δὲ Σηλυβρίαν Ἀθύρας ἐστὶ ποταμὸς
 15 καὶ Βαθυρίας· εἶτα Βυζάντιον καὶ τὰ ἐφεξῆς μέχρι
 Κυανέων πετρῶν. Ε.

Ὅτι ἐκ Περίνθου εἰς Βυζάντιόν εἰσιν ἑξακόσιοι 57
 τριάκοντα· ἀπὸ δὲ Ἐβρου καὶ Κυφέλων εἰς Βυζάντιον
 μέχρι Κυανέων τρισχίλιοι ἑκατὸν, ὥς φησιν Ἀρτεμίδω-
 20 ρος· τὸ δὲ σύμπαν μῆκος ἀπὸ Ἰονίου κόλπου τοῦ κατὰ
 Ἀπολλωνίαν μέχρι Βυζαντίου ἑπτακισχίλιοι τριακόσιοι
 εἰκοσι· προστίθῃσι δ' ὁ Πολύβιος καὶ ἄλλους ἑκατὸν
 ὀγδοήκοντα, τὸ τρίτον τοῦ σταδίου προσλαμβάνων
 ἐπὶ τοῖς ὀκτωὶ τοῦ μιλίου σταδίοις. Δημήτριος δ' ὁ
 25 Σκῆψιος ἐν τοῖς περὶ τοῦ Τρωικοῦ διακόσμου τὸ μὲν
 ἐκ Περίνθου μέχρι Βυζαντίου φησὶν ἑξακοσίους σταδί-
 ους, τὸ δ' ἴσον μέχρι Παρίου. τὴν δὲ Προποντίδα μήκει
 μὲν χιλίων καὶ τετρακοσίων ἀποφαίνει σταδίων, εἰς
 εὖρος δὲ πεντακοσίων. τοῦ δὲ Ἑλλησπόντου τὸ στενώ-
 30 ιτον ἑπταστάδιόν φησι, μῆκος δὲ τετρακοσίων. Ε.

Ὅτι Ἑλλησπόντος οὐχ ὁμολογεῖται παρὰ πᾶσιν ὁ 58
 αὐτός, ἀλλὰ δοῖται περὶ αὐτοῦ λέγονται πλείους. οἱ

μὲν γὰρ ὅλην τὴν Προποντίδα καλοῦσιν Ἑλλήσποντον, οἱ δὲ μέρος τῆς Προποντίδας τὸ ἐντὸς Παρίνθου· οἱ δὲ προσλαμβάνουσι καὶ τῆς ἔξω θαλάσσης τῆς πρὸς τὸ Αἰγαῖον πέλαγος καὶ τὸν Μέλανα κόλπον ἀνεργυμένης, καὶ οὗτοι ἄλλος ἄλλα ἀποσιμνόμενος· οἱ μὲν τὸ ἀπὸ Σιγεί-
 5 ον ἐπὶ Λάμφακον καὶ Κύζικον ἢ Πάριον ἢ Πρίαπον, ὁ δὲ προσλαμβάνων καὶ τὸ ἀπὸ Σιγρίου τῆς Ἀσβίας. οὐκ ὀκνεῖσι δὲ τινες καὶ τὸ μέχρι τοῦ Μυρτῶν πελάγους ἅπαν καλεῖν Ἑλλήσποντον, εἶπερ, ὥς φησιν ἐν τοῖς ὕμνοις Πίνδαρος, οἱ μεθ' Ἡρακλείους ἐκ Τροίας πλέον-
 10 τες διὰ παρθένιον Ἑλλας πορθμόν, ἐπεὶ τῷ Μυρτῶ συνῆψαν, εἰς Κῶν ἐπάλινδρομήσαν ξαφύρου ἀντιπνεύσαντες. οὕτω δὲ καὶ τὸ Αἰγαῖον πέλαγος μέχρι τοῦ Θερμαίου κόλπου καὶ τῆς κατὰ Θερταλίαν καὶ Μακεδονίαν θαλάσσης ἅπαν ἀξιοῦσιν Ἑλλήσποντον προσαγορεύειν
 15 δεῖν, μάρτυρα καὶ Ὅμηρον καλοῦντας. φησὶ γὰρ „ὄφραι, „ἦν ἐθέλησθα καὶ αἰ κέν τοι τὰ μεμῆλη, ἦρι μάλ' Ἑλλή- „σποντον ἐπ' ἔχθροέντα πλειούσας νῆας ἐμάς.“ ἐλέγχεται δὲ τὸ τοιοῦτον ἐκ τῶν ἐπαὼν ἐκείνων „ἦρως Ἰμβρα- „σίδης, ὃς δὲ' Αἰνόθεν εἰληλούθει.“ οὗτος δὲ τῶν Θρα-
 20 κῶν ἡγεῖτο „ὅσσους Ἑλλήσποντος ἀγάρρους ἐντὸς ἐέρ- „γει.“ τοὺς γὰρ ἐφεξῆς τούτων ἐκτὸς ἂν καὶ τοῦ Ἑλλησπόντου καθιδρυμένους ἀποφαίνει. ἡ μὲν γὰρ Αἶνος κεῖται κατὰ τὴν πρότερον Ἀφυνθίδα νῦν δὲ Κορπιλικὴν λεγομένην, ἡ δὲ τῶν Κικόνων ἐφεξῆς πρὸς θύσιν. Ε.

58* Τετραχωρεῖται, οἱ Βεσσοί, ὥς Στράβων ἐβδόμη. οὗτοι λέγονται καὶ Τετράκωμοι. Stephanus v. Τετρα-
 χωρεῖται.

68* Λέγει γὰρ (Στράβων) αὐτὸν ἐν τῇ ἐβδόμῃ (τῶν γεωγραφουμένων) ἐγνωκέναι Ποσειδώνιον τὸν ἀπὸ τῆς 30 στοᾶς φιλόσοφον.... συγγενομένου Σκιπίωνι τῷ τὴν Καρχηδόνα ἐλόντι. Athenaeus 14 p. 657 f.

Ἐπεὶ δ' ἐπιόντες ἀπὸ τῶν ἑσπερίων τῆς Εὐρώπης
 μερῶν, ὅσα τῇ θαλάττῃ περιέχεται τῇ ἐντὸς καὶ τῇ ἐκτός,
 6 τὰ τε βάρβαρα ἔθνη περιωδεύσαμεν πάντα ἐν αὐτῇ μέ-
 χρι τοῦ Ταταΐδος καὶ τῆς Ἑλλάδος οὐ πολὺ μέρος, ἀπο-
 δώσομεν νυνὶ τὰ λοιπὰ τῆς Ἑλλαδικῆς γεωγραφίας,
 ἅπερ Ὅμηρος μὲν πρῶτος, ἔπειτα καὶ ἄλλοι πλείονες
 ἐπραγματεύσαντο, οἱ μὲν ἰδίᾳ λιμένας ἢ περίπλους ἢ
 10 περιόδους γῆς ἢ τι τοιοῦτον ἄλλο ἐπιγράψαντες, ἐν οἷς
 καὶ τὰ Ἑλλαδικὰ περιέχεται, οἱ δ' ἐν τῇ κοινῇ τῆς ἱστο-
 ρίας γραφῇ χωρὶς ἀποδείξαντες τὴν τῶν ἡπείρων το-
 πογραφίαν, καθάπερ Ἐφορὸς τε ἐποίησε καὶ Πολύβιος·
 ἄλλοι δ' εἰς τὸν φυσικὸν τόπον καὶ τὸν μαθηματικὸν
 15 προσέλαβόν τινα καὶ τῶν τοιούτων, καθάπερ Ποσει-
 δώνιος τε καὶ Ἰππαρχος. τὰ μὲν οὖν τῶν ἄλλων εὐδι-
 αίτητά ἐστι, τὰ δ' Ὅμηρον σκέψεως δεῖται κριτικῆς,
 ποιητικῶς τε λέγοντος καὶ οὐ τὰ νῦν ἀλλὰ τὰ ἀρχαῖα,
 ὧν ὁ χρόνος ἡμαύρωνε τὰ πολλὰ. ὥς δ' οὖν δυνατόν
 20 ἐγγχειρητέον ἀρξαμένοις ἀφ' ὧν περ ἀκείλιπομεν· ἐτε-
 λεύτα δ' ἡμῖν ὁ λόγος ἀπὸ μὲν τῆς ἑσπέρας καὶ τῶν
 ἄρκτων εἰς τὰ Ἑπειρωτικὰ ἔθνη καὶ τὰ τῶν Ἰλλυριῶν,
 ἀπὸ δὲ τῆς Ἰαεῖς εἰς τὰ τῶν Μακεδόνων μέχρι Βυζαντίου.
 μετὰ μὲν οὖν τοὺς Ἑπειρώτας καὶ τοὺς Ἰλλυριοὺς τῶν
 25 Ἑλλήνων Ἀκαρνανεὺς εἰσὶ καὶ Αἰτωλοὶ καὶ Λοκροὶ οἱ
 Ὀξόλαι· πρὸς δὲ τούτοις Φωκεῖς τε καὶ Βοιωτοί· τού-
 τοις δ' ἀντίπορθμός ἐστιν ἡ Πελοπόννησος, ἀπολαμ-
 βάνουσα μεταξὺ τὸν Κορινθιακὸν κόλπον καὶ σχημα-
 τίζουσά τε τοῦτον καὶ σχηματιζομένη ὑπ' αὐτοῦ· μετὰ C.333

δὲ Μακεδονίαν Θητιατοὶ μέχρι Μαλιέων καὶ τῶν ἄλλων τῶν ἐκτὸς Ἰσθμοῦ καὶ αὐτῶν τῶν ἐντὸς.

- 2 * ἐπίδουο μὲν οὖν πολλὰ ἔθνη γηγένηται, τὰ δ' ἀνωτάτω τοσαῦτα ὅσας καὶ διαλέκτους παρειλήφαμεν τὰς Ἑλληνίδας· τοῦτων δ' αὐτῶν τεττάρων οὐσῶν τὴν 5 μὲν Ἰάδα τῇ καλαῖᾳ Ἀτθίδι τὴν αὐτὴν φασκέν (καὶ γὰρ Ἴωνες ἱκαλοῦντο οἱ τότε Ἀττικοί, καὶ ἐκεῖθεν εἰσιν οἱ τὴν Ἀσίαν ἐποικήσαντες Ἴωνες καὶ χρησάμενοι τῇ νῦν λεγομένῃ γλῶττι Ἰάδι), τὴν δὲ Δωριίδα τῇ Αἰολίδι· πάντες γὰρ οἱ ἐκτὸς Ἰσθμοῦ πλὴν Ἀθηναίων καὶ Με- 10 γάρων καὶ τῶν περὶ τὸν Παρνασσὸν Δωριέων καὶ νῦν ἐπὶ Αἰολεῖς καλοῦνται· καὶ τοὺς Δωριέας δὲ ὀλίγους ὄντας καὶ τραχυτάτην οἰκοῦντας χώραν εἰκὸς ἐστὶ τῷ ἀνεπιμύκτῳ παρατρέφαι τὴν γλῶτταν καὶ τὰ ἄλλα ἔθνη πρὸς τὸ μὴ ὁμογενεῖς, ὁμογενεῖς πρότερον ὄντας. τοῦτο 15 δ' αὐτὸ καὶ τοῖς Ἀθηναίοις συνέβη, λεπτόγυν τε καὶ τραχεῖαν οἰκοῦντας χώραν ἀπορρήτους * μὲν εἶναι διὰ τοῦτο καὶ αὐτόχθονας νομισθῆναι φησὶν ὁ Θουκυδίδης, κατέχοντας τὴν αὐτὴν ἀεὶ, μηδενὸς ἐξελπύνοντος αὐτοὺς μηδ' ἐπίθυμοῦντος ἔχειν τὴν ἐκείνων· τοῦτο 20 τοίνυν αὐτὸ καὶ τοῦ ἑτερογλώττου καὶ τοῦ ἑτεροεθοῦς αἴτιον, ὥς εἰκὸς, ὑπῆρξε καίπερ ὀλίγοις οὖσιν. οὕτω δὲ τοῦ Αἰολικοῦ πλεῖστους ἐπικρατοῦντος ἐν τοῖς ἐκτὸς Ἰσθμοῦ, καὶ οἱ ἐντὸς Αἰολεῖς πρότερον ἦσαν, εἴτ' ἐμύχθησαν, Ἰώνων μὲν ἐκ τῆς Ἀττικῆς τὸν Αἰγυαλὸν κα- 25 τασχόντων, τῶν δ' Ἡρακλειδῶν τοὺς Δωριέας καταγαγόντων, ὑφ' ὧν τὰ τε Μίγαρα ἐκίσθη καὶ πολλαὶ τῶν ἐν τῇ Πελοποννήσῃ πόλεις. οἱ μὲν οὖν Ἴωνες ἐξέπεσον πάλιν ταχέως ὑπὸ Ἀχαιῶν, Αἰολικοῦ ἔθνους· ἐλίσφθη δ' ἐν τῇ Πελοποννήσῃ τὰ δύο ἔθνη, τό τε Αἰ- 30 ολικὸν καὶ τὸ Δωρικόν. ὅσοι μὲν οὖν ἦτιον τοῖς Δωριεῦσιν ἐπεκλήκοντο (καθάπερ συνέβη τοῖς τε Ἀρκάσι

καὶ τοῖς Ἠλείοις, τοῖς μὲν ὄρεινοις τελέως οὔσι καὶ οὐκ
 ἐμπροστωκόσιν εἰς τὸν κλῆρον, τοῖς δ' ἱεροῖς νομισθεῖσι
 τοῦ Ὀλυμπίου Διὸς καὶ καθ' αὐτοὺς εἰρήνην ἄγουσι
 πολλὸν χρόνον, ἄλλως τε καὶ τοῦ Αἰολικοῦ γένους οὔσι
 5 καὶ δεδραγμένοις τὴν Ὀξύλῳ συγκατελθοῦσαν στρατιάν
 περὶ τὴν τῶν Ἡρακλειδῶν καθοδόν), οὗτοι αἰολιστὶ
 διελέχθησαν, οἱ δ' ἄλλοι μικτῇ τιμῇ ἐχρήσαντο ἐξ ἀμ-
 φότεν, οἱ μὲν μᾶλλον οἱ δ' ἦτιον αἰολίζοντες· σχεδὸν
 10 δέ τι καὶ νῦν κατὰ πόλεις ἄλλοι ἄλλως διαλέγονται, δο-
 κούσι δὲ θεωρεῖν ἅπαντες διὰ τὴν συμβᾶσαν ἐπικρά-
 τειαν. τοσαῦτα μὲν οὖν τὰ τῶν Ἑλλήνων ἔειπεν καὶ οὗ—C.334
 τως, ὥς τύφω λέπειν, ἀφανισμένα. λέγωμεν δὴ διαλα-
 βόντες ὃν χρεὶ τρόπον τῇ τάξει περὶ αὐτῶν.

Ἐφορος μὲν οὖν ἀρχὴν εἶναι τῆς Ἑλλάδος τὴν 3
 15 Ἀκαρνανίαν φησὶν ἀπὸ τῶν ἱσπερίων μερῶν· ταύτην
 γὰρ συνάπτειν πρώτην τοῖς Ἰππειωτικοῖς ἔθνεσιν.
 ἀλλ' ὥσπερ οὗτος τῇ παραλίᾳ μέτρω χρόματος ἐντεν-
 θεν ποιεῖται τὴν ἀρχὴν, ἡγεμονικόν τι τὴν θάλατταν
 κρινῶν πρὸς τὰς τοπογραφίας, ἐπεὶ ἄλλως γ' ἐνεχώρει
 20 κατὰ τὴν Μακεδόνων καὶ Θετταλῶν τὴν ἀρχὴν ἀπο-
 φαίνεσθαι τῆς Ἑλλάδος· οὕτω καὶ ἡμῖν προσήκει ἀπο-
 λουθεῖναι τῇ φύσει τῶν τόπων σύμβουλον ποιεῖσθαι
 τὴν θάλατταν. αὕτη δ' ἐκ τοῦ Σικελικοῦ πελάγους
 προσπεσοῦσα τῇ μὲν ἀναχέεται πρὸς τὸν Κορινθιακὸν
 25 κόλπον, τῇ δ' ἀποτελεῖ χειρρόνησον μεγάλην τὴν Πε-
 λοπόννησον, ἰσθμῷ στενῷ κλειομένην. ἔστι δὲ τὰ δύο
 μέγιστα συστήματα τῆς Ἑλλάδος τό τε ἐνιὸς Ἰσθμοῦ
 καὶ τὸ ἐκτὸς μέχρι τῆς ἐκβολῆς τοῦ Πηνειοῦ· ἔστι δὲ
 καὶ μείζον καὶ ἐπιφανέστερον τὸ ἐνιὸς Ἰσθμοῦ· σχε-

28. περὶ ἐκτὸς: πυλῶν   περὶ Πηνειοῦ: καὶ τοῦτο δ' ἴσθμ.
 τὸ θετταλικόν·

δὸν δὲ τι καὶ ἀκρόπολιν ἔστιν ἡ Πελοπόννησος τῆς
 συμπάσης Ἑλλάδος . . . . . χωρὶς γὰρ τῆς λαμπρότη-
 τος καὶ δυνάμειος τῶν ἐνοικησάντων ἐθνῶν αὐτῇ ἡ
 τῶν τόπων θέσις ὑπογράφει τὴν ἡγεμονίαν ταύτην,
 κόλποις τε καὶ ἄκραις πολλαῖς καὶ τοῖς σημειωθεῖσι- 5
 τοῖς, χειρρονήσοις μεγάλαις, διαπαικισμένῃ, ὧν ἐκ
 διαδοχῆς ἑτέρα τὴν ἑτέραν ἔχει. ἔστι δὲ πρώτη μὲν τῶν
 χειρρονήσων ἡ Πελοπόννησος, ἰσθμῷ κλειομένῃ τετρα-
 ράκοντα σταδίων. δευτέρα δὲ ἡ καὶ ταύτην περιέχουσα,
 ἥς ἰσθμός ἐστιν ὁ ἐκ Παγῶν τῶν Μεγαρικῶν εἰς Νέ- 10
 σαιαν, τὸ Μεγαρεῖον ἑπίνειον, ὑπερβολῇ σταδίων ἑκα-
 τὸν ἑκατοσὶν ἀπὸ θαλάττης ἐπὶ θαλάτταν. τρίτη δ' ἡ
 καὶ ταύτην περιέχουσα, ἥς ἰσθμός ἀπὸ τοῦ μυχοῦ τοῦ
 Κρισαίου κόλπου μέχρι Θερμοπυλῶν· ἡ δ' ἐπινου-
 μένη εὐθείᾳ γραμμῇ ὅσον πεντακοσίων ὀκτὼ σταδίων 15
 τὴν μὲν Βοιωτίαν ἅπασαν ἐντὸς ἀπολαμβάνουσα, τὴν
 δὲ Φωκίαν τέμνουσα λοξὴν καὶ τοὺς Ἑπικνημιδίου.
 τετάρτη δὲ ἡ ἀπὸ τοῦ Ἀμβρακικοῦ κόλπου διὰ τῆς
 Οἰτῆς καὶ τῆς Τραχινίας εἰς τὸν Μαλιακὸν κόλπον κα-
 θήκοντα ἔχουσα τὸν ἰσθμὸν καὶ τὰς Θερμοπύλας, ὅσον 20
 ὀκτακοσίων ὄντα σταδίων· πλείονων δ' ἡ χιλίων ἄλλος
 ἐστὶν ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ κόλπου τοῦ Ἀμβρακικοῦ διὰ Θε-
 ταλῶν καὶ Μακεδόνων εἰς τὸν Θερμαῖον διήκων μυ-
 χόν. ὑπαγορεύει δὲ τινα τάξιν οὐ φανύλην ἢ τῶν χει-
 ρρονήσων διαδοχῇ· δεῖ δ' ἀπὸ τῆς ἐλαχίστης ἄρξασθαι, 25
 ἐπιφανιστάτης δέ.

633
 2 Ἔστι τοίνυν ἡ Πελοπόννησος ὡικυῖα φύλλῳ πλα-
 τάνου τὸ σχῆμα, ἴση σχεδόν τι κατὰ μῆκος καὶ κατὰ
 πλάτος ὅσον χιλίων καὶ τετρακοσίων σταδίων, τὸ μὲν
 ἀπὸ τῆς ἐσπέρας ἐπὶ τὴν ἑω, τοῦτο δ' ἐστὶ τὸ ἀπὸ τοῦ 30
 Χελωνάτα δι' Ὀλυμπίας καὶ τῆς Μεγαλοπολίτιδος ἐπὶ
 Ἰσθμόν· τὸ δ' ἀπὸ τοῦ νότου πρὸς τὴν ἄρκτον, ὃ ἐστὶ

τὸ ἀπὸ Μαλειῶν δι' Ἀρκαδίας εἰς Αἰγιον· ἡ δὲ περίμε-
τρος μὴ κατακολπίζοντι τετρακισχιλίων σταδίων, ὥς
Πολύβιος· Ἀρτιμίδωρος δὲ καὶ τετρακοσίους προστί-
θῃσι· κατακολπίζοντι δὲ πλείους τῶν ἑξακοσίων ἐπὶ
5 τοῖς πεντακισχιλίοις. ὁ δ' Ἰσθμὸς κατὰ τὸν διολκόν,
δι' οὗ τὰ πορθμεῖα ὑπερνωλοῦσιν ἀπὸ τῆς ἑτέρας
εἰς τὴν ἑτέραν θάλατταν, εἰρηται ὅτι τετταράκοντα
σταδίων ἐστίν.

Ἔχουσι δὲ τῆς χειρροῦήσου ταύτης τὸ μὲν ἐσπέριον 2
10 μέρος Ἡλεῖοι καὶ Μεσσηνιοὶ, κλυζόμενοι τῷ Σικελικῷ
πελάγει· προσλαμβάνουσι δὲ καὶ τῆς ἐκατέρωθεν πα-
ραλίας, ἡ μὲν Ἡλεῖα πρὸς ἄρκτον ἐπιστρέφουσα καὶ
τὴν ἀρχὴν τοῦ Κορινθιακοῦ κόλπου μέχρι ἄκρας Ἀρά-
ξου, καθ' ἣν ἀντίπορθμός ἐστιν ἡ τε Ἀκαρνανία καὶ
15 αἱ προκείμεναι νῆσοι, Ζάκυνθος καὶ Κεφαλληνία καὶ
Ἰθάκη καὶ [αἱ] Ἐχινάδες, ὧν ἐστὶ καὶ τὸ Δουλίχιον· τῆς
δὲ Μεσσηνίας τὸ πλεόν ἀντιγγμένον πρὸς νότον καὶ τὸ
Λιβυκὸν πέλαγος μέχρι τῶν καλουμένων Θυριδίων
πλησίον Ταινάρου. ἐξῆς δὲ μετὰ μὲν τὴν Ἠλείαν ἐστὶ
20 τὸ τῶν Ἀχαιῶν ἔθνος πρὸς ἄρκτους βλέπον καὶ τῷ Κο-
ρινθιακῷ κόλπῳ παρατείνον, τελευταῖα δ' εἰς τὴν Σι-
κυωνίαν· ἐντεῦθεν δὲ Σικυῶν καὶ Κόρινθος ἐκδέχε-
ται μέχρι τοῦ Ἰσθμοῦ· μετὰ δὲ τὴν Μεσσηνίαν ἡ Λα-
κωνικὴ καὶ ἡ Ἀργεῖα, μέχρι τοῦ Ἰσθμοῦ καὶ αὕτη· κόλ-
25 ποι δ' εἰσὶν ἐνταῦθα ὅ τε Μεσσηνιακὸς καὶ ὁ Λακωνι-
κὸς καὶ τρίτος ὁ Ἀργολικὸς, τέταρτος δ' ὁ Ἑρμιονικὸς
καὶ Σαρωνικὸς (οἱ δὲ Σαλαμινιακὸν καλοῦσιν), ὧν τοὺς
μὲν ἡ Λιβυκὴ τοὺς δ' ἡ Κρητικὴ θάλαττα πληροὶ καὶ
τὸ Μυρτώον πέλαγος· τινὲς δὲ καὶ τὸν Σαρωνικὸν πό-
30 ρον [ἢ] πέλαγος ὀνομάζουσι. μέση δ' ἐστὶν ἡ Ἀρκαδία
πᾶσιν ἐπικειμένη καὶ γειτνιαῖσα τοῖς ἄλλοις ἔθνεσιν.

Ὁ δὲ Κορινθιακὸς κόλπος ἄρχεται μὲν ἀπὸ τῶν 3
ΣΤΡΑΒΟ II. 6.

ἐκβολῶν τοῦ Εὐήνου (τινὲς δὲ φασιν τοῦ Ἀχελώου τοῦ
 ὀρίζοντος Ἀκαρνανας καὶ τοὺς Αἰτωλοὺς) καὶ τοῦ Ἀρά-
 ξου. ἐνταῦθα γὰρ πρῶτον ἀξιόλογον συναγωγὴν λαμ-
 βάνουσι πρὸς ἀλλήλας αἱ ἐκατέρωθεν ἄκται· προτοῦ-
 σαι δὲ πλέον τελείως συμπίπτουσι κατὰ τὸ Ῥίον καὶ 5
 τὸ Ἀντίρριον, ὅσον θὴ πέντε σταδίων ἀπολείπουσαι
 πορθρόν. ἔστι δὲ τὸ μὲν Ῥίον τῶν Ἀχαιῶν ἀλιευνῆς
 ἄκρα, θρεπανοιδῇ τινα ἐπιστροφὴν εἰς τὸ ἐντὸς ἔχον-
 C.336σκα· καὶ δὴ καὶ καλεῖται Ἀρέπανον· κείται δὲ μεταξὺ
 Πατρῶν καὶ Αἰγίου Ποσειδῶνος ἱερὸν ἔχουσα· τὸ δ' 10
 Ἀντίρριον ἐν μεθορίois τῆς Αἰτωλίας καὶ τῆς Λοκρίδος
 ἴδρυται, καλοῦσι δὲ [καὶ] Μολύνριον Ῥίον. εἰς ἐντεῦ-
 θεν διώσεται πάλιν ἢ παραλίᾳ μετρίως ἐκατέρωθεν,
 προελθοῦσα δ' εἰς τὸν Κρισαῖον κόλπον ἐνταῦθα τε-
 λευτῇ, κλειομένη τοῖς προσισπερίois τῆς Βοιωτίας καὶ 15
 τῆς Μιγαρικῆς τερμόsin. ἔχει δὲ τὴν περίμετρον ὁ
 Κορινθιακὸς κόλπος ἀπὸ μὲν τοῦ Εὐήνου μέχρι Ἀρά-
 ξου σταδίων διςχιλίων διακοσίων τριάκοντα· εἰ δ' ἀπὸ
 τοῦ Ἀχελώου, πλεονάζει ἂν ἑκατὸν πον σταδίοις. ἀπὸ
 μέντοι Ἀχελώου ἐπὶ τὸν Εὐήνον Ἀκαρνανές εἰσιν, εἰδ' 20
 ἔξῃς ἐπὶ τὸ Ἀντίρριον Αἰτωλοί, τὸ δὲ λοιπὸν μέχρι
 Ἰσθμοῦ Φωκίων ἔστι καὶ Βοιωτῶν καὶ τῆς Μιγαρίδος,
 στάδιοι χίλιοι ἑκατὸν εἰκοσι ὄντων δέοντες· ἢ δὲ ἀπὸ
 τοῦ Ἀντιρρίου μέχρι Ἰσθμοῦ θάλαττα . . . Ἀλκυονίς
 καλεῖται, μέρος οὐσα τοῦ Κρισαίου κόλπου· ἀ[πὸ δὲ 25
 τοῦ] Ἰσθμοῦ ἐπὶ τὸν Ἀραξον τριάκοντα ἐπὶ τοῖς [χι-
 λίοις]. ὥς μὲν δὴ τύπῳ εἰπεῖν τοιαύτη τις καὶ τοσαύτη
 ἢ τῆς Πελοποννήσου θείσις καὶ τῆς ἀντιπόρθμου γῆς
 μέχρι τοῦ μυχοῦ, τοιοῦτος δὲ καὶ ὁ μεταξὺ ἀμφοῖν κόλ-
 πος. εἰτα καθ' ἕκαστα ἐροῦμεν, τὴν ἀρχὴν ἀπὸ τῆς 30
 Ἠλείας ποιησάμενοι.

3 Νῦν μὲν δὴ πᾶσαν Ἠλείαν ὀνομάζουσι τὴν μεταξὺ

Ἀχαιῶν τε καὶ Μεσσηνίων παραλίαν, ἀνέχουσιν εἰς
 τὴν μεσόγαιαν τὴν πρὸς Ἀρκαδίᾳ τῇ κατὰ Φολόην
 καὶ Ἀζάνας καὶ Παρρυσίους. τοῦτο δὲ τὸ παλαιὸν εἰς
 πλείους δυναστείας διήρθητο, εἰς εἰς δύο, τὴν τε τῶν
 5 Ἐπειῶν καὶ τὴν ὑπὸ Νέστορι τῷ Νηλῆως· καθάπερ
 καὶ Ὀμηρος εἰρηκε, τὴν μὲν τῶν Ἐπειῶν ὀνομάζων
 Ἥλιον, „ἡδὲ παρ' Ἥλιδα δῖαν, ὅθι κρατεῖουσιν Ἐπειοί,“
 τὴν δ' ὑπὸ τῷ Νέστορι Πύλον, δι' ἧς τὸν Ἀλφειὸν ῥέειν
 φησιν, „Ἀλφειοῦ, ὅς τ' εὐρὺν ῥέει Πυλίων διὰ γαίης.“
 10 Πύλον μὲν οὖν καὶ πόλιν οἶδεν ὁ ποιητής „οἱ δὲ Πύ-
 „λον, Νηληῖος ἐκτείνμενον πολίεθρον, ἴξον.“ οὐ διὰ
 τῆς πόλεως δὲ οὐδὲ παρ' αὐτὴν ῥέει ὁ Ἀλφειός, ἀλλὰ
 παρ' αὐτὴν μὲν ἔτερος, ὃν οἱ μὲν Ἰαμισὸν οἱ δὲ Ἀμα-
 θον καλοῦσιν, ἐφ' οὗ καὶ ὁ Πύλος Ἡμαθόεις εἰρήσθαι
 15 οὗτος δοκεῖ, διὰ δὲ τῆς χώρας τῆς Πυλίας ὁ Ἀλφειός.

Ἥλις δὲ ἡ νῦν πόλις οὐπω ἐκτιστο καθ' Ὀμηρον, 2
 ἀλλ' ἡ χώρα κομηθὸν φέκετο· ἐκαλεῖτο δὲ κοίλη Ἥλις
 ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος· τοιαύτη γὰρ ἦν ἡ πλείστη καὶ
 ἀρίστη· ὅψε δὲ ποτα συνῆλθον εἰς τὴν νῦν πόλιν Ἥλιον.
 20 μετὰ τὰ Περσικά, ἐκ πολλῶν δήμων. σχεδὸν δὲ καὶ
 τοὺς ἄλλους τόπους τοὺς κατὰ Πελοπόννησον πλὴν
 ὀλίγων, οὓς κατέλεξεν ὁ ποιητής, οὐ πόλεις ἀλλὰ χώ- C.337
 ρας νομίζειν [δεῖ], συστήματα δὲ δήμων ἔχουσιν ἐκάστην
 πλείω, ἐξ ὧν ὕστερον αἱ γνωρίζομεναι πόλεις συνεκί-
 25 σθησαν, οἷον τῆς Ἀρκαδίας Μαντίνεια μὲν ἐκ πάντε
 δήμων ὑπ' Ἀργείων συνεκίσθη, Τεγέα δ' ἐξ ἐννέα, ἐκ
 τοσούτων δὲ καὶ Ἡραία ὑπὸ Κλεομβρότου ἢ ὑπὸ
 Κλεωνύμου· ὥς δ' αὖτως Αἰγίου ἐξ ἑπτὰ ἢ ὀκτὼ δή-
 μων συνεκίσθη, Πάτραι δὲ ἐξ ἑπτά, Λύμη δὲ ἐξ
 30 ὀκτώ· οὕτω δὲ καὶ ἡ Ἥλις ἐκ τῶν περριοικίδων συνε-
 κίσθη· μία τούτων προσκτισ . . . . . Ἀγριάδες. ῥέει
 δὲ διὰ τῆς πόλεως ὁ Πηνειὸς ποταμὸς παρὰ τὸ γυνά-

σιον αὐτῆς· ἐπραξάν τε τοῦτο Ἥλαιοι χρόνοις ὕστερον πολλοῖς τῆς εἰς αὐτοὺς μεταστάσεως τῶν χωρίων τῶν ὑπὸ τῷ Νέστορι.

- 3 Ἦν δὲ ταῦτα ἢ τε Πισάτις, ἣς ἡ Ὀλυμπία μέρος, καὶ ἡ Τριφυλία καὶ ἡ τῶν Καυκῶνων. Τριφύλιοι δ' ὁ ἐκλήθησαν ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος, ἀπὸ τοῦ τρία φύλα συνελθλυθέναι, τὸ τε τῶν ἀπ' ἀρχῆς Ἐπειῶν καὶ τὸ τῶν ἐποικησάντων ὕστερον Μινυῶν καὶ τὸ τῶν ὕστατα ἐπικρατησάντων Ἠλείων· οἱ δ' ἀντὶ τῶν Μινυῶν Ἀρκάδας φασίν, ἀμφισβητήσαντες τῆς χώρας πολλάκις, 10 ἀπ' οὗ καὶ Ἀρκαδικὸς Πύλος ἐκλήθη ὁ αὐτὸς καὶ Τριφυλιακός. Ὅμηρος δὲ ταύτην ἄπασαν τὴν χώραν μέγχι Μισσηύης καλεῖ Πύλον ὁμωνύμως τῇ πόλει. ὅτι δὲ διώριστο ἡ κοίλη Ἥλις ἀπὸ τῶν ὑπὸ τῷ Νέστορι τόπων, ὁ τῶν νεῶν κατάλογος δηλοῖ τοῖς τῶν ἡγεμό- 15 νων καὶ τῶν κατοικιῶν ὀνόμασι. λέγω δὲ ταῦτα συμβάλλων τὰ τε νῦν καὶ τὰ ὑφ' Ὅμηρου λεγόμενα· ἀνάγκη γὰρ ἀντεξετάζεσθαι ταῦτα ἐκείνοις διὰ τὴν τοῦ ποιητοῦ δοῦσαν καὶ συντροφίαν πρὸς ἡμᾶς, τότε νομίζοντος ἐκάστου κατορθοῦσθαι τὴν παροῦσαν πρόθε- 20 σιν, ὅταν ἢ μηδὲν ἀντιπίκτον τοῖς οὕτω σφόδρα πιστευθεῖται περὶ τῶν αὐτῶν λόγοις· δεῖ δὲ τὰ τε ὄντα λέγειν καὶ τὰ τοῦ ποιητοῦ παρατιθέντας ἐφ' ὅσον προσήκει προσσκοπεῖν.

- 4 Ἔστι δὲ τις ἄκρα τῆς Ἠλείας πρόσβορος ἀπὸ ἐξή- 25 κοντα Δύμης Ἀχαϊκῆς πόλεως Ἄραξος. ταύτην μὲν οὖν ἀρχὴν τίθιμιν τῆς τῶν Ἠλείων παραλίας· μετὰ δὲ ταύτην εἶσθιν ἐπὶ τὴν ἐσπέραν προλοῦσι τὸ τῶν Ἠλείων ἐπίνειον ἢ Κυλλήνη, ἀνάβασιν ἔχουσα ἐπὶ τὴν νῦν πόλιν ἑκατὸν καὶ εἰκοσι σταδίων. μέμνηται δὲ τῆς Κυλ- 30 λήνης ταύτης καὶ Ὅμηρος λέγων ὕδρον Κυλλήνιον ἀρχὸν Ἐπειῶν. οὐ γὰρ ἀπὸ τοῦ Ἀρκαδικοῦ ὄρους ὄντα

- ἔμελλεν ἡγεμόνα τῶν Ἑπειῶν ἀποφῆναι· ἔστι δὲ κόμη
μετρία, τὸν Ἀσκληπιδὸν ἔχουσα τὸν Κολώντου, θαυμα-
στὸν ἰδεῖν ξόανον ἐλεφάντινον. μετὰ δὲ Κυλλήνην
ἀκρωτήριόν ἐστιν ὁ Χελωνάτας, δυσμικώτατον τῆς Πε-
λοποννήσου σημείον. πρόκειται δ' αὐτοῦ νησίον καὶ C.339
βραχία ἐν μεθορίοις τῆς τε κοίτης Ἡλιδος [καὶ τῆς]
Πισατῶν, ὅθεν εἰς Κεφαλληνίαν πλέοντι εἰσεῖν οὐ
πλεῖους σταδίοι ὀγδοήκοντα. αὐτοῦ δέ που καὶ ὁ Ἑλί-
σων ἢ Ἑλίσσα φεῖ ποταμὸς ἐν τῇ λεγόμενῃ μεθορίᾳ.
- 10 Μεταξὺ δὲ τοῦ Χελωνάτα καὶ τῆς Κυλλήνης ὁ τε 5
Πηνειὸς ἐκδίδωσι ποταμὸς καὶ ὁ Σελλήεις ὑπὸ τοῦ ποιη-
τοῦ λεγόμενος, ῥέων ἐκ Φολόης· ἐφ' ᾧ Ἐφύρα πόλις,
ἐτέρα τῆς Θεσπρωτικῆς καὶ Θετταλικῆς καὶ τῆς Κορίν-
θου, τετάρτη τις ἐπὶ τῇ ὁδῷ καίμενη τῇ ἐπὶ Λασιώνα,
15 ἥτοι ἡ αὐτὴ οὖσα τῇ Βοιωτίᾳ (τὴν γὰρ Οἰνύην οὕτω
καλεῖν εἰώθεαι) ἡ πλησίον ἐκείνης, διέχουσα τῆς
Ἡλείων πόλεως σταδίους ἑκατὸν εἰκοσιν· ἐξ ἧς ἡ τε
Τληπολέμου τοῦ Ἡρακλέους δοκεῖ λέγεσθαι μήτηρ
„τὴν ἄγει“ ἐξ Ἐφύρης ποταμοῦ ἔκτο Σελλήεντος“ (ἐκεῖ
20 γὰρ μᾶλλον αἱ τοῦ Ἡρακλέους στρατεῖαι, πρὸς ἐκεί-
ναις τε οὐδαίς ποταμὸς Σελλήεις), καὶ ὁ τοῦ Μένητος
[Θωράξ] „τὸν ποτε Φυλεὺς ἤγαγεν ἐξ Ἐφύρης ποτα-
μοῦ ἔκτο Σελλήεντος.“ ἐξ ἧς καὶ τὰ φάρμακα τὰ ἀν-
δροφόνα εἰς Ἐφύραν γὰρ ἀφίχθαι [ἢ Ἀθηνᾶ] φησὶ τὸν
25 Ὀδυσσεύς „φάρμακον ἀνδροφόνον διζήμενον, ὅφρα οἱ
„εἴη ἰοὺς χρεῖσθαι“ καὶ τὸν Τηλέμαχον οἱ μνηστῆρες
„ἡὲ καὶ εἰς Ἐφύρην ἐθέλει πίμπραν ἄρουραν εἰσεῖν,
„ὅφρ' ἐνθεν θυμοφθόρα φάρμακ' ἐνείκῃ.“ καὶ γὰρ τὴν
Ἀγέλου θυγατέρα τοῦ τῶν Ἑπειῶν βασιλέως ὁ Νέστωρ
30 ἐν τῇ διηγῆσει τοῦ πρὸς αὐτοὺς πολέμου φαρμακίδα
εἰσάγει „πρῶτος ἐγὼν ἔλον ἄνδρα“ φήσας „Μούλιον
„αἰχμητὴν, γαμβρὸς δ' ἦν Ἀγέαιο, πριεστυάτην δὲ

„θύγατρ' εἶχεν, ἥ τόσα φάρμακα ἤδη, ὅσα τρέφει εὐ-
 „ροῖα χθών.“ Ἰστί δὲ καὶ περὶ Σικυῶνα Σελλήεις πο-
 ταμὸς καὶ Ἐφύρα πλησίον κώμη, καὶ ἐν τῇ Ἀγραία τῆς
 Αἰτωλίας Ἐφύρα κώμη, οἱ δ' ἀπ' αὐτῆς Ἐφυροὶ καὶ
 ἄλλοι οἱ Περραιβῶν πρὸς Μακεδονίαν, οἱ Κραννώ-
 νιοι, καὶ οἱ Θεσπρωτικοὶ οἱ ἐκ Κιχύρου τῆς πρότερον
 Ἐφύρας.

- 6 Ἀπολλόδωρος δὲ διδάσκων ὃν τρόπον ὁ ποιητὴς
 εἰσθε διαστέλλισθαι τὰς ὁμωνυμίας, ὅλον ἐπὶ τοῦ Ὀρ-
 χομανοῦ τὸν μὲν Ἀρκαδικὸν πολύμηλον καλῶν τὸν δὲ 10
 Βοιωτικὸν Μινύειον, καὶ Σάμον Θρηκίην συντιθεῖς
 C.339 „μεσσηγύς τε Σάμοιο καὶ Ἴμβρου,“ ἵνα χωρίσῃ ἀπὸ
 τῆς Ἰωνικῆς, οὕτω φησὶ καὶ τὴν Θεσπρωτικὴν Ἐφύ-
 ραν διαστέλλισθαι τῷ τε „τηλόθεν“ καὶ τῷ „ποταμοῦ
 „ἀπο Σελλήεντος.“ ταῦτα δ' οὐχ ὁμολογεῖ τοῖς ὑπὸ τοῦ 15
 Σκηψίου Δημητρίου λεγομένοις, παρ' οὗ μεταφέρει τὰ
 πλεῖστα. ἐκεῖνος γὰρ οὐ φησιν εἶναι Σελλήεντα ἐν
 Θεσπρωτοῖς ποταμόν, ἀλλ' ἐν τῇ Ἠλείᾳ παρὰ τὴν ἐκεῖ
 Ἐφύραν, ὥς προείπομεν. τοῦτό τε οὖν εἰρηκε σκέψεως
 θεόμενον καὶ περὶ τῆς Οἰχαλίας ὅτι φησὶν οὐ μίᾳς οὐ- 20
 σης, μίαν εἶναι πόλιν Εὐρύτου Οἰχαλιῆος· ὅλην οὖν
 ὅτι τὴν Θετταλικὴν, ἐφ' ἧς φησιν „οἱ τ' ἔχον Οἰχαλὴν,
 „πόλιν Εὐρύτου Οἰχαλιῆος.“ τίς οὖν ἐστὶν ἐξ ἧς ὁρ-
 μηθέντα αἱ Μοῦσαι κατὰ Δώριον „ἀντόμεναι Θάμν-
 „ριν τὸν Θρήικα παῦσαν ἀοιδῆς;“ εἰ μὲν γὰρ ἡ Θεττα- 25
 λικὴ, οὐκ εὖ πάλιν ὁ Σκῆψιος Ἀρκαδικὴν τινα λέγων,
 ἣν νῦν Ἀνδανίαν καλοῦσιν· εἰ δ' οὗτος εὖ, καὶ ἡ Ἀρ-
 καδικὴ πόλις Εὐρύτου εἴρηται, ὥστ' οὐ μίαν μόνον·
 ἐκεῖνος δὲ μίαν φησὶ.

25. ποὶ ἀοιδῆς· φησὶ γάρ „Οἰχαλίηθεν ἰόντα παρ' Εὐ-
 ρεῖου Οἰχαλιῆος.“

Μεταξὺ δὲ τοῦ Πηνειοῦ καὶ τῆς Σελλήεντος ἐκ- 7
 βολῆς Πύλος ἔκειτο κατὰ τὸ Σκόλλιον, οὐχ ἡ τοῦ
 Νέστορος πόλις, ἀλλ' ἑτέρα τις, ἥ πρὸς τὸν Ἀλφειὸν
 οὐδὲν ἔστι κοινὸν ἡμα, οὐδὲ πρὸς τὸν Παμισόν, εἴτε
 5 Ἀμαθὸν χρὴ καλεῖν. βιάζονται δ' ἔνιοι μνηστεινόμενοι
 τὴν Νέστορος δόξαν καὶ τὴν εὐγένειαν· τριῶν γὰρ Πύ-
 λων ἱστορουμένων ἐν Πελοποννήσῳ — καθότι καὶ τὸ
 ἔπος εἰρηται τοῦτι „ἔστι Πύλος πρὸ Πύλοιο· Πύλος γε
 10 μὲν ἔστι καὶ ἄλλος“ — τούτου τε καὶ τοῦ Λαερτιάδεω
 τοῦ ἐν τῇ Τριφυλίᾳ καὶ τῇ Πισάτιδι, τρίτου δὲ τοῦ
 Μεσσηνιακοῦ τοῦ κατὰ Κορυφάσιον, ἕκαστοι τὸν παρὰ
 σφισιν ἡμαθόεντα πειρῶνται δεικνύναι, καὶ τὴν τοῦ
 Νέστορος πατρίδα τοῦτον ἀποφαίνουσιν. οἱ μὲν οὖν
 15 πολλοὶ τῶν νεωτέρων καὶ συγγραφῶν καὶ ποιητῶν
 Μεσσηνίον φασὶ τὸν Νέστορα, τῷ σωζομένῳ μέχρι εἰς
 αὐτοὺς προστιθέμενοι· οἱ δ' Ὀμηρικώτεροι τοῖς ἔκασιν
 ἀκολουθοῦντες τοῦτον εἶναι φασὶ τὸν τοῦ Νέστορος
 Πύλον, αὐτὴν τὴν χώραν διέξεισιν ὁ Ἀλφειὸς· διέξεισι δὲ
 τὴν Πισάτιν καὶ τὴν Τριφυλίαν. οἱ δ' οὖν ἐκ τῆς κοί-
 20 λης Ἥλιδος καὶ τοιαύτην φιλοτιμίαν προστίθεισαν τῷ
 παρ' αὐτοῖς Πύλῳ, καὶ γνωρίσματα δεικνύντες Γέρη-
 νον τόπον καὶ Γέραντα ποταμὸν καὶ ἄλλον Γεράμιον,
 εἰτ' ἀπὸ τούτων ἐπιθέτως Γερήμιον εἰρήσθαι πιστού-
 25 μενοι τὸν Νέστορα. τοῦτο δὲ ταῦτό καὶ οἱ Μεσσηνιοὶ
 πεποιήκασι, καὶ πιθανώτεροί γε φαίνονται· μᾶλλον
 γὰρ γνώριμά φασιν εἶναι τὰ παρ' ἐκείνοις Γέρηνα,
 συνοικουμένην ποτὲ εὖ. τοιαῦτα μὲν τὰ περὶ τὴν κοί-
 λην Ἥλιν ὑπάρχοντα νυνί.

Ὁ δὲ ποιητὴς εἰς τέταρα μέρη διελὼν τήνδε τὴν 8
 30 χώραν, τέταρας δὲ καὶ τοὺς ἡγεμόνας εἰπών, οὐ σα-
 φῶς εἰρηκεν „οἱ δ' ἄρα Βουπράσιόν τε καὶ Ἥλιδα διὰν
 „ἔναιον, ὅσσον ἔφ' Ἑρμίνην καὶ Μύρσινος ἰσχυρόσσα

„πέτρῃ τ' Ὀλενῇ καὶ Ἀλείσιον ἐντὸς ἔργει, τῶν αὐ-
 „τέσσαρες ἀρχοὶ ἔσαν, δέκα δ' ἀνδρὶ ἐκάστῳ νῆες,
 „ἔποντο θοαί· πολέες δ' ἔμβαινον Ἐπειοί.“ τῷ μὲν
 γὰρ Ἐπειοὺς ἀμφοτέρους προσαγορεύειν τοὺς τε Βου-
 πρασίους καὶ τοὺς Ἠλείους, Ἠλείους δὲ μηκέτι καλεῖν ὅ-
 τοὺς Βουπρασίους, οὐ τὴν Ἠλείαν δόξειεν ἂν εἰς τέτ-
 ταρα μέρη διαιρεῖν, ἀλλὰ τὴν τῶν Ἐπειῶν, ἣν εἰς δύο
 μέρη διεῖλε πρότερον· οὐδ' ἂν μέρος εἴη τῆς Ἠλίδος
 τὸ Βουπράσιον, ἀλλὰ τῶν Ἐπειῶν μᾶλλον. ὅτι γὰρ
 Ἐπειοὺς καλεῖ τοὺς Βουπρασίους, δῆλον „ὥς ὅποτε 10
 „κρίνυντ' Ἀμαρυγκία θάπτον Ἐπειοὶ Βουπρασίῳ.“
 πάλιν δὲ τῷ συγκαταριθμεῖσθαι Βουπρασίων τε καὶ
 Ἠλίδι διὰν λέγοντα, εἰς εἰς τέσσαρες διαιρεῖν μερίδας,
 ὥς ἂν κοινῇ δοκεῖ τῷ τε Βουπρασίῳ καὶ τῇ Ἠλίδι αὐ-
 τὰς ὑποτάττειν. ἦν δ', ὥς ἔοικε, κατοικία τῆς Ἠλείας 15
 τὸ Βουπράσιον ἀξιόλογος, ἢ νῦν οὐκέτ' ἐστίν· ἢ δὲ
 χώρα καλεῖται μόνον οὕτως ἢ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῆς ἐπὶ Δύ-
 μῃν ἐκ Ἠλίδος τῆς νῦν πόλεως. ὑπολάβει δ' ἂν τις καὶ
 ὑπεροχὴν τινα ἔχειν τότε τὸ Βουπράσιον παρὰ τὴν
 Ἠλιν, ὥσπερ καὶ οἱ Ἐπειοὶ παρὰ τοὺτους· ὕστερον δ' 20
 αὐτ' Ἐπειῶν Ἠλεῖοι ἐκλήθησαν. καὶ τὸ Βουπράσιον
 μὲν δὴ μέρος ἦν τῆς Ἠλίδος. ποιητικῶς δέ τινα σχήματι
 συγκαταλέγειν τὸ μέρος τῷ ὅλῳ φασὶ τὸν Ὅμηρον, ὥς
 τὸ „ἂν' Ἑλλάδα καὶ μέσον Ἄργος“ καὶ „ἂν' Ἑλλάδα
 τε Φθίην τε“ „Κουρήτις τ' ἰμάχοντο καὶ Αἰτωλοί“ „οἱ 25
 δ' ἐκ Δουλιχίου Ἐχινάων δ' ἰεράων.“ καὶ γὰρ τὸ Δου-
 λίκιον τῶν Ἐχινάδων. χρῶνται δὲ καὶ οἱ νεώτεροι.
 Ἰακῶναξ μὲν „Κυπρίων βέκος φαροῦσι καὶ Ἀμαθου-
 „σίῳν πυρόν.“ Κύπριοι γὰρ καὶ οἱ Ἀμαθούσιοι· καὶ

11. πρὸς Βουπρασίῳ· τὸ δὲ Βουπράσιον εἶναι τινα χώραν
 τῆς Ἠλείας, κατοικίαν οὐκ ἔχουσαν ὁμῶς ὅμοιον· νοεῖ φαίνεται
 τῆς Ἠλίδος ἂν μέρος καὶ τοῦτο.

Ἀλκμάν δὲ „Κύαρον λιμερτάν λιποῖσα καὶ Πάφον πε-
 „ριφρόταν“ καὶ Δισχύλος „Κύαρον Πάφον τ' ἔχουσα. 341
 „πάντα κλήρον.“ εἰ δ' οὐκ εἰρηκεν Ἠλείους τοὺς Βου-
 πρασίους, οὐδ' ἄλλα πολλὰ τῶν ὄντων, φήσομεν· ἀλλὰ
 5 τοῦτ' οὐκ ἔστιν ἀπόδειξις τοῦ μὴ εἶναι, ἀλλὰ τοῦ μὴ
 εἶπεῖν μόνον.

Ἐκαταῖος δ' ὁ Μιλήσιος ἑτέρους λέγει τῶν Ἠλείων 9
 τοὺς Ἐπειούς· τῷ γοῦν Ἡρακλεῖ συστρατεῦσαι τοὺς
 Ἐπειούς ἐπὶ Λύγαν καὶ συνανελεῖν αὐτῷ τὸν τε Λύ-
 10 γίαν καὶ τὴν Ἥλιν· φησὶ δὲ καὶ τὴν Δύμην Ἐπειῶδα
 καὶ Ἀχαιῶδα. πολλὰ μὲν οὖν καὶ μὴ ὄντα λέγουσιν οἱ
 ἀρχαῖοι συγγραφεῖς, συντεθραμμένοι τῷ ψεύδει διὰ
 τὰς μυθογραφίας· διὰ δὲ τοῦτο καὶ οὐχ ὁμολογοῦσι
 πρὸς ἀλλήλους περὶ τῶν αὐτῶν. οὐ μέντοι ἄπιστον
 16 οὐδ' εἰ ποτε διάφοροι ταῖς Ἠλείοις ὄντες οἱ Ἐπειοὶ καὶ
 ἑτεροεθνεῖς εἰς ταῦτό συνήρχοντο κατ' ἐπικράτειαν,
 καὶ κοινὴν ἐνεμον τὴν πολιτείαν· ἐπικράτουν δὲ καὶ
 μέχρι Δύμης. ὁ μὲν γάρ ποιητὴς οὐκ ὠνόμακε τὴν Δύ-
 μην, οὐκ ἀπεικὸς δ' ἐστὶ τότε μὲν αὐτὴν ὑπὸ τοῖς
 20 Ἐπειοῖς ὑπάρχειν, ὕστερον δὲ τοῖς Ἰωσιν, ἢ μηδ' ἐκεί-
 νοις ἀλλὰ τοῖς τὴν ἐκείνων χώραν κατασχοῦσιν Ἀχαι-
 οῖς· τῶν δὲ τετιάρων μερίδων, ὧν ἐντός ἐστι καὶ τὸ
 Βουπρασίον, ἣ μὲν Ὑρμίνη καὶ ἡ Μύρσεινος τῆς Ἠλείας
 ἐστίν, αἱ λοιπαὶ δὲ ἐπὶ τῶν ὄρων ἤδη τῆς Πισατίας,
 25 ὥς οἶονται τινες.

Ὑρμίνη μὲν οὖν πολέχμιον ἦν, νῦν δ' οὐκ ἔστιν· 10
 ἀλλ' ἀκρωτήριον πλησίον Κυλλήνης ὄρεινόν ἐστι, κα-
 λούμενον Ὀρμινὰ ἢ Ὑρμινὰ· Μύρσεινος δὲ τὸ νῦν
 Μυρτοῦντιον, ἐπὶ θάλατταν καθήκουσα κατὰ τὴν ἐκ
 30 Δύμης εἰς Ἥλιν ὁδὸν κατοικία, σταδία τῆς Ἠλείων πό-
 λεως διέχουσα ἑβδομήκοντα. πέτρην δ' Ὀλευνίην εἰκά-
 ζουσι τὴν νῦν Σκόλλιν· ἀνάγκη γὰρ εἰκότα λέγειν, καὶ

τῶν τύπων καὶ τῶν ὀνομάτων μεταβεβλημένων, ἐκεί-
 νου τε μὴ σφόδρα ἐπὶ πολλῶν σαφηνίζοντος· ἐστὶ δ'
 ὄρος πετρώδες κοινὸν Δυμαίων τε καὶ Τριταίων καὶ
 Ἑλίων, ἐχόμενον ἑτέρου τινὸς Ἀρκαδικοῦ ὄρους Λαμ-
 πείας, ὃ τῆς Ἑλίδος μὲν διέσθηκεν ἐκ[ατὸν καὶ] τριά- 6
 κοντα σταδίους, Τριταίας δὲ ἑκατὸν, [καὶ Δύμης] τοὺς
 ἴσους, Ἀχαικῶν πόλει· τὸ δ' Ἀλείσιον ἐστὶ τὸ νῦν
 Ἀλειαῖον, χώρα περὶ τὴν Ἀμφιβολίδα, ἐν ᾗ καὶ κατὰ
 μῆνα ἀγορὰν συνάγουσιν οἱ περίοικοι· καίται δὲ ἐπὶ
 τῆς ὀρεινῆς ὁδοῦ τῆς ἐξ Ἑλίδος εἰς Ὀλυμπίαν· πρότε- 10
 ρον δ' ἦν πόλις τῆς Πισάτιδος, ἄλλοι δ' ἄλλως τῶν ὄρων
 ἐπαλλαττόντων διὰ τὰς τῶν ἡγεμόνων μεταβολάς· τὸ
 δ' Ἀλείσιον καὶ Ἀλειοῦ κολώνην ὃ ποιητὴς καλεῖ
 C341 ὁταν φῇ „μίσφ' ἐπὶ Βουπρασίῳ πολυπύρου βῆσαιμεν
 „ἔκπους πέτρης τ' Ὀλενίης καὶ Ἀλειοῦ ἐνθα κολώνη 15
 „κέκληται.“ ἐπεμβατὼς γάρ διείρασθαι ἴσον τῷ „καὶ
 „ἐνθ' Ἀλειοῦ κολώνη κέκληται.“ ἔνιοι δὲ καὶ ποτα-
 μὸν δεικνύουσιν Ἀλείσιον.

- 11 Λεγομένων δὲ τινῶν ἐν τῇ Τριφυλίᾳ Καυκίωνων
 πρὸς τῇ Μεσσηνίᾳ, λεγομένης δὲ καὶ τῆς Δύμης Καν- 20
 κωνίδος ὑπὸ τινῶν, ὅντος δὲ καὶ ποταμοῦ ἐν τῇ Δυ-
 μαίᾳ μεταξὺ Δύμης καὶ Τριταίας ὃς καλεῖται Καύκιον,
 ζητοῦσι περὶ τῶν Καυκίωνων μὴ διειτοὶ λέγονται, οἱ
 μὲν περὶ τὴν Τριφυλίαν οἱ δὲ περὶ Δύμην καὶ Ἑλίαν
 καὶ τὸν Καύκιον· ἐμβαλλεῖ δ' οὗτος εἰς ἕτερον, ὃς 25
 Τευθείας ἀρσενικῶς καλεῖται, ὁμώνυμος πολίχνῃ τινὶ
 τῶν εἰς τὴν Δύμην συνωκισμένων, πλὴν ὅτι χωρὶς τοῦ
 σίγμα Τευθεία λέγεται θηλυκῶς αὕτη, ἐκτεινόντων τὴν
 ἰσχύτην συλλαβὴν, ὅπου τὸ τῆς * Νεμυθίας Ἀρτέμιδος
 ἱερὸν. ὃ δὲ Τευθείας εἰς τὸν Ἀχιεῶν ἐμβαλλεῖ τὸν 30

κατὰ Λύμην ρέοντα, ὁμώνυμον τῷ κατὰ Ἀκαρνανίαν,
καλούμενον καὶ Πείρον. τοῦ δ' Ἑσιόδου εἰπόντος
„ᾧκει δ' Ὀλεϊτὴν πέτρην ποταμοῖο παρ' ὄχθας εὐρείας
„Πείροιο,“ μεταγράφουσί τινες Πάροιο οὐκ εὖ. οὔτε
3 γὰρ τὴν Λύμην ὀπόθεν Καυκωνίδα εἰρησθαι συμβέ-
βηκε παρλιπεῖν ἄξιον, οὔτε τὸν ποταμὸν ὀπόθεν Καύ-
κων εἰρηται, διὰ τὸ τοὺς Καύκωνας παρέχειν ζήτησιν,
οἳ τινὲς ποτέ εἰσιν, ὅπου φησὶν ἡ Ἀθηναῖα βαδίζειν κατὰ
τὴν τοῦ χρέους κομιδὴν. εἰ γὰρ δὴ δεχοίμεθα τοὺς ἐν
10 τῇ Τριφυλίᾳ λέγεσθαι τοὺς περὶ Αἰπρεῖον, οὐκ οἶδ'
ὅπως πιθανὸς ἐσται ὁ λόγος· διὸ καὶ γράφουσί τινες
„ἐνθα χρεῖός μοι ὀφείλεται Ἥλιδι δῆρ, οὐκ ὀλίγον.“
σαφεσιέραν δ' ἔξει τὴν ἐπίσκεψιν τοῦτο, ἐπαιδᾶν τὴν
ἔξης χώραν περιοδεύσωμεν τὴν τε Πισᾶτιν καὶ τὴν
15 Τριφυλίαν μέχρι τῆς τῶν Μεσσηνίων μεθορίας.

Μετὰ δὲ τὸν Χελωνάταν ὁ τῶν Πισατῶν ἐστίν 12
αἰγιαλὸς πολὺς, εἰτ' ἄκρα Φειά· ἣν δὲ καὶ πολέκην
„Φειᾶς παρ τείχεσσι, Ἰαρδάνου ἀμφὶ ῥέεθρα.“ ἔστι
γὰρ καὶ ποτάμιον πλησίον. ἔνιοι δ' ἀρχὴν τῆς Πισᾶ-C.343
20 τιδὸς τὴν Φειάν φασι· πρόκειται δὲ καὶ ταύτης νησίον
καὶ λιμὴν, ἐνθεν εἰς Ὀλυμπίαν τὸ ἐγγυτάτω ἐκ θαλάτ-
της εἰςὶ στάδιοι ἑκατὸν εἰκοσιν. εἰτ' ἄλλη ἄκρα εὐθύς
ἐπὶ πολὺ προέχουσα ἐπὶ τὴν δύσιν, καθάπερ ὁ Χελω-
νάτας, ἀφ' ἧς πάλιν ἐπὶ τὴν Κεφαλληνίαν στάδιοι ἑκα-
25 τὸν εἰκοσιν. εἰθ' ὁ Ἀλφειὸς ἐκδίδωσι, διέχων τοῦ Χε-

4. ποῖα οὐκ εὖ: περὶ δὲ τῶν Καυκῶνων ζητοῦσι, φησὶν, δαι τῆς Ἀθηναῖς τῆς τῷ Μέντορι ὠραιωμένης ἐν τῇ Ὀδυσσεύει εἰκούσης περὶ τὸν Νίστορα „ἀπὸρ ἠῶθεν μετὰ Καύκωνας με-
„γαθέρους εἰμ', ἐνθα χρεῖός μοι ὀφείλεται, οὗ τι νῦν γε οὐδ'
„ὀλίγον, αὐὸ δὲ τοῦτον. ἐπεὶ τὸν ἔκτεο δαῖμα, πέμπου σὲν δέφορ
„τε καὶ οἴε· δός δ' οἱ Ἰαπύος.“ δοκεῖ σημαίνεσθαι χώρα τις ἐν
τῇ τῶν Ἑπειῶν, ἣν οἱ Καύκωνες εἶχον, ἵταται οὖτως τῶν ἐν τῇ
Τριφυλίᾳ, ἐπεκτείνοντες καὶ μέχρι τῆς Σαρματίας τοῦτον.

λωνάτα σταδίους διακοσίους ὀγδοήκοντα, Ἀράξου δὲ
 πεντακοσίους τετταράκοντα πέντε. φεῖ δ' ἐκ τῶν αὐ-
 τῶν τόπων ἐξ ὧν καὶ ὁ Εὐρώτας· καλεῖται δὲ Ἀσία,
 κώμη τῆς Μεγαλοπολίτιδος, πλησίον ἀλλήλων ἔχουσα
 δύο πηγάς, ἐξ ὧν ῥέουσιν οἱ λεχθέντες ποταμοί· δύ- 5
 ναι δ' ὑπὸ γῆς ἐπὶ συχνοῦς σταδίους ἀνατέλλουσι πάλιν,
 εἰθ' ὁ μὲν εἰς τὴν Λακωνικὴν ὁ δ' εἰς τὴν Πισάτιν
 κατὰγεται. ὁ μὲν οὖν Εὐρώτας κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς
 Βλεμινάτιδος ἀναδείξας τὸ ρεῖθρον, παρ' αὐτὴν τὴν
 Σπάρτην ῥυαὶς καὶ διεξιὼν σὺλῶνά τινα μακρὸν κατὰ 10
 τὸ Ἔλος, αὐτὸ μέμνηται καὶ ὁ ποιητής, ἐκδιδῶσι μεταξὺ
 Γυνθείου τοῦ τῆς Σπάρτης ἐπαινοῦ καὶ Ἀκραίων. ὁ δ'
 Ἀλφειὸς παραλαβὼν τὸν τε Λάδωινα καὶ τὸν Ἐρύμαν-
 θαν καὶ ἄλλους ἀσημοτέρους διὰ τῆς Φοῖβης καὶ τῆς
 Πισάτιδος καὶ Τριφυλίας ἐνεχθεὶς παρ' αὐτὴν τὴν 15
 Ὀλυμπίαν ἐπὶ θάλατταν τὴν Σικελικὴν ἐκπίπτει με-
 ταξὺ Φειᾶς τε καὶ Ἐπιταλίου, πρὸς δὲ τῇ ἐμβολῇ τὸ
 τῆς Ἀλφειωνίας Ἀρτέμιδος ἢ Ἀλφειούσης ἄλσος ἐστὶ
 (λέγεται γὰρ ἀμφοτέρως), ἀπείχον τῆς Ὀλυμπίας εἰς
 ὀγδοήκοντα σταδίους. ταύτῃ δὲ τῇ θεῷ καὶ ἐν Ὀλυμ- 20
 πίᾳ κατ' ἕτος συντελεῖται πανήγυρις, καθάπερ καὶ τῇ
 Ἐλαφίᾳ καὶ τῇ Δαρνίᾳ. μετὰ δ' ἐστὶν ἡ γῆ πᾶσα ἀρ-
 τεμισίων τε καὶ ἀφροδισίων καὶ νυμφαίων ἐν ἄλσεσιν
 ἀνθέων [πλέ]ως τὸ πολὺ διὰ τὴν εὐνδρίαν, συχνὰ δὲ
 καὶ ἑρμεία ἐν ταῖς ὁδοῖς, ποσιδία δ' ἐπὶ ταῖς ἀκταῖς. 25
 ἐν δὲ τῇ τῆς Ἀλφειωνίας ἱερῇ γραφαὶ Κλεάνθους τε
 καὶ Ἀρήγοντος, ἀνδρῶν Κορινθίων, τοῦ μὲν Τροίας
 ἄλωσης καὶ Ἀθηνᾶς γοναί, τοῦ δ' Ἀρτεμις ἀναφερο-
 μένη ἐπὶ γονύς, σφάδρα εὐδύκισμοι.

- 13 Εἶτα τὸ διεῖργον ὅρος τῆς Τριφυλίας τὴν Μακι- 30
 στίαν ἀπὸ τῆς Πισάτιδος· εἰτ' ἄλλος ποταμὸς Χαλκίς
 καὶ κρήνη Κρουνοὶ καὶ κατοικία Χαλκίς, καὶ τὸ Σαμι-

κόν μετὰ ταῦτα, ὅπου τὸ μάλιστα τιμώμενον τοῦ Σα-
 μίου Ποσειδῶνος ἱερὸν· ἔστι δ' ἄλλος ἀγριελαιῶν
 πλέων· ἐπεμiloῦντο δ' αὐτοῦ Μακίστιοι· οὗτοι δὲ καὶ
 τὴν ἐκχειρίαν ἐπήγγελλον, ἣν καλοῦσι Σάμιον· συν-
 5 τελοῦσι δ' εἰς τὸ ἱερὸν πάντες Τριφύλιοι, καὶ τὸ τῆς
 Σκυλλωντίας δὲ Ἀθηνᾶς ἱερὸν τὸ περὶ Σκυλλοῦντα τῶν
 ἐπιφανῶν ἐστίν, Ὀλυμπίας πλησίον κατὰ τὸν φελλῶνα.

Κατὰ ταῦτα δὲ πως τὰ ἱερὰ ὑπέρεκται τῆς θα- 14
 λάττης ἐν τριάκοντα ἢ μικρῷ πλείοσι σταδίοις ὁ Τρι-
 10 φυλιακὸς Πύλος [ὁ] καὶ Ἀσπριεατικός, ὃν καλεῖ ὁ ποιη- C. 344
 τῆς ἡμαθόεντα καὶ παραδίδωσι τοῦ Νίσταρος πατρίδα,
 ὥς ἂν τις ἐκ τῶν ἐπῶν τεκμαίροιτο· εἴτε τοῦ παραρ-
 ρέοντος ποταμοῦ πρὸς ἄρκτον Ἀμαθίου καλουμένου
 πρότερον, ὃς νῦν * Μάμιος καὶ Ἀρκαδικὸς καλεῖται,
 15 ὥστ' ἐντεῦθεν ἡμαθόεντα κεκλησθαι· εἴτε τούτου μὲν
 Παμισσοῦ καλουμένου ὁμωνύμως τοῖς ἐν τῇ Μεσσηνίᾳ
 ὄνσι, τῆς δὲ κάλειως ἀθελον ἐχούσης τὴν ἐτυμολογίαν
 τοῦ ἐπιθέτου· καὶ γὰρ τὸ Ἀμαθώδη τὸν ποταμὸν ἢ τὴν
 χώραν εἶναι ψευδὸς φασί. πρὸς ἧς δ' ἐστὶν ὅρος τοῦ
 20 Πύλου πλησίον ἐπώνυμον Μίνθης, ἣν μυθεύουσι
 παλλακὴν τοῦ Ἰδίου γενομένην πατῆθεσαν ὑπὸ τῆς
 κόρης εἰς τὴν κηπαίαν μίνθην μεταβαλεῖν, ἣν τινες
 ἡθύοσμον καλοῦσι. καὶ δὴ καὶ τέμενός ἐστιν Ἰδίου
 πρὸς τῷ ὄρει τιμώμενον καὶ ὑπὸ Μανιστίων, καὶ Διή-
 25 μητρος ἄλλος ὑπερεκείμενον τοῦ Πυλιακοῦ πεδίου. τὸ
 δὲ πεδίου εὐγείαν ἐστὶ τοῦτο, τῇ θαλάττῃ δὲ συνάψαν
 περρατίνει παρ' ἅπαν τὸ μεταξὺ τοῦ τε Σαμικοῦ καὶ
 ποταμοῦ Νέδας διάστημα. θινώδης δὲ καὶ στενός ἐστιν
 ὁ τῆς θαλάττης αἰγιαλός, ὥστ' οὐκ ἂν ἀπογνοίῃ τις
 30 ἐντεῦθεν ἡμαθόεντα ἀνομάσθαι τὸν Πύλον.

15 Πρὸς ἄρκτον δ' ὁμορα ἦν τῇ Πύλῳ δύο πολίδια Τριφυλιακὰ Ἑπανα καὶ Τυμπανέαι, ὧν τὸ μὲν εἰς Ἥλιον συνωκίσθη τὸ δ' ἔμεινε. καὶ ποταμοὶ δὲ δύο ἐγγὺς ῥέουσιν ὃ τε Δαίλιον καὶ ὁ Ἀχέρων, ἐμβαλλόντες εἰς τὸν Ἀλφειόν. ὁ δὲ Ἀχέρων κατὰ τὴν πρὸς τὸν Ἄιδον οἰκειότητα ὠνόμασται· ἐκτετίμηται γὰρ δὴ σφόδρα τὰ τε τῆς Δήμητρος καὶ τῆς κόρης ἱερὰ ἐνταῦθα καὶ τὰ τοῦ Ἄιδου, τάχα διὰ τὰς ὑπερναντιότητας, ὥς φησιν ὁ Σκῆψιος Δημήτριος. καὶ γὰρ εὐκαρπὺς ἐστὶ καὶ ἐρυσίβην γεννᾷ καὶ θρύον ἢ Τριφυλία· διόπερ 10 αὐτὴ μεγάλης φορᾶς πυκνὰς ἀφορίας γίνεσθαι συμβαίνει κατὰ τοὺς τόπους.

16 Τοῦ δὲ Πύλου πρὸς νότον ἐστὶ τὸ Λεπρεῖον. ἦν δὲ καὶ αὕτη ἡ πόλις ὑπὲρ τῆς θαλάττης ἐν τετραρῖκοντα σταδίοις· μεταξὺ δὲ τοῦ Λεπρείου καὶ τοῦ *Ἀννίου τὸ 15 ἱερὸν τοῦ Σαμίου Ποσειδῶνος ἐστίν, ἑκατὸν σταδίους ἑκατέρου διέχον. τοῦτο δ' ἐστὶ τὸ ἱερὸν ἐν ᾧ καταληφθῆναι φησιν ὁ ποιητὴς ὑπὸ Τηλεμάχου τὴν Θυσίαν συντελοῦντας τοὺς Πυλίους, τοὶ δὲ Πύλον, Νηληῖος, ἐνυκτίμενον πτολίεθρον, ἔχον· τοὶ δ' ἐπὶ θινὶ θαλάσ- 20 σης ἱερὰ ῥέζον, ταύρους παρμέλανας, Ἐνοσίχθονι C.345, κυανοχαίτη. πᾶρεσι μὲν γὰρ τῷ ποιητῇ καὶ πλάττειν τὰ μὴ ὄντα, ὅταν δ' ἡ θυμακόν, ἐφαρμόττειν τοῖς οὖσι τὰ ἔπη καὶ σώζειν τὴν διήγησιν. τὸ δ' ἀπέχεσθαι προσῆκε μᾶλλον. χώραν δ' εἶχαν εὐδαίμονα οἱ Λε- 25 πρεῖται· τούτοις δ' ὁμοροὶ Κυπαρισσιεῖς. ἄμφω δὲ τὰ χωρία ταῦτα Καύκωνες κατέχον, καὶ τὸν Μάμιστον δέ, ὃν τινες Πλατανιστοῦντα καλοῦσιν. ὁμῶνυμον τῇ χώρᾳ [δ'] ἐστὶ τὸ πόλισμα. φασὶ δ' ἐν τῇ Λεπρεατίδι καὶ Καύκωνος εἶναι μνήμα, εἰτ' ἀρχηγέτου τινὸς εἰτ' 30 ἄλλως ὁμωνύμου τῷ ἔθνει.

17 Πυλίου δ' εἰσὶ λόγοι περὶ τῶν Καυκίωνων· καὶ

γὰρ Ἀρκαδικὸν ἔθνος φασί, καθάπερ τὸ Παλασγικόν,
 καὶ πλανητικὸν ἄλλως, ὥσπερ ἐκείνο. Ἱστορεῖ γοῦν ὁ
 ποιητὴς καὶ τοῖς Τρωσὶν ἀφικμένους συμμάχους, πό-
 5 θεν δ' οὐ λίγη· δοκοῦσι δ' ἐκ Παφλαγονίας· ἐκεῖ γὰρ
 5 ὀνομάζουσι Καυκωνιάτας τινὰς Μαρνανδυνοὺς ὁμό-
 ρους, οἳ καὶ αὐτοὶ Παφλαγόνες εἰσὶ. μνησθῆσόμεθα
 δ' αὐτῶν ἐπὶ πλείον, ὅταν εἰς ἐκείνον περιστῇ τὸν τό-
 πον ἢ γραφῇ. νυνὶ δὲ περὶ τῶν ἐν τῇ Τριφυλίᾳ Καυ-
 κώνων εἶτι καὶ ταῦτα προσιστορητέον. οἳ μὲν γὰρ καὶ
 10 ὅλην τὴν νῦν Ἑλλάδα ἀπὸ τῆς Μεσσηνίας μέχρι Λύ-
 μης Καυκωνίαν λιχθῆναί φασιν· Ἀντίμαχος γοῦν καὶ
 Ἐπειοὺς καὶ Καύκωνας ἅπαντας προσαγορεύει. τινὲς
 δὲ ὅλην μὲν μὴ κατασχεῖν αὐτοὺς, δέχα δὲ μεμερι-
 σμένους οἰκεῖν, τοὺς μὲν πρὸς τῇ Μεσσηνίᾳ κατὰ
 15 τὴν Τριφυλίαν τοὺς δὲ πρὸς τῇ Λύμῃ κατὰ τὴν Βου-
 πρασίδα καὶ τὴν κοίλῃν Ἑλλιν· Ἀριστοτέλης δ' ἐνταῦ-
 θα μάλιστα οἶδεν ἰδρυμένους αὐτοὺς. καὶ δὴ τοῖς ὑφ'
 Ὅμηρου λεγομένοις ὁμολογεῖ μᾶλλον ἢ ὑστάτη ἀπόφα-
 σις, τό τε ζητούμενον πρότερον λαμβάνει λύσιν. ὁ μὲν
 20 γὰρ Νέστωρ ὑπόκειται τὸν Τριφυλιακὸν οἰκῶν Πύ-
 λον, τὰ τε πρὸς νότον καὶ τὰ ἐσθρινά (ταῦτα δ' εἰσὶ τὰ
 συγκυροῦντα πρὸς τὴν Μεσσηνίαν καὶ τὴν Λακωνι-
 κήν) ὑπ' ἐκείνῳ εἶσιν, ἔχουσι δ' οἱ Καύκωνες, ὥστε
 τοῖς ἀπὸ τοῦ Πύλου βαδίζουσιν εἰς Λακεδαιμόνα ἀνάγ-
 25 κη διὰ Καυκώνων εἶναι τὴν ὁδόν. τὸ δὲ ἱερὸν τοῦ
 Σαμίου Ποσειδῶνος καὶ ὁ κατ' αὐτὸ ὄρμος, εἰς ὃν κα-
 τέχθη Τηλέμαχος, πρὸς δύσιν καὶ πρὸς ἄρκτον ἀπο-
 νεύει. εἰ μὲν τοίνυν οἱ Καύκωνες ἐνταῦθα μόνον οἰ-
 κοῦσιν, οὐ σώζεται τῷ ποιητῇ ὁ λόγος. καλεῖται γὰρ ἡ
 30 μὲν Ἀθηνᾶ κατὰ τὸν Σωτάδην τῷ Νέστορι, τὸν μὲν Τη-
 λέμαχόν εἰς τὴν Λακεδαιμόνα πέμψαι σὺν δῖφρῳ το
 καὶ νῆϊ εἰς τὰ πρὸς ἑω μέρη· αὐτὴ δ' ἐπὶ ναῦν βαδίζει

σθαι νυκτερεύουσα φησιν ἐπὶ τὴν θυρεὸν καὶ εἰς τοῦ-
 πίσω, „ἀτὰρ ἠῶθεν μετὰ Καύκωνας μεγαθύμους“
 πορεύσεσθαι ἐπὶ τὸ χρεῖος πάλιν εἰς τοῦμπροσθεν. τίς
 C.3480ὁ δὲ τρόπος; παρὴν γὰρ τῷ Νέστορι λέγειν ἄλλ' οὐ
 γε Καύκωνες ὑπ' ἐμοὶ εἰσι καὶ πρὸ ὁδοῦ τοῖς εἰς Λακε- 5
 δαίμονα βαδίζουσιν· ὥστε τί οὐ συνοδεύεις τοῖς περὶ
 Τηλέμαχον, ἀλλ' ἀναχωρεῖς εἰς τοῦπίσω; ἄρα δ' οὐ-
 κείον ἦν τῷ βαδίζοντι ἐπὶ χρεῖος κομιδὴν εὐχ ὀλέγον,
 ὥς φησι, πρὸς ἀνθρώπους ὑπὸ τῷ Νέστορι ὄντας, αἰ-
 τήσασθαι τινα παρ' αὐτοῦ βοήθειαν, εἰ τι ἀγνωμονοῖτο 10
 (ὥσπερ εἰωθεῖ) περὶ τὸ συμβόλαιον· οὐ γέρονε δὲ
 τοῦτο. εἰ μὲν τοίνυν ἐνταῦθα μόνον οἰκοῖεν οἱ Καύ-
 κωνες, ταῦτε' ἂν συμβαίνοι τὰ ἄτοπα· μεμερισμένων
 δὲ τινῶν καὶ εἰς τοὺς πρὸς Δύμη τόπους τῆς Ἠλείας,
 ἐκείσε ἂν εἴη λέγουσα τὴν ἐφοδὸν ἡ Ἀθηναῖα, καὶ οὐκ 15
 ἂν ἔτι οὐδ' ἡ εἰς τὴν ναῦν κατάβασις ἔχοι τι ἀπεμφαι-
 νον οὐδ' ὁ τῆς συνοδίας ἀποσπασμός, εἰς τὰναντία
 τῆς ὁδοῦ οὗσης. παραπλησίως δ' ἂν καὶ τὰ περὶ τοῦ
 Πύλου διαπορούμενα τύχοι τῆς προσηκούσης διαίτης
 ἐπελθοῦσι μικρὸν ἔτι τῆς χωρογραφίας μέχρι τοῦ Πύ- 20
 λου τοῦ Μεσσηνιακοῦ.

18 Ἐλέγοντο δὲ Παρωριάται τινὲς τῶν ἐν τῇ Τριφυ-
 λίᾳ κατέχοντες ὄρη περὶ τὸ Λέπρειον καὶ τὸ Μάκιστον
 καθήκοντα ἐπὶ θάλατταν πλησίον τοῦ Σαμιακοῦ πο-
 σείδου. 25

19 Ὑπὸ τοῦτοις ἐστὶν ἐν τῇ περαλίᾳ δύο ἄντρα, τὸ
 μὲν νυμφῶν Ἀνγριάδων τὸ δὲ ἐν ᾧ τὰ περὶ τὰς Ἀ-
 τλαντίδας καὶ τὴν Δαρδάνου γένεσιν. ἐνταῦθα δὲ καὶ
 τὰ ἄλλα τό τε Ἰωναῖον καὶ τὸ Εὐρυκύνδειον. .... τὸ μὲν
 οὐδὲ Σαμικὸν ἐστὶν ἱερὸν, πρότερον δὲ καὶ πόλις Σά- 30
 μος προσαγορευομένη διὰ τὸ ὕψος ἰσως, ἐπειδὴ σά-
 μους ἐκάλουν τὰ ὕψη· τάχα δὲ τῆς Ἀρήνης ἀκρόπολις

ἦν τοῦτο, ἧς ἐν τῷ καταλόγῳ μέμνηται ὁ ποιητής „οἱ
 „ὃς Πύλον τ' ἐνέμοντο καὶ Ἀθήνην ἐρατεινήν.“ οὐ-
 δαμοῦ γὰρ σαφῶς εὐρίσκοντες ἐνταῦθα μάλιστα εἰκά-
 ζουσι τὴν Ἀθήνην, ὅπου καὶ ὁ παρακείμενος Ἄνιγρος
 5 ποταμός, καλούμενος πρότερον Μινυῖος, δίδωσιν οὐ
 μικρὸν σημεῖον· λέγει γὰρ ὁ ποιητής „ἔστι δέ τις πο-
 „ταμός Μινυῖος εἰς ἅλα βάλλων ἐγγύθεν Ἀθήνης.“
 πρὸς γὰρ δὴ τῷ ἄνθρωπῳ τῶν Ἀνιγριάδων νυμφῶν ἔστι
 πηγὴ, ὑπ' ἧς ἔλειον καὶ τιφῶδες τὸ ὑποπίπτον γίνεται
 10 χωρίον· ὑποδέχεται δὲ τὸ πλείστον τοῦ ὕδατος ὁ Ἄνι-
 γρος βαθὺς καὶ ὕψις ὧν ὥστε λιμένας· θινώδης
 δ' ὧν ὁ τόπος ἐξ εἰκοσι σταδίων βαρεῖαν ὁσμήν παρέ-
 χει καὶ τοὺς ἰχθυὺς ἀβρώτους ποιεῖ. μυθεύουσι δ' οἱ
 μὲν ἀπὸ τοῦ τῶν τετραμένων Κενταύρων τινὰς ἐν-
 15 ταῦθ' ἀποκόψασθαι τὸν ἐκ τῆς Τύρας ἰόν, οἱ δ' ἀπὸ
 τοῦ Μελάμποδα τοῖς ὕδασι τούτοις καθαρσίους χρήσα-
 σθαι πρὸς τὸν τῶν Προϊτίδων καθαρισμόν· ἄλφους δὲ C.347
 καὶ λεύκας καὶ λειχῆνας ἴσται τὸ ἐντεῦθεν λουτρόν.
 φασὶ δὲ καὶ τὸν Ἄλφειόν ἀπὸ τῆς τῶν ἄλφων θερα-
 20 πείας οὕτως ὠνομάσθαι. ἐπεὶ οὖν ἦ τε ὑπτιότης τοῦ
 Ἀνίγρου καὶ αἱ ἀνακοπαὶ τῆς θαλάττης μὴν μάλλον
 ἢ φύσιν παρέχουσι τοῖς ὕδασι, * Μινυῖόν φασιν εἰρη-
 σθαι πρότερον, παρατρέφαι δὲ τινὰς τοῦτομα καὶ ἀντ'
 αὐτοῦ ποιῆσαι Μινυῖον. ἔχει δ' ἡ ἐτυμότης καὶ ἄλλας
 25 ἀφορμὰς, εἰτ' ἀπὸ τῶν μετὰ Χλωρίδος τῆς Νέστορος
 μητρὸς ἐλθόντων ἐξ Ὀρχομενοῦ τοῦ Μινυῖου, [εἰτε]
 Μινυῶν, οἱ τῶν Ἀργοναυτῶν ἀπόγονοι ὄντες ἐκ Αἴ-
 μνου μὲν εἰς Δακιδάιμονα ἐξέπεσον ἐντεῦθεν δ' εἰς τὴν
 Τριφυλίαν, καὶ ὤκησαν περὶ τὴν Ἀθήνην ἐν τῇ χώρᾳ
 30 τῇ νῦν Αἰπασίᾳ καλουμένη, οὐκ ἐχούσῃ οὐκέτι τὰ τῶν
 Μινυῶν κτίσματα· ὧν τινὲς μετὰ θῆρα τοῦ Ἀντισίω-
 νος (ἦν δ' οὗτος Πολυνείκους ἀπόγονος) πλεύσαντες

εἰς τὴν μεταξὺ Κυρηναίας καὶ τῆς Κρήτης νῆσον „Καλ-
 „λίστην τὸ πάροιθε, τὸ δ' ὕστερον ὄνομα Θήρην,“
 ὡς φησί Καλλίμαχος, ἐκτίσαν τὴν μητρόπολιν τῆς Κυ-
 ρήνης Θήραν, ὁμώνυμον δ' ἀπέδειξαν τῇ πόλει καὶ τὴν
 νῆσον.

- 20 Μεταξὺ δὲ τοῦ Ἀνίγρου καὶ τοῦ ὄρους, ἐξ οὗ ᾧ, ὁ
 τοῦ Ἰαρδάνου λευμῶν δαίκενται καὶ τάφος· καὶ Ἀχαι-
 αὶ εἰσὶ δὲ πίτραι ἀπότομοι τοῦ αὐτοῦ ὄρους, ὑπὲρ ὧν
 ἡ Σάμος, ὡς ἔφαμεν, γέρονε πόλις· οὐ πάνυ δὲ ὑπὸ
 τῶν τοῦς περίπλους γραψάντων ἡ Σάμος μνημονεύε- 10
 ται, τάχα μὲν γε διὰ τὸ πάλαι πατεσπιάσθαι, τάχα δὲ καὶ
 διὰ τὴν θέσιν. τὸ μὲν γὰρ ποσειδῖον ἐστὶν ἄλσος, ὡς
 εἰρηται, πρὸς τῇ θαλάττῃ· ὑπέρεκειται δ' αὐτοῦ λόφος
 ὑψηλὸς ἐπὶ προσθεν ὧν τοῦ νῦν Σαμικοῦ ἐφ' οὗ ἦν
 ἡ Σάμος, ὥστ' ἐκ θαλάττης μὴ ὁρᾶσθαι. καὶ πεδίον δ' 15
 αὐτόθι καλεῖται Σαμικόν· ἐξ οὗ πλέον ἂν τις τεκμαί-
 ροιτο ὑπάρξαι ποτὲ πόλιν τὴν Σάμον. καὶ ἡ Ραδίνη
 δὲ ἦν Σησίχορος ποιῆσαι δοκεῖ (ἥς ἀρχὴ „ἄγε Μοῦ-
 „σα λέγει“, ἄρξον ἀοιδᾶς, Ἐρατῶ, νόμους Σαμίων περὶ
 „παίδων ἐρατῆ φθιγγομένην λύρα“) ἐντεῦθεν λέγει 20
 τοὺς παῖδας. ἐκδοθεῖσαν γὰρ τὴν Ραδίνην εἰς Κόριν-
 θον τυράννῳ φησὶν ἐκ τῆς Σάμου πλεῦσαι πνέοντας
 ξιφύρου, οὐ δῆπουθεν τῆς Ἰωνικῆς Σάμου· [τῷ] δ'
 αὐτῷ ἀνέμῳ καὶ ἀρχιθέωρον εἰς Λεπρούς [τὸν ἀδ]ελ-
 φὸν αὐτῆς ἐλθεῖν καὶ τὸν ἀνιψιὸν ἐρῶντα αὐτῆς ἄρ- 25
 ματι εἰς Κόρινθον ἐχορμῆσαι παρ' αὐτήν· ὃ τε τυράν-
 νος κτείνας ἀμφοτέρους ἄρματι ἀποπέμψει τὰ σώματα,
 μεταγνοὺς δ' ἀνακαλεῖ καὶ θάπτει.

- C.348 Ἀπὸ δὲ τοῦ Πύλου τούτου καὶ τοῦ Λεπρείου τε-
 21 τρακοσίων που σταδίων ἐστὶ διάστημα ἐπὶ τὴν Μεσση- 30

νιακὴν Πύλον καὶ τὸ Κορυφάσιον ἐπὶ θαλάττῃ κείμενα
 φρούρια, καὶ τὴν παρακειμένην Σφαγίαν νῆσον, ἀπὸ
 δὲ Ἀλφειοῦ ἑπτακοσίων πεντήκοντα, ἀπὸ δὲ τοῦ Χε-
 λωνάτα χιλίων τριάκοντα. ἐν δὲ τῷ μεταξὺ τὸ τε τοῦ
 5 Μακιστίου Ἡρακλείου ἱερὸν ἐστὶ καὶ ὁ Ἀκίδων ποτα-
 μός. ῥεῖ δὲ παρὰ τάφον Ἰαρδάνου καὶ Χάαν πόλιν ποτὲ
 ὑπάρξασαν πλησίον Λεπρέου, ὅπου καὶ τὸ παῖδιον τὸ
 Αἰτιάσιον. περὶ ταύτης δὲ τῆς Χάας γενέσθαι φασὶν
 ἔνιοι τὸν πόλεμον τοῖς Ἀρκάσι πρὸς τοὺς Πυλίοις, ὃν
 10 ἔφρασαν Ὅμηρος, καὶ δεῖν οἰονται γράφειν „ἤβῳμ’,
 „ὥς ὅτ’ ἐκ’ ὠκυρόφ’ Ἀκίδοντι μάχοντο ἀγρόμενοι Πύ-
 „λιοί τε καὶ Ἀρκάδες Χάας παρ’ εἰχέσσιιν,“ οὐ Κελά-
 δοντι, οὐδὲ Φειᾶς· τῷ γάρ τάφῳ τοῦ Ἰαρδάνου τοῦ-
 τον πλησιάζειν καὶ τοῖς Ἀρκάσι τὸν τόπον μᾶλλον ἢ
 15 ἐκείνου.

Κυπαρισσία τί ἐστὶν ἐπὶ τῇ θαλάττῃ τῇ Τριφυ- 22
 λιакῇ καὶ Πύργοι καὶ ὁ Ἀκίδων ποταμὸς καὶ Νίδα.
 νυνὶ μὲν οὖν τῇ Τριφυλίᾳ πρὸς τὴν Μεσσηνίαν ὁριὸν
 ἐστὶ τὸ τῆς Νίδας ῥεῦμα λάβρον ἐκ τοῦ Λυκαίου κα-
 20 τὶὸν Ἀρκαδικοῦ ὄρους, ἐκ πηγῆς ἣν ἀναρρήξαι τεκοῦ-
 σαν τὸν Δία μυθεύεται Ῥέαν νίπτρων χάριν. ῥεῖ δὲ
 παρὰ Φιγαλίαν, καθ’ ὃ γειννιῶσι Πυργῆται Τριφυλίων
 ἑσχατοὶ Κυπαρισσιεῦσι πρῶτοις Μεσσηνίων. τὸ δὲ πα-
 λαιὸν ἄλλως διώριστο, ὥς καὶ τινὰς τῶν πέραν τῆς
 26 Νίδας ὑπὸ τῷ Νέστορι εἶναι, τὸν τε Κυπαρισσῆντα
 καὶ ἄλλα τινὰ ἐπέκεινα, καθάπερ καὶ τὴν θάλατταν
 τὴν Πύλλαν ὁ ποιητὴς ἐπεκτείνει μέχρι τῶν ἐπὶ πό-
 λεων ὧν ὑπέσχετο Ἀγαμέμνων τῷ Ἀχιλλεῖ „πᾶσαι δ’
 „ἔγγρας ἁλὸς νίεται Πύλου ἡμαθόεντος.“ τοῦτο γάρ
 30 ἔσται τῷ „ἔγγρας ἁλὸς τῆς Πυλίας.“

Ἐφεξῆς δ’ οὖν τῷ Κυπαρισσῆντι ἐπὶ τὴν Μεσση- 23
 νιακὴν Πύλον παραπλέοντι [καὶ] τὸ Κορυφάσιον ἢ τε

Ἐρανα ἔστιν, ἣν τινες οὐκ εὖ Ἀρήνην νομίζουσι κα-
 κλησθαι πρότερον ὁμωνύμως τῇ Πυλιακῇ, [καὶ ἡ ἄκρα]
 Πλαταμώδης, ἀφ' ἧς ἐπὶ τὸ Κορυφάσιον καὶ τὴν νῦν
 καλουμένην Πύλον ἑκατὸν εἰσι στάδιοι. ἔστι δὲ καὶ
 νησίον καὶ πολέμιον ἐν αὐτῷ ὁμωνύμιον Πρωτῇ. οὐκ ὁ
 ἂν δ' ἐξητάζομεν ἴσως ἐπὶ τοσοῦτον τὰ παλαιά, ἀλλ'
 ἤρκει λέγειν ὥς ἔχει νῦν ἕκαστα, εἰ μὴ τις ἦν ἐκ παί-
 δων ἡμῶν παραδεδομένη φήμη περὶ τούτων. ἄλλων δ'
 ἄλλα εἰπόντων ἀνάγκη διακτάν. πιστεύονται δ' ὥς
 ἐπὶ τὸ πολὺ οἱ ἐνδοξότατοί τε καὶ πρεσβύτατοι καὶ κατ' 10
 ἐμπειρίαν πρῶτοι· Ὀμήρου δ' εἰς ταῦτα ὑπερβεβλη-
 Q349 μένου πάντας, ἀνάγκη συνεπισκοπεῖν καὶ τὰ ὑπ' ἐκεί-
 νου λεχθέντα καὶ συγκρούειν πρὸς τὰ νῦν, καθάπερ
 καὶ μικρὸν ἐμπροσθεν ἔραμεν.

- 24 Περὶ μὲν οὖν τῆς καλῆς Ἡλίδος καὶ τοῦ Βουπρά- 15
 σίου τὰ λεχθέντα ὑφ' Ὀμήρου προεπέσκειπται ἡμῖν.
 περὶ δὲ τῆς ὑπὸ τῷ Νέστορι οὕτω φησὶν „οἱ δὲ Πύλον
 „τ' ἐνέμοντο καὶ Ἀρήνην ἐρατεινὴν καὶ Θρύον, Ἀλ-
 „φειοῖο πόρον, καὶ ἐνκτιτον Αἴπυ καὶ Κυπαρισσήεντα
 „καὶ Ἀμφιγένηϊαν θῆβαιον καὶ Πτελεὸν καὶ Ἔλος καὶ 20
 „Δώριον, ἐνθα τε Μοῦσαι ἀντόμεναι Θάμυριν τὸν
 „Θρήϊκα παῦσαν ἀοιδῆς, Οἰχαλίῃθαι ἰόντα παρ' Εὐ-
 „ρύτου Οἰχαλίδος.“ Πύλος μὲν οὖν ἔστι περὶ ἧς ἡ ξή-
 τησις· αὐτίκα δ' ἐπισκεφόμεθα περὶ αὐτῆς. περὶ δὲ
 τῆς Ἀρήνης εἰρηται· ἣν δὲ λέγει νῦν Θρύον, ἐν ἄλλοις 25
 καλεῖ Θρυόεσσαν „ἔστι δὲ τις Θρυόεσσα πόλις, αἰπεῖα
 „κολώνη, τηλοῦ ἐκ' Ἀλφειῶ.“ Ἀλφειοῦ δὲ πόρον φη-
 σὶν, ὅτι περὶ περατὸς εἶναι δοκεῖ κατὰ τοῦτον τὸν τό-
 πον· καλεῖται δὲ νῦν Ἐπιτάλιον τῆς Μακιστίας χωρίον.
 τὸ ἐνκτιτον δ' Αἴπυ ἔνιοι μὲν ζητοῦσι πρότερον ποτέ- 30
 ρου ἐπίθετον, καὶ τίς ἡ πόλις, καὶ εἰ αἱ νῦν Μαργάλαι
 τῆς Ἀμφιδολίας· αὐταὶ μὲν οὖν οὐ φυσικὸν ἔρημα,

ἕτερον δὲ δείκνυνται φυσικὸν ἐν τῇ Μακιστίᾳ. ὁ μὲν οὖν τοῦθ' ὑπονοῶν φράζεσθαι ὀνομά φησι τῆς πόλεως τὸ Αἰλυ ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος φυσικῶς, ὥς "Ἐλος καὶ Αἰγιαλὸν καὶ ἄλλα πλείω· ὁ δὲ τὴν Μαργά-
 5 λαν τοῦμπαλιν ἴσως. Θρύον δὲ καὶ Θρυόεσσαν τὸ Ἐπιτάλιόν φασιν, ὅτι πᾶσα μὲν αὕτη ἡ χώρα Θρυώδης, μέλιστα δ' οἱ ποταμοί· ἐπὶ πλεον δὲ διαφαίνεται τοῦτο κατὰ τοὺς περατοὺς τοῦ ῥεῖθρου τόπους. τάχα δὲ φασι Θρύον μὲν εἰρησθαι τὸν πόρον, εὐκτιτον δ' Αἶλυ τὸ
 10 Ἐπιτάλιον· ἔστι γὰρ ἐρυμνὸν φύσει· καὶ γὰρ ἐν ἄλλοις αἰεταὶν κολώνην λέγει „ἔστι δὲ τις Θρυόεσσα πό-
 „λις, αἰεταὶ κολώνη, τηλοῦ ἐπ' Ἀλφειῷ, πυμάτη Πύ-
 „λου ἡμαθόεντος.“

Ὁ δὲ Κυπαρισσηὺς ἔστι μὲν περὶ τὴν πρότερον 25
 15 Μακιστίαν, ἥνικα καὶ πέραν τῆς Νίδας ἐστὶ ἡν Μακιστία, ἀλλ' οὐκ οἰκεῖται, ὥς οὐδὲ τὸ Μάκιστον· ἄλλη δ' ἔστιν ἡ Μισσηνιακὴ Κυπαρισσία, ὁμώνυμος μὲν οὗ, ὁμοίως δὲ νῦν κάκεινι λέγεται Κυπαρισσία ἐνικῶς τε καὶ θηλυκῶς, ὁ δὲ ποταμὸς Κυπαρισσηὺς. καὶ Ἀμ-
 20 φιγένεια δὲ τῆς Μακιστίας ἔστι περὶ τὸν Ὑψόντα, ὅπου τὸ τῆς Αἰγτοῦς ἱερὸν. τὸ δὲ Πτελεὶν κτίσμα μὲν γέγονε τῶν ἐκ Πτελεοῦ τοῦ Θετταλικοῦ ἐποικησάντων· λέγε-
 25 ται γὰρ κάκει „Αἰγιάλόν τ' Ἀντρώνα ἰδὲ Πτελεὶν λε-
 „χεποίην.“ ἔστι δὲ δρυμῶδες χωρίον ἐοικητόν, Πτελε-
 30 ἄσιον καλούμενον. Ἐλος δ' οἱ μὲν περὶ τὸν Ἀλφειὸν χώραν τινα φασιν, οἱ δὲ καὶ πόλιν, ὥς τὴν Λακωνικήν, „Ἐλος τ' ἑφαλὸν πολίεθρον.“ οἱ δὲ περὶ τὸ Ἀλώριον Ἐλος, οὗ τὸ τῆς Ἐλείας Ἀρτέμιδος ἱερὸν τῆς ὑπὸ τοῖς Ἀρκάσι· ἐκεῖνοι γὰρ ἔσχον τὴν ἱερωσύνην. Δώ-
 30 ριον δ' οἱ μὲν ὄρος, οἱ δὲ πεδῖον, [οἱ δὲ πολίδιον] φα-
 σὶν· οὐδὲν δὲ νῦν δείκνυνται· ὅμως δ' ἐνιοὶ τὴν νῦν Ὀλουριν ἢ Ὀλουραν ἐν τῷ καλουμένῳ αὐλῶνι τῆς

Μεσσηνίας κειμένην Δώριον λέγουσιν. αὐτοῦ δέ που καὶ ἡ Οἰχαλία ἐστίν ἢ τοῦ Εὐρύτου ἢ νῦν Ἀνδανία, πολέχτριον Ἀρκαδικὸν ὁμώνυμον τῷ Θετταλικῷ καὶ τῷ Εὐβοικῷ· ὅθεν φησὶν ὁ ποιητὴς ἐς τὸ Δώριον ἀφικόμενον Θάμνριν τὸν Θρᾷκα ὑπὸ Μουσῶν ἀφαιρεσθῆναι τὴν μουσικὴν.

- 26 Ἐκ δὴ τούτων δηλὸν ὥς ἐφ' ἐκάτερα τοῦ Ἀλφειοῦ ἢ ὑπὸ Νέστορι χώρα ἐστίν, ἣν πᾶσαν ὀνομάζει Πυλίων γῆν· οὐδαμοῦ δὲ ὁ Ἀλφειὸς οὔτε τῆς Μεσσηνίας ἐφάπτεται οὔτε τῆς κοίτης Ἡλίδος. ἐν ταύτῃ γάρ τῃ χώρᾳ 10 ἐστὶν ἡ πατρις τοῦ Νέστορος, ἣν φασιν Τριφυλιακὸν Πύλον καὶ Ἀρκαδικὸν καὶ Λεπρεατικόν. καὶ γὰρ δὴ οἱ μὲν ἄλλοι Πύλοι ἐπὶ θαλάττῃ δείκνυνται, οὗτος δὲ πλείους ἢ τριάκοντα σταδίους ὑπὲρ αὐτῆς, ὅπερ καὶ ἐκ τῶν ἐπῶν δηλόν. ἐπὶ τε γὰρ τοῦς Τηλεμάχου ἐταίρους 15 ἄγγελος πέμπεται πρὸς τὸ πλοῖον καλῶν ἐπὶ ξενίαν, ὃ τε Τηλέμαχος κατὰ τὴν ἐκ Σπάρτης ἐπάνοδον τὸν Πεισίστρατον οὐκ ἐξ πρὸς τὴν πόλιν ἐλαύνειν, ἀλλὰ παραιτρέφαντα ἐπὶ [τὴν] ναῦν σπεύδειν, ὥς αὐτὴν αὐτὴν οὔσαν ἐπὶ τὴν πόλιν καὶ τὸν ὄρμον. ὃ τε ἀπόπλους 20 τοῦ Τηλεμάχου οὕτως ἄν οἰκείως λέγοιτο „βὰν δὲ παρὰ „Κρουνοὺς καὶ Χαλκίδα καλλιφρέσθρον. δύετό τ' ἡέλιος, σμιάωντό τε πᾶσαι ἄγναι· ἡ δὲ Θεὰς ἐπέβαλλεν, „ἀγαλλομένη Διὸς οὔρω, ἥδ' ἐπαρ' Ἡλίδι διεν, ὅθι „κρατέουσιν Ἐπειοί.“ μέχρι μὲν δὴ δεῦρο πρὸς τὴν 25 ἄρκτον ὁ πλοῦς, ἐντεῦθεν δ' ἐπὶ τὸ πρὸς ἔω μέρος ἐπιστρέφει. παρήσι δὲ τὸν εὐθὺν πλοῦν ἡ ναῦς καὶ τὸν ἐξ ἀρχῆς καὶ τὸν εἰς Ἰθάκην διὰ τὸ τοὺς μνηστήρας ἐκεῖ τὴν ἐνέδραν θέσθαι „ἐν πορθμῷ Ἰθάκης τε Σάμωϊο τε· ἐνθεν δ' αὖ νήσοισιν ἐπικροήκη θεοῖσι.“ 30 Θεὰς δὲ εἰρηκα τὰς ὀξείας· τῶν Ἐχινάδων δ' εἰσὶν αὐταί, πλησιάζουσιν τῇ ἀρχῇ τοῦ Κορινθιακοῦ κόλπου

καὶ ταῖς ἐκβολαῖς τοῦ Ἀχιλῶος. παραλλάξας δὲ τὴν Ἰθάκην, ὥστε κατὰ νότον γενέσθαι, κάμπτει πάλιν πρὸς τὸν οἰκεῖον δρόμον τὸν μεταξὺ τῆς Ἀκαρνανίας καὶ τῆς Ἰθάκης, καὶ κατὰ θάτερα μέρη τῆς νήσου ποιεῖται τὴν καταγωγὴν, οὐ κατὰ τὸν πορθμὸν τὸν Κεφαλληνιακόν, ὃν ἐφρούρουν οἱ μνηστῆρες.

Εἰ γοῦν τὸν Ἠλιακὸν Πύλον εἶναι τις τὸν Νέστο- 27
ρος ἐπινοήσειεν, οὐκ ἂν οἰκείως λέγοιτο ἡ ἐντεῦθεν ἀναχθεῖσα ναὺς παρὰ Κρουνοὺς ἐντεχθῆναι καὶ Χαλ-
10 κίδα μέχρι δύσεως, εἰτα Φεαῖς ἐπιβάλλειν νύκτωρ, καὶ τότε τὴν Ἠλείαν παραπλεῖν· οὗτοι γὰρ οἱ τόποι πρὸς νότον τῆς Ἠλείας εἰσὶ, πρῶται μὲν αἱ Φεαί, εἰθ' ἡ Χαλ-
κίς, εἰθ' οἱ Κρουνοί, εἰθ' ὁ Πύλος ὁ Τριφυλιακὸς καὶ τὸ Σαμικόν. τῷ μὲν οὖν πρὸς νότον πλέοντι ἐκ τοῦ
15 Ἠλιακοῦ Πύλου οὗτος ἂν ὁ πλοῦς εἴη· τῷ δὲ πρὸς ἄρκτον, ὅπου ἐστὶν ἡ Ἰθάκη, ταῦτα μὲν πάντα ὀπίσω λείπεται, αὐτὴ δ' ἡ Ἠλεία παραπλευστέα ἦν, καὶ πρὸ δύσεώς γε· ὁ δὲ φησι μετὰ δύσιν. καὶ μὴν εἰ καὶ πάλιν ὑπόθοιτο τις τὸν Μεσσηνιακὸν Πύλον καὶ τὸ Κορυ-
20 φάσιον ἀρχὴν τοῦ παρὰ Νέστορος πλοῦ, πολὺ ἂν εἴη τὸ διάστημα καὶ πλείονος χρόνου. αὐτὸ γοῦν τὸ ἐπὶ τὸν Τριφυλιακὸν Πύλον καὶ τὸ Σαμικὸν ποσειδῖον τετρακοσίων ἐστὶ σταδίων· καὶ ὁ παράπλους [οὔ] παρὰ Κρουνοὺς καὶ Χαλκίδα καὶ Φεάν, ἀδόξων ποταμῶν
25 ὀνόματα μᾶλλον δὲ ὀχετῶν, ἀλλὰ παρὰ τὴν Νέδαν πρῶτον, εἰτ' Ἀκίδωνα, εἰτα τὸν Ἀλφειὸν καὶ τόπους τούτων τοὺς μεταξὺ· ὕστερον δ', εἰ ἄρα, κάκιστων ἐχρῆν μνησθῆναι· καὶ γὰρ παρ' ἐκείνους ὑπῆρχεν ὁ πλοῦς.

30 Καὶ μὴν ἥ γε τοῦ Νέστορος διήγησις, ἣν διατίθει- 28
ται πρὸς Πάτροκλον περὶ τοῦ γενομένου τοῖς Πυλίοις πρὸς Ἠλείους πολέμου, συνηγορεῖ τοῖς ὑφ' ἡμῶν ἐπι-

χειρουμένοις, ἂν σκοπῇ τις τὰ ἔπη. φησὶ γὰρ ἐν αὐ-
 τοῖς, ὅτι πορθήσαντος Ἡρακλέους τὴν Πυλῖαν ὥστε
 τὴν νιότητά ἐκλειφθῆναι πᾶσαν, δώδεκα δὲ παίδων
 ὄντων τῷ Νηλεῖ, μόνον αὐτῷ περιγενέσθαι τὸν Νέ-
 στορα νέον τελείως· καταφρονήσαντες δ' οἱ Ἕπαιοι τοῦ 5
 Νηλέως διὰ γῆρας καὶ ἐρημίαν ὑπερηφάνως καὶ ὑβρι-
 στικῶς ἔχρωντο τοῖς Πυλίοις. ἀντὶ τούτων οὖν ὁ Νέ-
 στωρ συναγαγὼν τοὺς οἰκείους ὅσους οἷός τε ἦν ἐπελ-
 θεῖν φησὶν ἐπὶ τὴν Ἠλείαν, καὶ περιελάσαι παμπόλλην
 λαίαν „πεντήκοντα βοῶν ἀγέλας, τόσα πόα οἰῶν, 10
 „τόσσα συῶν συβόσια,“ τοσαῦτα δὲ καὶ αἰπόλια, „ἑπ-
 πους δὲ ξανθὰς ἑκατὸν καὶ πενήκοντα,“ ὑποκόλους
 C. 352 αὖς πλείους. „καὶ τὰ μὲν ἤλασάμεσθα Πύλον“ φησὶ
 „Νηληϊὸν εἰσω, ἐννύχιοι προτὶ ἄστυ,“ ὥς μεθ' ἡμέραν
 μὲν τῆς λεηλασίας γενομένης καὶ τῆς τροπῆς τῶν ἐκ- 15
 βοηθησάντων, ὅτε κτανεῖν λέγει τὸν Ἰτυμονέα, νύ-
 κτωρ δὲ τῆς ἀπόδου γενομένης ὥστ' ἐννυχίους πρὸς
 τῷ ἄστυ γενέσθαι· περὶ δὲ τὴν διανομὴν καὶ θυσίαν
 ὄντων οἱ Ἕπαιοι τῇ τρίτῃ τῶν ἡμερῶν κατὰ πλη-
 θος ἀθροισθέντες πεζοὶ τε καὶ ἱππεῖς ἀντιπεζήλθον 20
 καὶ τὸ Θρύον ἐπὶ τῷ Ἀλφειῷ κείμενον περιστρατοπέ-
 δευσαν. αἰσθόμενοι δ' εὐθύς οἱ Πύλιοι βοηθεῖν ὤρ-
 μησαν· νυκτερεύσαντες δὲ περὶ τὸν Μενυήιον ποτα-
 μὸν ἐγγύθεν Ἀργῆνης, ἐντεῦθεν Ἰνδοιοι πρὸς τὸν Ἀλ-
 φειὸν ἀφικνοῦνται· τοῦτο δ' ἐστὶ κατὰ μεσημβρίαν· 25
 θύσαντες δὲ τοῖς θεοῖς καὶ νυκτερεύσαντες ἐπὶ τῷ πο-
 ταμῷ συμβάλλουσιν εἰς μάχην εὐθύς ἔωθεν· λαμπρὰς
 δὲ τῆς τροπῆς γενομένης οὐκ ἐπαύσαντο διώκοντές
 τε καὶ κτείνοντες πρὶν Βουπρασίου ἐπέβησαν „πέτρης
 „τ' Ὀλεονίης καὶ Ἀλειοῦ ἐνθα κολώνη κέκληται, ὅθεν 30
 αὐτὶς ἀπέτραπε λαὸν Ἀθήνη.“ καὶ ὑποβάς „αὐτὰρ

„Αχαιοὶ ἄψ' ἀπὸ Βουπρασίου Πύλονδ' ἔχον ὠκείας ἱπ-
πους.“

Ἐκ τούτων δὴ πῶς ἂν ἦ τὸν Ἡλιακὸν Πύλον ὑπο- 29
λάβοι τις ἢ τὸν Μεσσηνιακὸν λέγεσθαι; τὸν μὲν Ἡλια-
κόν, ὅτι τούτου πορθουμένου συνεπορθεῖτο καὶ ἡ τῶν
Ἐπειῶν ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους· αὕτη δ' ἐστὶν ἡ Ἠλεία.
πῶς οὖν ἤμελλον οἱ συμπεπορθημένοι καὶ ὁμόφυλοι
τοιαύτην ὑπερφηγίαν καὶ ὕβριν κτήσασθαι κατὰ τῶν
συναδικηθέντων; πῶς δ' ἂν τὴν οἰκίαν κατέτρεχον
10 καὶ ἐληλάτουν; πῶς δ' ἂν ἅμα καὶ Αὐγείας ἦρχε τῶν
αὐτῶν καὶ Νηλεὺς ἐχθροὶ ὄντες ἀλλήλων; εἴτε τῷ
Νηλεϊ „χρεῖος μὲν' ὀφείλειτ' ἐν Ἡλιδι δῖη, τέσσαρες
„ἀθλοφόροι ἱπποὶ αὐτοῖσιν ὄχισφιν, ἐλθόντες μετ'
„ἄεθλα· περὶ κρίκοδος γάρ ἔμελλον θεύσεσθαι· τοὺς
15 „δ' αὖθι ἀναξ' ἀνδρῶν Αὐγείας κάσχεθε, τὸν δ' ἐλατῆρ'
„ἀφίει.“ εἰ δ' ἐνταῦθα ᾔκει ὁ Νηλεὺς, ἐνταῦθα καὶ
ὁ Νέστωρ ἐπῆρχε. πῶς οὖν τῶν μὲν Ἠλείων καὶ Βου-
πρασίων „τέσσαρες ἄρχοι ἔσαν, δέκα δ' ἀνδρὶ ἐκάστω
„νῆες ἱποντο θοαί, πολέες δ' ἔμβαινον Ἐπειοί;“ εἰς
20 τέτταρα δὲ καὶ ἡ χώρα διήρητο, ὧν οὐδενὸς ἐπῆρχεν ὁ
Νέστωρ, „οἳ δὲ Πύλον τ' ἐνέμοντο καὶ Ἀργήνην ἐρα-
τεινὴν“ καὶ τὰ ἐξῆς τὰ μέχρι Μεσσήνης; οἳ δὲ δὴ ἀν-
τεπεξιώντες Ἐπειοὶ τοῖς Πυλλοῖς πῶς ἐπὶ τὸν Ἀλφειὸν
ἐξορμῶσι καὶ τὸ Θρῡόν; πῶς δ' ἐκεῖ τῆς μάχης γενομέ-
25 νης τρεφθέντες ἐπὶ Βουπρασίου φεύγουσι; πάλιν δ', C.353
εἰ τὸν Μεσσηνιακὸν Πύλον ἐπόρθησεν ὁ Ἡρακλῆς,
πῶς οἱ τοσοῦτον ἀφιστῶτες ὕβριζον εἰς αὐτούς, καὶ ἐν
συμβολαίοις ἦσαν πολλοῖς, καὶ ταῦτ' ἀπιστέρουσι χρεο-
κοποῦντες, ὥστε διὰ ταῦτα συμβῆναι τὸν πόλεμον;
30 πῶς δὲ ἐπὶ τὴν λεηλασίαν ἐξιὼν Νέστωρ τοσαύτην πε-
ριελάσας λίαν συῶν τε καὶ προβάτων, ὧν οὐδὲν ἀκυ-
πορεῖν οὐδὲ μακροπορεῖν δύναται, πλειόνων ἢ χιλίων

σταδίων ὁδὸν διήνυσεν εἰς τὴν πρὸς τῷ Κορυφασίῳ Πύλον, οἱ δὲ τρίτῳ ἡματι πάντες ἐπὶ τὴν Θουρίσσαν καὶ τὸν ποταμὸν τὸν Ἀλφειὸν ἤκουσι πολιορκήσαντες τὸ φρούριον· πῶς δὲ ταῦτα τὰ χωρία προσήκοντα ἦν τοῖς ἐν τῇ Μεσσηνίᾳ δυναστεύουσιν ἔχονταν Καυκά- 5
ων καὶ Τριφυλίων καὶ Πισατῶν· τὰ δὲ Γέρηνα ἢ τὴν Γερηνίαν (ἀμφοτέρως γὰρ λέγεται) τάχα μὲν ἐπίσηδες ὠνόμασάν τινες· δύναται δὲ καὶ κατὰ τύχην οὕτως ὠνομάσθαι τὸ χωρίον. τὸ δ' ὄλον, τῆς Μεσσηνίας ὑπὸ Μενελάῳ τιταγμένης, ὑφ' ᾧ καὶ ἡ Λακωνικὴ ἐτέτακτο 10
(ὥς δῆλον ἔσται καὶ ἐκ τῶν ὕστερον), καὶ τοῦ μὲν Παμισσοῦ θέοντος διὰ ταύτης καὶ τοῦ Νέδωνος, Ἀλφειοῦ δ' οὐδαμῶς „ὅς τ' εὐρὺ θέει Πυλίων διὰ γαίης,“ ἣς ἐπῆρχεν ὁ Νέστωρ, τίς ἂν γένοιτο πιθανὸς λόγος εἰς τὴν ἀλλοτρίαν ἀρχὴν ἐκβιβάζων τὸν ἄνδρα, ἀφαιρού- 15
μενος δὲ τὰς συγκαταλεγείσας αὐτῷ πόλεις * πᾶνθ' ὑπ' ἐκείνῳ ποιῶν;

- 30 Λοιπὸν δ' ἐστὶν εἰπεῖν περὶ τῆς Ὀλυμπίας καὶ τῆς εἰς τοὺς Ἡλείους ἀπάντων μεταπτώσεως. ἔστι δ' ἐν τῇ Πισατίδι τὸ ἱερὸν σταδίον τῆς Ἠλίδος ἐλάττους ἢ τρι- 20
ακοσίους δώχον· πρόκειται δ' ἄλλος ἀγροικαίων ἐν ᾧ τὸ στάδιον· παραρρεῖ δ' ὁ Ἀλφειὸς ἐκ τῆς Ἀρκαδίας θέων εἰς τὴν Τριφυλικὴν θαλάτταν μεταξὺ δύσεως καὶ μεσημβρίας. τὴν δ' ἐπιφάνειαν ἔσχεν ἐξ ἀρχῆς μὲν διὰ τὸ μαντεῖον τοῦ Ὀλυμπίου Διὸς· ἐκείνου δ' ἐκλει- 25
φθέντος οὐδὲν ἦντοι συνέμεινεν ἡ δόξα τοῦ ἱεροῦ, καὶ τὴν αὖξιν οὖσιν ἴσμεν ἔλαβε διὰ τε τὴν πανήγυριν καὶ τὸν ἀγῶνα τὸν Ὀλυμπιακόν, στεφανίτην τε καὶ ἱερὸν νομισθέντα, μέγιστον τῶν πάντων. ἐκοσμήθη δ' ἐκ τοῦ πλήθους τῶν ἀναθημάτων, ἅπερ ἐκ πάσης 30
ἀντιθέτο τῆς Ἑλλάδος· ὣν ἦν καὶ ὁ χρυσοῦς σφυρή-
λατος Ζεὺς, ἀνάθημα Κυψέλου τοῦ Κορινθίου τυράν-

νου. μέγιστον δὲ τούτων ὑπῆρξε τὸ τοῦ Διὸς ξόανον,
 ὃ ἔκοιτο Φειδίας Χαρμίδου Ἀθηναῖος ἐλεφάντινον, τη-
 λικοῦτον τὸ μέγεθος ὥς καίπερ μέγιστον οὗτος τοῦ
 νεῷ δοκεῖν ἀστοχῆσαι τῆς συμμετρίας τὸν τεχνίτην,
 5 καθήμενον ποιήσαντα, ἀπτόμενον δὲ σχεδόν τι τῇ κο-
 ρυφῇ τῆς ὀροφῆς ὥστ' ἐμψαδιν ποιεῖν, ἐὰν ὀρθὸς γέ-
 νηται διαρυστάς, ἀποστεγάσειν τὸν νεῶν. ἀνέγραψαν C.364
 δέ τινες τὰ μέτρα τοῦ ξοάνου, καὶ Καλλίμαχος ἐν ἱάμ-
 βῳ τιτ' ἐξέειπε. πολλὰ δὲ συνέπραξε τῷ Φειδίᾳ Πάναι-
 10 νος ὁ ζωγράφος, ἀδελφιδουὺς ὦν αὐτοῦ καὶ συναργολά-
 βος, πρὸς τὴν τοῦ ξοάνου διὰ τῶν χρωμάτων κόσμη-
 σιν καὶ μάλιστα τῆς ἐσθῆτος. δείκνυνται δὲ καὶ γρα-
 φαὶ πολλαὶ τε καὶ θαυμασταὶ περὶ τὸ ἱερὸν ἐκείνον
 ἔργον. ἀπομνημονεύουσι δὲ τοῦ Φειδίου, διότι πρὸς
 15 τὸν Πάναινον εἶπε πυνθανόμενον πρὸς τί παράδειγμα
 μέλλοι ποιῆσειν τὴν εἰκόνα τοῦ Διὸς, ὅτι πρὸς τὴν
 Ὀμήρου δι' ἐπῶν ἐκτεθεῖσεν τούτων „ἤ καὶ κτανέησιν
 „ἐκ' ὀφρύσι νεῦσε Κρονίων· ἀμβρόσια δ' ἄρα χαίται
 „ἐπερρώσαντο ἀνακτος κρατὸς ἅπ' ἀθανάτοιο, μέγαν
 20 „δ' ἐλέλιξεν Ὀλυμπον.“ ἄξιοι δὲ μάλιστα τὴν αἰτίαν
 ἔχειν τῆς περὶ τὸ Ὀλυμπίασιν ἱερὸν μεγαλοπρεπείας
 τε καὶ τιμῆς Ἕλαιοι. κατὰ μὲν γὰρ τὰ Τρωικὰ καὶ ἐπὶ
 πρὸ τούτων οὐκ ἠδυνήχουν, ὑπὸ τε τῶν Πυλίων ταπει-
 νοθέντες καὶ ὑφ' Ἡρακλέους ὕστερον, ἥνικα Ἀργεῖος

20. ποιεῖ Ὀλυμπον· εἰρηθεῖν γὰρ μάλα δοκεῖ καλῶς ἐκ τε
 τῶν ἁλίων καὶ τῶν ὀρεῶν, ὅτι προαλεῖται τὴν διάνοιαν ὃ
 ποιητὴς ἀναψωγραφεῖν μέγαν τιτὸ τέκεν καὶ μεγάλην δύνα-
 μιν ἄξιον τοῦ Διὸς, καθάπερ καὶ ἐπὶ τῆς Ἥρας, ἀρα φο-
 λῶντες τὸ ἱερὸν ἐκτετρεφέντες· ἐρη μὲν γὰρ „σεύσασθε δ' ἐνὶ
 „θρόνῳ, ἐλέλιξε δὲ μακρὸν Ὀλυμπον.“ τὸ δ' ἐπ' ἐκείνης συμβῶν
 ὅλην κινήσας, τοῦτο ἐπὶ τοῦ Διὸς ἀπαντῆσαι ταῖς ὀφρύσι μέ-
 γαν νεύσαντος, συμπαθοῦσθε δὲ τι καὶ τῆς κόμης· κομῶς δ'
 εἰρηται καὶ τὸ ὃ τὰς τῶν θεῶν εἰκόνας ἢ μόνος ἰδὼν ἢ μόνος
 δείξας.

ὁ βασιλεύων αὐτῶν κατελύθη. σημεῖον δέ· εἰς γὰρ τὴν Τροίαν ἐκείνοι μὲν τετραράκοντα ναῦς ἔστειλαν, Πύλλιοι δὲ καὶ Νέστορ ἐναντήκοντα. ὕστερον δὲ μετὰ τὴν τῶν Ἡρακλείδων κάθοδον συνέβη τάναντία. Αἰτωλοὶ γὰρ συγκατελθόντες τοῖς Ἡρακλεΐδαϊς μετὰ Ὀξύλου καὶ συνοικήσαντες Ἐπειοῖς κατὰ συγγένειαν παλαιὰν ἠϋξῆσαν τὴν κολλήν Ἡλιν καὶ τῆς τε Πισάτιδος ἀφείλοντο πολλήν, καὶ Ὀλυμπία ὑπ' ἐκείνοις ἐγένετο· καὶ δὴ καὶ ὁ ἀγὼν εὐρημά ἐστιν ἐκείνων ὁ Ὀλυμπιακός, καὶ τὰς Ὀλυμπιάδας τὰς πρώτας ἐκείνοι συνε- 10 τέλουν. ἴσασι γὰρ δεῖ τὰ παλαιὰ καὶ περὶ τῆς κτίσεως
 C.365 τοῦ ἱεροῦ καὶ περὶ τῆς θέσεως τοῦ ἀγῶνος, τῶν μὲν ἕνα τῶν Ἰδαίων δακτύλων Ἡρακλέα λεγόντων ἀρχηγέτην τούτων, τῶν δὲ τὸν Ἀλκμήνης καὶ Διός, ὃν καὶ ἀγωνίσασθαι πρῶτον καὶ νικῆσαι· τὰ γὰρ τοιαῦτα 15 πολλαχῶς λέγεται καὶ οὐ πᾶν πιστεύεται. ἐγγυτέρω δὲ πείσσει, ὅτι μέχρι τῆς ἑκτῆς καὶ εἰκοστῆς Ὀλυμπιάδος ἀπὸ τῆς πρώτης, ἐν ἣ Ῥόριβος ἐνίκη στάδιον Ἡλῆος, τὴν προστασίαν εἶχον τοῦ τε ἱεροῦ καὶ τοῦ ἀγῶνος Ἡλῆοι, κατὰ δὲ τὰ Τρωικὰ ἢ οὐκ ἦν ἀγὼν 20 στεφανίτης ἢ οὐκ ἐνδοξος, οὔθ' οὗτος οὔτ' ἄλλος οὐδεὶς τῶν νῦν ἐνδόξων· οὐδὲ μέμνηται τούτων Ὅμηρος οὐδενός, ἀλλ' ἐτέρων τινῶν ἐπιταφίων. καίτοι δοκεῖ τισὶ τοῦ Ὀλυμπιακοῦ μεμνησθαι, ὅταν φῇ τὸν Αὐγέα ἀποστειρῆσαι τέσσαρας ἀθλοφόρους ἱππους, ἐλθόντας 25 μετ' ἑσθλα· φασὶ δὲ τοὺς Πισάτας μὴ μετασχεῖν τοῦ Τρωικοῦ πολέμου ἱερὸς νομισθέντας τοῦ Διός. ἀλλ' οὔθ' ἡ Πισάτις ὑπὸ Αὐγείᾳ τόθ' ὑπῆρχεν, ἐν ἣ ἐστι καὶ ἡ Ὀλυμπία, ἀλλ' ἡ Ἡλεία μόνον, οὔτ' ἐν Ἡλείᾳ συνετελέσθη ὁ Ὀλυμπιακὸς ἀγὼν οὔθ' ἀπαξ, ἀλλ' αἰεὶ 30 ἐν Ὀλυμπίᾳ. ὁ δὲ νῦν παρὰ τεθεὶς ἐν Ἡλίδι φαίνεται γενόμενος, ἐν ἣ καὶ τὸ χρῆος ἀφείλετο, καὶ γὰρ τῷ χρόνῳ

„[μέγ'] ὀφείλετ' ἐν Ἡλίδι δέη, τέσσαρες ἀθλοφόροι ἵπποι.“ καὶ οὗτος μὲν αὖ στεφανίτης (περὶ τρίποδος γὰρ ἐμελλον θανύσεσθαι), ἐκείνος δέ. μετὰ [δὲ] τὴν ἑκτην καὶ εἰκοστὴν Ὀλυμπιάδα οἱ Πισάται τὴν οἰκίαν 5 ἀπολαβόντες αὐτοὶ συνετέλουν, τὸν ἀγῶνα ὁρῶντες εὐδοκιμοῦντα· χρόνοις δ' ὕστερον μεταπεσοῦσθης πάλιν τῆς Πισάτιδος εἰς τοὺς Ἡλείους μετέπεσεν εἰς αὐτοὺς πάλιν καὶ ἡ ἀγωνοθεσία. συνέπραξαν δὲ καὶ οἱ Λακεδαιμόνιοι μετὰ τὴν ἐσχάτην κατάλυσιν τῶν Μεσσηνίων συμμαχήσαντι αὐτοῖς τὰναντία τῶν Νέστορος ἀπογόνων καὶ τῶν Ἀρχάδων συμπολεμησάντων τοῖς Μεσσηνίοις· καὶ ἐπὶ τοσοῦτόν γε συνέπραξαν ὥστε τὴν χώραν ἅπασαν τὴν μέχρι Μεσσήνης Ἡλείαν φηθῆναι καὶ διαμεῖναι μέχρι νῦν, Πισατῶν δὲ καὶ Τρι- 15 φυλίων καὶ Κανκῶνων μὴδ' ὄνομα λειφθῆναι. καὶ αὐτὸν δὲ τὸν Πύλον τὸν ἡμαθόεντα εἰς τὸ Λέπρειον συνώκησαν, χαριζόμενοι τοῖς Λεπριάταις κρατήσασιν πολέμῳ, καὶ ἄλλας πολλὰς τῶν κατοικιῶν κατέσπασαν, ὅσας γ' ἐώραν αὐτοπραγεῖν ἐθελούσας, καὶ φόρους 20 ἐπράξαντο.

Διωνομάσθη δὲ ἡ Πισάτις τὸ μὲν πρῶτον διὰ 31 τοὺς ἡγεμόνας θυνηθέντας πλείστον, Οἰνόμαόν τε καὶ 0.355 Πέλοπα τὸν ἐκείνον διαδεξάμενον καὶ τοὺς παῖδας αὐτοῦ πολλοὺς γενομένους· καὶ ὁ Σαλμωνεύς δ' ἐνταῦθα βασιλεῦσαι λέγεται· εἰς γοῦν ὀκτὼ πόλεις μεριζομένης τῆς Πισάτιδος, μία τούτων λέγεται καὶ ἡ Σαλμωνῆ. διὰ ταῦτά τε δὴ καὶ [διὰ] τὸ ἱερὸν τὸ Ὀλυμπίᾳ διατεθρῦλῃται σφόδρα ἡ χώρα. δεῖ δὲ τῶν παλαιῶν ἱστοριῶν ἀκούειν οὕτως ὥς μὴ ὁμολογουμένων σφό- 30 δρα· οἱ γὰρ νεώτεροι πολλὰ καινίζουσιν, ὥστε καὶ τὰ-

ναντία λέγειν, ὅλον τὸν μὲν Ἀνγίαν τῆς Πισάτιδος ἄρξαι τὸν δ' Οἰνόμαον καὶ τὸν Σαλμωνέα τῆς Ἡλείας· ἔνιοι δ' εἰς ταῦτ' οὐκ ἀναγινώσκουσιν τὰ ἔθνη. δεῖ δὲ τοῖς ὁμολογουμένοις ὥς ἐπὶ πολὺ ἀκολουθεῖν, ἐπεὶ οὐδὲ τοῦτομα τὴν Πισάτιν ἐτυμολογοῦσιν ὁμοίως· οἱ μὲν γὰρ ἀπὸ Πίσσης ὁμωνύμου τῇ κρήνῃ πόλεως, τὴν δὲ κρήνην Πισαν εἰρησθῆαι, ὅλον πῖσσαν, ὅπερ ἐστὶ ποτίστρα· τὴν δὲ πόλιν ἰδρυμένην ἐφ' ὕψους διακινύουσι μεταξὺ δυεῖν ὄρεσιν, Ὀσσης καὶ Ὀλύμπον, ὁμωνύμων τοῖς ἐν Θετταλίᾳ. τινὲς δὲ πόλιν μὲν οὐδεμίαν γερονέ-
10 ναι Πισαν φασίν (εἶναι γὰρ ἂν μίαν τῶν ὀκτώ), κρήνην δὲ μόνην, ἣν νῦν καλεῖσθαι Βισαν, Κικυσιῶν πλησίον πόλεως μεγίστης τῶν ὀκτώ· Στησίχορον δὲ καλεῖν πόλιν τὴν χώραν Πισαν λεγομένην, ὥς ὁ ποιητὴς τὴν Αἰσβον Μάκαρος πόλιν. Εὐριπίδης δ' ἐν Ἴωνι „Εὐ-
15 „βοι' Ἀθήναις ἐστὶ τις γείτων πόλις“ καὶ ἐν Ραδαμάνθυι „οὗ γῆν ἔχουσ' Εὐβοῖδα πρόσχωρον πόλιν“ Σοφοκλῆς δ' ἐν Μυσοῖς „Ἀσία μὲν ἡ σύμπασα κλή-
„ζεται, ξένη, πόλις δὲ Μυσῶν Μυσία προσήγορος.“

- 32 Ἡ δὲ Σαλμώνη πλησίον ἐστὶ τῆς ὁμωνύμου κρή-
νης ἐξ ἧς φεῖ ὁ Εὐπιεύς· ἐμβάλλει δ' εἰς τὸν Ἀλφειόν.
τούτου δ' ἰρασθῆναι τὴν Τυρῶ φασιν „ἢ ποταμοῦ
„ἠράσσαι“ Εὐπιῆος θεοῖο.“ ἐνταῦθα γὰρ βασιλεῦσαι
τὸν πατέρα αὐτῆς τὸν Σαλμωνέα, καθάπερ καὶ Εὐρι-
πίδης ἐν Αἰόλῳ φησί. ἐγγὺς δὲ τῆς Σαλμώνης Ἡρά-
25 κλεια, καὶ αὕτη μία τῶν ὀκτώ, διέχουσα περὶ τετταρά-
κοντα σταδίους τῆς Ὀλυμπίας, κειμένη δὲ παρὰ τὸν
Κυθήριον ποταμόν, οὗ τὸ τῶν Ἰωνιάδων νυμφῶν
ἱερὸν τῶν πεπιστευμένων θεραπεύειν νόσους τοῖς

21. ποτὶ Ἀλφειόν· καλεῖται δὲ τὴν Βασιλίαν. 25. ποτὶ
φησὶ τὸν δ' ἐν τῇ Θετταλίᾳ Ἑλισσίαν γράφουσιν, δεῖ ἀπὸ τῆς
Ὀφειδος εἶναι δεχεται τὸν Ἀπιδανὸν κατενεχθῆναι ἐν Φαρσάλῳ.

ἔδρασι. παρὰ δὲ τὴν Ὀλυμπίαν ἔστι καὶ ἡ Ἀρπινα, καὶ C.357
 αὕτη τῶν ὀκτώ, δι' ἧς ῥεῖ ποταμὸς Παρθενίας ὡς εἰς
 Ἡραίαν ἰόντων· αὐτοῦ δ' ἔστι καὶ τὸ Κικύσιον τῶν
 ὀκτὼ καὶ τὸ Λυσπόντιον κατὰ τὴν ὁδὸν τὴν ἐξ Ἡλίδος
 5 εἰς Ὀλυμπίαν ἐν πεδίῳ κείμενον· ἐξελεῖφθη δέ, καὶ
 ἀπῆραν οἱ πλείους εἰς Ἐπίδαμνον καὶ Ἀπολλωνίαν· καὶ
 ἡ Φολὴ δ' ὑπέρκειται τῆς Ὀλυμπίας ἐγγυτάτω, ὅρος
 Ἀρκαδικόν, ὥστε τὰς ὑπωρείας τῆς Πισατίας εἶναι.
 καὶ πᾶσα δ' ἡ Πισατις καὶ τῆς Τριφυλίας τὰ πλεῖστα
 10 ὁμορεῖ τῇ Ἀρκαδίᾳ· διὰ δὲ τοῦτο καὶ Ἀρκαδικὰ εἶναι
 δοκεῖ τὰ πλεῖστα τῶν Πυλιακῶν ἐν καταλόγῳ φραζο-
 μένων χωρίων· οὐ μέντοι φασὶν οἱ ἱμπειροὶ· τὸν γὰρ
 Ἐρύμανθον εἶναι τὸν ὀρεῖοντα τὴν Ἀρκαδίαν τῶν εἰς
 Ἀλφειὸν ἱμμιπτόντων ποταμῶν, ἔξω δ' ἐκείνου τὰ χω-
 15 ρία ἰδρῦσθαι ταῦτα.

Ἐφορος δὲ φησιν Αἰτωλὸν ἐκπεσόντα ὑπὸ Σαλ- 33
 μωνίῳ τοῦ βασιλέως Ἐπειῶν τε καὶ Πισατῶν ἐκ τῆς
 Ἡλείας εἰς τὴν Αἰτωλίαν, ὀνομάσαι τε ἀφ' αὐτοῦ τὴν
 χώραν καὶ συνοικίσαι τὰς αὐτόθι πόλεις· τούτου δ'
 20 ἀπόγονον ὑπάρξαντα Ὀξύλον φίλον τοῖς περὶ Τήμε-
 νον Ἡρακλείδαις ἠγήσασθαι τε τὴν ὁδὸν κατιοῦσιν εἰς
 τὴν Πελοπόννησον καὶ μερίσαι τὴν πολιτείαν αὐτοῖς
 χώραν καὶ τᾶλλα ὑποθέσθαι τὰ περὶ τὴν κατάκτησιν
 τῆς χώρας, ἀντὶ δὲ τούτων λαβεῖν χάριν τὴν εἰς τὴν
 25 Ἡλείαν ἀδόδοον, προγονικὴν οὖσαν, κατελθεῖν δὲ
 ἀθροίσαντα στρατιάν ἐκ τῆς Αἰτωλίας ἐπὶ τοὺς κατέ-
 χοντας Ἐπειοὺς τὴν Ἠλι· ἀπαντησάντων δὲ τῶν
 Ἐπειῶν μεθ' ὀπλων, ἐπειδὴ ἀντίπαλοι ἦσαν αἱ δυνά-
 μεις, εἰς μονομαχίαν προελθεῖν κατὰ ἔθος τι παλαιῶν

3. παρὰ ἰόντων· ἡ δὲ Ἡραία ἔστι τῆς Ἀρκαδίας· ὑπέρκει-
 ται δὲ τῆς Σουλίας καὶ Βουπρασίου καὶ Ἡλίδος· ἀπὸς ἔστι
 πρὸς ἄρκιον τῇ Πισατίδι.

τῶν Ἑλλήνων Πυθαίχμην Αἰτωλὸν Δίγμενον τ' Ἐπειὸν,
 τὸν μὲν Δίγμενον μετὰ τόξου φίλον, ὥς περιεσόμενον
 ῥαδίως ἐπλίτου διὰ τῆς ἐκηβολίας, τὸν δὲ μετὰ σφεν-
 δόνης καὶ πήρας λίθων, ἐπειδὴ κατέμαθε τὸν δόλον·
 τυχεῖν δὲ νεώσσι ὑπὸ τῶν Αἰτωλῶν εὐρημένον τὸ τῆς ὁ
 σφενδόνης εἶδος· μακροβολωτέρας δ' οὐσῆς τῆς σφεν-
 δόνης πεσεῖν τὸν Δίγμενον, καὶ κατασχεῖν τοὺς Αἰ-
 τωλοὺς τὴν γῆν ἐμβαλόντας τοὺς Ἐπειοὺς· παραλα-
 βεῖν δὲ καὶ τὴν ἐπιμέλειαν τοῦ ἱεροῦ τοῦ Ὀλυμπίου,
 ἣν εἶχον οἱ Ἀχαιοί· διὰ δὲ τὴν τοῦ Ὁξύλου φιλίαν πρὸς τοὺς
 Ἡρακλείδας συνομολογηθῆναι ῥαδίως ἐκ πάντων
 C.368μεθ' ὅρκου τὴν Ἥλειαν ἱερὴν εἶναι τοῦ Διός, τὸν δ'
 ἐπὶ τὴν χώραν ταύτην μεθ' ὅπλων ἐναγῇ εἶναι,
 ὥς δ' αὖτως ἐναγῇ καὶ τὸν μὴ ἐπαμύνοντα εἰς δύνα-
 μιν· ἐκ δὲ τούτου καὶ τοὺς κτίσαντας τὴν Ἥλειαν πό- 15
 λιν ὕστερον ἀτείχιστον εἶσαι, καὶ τοὺς δι' αὐτῆς τῆς
 χώρας ὄντας στρατοπέδω τὰ ὅπλα παραδόντας ἀπο-
 λαμβάνειν μετὰ τὴν ἐκ τῶν ὄρων ἐκβασιν· Ἰφικλὸν τε
 θεῖναι τὸν Ὀλυμπικὸν ἀγῶνα, ἱερῶν ὄντων τῶν Ἥλει-
 ων. ἐκ δὲ τῶν τοιούτων αἵτησιν λαβεῖν τοὺς ἀνθρώ- 20
 πους· τῶν γὰρ ἄλλων πολεμούντων αἰεὶ πρὸς ἀλλή-
 λους, μόνοις ὑπάρχει πολλὴν εἰρήνην, οὐκ αὐτοῖς μό-
 νον ἀλλὰ καὶ τοῖς ξένοις, ὥστε καὶ εὐανδρῆσαι μά-
 λιστα πάντων παρὰ τοῦτο. Φεῖδωνα δὲ τὸν Ἀργεῖον,
 δίκαιον μὲν ὄντα ἀπὸ Τημένου, δυνάμει δ' ὑπερβε- 25
 βλημένον τοὺς κατ' αὐτόν, ἀφ' ἧς τὴν τε λῆξιν ὅλην
 ἀνέλαβε τὴν Τημένου δισπασμένην εἰς πλείω μέρη,
 καὶ μέτρα ἐξέτρε τὰ Φεῖδωνια καλούμενα καὶ σταθ-
 μοὺς καὶ νόμισμα κεχαραγμένον τό τε ἄλλο καὶ τὸ ἄρ-
 γυροῦν, πρὸς τούτοις ἐπιθέσθαι καὶ ταῖς ὑφ' Ἡρα- 30
 κλείδους ἀρεθείσαις πόλεσι, καὶ τοὺς ἀγῶνας ἀξιοῦν
 τιθεῖναι αὐτόν, οὗς ἐκεῖνος ἐθήκα· τούτων δὲ εἶναι καὶ

τὸν Ὀλυμπικόν· καὶ δὴ βιασάμενον ἐπιλθόντα θείναι αὐτόν, οὔτε τῶν Ἑλλείων ἐχόντων ὄπλα ὥστε καλύειν διὰ τὴν εἰρήνην τῶν τε ἄλλων κρατουμένων τῇ θυναστείᾳ· οὐ μὴν τοὺς γε Ἑλλείους ἀναγράφαι τὴν θέσιν 5 ταύτην, ἀλλὰ καὶ ὄπλα κτήσασθαι διὰ τοῦτο καὶ ἀρξάμενους ἐπικουρεῖν σφίσιν αὐτοῖς· συμπράττειν δὲ καὶ Λακεδαιμονίους, εἴτε φθονήσαντας τῇ διὰ τὴν εἰρήνην εὐτυχίᾳ εἴτε καὶ συνεργοὺς ἔξω νομίσαντας πρὸς τὸ καταλύσαι τὸν Φεῖδωνα, ἀφρημένον αὐτοὺς τὴν ἡγε- 10 μονίαν τῶν Πελοποννησίων, [ἣν ἐκεῖ]νοι προεκπέτηντο· καὶ δὴ καὶ συγκатаλῦσαι τὸν Φεῖδωνα· τοὺς δὲ συγκатаσκευάσαι τοῖς Ἑλλείοις τὴν τε Πισάειν καὶ τὴν Τριφυλίαν. ὁ δὲ παράπλους ἅπας ὁ τῆς νῦν Ἠλείας μὴ κατακολπίζοντι χιλίων ὁμοῦ καὶ διακοσίων ἐστὶ 15 σταδίων. ἐκῦκα μὲν περὶ τῆς Ἠλείας.

Ἡ δὲ Μεσσηνία συνεχὴς ἐστὶ τῇ Ἠλείᾳ, περινεύ- 11
ουσα τὸ πλεόν ἐπὶ τὸν νότον καὶ τὸ Λιβυκὸν πέλαγος. αὕτη δ' ἐπὶ μὲν τῶν Τρωικῶν ὑπὸ Μενελάῳ ἐτέτακτο, μέρος οὖσα τῆς Λακωνικῆς, ἐκαλεῖτο δ' ἡ χώρα Μεσ- 20 σσηνῇ· τὴν δὲ νῦν ὀνομαζομένην πόλιν Μεσσήνην, ἧς ἀκρόπολις ἡ Ἰθώμη ὑπῆρξεν, οὕτως συνέβαινεν ἐκτίσθαι· μετὰ δὲ τὴν Μενελάου τελευτήν, ἐξασθενησάν- C.338
των τῶν διαδεξαμένων τὴν Λακωνικὴν, οἱ Νηλεῖδαι τῆς Μεσσηνίας ἐπῆρχον. καὶ δὴ κατὰ τὴν τῶν Ἑρα- 25 κλειδῶν κάθοδον καὶ τὸν τότε γενηθέντα μερισμὸν τῆς χώρας ἦν Μέλανθος βασιλεὺς τῶν Μεσσηνίων καθ' αὐτοὺς τακτομένων, πρότερον δ' ὑπήκοοι ἦσαν τοῦ Μενελάου. σημειὸν δέ· ἐκ γὰρ τοῦ Μεσσηνιακοῦ κόλπου καὶ τοῦ συνεχοῦς Ἀσιναίου λεγομένου ἀπὸ τῆς 30 Μεσσηνιακῆς Ἀσίνης αἱ ἑπτὰ ἦσαν πόλεις, ὥς ὑπέσχετο δώσειν ὁ Ἀγαμέμνων τῷ Ἀχιλλεῖ „Καρδαμύλην Ἐνό-
πην τε καὶ Ἰρὴν ποιήσσαν Φηράς τε Ζαχθίας ἡδ' Ἀν-
STRAUS II. 8.

„θείαν βαθύλειμον καλὴν τ' Ἀλπειαν καὶ Πήδασον
 „ἀμπελόεσσαν,“ οὐκ ἂν τὰς γε μὴ προσηκούσας μὴτ'
 αὐτῷ μῆτις τῷ ἀδελφῷ ὑποσχόμενος. ἐκ δὲ τῶν Φηρῶν
 καὶ συστρατεύσαντας τῷ Μενελάῳ δηλοὶ ὁ ποιητής,
 τὸν δὲ [Οἰτυλον] καὶ συγκαταλέγει τῷ Λακωνικῷ κα- 5
 τὰ λόγῳ, [ὀδυρμένον] ἐν τῷ Μεσσηνιακῷ κόλπῳ. ἔστι
 δ' ἡ Μεσσηνία μετὰ Τριφυλίαν· κοινὴ δ' ἐστὶν ἀμφοῖν
 ἄκρα, μεθ' ἣν τὸ Κορυφάσιον· ὑπέρκειται δ' ὄρος ἐν
 ἑπτὰ σταδίοις τὸ Αἰγαλίου τούτου τε καὶ τῆς θαλάττης.

- 2 Ἡ μὲν οὖν παλαιὰ Πύλος ἢ Μεσσηνιακὴ ὑπὸ τῷ 10
 Αἰγαλίῳ πόλις ἦν, κατισπασμένης δὲ ταύτης ἐπὶ τῷ
 Κορυφασίῳ τινὲς αὐτῶν ᾤκησαν· προσέκτισαν δ' αὐ-
 τήν Ἀθηναῖοι τὸ δεύτερον ἐπὶ Σικελίαν πλόντες μετ'
 Εὐρυμίδουτος ἐπὶ Στρατοκλείους, ἐπιτείχισμα τοῖς Λα-
 κειδαίμοσι. αὐτοῦ δ' ἐστὶ καὶ ἡ Κυπαρισσία ἢ Μεσ- 15
 σηνιακὴ καὶ ἡ . . . . . καὶ ἡ προκειμένη πλησίον
 τοῦ Πύλου Σφαγία νῆσος, ἣ δ' αὐτὴ καὶ Σφακτηρία
 λεγομένη, περὶ ἣν ἀπέβαλον ζωγρία Λακεδαιμόνιοι
 τριακοσίους ἐξ ἑαυτῶν ἄνδρας ὑπ' Ἀθηναίων ἐκπο-
 λιοκρηθέντας. κατὰ δὲ τὴν παραλίαν ταύτην τῶν Κυ- 20
 παρισσιῶν πελάγαι πρόκεινται δύο νῆσοι προσαγο-
 ρευόμεναι Στραφάδες, τετρακοσίους ἀπέχουσαι μά-
 λιστα πῶς τῆς ἡπείρου σταδίων ἐν τῷ Αἰβυκῷ καὶ με-
 σημβριῶν πελάγει. φησὶ δὲ Θουκυδίδης ναύσταθμον
 ὑπάρχει τῶν Μεσσηνίων ταύτην τὴν Πύλον· διέχει 25
 ἑξ ὧν τετρακοσίους.

- 3 Ἐξῆς δ' ἐστὶ Μεθώνη· ταύτην δ' εἶναι φασὶ τὴν
 ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ Πήδασον προσαγορευομένην, μίαν
 τῶν ἑπτὰ ὧν ὑπέσχετο τῷ Ἀχιλλεῖ ὁ Ἀγαμέμνων· ἐν-
 ταῦθα Ἀγρίππας τὸν τῶν Μαυρουσίων βασιλέα τῆς 30

Ἀντωνίου στάσεως ὄντα Βόγον κατὰ τὸν πόλεμον τὸν Ἀκτιακὸν διέφθειρε, λαβὼν ἐξ ἐπίπλου τὸ χωρίον.

Τῇ δὲ Μιθώνῃ συνεχῆς ἐστὶν ὁ Ἀκρίτας, ἀρχὴ 4 τοῦ Μισσηνιακοῦ κόλπου· καλοῦσι δ' αὐτὸν καὶ Ἀσινάκον ἀπὸ Ἀσίνης, κολέχνης πρώτης ἐν τῷ κόλπῳ, ὁμωνύμου τῇ Ἑρμιονικῇ. αὕτη μὲν οὖν ἡ ἀρχὴ πρὸς 360 δύνειν τοῦ κόλπου ἐστί, πρὸς ἑω δὲ αἱ καλούμεναι Θυρίδες, ὅμοροι τῇ νῦν Λακωνικῇ τῇ κατὰ Κιναίθιον καὶ Ταίναρον. μεταξὺ δὲ ἀπὸ τῶν Θυρίδων ἀρξαμένοις 10 Οἰτυλὸς ἐστὶ· καλεῖται δ' ὑπὸ τινων Βοίτυλος· εἴτα Λεῦκτρον τῶν ἐν τῇ Βοιωτίᾳ Λεῦκτρων ἄποικος, εἴτ' ἐπὶ κείρας ἐρυμνῆς ἴδρυται Καρδαμύλη, εἴτα Φηραὶ ὅμορος Θουρίᾳ καὶ Γερήνοισι, ἀπ' οὗ τόπου Γερήνιον τὸν Νέστορα κληθῆναι φασὶ διὰ τὸ ἐνταῦθα σωθῆναι 15 αὐτόν, ὡς προειρήκαμεν. δεικνύνται δ' ἐν τῇ Γερηνίᾳ Τρικκαίου ἱερὸν Ἀσκληπιοῦ, ἀφίδρυμα τοῦ ἐν τῇ Θηταλικῇ Τρίκκῃ. οὐάσαι δὲ λέγεται Πέλοψ τό τε Λεῦκτρον καὶ Χαράδραν καὶ Θαλάμας, τοὺς νῦν Βοιωτοὺς καλουμένους, τὴν ἀδελφὴν Νιόβην ἐκδοὺς Ἀμφίονι 20 καὶ ἐκ τῆς Βοιωτίας ἀγαγόμενός τινας. παρὰ δὲ Φηρὰς Νέδων ἐκβάλλει βέαν διὰ τῆς Λακωνικῆς, ἕτερος ὢν τῆς Νέδας· ἔχει δ' ἱερὸν ἐπίσημον Ἀθηνᾶς Νεδουσίας. *καὶ ἐν Ποιαιέσῃ δ' ἐστὶν Ἀθηνᾶς Νεδουσίας ἱερὸν, ἐπώνυμον τόπου τινὸς Νέδοντος, ἐξ οὗ φασιν οὐάσαι 25 Τηλέκλον Ποιαιέσαν καὶ Ἐχιδᾶς καὶ Τράγιον.*

Τῶν δὲ προταθεισῶν ἐπὶ τὰ πόλειων τῷ Ἀχιλλεῖ 6 περὶ μὲν Καρδαμύλης καὶ Φηρῶν εἰρήκαμεν καὶ Πηδάσου. Ἐνόπην δὲ οἱ μὲν τὰ Πέλλανά φασιν, οἱ δὲ τόπον τινα περὶ Καρδαμύλην, οἱ δὲ τὴν Γερηνίαν· τὴν 30 δὲ Ἴρην κατὰ τὸ ὄρος δεικνύουσι τὸ κατὰ τὴν Μεγαλόπολιν τῆς Ἀρκαδίας ὡς ἐπὶ τὴν Ἀνδανίαν ἰόντων, ἣν ἔφαμεν Οἰχαλίαν ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ κεκληθῆσαι· οἱ δὲ

τὴν νῦν Μεσόλαν οὕτω καλεῖσθαι φασὶ καθήκουσαν
 εἰς τὸν μεταξὺ κόλπον τοῦ Ταύργετον καὶ τῆς Μι-
 σσηνίας. ἣ δ' Αἰπεία νῦν Θουρία καλεῖται, ἣν ἔφαμεν
 ὁμορον Φαραῖς· ἴδρυται δ' ἐπὶ λόφου ὑψηλοῦ, ἀφ'
 οὗ καὶ τοῦνομα. ἀπὸ δὲ τῆς Θουρίας καὶ ὁ Θουριάς-
 5 τῆς κόλπος, ἐν ᾧ πόλισμα ἦν Ῥιον τοῦνομα ἀπεναν-
 τίων Ταυνάρου. Ἀνθεῖαν δὲ οἱ μὲν αὐτὴν τὴν Θου-
 ρίαν φασίν, Αἰπείαν δὲ τὴν Μεθώνην, οἱ δὲ τὴν με-
 ταξὺ Ἀσίνην τῶν Μισσηνίων πόλεων οἰκειότατα βα-
 θύλειμον λεχθεῖσαν, ἥς πρὸς θαλάττῃ πόλις Κορώνη· 10
 καὶ ταύτην δὲ τινες Πηῖθασον λεχθῆναι φασιν ὑπὸ τοῦ
 ποιητοῦ. „πᾶσαι δ' ἐγγυὲς ἀλός,“ Καρδαμύλῃ μὲν ἐπ'
 1316 αὐτῇ, Φαραὶ δ' ἀπὸ πάντε σταδίων, ὕψορμον ἔχουσα
 θερμὸν, αἱ δ' ἄλλαι ἀνωμαλούς κέχρηται τοῖς ἀπὸ
 θαλάττης διαστήμασι. 15

6 Πλησίον δὲ τῆς Κορώνης κατὰ μέσον πῶς τὸν
 κόλπον ὁ Παμισθὸς ποταμὸς ἐκβάλλει, ταύτην μὲν ἐν
 δεξιᾷ ἔχων καὶ τὰς εἰς· ὧν εἰσιν ἰσχυαται πρὸς δύσιν
 Πύλος καὶ Κυπαρισσία, μέσῃ δὲ τούτων Ἐρανα, ἣν οὐκ
 εὖ τινες Ἀρήνην . . . νενομήκασι πρότερον· Θουρίαν 20
 δὲ καὶ Φαρὸς ἐν ἀ[ριστερᾷ]. μέγιστος δ' ἐστὶ ποταμὸν
 τῶν ἐντὸς Ἰσθμοῦ καίπερ οὐ πλείους ἢ ἑκατὸν στα-
 δίους ἐκ τῶν πηγῶν ὅνεις θαψιλῆς τῇ ὕδατι διὰ τοῦ
 Μισσηνιακοῦ πεδίου καὶ τῆς Μακαρίας καλουμένης·
 ἀφίστηκέ τε τῆς νῦν Μισσηνίων πόλεως ὁ ποταμὸς 25
 σταδίους πεντήκοντα. ἔστι δὲ καὶ ἄλλος Παμισθὸς χα-
 ραδρωδέης μικρὸς περὶ Λεῦκτρον ὅσον τὸ Λακωνικόν,
 περὶ οὗ κρίσιν ἰσχυον Μισσηνιοὶ πρὸς Λακεδαιμονίους
 ἐπὶ Φιλίππου· τὸν δὲ Παμισθόν, ὃν Ἀμαθόν τινες ἀνό-
 μασαν, προτειρήκαμεν. 30

26. πρὸς σταδίους· διαπορεύους καὶ 30. αἰε: προτειρήκα-
 μεν: αἰς

Ἐφορος δὲ τὸν Κρεσφόντην, ἐπειδὴ εἶλε Μισση- 7
νην, διελεῖν φησιν εἰς πέντε πόλεις αὐτήν, ὥστε Στε-
νύκλαρον μὲν ἐν τῷ μίσῳ τῆς χῆρας ταύτης] κειμένην
ἀποδειξαι βασιλείον αὐτῷ, [εἰς δὲ τὰς ἄλλας] βασιλέας
5 πέμψαι, Πύλον καὶ Ῥίον καὶ Μεσόλαν καὶ Ταμεῖτιν,
ποιήσαντα ἰσονόμους πάντας τοῖς Λωριεῦσι τοὺς Μεσ-
σηνίους· ἀναγκάζοντιν δὲ τῶν Λωριέων μεταγρόντα
μόνον τὸν Στενύκλαρον νομίσαι πόλιν, εἰς τοῦτον δὲ
καὶ τοὺς Λωριέας συναγαγεῖν πάντας.

10 Ἡ δὲ Μισσηνίων πόλις ἔοικε Κορίνθῳ· ὑπέρκει- 8
ται γὰρ τῆς πόλεως ἑκατέρας ὄρος ὑψηλὸν καὶ ἀπότο-
μον τεύχει κοινῷ περιειλημμένον ὥστ' ἀκροπόλει χρῆ-
σθαι, τὸ μὲν καλούμενον Ἰθώμη τὸ δὲ Ἀκροκόρινθος·
ὥστ' οἰκίως δοκεῖ Δημήτριος ὁ Φάριος πρὸς Φίλιπ-
15 πον εἰπεῖν τὸν Δημητρίου, παρακελευόμενος τούτων
ἐχεσθαι τῶν πόλεων ἀμφοῖν ἐπιθυμοῦντα τῆς Πελο-
ποννήσου· „τῶν κεράτων γὰρ κρατῶν“ ἔφη „καθί-
„Ξεις τὴν βουν.“ κέρατα μὲν λέγων τὴν Ἰθώμην καὶ
τὸν Ἀκροκόρινθον, βουν δὲ τὴν Πελοπόννησον. καὶ
20 δὴ διὰ τὴν εὐκαιρίαν ταύτην ἀμφήριστοι γέγονασιν αἱ
πόλεις αὗται. Κόρινθον μὲν οὖν κατέσκαψαν [Ρω-
μαῖοι] καὶ ἀνέστησαν πάλιν· Μεσσήνην δὲ ἀνείλον
μὲν Λακεδαιμόνιοι, πάλιν δ' ἀνέλαβον Θηβαῖοι καὶ
μετὰ ταῦτα Φίλιππος Ἀμύντων· αἱ δ' ἀκροπόλεις ἀοί-
25 κητοι διέμειναν.

Τὸ δ' ἐν Αἰμναῖς τῆς Ἀρτέμιδος ἱερὸν, ἐφ' ᾧ ^{C.362}
9 Μεσσηνιοὶ περὶ τὰς παρθένους ὑβρίσαι δοκοῦσι τὰς
ἀφιγμένας ἐπὶ τὴν θυσίαν, ἐν μεθορίοις ἐστὶ τῆς τε
Λακωνικῆς καὶ τῆς Μεσσηνίας, ὅπου κοινῇ συνετί-
30 λουν πανήγυριν καὶ θυσίαν ἀμφοτέροι· μετὰ δὲ τὴν
ὑβρίν οὐ διδόντων δίκας τῶν Μεσσηνίων συστήναί
φασι τὸν πόλεμον. ἀπὸ δὲ τῶν Αἰμνῶν τούτων καὶ

τὸ ἐν τῇ Σπάρτῃ Λιμναίων εἰρηται τῆς Ἀρτέμιδος
ιερόν.

- 10 Πλειονάκις δ' ἐπολέμησαν διὰ τὰς ἀποστάσεις τῶν
Μισσηνίων. τὴν μὲν οὖν πρώτην κατάκτησιν αὐτῶν
φῆσι Τυρταῖος ἐν τοῖς ποιήμασι κατὰ τοὺς τῶν πατέ- 5
ρων πατέρας γενέσθαι· τὴν δὲ δευτέραν, καθ' ἣν ἐλό-
μενοι συμμάχους Ἀργείους τε καὶ Ἀρκάδας καὶ Πισά-
τας ἀπέστησαν, Ἀρκάδων μὲν Ἀριστοκράτην τὸν Ὀρ-
χομενοῦ βασιλέα παρεχομένων στρατηγόν, Πισατῶν
δὲ Πανταλέοντα τὸν Ὀμφαλίανος· ἥνικα φησὶν αὐτὸς 10
στρατηγῆσαι τὸν πόλεμον τοῖς Λακεδαιμονίοις [ἐλ-
θὼν ἐξ Ἐρινιοῦ]· καὶ γὰρ εἶναι φησιν ἐκεῖθεν ἐν
τῇ ἐλεγείᾳ ἣν ἐπιγράφουσι Εὐνορίαν „αὐτὸς γὰρ
„Κρονίων, καλλιστεφάνου πόσις Ἥρης, Ζεὺς Ἥρα- 15
„κλείδοις τῇδε δέδωκε πόλιν· οἷσιν ἔμα προλιπόν- 15
„τες Ἐρινιὸν ἠνεμόεντα, εὐρείαν Πέλοπος νῆσον ἀφι-
„κόμεθα.“ ὥστ' ἡ ταῦτα ἠκύρωται τὰ ἐλεγεία, ἡ Φι-
λοχόρφῳ ἀπιστητέον τῷ φήσαντι Ἀθηναίων τε καὶ Ἀφι-
δναίων, καὶ Καλλισθένει καὶ ἄλλοις πλείοσι τοῖς εἰποῦ-
σιν ἐξ Ἀθηνῶν ἀφικέσθαι δεηθέντων Λακεδαιμονίων 20
κατὰ χρησμόν, ὃς ἐπέταττε παρ' Ἀθηναίων λαβεῖν ἡγε-
μόνα. ἐπὶ μὲν οὖν τοῦ Τυρταίου ὁ δεύτερος ὑπῆρξε
πόλεμος· τρίτον δὲ καὶ τέταρτον συστήναί φησιν, ἐν
ᾧ κατελύθησαν οἱ Μεσσήμιοι. ὁ δὲ πᾶς παράπλους
ὁ Μεσσηνιακὸς στάδιοι ὀκτακόσιοί που κατακολπί- 25
ζοντι.

- 11 Ἀλλὰ γὰρ εἰς πλείω λόγον τοῦ μετρίου πρόμειν
ἀκολουθοῦντες τῷ κλήθει τῶν ιστορουμένων περὶ χώ-
ρας ἐκλειμμένης τῆς πλείστης· ὅπου γὰρ καὶ ἡ Λακω-
νικὴ λειπανδρεὶ κρινομένη πρὸς τὴν παλαιὰν εὐαν- 30
δρίαν. ἔξω γὰρ τῆς Σπάρτης αἱ λοιπαὶ πολίχναι τινές
εἰσι περὶ τριάκοντα τὸν ἀριθμόν· τὸ δὲ παλαιὸν ἐκα-

τόμπολιν φασιν αὐτὴν καλεῖσθαι, καὶ τὰ ἑκατόμβαια
διὰ τοῦτο θύεσθαι παρ' αὐτοῖς κατ' ἔτος.

Ἔστι δ' οὖν μετὰ τὸν Μιεσσηνιακὸν κόλπον ὁ Λα-
κωνικὸς μεταξὺ Ταινάρου καὶ Μαλειῶν, ἐκκλίνων μι-
5 κρὸν ἀπὸ μισημβρίας πρὸς ἑω· διέχουσι δὲ σταδίων
ἑκατὸν τριάκοντα αἱ θυρίδες τοῦ Ταινάρου ἐν τῷ Μιε-
σσηνιακῷ οὖσαι κόλπῳ, ῥωῶδης κρημνός. τούτων δ' 363
ὑπέρκειται τὸ Ταῦρετον· ἔστι δ' ὄρος μικρὸν ὑπὲρ τῆς
θαλάττης ὑψηλόν τε καὶ ὄρθιον, συνάπτου κατὰ τὰ
10 προσάρκτια μέρη ταῖς Ἀρκαδικαῖς ὑπαρξείαις, ὥστε
καταλείπεσθαι μεταξὺ αὐλῶνα, καθ' ὃν ἡ Μιεσσηνία
συνεχῆς ἔστι τῇ Λακωνικῇ. ὑποπέπτωκε δὲ τῷ Ταῦ-
ρετῳ ἡ Σπάρτη ἐν μεσογαίᾳ καὶ Ἀμύνλαι, οὗ τὸ τοῦ
Ἀπόλλωνος ἱερὸν, καὶ ἡ Φᾶρις. ἔστι μὲν οὖν ἐν κοιλο-
15 τέρῳ χωρίῳ τὸ τῆς πόλεως ἰδαφος καίπερ ἀπολαμβάν-
ων ὄρη μεταξὺ· ἀλλ' οὐδέν γε μέρος αὐτοῦ λιμνάζει,
τὸ δὲ παλαιὸν ἐλίμναζε τὸ προὔστειον, καὶ ἐκάλουν
αὐτὸ Λίμνας· καὶ τὸ τοῦ Διονύσου ἱερὸν ἐν Λίμναις
ἐφ' ὕγρου βεβηκὸς ἐτύγχανε, νῦν δ' ἐπὶ ξηροῦ τὴν
20 ἰδρυσιν ἔχει. ἐν δὲ τῷ κόλπῳ τῆς παραλίας τὸ μὲν Ταί-
ναρον ἀκτὴ ἔστιν ἐκκειμένη τὸ ἱερὸν ἔχουσα τοῦ Πο-
σειδῶνος ἐν ἄλλαις ἰδρυμένον· πλησίον δ' ἔστιν ἄν-
τρον, οἷ' οὗ τὸν Κέρβερον ἀναχθῆναι μυθεύουσιν ὑφ'
Ἡρακλίους ἐξ ἄθου. ἐντεῦθεν δ' εἰς μὲν Φωκοῦντα
25 ἄκραν τῆς Κυρηναίας πρὸς νότον διάγραμμα ἔστι σταδίων
τρισχιλίων· εἰς δὲ Πάχυνον πρὸς δύσιν, τὸ τῆς Σικε-
λίας ἀκρωτήριον, τετρακισχιλίων ἑξακοσίων, τινὲς δὲ
τετρακισχιλίων φασίν· εἰς δὲ Μαλείας πρὸς ἑω ἑξακο-
σίων ἑβδομήκοντα κατακολπίζοντι· εἰς δὲ Ὀρεον γνά-
30 θον, ταπεινὴν χειρρόνησον ἐνδατέρω τῶν Μαλειῶν,
πεντακοσίων εἰκοσι (πρόκειται δὲ κατὰ τοῦτου Κύ-
θηρα ἐν τετταράκοντα σταδίοις, νῆσος εὐλίμενος, πό-

λιν ἔχουσα ὁμώνυμον, ἣν ἴσχειν Εὐρυκλῆς ἐν μέρει κτήσεως ἰδίας ὁ καθ' ἡμᾶς τῶν Λακεδαιμονίων ἡγεμόν· περίκειται δὲ νησίδια πλείω τὰ μὲν ἐγγὺς τὰ δὲ καὶ μικρὸν ἀπωτέρω)· εἰς δὲ Κώρυνκον ἄκραν τῆς Κρήτης ἐγγυιάτω πλοῦς ἐστὶ σταδίων ἑκατοσίων πενήκοντα.

- 2 Μετὰ δὲ Ταΐναρον πλείοντι ἐπὶ τὴν Ὀνον γνάθον καὶ Μαλίας Ψαμαθοῦς ἐστὶ πόλις· εἰς Ἀσίην καὶ Γύθειον τὸ τῆς Σπάρτης ἐπίνειον ἐν διακοσίοις καὶ τετταράκοντα σταδίοις ἰδρυμένον· ἔχει δ', ὥς φασί, τὸ 10 ναύσταθμον ὀρυκτόν· εἰδ' ὁ Εὐρώτας ἐκδίδωσι μεταξὺ Γυθείου καὶ Ἀκραίων. τίως μὲν οὖν ὁ πλοῦς ἐστὶ παρ' αἰγιαλὸν ὅσον διακοσίων καὶ τετταράκοντα σταδίων· εἰδ' ἐλῶδες ὑπέρκειται χωρίον καὶ κόμη Ἔλος πρότερον δ' ἦν πόλις, καθάπερ καὶ Ὀμηρὸς φησὶν „ὅθ' 15 „τ' ἄρ' Ἀμύκλας εἶχον Ἔλος τ' Ἰφαιλον πταλίεθρον.“ κτίσμα δ' Ἐλίου φασὶ τοῦ Περσέως. ἐστὶ δὲ καὶ πεδῖον καλούμενον Λεύκη· εἰτα πόλις ἐπὶ χειρρονήσου ἰδρυμένη Κυπαρισσία λιμένα ἔχουσα· εἰτα ἡ Ὀνον γνάθος 20 C.364 λιμένα ἔχουσα· εἰτα Βοία πόλις, εἰτα Μαλίαί· στάδιοι δ' εἰς αὐτὰς ἀπὸ τῆς Ὀνον γνάθου πενήκοντα καὶ ἑκατόν· ἐστὶ δὲ καὶ Ἀσωπὸς πόλις ἐν τῇ Λακωνικῇ.
- 3 Τῶν δ' ὑφ' Ὀμήρου καταλεγόμενων τὴν μὲν Μίσσην οὐδαμοῦ δείκνυσθαι φασί· Μισσῶαν δ' οὐ τῆς χώρας εἶναι μέρος [ἀλλὰ] τῆς Σπάρτης, καθάπερ καὶ 25 τὸ Λιμναῖον, κατὰ τὸν . . . κα. ἔνιοι δὲ κατὰ ἀποκοπὴν δέχονται τὴν Μισσηνὴν· εἰρηται γὰρ ὅτι καὶ αὕτη μέρος ἦν τῆς Λακωνικῆς. παραδείγμασι δὲ χρῶνται τοῦ μὲν ποιητοῦ τῷ κρι καὶ δῶ καὶ μάψ, καὶ ἐν „ῆρας „δ' Ἀντομέδων γε καὶ Ἀλκιμος,“ ἀντὶ τοῦ Ἀλκιμέδων 30 δων· Ἡσιόδου δέ, ὅτι τὸ βριθὺ καὶ βριαρὸν βρι λέγεται· Σοφοκλῆς δὲ καὶ Ἰων τὸ ῥάβδιον ῥά· Ἐπίχαρμος δὲ τὸ

λίαν λι, Συρακῶ δὲ τὰς Συρακούσας· παρ' Ἐμπεδο-
κλεῖ δέ „μία γίνεται ἀμφοτέρων ὄψ“ ἡ ὄψις· καὶ παρ'
Ἀντιμάχῳ „Ἀθημηρός τοι Ἑλεναίνης ἱερὴ ὄψ“ καὶ
τὸ ἄλφειτον ἄλφι· Εὐφορίων δὲ καὶ τὸν ἥλον λέγει ἡλ·
5 παρὰ Φιλήτῃ δέ „ὁμωίδες εἰς ταλάρους λευκὸν ἄρου-
„σιν ἱρι“ (τὸ ἔριον)· „εἰς ἄνεμον δὲ τὰ πηδᾶ“ τὰ πη-
δάλια Ἀρατὸς φησι, Δωδῶ δὲ τὴν Δωδώνην Σιμυίης.

Τῶν δ' ἄλλων τῶν ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ κατανομα-
σμένων τὰ μὲν ἀνῆρηται, τῶν δ' ἔχνη λείπεται, τὰ δὲ
10 μειωνύμασται, καθάπερ αἱ Ἀργεῖαι Αἰγαιαί· [αἱ] γὰρ
ἐν τῇ Δοκρίδι οὐδ' ὅλως περὶσαι. τὴν δὲ Δᾶν οἱ Διόσ-
κουροὶ ποτὶ ἐκ πολιορκίας ἔλιν ἱστοροῦνται, ἀφ' οὗ
δὴ Λαπέρσαι προσηγορεύθησαν.

Φησὶ δ' Ἐφορος τοὺς κατασχόντας τὴν Λακωνι-
15 κὴν Ἡρακλείδας Εὐρυσθένη τε καὶ Περικλῆ διελθεῖν
εἰς ἔξ μέρη καὶ πόλιναι τὴν χώραν· μίαν μὲν οὖν τῶν
μερίδων, τὰς Ἀμύκλας, ἐξαίρετον δοῦναι τῷ προδόντι
αὐτοῖς τὴν Λακωνικὴν καὶ πείσαντι τὸν κατέχοντα αὐ-
τὴν ἀπελθεῖν ὑπόσπονδον μετὰ τῶν Ἀχαιῶν εἰς τὴν
20 Ἰωνίαν· τὴν δὲ Σπάρτην βασιλείῳ ἀποφῆναι σφίσιν
αὐτοῖς· εἰς δὲ τὰς ἄλλας πέμψαι βασιλείας, ἐπιτρέψαν-
τας δέχεσθαι συνοίκους τοὺς βουλομένους τῶν ξένων
διὰ τὴν λειπανδρίαν· χρῆσθαι δὲ Λατ μὲν ναῦσταθμῷ
διὰ τὸ εὐ]λίμενον, Ἀργεῖ δὲ πρὸς τοὺς πολέ[μους] ὁρμη-
25 τηρεῖν· καὶ] γὰρ ὁμορεῖν τοῖς κύκλῳ, Φάριδι δ[ὲ] ἀρ-
χείῳ, πλειστήν] ἀπὸ τῶν ἐντὸς ἀσφάλειαν ἐχούσῃ,
τ..... ὑπακούοντας δ' ἅπαντας τοὺς περιό-
κους Σπαρτιατῶν ὁμοῦς ἰσονόμους εἶναι, μετέχοντας C.365
καὶ πολιτείας καὶ ἀρχείων· Ἀγιν δὲ τὸν Εὐρυσθένην

13. post προσηγορεύθησαν: καὶ Σοφοκλῆς λέγει πον „τῇ
„τὰ Λαπέρσαι, πῇ τὸν Εὐρώπαιον τρίτον, πῇ τοὺς ἐν Ἀργεῖ καὶ
„κατὰ Σπάρτην θεοὺς.“

ἀφελίσθαι τὴν ἰσοτιμίαν καὶ συντελεῖν προστάξει τῇ
 Ἐπάρτῃ. τοὺς μὲν οὖν ἄλλους ὑπακοῦσαι, τοὺς δ'
 Ἑλαιοὺς τοὺς ἔχοντας τὸ Ἔλος (καλεῖσθαι δὲ Ἑλλωτας)
 ποιησαμένους ἀπόστασιν κατὰ κράτος ἀλῶναι πολέμῳ
 καὶ κριθῆναι δούλους ἐπὶ τακτοῖς τισιν, ὥστε τὸν
 ἔχοντα μῆτ' ἐλευθεροῦν ἔχειναι μῆτε πωλεῖν ἕξω τῶν
 ὄρων τοὺτους· τοῦτον δὲ λεχθῆναι τὸν πρὸς τοὺς Ἑλ-
 λωτας πόλεμον. σχεδὸν δέ τι καὶ τὴν εἰλωτείαν τὴν
 ὕστερον συμμίναςαν μέχρι τῆς Ῥωμαίων ἐπικρατείας
 οἱ περὶ Ἀγιν εἰσὶν οἱ καταδειξαντες· τρόπον γάρ τινα 10
 δημοσίους δούλους εἶχον οἱ Λακκαδαίμονιοι τούτους,
 κατοικίας τινὰς αὐτοῖς ἀποδείξαντες καὶ λειτουργίας
 ἰδίας.

- 5 Περὶ δὲ τῆς Λακωνίων πολιτείας καὶ τῶν γενομέ-
 νων παρ' αὐτοῖς μεταβολῶν τὰ μὲν πολλὰ παρείη τις 15
 ἂν διὰ τὸ γνῶριμον, τινῶν δ' ἄξιον ἴσως μνησθῆναι.
 Ἀχαιοὺς γὰρ τοὺς Φθιώτας φασὶ συγκατελθόντας Πε-
 λοποι εἰς τὴν Πελοπόννησον οἰκῆσαι τὴν Λακωνικὴν,
 τοσοῦτον δ' ἄρετῃ διενεργεῖν ὥστε τὴν Πελοπόννησον,
 ἐκ πολλῶν ἤδη χρόνων Ἄργος λεγομένην, τότε Ἀχαι- 20
 κὸν Ἄργος λεχθῆναι, καὶ οὐ μόνον γὰρ τὴν Πελοπόν-
 νησον ἀλλὰ καὶ ἰδίως τὴν Λακωνικὴν οὕτω προσαγο-
 ραυθῆναι· τὸ γοῦν τοῦ ποιητοῦ „ποῦ Μανέλαος ἔην;
 „ἢ οὐκ Ἄργεος ἦεν Ἀχαικοῦ;“ δέχονται τινες οὕτως
 „ἢ οὐκ ἦν ἐν τῇ Λακωνικῇ;“ κατὰ δὲ τὴν τῶν Ἑρα- 25
 κλειδῶν χάθοδον Φιλωνόμου προδόντος τὴν χώραν
 τοῖς Δωριεῦσι μετανέστησαν ἐκ τῆς Λακωνικῆς εἰς
 τὴν τῶν Ἰώνων τὴν καὶ νῦν Ἀχαΐαν καλουμένην· ἐροῦ-
 μεν δὲ περὶ αὐτῶν ἐν τοῖς Ἀχαικοῖς. οἱ δὲ κατασχόντες
 τὴν Λακωνικὴν κατ' ἀρχὰς μὲν ἰσωφρόνουν, ἐπεὶ δ' 30

οὖν Λυκούργῳ τὴν πολιτείαν ἐπέτρεψαν, τοσοῦτον ὑπερεβάλλοντο τοὺς ἄλλους ὥστε μόνοι τῶν Ἑλλήνων καὶ γῆς καὶ θαλάττης ἐπῆρξαν, διετέλεσάν τε ἄρχοντες τῶν Ἑλλήνων ὥς ἀφείλοντο αὐτοὺς τὴν ἡγεμονίαν Θηβαῖοι καὶ μετ' ἐκείνους εὐθύς Μακεδόνες. οὐ μὴν τελέως γὰρ οὐδὲ τούτοις εἶξαν, ἀλλὰ φυλάττοντες τὴν αὐτονομίαν ἔρην εἶχον περὶ πρωτείων αἰεὶ πρὸς τε τοὺς ἄλλους Ἑλλήνας καὶ πρὸς τοὺς τῶν Μακεδόνων βασιλέας· καταλυθέντων δὲ τούτων ὑπὸ Ῥωμαίων, μικρὰ μὲν τινα 10 προσέκρουσαν τοῖς πεμπομένοις ὑπὸ Ῥωμαίων στρατηγοῖς τυραννοῦμενοι τότε καὶ πολιτευόμενοι μοχθηρῶς· ἀναλαβόντες δὲ σφᾶς ἐτιμήθησαν διαφερόντως καὶ ἔμειναν ἐλεύθεροι, πλὴν τῶν φιλικῶν λειτουργιῶν ἄλλο συντελοῦντες οὐδέν. νεώστ' δ' Εὐρυκλῆς αὐτοὺς C.366

15 ἐκράξε δόξας ἀποχρησασθαι τῇ Καίσαρος φιλίᾳ πέρα τοῦ μετρίου πρὸς τὴν ἐπιστάσιαν αὐτῶν, ἐπαύσατο δ' ἡ ἀρχὴ ταχίως, ἐκείνου μὲν παραχωρήσαντος εἰς τὸ χρεῶν, τοῦ δ' υἱοῦ τὴν φιλίαν ἀπεστραμμένου τὴν τοιαύτην πάσαν· συνέβη δὲ καὶ τοὺς Ἐλευθερολάκωνας 20 λαβεῖν τινα τάξιν πολιτείας, ἐπειδὴ Ῥωμαίοις προσέθεντο πρῶτοι οἱ περίοικοι τυραννουμένης τῆς Σπάρτης, οἳ τε ἄλλοι καὶ οἱ Ἑλλῶτες. Ἑλλάνικος μὲν οὖν Εὐρυσθένη καὶ Προκλέα φησὶ διατάξαι τὴν πολιτείαν, Ἐφορος δ' ἐπιτιμᾷ φήσας Λυκούργου μὲν αὐτὸν μηδαμῶς 25 μεμνησθαι, τὰ δ' ἐκείνου ἔργα τοῖς μὴ προσήκουσιν ἀνατιθέναι· μόνῳ γοῦν Λυκούργῳ ἱερὸν ἰδρῦσθαι καὶ θύεσθαι κατ' ἔτος, ἐκείνοις δὲ καίπερ οἰκισταῖς γενομένοις μηδὲ τοῦτο δεδῶσθαι ὥστε τοὺς ἀπ' αὐτῶν τοὺς μὲν Εὐρυσθενίδας τοὺς δὲ Προκλείδας καλεῖσθαι, 30 αἱ δὲ τοὺς μὲν Ἀγίδας ἀπὸ Ἀγίδος τοῦ Εὐρυσθένους τοὺς δ' [Εὐρυπωντίδας ἀ]πὸ Εὐρυπῶντος τοῦ Προκλέους· τοὺς μὲν [γὰρ δυνασταῦ]σαι δικαίως,

τοὺς δὲ δεξαμένους ἐκ[ήλυδας ἀνθρώ]πους, δι' ἐκεί-
νων δυναστεῦσαι· ὅθεν οὐδ' ἀρχηγίας νομισθῆναι
ὑπερ πάντων ἀποδέδοτα[ι οἰκισταῖς. Παν]σανίαν τε τῶν
Εὐρυπωντιδῶν ἐκπεσόν[τα . . . . . τῆς] οἰκείας ἐν
τῇ φυγῇ συντάξαι λόγ[ον κατὰ τοῦ Λυκούργου, νό- 5
μων ὄντος τῆς ἐκβαλοῦσης αὐτὸν αἰτίας, καὶ] τοὺς
χρησμοὺς λέγειν τοὺς δοθέντα[ς αὐτῷ περὶ τῶν] πλεί-
στων.

- 6 Περὶ δὲ τῆς φύσεως τῶν τόπων καὶ τούτων καὶ
τῶν Μεσσηνιακῶν ταῦτα μὲν ἀποδεκτέον λόγοντος 10
Εὐρυπίδου· τὴν γὰρ Λακωνικὴν φησὶν ἔχειν „πολὺν
„μὲν ἄροτον, ἔκπαιν δ' οὐ βῆδιον· κοίλῃ γάρ, ὄρεσι
„περίδρομος, τραχιὰ τε δυσείσβολός τε πολεμίσις,“
τὴν δὲ Μεσσηνιακὴν „καλλίκαρπον κατάρφυντόν τε
„μυρρίοισι νάμσι, καὶ βοῦσι καὶ ποιμέναισιν εὐβοτώ- 15
„τάτην οὔτ' ἐν πυραῖσι χείματος δυσχείμετρον, οὔτ' αὖ
„τεθρίπποις ἡλίου θερμὴν ἄραν,“ καὶ ὑποβὰς τῶν
πάλων φησὶν ὅτι οἱ Ἡρακλεῖδαι περὶ τῆς χώρας ἐποιή-
σαντο, τὸν μὲν πρότερον γενέσθαι „γαίης Λακαίνης
„κύριον, φάυλου χθονός·“ τὸν δὲ δεύτερον τῆς Μεσ- 20
σῆνης „ἀρετὴν ἐχούσης μείζον' ἢ λόγῳ φράσαι.“ οἶαν
καὶ ὁ Τυρταίος φράζει. τὴν δὲ Λακωνικὴν καὶ τὴν
Μεσσηνίαν ὁρίζει αὐτοῦ φήσαντος „Παμισὸν εἰς θά-
„λασσαν ἐξορρῶμενον,“ οὐ συγχωρητέον, ὅς διὰ μέσης
ῥεῖ τῆς Μεσσηνίας, οὐδαμοῦ τῆς νῦν Λακωνικῆς ἀ- 25
πτόμενος. οὐκ εὖ δὲ οὐδ' ὅτι τῆς Μεσσηνίας ὁμοίως
ἐκπιθαλαττιαίας οὔσης τῇ Λακωνικῇ φησὶν αὐτὴν πρό-
σω ναυτίλοισιν εἶναι. ἀλλ' οὐδὲ τὴν Ἠλίαν εὖ διορίζει
„*πρόσω δὲ βάντι ποταμὸν Ἠλῆς ἢ Διὸς γέντων καλεῖ-
C.367, ται,“ εἴτε γὰρ τὴν νῦν Ἠλείαν βούλεται λέγειν, ἥτις 30
[ὁμο]ρεῖ τῇ Μεσσηνίᾳ. ταύτης οὐ προσάπτεται ὁ Πα-
μι[σός], ὥσπερ γε [οὐδὲ] τῆς Λακωνικῆς· εἰρηται γὰρ

ὅτι διὰ με[σηςς] ἦι τῆς Μεσσηνίας· εἶτε τὴν παλαιάν
τὴν κοίλην [καλουμένην], πολὺν μᾶλλον ἐκπίπτει τῆς
ἀληθείας· διαβάν[τι γὰρ τ]ὸν Παμισὸν ἔστι πολλὴ τῆς
Μεσσηνίας, εἰδ' ἡ τῶν . . . . . ὧν ἅπαντα καὶ * Μεσ-
5 σαίων, ἣν Τριφυλίαν ἐκάλουν, [εἰδ' ἡ Πι]σάτις καὶ ἡ
Ὀλυμπία, εἶτα μετὰ τριακοσίο[ν]ους σταδίο[ν]ς ἡ Ἥλις.

Γραφόντων δὲ τῶν μὲν „Λακεδαιμόνα κητώεσ- 7
„σαν“ τῶν δὲ „καιετάεσσαν“, ζητοῦσι τὴν κητώεσσαν
τεῖνα δέχσασθαι χρή, εἶτε ἀπὸ τῶν κητῶν εἶτε μεγάλην,
10 ὅπερ δοκεῖ πιθανώτερον εἶναι· τὴν δὲ καιετάεσσαν οἱ
μὲν καλαμινθώδη δέχονται, οἱ δὲ ὅτι οἱ ἀπὸ τῶν σει-
σμῶν βωχμοὶ * καιετοὶ λέρονται· καὶ ὁ καιέτας τὸ δε-
σμωτήριον ἐντιϋθεῖν τὸ παρὰ Λακεδαιμονίοις, σπή-
λαιόν τι· ἐνιοὶ δὲ πῶους μᾶλλον τὰ τοιαῦτα κοιλώματα
15 λέγεσθαι φασιν, ἀφ' οὗ καὶ τὸ „φηρεῖν ὀρεσκηφύουσιν.“
εὐσειστος δ' ἡ Λακωνική· καὶ δὴ τοῦ Ταῦγέτου κορυ-
φᾶς τινες ἀποφραγῆναι τινὲς μνημονεύουσιν. εἰδὼ δὲ
λατομίῃ λίθου πολυτελοῦς τοῦ μὲν Ταυναρίου ἐν Ταυ-
νάρῳ παλαιαί, νεωστὶ δὲ καὶ ἐν τῷ Ταῦγέτῳ μέταλλον
20 ἀνέβηξάν τινες εὐμέγεθες, χορηγὸν ἔχοντες τὴν τῶν
Ῥωμαίων πολυτίλειαν.

Ὅτι δὲ Λακεδαιμόνων ὁμωνύμως λέγεται καὶ ἡ χώρα 8
καὶ ἡ πόλις, δηλοῖ καὶ Ὅμηρος· λέγω δὲ χώραν σὺν τῇ
Μεσσηνίᾳ. περὶ μ[ὲν δὲ τῶν] τόξων ὅταν λέγη, „καλά,
25 „τὰ οἱ ξείνος Λακεδαιμόνι δῶκε τυχήσας, Ἴφιτος Εὐ-
„ρυτίδης“, εἰτ' ἐπενέγκη „τῷ δ' ἐν Μεσσήνῃ ξυμβλή-
„την ἀλλήλων οἶκον ἐν Ὀριλόχοιο“, τὴν χώραν λέγει,
ἧς μέρος ἦν καὶ ἡ Μεσσηνία· οὐ διήνεγκεν οὐν αὐτῷ
καὶ οὕτως εἰπεῖν „ξείνος Λακεδαιμόνι δῶκε τυχήσας“,
30 καὶ „τῷ δ' ἐν Μεσσήνῃ ξυμβλήτην.“ ὅτι γὰρ αἱ Φηραὶ

εἶδεν ὁ τοῦ Ὀρτιλόχου οἶκος δῆλον „ἐς Φηραίς δ' ἔκον-
 „το Διοκλῆος κατὰ δῶμα, υἱὸς Ὀρτιλόχοιο,“ ὃ τε Τη-
 λέμαχος καὶ ὁ Παισίστρατος· αἱ δὲ Φηραί τῆς Μισση-
 νίας εἰσίν. ὅταν δ' ἐκ τῶν Φηρῶν ὁρμηθέντες τοὺς
 περὶ Τηλέμαχον πανηγυρίους φῆ σείειν ζυγόν, εἰτ' ὃ
 εἶπε „δύσειτό τ' ἥελιος, οἱ δ' ἔξον κοίλῃν Λακεδαιμόνα
 „κητώεσσαν· πρὸς δ' ἄρα δώματ' ἔλων Μενελάου,“
 ε.368 τὴν πόλιν διερχέσθαι· εἰ δὲ μή, ἐκ Λακεδαιμόνος εἰς
 Λακεδαιμόνα φανείται λέγων τὴν ἔπιξιν· ἄλλως τε οὐ
 πιθανόν μὴ ἐν Σπάρτῃ τὴν οἰκησιν εἶναι τοῦ Μενε- 10
 λάου, [οὐδὲ] μὴ οὖσης ἐκεῖ τὸν Τηλέμαχον λέγειν „εἰμι
 „γὰρ ἐς Σπάρτην τε καὶ εἰς Πύλον.“ δοκεῖ (δὲ συμ)πί-
 πτειν τούτῳ τὸ τοῖς τῆς χώρας ἐπιθέτοις αὐ . . . . . εἰ
 μὴ νῆ Δία ποιητικῇ τις τοῦτο συγχωρήσει ἔξο[υσία.
 βέλ]τιον γὰρ τὴν Μισσηνήν μετὰ τῆς Λακωνικῆς καὶ 15
 Πύλου] τῆς ὑπὸ τῷ Νέστορι, μηδὲ δὴ καθ' αὐτήν
 τάτ[τεσθαι ἐν τῇ] καταλόγῳ μηδὲ κοινωνοῦσαν τῆς
 στρα[τείας].

- 6 Μετὰ δὲ Μαλίας ὁ Ἀργολικός ἐκδέχεται κόλπος
 καὶ ὁ Ἐρμιονικός, ὁ μὲν μέχρι τοῦ Σκυλλαίου πλύντι 20
 ὥς πρὸς ἑω βλέπων καὶ πρὸς τὰς Κυκλάδας, ὁ δὲ ἑω-
 θινώτερος τούτου μέχρι πρὸς Αἰγίναν καὶ τὴν Ἐπι-
 δαυρίαν. τὰ μὲν δὴ πρῶτα τοῦ Ἀργολικοῦ Λάκωνες
 ἔχουσι, τὰ δὲ λοιπὰ Ἀργεῖοι· ἐν οἷς ἐστὶ τῶν μὲν Λα-
 κωνῶν τὸ Ἀῖγιον ἱερὸν Ἀπόλλωνος ὁμῶνυμον τῷ Βοι- 25
 ωτιακῷ, καὶ Μινωῖα φρούριον ὁμώνυμος καὶ αὕτη τῇ
 Μεγαρικῇ, καὶ ἡ λιμηρὰ Ἐπίδαυρος, ὥς Ἀριεμίδωρος
 φησιν. Ἀπολλόδωρος δὲ Κυθήρων πλησίον ἱστορεῖ
 ταύτην, εὐλόμηνον δὲ οὖσαν βραχέως καὶ ἐπιταμημέ-
 νως λιμηρὰν ληρῆσθαι ὥς ἂν λιμενηρὰν, μεταβεβλη- 30
 κῆναι δὲ τοῦνομα. ἐστὶ δὲ τραχὺς ὁ παράπλους εὐθύς
 ἀπὸ Μαλιῶν ἀρξάμενος μέχρι πολλοῦ ὁ Λακωνικός,

ἔχει δ' ὁμοῦς ὑφόρους καὶ λιμένας. ἡ λοιπὴ δ' ἐστὶ παραλία εὐλίμενος, νησιδιὰ τε πολλὰ πρόκειται αὐτῆς οὐκ ἄξια μνήμης.

Τῶν δ' Ἀργείων αἱ τε Πρασιαὶ καὶ τὸ Τημέριον, 2
 5 ἐν ᾧ τέθραπται Τήμενος, καὶ ἔτι πρότερον τὸ χωρίον, δι' οὗ οὔ ποταμὸς ἡ Λίονη καλουμένη ὁμώνυμος τῇ λίμνῃ, ἐν ᾗ μερύνθονται τὰ περὶ τὴν Ἰθάραν. τὸ δὲ Τημέριον ἀπέχει τοῦ Ἄργους ἑξ καὶ εἰκοσι σταδίους ὑπὲρ τῆς θαλάττης, ἀπὸ δὲ τοῦ Ἄργους εἰς τὸ Ἡραῖον τετ-
 10 τάρακοντα, ἐνθεν δὲ εἰς Μυκῆνας δέκα. μετὰ δὲ τὸ Τημέριον ἡ Ναυκλία, τὸ τῶν Ἀργείων ναύσταθμον· τὸ δ' ἔκρυμνον ἀπὸ τοῦ ταῖς ναυσὶ προσπλίσσεται. ἀπὸ τούτου δὲ περιπλάσθαι φασὶ τὸν Ναυπλίων καὶ τοὺς παῖδας αὐτοῦ παρὰ τοῖς νεωτέροις· οὐ γὰρ Ὀμηρον
 15 ἀμνημονῆσαι ἂν τούτων, τοῦ μὲν Παλαμήδους τοσαύτην σοφίαν καὶ σύνεσιν ἐπιδεδειγμένου, δολοφονηθέντος δὲ ἀδίκως, τοῦ δὲ Ναυπλίου τοσοῦτον ἀπεργασαμένου φθόρου ἀνθρώπων περὶ τὸν Καφηρέα. ἡ δὲ γενεαλογία πρὸς τῷ μυθῶδει καὶ τοῖς χρόνοις διημάρ-
 20 τηται· δεδοσθω γάρ Ποσειδῶνος εἶναι, Ἀμυμώνης δὲ πῶς τὸν κατὰ τὰ Τρωικά ἔτι ζῶντα; ἐφεξῆς δὲ τῇ Ναυ- C.369
 κλίας τὰ σπήλαια καὶ οἱ ἐν αὐτοῖς οἰκοδομητοὶ λαβύρινθοι, Κυκλώπεια δ' ὀνομάζουσιν.

Ἐπὶ ἄλλα χωρία καὶ ἐφεξῆς ὁ Ἑρμιονικὸς κόλπος· 3
 25 καὶ [γὰρ τοῦτον Ὀρ]ήρου τάξαντος ὑπὸ τῇ Ἀργείᾳ καὶ ἡμῖν οὐ [παροπτιέος ἐνέ]φηνεν ὁ μερισμὸς τῆς περιουσίας οὗτος. ἄρχεται δ' ἀπὸ *Ἀσίνης πολέχνης· εἴθ' Ἑρμιόνη καὶ Τροϊχὴν· ἐν παράπλῳ δὲ πρόκειται καὶ Καλαυρία νῆσος, κύκλον ἔχουσα τριάκοντα σταδίων,
 30 πορθμῷ δὲ τετρασταδίῳ διεσπῶσα τῆς ἡπείρου.

Ἐπὶ ὁ Σαρωνικὸς κόλπος· οἱ δὲ πόντον λέγου· 4

σιν, οἱ δὲ πόρον, καθ' ὃ καὶ πύλαος λέγεται Σαρωνικὸν πᾶς ὁ συνάπτων πόρος ἀπὸ τῆς Ἑρμιονικῆς καὶ τῆς περὶ τὸν Ἰσθμὸν θαλάττης τῷ τε Μυρτιφῷ πελάγει καὶ τῷ Κρητικῷ. τοῦ δὲ Σαρωνικοῦ Ἐκίδαυρος τέ ἐστι καὶ ἡ προκειμένη νῆσος Ἀίγινα· εἶτα Κεγχρεαὶ τὸ ὅ τῶν Κορινθίων ἐπὶ τὰ πρὸς ἰθα μέρη ναύσταθμον· εἶτα λιμὴν Σχοινοῦς πλεύσαντι τετραράκοιτα καὶ πάντε σταδίους· ἀπὸ δὲ Μαλειῶν τοὺς πάντας περὶ χιλιούς καὶ ὀκτακοσίους. κατὰ δὲ τὸν Σχοινοῦντα ὁ δίοικος τὸ στενωτάτον τοῦ Ἰσθμοῦ, περὶ ὃν τὸ τοῦ Ἰσθμοῦ 10 Ποσειδῶνος ἱερόν· ἀλλὰ [ταῦτα μὲν ὑπερκαίσθω·] ἔξω γάρ ἐστι τῆς Ἀργείας. ἀναλαβόντες δ' ἐφοδεύσωμεν πάλιν τὰ κατὰ τὴν Ἀργείαν.

6 Καὶ πρῶτον ποσαχῶς λέγεται παρὰ τῷ ποιητῇ τὸ Ἄργος καὶ καθ' αὐτὸ καὶ μετὰ τοῦ ἐπιθέτου, Ἀχαιοὶ 16 κὸν Ἄργος καλοῦντος ἢ Ἰάσον ἢ ἱππιον ἢ Πελασγικὸν ἢ ἱππόβοτον. καὶ γὰρ ἡ πόλις Ἄργος λέγεται ἢ Ἄργος τε Σπάρτη τε. „οἱ δ' Ἄργος τ' εἶχον Τέβρυνθά τε.“ καὶ ἡ Πελοπόννησος „ἡμετέρῃ ἐνὶ οἴκῳ „ἐν Ἀργεῖ.“ οὐ γὰρ ἡ πόλις γε ἦν οἶκος αὐτοῦ. καὶ ὅλη 20 ἡ Ἑλλάς Ἀργείους γοῦν καλεῖ πάντας καθάπερ καὶ Δαιτυοὺς καὶ Ἀχαιοὺς. τὴν δ' οὖν ὁμωνυμίαν τοῖς ἐπιθέτοις διαστέλλεται, τὴν μὲν Θετταλίαν Πελασγικὸν Ἄργος καλῶν „νῦν αὖ τοὺς ὄσοι τὸ Πελασγικὸν Ἄργος ἐναίου.“ τὴν δὲ Πελοπόννησον [Ἀχαικὸν] „εἰ 25 „δέ κεν Ἄργος ἰκοίμεθ' Ἀχαικόν“ „ἢ οὐκ Ἄργεος ἦεν Ἀχαικοῦ.“ σημερινῶν ἐνταῦθα, ὅτι καὶ Ἀχαιοὶ ἰδίως ὠνομαζόντο οἱ Πελοποννήσιοι κατ' ἄλλην σημασίαν. Ἰάσον τε Ἄργος τὴν Πελοπόννησον λέγει „εἰ πάντες „γ' ἰσίδοιεν ἀν' Ἰάσον Ἄργος Ἀχαιοί“ τὴν Πηνελό- 30

πην, ὅτι πλείους αὖ λάβοι μνηστῆρας· οὐ γὰρ τοὺς C. 370
ἐξ ὅλης τῆς Ἑλλάδος εἰκός, ἀλλὰ τοὺς ἑγγύς. ἱππόβο-
τον δὲ καὶ ἱππιον κοινῶς εἶρηκε.

- Περὶ δὲ τῆς Ἑλλάδος καὶ Ἑλλήνων καὶ Πανελλή- 6
νων ἀντιλέγεται. Θουκυδίδης μὲν γὰρ τὸν ποιητὴν
μηδαμοῦ βαρβάρους εἶπειν φησι διὰ τὸ μηδὲ Ἑλληνας
πρὸ τὸ ἀντίπαλον εἰς ἓν ὄνομα ἀποκεκρισθαι. καὶ Ἀπολ-
λόδωρος δὲ μόνους τοὺς ἐν Θερταλίᾳ καλεῖσθαι φησιν
Ἑλληνας „Μυρμιδόνες δὲ καλεῦντο καὶ Ἑλληνες.“
10 Ἡσίοδον μέντοι καὶ Ἀρχίλοχον ἤδη εἰδέναι καὶ Ἑλλη-
νας λεγομένους τοὺς σύμπαντας καὶ Πανέλληνες ἐμνή-
στευον αὐτάς, τὸν δὲ „ὡς Πανελλήνων ὁξὺς ἐς Θά-
„σον συνέδραμεν.“ ἄλλοι δ' ἀντιτιθέασιν ὅτι καὶ βαρ-
15 βάρους εἶρηκεν, εἰπὼν γε βαρβαροφώνους τοὺς Κά-
ρας, καὶ Ἑλληνας τοὺς πάντας „ἀνδρός, τοῦ κλέος
„εὐρὺ κατ' Ἑλλάδα καὶ μέσον Ἄργος.“ καὶ πάλιν „εἰ
„δ' ἐθέλης (τραφῆναι) ἀν' Ἑλλάδα καὶ μέσον Ἄργος.“
Ἡ μὲν οὖν πόλις ἣ τῶν Ἀργείων ἐν χωρίοις ἐπι- 7
20 πέδοις ἴδρυται τὸ κλεόν, ἄκραν δ' ἔχει τὴν καλουμένην
Ἀάριαν, λόφον εὐερεκὴ μετρίως ἔχοντα ἱερὸν Διός·
φεὶ δ' αὐτῆς πλησίον ὁ Ἰναχος χαρὰδρῶδης ποταμός
τὰς πηγὰς ἔχων ἐκ Λυρκείου. περὶ δὲ τῶν μυθευομέ-
νων πηγῶν εἰρηται διότι πλάσματα ποιητῶν ἐστί· πλά-
25 σμα δὲ καὶ τὸ „Ἄργος ἀνυδρον ἐὼν Ἀνατολὶ θέσαν Ἄρ-
„γος ἐνυδρον,“ τῆς τε χώρας κοίτης αὐτῆς καὶ ποτα-
μοῖς διαφρεομένης καὶ ἑλῆ καὶ λίμνας παρεχομένης,
καὶ τῆς πόλεως εὐπορουμένης ὕδασι φρεάτων πολλῶν
καὶ ἐπιπολαίων. αἰτιαδύνται δὲ τῆς ἀπάτης τὸ „καὶ κεν
30 „ἐλέγχιστος πολυδίψμον Ἄργος ἱκοίμην.“ τοῦτο δ' ἦτοι

23. post Λυρκείου, τοῦ κατὰ τὴν Κυνοσερίαν ὄρους τῆς Ἀρ-
καδίας.

ἀντὶ τοῦ πολυπόθητον κεῖται, ἢ χωρὶς τοῦ δ' πολυψύχιον-
 ὡς „πολύφθορόν τε δῶμα Πελοπιδῶν τόδε“ φησὶ Σο-
 φροκλῆς· τὸ γὰρ ἴσασθαι φθοράν τινα καὶ βλάβην ση-
 μαίνει „τῶν μὲν κειράται, τάχα δ' ἴσεται νῆας Ἀχαιῶν“
 ἄλλως τε οὐ τὴν πόλιν λέγει τὸ Ἄργος (οὐ γὰρ ἐκείσε δ'
 ἐμελλεν ἀφίξεισθαι) ἀλλὰ τὴν Πελοπόννησον, οὐ δὴ-
 που καὶ ταύτην διψήραν οὔσαν. καὶ σὺν τῷ δ' δὲ ὑπερ-
 βατῶς δέχονται (τινες κατὰ) συναισθητὴν μετὰ τοῦ συν-
 δέσμου τοῦ δέ, ἢ ὡς οὕτως „καὶ κεν ἐλέγχιστος πολὺ δ'
 „ἴψιον Ἄργος ἰκοίμην,“ ..... πολυψύχιον Ἄργοςδε 10
 ἰκοίμην ἀντὶ τοῦ „εἰς Ἄργος.“

C.371

8

Εἰς μὲν δὴ Ἰναχὸς ἔστιν ὁ διαρρέων τὴν Ἀργεῖαν·
 ἄλλος δὲ ποταμὸς Ἐρασίνος ἐν τῇ Ἀργεῖᾳ ἔστιν· οὗτος
 δὲ τὰς ἀρχὰς ἐκ Στυμφάλου τῆς Ἀρκαδίας λαμβάνει
 καὶ τῆς ἐκεῖ λίμνης τῆς καλουμένης Στυμφαλίδος, ἐν 15
 ἢ τὰς ὕδρεις μυθολογοῦσι τὰς ὑπὸ τοῦ Ἡρακλείους το-
 ξεύμασι καὶ τυμπάνοις ἐξαλαθείσας, [ἄς] καὶ αὐτὰς κα-
 λοῦσι Στυμφαλίδας· οὗντα δ' ὑπὸ γῆς φασὶ τὸν ποτα-
 μὸν τοῦτον ἐκπίπτειν εἰς τὴν Ἀργεῖαν καὶ ποιεῖν ἐπίρ-
 ρυτον τὸ πιδίον· οἷον δὲ καὶ ἄλλος ὁμώνυμος ἐκ τῆς 20
 Ἀρκαδίας εἰς τὸν κατὰ Βοῦραν αἰγιαλόν· ἄλλος δ' ἔστιν
 ὁ Ἐρετρικός, καὶ ὁ ἐν τῇ Ἀττικῇ κατὰ Βραυρωνία, δεῖ-
 κνυται δὲ καὶ Ἀμυμώνη τις κρήνη κατὰ Λέρινην. ἢ δὲ
 Λέρην λίμνη τῆς Ἀργείας ἔστι καὶ τῆς Μυκηναίας, ἐν
 ἢ τὴν Ἰθραν ἰστοροῦσι· διὰ δὲ τοὺς γινομένους κα- 25
 θαρμούς ἐν αὐτῇ περικυμία τις ἐξέπτεε „Λέρην κακῶν.“
 τὴν μὲν οὖν χαίραν συγχωροῦσιν εὐνδρεῖν, αὐτὴν δὲ
 τὴν πόλιν ἐν ἀνύδρῳ χωρίῳ κεῖσθαι, φρεάτων δ' εὐ-
 πορεῖν (ἃ ταῖς Δαναΐσιν ἀνάπτουσιν, ὡς ἐκείνων ἐξου-

3. post γὰρ· προάφαι καὶ ἰάφαι καὶ 4. post Ἀχαιῶν· κατὰ
 χρόα καλὸν ἰάφην. Ἰδίη· προάφαι. 20. post πιδίον· τὸν δ' Ἐρα-
 σῖνον καλοῦσι καὶ Ἀρεῖνον.

ρουσῶν, ἅφ' οὗ καὶ τὸ ἔπος * εἶπεῖν τοῦτο „Ἄργος ἄν-
δρον ἐὼν Δαναοὶ θέσαν Ἄργος ἐνυδρον“), τῶν δὲ φρε-
άτων τέτταρα καὶ ἱερὰ ἀποδειχθῆναι καὶ τιμᾶσθαι δια-
φερόντως, ἐν εὐπορίᾳ ὑδάτων ἀπορίαν εἰσάγοντες.

- 5 Τὴν δὲ ἀκρόπολιν τῶν Ἀργείων οἰκίσαι λέγεται 9
Δαναός, ὅς τοσοῦτον τοὺς πρὸ αὐτοῦ δυναστεύοντας
ἐν τοῖς τόποις ὑπερβαλίσθαι δοκεῖ ὥστε κατ' Εὐρυπί-
δην „Πελασγιάτας ὀνομασμένους τὸ πρὶν Δαναούς
„καλεῖσθαι νόμον ἔθνη“ ἂν Ἑλλάδα.“ ἔστι δὲ καὶ τά-
10 φος αὐτοῦ κατὰ μέσην τὴν τῶν Ἀργείων ἀγοράν· κα-
λεῖται δὲ πλίνθος. οἶμαι δ' ὅτι καὶ Πελασγιάτης καὶ
Δαναός, ὥσπερ καὶ Ἀργεῖους, ἡ δόξα τῆς πόλεως
ταύτης ἀπ' αὐτῆς καὶ τοὺς ἄλλους Ἕλληνας καλεῖσθαι
παρεσκευάσιν· οὕτω δὲ καὶ Ἰασίδας καὶ Ἰασον Ἄργος.
15 καὶ Ἀπίαν καὶ Ἀπιδόνας οἱ νεώτεροί φασιν· Ὅμηρος
δ' Ἀπιδόνας μὲν οὐ λέγει, Ἀπίαν δὲ τὴν πόρρω μᾶλλον.
ὅτι δ' Ἄργος τὴν Πελοπόννησον λέγει, προσλαβεῖν
ἔστι καὶ τὰδε „Ἀργεῖη δ' Ἑλένη“ καὶ „ἔστι πόλις
„Ἐφύρη μυχρῷ Ἀργεος“ καὶ „μέσον Ἄργος“ καὶ „πολ-
20 „λήσιν νῆσοισι καὶ Ἄργει παντὶ ἀνάσσειν.“ ἄργος. 372
δὲ καὶ τὸ πεδίον λέγεται παρὰ τοῖς νεωτέροις, παρ'
Ὁμήρῳ δ' οὐδ' ἄπαξ· μάλιστα δ' οἶονται Μακεδони-
κὸν καὶ Θετταλικὸν εἶναι.

- Τῶν δ' ἀπογόνων τοῦ Δαναοῦ διαδεξαμένων τὴν 10
25 ἐν Ἀργεὶ δυναστείαν, ἐπιμειχθέντων δὲ τούτοις τῶν
Ἀμυθαιονιδῶν ὠρηγμένων ἐκ τῆς Πισάτιδος καὶ τῆς
Τριφυλίας, οὐκ ἂν θαυμάσιέ τις εἰ συγγενεῖς ὄντες
οὕτω διείλοντο τὴν χώραν εἰς δύο βασιλείας τὸ πρῶ-
τον, ὥστε τὰς ἡγεμονεύσας ἐν αὐταῖς δύο πόλεις
30 ἀποδειχθῆναι πλησίον ἀλλήλων (δρυμένας ἐν ἐλάττο-
σιν ἢ πεντηκοντα σταδίοις, τὸ τε Ἄργος καὶ τὰς Μυ-
κήνας, καὶ τὸ Ἡραῖον εἶναι κοινὸν ἱερὸν τὸ πρὸς ταῖς
9.

Μυκῆναις ἀμφοῖν, ἐν ᾗ τὰ Πολυκλείτου ξόανα τῇ μὲν τέχνῃ κάλλιστα τῶν πάντων πολυτελείᾳ δὲ καὶ μεγέθει τῶν Φειδίου λειπόμενα. κατ' ἀρχὰς μὲν οὖν τὸ Ἄργος ἐπεκράτει μᾶλλον, εἰθ' αἱ Μυκῆναι μείζονα ἐπίδοσιν λαβοῦσαι διὰ τὴν τῶν Πελοπιδῶν εἰς αὐτὰς μεθίδρου- σιν· περιστάντων γάρ εἰς τοὺς Ἀτρεΐως παῖδας ἀπάν- των, Ἀγαμέμνων ὦν πρεσβύτερος παραλαβὼν τὴν ἐξουσίαν ἅμα τύχῃ τε καὶ ἀρετῇ πρὸς τοῖς οὖσι πολλὴν προσεκλήσατο τῆς χώρας, καὶ δὴ καὶ τὴν Ἀργολικὴν τῇ Μυκηναίᾳ προσέθηκε. Μενέλαος μὲν δὴ τὴν Λακω- νικὴν ὅχε, Μυκῆνας δὲ καὶ τὰ μέχρι Κορίνθου καὶ Σικυώρος καὶ τῆς Ἰώνων μὲν τότε καὶ Αἰγυπτίων κα- λουμένης Ἀχαιῶν δὲ ὕστερον Ἀγαμέμνων παρέλαβε. μετὰ δὲ τὰ Τρωικὰ τῆς Ἀγαμέμνονος ἀρχῆς καταλυ- θείσης ταπεινωθῆναι [συνέβη] Μυκῆνας καὶ μάλιστα 15 μετὰ τὴν τῶν Ἡρακλειδῶν κάθοδον, κατασχόντες γὰρ οὗτοι τὴν Πελοπόννησον ἐξέβαλον τοὺς πρότερον κρα- τοῦντας ὥσθ' οἱ τὸ Ἄργος ἔχοντες εἶχον καὶ τὰς Μυ- κῆνας συντελοῦσας εἰς ἓν· χρόνους δ' ὕστερον κατε- σκάφησαν ὑπ' Ἀργείων ὥστε νῦν μηδ' ἔχνος εὐρίσκει- 20 σθαι τῆς Μυκηναίων πόλεως. ὅπου δὲ Μυκῆναι τοι- αῦτα πεπόνθασιν, οὐ δεῖ θαυμάζειν οὐδ' εἰ τινες τῶν ὑπὸ τῷ Ἀργεὶ καταλεγομένων ἀφανεῖς νῦν εἰσιν. ὁ μὲν δὲ κατάλογος ἔχει οὕτως „οἱ δ' Ἄργος τ' εἶχον Τυ- ρυνθὰ τε τειχιόεσσαν Ἑρμιόνην τ' Ἀσίνην τε, [βα- 25 „θύν] κατὰ κόλπον ἐχούσας, Τροίην' Ἠϊόνας τε καὶ „ἀμπελόεντ' Ἐπίδαυρον, οἳ τ' ἔχον Αἰγιναν Μήσητά „τε, κοῦροι Ἀχαιῶν.“ τούτων δὲ περὶ μὲν τοῦ Ἀργους εἰρηται, περὶ δὲ τῶν ἄλλων λεκτέον.

- 11 Τῇ μὲν οὖν Τίρυνθι ὁρμητηγείῳ χρῆσασθαι δοκεῖ 30
 Προΐτος καὶ τειχίσαι διὰ Κυκλώπων, οὓς ἑπτά μὲν εἶ-
 ναι καλεῖσθαι δὲ γαστερόχειρας τριφομένους ἐκ τῆς

- τέχνης, ἤκειν δὲ μεταπέμπτους ἐκ Λυκίας· καὶ ἴσως C373
 τὰ σπήλαια τὰ περὶ τὴν Ναυπλίαν καὶ τὰ ἐν αὐτοῖς
 ἔργα τούτων ἐπώνυμά ἐστιν. ἡ δὲ ἀκρόπολις Λίκυμνα
 ἐπώνυμος Λικυμνίου, διέχει δὲ τῆς * Ναυπλίου περὶ
 5 δώδεκα σταδίους· Ἰσημος δ' ἐστὶ κακείνη καὶ ἡ πλη-
 σίον Μιδία, ἑτέρα οὖσα τῆς Βοιωτικῆς· ἐκείνη γὰρ
 ἐστὶ Μίδεια ὡς πρόνοια, αὕτη δὲ Μιδία ὡς Τεγέα·
 ταύτη δ' ὁμορος Πρόσυμνα ..... αὕτη ἱερὸν ἔχουσα
 "Ηρας· ἠρήμωσαν δὲ τὰς πλείστας οἱ Ἀργεῖοι ἀπειθού-
 10 σας. οἱ δ' οἰκῆτορες οἱ μὲν ἐκ (τῆς) Τίρυνθος ἀπῆλθον
 εἰς Ἐπίδauρον, οἱ δὲ ἐκ τῆς ..... εἰς τοὺς Ἀλιεῖς κα-
 λουμένους, οἱ δ' ἐκ τῆς Ἀ[σίνης] (ἐστὶ δ') αὕτη κώμη
 τῆς Ἀργείας πλησίον Ναυπλίας) ὑπὸ Λακεδαιμονίων
 εἰς τὴν Μεσσηνίαν μετακίσθ[ησαν, ὅπου] καὶ ἡ ὁμώ-
 15 νυμος τῇ Ἀργολικῇ Ἀσίνῃ πόλιν[η]. οἱ γὰρ Λακεδαι-
 μόνιοι, φησὶν ὁ Θεόπομπος, πολλὴν κατακτησάμενοι
 τῆς ἀλλοτρίας εἰς ταύτην κατῴκισον οὓς ἂν ὑποδξαι-
 το τῶν φυγόντων ἐπ' αὐτο[ύς· καὶ οἱ] ἐκ τῆς Ναυπλίας
 ἐκεῖσε ἀνεχώρησαν.
 20 Ἐρμιόνη δ' ἐστὶ τῶν οὐκ ἀσήμεων πόλειων, ἥς τὴν 12
 παραλίαν ἔχουσιν Ἀλιεῖς λεγόμενοι θαλαττουργοί τι-
 νες ἄνδρες. παρ' Ἐρμιονεῦσι δὲ τιθρύλῃται τὴν εἰς
 "Αἶδου κατάβασιν σύντομον εἶναι· διόπερ οὐκ ἐντιθέ-
 ασιν ἐνταῦθα τοῖς νεκροῖς ναῦλον.
 25 Δρυόπων δ' οἰκητήριόν φασι * καὶ τὴν Ἀσίνην, 13
 εἰτ' ἐκ τῶν περὶ Σπινχεῖον τόπων ὄντας αὐτοὺς Δρύ-
 οπος τοῦ Ἀρκάδος κατοικίσαντος ἐνταῦθα, ὡς Ἀρι-
 στοτέλης φησὶν, εἰθ' Ἡρακλέους ἐκ τῆς περὶ τὸν Παρ-
 νασσὸν Δωρίδος ἐξέλσαντος αὐτοὺς. τὸ δὲ Σκύλ-
 30 λαιον τὸ ἐν Ἐρμιόνῃ ὠνομάσθαι φασὶν ἀπὸ Σκύλλης
 τῆς Νίσου θυγατρὸς, ἣν ἔξ Ἰφωτος προδοῦσαν Μίνω
 τὴν Νίσαιαν καταποντιωθῆναί φασιν ὑπ' αὐτοῦ, δεῦρο

δ' ἐκκυμανθείσαν ταφῆς τυχεῖν. *Ἡόνες δὲ καὶ μετὰ τὴν ἤν, ἣν ἐρημώσαντες Μυκηναῖοι ναύσταθμον ἐποίησαν, ἀφανίσθησαν δ' ὕστερον*] οὐδὲ ναύσταθμόν ἐστιν.

- 14 Τροίξην δὲ *λερὰ ἐστὶ Ποσειδῶνος, ἀφ' οὗ καὶ Ποσειδωνία ποτὲ ἐλέγετο· ὑπέρεκται δὲ τῆς θαλάττης εἰς 5 πεντεκαίδεκα σταδίους, οὐδ' αὕτη ἄσπημος πόλις. πρόκειται δὲ τοῦ λιμένος αὐτῆς Πάγωνος τοῦνομα Καλαυρία νησιῖδιον ὅσον τριάκοντα σταδίων ἔχον τὸν κύκλον· ἐνταῦθα ἦν ἄστυλον Ποσειδῶνος ἱερὸν, καὶ φασὶ τὸν θεὸν τοῦτον ἀλλάξασθαι πρὸς μὲν Ἀθητῶ τὴν Κα-*

C.374 *λαυρίαν ἀντιδύοντα Δῆλον, πρὸς Ἀπόλλωνα δὲ Ταΐναρον ἀντιδύοντα Πυθῶ. Ἐφορος δὲ καὶ τὸν χρησμὸν λέγει ἡῖσόν τοι Δῆλόν τε Καλαυρίαν τε νέμεσθαι, Πυθῶ τ' ἡγαθήην καὶ Ταΐναρον ἡνεμόεντα.* ἦν δὲ καὶ Ἀμφικτυονία τις περὶ τὸ ἱερὸν τοῦτο ἕκτα πόλεων αἱ 15 μετεῖχον τῆς θυσίας· ἦσαν δὲ Ἑρμιῶν Ἐπίδουρος Αἰγίνα Ἀθήναι Πρασιεῖς Ναυπλιεῖς Ὀρχομενὸς ὁ Μινύειος· ὑπὲρ μὲν οὖν Ναυπλιέων Ἀργεῖοι συνετέλλουν, ὑπὲρ Πρασιέων δὲ Λακιδαιμόνιοι. οὕτω δ' ἐπεκράτησεν ἡ τιμὴ τοῦ θεοῦ τούτου παρὰ τοῖς Ἕλλησιν ὥστε 20 καὶ Μακεδόνες θυναστεύοντες ἤδη μέχρι δεῦρο ἐφύλαττον πῶς τὴν ἄστυλιν, καὶ τοὺς ἱκέτας ἀποσπᾶν ἠδούντο τοὺς εἰς Καλαυρίαν καταφυγόντας· ὅπου γε οὐδὲ Δημοσθένης ἐθάρρησεν Ἀρχίως βιάσασθαι στρατιώτας ἔχων, ἀ' προσετέτακτο ὑπὸ Ἀντιπάτρου ζῶντα 25 ἀγαγεῖν κάκεινον καὶ τῶν ἄλλων ἡγήτορων ὃν ἂν εὕρη τῶν ἐν ταῖς αἰτίαις ὄντων κατὰ παραπλησίους, ἀλλὰ πείθειν ἐπειράτο· οὐ μὲν ἐπεισθ' γε, ἀλλ' ἐφ' ἣν φαρμάκῃ παραλύσας ἑαυτὸν τοῦ ζῆν. Τροίξην δὲ καὶ Πιτθεὺς οἱ Πέλοπος ὁρμηθέντες ἐκ τῆς Πισάτιδος ὁ μὲν 30 τὴν πόλιν ὁμώνυμον ἑαυτοῦ κατέλιπεν, ὁ δὲ Πιτθεὺς ἐβασίλευσεν ἐκεῖνον διαδεξάμενος. Ἀνθης δ' ὁ προ-

κατέχων πλείους Ἀλικαρνασὸν ἔκτισεν· ἐρουῖμεν δ' ἐν τοῖς Καρικοῖς ..... οὐ καὶ τοῖς Τρωικοῖς.

Ἡ Ἐπίδauρος δ' ἐκαλεῖτο Ἐπίταυρος· φησὶ δὲ 16
Ἀριστοτέλης κατεσχέειν αὐτὴν Κῆρας, ὥσπερ καὶ Ἐρ-
5 μίονα, τῶν δὲ Ἡρακλειδῶν κατελθόντων Ἰωνας αὐ-
τοῖς συνοικήσαι τοὺς ἐκ τῆς Ἀττικῆς τετραπόλεως συν-
επομένους εἰς Ἄργος. καὶ αὕτη δ' οὐκ ἄσχημος ἡ πόλις
καὶ μάλιστα διὰ τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ Ἀσκληπιοῦ θερα-
πεύειν νόσους παντοδαπὰς πεπιστευμένου, καὶ τὸ ἰε-
10 ρὸν πλήρες ἔχοντος αἰετῶν τε καμνόντων καὶ τῶν
ἀνακειμένων πινάκων, ἐν οἷς ἀναγεγραμμένοι τυγχά-
νουσιν αἱ θεραπείαι, καθάπερ ἐν Κῷ τε καὶ Τρέκῃ.
κεῖται δ' ἡ πόλις ἐν μυχῷ τοῦ Σαρωνικοῦ κόλπου, τὸν
περίπλουον ἔχουσα σταδίων πεντεκαίδεκα, βλέπουσα
15 πρὸς ἀνατολὰς θειρίας· περικλίσσεται δ' ὄρεσιν ὑψη-
λοῖς μέχρι πρὸς τὴν θάλατταν, ὥστ' ἐρουμένη κατεσκαύ-
ασται φυσικῶς πανταχόθεν. μετὰ δὲ Τρωϊκῆς καὶ
Ἐπιδαύρου χωρίον ἦν ἐρουμένη Μέθωνα καὶ χειρόνη-
σος ὁμώνυμος τούτῳ· παρὰ Θουκυδίδῃ δὲ ἐν τισιν
20 ἀντιγράφοις Μεθώνῃ φέρεται ὁμώνυμος τῇ Μακεδο-
νικῇ, ἐν ᾗ Φίλιππος ἐξεκόπη τὸν ὀφθαλμὸν πολιορ-
κῶν· διόπερ οἶμαι τινας ἐξαπατηθέντας ὁ Σκῆψιος C.376
Δημήτριος τὴν ἐν τῇ Τρωϊκῇ Μεθώνῃ ὑπονοεῖν,
καθ' ἧς ἀράσασθαι λέγεται τοὺς ὑπ' Ἀγαμέμνονος
25 πεμφθέντας ναυτολόγους μηδέποτε παύσασθαι [τοῦ]
τειχοδομεῖν, οὐ τούτων ἀλλὰ τῶν Μακεδόνων ἀνα-
νευσάντων, ὥς φησι Θεόπομπος· τούτους δ' οὐκ ἐ-
κὸς ἐγγὺς ὄντας ἀπειθῆσαι.

Ἀίγινα δ' ἐστὶ μὲν καὶ τόπος τις τῆς Ἐπιδαυρίας, 16
30 ἐστὶ δὲ καὶ νῆσος πρὸ τῆς ἡπείρου ταύτης, ἣν ἐν τοῖς
ἀρχαίοις παρατεθείκω ἐπεσι βούλεται φράζειν ὁ ποιη-
τῆς· διὸ καὶ γράφουσιν οἱ τινες „νῆσόν τ' Αἰγιναν“ ἀντὶ

τοῦ „οἳ τ' ἔχον Αἰγίναν,“ διαστελλόμενοι τὴν ὁμαιν-
 μίαν. ὅτι μὲν οὖν τῶν σφόδρα γνωρίμων ἐστὶν ἡ νῆ-
 σος, τί δὲ λέγαι· ἐντεῦθεν γὰρ Αἰακὸς τε λέγεται καὶ
 οἱ ἄπ' αὐτοῦ. αὕτη δ' ἐστὶν ἡ καὶ θαλαττοκρατήσασά
 ποτε καὶ περὶ πρωτείων ἀμφισβητήσασα πρὸς Ἀθη- 5
 ναίους ἐν τῇ περὶ Σαλαμῖνα ναυμαχίᾳ κατὰ τὰ Περ-
 σικά. λέγεται δὲ σταδίων ἑκατὸν ὀγδοήκοντα ὁ κύκλος
 τῆς νήσου, πόλιν δ' ὁμώνυμον ἔχει τετραμμένην πρὸς
 λίβα· περιέχουσι δ' αὐτὴν ἡ τε Ἀττικὴ καὶ ἡ Μεγαρὶς
 καὶ τῆς Πελοποννήσου τὰ μέχρι Ἐπιδαύρου, σχεδὸν τι 10
 ἑκατὸν σταδίους ἐκάστη διέχουσα· τὸ δὲ ἰωθινὸν μέ-
 ρος καὶ τὸ νότιον πελάγει κλύζεται τῷ τε Μυρτώφῳ καὶ
 τῷ Κρητικῷ· νησιδία δὲ περικείται πολλὰ μὲν πρὸς
 τῇ ἡπείρῳ, Βέλβινα δὲ πρὸς τὸ πέλαγος ἀνατείνουσα.
 ἡ δὲ χώρα αὐτῆς κατὰ βάθους μὲν γεώδης ἐστί, πε- 15
 τρώδης δ' ἐπιπολῆς καὶ μάλιστα ἡ πεδιάς· διόπερ ψιλὴ
 πᾶσά ἐστι, κριθοφόρος δὲ ἱκανῶς. Μυρμιδόνες δὲ
 κληθῆναι φασιν οὐχ ὥς ὁ μῦθος τοὺς Αἰγινῆτας, ὅτι
 λοιμοῦ μεγάλου συμπεσόντος οἱ μύρμηκες ἄνθρωποι
 γένοντο κατ' εὐχὴν Αἰακοῦ, ἀλλ' ὅτι μυρμήκων τρώ- 20
 πον ὀρύττοντες τὴν γῆν ἐπιφέρουσι ἐπὶ τὰς πέτρας
 ὥστ' ἔχειν γεωργεῖν, ἐν δὲ τοῖς ὀρύγμασιν οἰκεῖν φρι-
 δόμενοι πλίνθων. ὠνομάζετο δ' Οἰνώνη πάλαι, ἐπρώ-
 κησαν δ' αὐτὴν Ἀργεῖοι καὶ Κρήτες καὶ Ἐπιδαύριοι
 καὶ Δωριεῖς, ὕστερον δὲ κατεκληροῦχησαν τὴν νῆσον 25
 Ἀθηναῖοι· ἀφελόμενοι δὲ Λακεδαιμόνιοι τοὺς Ἀθη-
 ναίους τὴν νῆσον ἀπέδοσαν τοῖς ἀρχαίοις οἰκήτορ-
 σιν. ἀποίκους δ' ἵστευλαν Αἰγινῆται εἰς τε Κυθώ-

23. ποιεῖ παλαιά: ὁμωνύμως θυσίαι δῆμοις τῆς Ἀττικῆς, τῷ τε
 πρὸς Εὐβοιαν τῆς „Οἰνώνης“ ἀνταχθῆναι ναῖον παλαιὰ κατὰ δ' Εὐβο-
 ιαν,“ καὶ μὴ τῶν ἐκ τετραπόλεως τῆς περὶ Μαργαθῶνα, καθ'
 ἧς ἡ παροιμία „Οἰνώνη τὴν χαράδραν.“

νίαν τὴν ἐν Κρήτῃ καὶ εἰς Ὀμβρικοῦς. Ἐφορος δ' ἐν Αἰγύπτῃ ἄργυρον πρῶτον κοπήναι φησιν ὑπὸ Φεῖδωνος· ἐμπορίον γὰρ γενέσθαι, διὰ τὴν λυπρότητα τῆς χώρας τῶν ἀνθρώπων θαλαττοϋργοῦντων ἐμπορικῶς, ὥς ἄφ' οὗ τὸν βῶπον Αἰγυπτίαν ἐμπολὴν λέγεσθαι.

Ὁ δὲ ποιητὴς ἐνία μὲν χωρία λέγει συνεχῶς ὥσπερ 17 καὶ κεῖται „οἱ δ' Ἐρέην ἐνέμοντο καὶ Αὐλίδα“ „οἱ δ' Ἄργος τ' εἶχον Τίρυνθά τε“ „Ερμιόνην τ' Ἀσίνην τε“ „Τροίην' Ἰλιόνας τε.“ ἄλλατε δ' οὐχ ὥς ἐστι τῇ τάξει 10 „Σχολὶνόν τε Σκωλόν τε“ „Θέσπειαν Γρατάν τε.“ τὰ τ' ἐν ἡπείρῳ ταῖς νήσοις συμφράζει „οἱ δ' Ἰθάκην εἶχον, καὶ Κροκύλει' ἐνέμοντο.“ τὰ γὰρ Κροκύλεια ἐν τοῖς Ἀκαρνασίν. οὕτω δὲ καὶ νῦν τῇ Αἰγύπτῃ τὸν Μάσητα συνῆψεν ὄντα τῆς Ἀργολικῆς ἡπείρου. Θυρίας δὲ Ὀμη- 15 ρος μὲν οὐκ ὠνόμασεν, οἱ δ' ἄλλοι Θρυλοῦσι· περὶ αὖν Ἀργείοις καὶ Λακεδαιμονίοις συνέστη ἀγὼν τριακοσίοις πρὸς τριακασίους· ἐνίκων δὲ Λακεδαιμόνιοι στρατηγροῦντος Ὀθρυάδα· εἶναι δὲ φησι τὸ χωρίον τοῦτο Θουκυδίδης ἐν τῇ Κυνουρίας κατὰ τὴν μεθορίαν τῆς 20 Ἀργείας καὶ τῆς Λακωνικῆς. εἰσὶ δὲ καὶ Τόισι τύπος γνωρίμος τῆς Ἀργολικῆς καὶ Κεγχρεαί, αἱ κεῖνται ἐπὶ τῇ ὁδῷ τῇ ἐκ Τηγίας εἰς Ἄργος διὰ τοῦ Παρθενίου ὄρους. Ὀμηρος δ' αὐτὰς οὐκ οἶδεν.

Τῶν [δὲ] κατὰ Πελοπόννησον πόλεων ἐνδοξότα- 18 ται γέγονασι καὶ μέχρι νῦν εἶσιν „Ἄργος τε Σπάρτη τε“, διὰ δὲ τὸ πολυθρύλητον ἥμιστι διτ' μακρολογεῖν περὶ αὐτῶν· τὰ γὰρ ὑπὸ πάντων εἰρημμένα λέγειν δόξομεν. τὸ παλαιὸν μὲν σὺν ἠὺδοκίμῃ τὸ Ἄργος μάλ-

23. post ὄρους: καὶ τοῦ Κρεσπώλου. ib. post οἶδεν: οὐδὲ τὸ Λύρκιον, οὐδ' Ὀρεαίς· κῶμαι δ' εἰσὶ τῆς Ἀργείας, ἡ μὲν ὁμότιμος τῷ ὄρει τῷ [Λυρκίῳ]. αἱ δὲ ταῖς Ὀρεταῖς ταῖς μετὰ τὴν Κρέσπον καὶ Σικυῶνος ἰδρυμέναις.

λον, ὥστερον δὲ καὶ μέχρι παντὸς ὑπερεβάλοντο Ἀα-
 κιδαιμόνιοι καὶ διετέλεσαν τὴν αὐτονομίαν φυλάττον-
 τες, πλὴν εἴ τί ποῦ μικρὸν προσπαταίειν αὐτοὺς συνέ-
 βαιεν. Ἀργεῖοι δὲ Πύρρον μὲν οὐκ εἰδίδξαντο (ἀλλὰ
 καὶ πρὸ τοῦ τείχους ἔπεσε γοργίου τινὸς, ὥς ἔοικε, 5
 κεραμίδα ἀφέντος ἀνωθεν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν) ὑπ' ἁλ-
 C377 λους δ' ἐγένοντο βασιλεῦσι, μετασχόντες δὲ τοῦ τῶν
 Ἀχαιῶν συστήματος σὺν ἐκαίνοις εἰς τὴν τῶν Ῥωμαίων
 ἐξουσίαν ἦλθον, καὶ νῦν συνίστηται ἡ πόλις δευτε-
 ρεύουσα τῇ τάξει μετὰ τὴν Σπάρτην. 10

19 Ἐξῆς δὲ λέγωμεν περὶ τῶν ὑπὸ Μυκῆναις καὶ τῷ
 Ἀγαμέμνονι τεταγμένων τόπων ἐν τῷ καταλόγῳ τῶν
 νεῶν· ἔχει δ' οὕτω τὰ ἔπη „οἱ δὲ Μυκῆνας εἶχον, ἐν-
 „κείμενον πολιάεθρον, ἀφνειὸν τε Κόρινθον ἐκτιμέ-
 „νας τε Κλεωνάς, Ὀρνειάς τ' ἐνέμοντο Ἀραιθυρέην 15
 „(τ' Ἰρατεινὴν) καὶ Σικυῶν, ὅθ' [ἄρ'] Ἀδρηστος πρῶτ'
 „ἐμβασίλειεν, οἱ δ' Ὑπερησίην τε καὶ αἰπεινὴν Γο-
 „νόεσσιν Πελλήνην τ' εἶχον, ἡδ' Αἰγιον ἀμφενέ-
 „μοντο, Αἰγιαλὸν τ' ἀνὰ πάντα καὶ ἄμφ' Ἑλλάκην εὐ-
 „μρίαν·“ αἱ μὲν οὖν Μυκῆναι νῦν οὐκέτ' εἰσὶν, ἔκτισε 20
 δ' αὐτὰς Περσεύς, διαδέξατο δὲ Σθένειλος, εἰς Ἐὐρυ-
 σθένης· οἱ δ' αὐτοὶ καὶ τοῦ Ἀργεῖος ἤρξαν. Εὐρυσθένης
 μὲν οὖν στρατεύσας εἰς Μαραθῶνα ἐπὶ τοὺς Ἡρακλέ-
 ον παῖδας καὶ Ἰόλαον βοηθησάντων Ἀθηναίων ἰστο-
 ρεῖται πικρὴν ἐν τῇ μάχῃ, καὶ τὸ μὲν ἄλλο σῶμα Γαρ- 25
 ρητοὶ ταφῆναι, τὴν δὲ κεφαλὴν χωρὶς ἐν Τρικορύνῳ,
 ἀποκάψαντος αὐτὴν Ἰουλάου περὶ τὴν κρήνην τὴν Μα-
 καρίαν ὑπὸ ἀμαξιτόν· καὶ ὁ τόπος καλεῖται Εὐρυσθέως
 κεφαλὴ. αἱ δὲ Μυκῆναι μετέκισον εἰς τοὺς Πελοπίδας
 ὀρηθθέντας ἐκ τῆς Πισατίας, εἰς εἰς τοὺς Ἡρακλεί- 30
 δας καὶ τὸ Ἄργος ἔχοντας. μετὰ δὲ τὴν ἐν Σαλαμῶνι
 ναυμαχίαν Ἀργεῖοι μετὰ Κλεωναίων καὶ Τεγεατῶν

ἐπειθ' ὄντες ἄρδην τὰς Μυκήνας ἀνείλον καὶ τὴν χώραν
διενεύμαντο. διὰ δὲ τὴν ἐγγύτητα τὰς δύο πόλεις ὥς
μὴν οἱ τραγικοὶ συνωνύμως προσαγορεύουσιν, Εὐρυ-
πίδης δὲ καὶ ἐν τῷ αὐτῷ δράματι τοτὲ μὲν Μυκήνας
καλῶν τοτὲ δ' Ἄργος τὴν αὐτὴν πόλιν, καθάπερ ἐν
Ἰφιγενείᾳ καὶ Ὀρέστη. Κλεωναὶ δ' εἰς πόλιν ἐπὶ
τῇ ὁδῷ κείμενον τῇ ἐξ Ἀργους εἰς Κόρινθον ἐπὶ λόφον
περιοικουμένου πανταχόθεν καὶ τετειχισμένου καλῶς,
ὥστ' οἰκείως εἰρησθαί μοι δοκεῖ τὸ ἐνυκτιμέναν Κλε-
10 νάς. ἐνταῦθα δὲ καὶ ἡ Νεμέα μεταξὺ Κλεωνῶν καὶ
Φλιοῦντος καὶ τὸ ἄλλος, ἐν ᾧ καὶ τὰ Νέμεα συντελεῖν
ἔθος τοῖς Ἀργείοις, καὶ τὰ περὶ τὸν Νεμεάων λέοντα
μυθεύμενα, καὶ ἡ Βέμβρικ νόμη· δείχουσι δ' αἱ Κλε-
ωναὶ τοῦ μὲν Ἀργους σταδίους ἑκατὸν εἰκοσι, Κορίν-
15 θον δὲ ὀγδοήκοντα. καὶ ἡμεῖς ἀπὸ τοῦ Ἀκροκορίνθου
κατωπειύσαμεν τὸ κτίσμα.

Ὁ δὲ Κόρινθος ἀφνειὸς μὲν λέγεται διὰ τὸ ἐμπό-
ριον, ἐπὶ τῷ Ἰσθμῷ κείμενος καὶ θυνεὶν λιμένων (ῶν)
κύριος, ὧν ὁ μὲν τῆς Ἀσίας ὁ δὲ τῆς Ἰταλίας ἐγγύς
20 ἔστι . . . . . καὶ φραδίας ποιεῖ τὰς ἑκατέρωθεν ἀμοιβὰς
τῶν φορέων πρὸς ἀλλήλους τοῖς τοσοῦτον ἀφρεστέωσιν.
ἦν δ' ὥσπερ ὁ πορθμὸς οὐκ εὐπλοῦς ὁ κατὰ τὴν Σκι-
λίαν τὸ παλαιόν, οὕτω καὶ τὰ πελάγη καὶ μάλιστα τὸ
ὑπὲρ Μαλιῶν διὰ τὰς ἀντιπνοίας· ἀφ' οὗ καὶ παροι-
25 μιάζονται, „Μαλιάς δὲ κάμψας ἐπιλάθου τῶν οἰκηδῆ.“
ἀγαπητὸν οὖν ἑκατέροις ἦν τοῖς τε ἐκ τῆς Ἰταλίας καὶ
ἐκ τῆς Ἀσίας ἐμπόροις, ἀφείλει τὸν περὶ Μαλιῶν πλοῦν,
κατάγρεσθαι τὸν φόρτον αὐτόθι· καὶ περὶ δὲ τῶν ἐκκο-
μιζομένων ἐκ τῆς Πελοποννήσου καὶ τῶν εἰσωγαγμένων
30 ἐπείπερ τὰ τέλη τοῖς τὰ κλειθρὰ ἔχουσι. διέμεινε δὲ

τοῦτο καὶ εἰς ὕστερον μέχρι παντός· τοῖς δ' ὕστερον καὶ πλείω προσεγίνετο πλεονεκτήματα· καὶ γὰρ ὁ Τοθμικός ἄγαν ἐκεῖ συντελούμενος ὄχλους ἐπήγετο, καὶ οἱ Βακχιάδαι τυραννήσαντες, πλούσιοι καὶ πολλοὶ καὶ γένος λαμπροί, διακόσια ἔτη σχεδόν τι κατέσχον 5 τὴν ἀρχὴν καὶ τὸ ἐμπόριον ἀδεῶς ἐκαρπώσαντο· τοῦτους δὲ Κύβελος καταλύσας αὐτὸς ἐτυράννησε, καὶ μέχρι τριγούρας ὁ οἶκος αὐτοῦ συνέμεινε· τοῦ δὲ περὶ τὸν οἶκον τοῦτον πλοῦτον μαρτύριον τὸ Ὀλυμπιάσιν ἀνάθημα Κυβέλου, σφυρήλατος χρυσοῦς ἀνδρὶάς 10 εὐμεγέθης [Διός]. Δημάρατός τε, εἰς τῶν ἐν Κορίνθῳ δυναστευσάντων, φεύγων τὰς ἐκεῖ στάσεις τοσοῦτον ἠνέγκατο πλοῦτον οἰκοῦν ἐς τὴν Τυρρηνίαν ὥστε αὐτὸς μὲν ἤρξε τῆς δεξαμένης αὐτὸν πόλεως, ὁ δ' υἱὸς αὐτοῦ καὶ Ῥωμαίων κατέστη βασιλεὺς. τὸ τε τῆς Ἀφρο- 15 δίτης ἱερὸν οὕτω πλούσιον ὑπῆρξεν ὥστε πλείους ἢ χιλίας ἱεροδούλους ἐπέκτειτο ἐκαίρας, ἃς ἀνέτιθισαν ἐν θεῷ καὶ ἄνδρες καὶ γυναῖκες. καὶ διὰ ταύτας οὖν πολυωχλείτο ἡ πόλις καὶ ἐπλουτίζετο· οἱ γὰρ ναύκληροι φασδίως ἐξανηλίσκοντο, καὶ διὰ τοῦτο ἡ παροιμία φησὶν 20 „οὐ παντὸς ἀνδρὸς ἐς Κόρινθόν ἐσθ' ὁ πλοῦς.“ καὶ ὅτ' καὶ μνημονεύεται τις ἑταῖρα πρὸς τὴν οὐειδίζουσαν, ὅτι οὐ φιλεργὸς εἴη οὐδ' ἱρώων ἄπκοιτο, εἰπεῖν „ἔγω, μέντοι ἢ τοιαύτη τρεῖς ἡδὴ καθέλλαν ἱστοῦς ἐν βραχέϊ χρόνῳ τούτῳ.“ 25

31 Τὴν δὲ τοποθεσίαν τῆς πόλεως, ἐξ ᾧν Ἱερώνυμος C.379τε εἰρηκα καὶ Εὐδόξος καὶ ἄλλοι καὶ αὐτοὶ δὲ εἶδομεν νεωστὶ ἀναληφθείσης ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων, τοιαύδε εἶναι συμβαίνει. ὅρος ὑψηλὸν ὅσον τριῶν ἡμισυ σταδίων ἔχον τὴν κάθιστον, τὴν δ' ἀνάβασιν καὶ τριάκοντα 30 σταδίων, εἰς ὁμαίαν τελευτῇ κορυφῇ· καλεῖται δὲ Ἀχροκόρινθος, οὐ τὸ μὲν πρὸς ἄρκτον μέρος ἐστὶ τὸ

μάλιστα ὄρθιον, ὑφ' ᾗ καίτοι ἡ πόλις ἐπὶ τραπεζώδους
 ἐπιπέδου χωρίου πρὸς αὐτῇ τῇ ῥίξει τοῦ Ἀκροκόριν-
 θου. αὐτῆς μὲν οὖν τῆς πόλεως ὁ κύκλος καὶ τετταρά-
 κοντα σταδίων ὑπεῖρχεν· ἐτεταίχιστο δ' ὅσον τῆς πό-
 5 λεως γυμνὸν ἦν τοῦ ὄρους· συμπεριμειληπτο δὲ τῷ
 περιβόλῳ τοῦτω καὶ τὸ ὄρος αὐτὸ ὁ Ἀκροκόρινθος ἢ
 δυνατόν ἦν τειχισμὸν δεῖξασθαι, καὶ ἡμεῖς ἀναβαίνου-
 σιν ἦν δῆλα τὰ εἰσπρία τῆς σχοινίας· ὥσθ' ἡ πᾶσα πε-
 ρίμετρος ἐγένετο περὶ πέντε καὶ ὀγδοήκοντα σταδίων.
 10 ἀπὸ δὲ τῶν ἄλλων μερῶν ἦττον ὄρθιόν ἐστι τὸ ὄρος,
 ἀνατέταται μέντοι ἐνθενδε ἱκανῶς καὶ περιόπτον ἐστίν.
 ἡ μὲν οὖν κορυφὴ ναίθιον ἔχει Ἀφροδίτης, ὑπὸ δὲ τῇ
 κορυφῇ τὴν Πειρήνην εἶναι συμβαίνει κρήνην, ἐκρυ-
 σιν μὲν οὐκ ἔχουσιν μεστέην δ' αἰεὶ διαυγοῦς καὶ ποτί-
 15 μιν ὕδατος. φασὶ δὲ καὶ ἐνθενδε καὶ ἐξ ἄλλων ὑπονοώ-
 μων τιναὶν φλεβίων συνθλίβεσθαι τὴν πρὸς τῇ ῥίξει
 τοῦ ὄρους κρήνην ἐκρέουσιν εἰς τὴν πόλιν ὥσθ' ἱκα-
 νῶς ἀπ' αὐτῆς ὑδρεύεσθαι. ἐστὶ δὲ καὶ φρεάτων εὐ-
 πορία κατὰ τὴν πόλιν, λέγουσι δὲ καὶ κατὰ τὸν Ἀκρο-
 20 κόρινθον· οὐ μὲν ἡμεῖς γε εἶδομεν. τοῦ δ' οὖν Εὐρι-
 πίδου φήσαντος οὕτως „ἦκω περίκλυστον προλιποῦσ'
 „Ἀκροκόρινθον, ἱερὸν ὄχθον, πόλιν Ἀφροδίτας,“ τὸ
 περίκλυστον ἦτοι κατὰ βᾶθους δεκτέον, ἐπεὶ καὶ * φρέ-
 ατα καὶ ὑπόνομοι λιβάδες διακονοῦσι δὲ αὐτοῦ, ἢ τὸ πα-
 25 λαιὸν ὑποληπτέον τὴν Πειρήνην ἐπιπολάζειν καὶ κα-
 τάρρυτον ποιεῖν τὸ ὄρος. ἐνταῦθα δὲ φασὶ πίνοντα
 τὸν Πήγασον ἀλῶναι ὑπὸ Βελλεροφόντου, πτηνὸν
 ἵππον ἐκ τοῦ τραχήλου τοῦ Μεδούσης ἀναπαλέντα
 κατὰ τὴν γοργοκομίαν· τὸν δ' αὐτόν φασὶ καὶ τὴν
 30 Ἴππου κρήνην ἀναβαλεῖν ἐν τῷ Ἐλικῶνι πλήξαντα
 τῷ ὄνυχι τὴν ὑποῦσαν πέτραν. ὑπὸ δὲ τῇ Πειρήνῃ τὸ
 Σισύφειόν ἐστιν, ἱεροῦ τινοῦ ἢ βοσιλείου λευκῶν λί-

θων πεποιημένου διασῶζον ἐρείπια οὐκ ὀλίγα. ἀπὸ δὲ
 τῆς κορυφῆς πρὸς ἄρκτον μὲν ἀφοραῖται ὃ τε Παρνασσὸς καὶ ὁ Ἑλικών, ὄρη ὑψηλὰ καὶ υψόβολα, καὶ ὁ Κρη-
 σsaes κόλπος ὑποπεπτωκὼς ἀμφοτέροις, περιεχόμενος
 ὑπὸ τῆς Φωκίδος καὶ τῆς Βοιωτίας καὶ τῆς Μεγαρίδος ὁ
 καὶ τῆς ἀντιπόρθμον τῇ Φωκίδι Κορινθίας καὶ Σικυω-
 νίας· πρὸς ἐσπέραν δὲ . . . . ὑπέρκειται δὲ τούτων
 6.380 ἀπάντων τὰ καλούμενα Ὀνεα ὄρη διατείνοντα μέχρι
 Βοιωτίας καὶ Κιθαιρώνας ἀπὸ τῶν Σκειρωνίδων πε-
 τρῶν, ἀπὸ τῆς παρὰ ταύτας ὁδοῦ πρὸς τὴν Ἀττικὴν. 10
 22 Ἀρχὴ δὲ τῆς παραλίας ἑκατέρας τῆς μὲν τὸ Λέ-
 χαιον τῆς δὲ Κεγχρεαὶ κώμη καὶ λιμὴν ἀπέχων τῆς
 πόλεως ὅσον ἐβδομήκοντα σταδίους· τούτῳ μὲν οὖν
 χρωῖνται πρὸς τοὺς ἐκ τῆς Ἀσίας πρὸς δὲ τοὺς ἐκ τῆς
 Ἰταλίας τῷ Λιχαίῳ. τὸ δὲ Λέχαιον ὑποκέκτωκε τῇ πό- 15
 λει κατοικίαν ἔχον οὐ πολλήν· σκίλη δὲ καθέλικυσται
 σταδίων περὶ δώδεκα ἑκατέρωθεν τῆς ὁδοῦ τῆς ἐπὶ τὸ
 Λέχαιον. ἐντεῦθεν δὲ παρατείνουσα ἡ γῆ μὲν μέχρι
 Παγῶν τῆς Μεγαρίδος κλύζεται μὲν ὑπὸ τοῦ Κοριν-
 θιακοῦ κόλπου, κοίλη δ' ἐστὶ καὶ ποιεῖ τὸν διόλκον 20
 πρὸς τὴν ἑτέραν γῆνα τὴν κατὰ Σχοινοῦντα πλησίον
 οὖτα τῶν Κεγχρεῶν. ἐν δὲ τῷ μεταξύ τοῦ Λιχαίου καὶ
 Παγῶν τὸ τῆς Ἀκραίας μαντιῶν Ἴφρας ὑπῆρχε τὸ πα-
 λαίον, καὶ αἱ Ὀλμιαὶ τὸ ποιοῦν ἀκρωτήριον τὸν κόλ-
 πον ἐν ᾧ ἦ τε Οἰνὸς καὶ Παγαί, τὰ μὲν τῶν Μεγαρέων 25
 φρουρίον ἡ δὲ Οἰνὸς τῶν Κορινθίων. ἀπὸ [δὲ] τῶν
 Κεγχρεῶν ὁ Σχοινοὺς, καθ' ὃν τὸ στενὸν τοῦ διόλ-
 κου· ἐπειθ' ἡ Κρομμυωνία. πρόκειται δὲ τῆς γῆτος
 ταύτης ὃ τε Σαρωνικὸς κόλπος καὶ ὁ Ἐλευσινιακός,
 τρέπον τινα ὁ αὐτὸς αἶν, συνεχῆς τῇ Ἐρμιονικῇ. ἐπὶ 30
 δὲ τῇ Ἰσθμῷ καὶ τὸ τοῦ Ἰσθμίου Ποσειδῶνος ἱερὸν ἄλ-
 σι πιτυαῖδι συνηρεφές, ὅπου τὸν ἀγῶνα τῶν Ἰσθμίων

Κορίνθιοι συνετίλουν. ἡ δὲ Κρομμυῶν ἔστι κώμη τῆς Κορινθίας, πρότερον δὲ τῆς Μαγαρίδος, ἐν ᾗ μυθεύονται τὰ περὶ τὴν Κρομμυωνίαν ὕν, ἣν μητέρα τοῦ Καλυδωνίου κάπρου φασί· καὶ τῶν Θησέως ἄθλων ἓνα τοῦτον παραδιδόσκει τὴν τῆς ὕδς ταύτης εξαίρεσιν. καὶ ἡ Τενέα δ' ἔστι κώμη τῆς Κορινθίας, ἐν ᾗ τοῦ Τενεάτου Ἀπόλλωνος ἱερὸν· λέγεται δὲ καὶ Ἀρχία τῷ στείλαντι τὴν εἰς Συρακούσας ἀποικίαν τοὺς πλείστους τῶν ἐποίκων ἐντεῦθεν συνεπακολουθήσαι, καὶ μετὰ ταῦτα εὐθυσθεῖν μάλιστα τῶν ἄλλων τὴν κατοικίαν ταύτην, τὰ δ' ὕστατα καὶ καθ' αὐτοὺς πολιτεύεσθαι, προσθέσθαι τε τοῖς Ῥωμαίοις ἀποστάντας Κορινθίαν καὶ κατασκαφείσης τῆς πόλεως συμβεῖναι. φέρεται δὲ καὶ χρησμός ὁ δοθείς τινι τῶν ἐκ τῆς Ἀσίας ἐρωτῶντι·
 15 εἰ λῶον εἴη μετοικεῖν εἰς Κόρινθον „εὐδαίμων ὁ Κόρινθος, ἡγῶ δ' εἴην Τενεάτης.“ ὅπερ κατ' ἀγνοίαν τινες παρατρέπουσιν „ἡγῶ δ' εἴην Τεγεάτης.“ λέγεται δ' ἐνταῦθα ἐκθρῆναι Πόλυβος τὸν Οἰδίπουν. δοκεῖ δὲ καὶ συγγενεῖά τις εἶναι Τενεδίους πρὸς τοὺτους ἀπὸ
 20 Τέννου τοῦ Κύκτου, καθάπερ εἰρηκεν Ἀριστοτέλης· καὶ ἡ τοῦ Ἀπόλλωνος δὲ τιμὴ παρ' ἀμφοτέροις ὁμοία οὖσα δίδωσιν οὐ μικρὰ σημεῖα.

Κορίνθιοι δ' ὑπὸ Φιλίππῳ ὄντες ἐκείνῳ τε συνε-
 φιλονείκησαν καὶ ἰδίᾳ πρὸς Ῥωμαίους ὑπεροπτικῶς
 25 εἶχον, ὥστε κινδὺς καὶ τῶν πρίσβεων παριόντων τὴν οἰκίαν αὐτῶν ἐθάρρησαν καταντλήσαι βόρβορον. ἀντὶ τούτων μὲν οὖν καὶ ἄλλων ὧν ἐξήμαρτον ἔεισαν δίκας αὐτίκα· πεμφθείσης γὰρ ἀξιολόγου στρατιᾶς, αὐτῇ τε κατέσκαπτο ὑπὸ Λευκίου Μομμίου καὶ τάλλα μέχρι
 30 Μακεδονίας ὑπὸ Ῥωμαίοις ἐγένετο, ἐν ἄλλοις ἄλλων πεμπομένων στρατηγῶν· τὴν δὲ χώραν ἔσχον Σικυῶναι τὴν πλείστην τῆς Κορινθίας. Πολύβιος δὲ τὰ συμ-

βάντα περὶ τὴν ἄλωσιν ἐν οἴκτου μέρει λόγων προστί-
 θησι καὶ τὴν στρατιωτικὴν ὀλεωρίαν τὴν περὶ τὰ τῶν
 ταχῶν ἔργα καὶ τὰ ἀναθήματα. φησὶ γὰρ ἰδεῖν παρῶν
 ἐρριμμένους πίνακας ἐπ' ἰθάφους, πεττεύοντας δὲ
 τοὺς στρατιώτας ἐπὶ τοῦτων. ὀνομάζει δ' αὐτῶν Ἀρι- 5
 σταίδου γραφὴν τοῦ Διονύσου, ἐφ' οὗ τινες εἰρησθαί
 φασι τὸ „οὐδὲν πρὸς τὸν Διόνυσον,“ καὶ τὸν Ἑρακλῆα
 τὸν καταποντούμενον τῷ τῆς Δημιτρίου χιτῶνι. τοῦ-
 τον μὲν οὖν οὐχ ἐπαράκαμεν ἡμεῖς, τὸν δὲ Διόνυσον
 ἀνακείμενον ἐν τῷ Δημητρίῳ τῷ ἐν Ῥώμῃ κάλλιστον 10
 ἔργον ἐπαρῶμεν· ἐμπρησθέντος δὲ τοῦ νεῶς συνηφανί-
 σθη καὶ ἡ γραφὴ νεωστί. σχεδὸν δέ τι καὶ τῶν ἄλλων
 ἀναθημάτων τῶν ἐν Ῥώμῃ τὰ πλεῖστα καὶ ἄριστα ἐν-
 τεῦθεν ἀφίχθαι· τινὰ δὲ καὶ αἱ κόκλῳ τῆς Ῥώμης πό-
 λεις ἔσχον. μεγαλόφρων γὰρ ὢν μᾶλλον ἢ φιλότεχνος 15
 ὁ Μόμμιος, ὥς φασι, μετεδίδου ῥαδίως τοῖς δεηθεῖσι.
 Αἰεύκολλος δὲ κατασκευάσας τὸ τῆς Εὐτυχίας ἱερὸν καὶ
 στοᾶν τινα χρῆσιν ἤτήσατο ὧν εἶχεν ἀνδριάντων ὁ
 Μόμμιος, ὥς κοσμήσων τὸ ἱερὸν μέχρι ἀναδείξεως, εἰτ'
 ἀποδώσων· οὐκ ἀπέδωκε δέ, ἀλλ' ἀνέθηκε κειεύσας 20
 αἶρειν εἰ βούλεται· πράως δ' ἤνεγκεν ἐκεῖνος οὐ φρον-
 τίσας οὐδέν, ὥστ' ἠτύχευε τοῦ ἀναθέντος μᾶλλον.
 πολὺν δὲ χρόνον ἐρήμη μένασα ἡ Κόρινθος ἀνελήφθη
 πάλιν ἐκὸς Καίσαρος τοῦ Θεοῦ διὰ τὴν εὐφυίαν, ἐποί-
 κους πέμφαντος τοῦ ἀπελευθερικοῦ γένους πλείστους· 25
 οἳ τὰ ἐρείπια κινσούντες καὶ τοὺς τάφους συνανασκά-
 πτοντες εὗρισκον ὀστρακίων * τορευμάτων πλήθη,
 πολλὰ δὲ καὶ χαλκώματα· θαυμάζοντες δὲ τὴν κατα-
 σκευὴν οὐδένα τάφον ἀσκευώρητον εἶδαν, ὥστε εὐ-
 πορήσαντες τῶν τοιούτων καὶ διατιθέμενοι πολλοῦ 30
 C.362 νεκροκορινθίων ἐπλήρωσαν τὴν Ῥώμην· οὕτω γὰρ
 ἐκάλουν τὰ ἐκ τῶν τάφων ληφθέντα, καὶ μάλιστα τὰ

ὀστράκινα. κατ' ἀρχὰς μὲν οὖν ἐτιμήθη σφόδρα ὁμοίως τοῖς χαλκώμασι τοῖς κορινθιουργείοις, εἰτ' ἐπαύσαντο τῆς σπουδῆς, ἐκλιπόντων τῶν ὀστράκων καὶ οὐδὲ κει-
 5 κορινθίων μεγάλη τε καὶ πλουσία διὰ παντὸς ὑπῆρ-
 ξεν, ἀνδρῶν τε τῷ πόρῳσι ἀγαθῶν εἰς τε τὰ πολιτικά
 καὶ εἰς τὰς τέχνας τὰς δημιουργικάς· μάλιστα γὰρ καὶ
 ἐνταῦθα καὶ ἐν Σικυῶνι ᾠδὴν ἔχθη γραφικὴ τε καὶ πλα-
 10 στική καὶ πᾶσα ἡ τοιαύτη δημιουργία. χώραν δ' ἔσχεν
 οὐκ εὐγεῶν σφόδρα, ἀλλὰ σχολιάν τε καὶ τραχείαν, ἀφ'
 οὗ πάντες ὀφρύνοντα Κόρινθον εἰρήκασιν καὶ παροι-
 μιᾶζονται „Κόρινθος ὀφρυῶν τε καὶ κοιλαίνεται.“

Ὅρνεα δ' εἰσὶν ἐπώνυμοι τῷ παραρρέοντι ποτα- 24
 μῷ, νῦν μὲν ἔρημοι πρότερον δ' οἰκούμεναι καλῶς,
 15 ἱερὸν ἔχουσαι Πριάπον τιμώμενον, ἀφ' οὗ καὶ ὁ τὰ
 Πριάπτια ποιήσας Εὐφορίαν Ὅρνεάτην καλεῖ τὸν
 θεόν· κενταὶ δ' ὑπὲρ τοῦ πεδίου τοῦ Σικυωνίων, τὴν
 δὲ χώραν ἔσχον Ἀργεῖοι. Ἀραιθυρέα δ' ἐστὶν ἡ νῦν
 Φλιασία καλουμένη, πόλιν δ' εἶχεν ὁμώνυμον τῇ χώρᾳ
 20 πρὸς ὄρει Κηλώσῃ· αἱ δ' ὕστερον ἀναστάντες ἐκεῖ-
 θεν πρὸ τριάκοντα σταδίων ἔκτισαν πόλιν, ἣν ἐκάλε-
 σαν Φλιοῦντα· τῆς δὲ Κηλώσεως μέρος ὁ Καρνεάτης,
 ὅθεν λαμβάνει τὴν ἀρχὴν Ἀσωπὸς ὁ παραρρέων τὴν
 Σικυῶνα καὶ ποιῶν τὴν Ἀσωπίαν χώραν, μέρος οὐ-
 25 σαν τῆς Σικυωνίας. ἐστὶ δ' Ἀσωπὸς καὶ ὁ παρὰ Θήβας
 ῥέων καὶ Πλαταιὰς καὶ Τάναρρον, ἄλλος δ' ἐστὶν ἐν
 Ἡρακλείᾳ τῇ Τραχινίᾳ παρὰ κώμην ῥέων ἣν Παρασω-
 πίους ὀνομάζουσι, τέταρτος δ' ὁ ἐν Πάρῳ. κενταὶ δ'
 30 ὁ Φλιαῦς ἐν μέσῳ Σικυωνίας Ἀργείας Κλεωνῶν καὶ
 Στυμφάλου κύκλῳ περιεχόμενος· τιμᾶται δ' ἐν Φλι-
 οῦντι καὶ Σικυῶνι τὸ τῆς Δίας ἱερὸν· καλοῦσι δ' οὕτω
 τὴν Ἥβην.

- 25 Τὴν δὲ Σικυώνα πρότερον Μηκώνην ἐκάλεον, ἐπὶ δὲ πρότερον Αἰγιάλις· ἀνῴκισε δ' αὐτὴν ἀπὸ θαλάττης ὅσον εἰκοσὶ σταδίοις (οἱ δὲ δώδεκά φασιν) ἐπὶ λόφον ἐρυμνὸν Δημήτριος· τὸ δὲ παλαιὸν κτίσμα ἐπίκειον ἔστιν ἔχον λιμένα. ὀρίζει δὲ τὴν Σικυωνίαν καὶ ὁ τὴν Κορινθίαν ποταμὸς Νεμεῖα· ἐτυφανήθη δὲ πλεστον χρόνον, ἀλλ' αἰετὸς τοὺς τυράννους ἐπεικασθεῖς ἄνδρας ἔσχεν, Ἀρακτον δ' ἐπιφανέστατον, ὅς καὶ τὴν πόλιν ἡλευθέρωσεν, καὶ Ἀχαιῶν ἤρξε παρ' ἐκόντων λαβὼν τὴν ἐξουσίαν, καὶ τὸ σύστημα ἠύξησε προσθεὶς αὐτῷ 10 C.393 τὴν τε πατρίδα καὶ τὰς ἄλλας πόλεις τὰς ἐγγύς. Ὑπερησίων δὲ καὶ τὰς ἐξῆς πόλεις ἃς ὁ ποιητὴς λέγει, καὶ τὸν Αἰγιάλιον τῶν Ἀχαιῶν ἥδη συμβέβηκεν εἶναι μέχρι Δύμης καὶ τῶν ὄρων τῆς Ἠλείας.
- 7 Ταύτης δὲ τῆς χώρας τὸ μὲν παλαιὸν Ἴωνες ἐκρά- 15 τουν, ἐξ Ἀθηναίων τὸ γένος ὄντες, ἐκαλεῖτο δὲ τὸ μὲν παλαιὸν Αἰγιάλεια καὶ οἱ ἐνοικοῦντες Αἰγιάλις, ὕστερον δ' ἀπ' ἐκείνων Ἴωνία, καθάπερ καὶ ἡ Ἀττικὴ, ἀπὸ Ἴωνος τοῦ Διούθου. φασὶ δὲ Δευκαλίωνος μὲν Ἑλλήνων εἶναι, τοῦτον δὲ περὶ τὴν Φθίαν τῶν μεταξὺ Πηνειοῦ 20 καὶ Ἀσωποῦ δυναστεύοντα τῷ πρεσβυτάτῳ τῶν παλδων παραδοῦναι τὴν ἀρχήν, τοὺς δ' ἄλλους ἔξω διαπέμψαι ζητήσοντας ἰδρύσιν ἑκάστην αὐτῷ· ὧν Δῶρος μὲν τοὺς περὶ Παριασσὸν Δωριέας συνοικίσας κατέλιπεν ἐκωνύμους αὐτοῦ, Διούθου δὲ τὴν Ἐρεχθίδος θυ- 25 γατέρα γήμας ἔκτισε τὴν τετράπολιν τῆς Ἀττικῆς, Οἰνόην Μαραθῶνα Προβάλινθον καὶ Τρικύρυνθον. τῶν δὲ τούτου παίδων Ἀχαιοὺς μὲν φόρον ἀκούσιον πράξας ἐφυγεν εἰς Λακεδαιμόνα καὶ Ἀχαιοὺς τοὺς ἐκεῖ κληθῆναι παρεσκεύασεν, Ἴων δὲ τοὺς μετ' Εὐμόλπου νι- 30 κήσας Θερσῆας οὕτως ἡνδοκίμησεν ὥστ' ἐκέλευσαν αὐτῷ τὴν πολιτείαν Ἀθηναῖοι. ὁ δὲ πρῶτον μὲν εἰς

τέτταρας φυλάς διείλε το πλῆθος, αἷτα εἰς τέτταρας
 βίους· τοὺς μὲν γὰρ γεωργοὺς ἀπέδειξε τοὺς δὲ δημι-
 ουργοὺς τοὺς δὲ ἱεροποιούς, τετάρτους δὲ τοὺς φύλα-
 κας· τοιαῦτα δὲ πλείω διατάξας τὴν χώραν ἐπάνυμον
 5 ἑαυτοῦ κατέλιπεν. οὕτω δὲ πολυανδρῆσαι τὴν χώραν
 τότε συνέπεισεν ὥστε καὶ ἀποικίαν τῶν Ἰωνῶν ἔστειλαν
 εἰς Πελοπόννησον Ἀθηναῖοι, καὶ τὴν χώραν ἣν κατέ-
 σχον ἐπάνυμον ἑαυτῶν ἐποίησαν Ἰωνίαν ἀντ' Αἰγιάλου
 κληθεῖσαν, οἳ τε ἄνδρες ἀντὶ Αἰγιάλεων Ἴωνες προσ-
 10 ηγορεύθησαν εἰς δώδεκα πόλεις μερισθέντες. μετὰ δὲ
 τὴν Ἡρακλειδῶν κάθοδον ὑπ' Ἀχαιῶν ἐξελαθέντες
 ἐπανήλθον πάλιν εἰς Ἀθήνας· ἐκείθεν δὲ μετὰ τῶν
 Κοδριδῶν ἔστειλαν τὴν Ἰωνικὴν ἀποικίαν εἰς τὴν Ἀσί-
 αν· ἔκτισαν δὲ δώδεκα πόλεις ἐν τῇ παραλίᾳ τῆς Κα-
 15 ρίας καὶ τῆς Αὐδίας, εἰς τοσαῦτα μέρη διελόντες σφᾶς
 ὅσα καὶ ἐν τῇ Πελοποννήσῳ κατεῖχον. οἳ δ' Ἀχαιοὶ
 Φθιώται μὲν ἦσαν τὸ γένος, ᾤκησαν δ' ἐν Λακιδαί-
 μονι, τῶν δ' Ἡρακλειδῶν ἐπικρατησάντων ἀναλη-
 φθέντες ὑπὸ Τισαμενοῦ τοῦ Ὀρίστου παιδός, ὥς προ-
 20 ειρήκαμεν, τοῖς Ἰωσιν ἐπέθεντο, καὶ γενόμενοι κρείτ-
 τους τοὺς μὲν ἐξέβαλον, αὐτοὶ δὲ κατέσχον τὴν γῆν,
 καὶ διαφύλαξαν τὴν αὐτὴν τῆς χώρας μερισμὸν ὅνπερ
 καὶ παρέλαβον. οὕτω δ' ἴσχυσαν ὥστε τὴν ἄλλην Πε-0384
 25 λοπόννησον ἔχόντων τῶν Ἡρακλειδῶν ὧν ἀπέστη-
 σαν, ἀντείχον ὅμως πρὸς ἅπαντας Ἀχαιῶν ὀνομάσαν-
 τες τὴν χώραν. ἀπὸ μὲν οὖν Τισαμενοῦ μέχρι Δαγύρου
 βασιλευόμενοι διέτελουν· αἷτα δημοκρατηθέντες το-
 σοῦτον ἡνδουκίμησαν περὶ τὰς πολιτείας ὥστε τοὺς Ἰτα-
 30 λιώτας μετὰ τὴν στάσιν τὴν πρὸς τοὺς Πυθαγορείους
 πλείστα τῶν νομίμων μετενέγκασθαι παρὰ τούτων
 συνέβη· μετὰ δὲ τὴν ἐν Λεύκτροις μάχην ἐπέτρεψαν
 Θηβαῖοι τούτοις τὴν δίκαιαν περὶ τῶν ἀντιλογουμένων

ταῖς πόλεσι πρὸς ἀλλήλας· ὕστερον δ' ὑπὸ Μακεδό-
νων λυθείσης τῆς κοινωνίας ἀνέλαβον σφᾶς πάλιν
κατὰ μικρόν· ἤρξαν δὲ Πύρρου στρατεύσαντος εἰς
Ἰταλίαν τέτταρες συνοῦσαι πόλεις, ὧν ἦσαν Πάτραι
καὶ Δύμη· εἰτα προσελάβανόν τινας τῶν δωδεκα
πλὴν Ὀλένου καὶ Ἐλίκης, τῆς μὲν οὐ συνελθούσης τῆς
2 δ' ἀφανισθείσης ὑπὸ κύματος. ἔκαστην γὰρ ὑπὸ σει-
σμοῦ τὸ πέλαγος κατέκλυσε καὶ αὐτήν καὶ τὸ ἱερὸν τοῦ
Ἐλικωνίου Ποσειδῶνος, ὃν καὶ νῦν ἐτι τιμῶσιν Ἴωνες,
καὶ θύουσιν ἐκεῖ τὰ Πανιώνια. μέμνηται δ', ὥς ἴπο- 10
νοῦσά τις, ταύτης τῆς θυσίας Ὀμηρος ὅταν φῇ
„αὐτὰρ ὁ θυμὸν ἄισθε καὶ ἤρυγεν, ὥς οἷε ταῦρος
„ἤρυγεν ἰλκόμενος Ἐλικώνιον ἐμφί ἄνακτα.“ τεκμαί-
ρονται τε νεώτερον εἶναι τῆς Ἰωνικῆς ἀποικίας τὸν
ποιητὴν, μεμνημένον γε τῆς Πανιονικῆς θυσίας ἣν ἐν 15
τῇ Πριηνέων χώρᾳ συντελοῦσιν Ἴωνες τῷ Ἐλικωνίῳ
Ποσειδῶνι, ἐπεὶ καὶ αὐτοὶ οἱ Πριηνεῖς ἐξ Ἐλίκης εἶναι
λέγονται· καὶ δὴ πρὸς τὴν θυσίαν ταύτην καθιστάσιν
ἄνδρα νέον Πριηνέα τὸν τῶν ἱερῶν ἐπιμελησόμενον.
τεκμηριοῦνται δ' ἐτι μᾶλλον τὸ προκείμενον ἐκ τῶν 20
περὶ τοῦ ταύρου πεφρασμένων· τότε γὰρ νομίζουσι
καλλιιερεῖν περὶ τὴν θυσίαν ταύτην Ἴωνες, ὅταν θυό-
μενος ὁ ταῦρος μυκήσῃται. οἱ δ' ἀντιλέγοντες μετα-
φέρουσιν εἰς τὴν Ἐλίκην τὰ λεχθέντα τεκμήρια περὶ
τοῦ ταύρου καὶ τῆς θυσίας, ὥς ἐκεῖ νομισμένον τοῦ- 25
των καὶ τοῦ ποιητοῦ παραβάλλοντος τὰ ἐκεῖ συντελού-
μενα. κατεκλύσθη δ' ἡ Ἐλίκη θυσίᾳ ἔτεσι πρὸ τῶν
Δευκτρικῶν. Ἐρατοσθένης δὲ καὶ αὐτὸς ἰδεὼν φησι
τὸν τόπον, καὶ τοὺς πορθμέας λέγειν ὥς ἐν τῷ πόρῳ
ῥεθὺς ἐστήκει Ποσειδῶν χαλκεος, ἔχων ἱππόκαμπον 30
ἐν τῇ χειρὶ κίνδυνον φέροντα τοῖς δικτυαῖσιν. Ἡρα-
κλείδης δὲ φησι κατ' αὐτὸν γενέσθαι τὸ πάθος νύκτωρ,

δῶδεκα σταδίου διαχούσης τῆς πόλεως ἀπὸ θαλάττης^{C.383}
καὶ τοῦτον τοῦ χωρίου παντὸς σὺν τῇ πόλει καλυφθέν-
τος, δισχιλίους δὲ παρὰ τῶν Ἀχαιῶν πεμφθέντας ἀνε-
λέσθαι μὲν τοὺς νεκροὺς μὴ δύνασθαι, τοῖς δ' ὁμόροις
5 νεῖμαι τὴν χώραν. συμβῆναι δὲ τὸ πάθος κατὰ μῆνιν
Ποσειδῶνος· τοὺς γὰρ ἐκ τῆς Ἑλίκης ἐκκισόντας Ἰω-
νὺς αἰτεῖν πέμψαντας παρὰ τῶν Ἑλικέων μάλιστα μὲν
τὸ βρότας τοῦ Ποσειδῶνος, εἰ δὲ μή, τοῦ γε ἱεροῦ τὴν
ἀφίδρυσιν· οὐ δόντων δὲ πέμψαι πρὸς τὸ κοινὸν τῶν
10 Ἀχαιῶν· τῶν δὲ ψηφισαμένων οὐδ' ὧς ὑπακοῦσαι·
τῷ δ' ἔξης χιμῶνι συμβῆναι τὸ πάθος, τοὺς δ' Ἀχαι-
οὺς ὕστερον δοῦναι τὴν ἀφίδρυσιν τοῖς Ἰωσιν. Ἠσίο-
δος δὲ καὶ ἄλλης Ἑλίκης μέμνηται Θετταλικῆς.

Εἰκοσι μὲν δὴ ἔτη διετέλεσαν γραμματεῖα κοινὸν 3
15 ἔχοντες καὶ στρατηγοὺς δύο κατ' ἐναυτὸν οἱ Ἀχαιοί,
καὶ κοινοβούλιον εἰς ἓνα τόπον συνήγετο αὐτοῖς (ἐκα-
λεῖτο δὲ Ἀμάριον) ἐν ᾧ τὰ κοινὰ ἐξηγάτιζον καὶ οὗτοι
καὶ Ἰῶνες πρότερον· εἰτα ἰδοξεν ἓνα χειροτονεῖσθαι
στρατηγόν. Ἄρατος δὲ στρατηγήσας ἀφείλετο Ἀντίγο-
20 νον τὸν Ἀκροκόρινθον, καὶ τὴν πόλιν τοῖς Ἀχαιοῖς
προσέθηκε καθάπερ καὶ τὴν πατρίδα· προσελάβετο δὲ
καὶ Μεγαρίας· καὶ τὰς παρ' ἐκάστοις τυραννίδας κα-
ταλύων Ἀχαιοὺς ἐποίησε τοὺς ἐλευθερωθέντας .....
τὴν δὲ Πελοπόννησον ἠλευθέρωσε τῶν τυραννίδων,
25 ὥστε καὶ Ἄργος καὶ Ἑρμιῶν καὶ Φλιοῦς καὶ Μεγάλη
πόλις, ἡ μεγίστη τῶν ἐν Ἀρκαδίᾳ, προστετέθη τοῖς
Ἀχαιοῖς, ὅτε δὴ καὶ πλείστον ἠϋξήντο. ἦν δ' ὁ καιρὸς
ἥνικα Ῥωμαῖοι Καρχηδονίους ἐκ τῆς Σικελίας ἐμβα-
λόντες ἐστράτευσαν ἐπὶ τοὺς περὶ τὸν Πάδον Γαλάτας.
30 μέχρι δὲ τῆς Φιλοποίμενος στρατηγίας συμμείναντες
ἐκανῶς οἱ Ἀχαιοὶ διελύθησαν κατ' ὄλγον, ἥδη Ῥω-
μαίων ἐχόντων τὴν Ἑλλάδα σύμπασαν καὶ οὐ τὸν αὐτὸν

τρόπον ἐκάστοις χρωμένων, ἀλλὰ τοὺς μὲν συνέχειν τοὺς δὲ καταλύειν βουλομένων . . . .

- 4 Ἡ δὲ τάξις τῶν τόπων, οὗς κατῴκουν εἰς δώδεκα μέρη διηρημένοι, τοιαύτη τις ἐστὶ· μετὰ Σικυῶνα Πελο-
 λήνη καλεῖται· εἰτα Αἰγείρα δευτέρα· τρίτη Αἰγαί, Πο- 5
 σειδῶνος ἱερὸν ἔχουσα· τετάρτη Βοῦρα· μετ' αὐτὴν
 Ἑλλάκη, εἰς ἣν καταπεφεύγισαν Ἴωνες, μάχῃ κρατη-
 θέντες ὑπ' Ἀχαιῶν, καὶ τὸ τελευταῖον ἐξέπεσον ἐνθά-
 0386δε· μετὰ δὲ Ἑλλάκην Αἰγιον καὶ Ῥύπιες καὶ Πατρεῖς καὶ
 Φαρεῖς· εἰτ' Ὀλένος, παρ' ὃν ποταμὸς μέγας * Μίλας 10
 εἰτα Δύμη καὶ Τριταεῖς. οἱ μὲν οὖν Ἴωνες κωμηθὼν
 ὄκουν, οἱ δ' Ἀχαιοὶ πόλεις ἔκτισαν, ὧν εἰς τινὰς ὕστε-
 ρον συνώκησαν καὶ ἐκ τῶν ἄλλων μερίδων ἐνίης, κα-
 θάπερ τὰς Αἰγὰς εἰς Αἰγείραν (Αἰγαῖοι δ' ἐλέγοντο οἱ
 ἐνοικοῦντες), Ὀλεον δὲ εἰς Δύμην. δέκνυνται δ' ἔχνη 15
 μεταξὺ Πατρῶν καὶ Δύμης τοῦ παλαιοῦ τῶν Ὀλενίων
 κτίσματος· αὐτοῦ δὲ καὶ τὸ τοῦ Ἀσκληπιοῦ ἱερὸν ἐπί-
 σημον, [ὃ] Δύμης μὲν ἀπέχει τετραράκοντα σταδίους,
 Πατρῶν δὲ ὀγδοήκοντα. ὁμώνυμοι δ' εἰσὶ ταῖς μὲν Αἰ-
 γαῖς ταύταις αἱ ἐν Εὐβοίᾳ, τῷ δὲ Ὀλένῳ τὸ ἐν Αἰτω- 20
 λίᾳ κτίσμα καὶ αὐτὸ ἔχνη σῶζον μόνον. ὁ δὲ ποιητὴς
 τοῦ μὲν ἐν Ἀχαΐᾳ Ὀλένου οὐ μέμνηται, ὥσπερ οὐδ'
 ἄλλων πλειόνων τῶν περὶ τὸν Αἰγιαλὸν οἰκούντων,
 ἀλλὰ κοινότερον λέγει „Αἰγιαλὸν τ' ἀνὰ πάντα καὶ
 „ἄμφ' Ἑλλάκην εὕρεται.“ τοῦ δ' Αἰτωλικοῦ μέμνηται 25
 ὅταν φῇ „οἱ Πλευρῶν ἐνέμοντο καὶ Ὀλεον.“ τὰς δ'
 Αἰγὰς ἀμφοτέρως λέγει, τὴν μὲν Ἀχαϊκὴν „οἱ δὲ τοι
 „εἰς Ἑλλάκην τε καὶ Αἰγὰς δῶθ' ἀνάγοιαι.“ ὅταν δὲ φῇ

2. ποιεῖ βουλομένων· εἰτα λέγει αἰτίαν τοῦ ἐμπλατένεσθαι τοὺς περὶ Ἀχαιῶν λόγους· τὸ ἐκ τῶσοῦτον ἀνέληθέναι, ὥς καὶ Λακιοποιοῦντας ὑπερβαλέσθαι, μὴ ἀξίως γνωρίζεσθαι.

„Αἰγῆς, ἔνθα τέ οἱ κλυτὰ δῶματα βένθουσι λίμνης·
 „ἐνθ' ἔππους ἔστησε Ποσειδάων,“ βέλτιον δέχεσθαι τὰς
 ἐν Εὐβοίᾳ, ἀφ' ὧν εἰκὸς καὶ τὸ πύλαγος Αἰγαίου λε-
 χθῆναι· ἐκεῖ δὲ καὶ τῷ Ποσειδῶνι ἡ πραγματεία πε-
 5 ποίηται ἢ περὶ τὸν Τρωικὸν πόλεμον. πρὸς δὲ ταῖς
 Ἀχαϊκαῖς Αἰγαῖς ὁ Κράθις ῥεῖ ποταμὸς ἐκ θυεῖν ποτα-
 μῶν αὐξόμενος, ἀπὸ τοῦ κίρνασθαι τὴν ὀνομασίαν
 ἔχων· ἀφ' οὗ καὶ ὁ ἐν Ἰταλίᾳ Κράθις.

Ἐκάστη δὲ τῶν δώδεκα μερίδων ἐκ δῆμων συνει- 5
 10 στήκει ἐπὶ καὶ ὀκτώ· τοσοῦτον εὐανδρεῖν τὴν χώραν
 συνέβαινε. ἔστι δ' ἡ Πελλήνη στάδια ἑξήκοντα τῆς
 θαλάττης ὑπερκείμενη, φρούριον ἐρυμνόν. ἔστι δὲ καὶ
 κώμη Πελλήνη, ὅθεν καὶ αἱ Πελληνικαὶ χλαῖναι, αἷς
 καὶ ἄθλα ἐτίθεσαν ἐν τοῖς ἀγῶσι· κεῖται δὲ μεταξὺ Αἰ-
 15 γίου καὶ Πελλήνης· τὰ δὲ Πέλλανα ἑτέρα τούτων ἐστὶ,
 Λακωνικὸν χωρίον, ὡς πρὸς τὴν Μεγαλοπόλιν νεῦον.
 Αἰγίρα δὲ ἐπὶ βουνοῦ κεῖται. Βούρα δ' ὑπέρεκται
 τῆς θαλάττης ἐν τετταράκοντά πως σταδίοις, ἣν ὑπὸ
 σεισμοῦ καταποθῆναι συνέβη. ἀπὸ δὲ τῆς ἐνταῦθα
 20 κρήνης Συβέριδος τὸν κατὰ τὴν Ἰταλίαν ποταμὸν ὀνο-
 μασθῆναι φασιν. ἡ δ' Αἰγᾶ (καὶ γὰρ οὕτω λέγουσι τὰς 387
 Αἰγᾶς) νῦν μὲν οὐκ οἰκεῖται, τὴν δὲ χώραν ἔχουσιν Αἰ-
 γυεῖς. Αἰγίον δὲ ἱκανῶς οἰκεῖται· ἱστοροῦσι δ' ἐνταῦθα
 τὸν Δία ὑπ' αἰγὸς ἀνατραπῆναι, καθάπερ φησὶ καὶ
 25 Ἀρατος „αἷς ἱερῇ, τὴν μὲν τε λόγος Διὶ μαζὸν ἐπι-
 „σχεῖν.“ ἐπιλέγει δὲ καὶ ὅτι „Ῥαλενὴν δέ μιν αἶρα Διὸς
 καλέουσ“ ὑποφῆται“ δηλῶν τὸν τόπον διότι πλησίον
 Ῥαλένης. αὐτοῦ δὲ καὶ ἡ Κερύνεια ἐπὶ πέτρας ὑψηλῆς
 ἰδρυμένη. Αἰγίεων δ' ἐστὶ καὶ ταῦτα καὶ Ἑλέκη καὶ τὸ
 30 τοῦ Διὸς ἄλσος τὸ Ἀμάριον, ὅπου συνήσαν οἱ Ἀχαιοὶ
 βουλευσόμενοι περὶ τῶν κοινῶν. ῥεῖ δὲ διὰ τῆς Αἰ-
 γίεων ὁ Σειλινοῦς ποταμός, ὑμῶνυμος τῷ τε ἐν Ἐφῶδι

παρὰ τὸ Ἀρταμίσιον θύοντι, καὶ τῷ ἐν τῇ νῦν Ἠλείᾳ τῷ
 παραρρέοντι τὸ χωρίον ὃ φησιν ἀνήσασθαι τῇ Ἀρτέ-
 μιδι Ξενοφῶν κατὰ χρησμόν· ἄλλος δὲ Σελινοῦς ὁ
 παρὰ τοῖς Ὑβλαίοις Μεγαρεῦσιν, οὓς ἀνέστησαν Καρ-
 χηδόνιοι. τῶν δὲ λοιπῶν πόλεων τῶν Ἀχαιῶν εἰτε 5
 μερίδων Ῥύπες μὲν οὐκ οἰκοῦνται, τὴν δὲ χώραν Ῥυ-
 πίδα καλουμένην ἔσχον Ἀβυεῖς καὶ * Φαριεῖς· ἐκ δὲ τῶν
 Ῥυπῶν ἦν ὁ Μύσκελλος ὁ Κρότωνος οἰκιστής· τῆς δὲ
 Ῥυπίδος καὶ τὸ Λευκτρον ἦν, δῆμος τῶν Ῥυπῶν. μετὰ
 δὲ τούτους Πάτραι πόλις ἀξιόλογος· μεταξὺ δὲ τὸ Ῥιον 10
 ἀπέχον Πατρῶν στάδια τετταράκοντα. Ῥωμαῖοι δὲ νε-
 αροῖσι μετὰ τὴν Ἀχτιακὴν νίκην ἰδρυσαν αὐτόθι τῆς
 στρατιᾶς μέρος ἀξιόλογον, καὶ διαφερόντως εὐανδροῖ
 νῦν ἀποικία Ῥωμαίων οὖσα· ἔχει δὲ ὑποφορον μέτριον.
 ἐφεξῆς δ' ἐστὶν ἡ Δύμη, πόλις ἀλίμανος, πασῶν θυσι- 15
 κωτάτη, ἀφ' οὗ καὶ τοῦνομα· πρότερον δ' ἐκαλετο
 Σκράτος· διαιρεῖ δ' αὐτὴν ἀπὸ τῆς Ἠλείας κατὰ Βου-
 πράσιον ὁ Λάριστος ποταμός, ῥέων ἐξ ὄρους· τοῦτο
 δ' οἱ μὲν Σκόλλιν καλοῦσιν, Ὅμηρος δὲ πέτρην Ὠλε-
 νίην. τοῦ δ' Ἀντιμάχου Κανκωνίδα τὴν Δύμην εἰπόν- 20
 τος, οἱ μὲν ἰδέξαντο ἀπὸ τῶν Κανκῶνων ἐπιθέτως εἰ-
 ρησθαι αὐτὸ μέχρι δεῦρο καθηκόντων, καθάπερ ἐπεί-
 νω προείπομεν· οἱ δ' ἀπὸ Καύκωνος ποταμοῦ τινος,
 ὡς αἱ Θῆβαι Διρκαῖαι καὶ Ἀσωπίδες, Ἄργος δ' Ἰνύ-
 χειον, Τροία δὲ Σιμωντεῖς. δέδεται δ' οἰκήτορας καὶ 25
 ἡ Δύμη μικρὸν πρὸ ἡμῶν ἀνθρώπους μεγάδας, οὓς
 ἀπὸ τοῦ πειρατικοῦ πλήθους περιλιπείς ἔσχε Πομπή-
 ιος, καταλύσας τὰ ληστῆρια καὶ ἰδρύσας τοὺς μὲν ἐν
 Σόλοις τοῖς Κιλικίοις τοὺς δ' ἄλλοις καὶ δὴ καὶ ἐν-

7. post Φαριεῖς; καὶ Αἰσχύλος δὲ λέγει πρὸς „Βουραν &
 „Ιερὰν καὶ κεραιότις Ῥέκας.“ 10. post Ῥιον: καὶ τὸ Ἀντίρ-
 ριον

ταῦθα. ἡ δὲ Φάρα συνορεύει μὲν τῇ Δυμαίᾳ. καλοῦνται δὲ οἱ μὲν ἐκ ταύτης τῆς Φάρας * Φαριεῖς, οἱ δ' ἐκ τῆς Μεσσηνιακῆς Φαριαῖται· ἐστὶ δ' ἐν τῇ Φαρακῇ Δίρκη κρήνη ὁμώνυμος τῇ ἐν Θήβαις. ἡ δ' Ὠλενος ἐστὶ μὲν ἐρημος, κεῖται δὲ μεταξὺ Πατρῶν καὶ Λύμης· ἔχουσι δὲ Δυμαῖοι τὴν χώραν. ἐστ' Ἀραξος, τὸ ἀκρωτήριον τῆς Ἠλείας, ἀπὸ Ἰσθμοῦ στάδιοι χίλιοι [τριᾶκοντα].

Ἀρκαδία δ' ἐστὶν ἐν μέσῳ μὲν τῆς Πελοποννήσου, 8
πλείστην δὲ χώραν ὄρεινὴν ἀποτεμένεται. μέγιστον δ' ὄρος ἐν αὐτῇ Κυλλήνη· τὴν γοῦν κάθιστον οἱ μὲν ἔ-
κοσι σταδίων φασὶν οἱ δ' ὅσον πεντεκαίδεκα. δοκεῖ δὲ
παλαιότατα ἔθνη τῶν Ἑλλήνων εἶναι τὰ Ἀρκαδικά,
Ἀζᾶνές τε καὶ Παρράσιοι καὶ ἄλλοι τοιοῦτοι. διὰ δὲ τὴν
τῆς χώρας παντελεῖ κάκωσιν οὐκ ἂν προσήκοι μακρο-
15 λογεῖν περὶ αὐτῶν· αἳ τε γὰρ πόλεις ὑπὸ τῶν συνεχῶν
πολέμων ἠφανίσθησαν ἑνδοξοὶ γενόμενοι πρότερον,
τὴν τε χώραν οἱ γεωργήσαντες ἐκλείοιτο· ἐξ ἐκεί-
νων ἔτι τῶν χρόνων ἐξ ὧν εἰς τὴν προσαγορευθεῖσαν
Μεγάλην πόλιν αἱ πλείστοι συνωρίσθησαν. νυνὶ δὲ
20 καὶ αὕτη ἡ Μεγάλη πόλις τὸ τοῦ κωμικοῦ πέπονθε καὶ
„ἐρημία μεγάλη" σὺν ἡ Μεγάλη πόλις." βοσκήμασι δ'
εἰσὶ νομαὶ θαψιλεῖς, καὶ μάλιστα ἵπποις καὶ ὄνοις τοῖς
ἱπποβάτοις· ἐστὶ δὲ καὶ τὸ γένος τῶν ἵππων ἄριστον
τὸ Ἀρκαδικόν, καθάπερ καὶ τὸ Ἀργολικόν καὶ τὸ Ἐπι-
25 δαύριον. καὶ ἡ τῶν Αἰτωλῶν δὲ καὶ Ἀκαρνανῶν ἐρη-
μία πρὸς ἱπποτροφίαν εὐφυῆς γέγονεν οὐχ ἥττον τῆς
Θετταλίας.

Μαντίνειαν μὲν οὖν ἐποίησαν ἑνδοξὸν Ἐκαμεινών- 2
δας, τῇ δευτέρᾳ νικήσας μάχῃ Λακεδαιμονίους ἐν ἣ καὶ
30 αὐτὸς ἐτελεύτα. καὶ αὕτη δὲ καὶ Ὀρχομενὸς καὶ Ἡραία
καὶ Κλείτωρ καὶ Φενεὸς καὶ Στύμφαλος καὶ Μαίναλος
καὶ Μεθύδιον καὶ Καφνίς καὶ Κύναθα ἢ οὐκέτ' εἰσὶν

ἢ μόλις αὐτῶν ἔχνη φαίνεται καὶ σημεῖα. Τεγέα δ' ἔτι μετρίως συμμένει καὶ τὸ ἱερὸν τῆς Ἀλέας Ἀθηνᾶς τιμάται δ' ἐπὶ μικρὸν καὶ τὸ τοῦ Ἀνκαίου Διὸς ἱερὸν κατὰ τὸ Ἀνκαῖον (μείριστον) ὄρος. τῶν δ' ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ λεγομένων „Ῥίπην τε Στρατιήν τε καὶ ἡνεμόεσσαν Ἐνίσπην“ εὐρεῖν τε χαλεπὸν καὶ εὐροῦσιν οὐδὲν ὄφελος διὰ τὴν ἐρημίαν.

3 Ὅρη δ' ἐπιφανῇ πρὸς τῇ Κυλλήνῃ Φολόῃ τε καὶ C.389 Ἀύκαιοι καὶ Μαΐναλος καὶ τὸ Παρθένιον καλούμενον καθήκον ἐπὶ τὴν Ἀργεῖαν ἀπὸ τῆς Τεγεάτιδος. 10

4 Περὶ δὲ τοῦ Ἀλφειοῦ καὶ τοῦ Εὐρώτα τὸ συμβεβηκὸς παράδοξον εἰρηται καὶ τὸ περὶ Ἐραστῖνον τὸν ἐκδιδόντα ἐκ τῆς Στυμφαλίδος λίμνης εἰς τὴν Ἀργεῖαν νυνί, πρότερον δ' οὐκ ἔχοντα ἔκρυσιν, τῶν βερέθρων, ἃ καλοῦσιν οἱ Ἀρκάδες ξέρεθρα, τυφλῶν ὄντων καὶ μὴ 15 δεχομένων ἀπέρασιν ὥστε τὴν τῶν Στυμφαλίων πόλιν νῦν μὲν καὶ πεντήκοντα διέχειν σταδίους ἀπὸ τῆς λίμνης, τότε δ' ἐπ' αὐτῆς κεισθαι. τάναντία δ' ὁ Αἰδων ἔπαθε τοῦ ρεύματος ἐπισχεθέντος ποτὲ διὰ τὴν ἐμφραξιν τῶν κηγῶν· συμπεσόντα γὰρ τὰ περὶ Φενεὸν 20 βέρεθρα ὑπὸ σεισμοῦ, δι' ὧν ἦν ἡ φορὰ, μνητὴν ἐποίησε τοῦ ρεύματος μέχρι τῶν κατὰ βάρους φλεβῶν τῆς κηγῆς. καὶ οἱ μὲν οὕτω λέγουσιν· Ἐρατοσθένης δὲ φησι περὶ Φενεῶν μὲν τὸν Ἀνίαν καλούμενον ποταμὸν λιμνάζειν τὰ πρὸ τῆς πόλεως, καταδύεσθαι δ' εἰς τινὰς 25 ἡθμοὺς οὓς καλεῖσθαι ξέρεθρα· τούτων δ' ἐμφραχθέντων ἔσθ' ὅτι ὑπερχεῖσθαι τὸ ὕδωρ εἰς τὰ πεδία, πάλιν δ' ἀναστομουμένων ἄθρουν ἐκ τῶν πεδίων ἐκπεσόν εἰς τὸν Αἰδωνα καὶ τὸν Ἀλφειὸν ἐμβάλλειν, ὥστε καὶ τῆς Ὀλυμπίας κλισθῆναι ποτὲ τὴν περὶ τὸ 30 ἱερὸν γῆν, τὴν δὲ λίμνην συσταλῆναι· τὸν Ἐραστῖνον δὲ παρὰ Στυμφαλίου ρέοντα ὑποδύντα ὑπὸ τὸ ὄρος ἐν

τῇ Ἀργείᾳ κάλιν ἀναφανῆναι· διό δὴ καὶ Ἰφικράτη
πολιορκοῦντα τὸν Στύμφαλον καὶ μηδὲν περαινόντα
ἐπιχειρῆσαι τὴν κατὰδυσιν ἀποσφράξαι σπόγγους πο-
ρισάμενον πολλοὺς, παύσασθαι δὲ διοσημίας γενομέ-
νης. περὶ Φενεὸν δ' ἔστι καὶ τὸ καλούμενον Στυγὸς
ὕδωρ, λιβάδιον ὀλιθίου ὕδατος νομιζόμενον ἱερόν.
τοσαῦτα καὶ περὶ Ἀρκαδίας εἰρήσθω.

Πολυβίου δ' εἰρηκότος τὸ ἀπὸ Μαλιῶν ἐπὶ τὰς 6
ἄρκτους μέχρι τοῦ Ἰστροῦ διάστημα περὶ μυρίουں στα-
10 δίουں, εὐθὺς τε τοῦτο ὁ Ἀρτεμίδωρος οὐκ ἀτόπως, ἐπὶ
μὲν Αἴγιον χιλίους καὶ [τετρακοσ]ίους εἶναι λέγων ἐκ
Μαλιῶν ὁδόν, ἐνθένδε εἰς [Κίρραν πλοῦν] διακοσίων,
ἐνθένδε διὰ Ἑρακλείας [εἰς Θευμακοὺς] πεντακοσίων
ὁδόν, εἰτα εἰς Ἀέρισαν [καὶ τὸν Πηνειόν] τριακοσίων
15 τετταράκοντα, εἰτα διὰ [τῶν Τυμπῶν ἐπὶ τὰς Πη]νιου
ἐκβαλὰς διακοσίων τετταράκον[τα, εἰτα εἰς τὴν Θεσσα]-
λονίκειαν ἑξακοσίων ἑξήκοντα, ἐντεῦ[θεν ἐπ' Ἰστρον
δι' Εἰδομ]ένης καὶ Στόβων καὶ Δαρδανίων τρισχιλίους
καὶ διακοσίουں. κατ' ἐκεῖνον δὲ συμβαίνει τὸ ἐκ [τοῦ
20 Ἰστρον ἐπὶ τὰς Μαλ]ίας ἑξακισχιλίων πεντακοσίων.
αἷτιον δὲ τοῦτον τὸ μὴ τὴν σύντομον καταμετρεῖν,
ἀλλὰ τὴν τυχοῦσαν ἣν ἐπορεύθη τῶν στρατηγῶν τις.

Οὐκ ἄτοπον δ' ἴσως καὶ τοὺς οἰκιστάς προσθεῖναι
τῶν τὴν Πελοπόννησον οἰκοῦντων, οὓς εἶπεν Ἐφορος,
25 τοὺς μετὰ τὴν Ἑρακλειδῶν κάθοδον· Κορίνθου μὲν
Ἀλκίτην, Σικυῶνος δὲ Φάλεκην, Ἀχαΐας δὲ Τιταμενόν,
Ἥλιδος δ' Ὀξυλον, Μεσσηνίας δὲ Κρεσφόντην, Λακ-
δαίμονος δ' Εὐρυσθένη καὶ Προκλή, Ἀργους δὲ Τή-
μαιον καὶ Κισσόν, τῶν δὲ] περὶ τὴν Ἀκτὴν Ἀγραῶν
30 καὶ Δημόφοντην.

C.390

1

Περιωδιεύκοσι δὲ τὴν Πελοπόννησον, ἣν πρώτην
 ἔφαμεν καὶ ἐλαχίστην τῶν συντιθεσῶν τὴν Ἑλλάδα
 χειρρονήσων, ἐφεξῆς ἂν εἴη τὰς συνεχεῖς ἐκείθειν. ἦν δὲ
 δευτέρα μὲν ἡ προστιθεῖσα τῇ Πελοποννήσῳ τὴν
 Μεγαρίδα, ὥστε τὸν Κρομμυῶνα Μεγαρίων εἶναι καὶ
 μὴ Κορινθίων· τρίτη δὲ ἡ πρὸς ταύτῃ προσλαμβά-
 νουσα τὴν Ἀττικὴν καὶ τὴν Βοιωτίαν καὶ τῆς Φωκίδος
 τι μέρος καὶ τῶν Ἐπικνημιδίων Λοκρῶν. περὶ τούτων 10
 οὖν [λεκτέον]. φησὶ δ' Εὐδόξος, εἰ τις νοήσῃ ἀπὸ
 τῶν Κεραυνίων ὁρῶν ἐπὶ Σούνιον τὸ τῆς Ἀττικῆς
 ἄκρον ἐπὶ τὰ πρὸς ἄω μέρη τεταμένην εὐθεῖαν, ἐν δε-
 ξιά μὲν ἀπολείψειν τὴν Πελοπόννησον ὅλην πρὸς νό-
 τον, ἐν ἀριστερᾷ δὲ καὶ πρὸς τὴν ἄρκτον τὴν ἀπὸ τῶν 15
 Κεραυνίων ὁρῶν συνεχῇ παραλίαν μέχρι τοῦ Κρισαίου
 κόλπου καὶ τῆς Μεγαρίδος καὶ συμπάσης τῆς Ἀττικῆς·
 νομίζει δ' οὐδ' ἂν κοιλαίνεσθαι οὕτως τὴν ἥονα τὴν
 ἀπὸ Σουνίου μέχρι [τοῦ Ἰσθμοῦ ὥστε μεγάλην] ἔχειν
 ἐπιστροφὴν, εἰ μὴ προσῇν τῇ [ἥντι ταύτῃ καὶ] τὰ συν- 20
 εχῇ τῷ Ἰσθμῷ χωρία τὰ [ποιοῦντα τὸν κόλπον τὸν]
 Ἑρμιονικὸν καὶ τὴν Ἀκτὴν· ὥς δ' αὐ[τως οὐδ' ἂν τὴν
 ἀπὸ τῶν Κεραυνίων ἐπὶ τὸν Κορινθιακὸν κόλπον
 ἔχειν τινα τοσαύ[την ἐπιστρο]φὴν ὥστε κοιλαίνεσθαι
 κολπαιδῶς καθ' αὐ[τήν, εἰ μὴ τὸ] Ῥίον καὶ τὸ Ἀν- 25
 τίρριον συναγόμενα εἰς στενὸν [ἐποίηε τὴν] ἔμφασιν
 ταύτην· ὁμοίως δὲ καὶ τὰ περι[έχοντα] τὸν μυχόν, εἰς
 ᾧ καταλήγειν συμβαίνει τὴν [ταύτην] θάλατταν.

2

Οὕτω δ' εἰρηκότος Εὐδόξου, μαθηματικοῦ ἁν-
 C.391 δρὸς καὶ σχημάτων ἐμπείρου καὶ κλιμάτων καὶ τοὺς 30
 τόπους τούτους εἰδότος, δεῖ νοεῖν τήνδε τὴν πλευρὰν
 τῆς Ἀττικῆς σὺν τῇ Μεγαρίδι τὴν ἀπὸ Σουνίου μέχρι

Ἰσθμοῦ κοίλῃν μὲν ἄλλ' ἐπὶ μικρόν. ἐνταῦθα δ' ἐστὶ
κατὰ μέσην πον τὴν λεχθεῖσαν γραμμὴν ὁ Παιρικεὺς
τὸ τῶν Ἀθηναίων ἐπίνειον. διέχει γὰρ τοῦ μὲν Σχοι-
νοῦντος τοῦ κατὰ τὸν Ἰσθμόν περὶ τριακοσίους πεντή-
5 κοντα σταδίους, τοῦ δὲ Σουνίου τριάκοντα καὶ τρια-
κοσίους· [τόσον] πῶς ἐστὶ διάστημα καὶ τὸ ἐπὶ Πηγᾶς
ἀπὸ τοῦ Παι[ραιῶς], ὅσοντες καὶ ἐπὶ Σχοινοῦντα·
δέκα δ' ὅμως στα[δίοις] πλεονάζειν φασί. κάμψαντι δὲ
τὸ Σούνιον πρὸς ἄρκτον μὲν ὁ πλοῦς, ἐκκλίνων [δδ]
10 πρὸς δύσον.

Ἀκτὴ δ' ἐστὶν [ἡ Ἀττικὴ] ἀμφιθάλαττος, στενὴ τὰ 3
πρῶτον, εἴτε εἰς τὴν μεσόγειον πλατύνεται, μνηοιδῆ
δ' οὐδὲν ἦτιον ἐπιστροφὴν λαμβάνει πρὸς Ὠρωπὸν
τῆς Βοιωτίας τὸ κυρτὸν ἔχουσαν πρὸς θαλάττῃ· τοῦτο
15 δ' ἐστὶ τὸ δεύτερον πλευρὸν ἑξῶν τῆς Ἀττικῆς. τὸ δὲ
λοιπὸν ἤδη τὸ προσάρκτιόν ἐστι πλευρὸν ἀπὸ τῆς
Ὠρωπίας ἐπὶ δύσιν παρατείνον μέχρι τῆς Μεγαρίδος,
ἡ Ἀττικὴ ὀρεινὴ, πολυνύμβος τις, διεργουσα τὴν
Βοιωτίαν ἀπὸ τῆς Ἀττικῆς· ὥσθ', ὅπερ εἶπον ἐν τοῖς
20 πρόσθεν, ἰσθμὸν γίνεσθαι τὴν Βοιωτίαν ἀμφιθάλατ-
τον οἶσαν τῆς τρίτης χειρρονήσου τῆς λεχθείσης, ἀπο-
λαμβάνοντα ἐντὸς τὰ πρὸς τῇ Πελοποννήσῳ τὴν τε
Μεγαρίδα καὶ τὴν Ἀττικὴν. διὰ δὲ τοῦτο καὶ Ἀκτὴν
φασὶ λεχθῆναι τὸ παλαιὸν καὶ Ἀττικὴν τὴν νῦν Ἀττι-
25 κὴν παρονομασθεῖσαν, ὅτι τοῖς ὄρεσιν ὑποπέπτωκε τὸ
πλεῖστον μέρος αὐτῆς ἀλιτεῖς καὶ στενόν, μήκει δ'
ἀξιολόγῳ κεχορημένον, προπεπτωκὸς μέχρι Σουνίου.
ταύτας οὖν διεξιμεν ἀναλαβόντες πάλιν ἀπὸ τῆς π[α]-
ραλίας ἀφ' ἧσπερ ἀπσλίπομεν.

30 Μετὰ δὲ Κρομμυῶνα ὑπέρχευνται τῆς * Ἀττικῆς +
αἱ Σκειρωνίδες πέτραι πάροδον οὐκ ἀπολείπουσαι πρὸς
θαλάττῃ· ὑπὲρ αὐτῶν δ' ἐστὶν ἡ ὁδὸς ἡ ἐπὶ Μεγάρων

καὶ τῆς Ἀττικῆς ἀπὸ τοῦ Ἰσθμοῦ· οὕτω δὲ σφόδρα
 πλησιάζει ταῖς πέτραις ἡ ὁδὸς ὥστε πολλαχοῦ καὶ πα-
 ράκρημνός ἐστι διὰ τὸ ὑπερκείμενον ὄρος δύσβατόν τε
 καὶ ὑψηλόν· ἐνταῦθα δὲ μυθεύεται τὰ περὶ τοῦ Σκεί-
 ρωνος καὶ τοῦ Πιτυοκάμπτου τῶν ληζομένων τὴν λε- 5
 χθεῖσαν ὄρεινήν, οὓς καθέειλε Θησεύς. ἀπὸ δὲ τῶν
 ἄκρων τούτων καταγίζοντα σκαῖον τὸν ἀργέστην σκεί-
 ρωνα προσηγορεύκασιν Ἀθηναῖοι. μετὰ δὲ τὰς Σκεί-
 ρωνίδας πέτρας ἄκρα πρόκειται Μινώα ποιοῦσα τὸν
 ἐν τῇ Νίσαια λιμένα. ἡ δὲ Νίσαια ἐπίνειόν ἐστιν τῶν 10
 Μεγάρων δεκαοκτὶ σταδίους τῆς πόλεως διέχον, σκί-
 C.392 λεισιν ἐκατέρωθεν συναπτόμενον πρὸς αὐτήν· ἐκα-
 λεῖτο δὲ καὶ τοῦτο Μινώα.

- 6 Τὸ παλαιὸν μὲν οὖν Ἴωνες εἶχον τὴν χώραν ταύ-
 την ὅπερ καὶ τὴν Ἀττικὴν, οὕτω τῶν Μεγάρων ἐκτι- 15
 σμένων· διόπερ οὐδ' ὁ ποιητὴς μέμνηται τῶν τόπων
 τούτων ἰδίως, ἀλλ' Ἀθηναίους καλῶν τοὺς ἐν τῇ Ἀ-
 ττικῇ πάντας συμπεριεῖληψε καὶ τούτους τῷ κοινῷ ὀνό-
 ματι Ἀθηναίους νομίζων, ὥς ὅταν φῇ ἐν τῷ καταλό-
 γῳ „οἱ δ' ἄρ' Ἀθῆνας εἶχον, ἐνυκτίμενον πολίσθεον“ 20
 δέχεσθαι δεῖ καὶ τοὺς νῦν Μεγαρίδας, ὥς καὶ τούτους
 μετασχόντας τῆς στρατείας. σημεῖον δέ· ἡ γὰρ Ἀττικὴ
 τὸ παλαιὸν Ἰωνία καὶ Ἰὰς ἐκαλεῖτο, καὶ ὁ ποιητὴς ὅταν
 φῇ „ἐνθα δὲ Βαιῶται καὶ Ἰάονες“ τοὺς Ἀθηναίους
 6 λέγει· ταύτης δ' ἦν μερὶς καὶ ἡ Μεγαρίς. καὶ δὴ καὶ 25
 τῶν ὀρίων ἀμφισβητοῦντες πολλοί· οἱ τε Πελοπον-
 νῆσιοι καὶ Ἴωνες, ἐν οἷς ἦν καὶ ἡ Κρομμυωνία, συνέ-
 βησαν καὶ στήλην ἔστησαν ἐπὶ τοῦ συνομολογηθέντος
 τόπου περὶ αὐτὸν τὸν Ἰσθμόν, ἐπιγραφὴν ἔχουσαν
 ἐπὶ μὲν τοῦ πρὸς τὴν Πελοπόννησον μέρους „τάδ' ἐστὶ 30
 „Πελοπόννησος οὐκ Ἰωνία,“ ἐπὶ δὲ τοῦ πρὸς Μέγα-
 „τάδ' οὐκ Πελοπόννησος ἀλλ' Ἰωνία.“ οἱ τε δὴ τὴν

Ἀτθίδα συγγράφαντες πολλὰ διαφωνοῦντες τοῦτο γε ὁμολογοῦσιν οἱ γε λόγον ἄξιοι, διότι τῶν Πανδιονιδῶν τετάρων ὄντων, Αἰγέως τε καὶ Λύκου καὶ Πάλλαντος καὶ τετάρτου Νίσου, καὶ τῆς Ἀττικῆς εἰς τέτταρα μέρη διαιρεθείσης, ὁ Νίσος τὴν Μεγαρίδα λάχοι καὶ κτεῖσαι τὴν Νίσαιαν. Φιλόχορος μὲν οὖν ἀπὸ Ἰσθμοῦ μέχρι τοῦ Πυθίου διήκειν αὐτοῦ φησι τὴν ἀρχήν, Ἀνδρῶν δὲ μέχρι Ἐλευσίνος καὶ τοῦ Θριασίου πεδίου. τὴν δ' εἰς τέτταρα μέρη διανομὴν ἄλλων ἁλως εἰρηκότων ἀρκεῖ ταῦτα παρὰ Σοφοκλέους λαβεῖν· φησὶ δ' ὁ Αἰγύς ὅτι ὁ πατὴρ ὥρισεν ἐμοὶ μὲν ἄ[πο]λλ[ο]ν εἰς ἀκτὰς τῆσδε γῆς πρεσβεῖα νεύμας· [εἰτ]α Λύκῳ „τὸν ἀντίπλευρον κῆπον Εὐβοίας νέμει, Νίσῳ δὲ „τὴν ὁμαυλον ἔξαιρετ' χθόνα Σκυρίωνος ἀκτῆς, τῆς δὲ „γῆς τὸ πρὸς νότον ὁ σκληρὸς οὗτος καὶ γίγαντας ἐκτρέφων εἴληχε Πάλλας.“ ὅτι μὲν οὖν ἡ Μεγαρίς τῆς Ἀττικῆς μέρος ἦν, τούτοις χρῶνται τεκμηρίοις.

Μετὰ δὲ τὴν τῶν Ἡρακλειδῶν κἀνορθον καὶ τὸν 7 τῆς χώρας μερισμὸν ὑπ' αὐτῶν καὶ τῶν συγκατατεθόντων αὐτοῖς Δωριέων ἐκπεσεῖν τῆς οἰκείας συνέβη πολ- 20 λούς εἰς τὴν Ἀττικὴν, ὧν ἦν καὶ ὁ τῆς Μεσσηνίας βασιλεὺς Μέλανθος· οὗτος δὲ καὶ τῶν Ἀθηναίων ἐβασίλευσεν ἐκόντων, νικήσας ἐκ μονομαχίας τὸν τῶν Βοιωτῶν βασιλέα Πάνθον. εὐανδρουμένης δὲ τῆς Ἀττικῆς 25 διὰ τοὺς φυγάδας φοβηθέντες οἱ Ἡρακλειδαί, παρυνόντων αὐτοὺς μάλιστα τῶν ἐν Κορίνθῳ καὶ τῶν ἐν Μεσσηνίᾳ, τῶν μὲν διὰ τὴν γαῖνίαν, τῶν δὲ ὅτι Κόδρος τῆς Ἀττικῆς ἐβασίλευε τότε ὁ τοῦ Μελάνθου παῖς, ἐστράτευσαν ἐπὶ τὴν Ἀττικὴν· ἡττηθέντες δὲ μάχῃ τῆς 30 μὲν ἄλλης ἐξέστησαν γῆς, τὴν Μεγαρικὴν δὲ κατέσχον καὶ τὴν τε πόλιν ἐκτίσαν τὰ Μέγαρα καὶ τοὺς ἀνθρώπους Δωριέας ἀντὶ Ἰώνων ἐποίησαν· ἡφάνισαν δὲ καὶ

τὴν στήλην τὴν ὀρίζουσαν τοὺς τε Ἴωνας καὶ τοὺς Πελοποννησίους.

- 8 Πολλὰς δὲ κίχρηται μεταβολαῖς ἢ τῶν Μεγαρέων πόλεις, συμμένει δ' ὅμως μέχρι νῦν. ἔσχε δέ ποτε καὶ φιλοσόφων διατριβὰς τῶν προσαγορευθέντων Μεγα- 5 ρικῶν, Εὐκλείδην διαδεξαμένον ἄνδρα Σωκρατικόν, Μεγαρέα τὸ γένος· καθάπερ καὶ Φαίδωνα μὲν τὸν Ἥλειον οἱ Ἥλειακοὶ διεδίδξαντο, καὶ τοῦτον Σωκρατικόν, ὃν ἦν καὶ Πύρρων, Μενέδημον δὲ τὸν Ἑρετριέα οἱ Ἑρετριεῖς. ἔστι δ' ἡ χώρα τῶν Μεγαρέων παράλυ- 10 πρὸς καθάπερ καὶ ἡ Ἀττική, καὶ τὸ πλεον αὐτῆς ἐπέχει τὰ καλούμενα ὄνια ὄρη, ὅσους τις μηχανομένη μὲν ἀπὸ τῶν Σκυριωνίδων πετρῶν ἐπὶ τὴν Βοιωτίαν καὶ τὸν Κιθαιρῶνα, διαίρουσα δὲ τὴν κατὰ Νίσαιαν θάλατταν ἀπὸ τῆς κατὰ τὰς Παγὰς Ἀλκυονίδος προσ- 15 αγορευομένης.

- 9 Πρόκειται δ' ἀπὸ Νισαίας πλείοντι εἰς τὴν Ἀττικὴν πάντε νησία. ἔτα Σαλαμῖς ἐβδομήκοντά που σταδίων οὔσα τὸ μῆκος, οἱ δ' ὀγδοήκοντά φασιν· ἔχει δ' ὁμώνυμον πόλιν τὴν μὲν ἀρχαίαν ἔρημον πρὸς Ἀλγυ- 20 ναν τετραμμένην καὶ πρὸς νότον (καθάπερ καὶ Αἰσχύλος εἰρηκεν „Ἀλγίνα δ' αὕτη πρὸς νότου κεῖται πνοάς"), τὴν δὲ νῦν ἐν κόλπῳ κειμένην ἐπὶ χειροποιησοειδοῦς τόπου συνάπκοντος πρὸς τὴν Ἀττικὴν. ἐκαλεῖτο δ' ἑτέροις ὀνόμασι τὸ παλαιόν· καὶ γὰρ Σκυρὰς καὶ Κύ- 25 χρεῖα ἀπὸ τινων ἡρώων, ἀφ' οὗ μὲν Ἀθηναῖα τε λέγεται Σκυρὰς καὶ τόπος Σκίρα ἐν τῇ Ἀττικῇ καὶ ἐπὶ Σκίρῳ ἱεροποιία τις καὶ ὁ μὲν ὁ Σκυροφοριῶν, ἀφ' οὗ δὲ καὶ Κυχρεΐδης ὄφις, ὃν φησιν Ἡσίοδος τραφέντα ὑπὸ Κυ- 30 χρεῖας ἐβελανθῆναι ὑπὸ Εὐρυλόχου λυμαινόμενον τὴν νῆσον, ὑποδίδασθαι δὲ αὐτὸν τὴν Σήμητρα εἰς Ἐλευ- 0.394 σίνα καὶ γενέσθαι ταύτης ἀμφίπολον. ἀναμάσθη δὲ

καὶ Πεινοῦσα ἀπὸ τοῦ φυτοῦ· ἐπιφανὴς δὲ ἡ νῆσος
 ὑπῆρξε διὰ τε τοὺς Αἰακίδας ἐπάρξαντας αὐτῆς, καὶ
 μάλιστα δι' Αἰάντα τὸν Τελαμώνιον, καὶ διὰ τὸ περὶ
 τὴν νῆσον ταύτην καταναυμαχηθῆναι Διόρξην ὑπὸ τῶν
 5 Ἑλλήνων καὶ φυγεῖν εἰς τὴν οἰκίαν. συναπέλευσαν δὲ
 καὶ Αἰγινῆται τῆς περὶ τὸν ἁγῶνα τοῦτον δόξης, γεί-
 τονές τε ὄντες καὶ ναυτικὸν ἀξιόλογον παρασχόμενοι.
 Βώκαρος δ' ἐστὶν ἐν Σαλαμῖνι ποταμός, ὃ νῦν Βακα-
 λία καλούμενος.

- 10 Καὶ νῦν μὲν ἔχουσιν Ἀθηναῖοι τὴν νῆσον, τὸ δὲ
 παλαιὸν πρὸς Μεγαρεῖς ὑπῆρξεν αὐτοῖς ἔρις περὶ αὐ-
 τῆς· καὶ φασιν οἱ μὲν Πεισίστρατον οἱ δὲ Σόλωνα
 παρεγγράψαντα ἐν τῷ νειῶν καταλόγῳ μετὰ τὸ ἔπος
 τοῦτο „Ἄλας δ' ἐκ Σαλαμῖνος ἄγειν δυοκαίδεκα νῆας“
 15 ἐξῆς τοῦτο „στῆσι δ' ἄγων, ἵν' Ἀθηναίων ἴσταντο φά-
 „λαγγες,“ μάρτυρι χρησασθαι τῷ ποιητῇ τοῦ τὴν νῆσον
 ἐξ ἀρχῆς Ἀθηναίων ὑπάρχει. οὐ παραδέχονται δὲ τοῦθ'
 οἱ κριτικοὶ διὰ τὸ πολλὰ τῶν ἐπῶν ἀντιμαρτυρεῖν αὐ-
 τοῖς. διὰ τί γὰρ ναυλοχῶν ἰσχυρὸς φαίνεται ὁ Ἄλας, οὐ
 20 μετ' Ἀθηναίων ἀλλὰ μετὰ τῶν ὑπὸ Πρωτεσιλάῳ Θερ-
 ταλῶν; „ἐνθ' ἔσαν Αἰαντός τε νέες καὶ Πρωτεσιλάου“
 καὶ ἐν τῇ ἐπιπωλήσει ὁ Ἀγαμέμνων „εἴθ' υἱὸν Ἰητεῶο
 „Μενεσθῆα πλή[ξιππον ἔστα]ότ', ἀμφὶ δ' Ἀθηναῖοι,
 „μήστωρες αὐτῆς. αὐτὰρ ὁ πλησίον ἐστήκει πολύμη-
 25 „τις Ὀδυσσεύς, παρ δὲ Κεφαλλήνων ἀμφὶ στίχες.“
 ἐπὶ δὲ τὸν Αἰάντα καὶ τοὺς Σαλαμινίους πάλιν „ἦλθε
 „δ' ἐπ' Αἰάντεσσι,“ καὶ παρ' αὐτοὺς „Ἰδομενεὺς δ'
 „ἑτέρωθεν,“ οὐ Μενεσθεύς. οἱ μὲν δὲ Ἀθηναῖοι τοι-
 αύτην τιμὰ σκήψασθαι μαρτυρίαν παρ' Ὀμήρου δο-
 30 κοῦσιν, οἱ δὲ Μεγαρεῖς ἀντιπαρωδῆσαι οὕτως „Ἄλας
 „δ' ἐκ Σαλαμῖνος ἄγειν νέας, ἐκ τε Πολέχνης, ἐκ τ'
 „Αἰγιορούσσης Νισαῖς τε Τρεπόδων τε.“ ἢ ἐστὶ χωρία

Μεγαρικά, ὧν οἱ Τρίποδες Τριποδίσκιον λέγονται, καθ' ὃν ἡ νῦν ἀγορὰ τῶν Μεγάρων κεῖται.

- 11 Τινὲς δ' ἀπὸ τοῦ τὴν Ἰέρειαν τῆς Πολιάδος Ἀθη-
 C.396 νῆας χλωροῦ τυροῦ τοῦ μὲν ἐπιχωρίον μὴ ἄπτεσθαι,
 ξενικὸν δὲ μόνον προσφέρεισθαι, χρῆσθαι δὲ καὶ τῷ
 Σαλαμίνῳ, ξένῳ φασι τῆς Ἀττικῆς τὴν Σαλαμῖνα
 οὐκ εἶναι· καὶ γὰρ τὸν ἀπὸ τῶν ἄλλων νήσων τῶν ὁμολο-
 γουμένως τῇ Ἀττικῇ προσχώρων προσφέρεται, ξενικὸν
 πάντα τὸν διαπόντιον νοησάμεν τῶν ἀρξάντων τοῦ
 ἔθνους τούτου. ἔοικε δὲ τὸ παλαιὸν ἢ νῦν Σαλαμῖς καθ' 10
 αὐτὴν τάττεσθαι, τὰ δὲ Μεγάρα τῆς Ἀττικῆς ὑπάρξει
 μέρος. ἐν δὲ τῇ παραλίᾳ τῇ κατὰ Σαλαμῖνα κεῖσθαι
 συμβαίνει τὰ ὄρια τῆς τε Μεγαρικῆς καὶ τῆς Ἀττικῆς,
 ὅρη δὲ δύο αἱ καλοῦσι Κέρατα.

- 12 Εἰς Ἐλευσίς πόλις, ἐν ᾗ τὸ τῆς Ἀθήνης ἱερὸν 15
 τῆς Ἐλευσινίας καὶ ὁ μυστικὸς σηκός, ὃν κατασκεύα-
 σεν Ἰκτεῖνος ὄχλον θεάτρου δέξασθαι δυνάμενον, ὅς
 καὶ τὸν παρθενῶνα ἐποίησε τὸν ἐν ἀκροπόλει τῇ Ἀθη-
 νᾷ, Περικλέους ἐπιστατοῦντος τῶν ἔργων· ἐν δὲ τοῖς
 δήμοις καταριθμεῖται ἡ πόλις. 20

- 13 Εἶτα τὸ Θριάσιον πεδῖον καὶ ὁμώνυμος αἰγιαλὸς
 καὶ δῆμος· εἰδ' ἢ ἄκρα ἢ Ἀμφιάλη καὶ τὸ ὑπερκείμε-
 νον λατόμιον καὶ ὃ εἰς Σαλαμῖνα πορθμὸς ὅσον δι-
 σταδῖος, ὃν διαχοὺν ἐπειράτο Διόξυς, ἐφθῆ δὲ ἡ ναυ-
 μαχία γενομένη καὶ φυγὴ τῶν Περσῶν. ἐνταῦθα δὲ 25
 καὶ αἱ Φαρμακοῦσαι, δύο νησίαι ὧν ἐν τῷ μέλλονι Κίρ-
 κης τάφος δείκνυται.

- 14 Ὑπὲρ δὲ τῆς ἀκτῆς ταύτης ὄρος ἐστὶν ὃ καλεῖται
 Κορυθαλλός, καὶ ὁ δῆμος οἱ Κορυθαλλεῖς· εἰδ' ὁ Φω-
 ραν λιμὴν καὶ ἡ Ψευτάλεια, νησίον ἱερμον πετρώδες 30
 ὃ τινες εἶπον λήμην τοῦ Πειραιῶς· πλησίον δὲ καὶ ἡ
 Ἀταλάντη ὁμώνυμος τῇ περὶ Εὐβοίαν καὶ Λοκρούς,

καὶ ἄλλο νησίον ὁμοιον τῇ Ψυτταλαίᾳ καὶ τοῦτο· εἰθ' ὁ Πειραιεὺς καὶ αὐτὸς ἐν τοῖς δῆμοις ταττόμενος καὶ ἡ Μουνυχία.

Λόφος δ' ἐστὶν ἡ Μουνυχία χερσονησιαίων καὶ 15
 5 κοῖλος καὶ ὑπόνομος πολὺ μέρος φύσει τε καὶ ἐπίτηδες
 ὥστ' οἰκήσεις δέχεσθαι, στομίῳ δὲ μικρῷ τὴν εἰσοδὸν
 ἔχων. ὑποπίπτουσι δ' αὐτῷ λιμένες τρεῖς. τὸ μὲν οὖν
 παλαιὸν ἐτετερίστο καὶ συνώκιστο ἡ Μουνυχία παρα-
 πλησίως ὥσπερ ἡ τῶν Ῥοδίων πόλις, προσειληφυῖα τῷ
 10 περιβόλῳ τὸν τε Πειραιᾶ καὶ τοὺς λιμένας πλήρεις
 νησιῶν, ἐν οἷς καὶ ἡ ὀπλοθήκη Φίλωνος ἔργον· ἄξιόν
 τε ἦν ναύσταθμον ταῖς τετρακοσίαις ναυσίν, ἃν οὐκ
 ἐλάττους ἵσπελλον Ἀθηναῖοι. τῷ δὲ τείχει τούτῳ συνῆ-
 15 πτε τὰ καθεικυσμένα ἐκ τοῦ ἄστυος σκέλη· ταῦτα δ'
 15 ἦν μακρὰ τεῖχη τετταράκοντα σταδίων τὸ μῆκος, συν-
 ἄπτοντα τὸ ἄστυ τῇ Πειραιεῖ. οἱ δὲ πολλοὶ πόλεμοι τὸ
 τεῖχος κατήρειψαν καὶ τὸ τῆς Μουνυχίας ἔρυμα, τὸν τε
 Πειραιᾶ συνέστειλαν εἰς ὀλίγην κατοικίαν τὴν περὶ 0.396
 τοὺς λιμένας καὶ τὸ ἱερὸν τοῦ Διὸς τοῦ σωτῆρος· τοῦ
 20 δὲ ἱεροῦ τὰ μὲν στοίδια ἔχει πίνακας θαυμαστούς, ἔργα
 τῶν ἐπιφανῶν τεχνιτῶν, τὸ δ' ὑπαιθρον ἀνδριάντας.
 κατέσπασται δὲ καὶ τὰ μακρὰ τεῖχη, Λακεδαιμονίων
 μὲν καθελόντων πρότερον Ῥωμαίων δ' ὕστερον, ἥνικα
 Σύλλας ἐκ πολιορκίας εἴλε καὶ τὸν Πειραιᾶ καὶ τὸ ἄστυ.
 25 Τὸ δ' ἄστυ αὐτὸ πέτρα ἐστὶν ἐν πεδίῳ περιοικον-
 μένη κύκλῳ· ἐπὶ δὲ τῇ πέτρᾳ τὸ τῆς Ἀθηνᾶς ἱερὸν ὃ
 τε ἀρχαῖος νεὼς ὁ τῆς Πολιάδος ἐν ᾧ ὁ ἄσβεστος λύ-
 χρος, καὶ ὁ παρθενῶν ὃν ἐκαίησεν Ἰκτίνος, ἐν ᾧ τὸ
 τοῦ Φειδίου ἔργον ἐλεφάντινον ἡ Ἀθηνᾶ, ἀλλὰ γὰρ
 30 εἰς πλῆθος ἐμπίπτων τῶν περὶ τῆς πόλεως ταύτης
 ὑμνουμένων τε καὶ διαβωμένων ὁκνῶ πλεονάζειν, μὴ
 συμβῇ τῆς προθέσεως ἐκπεσεῖν τὴν γραφήν. ἐπεισι

γὰρ ὁ φησιν Ἠγησίας „ὁρῶ τὴν ἀκρόπολιν καὶ τὸ πε-
 „ριτεὺς τριαίνης ἐκείθι σημεῖον, ὁρῶ τὴν Ἐλευσίνα, καὶ
 „τῶν ἱερῶν γέγονα μύστης· ἐκεῖνὸ Διωκόριον, τοῦτο
 „Θησεῖον· οὐ δύναμαι δηλώσαι καθ' ἓν ἕκαστον· ἢ
 „γὰρ Ἀττικὴ θεῶν αὐτοῖς ..... καταλαμβάντων καὶ 5
 „τῶν προγόνων ἡρώων .....“ οὗτος μὲν οὖν ἐνὸς
 ἐμνήσθη τῶν ἐν ἀκροπόλει σημεῖων, Πολύμων δ' ὁ πε-
 ριηγητὴς τέτταρα βιβλία συνέγραψε περὶ τῶν ἀναθη-
 μάτων τῶν ἐν ἀκροπόλει· τὸ δ' ἀνάλογον συμβαίνει
 καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων τῆς πόλεως μερῶν καὶ τῆς χώρας· 10
 Ἐλευσίνα τε εἰπὼν ἕνα τῶν ἑκατὸν ἐβδομήκοντα δη-
 μων πρὸς δὲ καὶ τεττάρων, ὥς φασιν, οὐδένα τῶν
 ἄλλων ἀνέομακεν.

- 17 Ἐχουσι δὲ καὶ εἰ μὴ πάντες οἳ γε πολλοὶ μυθοποι-
 ῖας συχνὰς καὶ ἱστορίας· καθάπερ Ἀφιδνα μὲν τὴν τῆς 15
 Ἑλένης ἄρπαγὴν ὑπὸ Θησέως καὶ τὴν ὑπὸ τῶν Διοσ-
 κούρων ἐκπόρθησιν αὐτῆς καὶ ἀνακομιδὴν τῆς ἀδελ-
 φῆς, Μαραθῶν δὲ τὸν Περσικὸν ἀγῶνα, Ῥαμνοῦς δὲ
 τὸ τῆς Νεμέσεως ξόανον, ὃ τινες μὲν Διοδότου φασὶν
 ἔργον εἶναι δὲ Ἀγορακρίτου τοῦ Παρίου, καὶ μεγέθει 20
 καὶ κάλλει σφόδρα καυχουμένον καὶ ἐνάμλλον τοῖς
 Φειδίου ἔργοις. οὕτω δὲ καὶ Δεκέλεια μὲν τὸ ὁμητή-
 ριον τῶν Πελοποννησίων κατὰ τὸν Δεκελικὸν πόλε-
 μον, Φυλὴ δὲ ὅθεν ἐπήγαγε τὸν δῆμον Θρασύβουλος
 εἰς Πειραιᾶ κἀκεῖθεν εἰς ἄστυ. οὕτω δὲ καὶ ἐπ' ἄλλων 25
 πλείονων ἴσθιν ἱστορεῖν πολλὰ· καὶ ἐπὶ τὸ Διωκόριον
 καὶ τὸ Θη[σεῖον μῦθος] ἔχει, καὶ τὸ Ἀύκειον καὶ τὸ
 Ὀλυμπικόν ..... ὃ τὸ Ὀλύμπιον, ὅπερ ἡμετέρες
 κατέλιπε τελευτῶν ὁ ἀναθεὶς βασιλεὺς· ὁμοίως δὲ καὶ ἡ
 Ἀκαδημία καὶ οἱ κῆποι τῶν φιλοσόφων καὶ τὸ Ὠιδεῖον 30
 καὶ ἡ ποικίλη στοὰ καὶ τὰ ἱερὰ τὰ ἐν τῇ πό[λει] πλείστα]
 ἔχοντα τεχνιτῶν ἔργα.

Πολὺ δ' ἂν πλείων εἴη λόγος, εἰ τοὺς ἀρχηγίτας^{C.397}
 τοῦ κτίσματος ἐξετάζοι τις ἀρξάμενος ἀπὸ Κέκροπος·¹⁸
 οὐδὲ γὰρ ὁμοίως λέγουσιν ἅπαντες. τοῦτο δὲ καὶ ἀπὸ
 τῶν ὀνομάτων δῆλον· Ἀκτὴν μὲν γὰρ ἀπὸ Ἀκταίω-
 5 νος φασίν, Ἀτθίδα δὲ καὶ Ἀττικὴν ἀπὸ Ἀτθίδος τῆς
 Κραναοῦ, ἀφ' οὗ καὶ Κραναοὶ οἱ ἑνοικοι, Μοφολίαν
 δὲ ἀπὸ Μοφόπου, Ἰωνίαν δὲ ἀπὸ Ἴωνος τοῦ Διούθου,
 Ποσειδωνίαν δὲ καὶ Ἀθήνας ἀπὸ τῶν ἑκωνόντων θεῶν.
 εἰρηται δ' ὅτι πάνταυθα φαίνεται τὸ τῶν Πελασγῶν
 10 ἔθνος ἐπιδημήσαν, καὶ διότι ὑπὸ τῶν Ἀττικῶν Πελασ-
 γοὶ προσηγορεύθησαν διὰ τὴν πλάνην.

Ὅσα δὲ πλείον ἐστὶ τὸ φιλότιμον περὶ τὰ ἐνδοξα¹⁹
 καὶ πλείους αἱ λαλήσαντές τι περὶ αὐτῶν, τοσῶδε μεί-
 ζων ὁ ἱλεγχος, ἐὰν μὴ κρατῇ τις τῆς ἱστορίας· οἷον ἐν τῇ
 15 συναγωγῇ τῶν ποταμῶν ὁ Καλλίμαχος γιγᾶν φησιν,
 εἰ τις θαρρεῖ γράφειν τὰς τῶν Ἀθηναίων παρθένους
 „ἀφύσσεσθαι καθαρὸν γάτος Ἡριδανοιο,“ οὗ καὶ τὰ
 βοσκήματα ἀπόσχοιτ' ἂν. εἰσὶ μὲν νῦν αἱ πηγαὶ κα-
 θαροῦ καὶ ποτίμου ὕδατος, ὥς φασιν, ἐκτὸς τῶν Διο-
 20 χάρους καλουμένων πυλῶν πλησίον τοῦ Ἀνκείου· πρό-
 τερον δὲ καὶ κρήνη κατεσκεύαστό τις πλησίον πολ-
 λοῦ καὶ καλοῦ ὕδατος· εἰ δὲ μὴ νῦν, τί ἂν εἴη θαν-
 μαστόν, εἰ πάλοι πολὺ καὶ καθαρὸν ἦν ὥστε καὶ πότι-
 μον εἶναι, μετέβαλε δὲ ὕστερον; ἐν μὲν οὖν τοῖς καθ'
 25 ἑκάστα τοσαύτοις οὖσιν οὐκ ἐνδέχεται διατρίβειν, οὐ
 μὴν οὐδὲ σιγῇ παρελθεῖν ὥστε μηδ' ἐν κεφαλαίῳ μνη-
 σθῆναί τινων.

Τοσαυτ' οὖν ἀπόχρη προσθεῖσιν ὅτι φησὶ Φι-²⁰
 λόχορος πορθουμένης τῆς χώρας ἐκ θαλάττης μὲν ὑπὸ
 30 Καρῶν ἐκ γῆς δὲ ὑπὸ Βοιωτῶν, οὓς ἐκάλουν Ἄσοντας,
 Κέκροπα πρῶτον εἰς δώδεκα πόλεις σπννοκίσαι τὸ πλη-
 θος, ὧν ὀνόματα Κεκροπία Τετράπολις Ἐπακρία Δι-

κείλεια Ἐλευσίς Ἀφιδνα (λέγουσι δὲ καὶ πληθυντικῶς Ἀφιδνας) Θόρικος Βραχυρῶν Κύθηρος Σφητὸς Κηφισιά ..... πάλιν δ' ὕστερον εἰς μίαν πόλιν συναγαγεῖν λέγεται τὴν νῦν τὰς δώδεκα Θησεύς. ἐβασιλεύοντο μὲν [οὖν οἱ Ἀθηναῖοι] πρότερον, εἴτ' εἰς δημοκρατίαν μετέστησαν· τυράννων δ' ἐπιθεμένων αὐτοῖς, Πεισιστράτου καὶ τῶν καίδων, ὕστερόν τε ὀλιγαρχίας γινομένης τῆς τε τῶν τετρακοσίων καὶ τῆς τῶν τριάκοντα τυράννων, οὓς ἐπέστησαν Λακεδαιμόνιοι, τῶν τοὺς μὲν διεκρούσαντο φρόνως, ἐφύλαξαν δὲ τὴν δημοκρατίαν μέχρι τῆς Ῥωμαίων ἐπικρατείας. καὶ γὰρ εἰ τι μικρὸν ὑπὸ τῶν Μακεδονικῶν βασιλέων παρελυπήθησαν ὥσθ' ὑπακούειν αὐτῶν ἀναγκασθῆναι, τὼν γε ὁλοσχερῇ τύπον τῆς πολιτείας τὸν αὐτὸν διατήρουν. ἔνιοι δὲ φασὶ καὶ βέλτεστα τότε αὐτοὺς πολιτεύσασθαι 15 δεκαετῇ χρόνον ὃν ἤρχε Μακεδόνων Κάσανδρος. οὗτος γὰρ ὁ ἀνὴρ πρὸς μὲν τὰ ἄλλα δοκεῖ τυραννικώτερος γενέσθαι, πρὸς Ἀθηναίους δὲ εὐγνωμόνησε λαβὼν ὑπήκοον τὴν πόλιν· ἐπέστησε γὰρ τῶν πολιτῶν Δημήτριον τὸν Φαληρεῖα τῶν Θεοφράστου τοῦ φιλοσόφου γνωρίμων, ὃς οὐ μόνον οὐ κατέλυσε τὴν δημοκρατίαν ἀλλὰ καὶ ἐπηνάρθωσε. δηλοὶ δὲ τὰ ὑπομνήματι ἃ συνέγραψε περὶ τῆς πολιτείας ταύτης ἐκεῖνος. ἀλλ' οὕτως ὁ φθόνος ἰσχυσε καὶ ἡ πρὸς ὀλίγους ἀπέχθεια ὥστε μετὰ τὴν Κάσανδρου τελευτὴν ἤναγκάσθη 23 φυγεῖν εἰς Αἴγυπτον· τὰς δ' εἰκόνας αὐτοῦ πλείους ἢ τριακοσίας κατέσπασαν οἱ ἐπαναστάντες καὶ κατεχώνευσαν, ἔνιοι δὲ καὶ προστεθέασιν ὅτι καὶ εἰς Ἀρμάδας. Ῥωμαῖοι δ' οὖν παραλαμβάνοντες αὐτοὺς δημοκρατοῦμένους ἐφύλαξαν τὴν αὐτονομίαν αὐτοῖς καὶ τὴν ἑλευθερίαν. ἐπιπεσὼν δ' ὁ Μιθριδατικὸς πόλεμος τυράννοὺς αὐτοῖς κατέστησεν οὓς ὁ βασιλεὺς ἐβούλετο· τὸν

δ' ἰσχύσαντα μάλιστα τὸν Ἀριστίωνα καὶ ταύτην βια-
σάμενον τὴν πόλιν ἐκ πολιορκίας ἐλαὼν Σύλλας ὁ τῶν
Ῥωμαίων ἡγεμὼν ἐκόλασε, τῇ δὲ πόλει συγγνώμην
ἐνείμα· καὶ μέχρι νῦν ἐν ἐλευθερίᾳ τέ ἐστι καὶ τιμῇ
5 παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις.

Μετὰ δὲ τὸν Πειραιᾶ Φαληρεὺς δῆμος ἐν τῇ ἐφε- 21
ξῆς παραλίᾳ· εἰθ' Ἀλιμούσιοι Αἰξωνεῖς Ἀλαιεῖς οἱ Αἰ-
ξωνικοὶ Ἀναγυράσιοι· εἰτα Θοραιεῖς Λαμπρεῖς Αἰγι-
λίαις Ἀναφλύστιοι Ἀζηνιεῖς· οὗτοι μὲν οἱ μέχρι τῆς
10 ἄκρας τοῦ Σούνιον. μετὰ δὲ τῶν λεχθέντων δῆμων
μακρὰ ἄκρα, πρώτη μετὰ τοὺς Αἰξωνίους Ζωστήρ, εἴτ'
ἄλλη μετὰ Θοραϊκῆς Ἀστυπάλαια· ὧν τῆς μὲν πρόκει-
ται νῆσος Φάβρα τῆς δ' Ἐλαιούσσα· καὶ κατὰ τοὺς Αἰ-
ξωνίους δ' ἔστιν Ὑδροῦσσα· περὶ δὲ Ἀνάφλυστόν ἐστι
15 καὶ τὸ Πανεῖον καὶ τὸ τῆς Κωλιάδος Ἀφροδίτης ἱερόν,
εἰς ὃν τόπον ἐκκυμανθῆναι τὰ τελευταῖα τὰ ἐκ τῆς περὶ
Σκλαμῖνα ναυμαχίας τῆς Περσικῆς ναυαγία φασι, περὶ
ὧν καὶ τὸν Ἀπόλλω προειπεῖν „Κωλιάδες δὲ γυναῖκες
ἡρετμοῖσι φρυξέουσι.“ πρόκειται δὲ καὶ τούτων τῶν
20 τόπων Βίλβινα νῆσος οὐ πολὺ ἄπωθεν καὶ ὁ Πατρό-
κλου χάραξ· ἔρημοι δ' αἱ πλείεσται τούτων.

Κάμφαντι δὲ τὴν κατὰ τὸ Σούνιον ἄκραν ἀξιόλο- 22
γος δῆμος Σούνιον, εἰτα Θόρικος, εἰτα Ποταμὸς δῆμος
οὕτω καλούμενος, ἐξ οὗ οἱ ἄνδρες Ποτάμιοι, εἰτα Πρα-
30 σιὰ Στειριὰ Βραυρών, ὅπου τὸ τῆς Βραυρωνίας Ἀρ-
τέμιδος ἱερόν, [Ἀλαῖ Ἀραφῇ]νίδες, ὅπου τὸ τῆς Ταυ-
ροπόλου, Μυρρινοῦς Προβάλινθος Μαραθῶν, ὅπου
Μιλτιάδης τὰς μετὰ Λάτιος τοῦ Πέρσου δυνάμεις ἄρ-
δην διέφθειρεν οὐ περιμείνας ὑστερίζοντας Λακεδαι-
30 μονίους διὰ τὴν πανσέληνον· ἐνταῦθα μεμυθεύκασι
καὶ τὸν Μαραθῶνιον ταῦρον ὃν ἀνέλε Θησεύς. μετὰ
δὲ Μαραθῶνα Τρικόρυνθος, εἰτα Ῥαμνοῦς, [ὅπου] τὸ

τῆς Νεμέσεως ἱερὸν, εἶτα Ψαφίς ἢ τῶν Ὠρωπίων· ἐν-
 ταῦθα δὲ πον καὶ τὸ Ἀμφιαράειον ἐστὶ τιμημένον
 ποτὶ μαντιδόν, ὅπου φυγόντα τὸν Ἀμφιάρεω, ὡς φησι
 Σοφοκλῆς, „ἔδῃατο ἥραϊσα Θηβαία κόνης αὐτοῖσιν
 „ὅπλοισι καὶ τετρωρίστω δέφρῳ.“ Ὠρωπὸς δ' ἐν ἀμφισ- 6
 βητησίμῳ γαγνήηται πολλάκις· ἴδρονται γάρ ἐν μεθορίῳ
 τῆς τε Ἀττικῆς καὶ τῆς Βοιωτίας. πρόκειται δὲ τῆς παρα-
 λίας ταύτης πρὸ μὲν τοῦ Θορέκου καὶ τοῦ Σουνίου νῆ-
 σος Ἑλένη τραχεῖα καὶ ἔρημος, παραμύκης ὅσον ἐξή-
 κοντα σταδίων τὸ μῆκος, ἥς φασι μνηστῆσαι τὸν ποι- 10
 ητὴν ἐν οἷς Ἀλέξανδρος λέγει πρὸς τὴν Ἑλένην „οὐδ'
 „ὅτε σε πρῶτον Λακεδαιμόνος ἐξ ἐρατεινῆς [ἐπλεον]
 „ἀρπάξας ἐν ποιντοπόροισι νέεσσι, νήσῳ δ' ἐν Κρα-
 „νῇ ἐμίγην φιλότῃ καὶ εὐνῇ.“ ταύτην γάρ λέγει
 Κρανῆν τὴν νῦν Ἑλένην ἀπὸ τοῦ ἐκεῖ γενέσθαι τὴν 15
 μῆξιν. μετὰ δὲ τὴν Ἑλένην ἡ Εὐβοία πρόκειται τῆς
 ἑξῆς παραλίας, ὁμοίως στενὴ καὶ μακρὰ καὶ κατὰ μῆ-
 κος τῇ ἡπείρῳ παραβεβλημένη καθάπερ ἡ Ἑλένη. ἐστὶ
 δ' ἀπὸ τοῦ Σουνίου πρὸς τὸ νότιον τῆς Εὐβοίας ἄκρον,
 ὃ καλοῦσι Λευκὴν ἀκτὴν, σταδίων τριακοσίων πλοῦς· 20
 ἀλλὰ περὶ Εὐβοίας μὲν λέγομεν ὕστερον], τοὺς δ' ἐν
 τῇ μεσογαίᾳ δῆμους τῆς Ἀττικῆς μακρὸν εἶπειν διὰ τὸ
 πλῆθος.

- 23 Τῶν δ' ὄρων τὰ μὲν ἐν ὀνόματι μάλιστα ἐστὶν ὃ τε
 Ἱμεττός καὶ Βριλησσός καὶ Λυκαβηττός, ἐτι δὲ Πάρ- 25
 νης καὶ Κορυθαλλός. μαρμάρου δ' ἐστὶ τῆς τε Ἱμετ-
 τίας καὶ τῆς Πεντελικῆς κάλλιστα μέταλλα πλησίον τῆς
 πόλεως· ὃ δ' Ἱμεττός καὶ μέλι ἄριστον ποιεῖ. τὰ δ'
 ἀργυρεῖα τὰ ἐν τῇ Ἀττικῇ κατ' ἀρχὰς μὲν ἦν ἀξιόλογα,
 νυνὶ δ' ἐκλείπει· καὶ δὴ καὶ οἱ ἐργαζόμενοι, τῆς με- 30
 ταλλίας ἀσθενῶς ὑπακουούσης, τὴν παλαιὰν ἐκβο-
 λάδα καὶ σκαφίαν ἀναχωνεύοντες εὗρισκον ἔτι ἐξ αὐτῆς

ἀποκαθαίρομενον ἀργύριον, τῶν ἀρχαίων ἀπείρως καμινούντων. τοῦ δὲ μέλιτος ἀρίστου τῶν πάντων ὄντος τοῦ Ἀττικοῦ πολὺν βέλτιστόν φασι τὸ ἐν τοῖς ἀφ-0.400 γυρείοις, ὃ καὶ ἀκάπνιστον καλοῦσιν ἀπὸ τοῦ τρόπου τῆς σκευασίας.

Ποταμοὶ δ' εἰσὶν ὁ μὲν Κηφισὸς ἐκ Τρινεμέων 24 τὰς ἀρχὰς ἔχων ῥέων δὲ διὰ τοῦ πεδίου, ἐφ' οὗ καὶ ἡ γέφυρα καὶ οἱ γεφυρισμοί, διὰ δὲ τῶν σκελῶν τῶν ἀπὸ τοῦ ἄστεος εἰς τὸν Πειραιᾶ καθηκόντων ἐκδίδωσιν εἰς 10 τὸ Φαληρικόν, χειμαρρῶδης τὸ πλεόν, θέρους δὲ μειοῦται τελέως. ἔστι δὲ τοιοῦτος μᾶλλον ὁ Ἰλισσὸς, ἐκ θατέρου μέρους τοῦ ἄστεος ῥέων εἰς τὴν αὐτὴν παραλίαν ἐκ τῶν ὑπὲρ τῆς Ἀγρας καὶ τοῦ Λυκείου μερῶν καὶ τῆς πηγῆς ἣν ὕμνηκεν ἐν Φαίδρῳ Πλάτων. περὶ 15 μὲν τῆς Ἀττικῆς ταῦτα.

Ἐξῆς δ' εἰσὶν ἡ Βοιωτία, περὶ ἧς λέγονται καὶ περὶ 2 τῶν συνεχῶν ἔθνων ἀνάμνησιν ποιήσασθαι χρὴ τοῦ σαφοῦς χάριν ὧν εἵπομεν πρότερον. [ἐλέγομεν] δὲ τὴν ἀπὸ Σουνίου παραλίαν μέχρι Θασιαλο[νικείας] ἐπὶ 20 τὰς ἄρκτους τετάσθαι, μικρὸν ἐκκλίνουσιν [πρὸς δύσιν καὶ] ἔχουσιν τὴν θάλατταν πρὸς ἑω, τὰ δ' ὑπὲρ [καίμενα μέρη] πρὸς δύσιν ὡς ἂν ταινίας τινὰς διὰ τῆς [πάσης χώρας] τεταμέναις παραλλήλους· ὧν πρώτη εἰσὶν [ἡ Ἀττικὴ σὺν τῇ] Μεγαρίδι ὡς ἂν ταινία τις, τὸ 25 μὲν ἐωθι[νὸν] πλευρὸν ἔχου]σα τὴν ἀπὸ Σουνίου μέχρι Ὠρωποῦ καὶ .....ίας, τὸ δ' ἐσπέριον τὸν τε Ἰσθμὸν καὶ τὴν [Ἀλκυονίδα θάλατταν τὴν κατὰ Παγὰς μέχρι τῶν [τόπων τῆς Βοιωτίας] τῶν περὶ Κρέουσιν· τὰ δὲ λοιπὰ [τὴν ἀπὸ Σουνίου] μέχρι Ἰσθμοῦ πα- 30 ράλλαν καὶ τὴν ὡς ἂν .....ς ὀρεινὴν τὴν διέρχουσαν ἀπὸ τῆς [Βοιωτίας τὴν Ἀ]ττικὴν. δευτέρα δ' εἰσὶν ἡ Βοιωτία ἀπὸ τῆς ἑω ἐπὶ δύσιν τεταμένη ταινία

τις ἀπὸ τῆς κατ' Εὐβοίαν θαλάττης ἐπὶ θάλατταν τὴν κατὰ τὸν Κρυσαιὸν κόλπον, ἰσομήκης πως τῇ Ἀττικῇ ἢ καὶ ἐλάττων κατὰ μῆκος· ἀρετῇ μέντοι τῆς χώρας πάμπόλυ διαφέρει.

- 2 Ἐφορος δὲ καὶ ταύτῃ κρείττω τὴν Βοιωτίαν ἀπο- φαίνει τῶν ὁμόρων ἔθνων καὶ ὅτι μόνῃ τριθάλαττός ἐστι καὶ λιμένων εὐπορεῖ πλειόνων, ἐπὶ μὲν τῷ Κρυσαιῷ κόλπῳ καὶ τῷ Κορινθιακῷ τὰ ἐκ τῆς Ἰταλίας καὶ Σικελίας καὶ Αἰβύνης δεχομένη, ἐπὶ δὲ τῶν πρὸς Εὐβοίαν μερῶν ἐφ' ἑκάτερα τοῦ Εὐρέπου σχιζομένης τῆς παρα- 10 λίας τῇ μὲν ἐπὶ τὴν Αὐλίδαν καὶ τὴν Ταναγραϊκὴν τῇ δ' ἐπὶ τὸν Σαλαγυνέα καὶ τὴν Ἀνθηδόνα, τῇ μὲν εἶναι συνεχῆ τὴν κατ' Αἴγυπτον καὶ Κύπρον καὶ τὰς νήσους θάλατταν τῇ δὲ τὴν κατὰ Μακεδόνας καὶ τὴν Προποντίδα καὶ τὸν Ἑλλησποντον. προστίθῃσι δὲ ὅτι καὶ τὴν Εὐ- 15 βοίαν τρόπον τινα μέρος αὐτῆς πεποιήκειν ὁ Εὐριπὸς οὕτω στενὸς ὢν καὶ γεφύρα συνεξυγμένους πρὸς αἰ-

640 τὴν διπλέθρου. τὴν μὲν οὖν χώραν ἐπαινεῖ διὰ ταῦτα, καὶ φησι πρὸς ἡγεμονίαν εὐφυῶς ἔχειν, ἀγωγῇ δὲ καὶ παιδείᾳ μὴ χρησαμένους· ἐπεὶ μὴδὲ τοὺς αἰετιστα- 20 μένους αὐτῆς, εἰ καὶ [τί] ποτε κατώρθωσαν, ἐπὶ μικρὸν τὸν χρόνον συμμεῖναι, καθάπερ Ἐπαμεινώνδας ἔδειξε· τελευτήσαντος γάρ ἐκείνου τὴν ἡγεμονίαν ἀποβαλεῖν εὐθύς τοὺς Θηβαίους γευσασμένους αὐτῆς μόνον· αἶ- 25 τιον δὲ εἶναι τὸ λόγων καὶ ὁμιλίας τῆς πρὸς ἀνθρώ- πους ὀλιγορῆσαι, μόνῃς δ' ἐπιμεληθῆναι τῆς κατὰ πό- λεμον ἀρετῆς. ἔδει δὲ προσθεῖναι διότι ταῦτο πρὸς Ἑλλήνας μάλιστα χρήσιμόν ἐστιν, ἐπεὶ πρὸς γε τοὺς βαρβάρους βία λόγον κρείττων ἐστί. καὶ Ῥωμαῖοι δὲ τὸ παλαιὸν μὲν ἀγριωτέροις ἔθνεσι πολεμοῦντες οὐδὲν 30 ἔδιδοντο τῶν τοιοούτων παιδευμάτων, ἀφ' οὗ δὲ ἤρ- ξαντο πρὸς ἡμερώτερα ἔθνη καὶ φύλα τὴν πραγμα-

ταίαν ἔχειν, ἐπέθεντο καὶ ταύτῃ τῇ ἀγωγῇ καὶ κατέστησαν πάντων κύριοι.

- Ἡ δ' οὖν Βοιωτία πρότερον μὲν ὑπὸ βαρβάρων 3
 ὤκειτο Ἀόνων καὶ Τεμνέων ἐκ τοῦ Σουνίου πεπλα-
 5 νημένων καὶ Δελέγων καὶ Τάντων· εἰτα Φοίνικες
 ἔσχον αἱ μετὰ Κάδμου, ὃς τὴν τε Καδμείαν ἐτείχεσε
 καὶ τὴν ἀρχὴν τοῖς ἐκγόνοις ἀπέλιπεν. ἐκεῖνοι δὲ τὰς
 Θήβας τῇ Καδμείᾳ προσέκτισαν, καὶ συνεφύλαξαν τὴν
 ἀρχὴν ἡγούμενοι τῶν πλείστων Βοιωτῶν ἕως τῆς τῶν
 10 Ἐπιγόνων στρατείας. κατὰ δὲ τούτους ὀλίγον χρόνον
 ἐκλιπόντες τὰς Θήβας ἐπανήλθον πάλιν· ὥς δ' αὐτως
 ὑπὸ Θρακῶν καὶ Πελασγῶν ἐκπιεσόντες ἐν Θετταλίᾳ
 συνεστήσαντο τὴν ἀρχὴν μετὰ Ἀργαίων ἐπὶ πολὺν
 χρόνον, ὥστε καὶ Βοιωτοὺς κληθῆναι πάντας. εἰτ'
 15 ἀνέστρεψαν εἰς τὴν οἰκίαν, ἥδη τοῦ Αἰολικοῦ στόλου
 παρσκευασμένου περὶ Ἀυλίδα τῆς Βοιωτίας, ὃν ἐστολ-
 λον εἰς τὴν Ἀσίαν αἱ Ὀρέστου καίδης. προσθέντες δὲ
 τῇ Βοιωτίᾳ τὴν Ὀρχομενίαν (οὐ γὰρ ἦσαν κοιτῇ πρό-
 20 τερον, οὐδ' Ὀμηρος μετὰ Βοιωτῶν αὐτοὺς κατέλεξεν
 ἄλλ' ἰδίᾳ, Μινύας προσαγορεύσας) μετ' ἐκείνων ἐξέ-
 βαλον τοὺς μὲν Πελασγοὺς εἰς Ἀθήνας, ἀφ' ὧν ἐκλή-
 θη μέρος τι τῆς πόλεως Πελασγικόν (ᾠκησαν δὲ ὑπὸ
 τῷ Τμηττῷ), τοὺς δὲ Θραῖκας ἐπὶ τὸν Παρυασσόν.
 Ταῖτας δὲ τῆς Φωκίδος ἔσαν πόλιν ᾤκισαν.
- 25 Φησὶ δ' Ἐφορος τοὺς μὲν Θραῖκας ποιησαμένους 4
 σπονδὰς πρὸς τοὺς Βοιωτοὺς ἐπιθέσθαι νύκτωρ στρα-
 τοπεδεύουσιν ὀλιγορότερον ὥς εἰρήνης γεγενυίας·
 διακρουσαμένων [δ'] αὐτοὺς αἰτιωμένων τε ἅμα ὅτι
 τὰς σπονδὰς παρέβαινον, μὴ παραβῆναι φάσκειν ἐκεί-
 30 νους· συνθέσθαι γὰρ ἡμέρας, νύκτωρ δ' ἐπιθέσθαι. C.402
 ἀφ' οὗ δὴ καὶ τὴν παροιμίαν εἰρῆσθαι „Θρακία παρεύ-
 „ρεισις.“ τοὺς δὲ Πελασγοὺς μένοντος ἐκ τοῦ πολέμου

χρηστηριασμένους ἀπελθεῖν, ἀπελθεῖν δὲ καὶ τοὺς Βοιωτοὺς· τὸν μὲν οὖν τοῖς Πελασγοῖς δοθέντα χρησμὸν ἔφη μὴ ἔχειν εἰπεῖν, τοῖς δὲ Βοιωτοῖς ἀνελεῖν τὴν προφήτην ἀσεβήσαντας εὐ πράξειν· τοὺς δὲ θεωροὺς ὑπονοήσαντας χαρίζομένην τοῖς Πελασγοῖς τὴν προφήτην κατὰ τὸ συγγενὲς (ἐπειδὴ καὶ τὸ ἱερὸν Πελασγικὸν ἐξ ἀρχῆς ὑπῆρξεν) οὕτως ἀνελεῖν, ἀρπάσαντας τὴν ἀνθρωπικὴν εἰς πυρὰν ἐμβάλεῖν ἐνθυμηθέντας, εἴτε κακουργήσαντες εἴτε μὴ, πρὸς ἀμφοτέρω ὁρθῶς ἔχειν, εἰ μὲν παρεχρηστηρίασε, κολασθείσης αὐτῆς, εἰ δ' οὐδὲν ἐκα- 10 κούργησε, τὸ προσταχθὲν αὐτῶν πράξαντων. τοὺς δὲ περὶ τὸ ἱερὸν τὸ μὲν ἀκρίτους κτείνειν τοὺς πράξαντας, καὶ ταῦτ' ἐν ἱερῷ, μὴ δοκιμάσαι, καθιστάναι δ' εἰς κρίσιν, καλεῖν δ' ἐπὶ τὰς ἱερείας, ταύτας δὲ εἶναι τὰς προφήτιδας αἱ λοιπαὶ τριῶν οὐσῶν περιῆσαν· λε- 15 γόντων δ' ὡς οὐδαμοῦ νόμος εἴη δικάζειν γυναῖκας, προσελέσθαι καὶ ἀνδρας ἴσους ταῖς γυναῖξι τὸν ἀριθμὸν· τοὺς μὲν οὖν ἀνδρας ἀπογυνῶναι, τὰς δὲ γυναῖκας καταγυνῶναι, ἴσων δὲ τῶν ψήφων γενομένων τὰς ἀπολυούσας νικῆσαι· ἐκ δὲ ταύτων Βοιωτοῖς μόνις 20 ἀνδρας προθισπίζειν ἐν Δωδώνῃ. τὰς μὲντοι προφήτιδας ἐξηγουμένας τὸ μαντικὸν εἰπεῖν, ὅτι προστάτοι ὁ θεὸς τοῖς Βοιωτοῖς τοὺς περ' αὐτοῖς τρίποδας * συλλέγοντας εἰς Δωδώνην πέμπειν κατ' ἔτος· καὶ δὴ καὶ ποιεῖν τοῦτο· αἶψά γάρ τινα τῶν ἀνικειμένων τριπόδων 25 νύκτωρ καθαιροῦντας καὶ κατακαλύπτοντας ἱματίοις ὡς ἂν λάθρα τριποδηφορεῖν εἰς Δωδώνην.

Μετὰ δὲ ταῦτα τὴν Αἰολικὴν ἀποιμίαν συνέπραξαν τοῖς περὶ Πενθίλον, πλείστοις ἐξ ἑαυτῶν συμπέμπαντες, ὥστε καὶ Βοιωτικὴν προσαγορευθῆναι. ὅστις- 30

9. post κακουργήσαντες: περὶ τῶν γυναικῶν τῶν δικαστῶν

ρον δὲ χρόνους πολλοὺς ὁ Περσικὸς πόλεμος περὶ Πλα-
ταιᾶς γινόμενος διελυμήνατο τὴν χώραν. εἰτ' ἀνέλα-
βον σφᾶς πάλιν ἐπὶ τοσοῦτον ὥστε καὶ τῆς τῶν Ἑλλή-
νων ἀρχῆς ἀμφισβητῆσαι Θηβαίους δυοὶ μάχαις κρα-
5 τήσαντας Μακεδαιμονίους. Ἐπαμεινώνδα δὲ πεσόντος
ἐν τῇ μάχῃ ταύτης μὲν τῆς ἐλπίδος διεσφάλησαν, ὑπὲρ
δὲ τῶν Ἑλλήνων ὁμῶς ἐπολέμησαν πρὸς Φωκίας τοὺς
τὸ ἱερὸν συλήσαντας τὸ κοινόν. κακωθέντες δ' ὑπὸ τοῦ
10 τούτου τοῦ πολέμου καὶ τῶν Μακεδόνων ἐπιθεμένων
τοῖς Ἑλλησιν, ὑπὸ τῶν αὐτῶν τούτων καὶ ἀπέβηκον
τὴν πόλιν κατασκαφείσαν καὶ ἀνέλαβον ἀνακτισθεῖ-
σαν. ἐξ ἐκείνου δ' ἤδη πράττοντες ἐνδεέστερον αἰεὶ
μέχρι εἰς ἡμᾶς οὐδὲ καύμης ἀξιολόγου τύπον σώζουσι·
καὶ [αἱ] ἄλλαι δὲ πόλεις ἀνὰ λόγον πλὴν Τανάγρας καὶ
15 Θεσπιῶν· αὗται δ' ἱκανῶς συμμένουσι πρὸς ἐκείνας
κρινόμεναι.

Ἐξῆς δὲ τὴν περιήγησιν τῆς χώρας ποιητέον ἀρ- 6
ξαμένους ἀπὸ τῆς πρὸς Εὐβοίαν παραλίης τῆς συνε-
χοῦς τῇ Ἀττικῇ. ἀρχὴ δ' ὁ Ὠρωπὸς καὶ ὁ ἱερὸς λιμὴν
20 ὃν καλοῦσι Δελφίνιον, καθ' ὃν ἡ παλαιὰ Ἑρέτρια ἐν
τῇ Εὐβοίᾳ, διάπλουν ἔχουσα ἐξήκοντα σταδίων. μετὰ
δὲ τὸ Δελφίνιον ὁ Ὠρωπὸς ἐν εἰκοσι σταδίοις· κατὰ δὲ
τοῦτόν ἐστιν ἡ νῦν Ἑρέτρια, διάπλους δ' ἐπ' αὐτὴν
στάδιοι τετραράκοντα.

25 Εἶτα Δήλιον τὸ ἱερὸν τοῦ Ἀπόλλωνος ἐκ Δήλου 7
ἀφιδρυμένον, Ταναγραίων πολίχνιον Ἀντίδωρος διέχον
σταδίους τριάκοντα, ὅπου μάχῃ λειψθέντες Ἀθηναῖοι
προτροπαδὴν ἔφυγον· ἐν δὲ τῇ φυγῇ πεσόντα ἀφ' ἱπ-
30 που Ξενοφῶντα ἰδὼν κείμενον τὸν Γρύλλου Σωκρά-
τος ἐκποδῶν ἀνέλαβε τοῖς ὤμοις αὐτόν, καὶ ἔσωσεν ἐπὶ
πολλοὺς σταδίους ἕως ἀπαύσατο ἡ φυγή.

8 Εἶτα λιμὴν μέγας ὃν καλοῦσι Βαθὺν λιμένα· εἰδ' ἡ Ἀύλῃς πετρῶδες χωρίον καὶ κώμη Ταναγραίων· λιμὴν δ' ἐστὶ πεντήκοντα πλοίοις, ὥστ' εἰκὸς τὸν ναύσταθμον τῶν Ἑλλήνων ἐν τῷ μεγάλῳ ὑπάρχειν λιμένι· καὶ ὁ Εὐρίππος δ' ἐστὶ πλησίον ὁ Καλκίδος, εἰς ὃν ἀπὸ 5 Σουνίου στάδιοι· ἑβδομήκοντα· ἐστὶ δ' ἐπ' αὐτῷ γέφυρα διπλεθρος, ὡς εἴρηκα· πύργος δ' ἐκατέρωθεν ἐφίστηκεν ὁ μὲν ἐκ τῆς Καλκίδος ὁ δ' ἐκ τῆς Βοιωτίας διαφυλάσσεται δ' εἰς αὐτοὺς σύριγγ· περὶ δὲ τῆς καλιφροίας τοῦ Εὐρίπου τοσοῦτον μόνον εἰπεῖν ἱκανόν, ὅτι 10 ἐπτάκις μεταβάλλειν φασὶ καθ' ἡμέραν ἐκάστην καὶ νύκτα· τὴν δ' αἰτίαν ἐν ἄλλοις σκεπτέον.

9 Πλησίον δ' ἐστὶν ἐφ' ὕψους κείμενον χωρίον Σαλγανεύς, ἐπώνυμον τοῦ ταφέντος ἐπ' αὐτῷ Σαλγανέως ἀνδρὸς Βοιωτίου, καθηγησαμένου τοῖς Πέρσῃσι εἰς- 15 πλέουσιν εἰς τὸν διάπλουν τοῦτον ἐκ τοῦ Μαλιακοῦ κόλπου, ὃν φασιν ἀναιρεθῆναι πρὶν ἢ τῷ Εὐρίπῳ συνάπτειν ὑπὸ τοῦ ναυάρχου Μεγαβάτου νομισθέντα κακοῦργον, ὥς ἔξ ἀπάτης ἐμβαλόντα τὸν στόλον εἰς τυφλὸν τῆς θαλάττης στενωπὸν· αἰσθόμενον δὲ τὸν 20 βάρβαρον τὴν περὶ αὐτὸν ἀπάτην μεταγινῶναι τε καὶ ταφῆς ἀξιῶσαι τὸν ἀναιτίως ἀποθανόντα.

C.404

10

Καὶ ἡ Γραία δ' ἐστὶ τόπος Ὠρωποῦ πλησίον καὶ τὸ ἱερὸν τοῦ Ἀμφιαράου καὶ τὸ Ναρκίσσου τοῦ Ἐρετρίας μνημα ὃ καλεῖται Σιγηλοῦ, ἐπειδὴ σιγῶσι πα- 25 ρόντες· τινὲς δὲ τῇ Τανάγρα τὴν αὐτὴν φασιν· ἡ Ποιμανδρεὶς δ' ἐστὶν ἡ αὐτὴ τῇ Ταναγραικῇ· καλοῦνται δὲ καὶ Γεφυραῖοι οἱ Ταναγραῖοι· ἐκ Κνωπίας δὲ τῆς Θηβαϊκῆς μεθιδρύθη κατὰ χρησμόν] δεῦρο τὸ Ἀμφιαράειον.

30

11 Καὶ ὁ Μυκαλησσὸς δὲ κώμη τῆς Ταναγρατικῆς·

κεῖται δὲ παρ' ὁδόν [τὴν ἐκ] Θηβῶν εἰς Χαλκίδα· ὥς
 δ' αὐτως καὶ τὸ Ἄρμα, τῆς Ταναγραϊκῆς κώμῃ ἔρημος
 περὶ τὴν Μυκαλησσόν, ἀπὸ τοῦ Ἀμφιαράου ἄρματος
 λαβούσα τοῦνομα, ἑτέρα οὖσα τοῦ Ἀρματος τοῦ κατὰ
 5 τὴν Ἀττικὴν, ὃ ἴσται περὶ Φυλὴν, δῆμον τῆς Ἀττικῆς
 ὁμορον τῇ Τανόρῳ. ἐντεῦθεν δὲ ἡ παροιμία τὴν ἀρ-
 χὴν ἔσχεν ἡ λέγουσα „ὁ πόταν δι' Ἀρματος ἀστράφη“,
 ἀστραπὴν τινα σημειοῦμένων κατὰ χρησμὸν τῶν λε-
 γομένων Πυθιαστῶν, βλέπόντων ὥς ἐπὶ τὸ Ἄρμα καὶ
 10 τότε πεμπόντων τὴν θυσίαν εἰς Δελφοὺς ὅταν ἀστρά-
 ψαντα ἰδῶσιν· ἐτήρουν δ' ἐπὶ τρεῖς μῆνας, καθ' ἕκα-
 στον μῆνα ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας καὶ νύκτας, ἀπὸ τῆς ἐσχά-
 ρας τοῦ ἀστρακαίου Διός· ἴσται δ' αὖτε ἐν τῷ τείχει
 μεταξὺ τοῦ Πυθίου καὶ τοῦ Ὀλυμπίου. περὶ δὲ τοῦ
 15 Ἀρματος τοῦ Βοιωτιακοῦ οἱ μὲν φασιν ἐκπεσόντος ἐκ
 τοῦ ἄρματος ἐν τῇ μάχῃ τοῦ Ἀμφιαράου κατὰ τὸν τό-
 πον, ὅπου νῦν ἐστὶ τὸ ἱερὸν αὐτοῦ, τὸ ἄρμα ἔρημον
 ἐνεχθῆναι ἐπὶ τὸν ὁμώνυμον τόπον· οἱ δὲ τοῦ Ἀδρά-
 στου συντριβῆναι τὸ ἄρμα φεύγοντός φασιν ἐνταῦθα,
 20 τὸν δὲ διὰ τοῦ Ἀρείονος σωθῆναι. Φιλόχορος δ' ὑπὸ
 τῶν κωμητῶν σωθῆναι φησὶ αὐτόν, καὶ διὰ τοῦτο
 ἰσοπολιτείαν αὐτοῖς παρὰ τῶν Ἀργείων ὑπάρχει.

Ἔστι δὲ τῷ ἐκ Θηβῶν εἰς * Ἀργος ἀνιόντι ἐν ἀρι- 12
 στερᾷ ἡ Τάναγρα κ..... ἐν δεξιᾷ κεῖται· καὶ
 25 ἡ Τρία δὲ τῆς Ταναγραϊκῆς νῦν ἐστί, πρότερον δὲ τῆς
 Θηβαϊδος· ὅπου ὁ Τροισὺς μεμύθειται καὶ ἡ τοῦ Ὁρί-
 ωνος γένεσις, ἣν φησὶ Πένδαρος ἐν τοῖς διθυράμβοις·
 κεῖται δ' ἰγγὺς Ἀυλίδος. ἔνιοι δὲ τὰς Τριάς Τρίην λέγε-
 σθαί φασι, τῆς Παρασωπίας οὖσαν ὑπὸ τῷ Κιθαिरῶνι
 30 πλησίον Ἐρυθρῶν ἐν τῇ μεσογαίᾳ, ἀποικον Τριέων,

1. ποῖ Χαλκίδα: καλεῖται δὲ βοιωτικῶς Μυκαλησσόν.

κτίσμα δὲ Νυκτίως τοῦ Ἀντιόπης πατρός. εἰσὶ δὲ καὶ ἐν τῇ Ἀργείᾳ Ῥαῖαι καί [μη], οἱ δ' ἐξ αὐτῆς Ῥαῖαι λα-
 γονται. τῶν δ' Ἐρυθραίων τούτων ἀποικοὶ αἱ ἐν Ἰωνίᾳ
 Ἐρυθραί. καὶ ὁ Ἑλεὼν δ' ἐστὶ κώμη Ταναγραϊκὴ, ἀπὸ
 τῶν ἑλῶν ὠνομασμένη. 5

13 Μετὰ δὲ Σαλγανέα Ἀνθηδών πόλις λιμένα ἔχου-
 σα, ἐσχάτη τῆς Βοιωτικῆς παραλίας τῆς πρὸς Εὐβοίᾳ,
 C.405 καθάπερ καὶ ὁ ποιητὴς εἰρηκεν „Ἀνθηδόνα τ' ἐσχατό-
 „σαν.“ εἰσὶ μέντοι ἔτι προϊόντι μικρὸν πολέμναι δύο
 τῶν Βοιωτῶν, Ἀάρνυκιά τε, παρ' ἣν ὁ Κηφισὸς ἐκδέ- 10
 δωσι, καὶ ἔτι ἐπέκεινα Ἀλαί, ὁμώνυμοι τοῖς Ἀττικοῖς
 δήμοις. κατὰ δὲ τὴν παραλίαν ταύτην κεισθαί φασιν
 Αἰγᾶς τὰς ἐν Εὐβοίᾳ, ἐν αἷς τὸ τοῦ Ποσειδῶνος ἱερὸν
 τοῦ Αἰγυαίου· ἐμνήσθημεν δ' αὐτοῦ καὶ πρότερον. δι-
 αρμα δ' ἐστὶν ἀπὸ μὲν τῆς Ἀνθηδόνης εἰς Αἰγᾶς ἑκα- 15
 τὸν εἰκοσι στάδιοι, ἀπὸ δὲ τῶν ἄλλων τόπων πολὺ
 ἐλάττους· καί ται δ' ἐπὶ ὄρους ὑψηλοῦ τὸ ἱερὸν, ἣν δέ
 ποτε καὶ πόλις· ἐγγὺς δὲ τῶν [Αἰγῶν] καὶ αἱ Ὀρόβιαι.
 ἐν δὲ τῇ Ἀνθηδονίᾳ Μισσάπιον ὄρος ἐστὶν ἀπὸ Μισ-
 σάπου, ὃς εἰς τὴν Ἰαπωνίαν ἐλθὼν Μισσαπίαν τὴν 20
 χώραν ἐκάλεσιν. ἐνταῦθα δὲ καὶ τὰ περὶ τὸν Γλαῦκον
 μυθεύεται τὸν Ἀνθηδόμιον, ὃν φασιν εἰς κῆτος μετα-
 βαλεῖν.

14 Πλησίον δ' ἐστὶν Ἀνθηδόνης ἱεροπεπῆς τόπος
 τῆς Βοιωτίας, Ἰχνη πόλεως ἔχων, ὁ καλούμενος Ἴσος 25
 συστέλλοντι τὴν πρώτην συλλαβήν. οἶονται δὲ τινες
 δεῖν γράφειν „Ἴσόν τε ζυθιήν Ἀνθηδόνα τ' ἐσχατό-
 „σαν“ ἐκτείνοντες τὴν πρώτην συλλαβὴν ποιητικῶς
 διὰ τὸ μέτρον, ἀντὶ τοῦ „Νισάν τε ζυθιήν.“ ἡ γὰρ
 Νῖσα οὐδαμοῦ φαίνεται τῆς Βοιωτίας, ὥς φησιν Ἀκα- 30
 λόδωρος ἐν τοῖς περὶ νεῶν. .... [ε]ῖ, εἰ μὴ τὴν
 Νισαν οὕτως εἰρηκεν· ἦν γὰρ ὁ ..... Μεγαρικῇ,

ἐκείθεν ἀπωκισμένη πρὸς[χωρος τοῦ Κιθα]ρώνος,
ἐκλείπεται δὲ νῦν. τινὲς δὲ γράφουσι „Κρεῦσάν τε
„ζαθέην,“ τὴν νῦν Κρέουσαν δεχόμενοι, τὸ τῶν Θε-
σπιέων ἐπίνειον ἐν τῇ Κρισαίῳ κόλπῳ ἰδρυμένον· ἔλ-
5 λοι δὲ „Φαράς τε ζαθέας.“ ἴσσι δὲ τῆς τετρακωμίας τῆς
περὶ Τάναγραν, Ἑλεῖνος Ἄρματος Μυκαλησσού Φα-
ρων. γράφουσι δὲ καὶ ταῦτο „Νῦσάν τε ζαθέην.“
κώμη δ' ἴσσι τοῦ Ἑλικῶνος ἢ Νῦσα. ἡ μὲν οὖν παρα-
λία τοιαύτη τις ἢ πρὸς Εὐβοίαν.

- 10 Τὰ δ' ἔξης ἐν τῇ μεσογαίᾳ πεδία ἴσσι κοίλα πᾶν- 15
τοθεν ἐκ τῶν ἄλλων μερῶν ὄρεσι περιεχόμενα, τοῖς
Ἀττικοῖς μὲν πρὸς νότον, πρὸς ἄρκτου δὲ τοῖς Φωκι-
κοῖς· ἀπὸ δὲ τῆς ἐσπέρας ὁ Κιθαίων λοξὸς ἐμπέπτει
μικρὸν ὑπὲρ τῆς Κρισαίας θαλάττης, ἔχων τὴν ἀρχὴν
15 συνεχῇ τοῖς Μεγαρικοῖς καὶ τοῖς Ἀττικοῖς ὄρεσιν, εἰς
ἐπιστρέφων εἰς τὰ πεδία, πενόμενος δὲ περὶ τὴν Θη- C. 406
βαίαν.

Τῶν δὲ πεδίων τούτων τὰ μὲν λιμνάξι, ποταμῶν 16
ἀναχτομένων εἰς αὐτά, τῶν δ' ἐμπιπτόντων, εἰτα ἐκρύ-
20 σαις λαμβανόντων· τὰ δ' ἀνέψνυται καὶ γεωργεῖται
παντοδαπῶς διὰ τὴν εὐκαρπίαν. ὑπάντρον δὲ καὶ ση-
ραγωγίδους οὔσης κατὰ βάθους τῆς γῆς, σεισμοὶ γενό-
μενοι πολλάκις ἐξαισίοι τοὺς μὲν ἐπράξαν τῶν πόρων
τοὺς δὲ ἀνέφωξαν, τοὺς μὲν μέχρι τῆς ἐπιφανείας τοὺς
25 δὲ δι' ὑπονόμων· συμβαίνει δὲ καὶ τοῖς ὕδασι τοῖς μὲν
δι' ὑπονόμων φέρεσθαι τῶν φειδρων τοῖς δ' ἐπιπολῆς,
τοῖς τε λιμναίοις καὶ τοῖς ποταμίοις. ἐγχεσθέντων δὲ
κατὰ βάθους τῶν πόρων αὖξασθαι τὰς λίμνας συμ-
βαίνει μέχρι τῶν οἰκουμένων τόπων ὥστε καὶ πόλεις
30 καταπίνεσθαι καὶ χώρας, ἀνοιχθέντων δὲ τῶν αὐτῶν
ἢ ἄλλων ἀνακαλύπτεσθαι, καὶ τοὺς αὐτοὺς τόπους
ποτὲ μὲν πλεῖσθαι ποτὲ δὲ πεξεύεσθαι, καὶ τὰς αὐ-

τὰς πόλεις ποτὲ μὲν ἐπὶ τῇ λίμνῃ ποτὲ δὲ ἄπωθεν
κεῖσθαι.

17 Διττῶς δὲ τοῦτο γίνεται· καὶ γὰρ μενουσῶν ἀκι-
νήτων τῶν πόλεων, ὅταν ἡ αὕξησις τῶν ὑδάτων ῥιζῶται
ἢ τῆς ὑπερχύσεως διὰ ὕψους τῶν οἰκήσεων ἢ διὰ ἀπό-
στασιν, καὶ διὰ ἀνοικισμόν, ὅταν τῷ πλησιασμῷ κιν-
δυνεύσαντες πολλάκις ἀπαλλαγὴν πορίσωνται τοῦ φό-
βου τὴν μετέλθῃ τῶν χωρίων τῶν ἄπωθεν ἢ τῶν ἐν
ὑφεί. παρακολουθεῖ δὲ τοῖς οὕτως ἀνοικισθεῖσι τὸ τὴν
αὐτὴν προσηγορίαν φυλάττουσιν, ἐτύμως πρότερον 10
λεγομένοις ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος τοπικῶς, νῦν μη-
[κέτι] λέγεσθαι ἐτύμως· Πλαταιὰς γὰρ ἀπὸ τῆς πλά-
της τῶν κωπῶν εἰρησθαι πιθανόν καὶ Πλαταιέας τοὺς
ἀπὸ κωπηλασίας ζῶντας, ἀλλὰ νῦν ἄπωθεν τῆς λίμνης
οἰκούντες οὐκέτ' ἂν προσαγορεύοιντο ἐτύμως. Ἔλος 16
τε καὶ Ἑλεῶν καὶ Ελλέσιον ἐκλήθη διὰ τὸ ἐπὶ τοῖς ἑλε-
σιον ἰδρῦσθαι· νῦν δὲ οὐχ ὁμοίως ἔχει ταῦτα, ἢ ἀνοικι-
σθέντων ἢ τῆς λίμνης ἐπιπολὺ ταπεινωθείσης διὰ τὰς
ὑστερον γενομένας ἐκρύσεις· καὶ γὰρ τοῦτο δυνατόν.

18 Ἀγριοὶ δὲ καὶ ὁ Κηφισσὸς τοῦτο μάλιστα τὴν Κω- 20
παῖδα λίμνην πληρῶν. αὐξομένης γὰρ αὐτῆς ὥστε κιν-
δυνεύειν καταποθῆναι τὰς Κώπας, [αἱ] ὅτε ποιητῆς
ὀνομάζει, καὶ ἀπ' αὐτῶν ἡ λίμνη τὴν ἐπωνυμίαν εἰ-
ληψε, χέσμα γενηθὲν πρὸς τῇ λίμνῃ πλησίον τῶν Κω-
πῶν ἀνέφικεν ὑπὸ γῆς φεῖθρον ὅσον τριάκοντα σταδίων 25
καὶ ἐδέξατο τὸν ποταμόν, εἰτα ἐξέφρηξεν εἰς τὴν ἐπι-
φάνειαν κατὰ Λάρυμναν τῆς Λοκρίδος τὴν ἄνω· καὶ
γὰρ ἰτέρα ἐστίν, ἥς [ἐμνήσθη]μεν, [ἡ] Βοιωτικῇ,
ἐπὶ τῇ θαλάττῃ, ἣ προσέθεσαν Ῥωμαῖοι τὴν ἄνω. κα-
C. 407 λείπει δ' ὁ τόπος Ἀγχόη· ἐστὶ δὲ καὶ λίμνη ὁμώνυμος· 30
ἐνταῦθεν δ' ἤδη ὁ Κηφισσὸς ἐκδίδωσιν ἐπὶ τὴν θά-
λατταν. τότε μὲν οὖν πανσαμένης τῆς πλημμυρίδος,

- παύλα καὶ τοῦ κινδύνου τοῖς παροικοῦσιν ὑπῆρξε,
 πλὴν τῶν ἤδη καταποθεισῶν πόλεων. πάλιν δ' ἐρχο-
 μένων τῶν πόρων, ὁ μεταλλευτὴς Κράτης ἀνὴρ Χαλ-
 κιδεὺς ἀνυκαθαίρειν τὰ ἐμφράγματα ἐπαύσατο στα-
 5 σιασάντων τῶν Βοιωτῶν, καίπερ, ὡς αὐτὸς ἐν τῇ πρὸς
 Ἀλεξανδρον ἐπιστολῇ φησιν, ἀνιψυγμένων ἤδη πολ-
 λῶν, ἐν οἷς οἱ μὲν τὸν Ὀρχομενὸν οἰκίσθαι τὸν ἄρ-
 χαῖον ὑπελάμβανον, οἱ δ' Ἐλευσίνα καὶ Ἀθήνας παρὰ
 τὸν Τρίτωνα ποταμόν· λέγεται [δ' οἰκίσαι] Κίρκουπα,
 10 ἣν ἔκα τῆς Βοιωτίας ἐπῆρξε καλουμένης τότε Ὀρυγίας,
 ἀφανισθῆναι δὲ ταύτας ἐπικλυσθείσας ὕστερον. γενέ-
 σθαι δὲ φασιν καὶ κατὰ Ὀρχομενὸν χάσμα, καὶ δεξα-
 σθαι τὸν Μέλανα ποταμόν τὸν θέοντα διὰ τῆς Ἀλιαρ-
 15 τίας καὶ ποιοῦντα ἐνταῦθα τὸ ἔλος τὸ φύον τὸν σὺλη-
 τικὸν κάλαμον. ἀλλ' οὗτος ἡφάνισται τελείως, εἴτε
 τοῦ χάσματος διαχέοντος αὐτὸν εἰς ἀδήλους πόρους,
 εἴτε τῶν περὶ Ἀλιάρτον ἐλῶν καὶ λιμνῶν προκναλι-
 σκόντων αὐτόν, ἀφ' ὧν ποιήεντα καλεῖ τὸν [τόπον] ὁ
 ποιητὴς „καὶ ποιήενθ' Ἀλιάρτον“ λέγων.
 20 Οὗτοι μὲν οὖν ἐκ τῶν Φωκιῶν ὄρων οἱ ποταμοὶ 19
 καταφέρονται, ὧν ὁ Κηφισσοὺς ἐκ Αἰλαίας Φωκιῆς
 πόλεως τὴν ἀρχὴν λαμβάνει, καθάπερ καὶ Ὀμηρὸς φη-
 σιν „οἳ τε Αἰλαίαν ἔχον πηγῆς ἐπὶ Κηφισσοῖο“ δι'
 Ἐλατείας δὲ φυνεὺς μεγίστης τῶν ἐν Φωκιῷσι πόλεων,
 25 καὶ διὰ Παραποταμίων καὶ Φανοτίων ὁμοίως Φωκι-
 κῶν πολισμάτων, εἰς Χαιρώνειαν τῆς Βοιωτίας πρό-
 εουσιν, εἴτε διὰ τῆς Ὀρχομενίας καὶ τῆς Κορωνειακῆς
 εἰς τὴν Κοπαῖδα λίμνην ἐξίησι· καὶ ὁ Περιησσὸς δὲ
 καὶ ὁ Ὀλμειὸς, ἐκ τοῦ Ἐλικῶνος συμβάλλοντες ἀλλή-
 30 λους, εἰς τὴν αὐτὴν ἐμπίπτουσι λίμνην τὴν Κοπαῖδα
 τοῦ Ἀλιάρτου πλησίον· καὶ ἄλλα δὲ ρεύματα εἰς αὐ-
 τὴν ἐμβάλλει. ἔστι μὲν οὖν μεγάλη, τὴν περίμετρον

ἔχουσα ὀγδοήκοντα καὶ τριακοσίαν σταδίω, αἱ δὲ ἐκρύψεις οὐδαμοῦ φαίνονται πλὴν τοῦ δεχομένου τὸν Κηφισὸν χόσματος καὶ τῶν ἑλῶν.

- 20 [Τῶν δὲ περι]κειμένων λιμνῶν ἔστιν ἡ το * Τρε-
φία καὶ ἡ Κ[ηφισίς, ἥς] μένηται καὶ Ὅμηρος „ὅς ῥ' 5
„ἐν Ἰλῇ ναίεσκε μέγα πλούτοιο μερηλαῖς, λίμνη κε-
„κλιμένος Κηφισοῖδι.“ οὐ γὰρ λίμνην τὴν Καπαῖδα
βούλεται λέγειν, ὡς οἶονται τινες, ἀλλὰ τὴν Ἰλικὴν
προσαγορευομένην ἀπὸ τῆς πλησίον κόμης ἣν καλοῦ-
σιν Ἰλῆς, οὐδὲ Ἰθῆν, ὡς ἔνιοι γράφουσιν „ὅς ῥ' ἐν 10
„Ἰθῇ ναίεσκεν.“ ἡ μὲν γὰρ ἔστιν ἐν Λυδία „Τρωάδω
C.408, ὑπὸ νηρόεντι, Ἰθῆς ἐν πίοις δῆμω,“ ἡ δὲ Βοιωτικὴ
ἐκφέρει γοῦν τῷ „λίμνη κεκλιμένος Κηφισοῖδι“ τὸ
„πὰρ δὲ οἱ ἄλλοι ναῖον Βοιωτοί.“ ἡ μὲν γὰρ ἔστι με-
γάλη καὶ οὐκ ἐν τῇ Θηβαΐδι, ἡ δὲ μικρά, ἐκείθεν δι' 15
ὑπονόμων πληρουμένη, κειμένη μεταξὺ Θηβῶν καὶ
Ἀνθηδόου. Ὅμηρος δ' ἐνικῶς ἐκφέρει τοτὲ μὲν ἐκτεί-
νων τὴν πρώτην συλλαβὴν, ὡς ἐν τῷ καταλόγῳ „ἡ δ'
„Ἰλῆν καὶ Πετεῶνα,“ ποιητικῶς, τοτὲ δὲ συστέλλων
„ὅς ῥ' ἐν Ἰλῇ ναίεσκε“ „σχυροτόμων ὅχ' ἄριστος Ἰλῇ 20
„ἐνι οἰκίᾳ ναίων.“ οὐδ' ἐνταῦθα εἰς γραφόντων τι-
νῶν Ἰθῇ ἐνι· οὐ γὰρ ὁ Ἄϊας ἐν Λυδίας τὸ σάκος μετα-
πέμπετο.

- 21 [Αὗται δ' αἱ] λίμναι τὴν τάξιν τῶν ἐφεξῆς τόπων (ν
ὑπογράφουσιν ὥστε) λόγῳ περιληφθῆναι σαφῶς, ὅτι 25
ὁ [ποιητὴς ἀτάκτως χρήται] τοῖς ὀνόμασι τῶν τόπων
τῶν τε ἀξιολόγων καὶ τῶν μὴ· καὶ] χαλεπὸν ἐν το-
σοῦτοις καὶ ἀσήμοις τοῖς πλείστοις καὶ ἐν μεσογαίᾳ μη-
δαμοῦ τῇ τάξει διακρίσειν· ἡ παραλία δ' ἔχει τι πλεο-
νέκτημα πρὸς τοῦτο· καὶ γνωριμώτεροι οἱ τόποι, καὶ 30

9. ποῖα προσαγορευομένην· τῇ προσηγορίᾳ ὡς Λυρικὴν 10.
ποῖα Ἰλῆς· ὡς λυρῆς καὶ ἰθῆς 20. ποῖα ναίεσκε· Ἰθῆσις

ἡ θάλαττα τό γε ἐξῆς ὑπαγορεύει βέλτιον· διόπερ καὶ
 ἡμεῖς ἐκείθεν περὶ ἡμῶν [εἴθα περιοδεύειν]· ἐνταῦθα δ'
 ἐάσαντες τοῦτο τῷ ποιητῇ ἀκολουθοῦντες ποιήσομεν
 τὴν] διαρίθμησιν, προστιθέντες ὅ τι ἂν χρήσιμον ᾖ
 5 [πρὸς τὴν ὑπόθεσιν] ἡμῶν, ὑπ' ἐκείνου δὲ παραλειφθέν.
 ἄρχεται [δ' ἀπὸ τῆς Τρεῖς καὶ τῆς Ἀντίφους, περὶ ὧν
 εἰρήκαμεν.

Σχοῖνος δ' ἐστὶ χώρα τῆς Θηβαϊκῆς κατὰ τὴν ὁδὸν 22
 τὴν ἐπὶ Ἀνθηδόνοιο, διέχουσα τῶν Θηβῶν ὅσον κεντή-
 10 κοντα σταδίου· ῥεῖ δὲ καὶ ποταμός δι' αὐτῆς Σχοινοῦς.

Σκῶλος δ' ἐστὶ κώμη τῆς Παρασωπίας ὑπὸ τῷ 23
 Κιθαιρῶνι, δυσοίητος τόπος καὶ τραχύς, ἀφ' οὗ καὶ
 ἡ παροιμία „εἰς Σκῶλον μῆτ' αὐτὸς ἔναι, μῆτ' ἄλλῳ
 ἔπεσθαι.“ καὶ τὸν Πενθέα δὲ ἐνθύνδε καταγόμενον
 15 διασπασθῆναι φασιν. ἦν δὲ καὶ τῶν περὶ Ὀλυνθον
 πόλεων ὁμώνυμος αὐτῇ Σκῶλος. εἰρηται δ' ὅτι Πα-
 ρασωπιοὶ καὶ κώμη τις καλεῖται ἐν Ἡρακλείᾳ τῇ Τρα-
 χυνίᾳ, παρ' ἣν ῥεῖ Ἀσωπὸς ποταμός, καὶ ὅτι ἐν Σ-
 κυωνίᾳ ἄλλος ἐστὶν Ἀσωπὸς καὶ ἡ χώρα Ἀσωπία, δι'
 20 ἧς ῥεῖ.

Ὁ Ἐτειωνὸς δὲ Σκάρφη μετωνομάσθη, καὶ αὕτη 24
 δὲ τῆς Παρασωπίας. ὁ γὰρ Ἀσωπὸς καὶ ὁ Ἰσμηνὸς διὰ
 τοῦ πεδίου ῥέουσι τοῦ πρὸ τῶν Θηβῶν· ἐστὶ δὲ καὶ ἡ
 Δίρκη κρήνη καὶ Πότνιαι, ἐφ' ὧν μυθεύεται τὰ περὶ 409
 25 τὸν Ποτειά Γλαῦκον τὸν διασπασθέντα ὑπὸ τῶν Πο-
 νιάδων ἱππῶν τῆς πόλεως πλησίον, καὶ ὁ Κιθαιρῶν δὲ
 οὐκ ἔκωθεν τῶν Θηβῶν τελευτᾷ· παρ' αὐτὸν δὲ ὁ
 Ἀσωπὸς ῥεῖ, τὴν ὑπώγειαν αὐτοῦ κλύζων καὶ ποιῶν
 τοὺς Παρασωπίους εἰς κατοικίας πλείους διηρημένους,
 30 ἅπαντας δ' ὑπὸ Θηβαίοις ὄντας (ἕτεροι δ' ἐν τῇ Πλα-

20, ποτὶ ῥεῖ: εἰσὶ καὶ ἄλλοι ποταμοὶ ὁμώνυμοι τῷ ποταμῷ
 τούτῳ.

ταύτων φασὶ τὸν τε Σκῶλον καὶ τὸν Ἐπεινὸν καὶ τὰς
Ἑρύθρας· καὶ γὰρ παρὰ[ρρεῖ] Πλαταιᾶς καὶ παρὰ Τά-
ναγραν ἐκδίδωσιν· ἐν δὲ τῇ Θηβαίων εἰσὶ καὶ αἱ Θε-
ράπναι καὶ ὁ Τευμησσός, ὃν ἐκόσμησεν Ἀντίμαχος
διὰ πολλῶν ἐπῶν, τὰς μὴ προσοῦσας ἀρετὰς διαριθ- 6
μοῦμενος „ἔστι τις ἡνεμόεις ὀλέγος λόφος.“ γινώριμα
δὲ τὰ ἐπη.

- 26 Θεσπείαν δὲ λέγει τὰς νῦν Θεσπιάς, πολλῶν ὀνο-
μάτων τῶν μὲν ἀμφοτέρως λεγομένων καὶ ἐνικῶς καὶ
πληθυντικῶς, καθάπερ καὶ ἀρρενικῶς καὶ θηλυκῶς, 10
τῶν δ' ὀκωτέρως. ἔστι δὲ πόλις πρὸς τῷ Ἐλικῶνι νο-
τιωτέρα αὐτοῦ, ἐπικειμένη δὲ τῷ Κρισαίῳ κόλπῳ καὶ
αὕτῃ καὶ ὁ Ἐλικῶν· ἐπίνειον δ' ἔχουσι αἱ Θεσπιαὶ
Κρέουσαν, ἣν καὶ Κρεουσίδα καλοῦσιν. ἐν δὲ τῇ Θε-
σπείῳ ἔστι καὶ ἡ Ἀσκηρὶς κατὰ τὸ πρὸς Ἐλικῶνα μέρος, 15
ἢ τοῦ Ἡσιόδου πατρίς· ἐν δεξιᾷ γάρ ἐστι τοῦ Ἐλικῶ-
νος, ἐφ' ὕψηλόν καὶ τραχὺς τόπου κειμένη, ἀπέχουσα
τῶν Θεσπιῶν ὅσον τετταράκοντα σταδίους, ἣν καὶ κε-
κωμώδηκεν αὐτὸς ἁπικλαβόμενος τοῦ πατρός, ὅτι ἐκ
Κύρης τῆς Αἰολίδος μετέστη, θρασύτερον λέγων 20
„νάσσατο δ' ἄγχι Ἐλικῶνος ὀξυρῇ [ἐνὶ κόμῃ], Ἀσκηρὶ
χεῖμα κακῇ, θέρει ἀργαλή, οὐδέ ποτ' [ἔσθλη].“ ὁ δὲ
Ἐλικῶν συνεχὴς ἐστὶ τῇ Φωκίδι ἐκ τῶν πρὸς ἄρκτον
αὐτοῦ μερῶν· μικρὰ δὲ καὶ ἐκ τῶν πρὸς ἐσπέραν κατὰ
τὸν ὕστατον λιμένα τῆς Φωκίδος, ὃν καλοῦσιν ἀπὸ 25
τοῦ συμβεβηκότος μυχόν· ὑπέρκειται γάρ κατὰ τοῦ-
τον μάλιστα τὸν λιμένα τοῦ Κρισαίου κόλπου καὶ ὁ
Ἐλικῶν καὶ ἡ Ἀσκηρὶς καὶ ἐπὶ αἱ Θεσπιαὶ καὶ τὸ ἐπίνειον
αὐτῆς ἡ Κρέουσα. τοῦτο δὲ καὶ κοιλώτατον νομίζεται
το μέρος τοῦ Κρισαίου κόλπου καὶ ἀπλῶς τοῦ Κοριν- 30
θιακοῦ· στάδιοι δ' εἰσὶ τῆς [καρφαλίας] τῆς ἀπὸ τοῦ
μυχοῦ τοῦ λιμένος εἰς Κρέουσαν [ἐνὶ νήκοιτα] ἐντεῦ-

θεν δὲ ἑκατὸν εἰκοσιν ἕως τῆς ἄκρας ἦν (Ολμιάς) κα-
 λουσίην· ἐν δὲ τῷ κοιλοτάτῳ τοῦ κόλπου τοῦ [Κρισαίου
 συμ]βέβηκε τὰς Πηγὰς κλισθαι καὶ τὴν Οἰνύτην, πε[ρὶ
 ὧν εἰρήκαμεν. ὁ μὲν οὖν Ἑλικῶν οὐ πολὺ διςστηκὼς
 5 τοῦ Παρυνασσοῦ ἐναμίλλος ἐστίν ἐκείνῳ κατὰ τὴν ὕψος
 καὶ περίετρον· ἄμφω γὰρ χιονόβολα τὰ ὄρη καὶ πε- C.410
 τραῖδη, περιγράφεται δ' οὐ πολλῇ χώρᾳ. ἐνταῦθα δ'
 ἐστὶ τό τε τῶν Μουσῶν ἱερὸν καὶ ἡ Ἴππου κρήνη καὶ
 τὸ τῶν Λειβηθρίδων νυμφῶν ἄντρον· ἐξ οὗ τεκμαί-
 10 ροιτ' ἂν τις Θραῖκας εἶναι τοὺς τὸν Ἑλικῶνα ταῖς Μοῦ-
 σαις καθιερώσαντας, οἳ καὶ τὴν Πιερίδα καὶ τὸ Λεῖβη-
 θρον καὶ τὴν Πάμπλειαν ταῖς αὐταῖς θεαῖς ἀνέδειξαν·
 ἐκαλοῦντο δὲ Πίερες· ἐκλιπόντων δ' ἐκείνων Μακε-
 δόνες νῦν ἔχουσι τὰ χωρία ταῦτα. εἰρηται δ' ὅτι τὴν
 15 Βοιωτίαν ταύτην ἐπέκησάν ποτε Θραῖκες βιασάμενοι
 τοὺς Βοιωτοὺς καὶ Πελασγοὶ καὶ ἄλλοι βάρβαροι. αἱ
 δὲ Θεσπιαὶ πρότερον μὲν ἐγνωρίζοντο διὰ τὸν Ἐρωτα
 τὸν Πραξιτέλους, ὃν ἐγλυψε μὲν ἐκεῖνος, ἀνέθηκε δὲ
 Γλυκέρα ἡ ἱταῖρα Θεσπιεύσιν ἐκείθεν οὔσα τὸ γένος,
 20 λαβοῦσα δῶρον παρὰ τοῦ τεχνίτου. πρότερον μὲν οὖν
 ὀψόμενοι τὸν Ἐρωτὰ τινες ἀνέβαινον ἐπὶ τὴν Θέσπειαν
 ἄλλως οὐκ οὔσαν ἀξιοθέατον, νυνὶ δὲ μόνη συνέστηκε
 τῶν Βοιωτικῶν πόλεων καὶ Τάναγρα· τῶν δ' ἄλλων
 ἐρείπια καὶ ὀνόματα λείλειπται.

25 [Μετ]ὰ δὲ Θεσπιᾶς καταλέγει Γραῖαν καὶ Μυκα- 26
 [λησσόν, περ]ὶ ὧν εἰρήκαμεν· ὥς δ' αὐτως καὶ περὶ
 τῶν [ἄλλων „οἳ τ'] ἄμφ' Ἀρμ' ἐνέμοντο καὶ Εἰλέσιον
 „καὶ Ἐρύθρας, [οἳ τ' Ἑλεῶν] εἶχον ἡδ' Ἰλῆν καὶ Πε-
 „τεῶνα.“ Πετεῶν δὲ κόμῃ τῆς Θηβαΐδος ἄγγυς τῆς
 30 ἐπ' Ἀνθηδόνη ὁδοῦ, ἡ δ' Ὀκαλή μίσση Ἀλιάρτου καὶ
 Ἀλαλκομενίου ἑκατέρου τριάκοντα σταδίους ἀπέχου-
 σα· παραρρεῖ δ' αὐτὴν ποτάμιον ὁμώνυμον. Μεδεῶν

δ' ὁ μὲν Φωκικὸς ἐν τῷ Κρισαίῳ κόλπῳ, διέχων Βοιωτίας σταδίους ἑκατὸν ἐξήκοντα, ὁ δὲ Βοιωτικὸς ἀπ' ἐκείνου κέκληται, πλησίον δ' ἐστὶν Ὀγχηστοῦ ὑπὸ τῷ Φοινικίῳ ὄρει, ἀφ' οὗ καὶ μετωνόμασται Φοινικίς· τῆς δὲ Θηβαίας καὶ τοῦτο λέγεται, (ὑπ' ἐνί)ων δὲ τῆς Ἀλ- 5 αρτίας καὶ Μιδεῶν καὶ Ὠκαλῆα.

- 27 Εἰτά φησι „Κώπας Εὐτρησὶν τε πολυτρήρωνά τε „Θίσβην.“ περὶ μὲν οὖν Κωπῶν εἰρηται· προσάρκτιος δὲ ἐστὶν ἐπὶ τῇ Κωπαίδι λίμνῃ· αἱ δ' ἄλλαι κύκλῳ εἰσὶν αἷδε, Ἀφραιφίαι Φοινικὶς Ὀγχηστός Ἀλιάρτος Ὠκα- 10 λῆα Ἀλαλκομεναὶ Τιλφούσιον Κορώνεια. καὶ τὸ γὰρ C.411 παλαιὸν οὐκ ἦν τῆς λίμνης κοινὸν ὄνομα, ἀλλὰ καθ' ἐκάστην πρὸς αὐτῇ κατοικίαν ἐκείνης ἐπώνυμος ἐλέγγοτο, Κωπαῖς μὲν τῶν Κωπῶν, Ἀλιάρτις δὲ Ἀλιάρτου, καὶ οὕτως ἐπὶ τῶν ἄλλων, ὕστερον δ' ἡ πᾶσα Κωπαῖς 15 ἐλέχθη κατ' ἐπικράτειαν· κοιλώτατον γὰρ τοῦτο τὸ χωρίον. Πίνδαρος δὲ καὶ Κηφισσίδα καλεῖ ταύτην· παρὰ τὴν γοῦν τὴν Τιλφώσσαν κρήνην ὑπὸ τῷ Τιλφωσσίῳ ὄρει ῥέουσαν πλησίον Ἀλιάρτου καὶ Ἀλαλκομενῶν, ἐφ' ἣ τὸ Τειρεσίου μνήμα· αὐτοῦ δὲ καὶ τὸ 20 τοῦ Τιλ[φωσσίου Ἀπόλλω]νος ἱερόν.

- 28 Ὁ δὲ ποιητὴς ἐφεξῆς ταῖς Κώπαις Εὐτρησιν τίθησι κωμίον Θεσπιέων· ἐνταυθα φασὶ Ζῆθον καὶ Ἀμφίονα οἰκῆσαι πρὶν βασιλεῦσαι Θηβῶν. ἡ δὲ Θίσβη Θίσβαι νῦν λέγονται, οἰκεῖται δὲ μικρὸν ὑπὲρ τῆς θα- 25 λάττης ὁμορον Θεσπιεῦσι τὸ χωρίον καὶ τῇ Κορωνειακῇ, ὑποκειπτωκὸς ἐκ τοῦ νοτίου μέρους τῷ Ἐλικῶνι καὶ αὐτό· ἐπίνειον δ' ἔχει πετρῶδες περιστερῶν μεστών, ἐφ' οὗ φησιν ὁ ποιητὴς „πολυτρήρωνά τε Θί- 30 „σβην.“ πλοῦς δ' ἐστὶν ἐνθ' ἐνδε εἰς Σικυνῶνα σταδίων 30 ἑκατὸν ἐξήκοντα.

- 29 Ἐξῆς δὲ Κορώνειαν καταλέγει καὶ Ἀλιάρτον καὶ

Πλαταιᾶς καὶ Γλίσσαντα. ἡ μὲν οὖν Κορωνεία ἐγγὺς τοῦ Ἑλικωνός ἐστιν ἐφ' ὕψους ἰδρυμένη, κατελάβοντο δ' αὐτὴν ἐπανιόντες ἐκ τῆς Θεσσαλικῆς Ἀρνης οἱ Βοιωτοὶ μετὰ τὰ Τρωικά, ὅτε περ καὶ τὸν Ὀρχομενὸν ἔσχον· κρατήσαντες δὲ τῆς Κορωνείας ἐν τῷ πρὸ αὐτῆς πεδίῳ τὸ τῆς Ἰωνίας Ἀθηνᾶς ἱερὸν ἰδρύσαντο ὁμώνυμον τῷ Θεσσαλικῷ, καὶ τὸν παραρρίοντα ποταμόν Κουάριον προσηγόρευσαν ὁμοφώνως τῷ ἐκεῖ. Ἀλκαῖος δὲ καλεῖ Κωράλιον λέγων „[ὦ] ν]πασ' Ἀθανάα 5 „πολε[μηδόκος], ἃ ποι Κορωνίας ἐπιλαῖω ναύω πάροι· „θεν ἀμφι[βαίνεις] Κωραλίω ποταμῷ παρ' ὄχθαις.“ ἐνταῦθα δὲ καὶ τὰ Παμβοιωτῖα συνετελούν· συγκαθίσθεται δὲ τῇ Ἀθηνᾷ ὁ Ἀἰδης κατὰ τινα, ὥς φασι, μυστικὴν αἰτίαν. οἱ μὲν οὖν ἐν τῇ Κορωνεῖς Κορωνῖαι 15 λέγονται, οἱ δ' ἐν τῇ Μεσσηνιακῇ Κορωναεῖς.

Ἀλλήριος δὲ νῦν οὐκέτι ἐστὶ κατασκαφείσα ἐν τῷ 30 πρὸς Περσέα πολέμῳ, τὴν χώραν δ' ἔχουσιν Ἀθηναῖοι δόντων Ῥωμαίων. ἐκεῖτο δὲ ἐν στενῷ χωρίῳ μεταξὺ ὑπερκειμένου ὄρους καὶ τῆς Κωπαίδος λίμνης πλησίον τοῦ Περμησσοῦ καὶ τοῦ Ὀλμειοῦ καὶ τοῦ ἑλους τοῦ φύαντος τὸν σὺλητικὸν κάλαμον.

Πλαταιαὶ δέ, ὥς ἐνικῶς εἶπεν ὁ ποιητής, ὑπὸ τῷ 31 Κιθαιρωνί εἰσι μετὰ αὐτοῦ καὶ Θηβῶν κατὰ τὴν ὁδὸν τὴν εἰς Ἀθήνας καὶ Μέγαρον ἐπὶ τῶν ὄρων τῶν C. 412 25 τῆς Ἀττικῆς καὶ τῆς Βοιωτίας. [αἱ] γὰρ Ἐλευθεραὶ πλησίον, ὥς οἱ μὲν [τῆς Ἀττικῆς, οἱ δὲ] τῆς Βοιωτίας φασίν. εἰρηται δ' ὅτι παραρρεῖ τὰς Πλαταιᾶς ὁ Ἀσωπός. ἐνταῦθα Μαρδόνιον καὶ τὰς τριάκοντα μυριάδας Περσῶν αἱ τῶν Ἑλλήνων δυνάμεις ἄρδην ἠφάνισαν· ἰδρύσαντο τε ἑλευθερίου Διὸς ἱερὸν καὶ ἀγῶνα γυμνικὸν στεφανίτην ἀπέδειξαν, Ἐλευθέρια προσαγορεύσαντες· ταφή τε δείκνυται δημοσίᾳ τῶν τελευτησάντων ἐν τῇ

μάχη. ἔστι δὲ καὶ ἐν τῇ Σικυωνίᾳ δῆμος Πλαταιαί, ὁθενπερ ἦν Μυασάλικος ὁ ποιητής. Γλίσσαντα δὲ λέγει κατοικίαν ἐν τῷ Ἰπάτῳ ὄρει ὃ ἔστιν ἐν τῇ Θηβαίῃ πλησίον Τευμησσοῦ καὶ τῆς Καδμείας, ᾧ ὑποπίπτει τὸ Ἀόνιον καλούμενον πεδίον, ὃ διατείνει (εἰς τὴν Καδμείαν) ἀπὸ τοῦ Ἰπάτου ὄρους.

- 32 Τὸ δ' οὕτω ῥηθέν „οἱ δ' ὑπὸ Θήβας εἶχον“ οἱ μὲν θέχονται πολιδίον τι Ἰποθήβας καλούμενον, οἱ δὲ τὰς Ποινίας· τὰς γὰρ Θήβας ἐκλειψθῆναι διὰ τὴν τῶν Ἐπιγόνων στρατείαν καὶ μὴ μετασχεῖν τοῦ Τρωικοῦ 10 πολέμου· οἱ δὲ μετασχεῖν μὲν οἴκειν δὲ ὑπὸ τῇ Καδμείᾳ τότε ἐν τοῖς ἐπιπέδοις χωρίοις μετὰ τήντων Ἐπιγόνων ἄφοδον, τὴν Καδμείαν ἀδυνατοῦντας ἀνακτίσαι· ἐπεὶ δὲ ἡ Καδμεία ἐκαλεῖτο Θῆβαι, ὑπὸ Θήβας εἶπεῖν ἀντὶ τοῦ ὑπὸ τῇ Καδμείᾳ οἰκούντας τὸν ποιητὴν 15 τοὺς τότε Θηβαίους.

- 33 Ὅγχηστός δ' ἔστιν, ὅπου τὸ Ἀμφικτυονικὸν συνέχγστο ἐν τῇ Ἀλικερτίᾳ πρὸς τῇ Καπαίδι λίμνῃ καὶ τῷ Τηνερικῷ πεδίῳ, ἐν ᾧ κείμενος φίλος, ἔχων Ποσειδῶνος ἱερὸν καὶ αὐτὸ φίλον. οἱ δὲ ποιηταὶ κοσμοῦσιν, 20 ἄλσῃ καλοῦντες τὰ ἱερὰ πάντα κἄν ἢ φιλά· τοιοῦτόν ἐστι καὶ τὸ τοῦ Πινδάρου περὶ τοῦ Ἀπόλλωνος λεγόμενον „(δι)νηθῆις ἐκῆει γὰν τε καὶ θάλασσαν, καὶ σκοπιαῖσιν „(μεγάλαις) ὄρεων ὕπερ ἴστα, καὶ μυχοὺς“ δεινάσατο „βαλλόμενος) κρηπίδας ἁλσέων.“ οὐκ εὖ δ' ὁ Ἀλ- 25 κατος, ὥσπερ τὸ τοῦ ποταμοῦ ὄνομα παρέτρεψε τοῦ Κουαρίου, οὕτω καὶ τοῦ Ὅγχηστοῦ κατέφηνεσται πρὸς ταῖς ἐσχατιαῖς τοῦ Ἐλικῶνος αὐτὸν τιθεῖς· ὃ δ' ἔστιν ἀπὸθεν ἰκανῶς τούτου τοῦ ὄρους.

- C. 13 34 Τὸ δὲ Τηνερικὸν πεδίον ἀπὸ Τηνέρου προσηγό- 30

2. ποῖ ποιητής: Μυασάλικος τὸ μνῆμα τῷ Πλαταιάδῃ.

4. ποῖ Καδμείας: γινώσκω καλεῖται ὄρεα

ρευται μυθεύεται δ' Ἀπόλλωνος υἱὸς ἐκ Μελίας,
 προφήτης τοῦ μαντείου κατὰ τὸ Πιτῶν ὄρος, ὃ φησὶν
 εἶναι τρικόρυφον ὃ αὐτὸς ποιητὴς „καὶ ποτε τὸν τρι-
 „κάρανον Πτωίου κευθμῶνα κατέσχεθε.“ καὶ τὸν Τή-
 6 νερον καλεῖ „ναοπόλον μάντιν δαπέδοισιν ὁμοκλέα.“
 ὑπέρκειται δὲ τὸ Πιτῶν τοῦ Τηνερικοῦ πεδίου καὶ τῆς
 Κωπαίδος λίμνης πρὸς Ἀκραίφιον· Θηβαίων δ' ἦν τό-
 τε μαντεῖον καὶ τὸ ὄρος· τὸ δ' Ἀκραίφιον καὶ αὐτὸ
 κεῖται ἐν ὕψει· φασὶ δὲ τοῦτο καλεῖσθαι Ἄρνην ὑπὸ
 10 τοῦ ποιητοῦ, ὁμώνυμον τῇ Θετταλικῇ.

Οἱ δὲ φασὶ καὶ τὴν Ἄρνην ὑπὸ τῆς λίμνης κατα- 35
 ποθῆναι καὶ τὴν Μίδειαν. Ζηνόδοτος δὲ γράφων „οἱ
 „δὲ πολυστάφυλον Ἀσκηρην ἔχον,“ οὐκ ἔοικεν ἐντυ-
 χόντι τοῖς ὑπὸ Ἡσιόδου περὶ τῆς πατρίδος λεχθεῖσι καὶ
 15 τοῖς ὑπ' Εὐδόξου πολὺ χείρω λέγοντος περὶ τῆς Ἀσκηρς.
 πῶς γάρ ἂν τις πολυστάφυλον τὴν τοιαύτην ὑπὸ τοῦ
 ποιητοῦ λέγεσθαι πιστεύσειεν; οὐκ εὖ δὲ οὐδὲ οἱ Τάρ-
 νην ἀντὶ τῆς Ἀρνῆς γράφοντες· οὐδὲ γὰρ μία δείκνυ-
 ται Τάρνη παρὰ τοῖς Βοιωτοῖς, ἐν δὲ Λυδοῖς ἔστιν, ἥς
 20 καὶ Ὅμηρος μέμνηται „Ἰδομενεὺς δ' ἄρα Φαίστον
 „δινήρατο Μήνορος υἱὸν Βαῖραν, ὃς ἐκ Τάρνης ἐριβώ-
 „λακος εἰληλούθει.“ λοιπαὶ δ' εἰσὶ τῶν μὲν περιχειμέ-
 νων τῇ λίμνῃ αἵ τε Ἀλαλκομεναὶ καὶ τὸ Τελφώσιον,
 τῶν δ' ἄλλων Καιρώνεια καὶ Λεβάδεια καὶ Λεῦκτρα,
 25 περὶ ὧν ἄξιον μνησθῆναι.

Ἀλαλκομενῶν τοίνυν μέμνηται ὁ ποιητὴς, ἀλλ' 36
 οὐκ ἐν καταλόγῳ „Ἦρη γ' Ἀργεῖη καὶ Ἀλαλκομενῆς
 Ἀθήνη.“ ἔχει δ' ἀρχαῖον ἱερὸν Ἀθηναῖς σφοδρὰ τιμώμε-
 νον, καὶ ὥς γε τὴν θεὸν γεγενῆσθαι ἐνθάδε, καθά-
 30 περ καὶ τὴν Ἦραν ἐν Ἀργεῖ, καὶ διὰ τοῦτο τὸν ποιητὴν
 ὥς ἀπὸ πατρίδων τούτων ἀμφοτέρως οὕτως ὀνομάσαι.
 διὰ τοῦτο δ' ἴσως οὐδ' ἐν τῷ καταλόγῳ μέμνηται τῶν

ἐνταῦθα ἀνδρῶν, ἐπειδὴ ἱεροὶ ὄντες παρείδοντο τῆς
στρατείας. καὶ γὰρ καὶ ἀπόρρητος αἰεὶ διετέλεσεν ἡ πό-
λις, οὔτε μεγάλη οὔσα οὔτ' ἐν εὐερκεὶ χωρίῳ κειμένη,
ἀλλ' ἐν πεδίῳ· τὴν δὲ θεὸν σεβόμενοι πάντες ἀπεί-
χοντο πάσης βίας, ὥστε καὶ Θηβαῖοι κατὰ τὴν τῶν 5
Ἐπιγόνων στρατείαν ἐκλιπόντες τὴν πόλιν ἐκείσε λέ-
γονται καταφεύγειν καὶ εἰς τὸ ὑπερκείμενον ὄρος
ἱερὸν τὸ Τιλφώσσιον, ὑφ' ᾧ Τιλφώσσα κρήνη καὶ
τὸ τοῦ Τειρεσίου μῆγμα ἐκεῖ τελευτήσαντος κατὰ τὴν
φυγὴν.

10

C. 414

37

Χαιρώνεια δ' ἐστὶν Ὀρχομενοῦ πλησίον, ὅπου
Φίλιππος ὁ Ἀμύντου μάχῃ μεγάλη νικῆσας Ἀθηναίους
τε καὶ Βοιωτοὺς καὶ Κορινθίους κατέστη τῆς Ἑλλάδος
κύριος· δείκνυται δὲ καὶ ἐνταῦθα ταφὴ τῶν πεσόντων
ἐν τῇ μάχῃ δημοσίᾳ· περὶ δὲ τοὺς τόπους τοὺς αὐτοὺς 15
καὶ Ῥωμαῖοι τὰς Μιθριδάτου δυνάμεις πολλῶν μυριά-
δων κατηγωνίσαντο, ὥστ' ὀλίγους ἐπὶ θάλατταν σω-
θέντας φυγεῖν ἐν ταῖς ναυσί, τοὺς δ' ἄλλους τοὺς μὲν
ἀπολλίσθαι τοὺς δὲ καὶ ἀλῶναι.

38

Λεβάνεια δ' ἐστὶν, ὅπου Διὸς Τροφωνίου μαν- 20
τεῖον ἴδρυται, χάσματος ὑπονόμου κατάβασιν ἔχον,
καταβαίνει δ' αὐτὸς ὁ χρηστηριαζόμενος· κεῖται δὲ με-
ταξὺ τοῦ Ἑλικῶνος καὶ τῆς Χαιρωνείας, Κορωνείας
πλησίον.

39

Τὰ δὲ Λεῦκτρα ἐστὶν, ὅπου Λακεδαιμονίους μέ- 25
γάλη μάχῃ νικῆσας Ἐπαμεινώνδας ἀρχὴν εὗρετο τῆς
καταλύσεως αὐτῶν· οὐκ ἔτι γὰρ ἐξ ἐκείνου τὴν τῶν
Ἑλλήνων ἡγεμονίαν ἀναλαβεῖν ἰσχύσαν ἦν εἶχον πρό-
τερον, καὶ μάλιστα ἐπειδὴ καὶ τῇ δευτέρᾳ συμβολῇ τῇ
περὶ Μαντινείαν κακῶς ἐπραξαν. τὸ μόντοι μὴ ὑφ' 30
ἑτέροις εἶναι καίπερ οὕτως ἐπαικίῳσιν συνέμεινε μέχρι
τῆς Ῥωμαίων ἐπικρατείας· καὶ παρὰ τούτοις δὲ τιμώ-

μεινοὶ διατελοῦσι διὰ τὴν τῆς πολιτείας ἀρετὴν. δείκνυται δὲ ὁ τόπος οὗτος κατὰ τὴν ἐκ Πλαταιῶν εἰς Θισπιάς ὁδόν.

Ἐξῆς δ' ὁ ποιητὴς μέμνηται τοῦ τῶν Ὀρχομε- 40
5 νίων καταλόγου, χωρίζων αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ Βοιωτικου ἔθνους. καλεῖ δὲ Μινύειον τὸν Ὀρχομενὸν ἀπὸ ἔθνους τοῦ Μινυῶν· ἐντεῦθεν δὲ ἀπαικῆσαι τινας τῶν Μινυῶν εἰς Ἰωλκὸν φασιν, ὅθεν τοὺς Ἀργοναύτας Μινύας λεχθῆναι. φαίνεται δὲ τὸ παλαιὸν
10 καὶ πλουσία τις γεγενηὶ πόλις καὶ δυναμένη μέγα· τοῦ μὲν οὖν πλούτου μάρτυς καὶ Ὅμηρος· διαριθμοῦμενος γὰρ τοὺς τόπους τοὺς πολυχρηματήσαντάς φησιν „οὐδ' ὅς' ἐς Ὀρχομενὸν ποτινίσσεται, „οὐδ' ὅσα Θήβας Αἰγυπτίας.“ τῆς δυνάμεως δέ, ὅτι
15 Θηβαῖοι δασμὸν ἐτέλουν τοῖς Ὀρχομενίοις καὶ Ἐρρίνῳ τῷ τυραννοῦντι αὐτῶν, ὃν ὑφ' Ἡρακλέους καταλυθῆναι φασιν. Ἐπεικλῆς δέ, τῶν βασιλευσάντων ἐν Ὀρχομενῷ τις, Καρίτων ἱερὸν ἰδρυσάμενος πρῶτος ἀμφοτέρω ἐμφαίνει, καὶ πλοῦτον καὶ δύναμιν, ὅς
20 εἴτ' ἐν τῷ λαμβάνειν χάριτας εἴτ' ἐν τῷ διδόναι κατορθῶν εἴτε καὶ ἀμφοτέρω, τὰς θεὰς ἐτίμησεC416
ταύτας. λέγουσι δὲ τὸ χωρίον, ὅπερ ἡ λίμνη κατέ-

22. ποιεῖ ταύτας· ἀνάγκη γὰρ πρὸς εὐεργεσίαν εὐφρογῆ γένεσθαι καὶ οὐκ ἀπὸ τῆς τῶν θεῶν τοῦτων ἀρετῆς τιμῆς, ὥστε ταύτην μὲν ἐκείνητο ἤδη τὴν δύναμιν. ἀλλὰ πρὸς ταύτην καὶ χρηματικὴν εἶδει· οὐτε γὰρ μὴ ἔχων τις πολλὰ διδοίη ἢ πολλὰ, ὅτε (μὴ) λαμβάνων πολλὰ οὐκ ἔχει πολλὰ· εἰ δ' ἀμφοτέρω συνῇ, τὴν ἀμοιβὴν ἔχει. τὸ γὰρ κινουμένον ἅμα καὶ πληροῦμενον πρὸς τὴν χρῆσιν διὲ πληρὸς ἵσται, ὃ δὲ διδοὺς μὲν μὴ λαμβάνων δὲ οὐδ' ἂν ἐπὶ θάτερα κατορθοίη· παύσεται γὰρ διδοὺς ἐπιλείποντος τοῦ ταμείου, καύσονται δὲ καὶ οἱ διδόντες τῷ λαμβάνοντι μόνον, χαρίζομένω δὲ μηδέ, ὥστ' οὐδ' αὐτος ἐτίμως ἂν κατορθοίη. ὅμοια δὲ καὶ περὶ δυνάμεως λέγουσι ἂν, χωρὶς δὲ τοῦ κοινοῦ λόγου διότι „τὰ χρήματα ἀνθρώποισι τιμωτάτα, δύνασθαι τε πλείστην τῶν ἐν ἀνθρώποις ἔχει.“ καὶ ἐκ τῶν καθ'.

χει νῦν ἡ Κορινθίς, ἀναψύχθαι πρότερον καὶ γεωργεῖσθαι παντοδαπῶς ὑπὸ τοῖς Ὀρχομενίοις ὃν πλησίον οἰκοῦσι· καὶ τοῦτ' οὖν τεκμήριον τοῦ πλούτου τιθέασι.

- 41 Τὴν δ' Ἀσπληθόνα χωρὶς τῆς πρώτης συλλαβῆς 5
ἐκάλουν τινές· εἴτ' Εὐδαίελος μετωνομάσθη καὶ αὐτὴ
καὶ ἡ χώρα, τάχα τι ἰδίωμα προσφερομένη ἐκ τοῦ δι-
λινοῦ κλίματος οἰκεῖον τοῖς κατοικοῦσι, καὶ μάλιστα
τὸ εὐχέλμερον. διέχει δὲ τοῦ Ὀρχομενοῦ στάδια ἑκοσι
μταξὺ δ' ὁ Μέλας ποταμός.

10.

- C. 416 Τάρεκται δ' Ὀρχομενίας ὁ Πανοπεύς, Φωκικὴ
42 πόλις, καὶ Τάρπολις· τούτοις δ' ὁμορεῖ Ὀποῦς, ἡ τῶν
Λοκρῶν μητρόπολις τῶν Ἐπικνημιδίων. πρότερον μὲν
οὖν οἰκεῖσθαι τὸν Ὀρχομενὸν φασιν ἐπὶ πεδίῳ, ἐπιπο-
λαζόντων δὲ τῶν ὑδάτων ἀνοικισθῆναι πρὸς τὸ Ἀκόν- 15
τιον ὄρος, παρατίθενον ἐπὶ ἐξήκοντα σταδίους μέχρι
Παραποταμίων τῶν ἐν τῇ Φωκίδι. ἱστοροῦσι δὲ τοὺς
ἐν τῷ Πόντῳ καλουμένους Ἀχαιοὺς ἀποίκους Ὀρχομε-
νίων εἶναι τῶν μετὰ Ἰαλμίνου πλανηθέντων ἐκεῖσε
μετὰ τὴν τῆς Τροίας ἄλωσιν. καὶ περὶ Κάρυστον δ' ἦν 20

ἱμαστα σκοπεῖν δεῖ. μάλιστα γὰρ τοὺς βασιλεῖς δεύεσθαι φα-
μεν· δεύειν καὶ δυνάμεις προσαγορεύονται. δύνανται δ' ἄγο-
τες ἐφ' ᾧ βούλονται τὰ πλήθη διὰ πειθοῦς ἢ βίας. πείθονται μὲν
οὖν δι' εὐεργεσίας μάλιστα· οὐ γὰρ ἢ γε διὰ τῶν λόγων ἐστὶ
βασιλική, ἀλλ' αὕτη μὲν ζητοῦσιν· βασιλικὴ δὲ πειθῶ λέγεται,
ὅταν εὐεργεσίαις φέρωσι καὶ ἀγαθὸν ἐφ' ᾧ βούλονται· πείθονται
μὲν δὲ δι' εὐεργεσιῶν, βιάζονται δὲ διὰ τῶν ὀπλῶν. ταῦτα δ'
ἅμω χρημάτων ὥσις ἐστὶ· καὶ γὰρ στρατιὰς ἔχει πλείστην ὁ
[πλείστην] τρέφειν δυνάμενος, καὶ εὐεργετῆν δύναται πλείστον
ὁ πλείστα κατεργάμενος.

9. ποῖ εὐχέλμερον· ψυχρότατα μὲν γὰρ τὰ ἄκρα τῆς ἡμέ-
ρας ἐστί, τούτων δὲ τὸ δειλινὸν τοῦ ἡμεῖο τοῦ ψυχρότερον· εἰς
ἐπίπτειν γὰρ ἄγει πλησιάζον τῇ νυκτί, τὸ δ' εἰς ἄνισιν ἀφιστά-
μενον τῆς νυκτός. ἔαρα δὲ τοῦ φέροντος ὁ ἥλιος· τὸ αὖτ' ἡλιαζό-
μενον πλείστον ἐν τῷ ψυχροτάτῳ καιρῷ εὐχέλμερον.

τις Ὀρχομενός. εὐ γὰρ τὴν τοιαύτην ὕλην ὑποβεβλή-
 κασιν ἡμῖν οἱ τὰ περὶ τῶν νεῶν συγγράφοντες, οἷς
 ἀκολουθοῦμεν ὅταν οἰκτεῖα λέγωσι πρὸς τὴν ἡμετέραν
 ὑπόθεσιν.

6 Μετὰ δὲ τὴν Βιωτίαν καὶ τὸν Ὀρχομενὸν ἡ Φω- 3
 κίς ἐστὶ πρὸς ἄρκτον παραβεβλημένη τῇ Βιωτίᾳ πα-
 ραπλησίως ἀπὸ θαλάττης εἰς θάλατταν τό γε παλαιόν.
 ὁ γὰρ Δαρνοῦς ἦν τότε τῆς Φωκίδος, σχίζων ἐφ' ἐκά-
 τερα τὴν Λοκρίδα καὶ μέσος ταττόμενος τοῦ τε Ὀπου-
 10 τίου κόλπου καὶ τῆς τῶν Ἐπικνημιδίων παραλίας· νῦν
 δὲ Λοκρῶν ἐστὶν ἡ χώρα (τὸ δὲ πόλισμα κατέσκαπται),
 ὥστ' οὐδ' ἐκεῖ καθήκει οὐκέτι μέχρι τῆς πρὸς Εὐβοίᾳ
 θαλάττης ἡ Φωκίς, τῇ δὲ Κρισαίᾳ κόλπῳ συνῆπται.
 αὐτὴ γὰρ ἡ Κρίσα τῆς Φωκίδος ἐστὶν ἐκ' αὐτῆς ἰδρυ-
 16 μένη τῆς θαλάττης καὶ Κίρρα καὶ Ἀντικύρα καὶ τὰ
 ὑπὲρ αὐτῶν ἐν τῇ μεθογαίᾳ συνεχῇ καίμενα χωρία πρὸς
 τῇ Παρνασσῷ, Δελφοί τε καὶ Κίρρις καὶ Δαυλὶς καὶ
 αὐτὸς ὁ Παρνασσός τῆς τε Φωκίδος ὢν καὶ ἀφορίζων
 τὸ ἐσπερίον πλευρόν. ὃν τρόπον δ' ἡ Φωκίς τῇ Βιω-
 20 τίᾳ παράκειται, τοῦτον καὶ ἡ Λοκρὶς τῇ Φωκίδι ἐκα-
 τέρα. διττὴ γάρ ἐστι διηρημένη ὑπὸ τοῦ Παρνασσοῦ
 δίχα, ἡ μὲν ἐκ τοῦ ἐσπερίου μέρους παρακειμένη τῇ
 Παρνασσῷ καὶ μέρος αὐτοῦ νεμαμένη, καθήκουσα δ'
 ἐπὶ τὸν Κρισαῖον κόλπον, ἡ δ' ἐκ τοῦ πρὸς ἑω τελευ-
 25 τῶσα ἐπὶ τὴν πρὸς Εὐβοίᾳ θάλατταν. καλοῦνται δ' οἱ
 μὲν ἐσπεριοὶ Λοκροὶ καὶ Ὀζόλαι, ἔχουσί τε ἐπὶ τῇ δη-
 μοσίᾳ σφραγίδι τὸν ἐσπερον ἄστέρα ἐγκεκαραγμένον·
 οἱ δ' ἑτεροὶ δίχα πως καὶ αὐτοὶ διηρημένοι, οἱ μὲν
 Ὀπούντιοι ἀπὸ τῆς μητροπόλεως, ὄμοροι Φωκεῦσι καὶ
 30 Βιωτοῖς, οἱ δ' Ἐπικνημιδιοὶ ἀπὸ ἔθνους Κνημίδος,
 προσεχεῖς Οἰταίοις τε καὶ Μαλιεῦσιν. ἐν μέσῳ δὲ ἀμ-
 φοτέρῳ τῶν τε Ἐσπερίων καὶ τῶν ἐτέρων Παρνασσός,

παραμήκης εἰς το ᾽προσάρκτιον μέρος ἐκτεινόμενος
 C 417 ἀπὸ τῶν περὶ Δελφούς τόπων μέχρι τῆς συμβολῆς τῶν
 τε Οἰταίων ὁρῶν καὶ τῶν Αἰτωλικῶν καὶ τῶν ἀνὰ μέ-
 στον Δωριέων. πάλιν γὰρ ὥσπερ ἡ Λοκρὶς δικτὴ οὐ]σα
 τοῖς Φωκεῦσι παραβέβληται, οὕτω [καὶ ἡ πᾶσα Οἰταία] 5
 μετὰ τῆς Αἰτωλίας καὶ τινων ἀνὰ μέσον τ[ύπων τῆς
 Λωρικῆς τετραπόλεως τῇ Λοκρίδι ἐκατέρῃ [καὶ Παρ-
 νασ]σῷ καὶ τοῖς Δωριεῦσιν. ὑπὲρ τούτων δ' ἤδη [οἱ
 Θητταλοὶ] καὶ τῶν Αἰτωλῶν οἱ προσάρκτιοι καὶ Ἀκαρ-
 ν[ῆ]ες καὶ τινες] τῶν Ἑπειρωτικῶν ἔθνων καὶ τῶν 10
 Μακεδονικῶν· [δεῖ δέ,] ὅπερ ἐφαμεν καὶ πρότερον,
 παραλλήλους ὥσ[περ ταινίας] τινὰς τεταμένας ἀπὸ
 τῆς ἑσπέρας ἐπὶ τὰς ἀ[νατολὰς] νοῆσαι τὰς λεχθεί-
 σας χώρας. ἱεροπρεπὴς δ' ἐστὶ πᾶς ὁ Παρνασσός,
 ἔχων ἄντρα τε καὶ ἄλλα χωρία τιμώμενά τε καὶ 15
 ἀγιστευόμενα· ὧν ἐστὶ γνωριμώτατόν τε καὶ κάλ-
 λιστον τὸ Κωφύκιον νυμφῶν ἄντραν ὁμώνυμον τῷ
 Κιλίκῳ. τῶν δὲ πλευρῶν τοῦ Παρνασσοῦ τὸ μὲν
 ἑσπέριον νέμονται Λοκροὶ τε οἱ Ὀξύλαιοι καὶ τινες τῶν
 Δωριέων καὶ Αἰτωλοὶ κατὰ τὸν Κόρακα προσαγορευ- 20
 ὄμενον Αἰτωλικὸν ὕψος, τὸ δὲ Φωκεῖς καὶ Δωριεῖς οἱ
 πλείους, ἔχοντες τὴν Τετράπολιν περικειμένην πῶς
 τῷ Παρνασσῷ, πλειονάζουσιν δὲ τοῖς πρὸς ἑω. αἱ μὲν
 οὖν κατὰ τὸ μέγος πλευ[ραὶ τῶν] λεχθεισῶν χωρῶν τε
 καὶ ταινιῶν ἐκάστης παρ[άλληλοι] ἄπασαί εἰσιν, ἡ μὲν 25
 οὐσα προσάρκτιος ἡ [δὲ πρὸς νότον]. αἱ δὲ λοιπαὶ
 ἑσπέριοι ταῖς ἑώταις οὐκ εἰσι π[αράλληλοι]. οὐ]δὲ ἡ
 παραλία ἐκατέρῃ, ἡ τε τοῦ Κρε[σαίου κόλπου] μέχρι
 Ἀκτίου καὶ ἡ πρὸς Εὐβοίαν μέχρι τῆς [Θεσσαλονικείας]
 παράλληλοι ἀλλήλαις εἰσὲν, εἰς αἷς τελ[εντᾶ] ταῦτα τὰ 30
 ἔθνη· ἀλλ' οὕτω δέχεσθαι δεῖ τὰ σχήματα [τούτων
 τῶν χωρίων] ὥς ἂν ἐν τριγώνῳ παρὰ τὴν [βάσιν τε-

ταμένων] γραμμῶν πλειόνων· τὰ γὰρ ἀποληφ[θέντα
 σχήματα πα]ράλληλα μὲν ἀλλήλοις ἔσται, καὶ τὰς [κατα
 μῆκος ἐκ]αυτίον πλευρὰς ἔξει παραλλήλους, τ[ὰς δὲ
 5 κατὰ πλάτος οὐ]κέτι. ὁ μὲν οὖν ὁλοσχερῆς τύπος οὗτος
 τῆς λοιπῆς καὶ ἐφεξῆς περιοδείας, τὰ καθ' ἕκαστα δ'
 ἔξης λέγωμεν ἀπὸ τῆς Φωκίδος ἀρξάμενοι.

Ταύτης δ' ἐπιφανέσταται δύο πόλεις Δελφοί τε 2
 καὶ Ἐλάτεια· Δελφοὶ μὲν διὰ τὸ ἱερὸν τοῦ Πυθίου
 Ἀπόλλωνος καὶ τὸ μαντεῖον ἀρχαῖον ὂν, εἰ γε Ἀγαμέ-
 10 μνων ἀπ' αὐτοῦ χρηστηριάσασθαι. λέγεται ὑπὸ τοῦ
 ποιητοῦ· ὁ γὰρ κισσифθός ἄδων εἰσάγεται „νεῖκος
 „Ὀδυσσεὺς καὶ Πηλεΐδῃ Ἀχιλλῆος, ὥς ποτε θηρί-
 „σαντο. — ἄναξ δ' ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων χαῖρε νόρ.“
 „ὥς γὰρ οἱ χρεῖων μυθήσατο Φοῖβος Ἀπόλλων Πυ-
 15 „θοῖ.“ Δελφοὶ μὲν δὴ διὰ ταῦτα, Ἐλάτεια δὲ ὅτι πασῶν
 μεγίστη τῶν ἐνταῦθα πόλεων καὶ ἐπικαιριωτάτη διὰ τὸ
 ἐπικεῖσθαι τοῖς στενοῖς καὶ τὸν ἔχοντα ταύτην ἔχειν τὰς
 εἰσβολὰς τὰς εἰς τὴν Φωκίδα καὶ τὴν Βοιωτίαν. ἦρξεν γὰρ
 ἔστιν Οἰταῖα πρῶτον, ἵππειτα τὰ τῶν Λοκρῶν καὶ τῶν
 20 Φωκίων, οὗ πενταχοῦ στρατοπέδοις βύσιμα τοῖς ἐκ
 Θετταλίας ἐμβάλλουσιν, ἀλλ' ἔχει παρόδους στενὰς
 μὲν ἀπωρισμένας δὲ, ἃς αἱ παρακείμεναι πόλεις φρου-
 ροῦσιν· ἄλυσαν δ' ἐκείνων κρατεῖσθαι συμβαίνει
 καὶ τὰς παρόδους. ἐπεὶ δ' ἡ τοῦ ἱεροῦ ἐπιφάνεια τοῦ
 25 ἐν Δελφοῖς ἔχει πρεσβειον, καὶ ἅμα ἡ θέσις τῶν χω-
 ρίων ἀρχὴν ὑπαγορεύει φυσικὴν (ταῦτα γὰρ ἔστι τὰ
 ἐσπεριώτατα μέρη τῆς Φωκίδος), ἐνταῦθεν ἀρκτεόν.

Εἰρηται δ' ὅτι καὶ ὁ Παρνασσὸς ἐπὶ τῶν ἑσπε- 3
 ρίων ὄρων ἰδρυται τῆς Φωκίδος. τούτου δὴ τὸ μὲν
 30 πρὸς δύσιν πλευρὰν οἱ Λοκροὶ κατέχουσιν οἱ Ὀξόλαι,
 τὸ δὲ νότιον οἱ Δελφοί, πετρῶδες χωρίον θεατροειδές,
 κατα κορυφὴν ἔχον τὸ μαντεῖον καὶ τὴν πόλιν, στα-

δῶν ἐκκαίδεκα κύκλον πληροῦσαν. ὑπέρκειται δ' αὐ-
 τῆς ἡ Λυκώρεια, ἐφ' οὗ τόπου πρότερον ἴδρυντο οἱ
 Δελφοὶ ὑπὲρ τοῦ ἱεροῦ· νῦν δ' ἐπ' αὐτῷ οἰκοῦσι περὶ
 τὴν κρήνην τὴν Κασταλίαν. πρόκειται δὲ τῆς πόλεως
 ἡ Κίρφεις ἐκ τοῦ νοτίου μέρους, ὅρος ἀπότομον, νάπην 5
 ἀπολείπον μεταξὺ, δι' ἧς Πλείστος διαρρεῖ ποταμός. ὑπο-
 πέπτωκε δὲ τῇ ὁ Κίρφει πόλις ἀρχαία Κίρρα, ἐπὶ τῇ θα-
 λάτῃ Ἰδρυμένη, ἀφ' ἧς ἀνάβασις εἰς Δελφοὺς ὀρθοή-
 κοντά πον σταδίων· ἴδρυνται δ' ἀπαντικρὺ Σικυνῶνος.
 πρόκειται δὲ τῆς Κίρρας τὸ Κρισαῖον πεδῖον εὐδαίμων. 10
 πάλιν γὰρ ἐφεξῆς ἐστὶν ἄλλη πόλις Κρίσα, ἀφ' ἧς ὁ
 κόλπος Κρισαῖος· εἶτα Ἀντικύρα, ὁμώνυμος τῇ κατα-
 τὸν Μαλιακὸν κόλπον καὶ τὴν Οἰτην. καὶ δὴ φασιν
 ἐκεῖ τὸν ἑλλέβορον φύεσθαι τὸν ἀστείον, ἐνταῦθα δὲ
 σκευάζεσθαι βέλτιον, καὶ διὰ τοῦτο ἀποδημεῖν δεῦρο 15
 πολλοὺς καθάρσεως καὶ θεραπεΐας χάριν· γίνεσθαι
 γάρ τι σησαμοειδὲς φάρμακον ἐν τῇ Φωκιῇ, μεθ' οὗ
 σκευάζεσθαι τὸν Οἰκαῖον ἑλλέβορον.

- 4 Ἀὕτη μὲν οὖν συμμένει, ἡ δὲ Κίρρα καὶ ἡ Κρίσα
 κατεσπάσθησαν, ἡ μὲν . . . . . ὕστερον ὑπ' Εὐ- 20
 ρυλόχου τοῦ Θειταλοῦ κατὰ τὸν Κρισαῖον πόλεμον·
 εὐτυχήσαντες γὰρ οἱ Κρισαῖοι διὰ τὰ ἐκ τῆς Σικελίας
 καὶ τῆς Ἰταλίας τέλη, πικρῶς ἐτελεύτουν τοὺς ἐπὶ τὸ
 C. 41 ἱερὸν ἀφικνουμένους καὶ παρὰ τὰ προστάγματα τῶν
 Ἀμφικτυόνων. τὰ δ' αὐτὰ καὶ τοῖς Ἀμφισσεῦσι συν- 25
 ἔβη. Λοκρῶν δ' εἰσὶν οὗτοι τῶν Ὀζολῶν. ἐπελθόντες
 γὰρ καὶ οὗτοι τὴν τε Κρίσαν ἀνέλαβον, καὶ τὸ πεδῖον
 τὸ ὑπὸ τῶν Ἀμφικτυόνων ἀνιερωθὲν αὐθις κατεγέωρ-
 ρουν, καὶ χεῖρους ἦσαν περὶ τοὺς ξένους τῶν πάλαι
 Κρισαίων. καὶ τούτους οὖν ἐτιμωρήσαντο οἱ Ἀμφι- 30
 κτύονες, καὶ τῷ θεῷ τὴν χώραν ἀπέδοσαν. ὀλιγώρηται
 δ' ἰκανῶς καὶ τὸ ἱερὸν, πρότερον δ' ὑπερβαλλόντως

[ἐτιμῆθη]. δηλοῦσι δ' οἷ τε θησαυροὶ οὓς καὶ δῆμοι καὶ
 δυνάσται κατασκεύασαν, εἰς οὓς καὶ χρήματα ἀνέτι-
 θεντο καθιερωμένα καὶ ἔργα τῶν ἀρίστων δημιουργ-
 γῶν, καὶ ὁ ἄγων ὁ Πυθικὸς καὶ τὸ πλῆθος τῶν ἰστο-
 6 ρουμένων χρησμῶν.

Φασὶ δ' εἶναι τὸ μαντεῖον ἄντρον κοῖλον κατὰ 3
 βάθους οὐ μάλα εὐρύστομον, ἀναφέρεσθαι δ' ἐξ
 αὐτοῦ πνεῦμα ἐνθουσιαστικόν, ὑπερχεῖσθαι δὲ τοῦ
 στομίου τρίποδα ὑψηλόν, ἐφ' ὃν τὴν Πυθίαν ἀναβαί-
 10 νηυσαν δεχομένην τὸ πνεῦμα ἀποθεσπίζειν ἑμμετρά τε
 καὶ ἄμετρα· ἐντείνειν δὲ καὶ ταῦτα εἰς μέτρον ποιητάς
 τινας ὑπουργοῦντας τῷ ἱερῷ. πρώτην δὲ Φημιονήην
 γενέσθαι φασὶ Πυθίαν, κεκλήσθαι δὲ καὶ τὴν προφη-
 15 τιν οὕτω καὶ τὴν πόλιν ἀπὸ τοῦ πυθίσθαι, ἐκτετά-
 σθαι δὲ τὴν πρώτην συλλαβὴν, ὥς ἐπὶ τοῦ ἀθανάτου
 καὶ ἀκαμάτου καὶ διακόνου.

Ἡ μὲν οὖν ἐπὶ τὸ πλεῖον τιμὴ τῷ ἱερῷ τούτῳ διὰ 6
 τὸ χρηστήριον συνέβη δόξαντι ἀφειδεδεστάτῳ τῶν πάν-
 των ὑπάρχει, προσέλαβε δέ τι καὶ ἡ θείσις τοῦ τόπου.
 20 τῆς γὰρ Ἑλλάδος ἐν μέσῳ πῶς ἔσσι τῆς συμπαύσης, τῆς
 τε ἐντὸς Ἰσθμοῦ καὶ τῆς ἐκτός, ἐνομήσθη δὲ καὶ τῆς
 οἰκουμένης, καὶ ἐκάλεσαν τῆς γῆς ὀμφαλόν, προσπλά-
 σαντες καὶ μῦθον ὃν φησι Πίνδαρος, ὅτι συμπέσοιεν
 ἐνταῦθα οἱ ἄετοί οἱ ἀφεθίντες ὑπὸ τοῦ Διός, ὁ μὲν
 25 ἀπὸ τῆς δύσεως ὁ δ' ἀπὸ τῆς ἀνατολῆς· οἱ δὲ κόρακας 0.420

16. ποῖ διακόνου; ἡ μὲν οὖν ἐπίτοια αὕτη τῆς τε τῶν πό-
 λεων κτίσεως καὶ τῆς τῶν κοινῶν ἱερῶν ἐτιμῆσεως. καὶ γὰρ κατὰ
 πόλεις συνέστησαν καὶ κατὰ ἔθνος, πρῶσι μὲν κοινοὶ ὄντες, καὶ
 ὅμα τῆς παρ' ἄλλήλων χρείας χάριν, καὶ εἰς τὰ ἱερὰ τὰ κοινὰ
 ἀπῆλθον διὰ τοὺς αὐτὰς αἰτίας, ἑορτὰς καὶ πανηγύρεις συνε-
 λούσας. φιλικὸν γὰρ πᾶν τὸ κοινοῦ εἶναι, ἀπὸ τῶν ἀποτρύχων
 ἀρξάμενον καὶ ὁμοσπόνδων καὶ ὁμοφροσύνων, ὅσα δὲ πλεῖστον καὶ
 ἐκ κτείνων ἐπαίηται, τοσῶδε μᾶλλον καὶ τὸ ὄφελος ἐνομιζέτο.

φασι. δεικνυται δὲ καὶ ὁμφαλὸς τις ἐν τῷ ναῷ τετα-
μωμένος καὶ ἐπ' αὐτῷ αἱ δύο εἰκόνες τοῦ μύθου.

7 Τοιαύτης δὲ τῆς εὐκαιρίας οὔσης τῆς περὶ τοὺς
Δελφούς, συνηθισάν τε ἑσθίως ἐκείσε, μάλιστα δ' οἱ
ἐγγράθειν, καὶ δὴ καὶ τὸ Ἀμφικτυονικὸν σύστημα ἐκ
τούτων συνετάχθη περὶ τε τῶν κοινῶν βουλευσόμενον
καὶ τοῦ ἱεροῦ τὴν ἐπιμέλειαν ἔξου κοινωτέραν, ἅτε καὶ
χρημάτων ἀποκειμένων πολλῶν καὶ ἀναθημάτων φυ-
λακῆς καὶ ἀγιστείας δεομένων μεγάλης. τὰ πάλαι μὲν
οὖν ἀγνοεῖται, Ἀκρίσιος δὲ τῶν μνημονευομένων 10
πρῶτος διατάξει δοκεῖ τὰ περὶ τοὺς Ἀμφικτυόνας καὶ
πόλεις ἀφορίσαι τὰς μεταχούσας τοῦ συνεδρίου καὶ
ψῆφον ἐκάστη δοῦναι, τῇ μὲν καθ' αὐτὴν τῇ δὲ μετ'
ἑτέρας ἢ μετὰ πλείονων, ἀποδεῖξαι δὲ καὶ τὰς Ἀμφι-
κτυονικὰς δίκας ὅσαι πόλεσι πρὸς πόλεις εἰσὶν· ὅστε- 15
ρον δ' ἄλλαι πλείους διατάξεις γεγόνασιν, ὥς κατε-
λύθη καὶ τοῦτο τὸ σύνταγμα, καθάπερ τὸ τῶν Ἀχαιῶν.
αἱ μὲν οὖν πρῶται δυοκαίδεκα συνελθεῖν λέγονται
πόλεις· ἐκάστη δ' ἐπιμπε πυλαγόραν, ὅς κατ' ἔτος οὐ-
σης τῆς συνόδου ἑαρὸς τε καὶ μετοπώρου· ὅστερον δὲ 20
καὶ πλείους προσῆλθον πόλεις. τὴν δὲ σύνοδον Πυ-
λαίαν ἐκάλουν τὴν μὲν ἐαρινὴν τὴν δὲ μετοπωρινὴν,
ἐπειδὴ ἐν Πύλαις συνήγοντο, ὥς καὶ Θερμοπύλας κα-
λοῦσιν· ἔθουον δὲ τῇ Δήμητρει οἱ πυλαγόροι. τὸ μὲν
οὖν ἐξ ἀρχῆς τοῖς ἐγγυὲς μετὴν * καὶ τούτων καὶ τοῦ 25
μαντείου, ὅστερον δὲ καὶ οἱ πόρρωθεν ἀφικνοῦντο
καὶ ἐχρῶντο τῷ μαντεῖϊ καὶ ἐπιμπον δῶρα καὶ θησαυ-
ροὺς κατεσκεύαζον, καθάπερ Κροῖσος καὶ ὁ πατήρ
Ἀλυάτης καὶ Ἰταλιωτῶν τινες καὶ Σικελοί.

8 Ἐπίφθορος δ' ὢν ὁ πλοῦτος δυσφύλακτος ἐστὶ 30
καὶν ἱερὸς ἤ. νυνὶ γέ τοι κενέστατόν ἐστι τὸ ἐν Δελφοῖς
ἱερὸν χρημάτων γε χάριν, τῶν δ' ἀναθημάτων τὰ μὲν

- ἤρται τὰ δὲ πλείω μένει. πρότερον δὲ πολυχρήματον ἦν τὸ ἱερόν, καθάπαρ Ὅμηρός τε εἰρηκεν „οὐδ' ὅσα „λάϊνος οὐδὸς ἀφήτορος ἐντὸς ἔργει Φοῖβον Ἀπόλ- „λωνος Πυθοὶ ἐνὶ πετρῆσσι“, καὶ οἱ θησαυροὶ δη- 5 λοῦσι καὶ ἡ σύλησις ἡ γενηθεῖσα ὑπὸ τῶν Φωκίων, ἐξ ἧς ὁ Φωκικὸς καὶ ἱερὸς καλούμενος ἐξήφθη πόλεμος. αὕτη μὲν οὖν ἡ σύλησις γεγένηται κατὰ Φίλιππον τὸν Ἀμύντου· προτέραν δ' ἄλλην ὑπονοοῦσιν ἀρχαίαν, ἡ τὸν ὑφ' Ὁμήρου λεγόμενον πλοῦτον ἐξεφόρησεν· οὐδὲ 10 γὰρ ἶχνος αὐτοῦ σωθῆναι πρὸς τοὺς ὕστερον χρόνους ἐν οἷς οἱ περὶ Ὀνόμαρχον καὶ Φάυλλον ἐσύλησαν τὸ ἱερόν, ἀλλὰ τὰ μὲν . . . ἀπενεχθέντα νεώτερα ἐκείνων εἶναι τῶν χρημάτων· ἀποκείσθαι γὰρ ἐν θησαυροῖς, ἀπὸ λαφύρων ἀνατιθέντα, ἐπιγραφῆς σφίζοντα ἐν 15 αἷς καὶ οἱ ἀναθέντες· „Γύγον“ γὰρ καὶ „Κροίσου“ καὶ „Συβαριτῶν“ καὶ „Σπινητῶν τῶν περὶ τὸν Ἀδρίαν“, καὶ οὕτως ἐπὶ τῶν ἄλλων. οὗτ' . . . ἡκαὶ τὰ παλαιὰ χρήματα ἀναμεμῆχθαι· [ὥς] καὶ ἄλλοι τόποι διασημαίνουσιν ὑπὸ τούτων σκευωρηθέντες τῶν ἀνδρῶν. 20 ἐνίοι δὲ τὸν ἀφήτορα δεξάμενοι λέγεσθαι θησαυρόν, ἀφήτορος δ' οὐδὲν κατὰ γῆς θησαυρισμόν, ἐν τῇ καὶ κατορωρύχθαι φασὶ τὸν πλοῦτον ἐκείνον, καὶ τοὺς περὶ τὸν Ὀνόμαρχον ἐπιχειρήσαντας ἀνασκάπτειν νύκτωρ σεισμῶν γενομένων μεγάλων ἔξω τοῦ ναοῦ φυγεῖν καὶ 25 παύσασθαι τῆς ἀνασκαφῆς, ἐμβαλεῖν δὲ καὶ τοῖς ἄλλοις φόβον τῆς τοιαύτης ἐπιχειρήσεως.
- Τῶν δὲ ναῶν τὸν μὲν πτέρεινόν εἰς τοὺς μύθους 9 τακτέον, τὸν δὲ δεύτερον Τροφωνίου καὶ Ἀγαμήδους ἔργον φασί, τὸν δὲ τὸν Ἀμφικτύονες κατασκεύασαν. 30 δείκνυται δ' ἐν τῷ τεμένει τάφος Νεοπτολέμου κατὰ χρησμόν γενόμενος, Μαχαιρίως Διλφοῦ ἀνδρὸς ἀνελόντος αὐτόν, ὥς μὲν ὁ μῦθος, δίκας αἰτοῦντα τὸν

θεῶν τοῦ πατρῷου νόμου, ὡς δὲ τὸ εἶκος, ἐπιθέμενον τῷ ἱερῷ. τοῦ δὲ Μαχαιρέως ἀπόγονον Βράγχον φασὶ τὸν προστατήσαντα τοῦ ἐν Διδύμοις ἱεροῦ.

- 10 Ἀγῶν δὲ ὁ μὲν ἀρχαῖος ἐν Δελφοῖς κισθαρθῶν ἐγενήθη παιᾶνα ἑδόντων εἰς τὸν θεόν· ἔθηκαν δὲ Δελφοί· μετὰ δὲ τὸν Κρισαῖον πόλεμον οἱ Ἀμφικτύονες ἱππικὸν καὶ γυμνικὸν ἐπ' Εὐρυλόχου διέταξαν στεφανύτην καὶ Πύθια ἐκάλεσαν. προσέθεσαν δὲ τοῖς κισθαρθοῖς ἀνλητὰς τε καὶ καθαριστὰς χωρὶς ῥόδης, ἀποδίδοντάς τι μίλος ὃ καλεῖται νόμος Πυθικός. πέντε δ' αὐτοῦ μέρη ἐστίν, ἄγκρουσις ἄμπειρα κατακελευσμός λαμβοὶ καὶ δάκτυλοι σύριγγες. ἐμελοποιήσας μὲν οὖν Τιμοσθένης, ὁ ναύαρχος τοῦ δευτέρου Πτολεμαίου ὁ καὶ τοὺς λιμένας συντάξας ἐν δέκα βίβλοις. βούλεται δὲ τὸν ἀγῶνα τοῦ Ἀπόλλωνος τὸν πρὸς τὸν ἀράκοντα 15 διὰ τοῦ μέλους ὑμνεῖν, ἄγκρουσιν μὲν τὸ προοίμιον θηλῶν, ἄμπειραν δὲ τὴν πρώτην κατάπειραν τοῦ ἀγῶνος, κατακελευσμένον δὲ αὐτὸν τὸν ἀγῶνα, λαμβὸν δὲ καὶ δάκτυλον τὸν ἐπικαιαιτισμὸν τὸν [γινόμενον] ἐπὶ C.422 τῇ νίκῃ μετὰ τοιοῦτων ἑνθιμῶν, ὧν ὁ μὲν ὕμνος ἐστίν 20 οἷκετος ὃ δ' λαμβὸς κακισμοῖς, σύριγγας δὲ τὴν ἐκλείψιν τοῦ θηρίου, μιμουμένων ὥς ἂν καταστρέφοντος ἰσχυάτους τινὰς συριγμοῦς.
- 11 Ἐφορος δ', ὃ τὸ πλεῖστον προσχρώμεθα διὰ τὴν περὶ ταῦτα ἐπιμίλειαν, καθάπερ καὶ Πολύβιος μαρτυρῶν 25 τυγχάνει, ἀνὴρ ἀξιόλογος, δοκεῖ μοι τάναντία ποιεῖν ἰσθ' ὅτε τῇ προαιρέσει καὶ ταῖς ἐξ ἀρχῆς ὑποσχέσειν. ἐπιτιμήσας γοῦν τοῖς φιλομνητοῦσιν ἐν τῇ τῆς ἱστορίας γραφῇ καὶ τὴν ἀλήθειαν ἐκαινέσας προστίθῃσι τῷ περὶ τοῦ μαιτίου τούτου λόγῳ σεμνὴν τινα 30 ὑπόσχισιν, ὡς πανταχοῦ μὲν ἄριστον νομίζει τάληθές,

21. πρὸς κακισμοῖς: ὡς καὶ τὸ λαμβεῖν 22. ἀπὸς ἰσχυάτους: εἰς

- μάλιστα δὲ κατὰ τὴν ὑπόθεσιν ταύτην. ἄτοπον γὰρ εἰ
 περὶ μὲν τῶν ἄλλων τὸν τοιοῦτον αἰετὸν τρόπον διώκο-
 μεν, φησί, περὶ δὲ τοῦ μαντείου λέγοντες, ὃ πάντων
 ἐστὶν ἀφαιδέστατον, τοῖς οὕτως ἀπίστοις καὶ ψευδέσι
 5 χρησόμεθα λόγοις. ταῦτα δ' εἰπὼν ἐπιφέρει παρα-
 χρῆμα, ὅτι ὑπολαμβάνουσι κατασκευάσαι τὸ μαντεῖον
 Ἀπόλλωνα μετὰ Θέμιδος ὀφελῆσαι βουλόμενον τὸ γέ-
 νος ἡμῶν. εἰτα τὴν ὀφέλειαν εἰπὼν ὅτι εἰς ἡμερότητα
 προὔκαλεῖτο καὶ ἐσωφρόνιζε, τοῖς μὲν χρηστηριάζων
 10 καὶ τὰ μὲν προστάττων τὰ δ' ἀπαγορεύων, τοὺς δ' οὐδ'
 ὅλως προσείμενος, ταῦτα διοικεῖν νομίζουσι, φησί, αὐτόν,
 οἱ μὲν αὐτὸν τὸν θεὸν σωματοειδῇ γινόμενον,
 οἱ δ' ἀνθρώποις ἐννοίαν παραδιδόντα τῆς ἑαυτοῦ βου-
 λήσεως.
 15 Ἐποβὰς δὲ περὶ τῶν Δελφῶν οἵτινές εἰσι διαλε- 12
 γόμενος φησὶ τὸ παλαιὸν Παρνασσίους τινὰς αὐτό-
 χθονας καλουμένους οἰκεῖν τὸν Παρνασσόν· καθ' ὃν
 χρόνον Ἀπόλλωνα τὴν γῆν ἐπιόντα ἡμεροῦν τοὺς ἀν-
 θρώπους ἀπὸ τε τῶν ἡμέρων καρπῶν καὶ τῶν βίων, ἐξ
 20 Ἀθηναίων δ' ὁρμηθέντα ἐπὶ Δελφοὺς ταύτην εἶναι τὴν
 ὁδόν, ἣ νῦν Ἀθηναῖοι τὴν Πυθιάδα πέρπουσι· γενό-
 μινον δὲ κατὰ Πανοπέας Τιτυὸν καταλῦσαι ἔχοντα
 τὸν τόπον, βίαιον ἄνδρα καὶ παράνομον· τοὺς δὲ Παρ-
 νασσίους συμβάξαντας αὐτῷ καὶ ἄλλον μηνῦσαι χαλε-
 25 πὸν ἄνδρα Πύθωνα τοῦτονμα, ἐπέκλησιν δὲ Δράκοντα,
 κατατοξεύοντος δ' ἐπικελεύειν ἵε καὶ ἄν, ἀφ' οὗ τὸν
 παιανισμὸν οὕτως ἐξ ἔθους παραδοθῆναι τοῖς μέλ-
 λουσι συμπύπτειν εἰς παράταξιν· ἐμπρησθῆναι δὲ καὶ
 σκηνὴν τότε τοῦ Πύθωνος ὑπὸ τῶν Δελφῶν, καθά-
 30 περ καὶ νῦν ἐστὶ * καὶ αἰετὸν ὑπόμνημα ποιουμένους τῶν
 τότε γενομένων. τί δ' ἂν εἴη μυθωδέστερον ἢ Ἀπόλ-
 λων τοξεύων καὶ κολάζων Τιτυοὺς καὶ Πύθωνας καὶ C. 423

ὁδυνῶν ἐξ Ἀθηνῶν εἰς Δεῖφους καὶ γῆν παῖσαν ἐπιών·
 εἰ δὲ ταῦτα μὴ ὑπελάμβανε μύθους εἶναι, τί ἐχρῆν τὴν
 μυθευομένην θέμιν γυναῖκα καλεῖν, τὸν δὲ μυθεύο-
 μενον δράκοντα ἄνθρωπον; πλὴν εἰ συγγεῖν ἐβούλετο
 τὸν τε τῆς ἱστορίας καὶ τὸν τοῦ μύθου τύπον. παρα- 5
 πλῆσια τοῖτοισ καὶ τὰ περὶ τῶν Αἰτωλῶν εἰρημένα.
 φήσας γὰρ ἀποφθίτους αὐτοὺς ἐκ παντὸς τοῦ χρόνου
 τοτὲ μὲν Αἰολέας φησὶν οὐκῆσαι τοὺς κατέχοντας βαρ-
 βάρους ἐκβαλλόντας, τοτὲ δ' Αἰτωλὸν μετὰ τῶν ἐξ Ἡλι-
 δος Ἐπειῶν ..... τῶν ἐχθρῶν· τοὺτους δ' ὑπ' 10
 Ἀλκμήανος καὶ Διομήδους. ἀλλ' ἐκάνειμι ἐπὶ τοὺς
 Φωκίας.

- 13 Ἐξῆς γὰρ ἐν τῇ παραλίᾳ μετὰ τὴν Ἀντικύραν πο-
 λίχμιόν ἐστιν Ὀπισθομάραθος· εἰτ' ἄκρα Φαρύγιον
 ἔχουσα ὕψομον· εἰθ' ὁ λιμὴν ὕστατος ὁ προσαγορευ- 15
 θείς μυχὸς ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος, ὑπὸ τῷ Ἐλικῶνι
 καὶ τῇ Ἀσκλη καίμενος. οὐδ' αἱ Ἀβαὶ δὲ τὸ μαντεῖον
 ἀκωθεν τῶν τόπων τούτων ἐστίν, οὐδ' ἡ Ἀμβρυσος,
 [οὐδ' ἡ Με]δεῶν ὁμῶνιμος τῇ Βοιωτικῇ. ἐτι δὲ μάλ-
 λου ἐν τῇ μεσογαίᾳ μετὰ Δεῖφους ὥς πρὸς τὴν Ἐω 20
 Δαυλὶς πολίχμιον, ὅπου Τηρεῖα τὸν Θρηῖκά φασι δυ-
 ναστεῖναι· καὶ τὰ περὶ Φιλομήλειαν καὶ Πρόκνην ἐκεῖ
 μυθεύουσι. τοῦτομα δὲ τῷ τόπῳ γεγονέναι ἀπὸ τοῦ
 δάσου· δαυλοὺς γὰρ καλοῦσι τὰ δάση. Ὀμηρος μὲν
 οὖν Δαυλὶδα εἶπεν, οἱ δ' ὕστερον Δαυλίαν. καὶ τὸ 25
 «[οἱ] Κυπάρισσον ἔχον» δέχονται διττῶς, οἱ μὲν ὁμῶ-
 νύμας τῷ φυτεῖ οἱ δὲ παρωνύμας κῶμην ὑπὸ τῇ Ἀν-
 κωρεῖα.

- 14 Πανοπεὺς δ' ὁ νῦν Φανοτεὺς, ὁμορος τοῖς περὶ
 Λεβάρδειαν τόποις, ἡ τοῦ Ἐπειοῦ πατρίς. καὶ τὰ περὶ 30

τὸν Τιτυὸν δὲ ἐνταῦθα μυθεύουσιν. Ὅμηρος δὲ φησιν
ὅτι οἱ Φαίηκες τὸν Ῥαδάμανθυν εἰς Εὐβοίαν „ἤγαγον,
„ὀφόμενον Τιτυὸν γαιήλον υἱόν.“ καὶ Ἐλάριον τι σπή-
λαιον ἀπὸ τῆς Τιτυοῦ μητρὸς Ἐλάρης δεικνύται κατὰ
τὴν νῆσον καὶ ἡρῶον τοῦ Τιτυοῦ καὶ τιμαί τινας. πλη-
σίον δὲ Λεβαθείας καὶ ἡ Τραχίη, ὁμώνυμος τῇ Οἰταίᾳ,
Φωκικῇ πολίχνῃ· οἱ δ' ἐνοικοῦντες Τραχίνιοι λέγονται.

Ἡ δ' Ἀνεμώνια ἀνόμεσται ἀπὸ τοῦ συμβαίνον- 15
τος πάθους· καταγίγει γὰρ εἰς αὐτὴν ὁ καλούμενος
10 Κατοπτήριος χῶρος, κρημνός τις ἀπὸ τοῦ Παρνασσοῦ
διήκων· ὅριον δ' ἦν ὁ τόπος οὗτος Δελφῶν τε καὶ Φω-
κίων, ἥνκα ἀπέστησαν τοὺς Δελφοὺς ἀπὸ τοῦ κοινοῦ
συστήματος τῶν Φωκίων Λακιδαιμόνιοι καὶ ἐπέτρε-
ψαν καθ' αὐτοὺς πολιτεύεσθαι· τινὲς δὲ Ἀνεμώνειαν C.424
15 καλοῦσιν. εἰδ' Ἐμπολις (Ῥα μετὰ ταῦτα ἐκλήθη
ὑπὸ τινων), εἰς ἣν ἐκ Βοιωτίας ἐκπεσὼν ἔφαμεν τοὺς
Ῥαντας· ἔστι δ' ἐν τῇ μεσογαίᾳ μάλιστα καὶ αὕτη,
πλησίον τῶν Παραποταμίων, ἑτέρα οὖσα τῆς ἐν τῷ
Παρνασσῷ Ταρπεΐας, καὶ Ἐλάτεια ἡ μεγίστη πόλις
20 τῶν Φωκίων, ἣν Ὅμηρος μὲν οὐκ οἶδε (νεωτέρα γάρ
ἔστι τῆς ἡλικίας ἐκείνου), ἐπικαιρίως δ' ἴδρυται πρὸς
τὰς ἐκ τῆς Θετταλίας εἰσβολάς· ὅμοιοι δὲ τὴν εὐφυῆς
ταύτην καὶ Δημοσθένους, φράζων τὸν θόρυβον τὸν γε-
νηθέντα Ἀθήνησιν αἰφνιδίως, ἐπειδὴ ἤκτις ἀπαγ-
25 γέλλων ὥς τοὺς πρυτάνεις ὥς Ἐλάτεια κατεῖληπται.

Παραποτάμιοι δ' εἰσὶ κατοικία τις ἐπὶ τῷ Κηφισσῷ 16
Ἰδρυμένη πλησίον Φανοτεῦσι καὶ Χαιρωνεῦσι καὶ Ἐλα-
τεῖα. φησὶ δὲ Θεόπομπος τὸν τόπον τοῦτον διέχειν τῆς
μὲν Χαιρωνείας ὅσον τετραράκοντα σταδίων, διορί-
30 ζειν δὲ τοὺς Ἀμφρυσίας καὶ Πανοκίας καὶ Δαυλείας·
κεῖσθαι δ' ἐπὶ τῆς ἐμβολῆς τῆς ἐκ Βοιωτίας εἰς Φωκίας
ἐν λόφῳ μετρίως ὑψηλῷ, μεταξὺ τοῦ τε Παρνασσοῦ

καὶ τοῦ [Ἀδύλιον δ']ρους πενταστάδιον σχεδόν τι ἀπο-
 λυπόντων ἀν[τ]ὰ μέσον χω[ρί]ον, διαιρεῖν δὲ τὸν Κη-
 φισσὸν στενὴν ἐκατέρωθεν διδόντα πάροδον, τὰς μὲν
 ἀρχὰς ἐκ Λίλαιας ἔχοντα Φωκικῆς πόλεως (καθάπερ
 καὶ Ὀμηρὸς φησιν „οἱ τε Λίλαιαν ἔχον πηγῆς ἐκ Κη- 5
 „φισσοιο“), εἰς δὲ τὴν Κωπαῖδα λίμνην ἐκδιδόντα· τὸ
 δὲ Ἀδύλιον παρατείνειν ἐφ' ἑξήκοντα σταδίους μέχρι
 τοῦ * Ὑφανταίου, ἐφ' ᾧ κείται ὁ Ὀρχομενός. καὶ Ἡσίο-
 δος δ' ἐπὶ πλεον περὶ τοῦ ποταμοῦ λέγει καὶ τῆς ῥύ-
 σιως, ὡς δι' ὅλης ῥέει τῆς Φωκίδος σχολιῶς καὶ δρα- 10
 κοντοειδῶς „παρὲκ Πανοπῆα διὰ Γλήχωνά τ' ἔρρυνῃν
 „καὶ τε δι' Ὀρχομενοῦ ἐλλυγμένους εἰσι δράκων ὥς.“
 τὰ δὲ στενὰ τὰ περὶ τοὺς Παραποταμίους ἢ τὴν Παρα-
 ποταμίαν (λέγεται γὰρ ἀμφοτέρως) περιμάχχεται ὑπερ-
 ξεν ἐν τ[ῇ] Φωκιᾷ πολέ[μ]ω, μίαν ἔχόντων ταύτην ἐμ- 15
 βαλὴν [εἰς τὴν Φωκίδα]· ἔστι δὲ Κηφισσὸς ὃ τε Φωκι-
 κός καὶ ὁ Ἀθήνησι καὶ ὁ ἐν Σαλαμῇ, τέταρτος δὲ καὶ
 πέμπτος ὁ ἐν Σικυνῶνι καὶ ὁ ἐν Σκύρῳ, ἐν Ἀπολλωνίᾳ
 δὲ τῇ πρὸς Ἐπιδάμνῳ πηγὴ ἔστι κατὰ τὸ γυμνάσιον,
 ἣν καλοῦσι Κηφισσόν.

20

- 17 Λαφνοὺς δὲ νῦν μὲν κατέσκαπται· ἦν δὲ ποτε
 τῆς Φωκίδος πόλις ἀπτομένη τῆς Εὐβοικῆς θαλάττης,
 διαιρούσα τοὺς Ἐπικνημιδῆους Λοκροὺς, τοὺς μὲν ἐπὶ
 τὸ πρὸς Βοιω[τίαν] μέρος τοὺς δὲ πρὸς] Φωκίδα τὴν
 C.425 ἀπὸ θαλάττης καθήκ[ουσιν] τότε ἐπὶ θαλάτταν]. τε- 25
 κμήριον δὲ τὸ ἐν αὐτῷ Σχεδίου, ὃ φασιν εἶναι τάφον
 Σχεδίου. [εἰρη]ται δὲ ὁ Λαφνοὺς ἐφ' ἑκάτερα τὴν Λο-
 κρίδα [σχίσαι, ὥσ]τε] μηδαμοῦ ἄπικεσθαι ἀλλήλων τοὺς
 τ' Ἐπικνημι[δῆους καὶ το]ὺς Ὀποντιόους· ὕστερον δὲ

18. real Σκύρῳ; ἕτερος δὲ ὁ ἐν Ἄργει τὰς πηγὰς ἔχων ἐκ Λοκ-
 κίου

προσφάσθη τοῖς Ὀπουντίοις ὁ τόπος. περὶ μὲν δὴ
τῆς Φωκίδος ἀπόχρη.

Ἐφεξῆς δ' ἐστὶν ἡ Λοκρίς, ὥστε περὶ ταύτης λε- Α
κτίον. διήρηται δὲ διχα· τὸ μὲν γὰρ αὐτῆς ἐστὶν οἱ
6 πρὸς Εὐβοίαν Λοκροί, [οὓς ἐλέ]γομεν σχίζεσθαι ποτε
ἐφ' ἐκάτερα τοῦ Λαφνουῦντος· ἐπεκαλοῦντο δ' οἱ μὲν
Ὀπουντίοι ἀπὸ τῆς μητροπόλεως, οἱ δ' Ἐπικνημίδιοι
ἀπὸ ὕψους τινὸς Κνημίδος· τὸ δὲ λοιπὸν οἱ ἐσπείριοι
εἰσι Λοκροί, οἱ δ' αὐτοὶ καὶ Ὀζόλαι καλοῦνται. χωρί-
10 ζει δ' αὐτοὺς ἀπὸ τῶν Ὀπουντίων καὶ τῶν Ἐπικνημι-
δίων ὅ τε Παρνασσὸς μεταξὺ ἰδρυμένος καὶ ἡ τῶν Δω-
ριῶν τετράπολις. ἀρκτίον δ' ἀπὸ τῶν Ὀπουντίων.

Ἐφεξῆς τοίνυν ταῖς Ἀλαῖς, εἰς αἷς κατέληγεν ἡ Γ
Βοιωτικὴ παραλία ἢ πρὸς Εὐβοίᾳ, τὸν Ὀπουντίον
15 κόλπον κεῖσθαι συμβαίνει. ὁ δ' Ὀποὺς ἐστὶ μητρόπο-
λις, καθάπερ καὶ τὸ ἐπίγραμμα δηλοῖ τὸ ἐπὶ τῇ πρώτῃ
τῶν πέντε σιγηλῶν τῶν περὶ Θερμοπύλας ἐπιγεγραμ-
μένον πρὸς τῷ πολυανδρίῳ „τούσδε ποθεῖ φθιμένους
„ὑπὲρ Ἑλλάδος ἀντίᾳ Μήδων, μητρόπολις Λοκρῶν εὐ-
20 „θυνόμων Ὀκρίεις.“ ἀπέχει δὲ τῆς θαλάττης περὶ πεν-
τεκαίδεκα σταδίων, τοῦ δ' ἐπινείου καὶ ἐξήκοντα. Κῦ-
νός δ' ἐστὶ τὸ ἐπίνειον, ἅκρα τερματίζουσα τὸν Ὀπουν-
τίον κόλπον σταδίων ὄντα περὶ τετραράκοντα· μεταξὺ
δὲ Ὀποῦντος καὶ Κύνου πεδίον εὐδαίμον· κείται δὲ
25 κατὰ Αἰδηφὸν τῆς Εὐβοίας, ὅπου τὰ θερμὰ τὰ Ἡρα-
κλέους, πορθμῷ διειργόμενος σταδίων ἐξήκοντα καὶ
ἐκατόν. ἐν δὲ τῷ Κύνῳ Δευκαλίωνα φασιν οἰκῆσαι.
καὶ τῆς Πύρρας αὐτόθι δείκνυσθαι σῆμα, τοῦ δὲ Δευ-
καλίωνος Ἀθήνησι. διέχει δὲ τῆς Κνημίδος ὁ Κύνος
30 ὅσον πεντήκοντα σταδίων. καὶ ἡ Ἀταλάντη δὲ νῆσος
κατὰ Ὀποῦντα ἰδρυται, ὁμώνυμος τῇ πρὸ τῆς Ἀττι-
κῆς. λέγεσθαι δ' Ὀπουντίους τινὰς καὶ ἐν τῇ Ἠλείᾳ

φασίν, ὧν οὐκ ἄξιον μεμνήσθαι, πλὴν ὅτι συγγένειαν αὐτῶν ἐξαντινέουσιν τοῖς Ὀπουντίοις ὑπάρχουσιν. ὅτι δ' ἐξ Ὀπουντος ἦν ὁ Πάτροκλος λέγει Ὅμηρος, καὶ δίδωσι φόνον ἀκούσιον πράξας ἐφυγεν εἰς Πηλεΐα, ὃ δὲ πατὴρ Μενoitios ἔμεινεν ἐν τῇ πατρίδι· ἐκείσε γάρ ο φησὶν ὁ Ἀχιλλεὺς ὑποσχίσθαι τῷ Μενoitίῳ κατάξειν τὸν Πάτροκλον ἐκ τῆς στρατείας ἐπανελθόντα. οὐ μὲν ἐβασίλευε γε ἐκεῖνος τῶν Ὀπουντίων, ἀλλ' Αἴας ὁ Λοκρὸς, πατρίδος ὧν, ὡς φασί, Ναρύκου. Αἰάνην δ' ὀνομάζουσι τὸν ἀναιρεθέντα ὑπὸ τοῦ Πατρόκλου, 10 ἀπ' οὗ καὶ τέμενος Αἰάνειον δεικνύται καὶ κρήνη τις Αἰανίς.

C. 426
3 Ἐξῆς μετὰ τὸν Κύβην Ἀλόπη ἐστὶ καὶ ὁ Λαφναῦς, ὃν ἔφαμεν κατεσπάσθαι· λιμὴν δ' ἐστὶν αὐτόθι διέχων Κύβου περὶ ἐνενήκοντα σταδίους, Ἐλατείας δὲ πεζεύ- 15 οντι εἰς τὴν μεσόγαιαν ἑκατὸν εἰκοσιν. ἤδη δ' ἐστὶ ταῦτα τοῦ Μαλιακοῦ κόλπου· μετὰ γὰρ τὸν Ὀπουντιον συνεχῆς ἐστὶν οὗτος.

4 Μετὰ δὲ Λαφναῖντια Κνημιδὲς χωρίον ἐρυμνὸν ὅσον σταδίους εἰκοσι πλεύσαντι· καθ' ὃ τὸ Κήναιον 20 ἐκ τῆς Εὐβοίας ἀντίκειται ἄκρα βλέπουσα πρὸς ἱσπεραν καὶ τὸν Μαλιὰ κόλπον, κορθμῷ διεγρομένη σχεδὸν εἰκοσασταδίῳ. ταῦτα δ' ἤδη τῶν Ἐπικνημιδίων ἐστὶ Λοκρῶν. ἐνταῦθα καὶ αἱ Λιχάδες καλούμεναι τρεῖς νῆσοι πρόκεινται ἀπὸ Αἴχα τοῦνομα ἔχουσαι. 25 καὶ ἄλλαι δ' εἰσὶν ἐν τῷ λιχθέντι παράλῳ, ὥς ἑκόντες παραλείπομεν. μετὰ δὲ εἰκοσι σταδίους ἀπὸ Κνημιδίων λιμὴν, ὑπὲρ οὗ κεῖται τὸ Θρόνιον ἐν σταδίοις τοῖς ἰσοῖς κατὰ τὴν μεσόγαιαν. εἰδ' ὁ Βοάγριος ποταμὸς ἐκδίδωσιν ὁ παραρρεῖν τὸ Θρόνιον, Μάνην δ' ἐπονομά- 30 ζουσιν αὐτόν· ἐστὶ δὲ χειμάρρους ὥστ' ἀβρόχοις ἐμβαίνειν τοῖς ποσίν, ἄλλοτε δὲ καὶ δίπλιθρον ἴσχειν

πλάτος. μετὰ δὲ ταῦτα Σκάφρεια σταδίοις ὑπερκει-
μένη τῆς θαλάττης δέκα, διέχουσα δὲ τοῦ Θρονίου τρι-
άκοντα, ἐλάττωσι δὲ μικρῶ ..... ἔπειτα Νικάϊά ἐστι
καὶ αἱ Θερμοπύλαι.

5 Τῶν δὲ λοιπῶν πόλεων τῶν μὲν ἄλλων οὐκ ἄξιον
μνησθαι· ὧν δ' Ὀμηρὸς μένηται Καλλίαιος μὲν
οὐκέτι οἰκεῖται, [εὐήροτον δὲ νῦν ἐστὶ πεδίον· κα-
λουῦσι δ' οὕτως ἀπὸ τοῦ [συμβεβηκότος· καὶ Βῆσσα
δ'] οὐκ ἐστὶ, δρυμῶδης τις τόπος· οὐδ' [αἱ Ἀνγικαί,
10 τὴν δὲ χώραν] ἔχουσι Σκαρφίαις· ταύτην μὲν οὖν τὴν
Βῆσσαν ἐν τοῖς δυοῖ γραπτέον σίγμα (ἀπὸ γὰρ
τοῦ δρυμῶδους ὠνόμασται ὁμωνύμως, ὥσπερ καὶ
Νάπη ἐν τῷ Μηθύμνης πεδίῳ, ἣν Ἑλλάνικος ἀγνο-
ῶν ..... Λάπην ὀνομάζει), τὴν δ' ἐν τῇ Ἀττικῇ δῆ-
15 μον, ἀφ' οὗ Βησαιεῖς οἱ δημόται λέγονται, ἐν τῷ ἐνὶ
σίγμα.

Ἡ δὲ Τάρφῃ κεῖται ἐφ' ὕψους, διέχουσα [Θρονίου] 6
σταδίοις εἰκοσι, χώραν δ' εὐκαρπὸν τε καὶ εὐδενδρον
ἔχει· ἥδη γὰρ καὶ αὕτη ἀπὸ τοῦ δάσους ὠνόμασται. κα-
20 λείπει δὲ νῦν Φαρύγαι· ἴδονται δ' αὐτάθι Ἥρας Φα-
ρυγίας ἱερὸν ἀπὸ τῆς ἐν Φαρύγαις τῆς Ἀργείας· καὶ
δὴ καὶ ἀποικοὶ φασὶν εἶναι Ἀργείων.

Τῶν γε μὴν ἐσπερίων Λοκρῶν Ὀμηρὸς οὐ μένη- 7
ται, ἣ οὐ ῥητῶς γε, ἀλλὰ μόνον τῷ δοκεῖν ἀντιδια-
25 στέλλεσθαι τούτοις ἐκείνους περὶ ὧν εἰρήκαμεν „Λο-
κρῶν, οἳ ναίουσι πέρην ἱερῆς Εὐβοίης,“ ὥς καὶ ἐτέ-
ρων ὄντων. ἀλλ' οὐδ' ὑπὸ τῶν ἄλλων τεθρύληνται
πολλῶν· πόλεις δ' ἔσχον Ἀμφισσῶν τε καὶ Ναύπα-
κτον, ὧν ἡ Ναύπακτος συμμένει τοῦ Ἀντιφρόιου πλη-
30 σίον, ὠνόμασται δ' ἀπὸ τῆς ναυπηγίας τῆς ἐκεῖ γενο-
μένης, εἰτε τῶν Ἡρακλειδῶν ἐκεῖ ναυπηγησαμένων C.427
τὸν σιόλον, εἰθ' (ὥς φησιν Ἐφορος) Λοκρῶν ἐτι πρό-

τερον παρασκευασάντων· ἔστι δὲ νῦν Αἰτωλῶν Φιλίππου προσκρέναντος.

- 8 Αὐτοῦ δὲ καὶ ἡ Καλκίς, ἧς μένεται καὶ ὁ ποιητὴς ἐν τῷ Αἰτωλικῷ καταλόγῳ, ὑποκάτω Καλυδῶνος· αὐτοῦ δὲ καὶ ὁ Ταφμισσὸς λόφος, ἐν ᾧ τὸ τοῦ Νέσσου 5 μῆμα καὶ τῶν ἄλλων Κενταύρων, ὧν ἀπὸ τῆς σηπεδόνος φασὶ τὸ ὑπὸ τῇ ῥίζῃ τοῦ λόφου προχέμενον δυσώδες καὶ θρόμβους ἔχον ὕδωρ ῥεῖν· διὰ δὲ τοῦτο καὶ Ὀξόλας καλεῖσθαι τὸ ἔθνος. καὶ ἡ Μολύκρεια δ' ἔστι κατὰ τὸ Ἀντίρριον, Αἰτωλικὸν πολίχνην. ἡ δ' Ἀμ- 10 φισσα ἐπὶ τοῖς ἄκροις ἔθρυσται τοῦ Κρισαίου πεδίου, κατίσπασαν δ' αὐτὴν οἱ Ἀμφικτύονες, καθάπερ εἰρήκαμεν· [καὶ Οἰάνθου]α δὲ καὶ Εὐπάλιον Λοκρῶν εἰσέν. ὁ δὲ πᾶς παράπλους ὁ Λοκρικὸς μικρὸν ὑπερβάλλει τῶν διακοσίων σταδίων. 15

- 9 Ἀλόπην δὲ καὶ ἑνταῦθα καὶ ἐν τοῖς Ἐπικνημιδίοις ὀνομάζουσι καὶ ἐν τῇ Φθιώτιδι· οὗτοι μὲν οὖν ἄποικοι τῶν Ἐπικνημιδίων εἰσίν, οἱ δ' Ἐπιξεφύριοι τούτων.

- 10 Τοῖς δὲ Λοκροῖς τοῖς μὲν ἑσπερίοις συνεχεῖς εἰσιν Αἰτωλοί, τοῖς δ' Ἐπικνημιδίοις Αἰτωᾶνες συνεχεῖς οἱ 20 τὴν Οἰτὴν ἔχοντες, καὶ μέσοι Δωριεῖς. οὗτοι μὲν οὖν εἰσιν οἱ τὴν τετράπολιν οἰκήσαντες, ἣν φασιν εἶναι μητρόπολιν τῶν ἀπάντων Δωριέων, πόλεις δ' ἔχον Ἐρινεὸν Βοῖον Πίνδον Κυτάνιον· ὑπέρκειται δ' ἡ Πίνδος τοῦ Ἐρινεοῦ, παραρρεῖ δ' αὐτὴν ὁμώνυμος ποτα- 25 μὸς ἐμβάλλων εἰς τὸν Κηφιστὴν οὐ πολὺ τῆς Αἰλαίας ἄπωθεν· τινας δ' Ἀκύφαντα λέγουσι τὴν Πίνδον. τούτων ὁ βασιλεὺς Αἰγίμιος ἐκπισὼν τῆς ἀρχῆς κατήχθη πάλιν, ὥς ἱστοροῦσιν, ὑφ' Ἡρακλέους· ἀπεμνημόνευσαν οὖν αὐτῷ τὴν χάριν τελευτήσαντι περὶ τὴν Οἰτὴν· 30 ὅλλον γὰρ εἰσεποιήσατο τὸν πρεσβύτατον τῶν ἐκείνου παίδων, καὶ διεδίδετο ἐκεῖνος τὴν ἀρχὴν καὶ οἱ ἀπό-

γονοι. ἐνταῦθεν ὁρμηθεῖσι τοῖς Ἡρακλείδαις ὑπῆρξεν ἢ εἰς Πελοπόννησον κάθοδος.

Τίως μὲν οὖν ᾗσαν ἐν ἀξιώματι αἱ πόλεις, καίπερ 11 οὔσαι μικραὶ καὶ λυπρόχωροι, ἐπειτ' ὀλιγωρήθησαν· 5 ἐν δὲ τῷ Φωκικῷ πολέμῳ καὶ τῇ Μακεδόνων ἐπικρατεῖα καὶ Αἰτωλῶν καὶ Ἀθαμάνων θαυμαστὸν εἰ καὶ ἔχνος αὐτῶν εἰς Ῥωμαίους ἦλθε. τὰ δ' αὐτὰ πεπόνθασι καὶ Αἰνιᾶνες· καὶ γὰρ τούτους ἐξέφθειραν Αἰτωλοὶ τε καὶ Ἀθαμᾶνες, Αἰτωλοὶ μὲν μετὰ Ἀκαρνανῶν πολε- 10 μούντες καὶ μέγα δυνάμειοι, Ἀθαμᾶνες δ' ὕστατοι τῶν Ἑπαιρωτῶν εἰς ἀξίωμα προαχθέντες, ἤδη τῶν ἄλλων ἀπειρηκότων, καὶ μετ' Ἀμυνάνδρου τοῦ βασιλέως δύναιμι κατασκευασάμενοι. οὗτοι δὲ τὴν Οἰτην 12 διακατεῖχον.

15 Τὸ δ' ὄρος διατείνει ἀπὸ Θερμοπυλῶν καὶ τῆς 12 ἀνατολῆς μέχρι πρὸς τὸν κόλπον τὸν Ἀμβρακικὸν καὶ τὴν ἐσπέραν· τρόπον δέ τινα καὶ πρὸς ὀρθὰς τέμνει τὴν ἀπὸ τοῦ Παρνασσοῦ μέχρι Πίνδου καὶ τῶν ὑπερ- 20 κειμένων βαρβάρων ὀρεινὴν τὸ ὄρος τοῦτο. τούτου δὲ τὸ μὲν πρὸς Θερμοπύλας νενευκὸς μέρος Οἰτη καλεῖται σταδίων διακοσίων τὸ μῆκος, τραχὺ καὶ ὑψηλόν, ὑψηλότατον δὲ κατὰ τὰς Θερμοπύλας· κορυφοῦται γὰρ ἐνταῦθα καὶ τελευτᾷ πρὸς ὄξεις καὶ ἀποτόμους μέχρι 25 τῆς θαλάττης κρημνούς, ὀλίγην δ' ἀπολείπει πάροδον τοῖς ἀπὸ τῆς παραλίας ἐμβάλλουσιν εἰς τοὺς Λοκροὺς ἐκ τῆς Θετταλίας.

Τὴν μὲν οὖν πάροδον Πύλας καλοῦσι καὶ στενὰ 13 καὶ Θερμοπύλας· ἔστι γὰρ καὶ θερμὰ πλησίον ὕδατα τιμαίμενα ὡς Ἡρακλίους ἱερά· τὸ δ' ὑπερκειμένον 30 ὄρος Καλλίδρομον· τινὲς δὲ καὶ τὸ λοιπὸν τὸ δι' Αἰτωλίας καὶ τῆς Ἀκαρνανίας διήκον μέχρι τοῦ Ἀμβρακικοῦ κόλπου Καλλίδρομον προσαγορεύουσι. πρὸς δὲ

ταῖς Θερμοπύλαις ἐστὶ προύρια ἐντὸς τῶν στενῶν, Νίκαια μὲν ἐπὶ θάλατταν Λοκρῶν, Τειχιούς δὲ καὶ Ἡράκλεια ὑπὲρ αὐτῆς, ἣ Τραχίην καλουμένην πρότερον, Λακιδαιμονίῳν κτίσμα· διέχει δὲ τῆς ἀρχαίας Τραχίνος περὶ ἑξ σταδίους ἣ Ἡράκλεια· ἐξῆς δὲ ἡ Ῥοδουντία, χωρίον ἐρυμνόν.

- 14 Ποιεῖ δὲ δυσείσοβα τὰ χωρία ταῦτα ἢ τε τραχύτης καὶ τὸ πλῆθος τῶν ὑδάτων φάραγγας ποιούντων, ἃς διέξεισι. πρὸς γὰρ τῷ Σπερχεῖ τῷ παραρρέοντι τὴν Ἀντικύραν καὶ ὁ Δύρας ἐστίν, ὃν φασὶν ἐπιχειρη- 10
σαι τὴν Ἡρακλίουσιν σβέσαι πυράν· καὶ ἄλλος Μήλας διέχων Τραχίνος εἰς πάντε σταδίους. πρὸς δὲ μεσημβρίαν τῆς Τραχίνος φησὶν Ἡρόδοτος εἶναι βαθεῖαν διασφάρα, δι' ἧς Ἀσωπός, ὁμώνυμος τοῖς εἰρημένοις Ἀσωποῖς, εἰς τὴν θάλατταν ἐκπίπτει τὴν ἐκτὸς Πυλῶν, 15
παραλαβὼν καὶ τὸν Φοίνικα ἐκ τῆς μεσημβρίας συμβάλλοντα αὐτῷ, ὁμώνυμον τῷ ἥρῳι, οὗ καὶ τάφος κλησίον δαίκενται· στάδιοι δ' εἰσὶν ἐπὶ Θερμοπύλας ἀπὸ τοῦ Ἀσωποῦ πεντεκαίδεκα.

- 15 Τότε μὲν οὖν ἦν ἐνδοξότατα τὰ χωρία ταῦτα, 20
ἦνίκα τῶν κλειθρῶν ἐκυρίευσεν τῶν περὶ τὰ στενά, καὶ τοῖς ἔξω τῶν στενῶν πρὸς τοὺς ἐντὸς ἦσαν ἀγῶνες πρωτείων· καθάπερ καὶ πέδας ἐκάλει Φίλιππος τῆς Ἑλλάδος τὴν Χαλκίδα καὶ τὴν Κόρινθον, πρὸς τὰς ἐκ τῆς Μακεδονίας ἀφορμὰς βλέπων· ἐπιδέσμονες δ' οἱ 25
ὑστερον προσηγόρευον ταύτας τε καὶ ἐκ τὴν Δημητριάδα· καὶ γὰρ αὕτη παρόδων ἦν κυρία τῶν περὶ τὰ
C.429 Τέμπη, τό τε Πήλιον ἔχουσα καὶ τὴν Ὀσσαν. ὑστερον δὲ πάντων ὑπὸ μίαν ἐξουσίαν ὑπηγμένων, ἅπαντ' ἀτελεύεται πᾶσι καὶ ἀνέργει. 30

- 16 Περὶ δὲ τὰ στενά ταῦτα οἱ περὶ Λεωνίδα μετὰ ὀλίγων τῶν ὁμόρων τοῖς τόποις ἀντέσχον πρὸς τὰς το-

σαύτας τῶν Περσῶν δυνάμεις, μέχρι περιελθόντες δι' ἀτραπῶν τὰ ὄρη κατέκοψαν αὐτοὺς οἱ βάρβαροι. καὶ νῦν τὸ πολυάνδριον ἐκείνων ἐστὶ καὶ στήλαι καὶ ἡ θρυλουμένη ἐπιγραφὴ τῇ Λακεδαιμονίων στήλῃ οὕτως ἔχουσα „ὦ ξέν' ἀπάγγειλον Λακεδαιμονίοις ὅτι „εἴδε κείμεθα τοῖς κείνων πειθόμενοι νομίμοις.“

Ἔστι δὲ καὶ λιμὴν μέγας αὐτόθι καὶ Διήμητρος ἱε- 17
ρόν, ἐν ᾧ κατὰ πᾶσαν Πυλαίαν θυσίαν ἐτίλουν οἱ Ἀμφικτύονες. ἐκ δὲ τοῦ λιμένος εἰς Ἡράκλειαν τὴν 10
Τραχίνα περὶ ἑπτὰ στάδιοι τεταράκοντα, πλοῦς δ' ἐπὶ τὸ Κήναιον ἑβδομήκοντα. ἔξω δὲ Πυλῶν εὐθύς ὁ Σπαρχειὸς ἐκδίδωσιν. ἐπὶ δὲ Πύλας ἀπὸ Εὐρύπου στάδιοι πεντακόσιοι τριάκοντα. καὶ ἡ μὲν Λοκρὶς τέλος ἔχει. τὰ δ' ἔξω Θετταλῶν ἐστὶ τὰ πρὸς Ἴω καὶ τὸν Μαλιακὸν 15
κόλπον, τὰ δὲ πρὸς δύσιν Αἰτωλῶν καὶ Ἀναρνάνων, Ἀθαμᾶνες δὲ καὶ αὐτοὶ ἐκλειοίπασιν.

Μίσιστον δὲ καὶ παλαιότατον τῶν Θετταλῶν σύ- 18
στημα, ὣν τὰ μὲν Ὀμηρος εἰρηκε τὰ δ' ἄλλοι πλείους. Αἰτωλοὺς δ' Ὀμηρος μὲν ἀεὶ ἐνὶ ὀνόματι λέγει, πόλεις 20
οὐκ ἔθνη τάττειν ὑπ' αὐτοῖς, πλὴν εἰ τοὺς Κουρήτας, οὓς ἐν μέρει τακτεῖν Αἰτωλικῶν. ἀπὸ Θετταλῶν δ' ἀρκτέον, τὰ μὲν σφόδρα παλαιὰ καὶ μυθώδη καὶ οὐχ ὁμολογούμενα τὰ πολλὰ ἔωντες, καθάπερ καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις ἐποιήσαμεν, τὰ δὲ φαινόμενα ἡμῖν καίρια λέ- 25
γοντες.

Ἔστι δ' αὐτῆς πρὸς θαλάττῃ μὲν ἡ ἀπὸ Θερμοπυ- 26
λῶν μέχρι τῆς ἐκβολῆς τοῦ Πηνειοῦ καὶ τῶν ἄκρων τοῦ Πηλίου παραλία βλέπουσα πρὸς Ἴω καὶ πρὸς τὰ ἄκρα τῆς Εὐβοίας τὰ βόρεια. ἔχουσι δὲ τὰ μὲν πρὸς Εὐ- 30
βοίᾳ καὶ Θερμοπύλαις Μαλιεῖς καὶ οἱ Φθιώται Ἀχαιοί, τὰ δὲ πρὸς τῇ Πηλῷ Μάγνητες. αὕτη μὲν οὖν ἡ πλεον- ρὰ τῆς Θετταλίας ἐρὼς λεγέσθω καὶ παραλία. ἐκατέρω-

θεν δ' ἀπὸ μὲν Πηλίου καὶ Πηνειοῦ πρὸς τὴν μεσό-
 γαιαν Μακεδόνες παρῴκεινται μέχρι Παιονίας καὶ τῶν
 Ἑπειρωτικῶν ἔθνων, ἀπὸ δὲ τῶν Θερμοπυλῶν τὰ πα-
 ράλληλα τοῖς Μακεδόσιν ὄρη τὰ Οἰταία καὶ Αἰτωλικά,
 τοῖς Δωριεῦσι καὶ τῷ Παρνασσῷ συνάπτοντα. καλεῖ- 5
 σθαι δὲ τὸ μὲν πρὸς τοῖς Μακεδόσι πλευρὸν ἀρκτικόν,
 τὸ δ' ἕτερον νότιον. λοιπὸν δ' ἐστὶ τὸ ἐσπέριον, ὃ πε-
 ρικλείουσιν Αἰτωλοὶ καὶ Ἀκαρῶνες καὶ Ἀμφίλοχοι
 C. 430 καὶ τῶν Ἑπειρωτῶν Ἀθαμᾶνες καὶ Μολοττοὶ καὶ ἡ
 τῶν Αἰθίων ποτὲ λεγομένη γῆ καὶ ἀπλῶς ἡ περὶ Πίν- 10
 δον . . . . . πλὴν τοῦ Πηλίου καὶ τῆς Ὀσσης. ταῦτ' ἐξήρ-
 ται μὲν ἱκανῶς, οὐ μὴν γε πολλὴν περιλαμβάνει κύκλω
 χώραν, ἀλλ' εἰς τὰ πεδία τελευτᾷ.

2 Ταῦτα δ' ἐστὶ τὰ μέσα τῆς Θετταλίας, εὐδαιμονο-
 στάτη χώρα πλὴν ὅση ποταμόκλυστός ἐστιν. ὁ γὰρ 15
 Πηνειὸς διὰ μέσης ῥέων καὶ πολλοὺς δεχόμενος ποτα-
 μοὺς ὑπερχεῖται πολλὰς· τὸ δὲ παλαιὸν καὶ ἐλιμνύ-
 ζετο, ὥς λόγος, τὸ πεδίον ἐκ τε τῶν ἄλλων μερῶν ὕδασι
 περιεργόμενον καὶ τῆς παραλίας μετεωρότερα τῶν πε-
 δίων ἐχούσης τὰ χωρία. ὑπὸ δὲ σεισμῶν ῥήγματος γε- 20
 νομένου (κατὰ) τὰ νῦν καλούμενα Τέμπε καὶ τὴν Ὀσ-
 σαν ἀποσχίσαντος ἀπὸ τοῦ Ὀλύμπου, διεξέπεισε ταύτη
 πρὸς θάλατταν ὁ Πηνειὸς καὶ ἀνέφυξε τὴν χώραν ταύ-
 την. ὑπολείπεται δ' ὅπως ἢ τε Νεσσωνὶς λίμνη μεγάλη
 καὶ ἡ Βοιβηὶς ἐλάττω ἐκείνης καὶ πλησιεστέρα τῇ πα- 25
 ραλίᾳ.

3 Τοιαύτη δ' οὕσα εἰς τέτταρα μέρη διήρητο· ἐκα-
 λεῖτο δὲ τὸ μὲν Φθιώτις τὸ δὲ Ἑσθιαϊώτις τὸ δὲ Θεττα-
 λιώτις τὸ δὲ Πελασγιώτις. ἔχει δ' ἡ μὲν Φθιώτις τὰ
 νότια τὰ παρὰ τὴν Οἴτην ἀπὸ τοῦ Μαλιακοῦ κόλπου 30
 καὶ Πυλαϊκοῦ μέχρι τῆς Δολοπίας καὶ τῆς Πίνδου δια-
 τείνοντα, πλατυνόμενα δὲ μέχρι Φαρσάλου καὶ τῶν

παδίων τῶν Θετταλικῶν· ἡ δ' Ἑστιαιωτὶς τὰ ἐσπέρια
καὶ τὰ μεταξὺ Πίνδου καὶ τῆς ἄνω Μακεδονίας· τὰ δὲ
λοιπὰ οἱ τε ὑπὸ τῇ Ἑστιαιωτίδι νεμόμενοι τὰ πεδία,
καλούμενοι δὲ Πελασγίται, συνάπτοντες ἤδη τοῖς
6 κατὰ Μακεδόσι, καὶ οἱ ἐφ' ἑξῆς τὰ μέχρι Μαγνητικῆς
παραλίας ἐκπληροῦντες χωρὶκ. κἀνταῦθα δ' ἐνδόξων
ὀνομάτων ἔσται ἀρίθμησις καὶ ἄλλως (καὶ) διὰ τὴν
Ὀρήφου ποίησιν· τῶν δὲ πόλεων ὀλίγαι σώζονται τὸ
πάτριον ἄξιωμα, μάλιστα δὲ Αἰρίσα.

10 Ὁ δὲ ποιητὴς εἰς δέκα μέρη καὶ δυναστείας διελὼν 4
τὴν σύμπασαν γῆν ἣν νῦν Θετταλίαν προσαγορεύομεν,
προσλαβὼν τινα καὶ τῆς Οἰταίας καὶ τῆς Λοκρικῆς, ὥς
δ' αὐτὸς καὶ τῆς ὑπὸ Μακεδόσιν νῦν τεταγμένης, ὑπο-
γράφει τι κοινὸν καὶ πάσῃ χώρῃ συμβαῖνον, τὸ μετα-
15 βάλλεσθαι καὶ τὰ ὅλα καὶ τὰ καθ' ἕκαστα παρὰ τὰς
τῶν ἐπικρατούντων δυνάμεις.

Πρώτους δὲ καταλέγει τοὺς ὑπ' Ἀχιλλεὺς τοὺς τὸ 5
νότιον πλευρὸν κατέχοντας καὶ παρακειμένους τῇ τε
Οἰτῃ καὶ τοῖς Ἐπικνημιδίοις Λοκροῖς „ὅσοι τὸ Πελασ-
20 „γικὸν Ἄργος ἔναιον,“ „οἱ τ' Ἄλον οἱ τ' Ἀλόπην οἱ τε
„Τρηχίν' ἐνέμοντο,“ „οἱ τ' εἶχον Φθίῃν ἡδ' Ἑλλάδα
„καλλιγύναικα,“ „Μυρμιδόνες δὲ καλεῦντο καὶ Ἕλλη-
„νες καὶ Ἀχαιοί.“ συζεύγνυσι δὲ τούτοις καὶ τοὺς ὑπὸ C. 431
τῷ Φοίνικι καὶ κοινὸν ἀμφοῖν ποιεῖ τὸν στόλον. ὁ μὲν
25 οὖν ποιητὴς οὐδαμῶς μέμνηται Δολοπικῆς στρατιᾶς
κατὰ τοὺς περὶ Ἴλιον ἀγῶνας· οὐδὲ γὰρ αὐτῶν τὸν ἥγε-
μόνα Φοίνικα πεποίηκεν εἰς τοὺς κινδύνους ἐξίεντα,
καθάπερ τὸν Νέστορα· ἄλλοι δ' εἰρήκασι, καθάπερ
καὶ Πίνδαρος μνησθεὶς τοῦ Φοίνικος „ὅς Δολόπων
30 „ἄγαγε θρασὺν ὕμιλον σφενδονάσαι, ἱπποδάμων Λα-

„ναῶν βέλεσι πρόσφορον.“ τοῦτο δὴ καὶ παρὰ τῷ ποιητῇ κατὰ τὸ σιωπώμενον, ὥς εἰσῆσθαι λέγειν οἱ γραμματικοί, συνυπακουστίον. γελοῖον γὰρ τὸ τὸν βασιλέα μετέχειν τῆς στρατείας, τοὺς δ' ὑπηκόους μὴ παρῆναι [αὐτῷ]. οὐδὲ γὰρ συστρατεύειν ἂν τῷ Ἀχιλλεῖ δόξειεν, ἀλλὰ μόνον ἐπιστάτης καὶ ῥήτωρ ἔπεισθαι, εἰ δ' ἄρα, σύμβουλος. τὰ δ' ἔπη βούλεται καὶ τοῦτο δηλοῦν· τοιοῦτον γὰρ τὸ „μῦθον τε ῥητῆρ' ἔμεναι πρηνετῆρά τε ἡέργων.“ ..... ταῦτα λέγων.

- 6 Εἰρηται τό τε ὑπὸ τῷ Ἀχιλλεῖ [καὶ τῷ Φοῖνικι] 10
αὐτὰ δὲ λεχθέντα περὶ τῶν ὑπ' [Ἀχιλλεῖ] ἐν ἀντιλογίᾳ
ἔστι. τό τε [γάρ] Ἄργος τὸ Πελασγικόν [οἱ μὲν] καὶ πό-
λιν δέχονται Θετταλικὴν περὶ Λάρισαν ἰδρυμένην ποτὲ
νῦν δ' οὐκέτι οὕσαν· οἱ δ' οὐ πόλιν ἀλλὰ τὸ τῶν Θετ-
ταλῶν πεδῖον οὕτως ὀνομαστικῶς λεγόμενον, θεμένου 15
τοῦνομα Ἄβαντος ἐξ Ἄργους δεῦρ' ἀποικησάντος.
Φθίαν τε οἱ μὲν τὴν αὐτὴν εἶναι τῇ Ἑλλάδι καὶ Ἀχαΐᾳ,
ταύτας δ' εἶναι διατεταταμένης τῆς συμπάσης Θεττα-
λίας θάτερον μέρος τὸ νότιον· οἱ δὲ διακροῦσιν. εἰκοι-
ε δ' ὁ ποιητὴς δύο ποιεῖν τὴν τε Φθίαν καὶ τὴν Ἑλλάδα 20
ὅταν οὕτως φῇ „οἱ τ' εἰχον Φθίην ἢ δ' Ἑλλάδα,“ ὥς
δυεῖν οὕσων· καὶ ὅταν οὕτως „φει[λον] ἔπειτ' ἀπά-
„νευθε δι' Ἑλλάδος εὐρυχόροιο, Φθίην δ' ἐξικόμην,“
καὶ ὅτι „πολλὰ [Ἀχαιεῖς] εἰσὶν ἂν' Ἑλλάδα τε Φθίην
„τε.“ ὁ μὲν οὖν ποιητὴς δύο ποιεῖ, πότιον δὲ πόλεις 25
ἢ χώρας οὐ δηλοῖ. οἱ δ' ὕστερον τὴν Ἑλλάδα οἱ μὲν εἰ-
πόντες χώραν διατετάσθαι φασὶν [εἰς] τὰς Θήβας τῆς
Φθιώτιδος ἀπὸ Παλαμφρσάλου (ἐν δὲ τῇ χώρᾳ ταύτῃ
καὶ τὸ Θεττίδειον ἔστι πλησίον τῶν Φαρσάλων ἀμφοῖν
τῆς τε παλαιᾶς καὶ τῆς νέας, καὶ τοῦ Θεττιδείου τεκμαι- 30

4. ποτὶ στρατείᾳ; ναῶν δ' ἰσχυρὴν Φθίης Δολοπίσσειον ἀνάσσειν 6. ποτὶ μόνον; ἀλλῶς ἔστιν

ρόμενοι τῆς ὑπὸ τῷ Ἀχιλλεὺ μέγας εἶναι καὶ τήνδε τὴν
 χώραν), οἱ δ' εἰπόντες πόλιν Φαρσαίῳ μὲν δεικνύ-
 ουσιν ἀπὸ ἐξήκοντα σταδίων τῆς ἑαυτῶν πόλεως κατε-
 σκαμμένην πόλιν ἣν πεπιστευκῆσιν εἶναι τὴν Ἑλλάδα. 432
 5 καὶ δύο κρήνας πλησίον Μισσηίδα καὶ Τύρρειαν, Μελι-
 ταιεὺς δ' ἄπωθεν ἑαυτῶν ὅσον δέκα σταδίους οἰκισθῆαι
 τὴν Ἑλλάδα πέραν τοῦ Ἑνipeύς, ἥνικα ἡ ἑαυτῶν πό-
 λιν Πύρρα ὠνομάζετο, ἐκ δὲ τῆς Ἑλλάδος ἐν ταπεινῷ
 χωρίῳ κειμένης εἰς τὴν ἑαυτῶν μετακῆσαι τοὺς Ἑλλη-
 10 νας· μαρτύριον δ' εἶναι τὸν ἐν τῇ ἀγορᾷ τῇ σφετέρῃ
 τάφον τοῦ Ἑλλήνος τοῦ Δευκαλίωνος υἱοῦ καὶ Πύρ-
 ρας. ἱστορεῖται γὰρ ὁ Δευκαλίων τῆς Φθιώτιδος ἄρ-
 χαι καὶ ἀπλῶς τῆς Θετταλίας· ὁ δ' Ἑνipeύς ἀπὸ τῆς
 Ὀθρυος παρὰ Φάρσαλον θύει εἰς τὸν Ἀσπιδαρὸν παρα-
 15 βάλλει, ὁ δ' εἰς τὸν Πηνειὸν. περὶ μὲν Ἑλλήνων ταῦτα.
 Φθῖοι δὲ καλοῦνται οἱ τε ὑπ' Ἀχιλλεὺ καὶ ὑπὸ 7
 Πρωτεσίλαφ καὶ Φιλοκτήτῃ· ὁ δὲ ποιητὴς τούτου μάρ-
 τυς. εἰπὼν γὰρ ἐν τῷ καταλόγῳ τῶν ὑπ' Ἀχιλλεὺ „οἱ
 „τ' εἶχον Φθίῳν,“ ἐν τῇ ἐπὶ ναυσὶ μάχῃ τούτους μὲν
 20 ὑπομένοντας ἐν ταῖς ναυσὶ πεποιήκα μετὰ τοῦ Ἀχιλ-
 λείως καὶ καθ' ἡσυχίαν ὄντας, τοὺς δ' ὑπὸ Φιλοκτή-
 τη μαχομένους ἔχοντας Μέδων[τα ἡγεμόνα] καὶ τοὺς
 ὑπὸ Πρωτεσίλαφ, Ποδάρκους ..... πε]ρὶ ὧν κοι-
 νῶς μὲν οὕτω φησὶν „ἐνθα δὲ Βοιωτοὶ καὶ Ἰάονες
 25 „ἐλκεχέτωρες, Λοκροὶ καὶ Φθῖοι καὶ φαιδιμόοντες
 „Ἐπειοί·“ ἰδίως δὲ „πρὸ Φθίων δὲ Μέδων τε μενε-
 „πιτόλεμός τε Ποδάρκης. οἱ μὲν πρὸ Φθίων μεγαθύ-
 „μων θωρηχθέντες ναῦφιν ἀμυνόμενοι [μετὰ Βοιω]-
 „τῶν ἐμάχοντο.“ τάχα δὲ καὶ οἱ σὺν Εὐρυπύλῳ Φθῖοι
 30 ἐλέγοντο, ὅμοροι τούτοις ὄντες· νῦν μὲντοι Μαγνη-
 σίας νομίζουσι τῆς τε ὑπ' Εὐρυπύλῳ τὰ περὶ Ὀρμένιον
 καὶ τὴν ὑπὸ Φιλοκτήτῃ πάσαν, τὴν δ' ὑπὸ [Πρωτε-

σιλάφῃ τῆς Φθίας ἀπὸ Δολοπίας καὶ τῆς Πίνδου μέχρι
τῆς Μαγνητικῆς θαλάττης· μέχρι δὲ τῆς ὑπὸ Πρωτα-
σιλάφ πόλεως Ἀντρώωνος, ἣ νῦν πληθυντικῶς λέγεται,
τὸ πλάτος ἀφορίζεται τῆς ὑπὸ Πηλεΐ καὶ Ἀχιλλεΐ γῆς,
ἀπὸ τῆς Τραχινίας καὶ τῆς Οἰταίας ἀρξαμένοις· [τὸ] δ'
δ' αὐτὸ σχεδὸν τι μῆκος ἐστὶ τοῦ Μαλιακοῦ κόλπου].

8 *Περὶ Ἄλου* δὲ καὶ Ἀλόπης διαποροῦσι μὴ οὐ
τούτους λέγει τοὺς τόπους οἱ νῦν ἐν τῷ Φθιωτικῷ τέ-
λει φέρονται, ἀλλὰ τοὺς ἐν Δοκροῖς, μέχρι διῦρο ἐπι-
κρατοῦντος τοῦ Ἀχιλλέως, ὥσπερ καὶ μέχρι Τραχίνος 10
καὶ τῆς Οἰταίας. ἐστὶ γάρ καὶ Ἄλος καὶ Ἀλιοὺς ἐν τῇ
παράλῃ τῶν Δοκρῶν, καθάπερ καὶ Ἀλόπη. οἱ δὲ τὸν
Ἀλιοῦντα ἀντὶ Ἀλόπης τιθεῖσιν καὶ γράφουσιν οὕ-
τως „οἱ θ' Ἄλου οἱ θ' Ἀλιοῦνθ' οἱ τε Τρηγίν' ἐνέ-
C. 433 „μοντο.“ ὁ δὲ Φθιωτικὸς Ἄλος ὑπὸ τῷ πέρατι καίται 15
τῆς Ὀθρυος ὁρους πρὸς ἄρκτον κειμένου τῇ Φθιώτιδι,
ὁμόρου δὲ τῷ Τυφρηστῷ καὶ τοῖς Δόλοφιν, κἀνθ' ἐνδε
παραινόντος εἰς τὰ πλησίον τοῦ Μαλιακοῦ κόλπου.
ἀπέχει δὲ Ἰωνίου περὶ ἑξήκοντα σταδίους ὁ Ἄλος ἢ ἡ
Ἄλος· λέγεται γάρ ἀμφοτέρως. ὤκισε δὲ ὁ Ἀθάμας τὴν 20
Ἄλου, ἀφανισθεῖσαν [δὲ] συνψ[κισαν Φαρσάλιοι] χρό-
νοις ὕστερον. ὑπέρκειται δὲ τοῦ Κροκίου πεδίου· ῥεῖ δὲ
ποταμὸς Ἀμφρις πρὸς τῷ [τείχει]. ὑπὸ δὲ τῷ Κρο-
κίῳ Θῆβαι εἰσὶν αἱ Φθιώτιδες, καὶ ἡ Ἄλος δὲ Φθιώτις
καλεῖται καὶ Ἀγακὴ, συνάπτουσα τοῖς Μαλιεῦσιν, 25
ὥσπερ καὶ οἱ τῆς Ὀθρυος πρόποδες. καθάπερ δὲ ἡ
Φυλάκη ἢ ὑπὸ Πρωτασιλάφ τῆς Φθιώτιδος ἐστὶ τῆς
προσχωρὸν τοῖς Μαλιεῦσιν, οὕτω καὶ ἡ Ἄλος· διέχει
δὲ Θηβῶν περὶ ἑκατὸν σταδίους, ἐν μέσῳ δ' ἐστὶ Φαρ-
σάλου καὶ Φθιωτῶν· Φίλιππος μέντοι Φαρσαλίους 30
προσένειμεν ἀφελόμενος τῶν Φθιωτῶν. οὕτω δὲ συμ-
βαίνει τοὺς ὅρους καὶ τὰς συντάξεις τῶν τε ἔθνων καὶ

τῶν τόπων ἀλλάττεσθαι αἰεὶ, καθάπερ εἶπομεν. οὕτω
καὶ Σοφοκλῆς τὴν Τραχίνα Φθιώτιν εἶρηκεν, Ἀρτε-
μίδωρος δὲ τὴν Ἄλωνα ἐν τῇ παραλίᾳ τίθησι, ἔξω μὲν
τοῦ Μαλιακοῦ κόλπου κειμένην, Φθιώτιν δέ. προῶν
5 γὰρ ἐνθένδε ὡς ἐπὶ τὸν Πηνειὸν μετὰ τὸν Ἀντιρῶνα
τίθησι Πτελεόν, εἰτα τὸν Ἄλωνα ἀπὸ τοῦ Πτελεοῦ διέ-
χοντα ἑκατὸν καὶ δέκα σταδίων. περὶ δὲ τῆς Τραχίνος
εἴρηται ὅποια τις· καὶ ὁ ποιητὴς κατονομάζει.

Τοῦ δὲ Σπερχεῖος μεμνημένος πολλάκις ὡς ἐπι- 9
χωρίαν ποταμοῦ, τὰς πηγὰς ἔχοντος ἐκ Τυφρηστοῦ
Ἀρυσικοῦ ὕδρου, τοῦ καλουμένου . . . . . πρῶτον,
ἐκδιδόντος δὲ πλησίον Θερμοπυλῶν μεταξὺ αὐτῶν
καὶ Λαμίας, δηλοῖ ὅτι καὶ τὰ ἐντὸς πυλῶν ὅσα τοῦ Μα-
λιακοῦ κόλπου καὶ τὰ ἐκτὸς ὑπ' ἐκείνῃ ἦν· ἀπέχει δὲ
15 Λαμίας ὁ Σπερχεῖος περὶ τριάκοντα σταδίους ὑπερκει-
μένης πεδίου τινὸς καθήκοντος ἐπὶ τὸν Μαλιακὸν κόλ-
πον· ὅτι δ' ὁ Σπερχεῖος ἐπιχώριος, ἐκ τε τοῦ τρέφειν
ἐκείνῃ τὴν κόμην φέσκειν καὶ τοῦ τὸν Μανέσθιον,
ἕνα τῶν λοχαγῶν αὐτοῦ, Σπερχεῖος λέγεσθαι παῖδα
20 καὶ τῆς ἀδελφῆς τῆς Ἀχιλλέως. Μυρμιδόνες δ' εἰκὸς
καλεῖσθαι πάντας τοὺς ὑπὸ τῇ Ἀχιλλεῖ καὶ τῇ Πατρό-
κλῳ, οἳ συνηκολούθησαν ἐξ Αἰγίνης φεύγοντι τῇ Πη-
λῃ. Ἀχαιοὶ δ' ἐκαλοῦντο οἱ Φθιώται πάντες.

Διαριθμοῦνται δὲ τὰς ὑπὸ τῷ Φθιωτικῷ τέλει τῷ 10
25 ὑπ' Ἀχιλλεῖ κατοικίας (ἀπὸ) Μαλιέων ἀρξάμενοι πλεί-
ους μὲν, ἐν δ' αὐταῖς Θήβας τὰς Φθιώτιδας ἔχινον Λά-
μιαν, περὶ ἣν ὁ Λαμιακὸς συνέστη πόλεμος Μακεδόσι
καὶ Ἀντιπάτρῳ πρὸς Ἀθηναίους· ἐν ᾧ Λεωσθένης τε
ἐπείσε τῶν Ἀθηναίων στρατηγός, [καὶ Λεοννάτος] ὁ Ἄλκ- C.434
30 ξάνδρου τοῦ βασιλέως ἑταῖρος. [ἐν δὲ Ναρθάκ]ιον Ἐρι-
νεὸν Κοραινίαν, ὁμώνυμον τῇ Βοιωτικῇ, Μελέταιαν
Θαυμακοὺς Πρόεραν Φάρσαλον Ἐρέτριαν, ὁμώνυμον

τῇ Εὐβοίῃ, Παραχελώϊτας καὶ τούτους ὁμωνύμους τοῖς Αἰτωλικοῖς· καὶ γὰρ ἐνταῦθά ἐστιν Ἀχελῷος ποταμός πλησίον Αἰτίας, παρ' ὃν οἰκοῦσιν οἱ Παραχελώϊται. περὶ τὴν δ' ἡ χώρα αὕτη πρὸς ἄρκτον μὲν τῇ τῶν Ἀσκληπ(ιαδῶν τῶν μάλιστα προσεσπερίων καὶ τῇ Εὐρυπύλου καὶ [ἐτι τῇ] Πρωτειαλαῶν, ταῖς πρὸς ἑω κλιμέναις, πρὸς νότον δὲ τῇ Οἰταίᾳ εἰς τεσσαρεσκαίδεκα θήμους διηρημένη, Ἡράκλειάν τε καὶ τὴν Δρυοπίδα, τετράπολιν γεγονυῖαν ποτε καθάπερ καὶ τὴν Δωρίδα, μητρόπολιν δὲ τῶν ἐν Πελοποννήσῳ Δρυό- 10 πων νομιζομένην. τῆς δ' Οἰταίας καὶ ὁ Ἀκύφας ἐστὶ καὶ Παρασσωπιάς καὶ Οἰνειαῖδαι καὶ Ἀντικύρα, ὁμώνυμος τῇ ἐν Δοκροῖς τοῖς ἰσπερίοις. λέγω δὲ τὰς διατάξεις ταύτας οὐκ αἰεὶ μεμενηκυίας τὰς αὐτάς, ἀλλὰ ποικίλως μεταβεβλημένας· αἱ δ' ἐπισημύονται μάλιστα ἄξιοι 15 μνήμης εἶσι.

- 11 Τούτους δὲ Δύλοπας φράζει καὶ ὁ ποιητὴς Ἰκανῶς ὅτι ἐπὶ ταῖς ἰσχατιαῖς εἰσι τῆς Φθίας, καὶ ὅτι ὑπὸ τῇ αὐτῇ ἡγερόνι ἦσαν τῷ Πηλεῖ οὗτοί τε καὶ οἱ Φθιώται· ἱναῖον γάρ, φησὶν, ἰσχατιὴν Φθίης Δολόχεσσιν ἀνάσ- 20 σων, δόντος τοῦ Πηλείως. γεινῖα δὲ τῇ Πύρρῳ καὶ τοῖς περὶ αὐτὴν χωρίοις Θετταλικοῖς οὗσι τοῖς πλείστοις. διὰ γὰρ τὴν ἐπιφάνειάν τε καὶ τὴν ἐπικράτειαν τῶν Θετταλῶν καὶ τῶν Μακεδόνων οἱ πλησιάζοντες αὐτοῖς μάλιστα τῶν Ἑπειρωτῶν, οἱ μὲν ἐκόντες οἱ δ' 25 ἄκοντες, μίση καθίσταντο Θετταλῶν ἢ Μακεδόνων, καθάπερ Ἀθαμᾶνες καὶ Αἰθίκες καὶ Τάλαρες Θετταλῶν, Ὀρέσται δὲ καὶ Πελαγόνες καὶ Ἐλιμιῶται Μακεδόνων.

- 12 Ἡ δὲ Πύρρος ὄρος ἐστὶ μέγα, πρὸς ἄρκτον μὲν τὴν 30

Μακεδόνων, πρὸς ἐσπέραν δὲ Περραιβοὺς μετανάστας
 ἀνθρώπους [ἔχον], πρὸς δὲ μεσημβρίαν Δόλοπας,
 [πρὸς ἑω δὲ . . . αὕτη δ' ἐστὶ τῆς Θετταλίας· ἐπ' αὐτῇ
 δὲ πῇ Πίνδῳ ὥκουν Τάλαρες Μολοτικὸν φύλον, τῶν
 5 περὶ τὸν Τόμαρον ἀπόσπασμα, καὶ Αἰθίκες, [εἰς] οὓς
 ἐξελαθῆναί φησιν ὑπὸ Πειρίθου τοὺς Κενταύρους ὁ
 ποιητής· ἐκλειοιπέναι δὲ νῦν ἱστοροῦνται. τὴν δ'
 ἐκλειψιν διττῶς ἀκουστέον· ἡ γὰρ ἀφανισθέντων τῶν
 ἀνθρώπων καὶ τῆς χώρας τελείως ἡρημαμένης, ἡ τοῦ
 10 ὀνόματος τοῦ ἐθνικοῦ μηκέτι ὄντος, μηδὲ τοῦ συστή-
 ματος διαμένοντος τοιοῦτου. ὅταν οὖν ἄσχημον τελείως C. 435
 ἢ τὸ λειπόμενον νυνὶ σύστημα, οὐκ ἄξιον μνήνης τί-
 θεμεν οὔτ' αὐτὸ οὔτε τοῦνομα τὸ μεταληφθέν, ὅταν
 δ' ἔχῃ τοῦ μεμνησθαι δικαίαν πρόφασιν, λέγειν ἀναγ-
 15 καίον τὴν μεταβολήν.

Λοιπὸν δ' εἰπεῖν τῆς παραλλίας τὴν τάξιν τῆς ὑπὸ 13
 τῷ Ἀχιλλεῖ ἀπὸ Θερμοπυλῶν ἀρξαμένους· τὴν γὰρ
 Λοκρικὴν καὶ [τὴν Οἰταίαν] εἰρήκαμεν. αἱ τοίνυν
 Θερμοπύλαι τοῦ μὲν Κηναίου διεστήκασιν ἐβδομη-
 20 κοντασταδίῳ πορθμῷ, παραπλίνοντι δ' ἔξω Πυλῶν τοῦ
 Σπερχειοῦ ὡς σταδίου * δέκα· ἔνθεν δ' εἰς Φάλαρα
 εἰκοσι· τῶν δὲ Φαλάρων ἀπὸ θαλάττης ὑπέρκειται
 πεντήκοντα σταδίου ἢ τῶν [Λαμίων πόλις]. εἰθ'
 ἐξῆς παραπλεύσαντι σταδίοις ἑκατὸν ὁ Ἐχίνος ὑπέρ-
 25 κεῖται. τῆς δ' ἐξῆς παραλλίας ἐν μισογαίᾳ ἐστὶν ἡ Κρε-
 μαστή Λάρισα εἰκοσι σταδίου αὐτῆς δείχουσα, ἡ δ'
 αὕτη καὶ Πελασγία λεγομένη Λάρισα. εἰτα Μυόννη-
 σος νησίον, εἰτ' Ἀντρών· ἣν δὲ αὕτη ὑπὸ Πρωτεσιλάῳ.
 τοσαῦτα μὲν περὶ τῆς ὑπὸ τῷ Ἀχιλλεῖ με[ρίδος].

30 Ἐπεὶ δ' ὁ ποιητής εἰς πολλὰ καὶ γνώριμα μέρη 14
 διε[λὼν δι]ὰ τὸ ὀνομάζειν τοὺς τε ἡγεμόνας καὶ τὰς ὑπ'
 αὐτοῖς [πόλεις] τὸν σύμπαντα τῆς Θετταλίας κύκλον

δίδταξεν, [ἡμεῖς ἀκολ]ουθοῦντες τούτῳ πάλιν ὥσπερ
 ἐν τοῖς ἐπάνω [προ]σεκπληρώσομεν τὴν λοιπὴν περιο-
 δεῖαν τῆς χῳ[ρα]ς. καταλέγει τοίνυν ἐφεξῆς τοῖς ὑπ'
 Ἀχιλλεὶ τοὺς ὑπὸ Πρωτεσιλάῳ· οὗτοι δ' εἰσὶν οἱ καὶ
 ἐφεξῆς ὄντες τῇ ὑπὸ τῷ Ἀχιλλεὶ παραλία μέχρι Ἀν- 5
 τρώωνος. ὀριζομένη τοίνυν [τῆς ἐφ]εξῆς ἐστὶν ἡ ὑπὸ τῷ
 Πρωτεσιλάῳ, ἔξω μὲν οὖσα τοῦ [Μαλιακ]οῦ κόλπου,
 ἐκ δ' ἐντὸς τῆς Φθιώτιδος, οὐ μὴν τῆς [ὑπὸ τῷ Ἀχιλ-
 λεῖ]. ἡ μὲν οὖν Φυλάκη ἐγγὺς Θηβῶν ἐστὶ τῶν Φθιω-
 τίδων, αἵπερ εἰσὶ καὶ αὐταὶ ὑπὸ τῷ Πρωτεσιλάῳ· καὶ 10
 Ἄλος δὲ καὶ Δάρισα ἡ Κρεμαστή καὶ τὸ Δημήτριον ὑπ'
 ἐκείνῳ, πᾶσαι πρὸς ἔσω τῆς Ὀθρυος. τὸ δὲ Δημήτριον
 Δημήτρος εἰρηκε τέμεινος καὶ ἐκάλεσε Πύρασον. ἦν δὲ
 πόλις εὐλόμενος ἡ Πύρασος ἐν δυοῖ σταδίοις, ἔχουσα
 Δημήτρος ἄλσος καὶ ἱερὸν ἄγιον, διέχουσα Θηβῶν 15
 σταδίους εἰκοσι· ὑπέρχονται δὲ Πυράσου μὲν αἱ Θῆ-
 βαι. τῶν Θηβῶν δὲ ἐν τῇ μεσογαίᾳ τὸ Κρόκιον πεδίον
 πρὸς τῷ καταλήγοντι τῆς Ὀθρυος, δι' οὐδ' Ἀμφρουσος
 ῥεῖ. τούτου δ' ὑπέρχεται ὁ Ἴωνος, ὅπου τὸ τῆς Ἰω-
 νίας ἱερὸν, ἀφ' οὗ καὶ τὸ ἐν τῇ Βοιωτίᾳ, καὶ ὁ Κονά- 20
 ριος ποταμός· εἰρηται δὲ π[ερὶ] τούτου καὶ τῆς Ἀρνης
 ἐν τοῖς Βοιωτιακοῖς. ταῦτα δ' ἐστὶ τῆς Θετταλιώτι-
 δος μιᾶς τῶν τεττάρων μερίδων τῆς συμπάσης Θεττα-
 λίας, ἧς καὶ τὰ ὑπ' Εὐρυπύλῳ καὶ ὁ Φύλλος, ὅπου
 Ἀπόλλωνος τοῦ Φυλλίου ἱερὸν, καὶ Ἰχναί, ὅπου ἡ Θέ- 25
 μιν Ἰχναία τιμᾶται. καὶ Κίερος δ' εἰς αὐτὴν συντελεῖ
 καὶ [τάλλα μέχρι] τῆς Ἀθαμανίας. κατὰ δὲ τὸν Ἀν-
 τρώνα ἔρμα ὑφαλον ἐν τῷ πρὸς Εὐβοίᾳ ἐστὶ πόρῳ κα-
 λούμενον ὄνος Ἀντρώωνος. εἴτα Πτελεὸν καὶ ὁ Ἄλος·
 εἴτα τὸ τῆς Δημήτρος ἱερὸν καὶ ὁ Πύρασος κατεσκαμ- 30
 μένος, ὑπὲρ αὐτὸν δὲ αἱ Θῆβαι· εἴτα ἄκρα Πύρρα καὶ

δύο νησία πλησίον, ὧν το μὲν Πύρρα τὸ δὲ Δευκαλίων
καλεῖται· ἐνταῦθα δὲ καὶ ἡ Φθιώτις πῶς τελευτᾷ.

C.436
15

Ἐξῆς δὲ τοὺς ὑπὸ τῷ Εὐμήλῳ καταλέγει, τὴν συν-
εχὴ παραλίαν, ἥπερ ἐστὶν ἤδη Μαγνησίας καὶ τῆς Πε-
5 λασγιώτιδος γῆς. Φεραί μὲν οὖν εἰσι πέρας τῶν Πε-
λασγικῶν πεδίων πρὸς τὴν Μαγνησίαν, ἃ παρατείνει
μέχρι τοῦ Πηλίου σταδίους ἑκατὸν ἐξήκοντα. ἐπίνειον
δὲ τῶν Φερῶν Παγασαὶ διέχον ἐνενήκοντα σταδίους
αὐτῶν, Ἰωλκοῦ δὲ εἴκοσιν. ἡ δ' Ἰωλκὸς κατέσκαπται
10 μὲν ἐκ παλαιοῦ, ἐντεῦθεν δ' ἔστειλε τὸν Ἰάσονα καὶ
τὴν Ἀργῶ Πιλείας· ἀπὸ δὲ τῆς ναυπηγίας τῆς Ἀργούς
καὶ Παγασὰς λέγεσθαι μυθεύουσι τὸν τόπον, οἱ δὲ πι-
θανώτερον ἡγοῦνται τοῦνομα τῷ τόπῳ τεθῆναι τοῦτο
ἀπὸ τῶν πηγῶν αἱ πολλαὶ τε καὶ θαψιλεῖς ῥέουσι· πλη-
15 σίον δὲ καὶ Ἀφρείται ὡς ἂν ἀφετήριόν τι τῶν Ἀργοναυ-
τῶν. τῆς δὲ Δημητριάδος ἐπὶ σταδίους ὑπέρκειται
τῆς θαλάττης Ἰωλκός. ἐκτισε δὲ Δημήτριος ὁ πολιορ-
κητῆς ἐκόνυμον ἑαυτοῦ τὴν Δημητριάδα μεταξὺ Νη-
λείας καὶ Παγασῶν ἐπὶ θαλάττῃ τὰς πλησίον πολέχνας
20 εἰς αὐτὴν συνοικίσας, Νήλειάν τε καὶ Παγασὰς καὶ
Ὀρμένιον, εἰ δὲ Ριζοῦντα Σηπιάδα Ὀλιζῶνα Βοίβην
Ἰωλκόν, αἱ δὲ νῦν εἰσι κῶμαι τῆς Δημητριάδος. καὶ
δὴ καὶ ναύσταθμον ἦν τοῦτο καὶ βασιλείον μέχρι πολ-
λοῦ τοῖς βασιλεῦσι τῶν Μακεδόνων, ἐπεκράτει δὲ καὶ
25 τῶν Τιμπῶν καὶ τῶν ὀρῶν ἀμφοῖν, ὥσπερ εἰρηται,
τοῦ τε Πηλίου καὶ τῆς Ὀσσης· νῦν δὲ συνέσταλται
μὲν, τῶν δ' ἐν τῇ Μαγνησίᾳ πασῶν ὁμῶς διαφέρει. ἡ
δὲ Βοιβῆς λίμνη πλησιάζει μὲν ταῖς Φεραῖς, συνάπτει
δὲ καὶ τοῖς ἀπολήγουσι τοῦ Πηλίου πέρασι καὶ τῆς Μα-
30 γνησίας· Βοίβη δὲ χωρίον ἐπὶ τῇ λίμνῃ κείμενον. κα-
θάπερ δὲ τὴν Ἰωλκὸν ἀΐηθειςαν ἐπὶ πλέον κατέλυσαν
αἱ στάσεις καὶ αἱ τυραννίδες, οὕτως καὶ τὰς Φεράς

συνίστειλαν ἐξαρθείσας ποτὲ καὶ συγκαταλυθείσας τοῖς τυράννοις. πλησίον δὲ τῆς Δημητριάδος ὁ Ἄναυρος ῥεῖ. καλεῖται δὲ καὶ συνεχὴς αἰγιαλὸς Ἰωλκός· ἐνταῦθα δὲ καὶ τὴν * Πυλαϊκὴν πανήγυριν συνετελούν. ὁ δ' Ἀρτεμίδωρος ἀπωτέρω τῆς Δημητριάδος τίθησι 5 τὸν Παρασιτικὸν κόλπον εἰς τοὺς ὑπὸ Φιλοκτῆτη τόπους· ἐν δὲ τῷ κόλῳ φησὶν εἶναι τὴν Κικύνηθον νῆσον καὶ πολέχνην ὁμώνυμον.

- 16 Ἐξῆς δ' αἱ ὑπὸ Φιλοκτῆτη πόλεις καταλέγονται. ἡ μὲν οὖν Μηθώνη ἑτέρα ἐστὶ τῆς Θρακίας Μεθώνης, 10 ἣν κατέσκαψε Φίλιππος· ἐμνήσθημεν δὲ καὶ πρότερον τῆς τῶν ὀνομάτων τούτων καὶ τῶν ἐν Πελοποννήσῳ .... τροπῆς· τὰλλα δὲ [δι]ηρόδμηται, ἣ τε Θαυμακία καὶ [ὁ Ὀλι]ῶν καὶ ἡ Μελίβοια, [ἃ] τῆς ἑξῆς παραλίης ἐστίν. πρόκεινται δὲ τῶν Μαγνητῶν νῆσοι συχναὶ μὲν, 15 αἱ δ' ἐν ὀνόματι Σκιάθός τε καὶ Πεπάρηθος καὶ Ἰκός Ἀλόννησός τε καὶ Σκύρος, ὁμωνύμους ἔχουσαι πόλεις. μάλιστα δ' ἐστὶν ἐν ὀνόματι Σκύρος διὰ τὴν Λυκομήδους πρὸς Ἀχιλλεῖα οἰκειότητα καὶ τὴν Νεοπτολέμου C.437 τοῦ Ἀχιλλέως ἐνταῦθα γένεσιν τε καὶ ἐκτροφήν. ὤστε- 20 ρον δὲ Φίλιππος αὐξήθεις, ὁρῶν Ἀθηναίους ἐπικρατοῦντας τῆς θαλάττης καὶ τῶν νήσων ἄρχοντας καὶ τούτων καὶ τῶν ἄλλων, ἐποίησε τὰς πλησίον ἐαυτῷ μάλιστα ἐνδόξους. πολεμῶν γὰρ περὶ τῆς ἡγεμονίας ἐπεχείρει πρῶτοις αἰ τοῖς ἑγγύθεν, καὶ καθάπερ αὐ- 25 τῆς τῆς Μαγνητίδος τὰ πολλὰ μέρη Μακεδονίαν ἐποίησε καὶ τῆς Θρακίας καὶ τῆς ἄλλης τῆς κύκλῳ γῆς, οὕτω καὶ τὰς πρὸ τῆς Μαγνησίας νήσους ἀφῆρειτο, καὶ τὰς ὑπ' οὐδενὸς γνωριζόμενας πρότερον περιμαχήτους καὶ γνωρίμους ἐποίησε. τὴν δ' οὖν Σκύρον καὶ μάλιστα μὲν 30 αἱ ἀρχαιολογίαι συνιστῶσιν, ἀλλὰ καὶ τὰ τοιαῦτα θρυλεῖσθαι ποιεῖ, ὅλον αἱ τῶν αἰγῶν ἀρεταὶ τῶν Σκυρίων,

καὶ τὰ μέταλλα τῆς ποικίλης λίθου τῆς Σκυρίας, καθάπερ τῆς Καρυστίας καὶ τῆς * Λευκαλλίας καὶ τῆς Συνναδικῆς * Ἱεραπολιτικῆς. μονολίθους γὰρ κίονας καὶ πλάκας μεγάλας ὁρᾶν ἐστὶν ἐν τῇ Ῥώμῃ τῆς ποικίλης λιθείας, ἀφ' ἧς ἡ πόλις κοσμεῖται δημοσίᾳ τε καὶ ἰδίᾳ, πεποιεῖται τε τὰ λευκόλιθα οὐ πολλοῦ ἄξια.

Ὁ δ' οὖν ποιητὴς μέχρι δεῦρο προειλθὼν τῆς Μα- 17
γνητικῆς παραλίας ἐκάνεισιν ἐπὶ τὴν ἄνω Θετταλίαν· καὶ γὰρ τὰ παρατείνοντα τῇ Φ[θιώτιδι], ἀρξάμενος
10 ἀπὸ τῆς Δολοπίας καὶ τῆς Πίνδου, [μέχρι τῆς] κάτω Θετταλίας διεξείσιν „οἳ δ' εἶχον Τρίκκην καὶ Ἰθώμην „κλωμακόεσσαν.“ ταῦτα τὰ χωρία ἐστὶ μὲν τῆς Ἰστυαι-
ώτιδος, ἐκαλεῖτο δ' ὥς φασι, πρότερον Δωρίς· κατα-
σχόντων δὲ τῶν Περραιβῶν αὐτήν, οἳ καὶ τῆς Εὐβοίας
15 τὴν Ἰστυαιῶτιν κατεστρέψαντο καὶ τοὺς ἀνθρώπους εἰς τὴν ἡπειρον ἀνέσπασαν, διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἐποι-
κησάντων Ἰστυαίων τὴν χώραν ἀπ' ἐκείνων οὕτως ἐκά-
λουν. καλοῦσι δὲ καὶ [αὐτήν καὶ] τὴν Δολοπίαν τὴν
ἄνω Θετταλίαν, ἐπ' εὐθείας οὐσα[ν τῇ ἄνω] Μακεδο-
20 νίᾳ, καθάπερ καὶ τὴν κάτω τῇ κάτω. ἐστὶ δ' ἡ μὲν Τρίκκη, ὅπου τὸ ἱερὸν τοῦ Ἀσκληπιοῦ τὸ ἀρχαιώτατον καὶ ἐπιφανέστατον, ὁμορος τοῖς τε Δόλοφιν καὶ τοῖς περὶ τὴν Πίνδον τόποις. τὴν δ' Ἰθώμην ὁμωνύμως τῇ
Μισσηνιακῇ λεγομένην οὗ φασι δεῖν οὕτως ἐκφέρειν,
25 ἀλλὰ τὴν πρώτην συλλαβὴν ἀφαιρεῖν· οὕτω γὰρ κα-
λεῖσθαι πρότερον, νῦν δὲ * Θαμαὶ μετωνομάσθαι, χω-
ρίον ἐρυμνὸν καὶ τῷ ὄντι κλωμακόειν, ἰδρυμένον με-
ταξὺ τιττάρων φρουρίων ὥσπερ ἐν τετραπλεύρῳ κει-
μένων, Τρίκκης τε καὶ Μητροπόλεως καὶ Πελινναίου
30 καὶ Γόμφων. τῆς δὲ δὴ Μητροπολιτῶν ἐστὶ χώρας ἡ Ἰθώμη. ἡ δὲ Μητρόπολις πρότερον μὲν ἐκ τριῶν συν-
ῳκιστο πολιχνίων ἀσήμεων, ὕστερον δὲ καὶ πλείους

προσελήφθησαν, ὧν ἦν καὶ ἡ Ἰθώμη. Καλλίμαχος μὲν
 C. 438 οὖν φησιν ἐν τοῖς ἰάμβοις τὰς Ἀφροδίτας (ἡ θεὸς γὰρ
 οὐ μία) τὴν Καστινήτιν ὑπερβάλλεσθαι πάσας τῷ φρο-
 νεῖν, ὅτι μόνῃ παραδέχεται τὴν τῶν ὑῶν θυσίαν. καὶ
 μὴν πολυίστωρ, εἰ τις ἄλλος, καὶ πάντα τὸν βίον, ὥς 5
 αὐτὸς εἰρηκεν, ὃ ταῦτα * μυθεῖσθαι βουλόμενος. οἱ δ'
 ὕστερον ἤλγξαν οὐ μίαν Ἀφροδίτην μόνον ἀλλὰ καὶ
 πλείους ἀποδεδιγμένας τὸ ἔθος τοῦτο, ὧν εἶναι καὶ
 τὴν ἐν τῇ Μητροπόλει· ταύτῃ δὲ μίαν τῶν συνοικι-
 σθεισῶν εἰς αὐτὴν πόλεων παραδοῦναι τὸ ἔθος Ὀνθύ- 10
 ριον. ἔστι δὲ καὶ Φαρκαδῶν ἐν τῇ Ἰστιαιώτιδι, καὶ ῥεῖ
 δι' αὐτῶν ὁ Πηνειὸς καὶ ὁ Κουράλιος· ὧν ὁ Κουράλιος
 ῥεῖς παρὰ τὸ τῆς Ἰωνίας Ἀθηνᾶς ἱερὸν εἰς τὸν Πη-
 νειὸν ἐξέησιν, αὐτὸς δ' ὁ Πηνειὸς ἄρχεται μὲν ἐκ Πίν-
 δου, καθάπερ εἰρηται, ἐν ἀριστερᾷ δ' ἀφείς Τρίκην 15
 τε καὶ Πελλινναίον καὶ Φαρκαδόνα φέρεται παρὰ τε
 Ἀτρακὰ καὶ Λάρισαν, καὶ τοὺς ἐν τῇ Θετταλιώτιδι δε-
 ξάμενος ποταμοὺς πρόεισι διὰ τῶν Τεμπῶν ἐπὶ τὰς
 ἐκβολάς. τὴν δ' Οἰχαλίαν πόλιν Εὐρύτου λεγομένην
 ἐν τε τοῖς τόποις τούτοις ἱστοροῦσι καὶ ἐν Εὐβοίᾳ καὶ 20
 ἐν Ἀρκαδίᾳ, καὶ μετονομάζουσιν [ἄλλοι] ἄλλως, ὃ καὶ
 ἐν τοῖς Πελοποννησιακοῖς εἰρηται. περὶ δὲ τούτων ζη-
 τοῦσι καὶ μάλιστα τίς ἦν ἡ ὑπὸ Ἡρακλέους ἀλοῦσα, καὶ
 περὶ τίνος συνέγραψεν ὁ ποιήσας τὴν Οἰχαλίας ἄλω-
 σιν. ταῦτα μὲν δὴ τὰ χωρία τοῖς Ἀσκληπιάδαις ὑπέ- 25
 ταξεν.

- 18 Ἐξῆς δὲ λέγει τὴν ὑπ' Εὐρυπύλῳ „οἳ δ' ἔχον Ὀρμί-
 „νιον οἳ τε κρήνην Ἰπέρειαν, οἳ τ' ἔχον Ἀστέριον Τιτά-
 „νοιό τε λευκὰ κάρηνα.“ τὸ μὲν οὖν Ὀρμίνιον νῦν Ὀρ-
 μίνιον καλεῖται, ἔστι δ' ὑπὸ τῷ Πηλῷ κόμῃ κατὰ τὸν 30
 Παγασιτικὸν κόλπον τῶν συνοικισμένων εἰς τὴν Δημη-
 τριάδα πόλεων, ὥς εἰρηται. ἀνάγκη δὲ καὶ τὴν Βοιβηίδα

λίμνην εἶναι πλησίον, ἐπειδὴ καὶ ἡ Βοίβη τῶν περι-
 κίδων ἦν τῆς Δημητριάδος καὶ αὐτὸ τὸ Ὀρμένιον. τὸ
 μὲν οὖν Ὀρμένιον ἀπέχει τῆς Δημητριάδος περὶ στα-
 δίους ἑπτὰ καὶ εἰκοσιν, ὃ δὲ τῆς Ἰωλκοῦ τόπος ἐν ὁδῷ
 5 κείμενος τῆς μὲν Δημητριάδος ἑπτὰ σταδίου διεστήκε,
 τοῦ δ' Ὀρμενίου τοὺς λοιποὺς σταδίους εἰκοσι. φησὶ
 δ' ὁ Σκῆψιος ἐκ τοῦ Ὀρμενίου τὸν Φοίνικα εἶναι, καὶ
 φεύγειν αὐτὸν ἐνθίνδε παρὰ τοῦ „πατὴρ Ἀμύντορος
 „Ὀρμενίδαο“ εἰς τὴν Φθίαν „εἰς Πηλῆα ἄνακτα.“ ἐκτί-
 10 σθαι γὰρ ὑπὸ Ὀρμενίου τὸ χωρίον τοῦτο τοῦ * Κερφίου
 τοῦ Αἰόλου· παῖδας δὲ τοῦ Ὀρμενίου γενέσθαι τὸν τε
 Ἀμύντορα καὶ Εὐαίμονα, ὧν τοῦ μὲν εἶναι Φοίνικα τοῦ C. 439
 δ' Εὐρύπυλον· φυλαχθῆναι δὲ τῷ Εὐρύπυλῳ τὴν δια-
 δοχὴν κοινὴν, ἅτε ἂν ἀπελθόντος τοῦ Φοίνικος ἐκ τῆς
 15 οἰκείας· καὶ δὴ καὶ γράφει οὕτως „οἶον ὅτε πρῶτον λί-
 „πον Ὀρμένιον πολὺμηλον“, ἀντὶ τοῦ „λίπον Ἑλλάδα
 „καλλιγύναικα.“ Κράτης δὲ Φωκίᾳ ποιεῖ τὸν Φοίνικα,
 τεκμαιρόμενος ἐκ τοῦ κράτους τοῦ Μέγητος ᾧ ἐχρή-
 σατο ὁ Ὀδυσσεὺς κατὰ τὴν νυκτεγεγέρσειαν, περὶ οὗ φη-
 20 σιν ὁ ποιητὴς ὅτι „ἐξ Ἑλεῶνος Ἀμύντορος Ὀρμενίδαο
 „ἐξέλειτ' Αὐτόλυκος, πυκινὸν δόμον ἀντιτορήσας.“ τὸν
 τε γὰρ Ἑλεῶνα ἐν τῷ Παρνασσῷ πολλόνηιον εἶναι, τὸν
 τε Ὀρμενίδην Ἀμύντορα οὐκ ἄλλον τινὰ λέγεσθαι ἢ
 τὸν τοῦ Φοίνικος πατέρα, καὶ τὸν Αὐτόλυκον οἰκοῦντα
 25 ἐν τῷ Παρνασσῷ τοιχωρυχεῖν τὰ τῶν γειτόνων, ὅπερ
 κοινόν ἐστι τοιχωρύχου παντός, οὐ τὰ τῶν πόρρωθεν.
 ὃ δὲ Σκῆψιός φησι μῆτε Ἑλεῶνα μὴδὲνα τόπον τοῦ
 Παρνασσοῦ δείκνυσθαι, ἀλλὰ Νεῶνα, καὶ ταύτην οἰ-
 κισθεῖσαν μετὰ τὰ Τρωικά, μῆτ' ἐκ γειτόνων τὰς τοι-
 30 χωρυχίας γίνεσθαι μόνον. καὶ ἄλλα δ' ἐστὶν ἃ λέγοι
 τις ἂν, ἀλλ' οὖν ὁκνῶ διατρίβειν ἐπὶ πλέον. ἄλλοι δὲ
 γράφουσιν ἐξ Ἑλεῶνος· Ταναγρικὴ δὲ ἐστὶν αὕτη· καὶ

μᾶλλον ἐλέγχοι ἀτόπως ἂν λεγόμενον τό „φεῦγον ἔπειτ’
 „ἀπάνευθε δι’ Ἑλλάδος, Φθίην δ’ ἐξικόμην.“ ἡ δ’
 Ἐλέρεια κρήνη ἐν μέσῃ ἐστὶ τῇ Φεραίῳ πόλει Εὐμήλου
 οὔσῃ· αἰτοπον τοῖνυν [δοῦναι Εὐρυπύ]λῳ. Τίτανος
 δ’ ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος ὠνομάσθη· λευκόγεων γάρ ἐστι
 τὸ χωρίον Ἀρνης πλησίον καὶ [τῶν Ἀφει]τῶν· καὶ
 τὸ Ἀστέριον δ’ οὐκ ἄπωθεν τούτων ἐστί.

- 19 Συνεχεῖς δὲ τῇ μερίδι ταύτῃ λέγονται οἱ ὑπὸ τῷ
 Πολυποίτῃ „οἳ δ’ Ἀργισσαν ἔχον καὶ Γυρτώνην ἐνέ-
 „μοντο, Ὀρθὴν Ἠλώνην τε πόλιν τ’ Ὀλοοσσόνα λευ- 10
 „κὴν.“ ταύτην τὴν χώραν πρότερον μὲν ἔκουν Περ-
 ραῖβοι, τὸ πρὸς θαλάττῃ μέρος νεμόμενοι καὶ τῷ Πη-
 νειῷ μέχρι τῆς ἐκβολῆς αὐτοῦ καὶ Γυρτώνας πόλιος
 Περραιβίδος. εἰτα ταπεινώσαντες ἐκείνους Λαπίθαι
 κατέσχον αὐτοὶ τὰ χωρία, Ἰξίων καὶ ὁ υἱὸς Πειρίθους, 15
 ὃς καὶ τὸ Πήλιον κατεκτήσατο βιασάμενος τοὺς κατα-
 σχόντας Κενταύρους, ἄγριόν τι φῦλον. τούτους μὲν
 οὖν „ἐκ Πηλίου ὥς καὶ Αἰθίκιεσσι πέλασσε,“ τοῖς δὲ

C. 440 Λαπίθαις τὰ πιδία παρέδωκε· τινὰ δ’ αὐτῶν καὶ οἱ
 Περραιβοὶ κατεῖχον, τὰ πρὸς τῷ Ὀλύμπῳ· ἐστὶ δ’ ὅπου 20
 καὶ ὅλοι ἀναμῖξ τοῖς Λαπίθαις ἔκουν. ἡ μὲν οὖν Ἀρ-
 γισσα, ἡ νῦν Ἀργουρα, ἐπὶ τῷ Πηνειῷ κεῖται· ὑπέρκει-
 ται δ’ αὐτῆς Ἀτραξ ἐν τετταράκοντα σταδίοις, τῷ πο-
 ταμῷ πλησιάζουσα καὶ αὕτῃ· τὴν δ’ ἀνὰ μέσον ποτα-
 μίαν εἶχον Περραιβοί. Ὀρθὴν δὲ τινὲς τὴν ἀκρόπολιν 25
 τῶν Φαλανναίων εἰρήκασιν· ἡ δὲ Φάλαννα Περραι-
 βικὴ πόλις πρὸς τῷ Πηνειῷ πλησίον τῶν Τεμπῶν. οἱ
 μὲν οὖν Περραιβοὶ καταδυναστευθέντες ὑπὸ τῶν Λα-
 πιθῶν εἰς τὴν ὄρεινὴν ἀπανέστησαν οἱ πλείους τὴν
 περὶ Πίνδον καὶ Ἀθαμᾶνας καὶ Δόλοπας, τὴν δὲ χώραν 30

14. ποῖ ἐκείνους: εἰς τὴν ἐν τῇ μεσογαίᾳ ποταμίαν

καὶ τοὺς ὑπολειφθέντας τῶν Περραιβῶν κατέσχον Λα-
 ρισαῖοι, πλησίον μὲν οἰκοῦντες τοῦ Πηνειοῦ, γαιτριῶν-
 τες δ' ἐκείνοις, νεμόμενοι δὲ τὰ εὐδαιμονέστατα μέρη
 τῶν πεδίων, πλὴν εἰ τι σφόδρα κοίλον πρὸς τῇ λίμνῃ
 5 τῇ Νεσσωνίδι, εἰς ἣν ὑπερκλύζων ὁ ποταμὸς ἀφηρεῖτο
 τι τῆς ἀροσίμου τοὺς Λαρισαίους· ἀλλ' ὕστερον παρα-
 χώμασιν ἐπηνώρθωσαν Λαρισαῖοι. οὗτοι δ' οὖν κα-
 τεῖχον τέως τὴν Περραιβίαν καὶ φόρους ἐπράττοντο,
 ἕως Φίλιππος κατέστη κύριος τῶν τόπων. Λάρισα δ'
 10 ἐστὶ καὶ ἐν τῇ Ὀσση χωρίον· καὶ ἡ Κρεμαστή, ὑπό τι-
 νων δὲ Πελασγία λεγομένη· καὶ ἐν τῇ Κρήτῃ πόλις ἡ
 νῦν εἰς Ἱεράπυτταν συνοικισθεῖσα, ἀφ' ἧς καὶ τὸ ὑπο-
 κείμενον πεδῖον νῦν Λαρίσιον καλεῖται· καὶ ἐν Πελο-
 ποννήσῃ ἡ τε τῶν Ἀργείων ἄκρα καὶ ὁ τὴν Ἠλείαν ἀπὸ
 15 Δύμης διορίζων Λάρισος ποταμός. Θεόπομπος δὲ καὶ
 πόλιν λέγει ἐν τῇ αὐτῇ μεθορίᾳ κειμένην Λάρισαν· καὶ
 ἐν τῇ Ἀσίᾳ ἡ τε Φρικωνὶς ἡ περὶ τὴν Κύμην καὶ ἡ κατὰ
 Ἀμαξιτὸν τῆς Τροάδος· καὶ ἡ Ἐφεσία Λάρισά ἐστι καὶ
 ἐν Συρίᾳ· τῆς δὲ Μιτυλήνης ἀπὸ πεντήκοντα σταδίων
 20 εἰσὶ Λαρισαῖαι πέτραι κατὰ τὴν ἐπὶ Μηθύμνης ὁδόν·
 καὶ ἐν τῇ Ἀττικῇ δ' ἐστὶ Λάρισα· καὶ τῶν Τράλλεων
 διέχουσα κόμῃ τριάκοντα σταδίους ὑπὲρ τῆς πόλεως
 ἐπὶ Καῦστρου πεδῖον διὰ τῆς Μισωγίδος ἰόντων κατὰ
 τὸ τῆς Ἰσοδρόμης Μητρὸς ἱερὸν, ὁμοίαν τὴν θέσιν καὶ
 25 τὴν ἀρετὴν ἔχουσα τῇ Κρεμαστῇ Λαρίσῃ· καὶ γὰρ ἑν-
 υδρὸς καὶ ἀμπελόφυτος· ἴσως δὲ καὶ ὁ Λαρίσιος Ζεὺς
 ἐκείθεν ἐπωνόμασται· καὶ ἐν τοῖς ἀριστεροῖς δὲ τοῦ
 Πόντου κόμῃ τις καλεῖται Λάρισα μετὰ τὸ Ναυλό[χον
 καὶ Ὀδησσοῦ] πλησίον τῶν ἄκρων τοῦ Ἀῖμου.

30 Καὶ Ὀλοσσῶν δὲ λευκὴ προσαγορευθεῖσα ἀπὸ
 τοῦ λευκάργιλος εἶναι, καὶ Ἠλώνῃ Περραιβικαὶ πόλις,
 καὶ Γόννος· ἡ δ' Ἠλώνῃ μετέβαλε τοῦνομα Λειμώνῃ

μιτοιομασθείσα· κατέσκαπται δὲ νῦν· ἄμφω δ' ὑπὸ
C.441 τῷ Ὀλύμπῳ κείνται οὐ πολὺ ἄπωθεν τοῦ Εὐρώπου
ποταμοῦ, ὃν ὁ ποιητὴς Τιταρήσιον καλεῖ.

- 20 *Λέγει δὲ καὶ περὶ τούτου καὶ περὶ τῶν Περραιβῶν*
ἐν τοῖς ἐξῆς ὁ ποιητὴς ὅταν φῇ „Γουνεύς δ' ἐκ Κύφους
„ἦγε δὺς καὶ εἴκοσι νῆας. τῷ δ' Ἐνιῆνες ἔποντο με-
„νεπτόλεμοί τε Περραιβοί, οἳ περὶ Δωδώνην δυσχείμε-
„ρον οἰκί' ἔθεντο, [οἳ τ'] ἄμφ' ἱμερτὸν Τιταρήσιον
„ἔργ' ἐνέμοντο.“ λέγει μὲν οὖν τούτους τοὺς τόπους
τῶν Περραιβῶν, ἀπὸ μέρους τῆς Ἑστιάσιδος ἐπειλη- 10
φότας· ἦσαν δὲ καὶ ὑπὸ τῷ Πολυπόιτῃ ἐκ μέρους Περ-
ραιβικαί, τοῖς μέντοι Λαπίθαις προσένειμε διὰ τὸ ἀνα-
μίξ οἰκεῖν καὶ τὰ μὲν παῖδια κατέχειν τοὺς Λαπίθας καὶ
τὸ ἐνταῦθα Περραιβικὸν ὑπὸ τούτοις τετάχθαι ὥς ἐπὶ
πλέον, τὰ δ' ὀρεινότερα χωρία πρὸς τῷ Ὀλύμπῳ καὶ 15
τοῖς Τέμπεσι τοὺς Περραιβοὺς, καθάπερ τὸν Κύφον
καὶ τὴν Δωδώνην καὶ τὰ περὶ τὸν Τιταρήσιον, ὃς ἐξ
ὄρους Τιταρίου συμφυοὺς τῷ Ὀλύμπῳ ῥέων εἰς τὰ
πλησίον τῶν Τεμπῶν χωρία τῆς Περραιβίας αὐτοῦ που
τὰς συμβολὰς ποιεῖται πρὸς τὸν Πηνειόν. τὸ μὲν οὖν 20
τοῦ Πηνειοῦ καθαρὸν ἐστὶν ὕδωρ, τὸ δὲ τοῦ Τιταρη-
σίου λιπαρὸν ἐκ τινος ὕλης ὥστ' οὐ συμμίσγεται „ἀλλὰ
„τέ μιν καθύπερθεν ἐπιτρέχει ἡνί' ἔλαιον.“ διὰ δὲ τί
ἀναμίξ οἰκεῖν Σιμωνίδης Περραιβοὺς καὶ Λαπίθας κα-
λεῖ τοὺς Πελασγίωτας ἅπαντας, τοὺς τὰ ἑῷα κατέχον- 25
τας τὰ περὶ Γυρτῶνα καὶ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Πηνειοῦ καὶ
Οσσαν καὶ Πήλιον καὶ τὰ περὶ Δημητριάδα καὶ τὰ ἐν
τῷ πεδίῳ, Λάρισαν Κραννῶνα Σκοτοῦσσαν Μόφιον
Αἰτρακα, καὶ τὰ περὶ τὴν Νισσωνίδα λίμνην καὶ [τὴν]
Βοιβηίδα· ὧν ὁ ποιητὴς ὀλίγων μέμνηται διὰ τὸ μὴ οἰ- 30
χισθῆναι πῶ τὰλλα ἢ φανύλως οἰκισθῆναι διὰ τοὺς κα-
τακλυσμοὺς ἄλλοι' ἄλλους γινομένους· ἐπεὶ οὐδὲ τῆς

Νεσσωνίδος μέμνηται λίμνης, ἀλλὰ τῆς Βοιβηίδος μό-
νον πολὺν ἐλάττονος οὔσης, ταύτης δὲ μόνης μινου-
σης, ἐκείνης δὲ ὡς εἰκὸς τοτὲ μὲν πληρουμένης ἀτά-
κτως, τοτὲ δ' ἐκλείπομένης. τῆς δὲ Σκοτούσσης ἐμνή-
6 σθημεν καὶ ἐν τοῖς περὶ Δωδώνης λόγοις καὶ τοῦ μαν-
τείου τοῦ ἐν Θαιταλίᾳ, διότι περὶ τοῦτον ὑπῆρξε τὸν
τόπον. ἔστι δ' ἐν τῇ Σκοτούσσει χωρίον τι Κυνὸς κε-
φαλαὶ καλούμενον, περὶ ὃ Ῥωμαῖοι μετ' Αἰτωλῶν καὶ
Τίτος Κοϊντίος ἐνέικων μάχῃ μεγάλῃ Φίλιππον τὸν Δη-
10 μητρίον, Μακεδόνων βασιλέα.

Πίπουνθε δέ τι τοιοῦτο καὶ ἡ Μαγνητὶς· κατη- 21
ριθμημένων γὰρ ἤδη πολλῶν αὐτῆς τόπων οὐδέναις
τούτων ὠνόμακε Μάγνητας Ὅμηρος, ἀλλ' ἐκείνους C.442
μόνους οὓς τυφλῶς καὶ οὐ γνωρίμως διασαφεῖ, οἱ περὶ
15 „Πηνειὸν καὶ Πήλιον εἰνοσίφυλλον ναῖεσκον.“ ἀλλὰ
μὴν περὶ τὸν Πηνειὸν καὶ τὸ Πήλιον οἰκοῦσι καὶ οἱ τὴν
Γυρτῶνα ἔχοντες, οὓς ἤδη κατέλιξε, καὶ τὸ Ὀρμένιον
καὶ ἄλλοι πλείους, καὶ ἔτι ἀπωτέρω τοῦ Πηλίου ὁμῶς
Μάγνητες ἦσαν ἀρξάμενοι ἀπὸ τῶν ὑπ' Εὐμήλῳ,
20 κατὰ γε τοὺς ὕστερον ἀνθρώπους. ἰσίκασιν οὖν διὰ
τὰς συνεχεῖς μεταστάσεις καὶ ἐξαλλάξεις τῶν πολιτειῶν
καὶ ἐπιμύξεις συγγεῖν καὶ τὰ ὀνόματα καὶ τὰ ἔθνη, ὥστε
τοῖς νῦν ἰσθ' ὅτε ἀπορίαν παρέχειν, καθάπερ τοῦτο
τὸ πρῶτον μὲν ἐπὶ Κραννῶνος καὶ τῆς Γυρτῶνος γεγέ-
25 νηται. τοὺς μὲν γὰρ Γυρτωνίους Φλεγύας πρότερον
ἐκάλουν ἀπὸ Φλεγύου τοῦ Ἰέλονος ἀδελφοῦ, τοὺς δὲ
Κραννωνίους Ἐφύρους, ὥστε διαπορεῖν, ὅταν φῇ ὁ
ποιητὴς „τῶ μὲν ἄρ' ἐκ Θρήκης Ἐφύρους μετὰ θω-
„ρήσσαντο ἢ μετὰ Φλεγύας μεγαλήτορας,“ τίνας ποτὲ
30 βούλεται λέγειν· ἔπειτα τοῦτο καὶ ἐπὶ τῶν Περραιβῶν 22
καὶ τῶν Αἰνιάνων συνέβη· Ὅμηρος μὲν γὰρ συνέλε-
ξεν αὐτοὺς ὡς πλησίον ἀλλήλων οἰκοῦντας· καὶ δὴ
15°

καὶ λέγεται ὑπὸ τῶν ὕστερον ἐπὶ χρόνον συχνὸν ἢ
οἰκησὶς τῶν Αἰνιάνων ἐν τῷ Δωτίῳ γενέσθαι πεδίῳ,
τοῦτο δ' ἐστὶ πλησίον τῆς ἄρτι λεχθείσης Περραιβίας
καὶ τῆς Ὀσσης καὶ ἐστὶ τῆς Βοιβηίδος λίμνης, ἐν μέσῃ
μὲν πως τῇ Θετταλίᾳ λόφοις δὲ ἰδίοις περικλειόμενον, 5
περὶ οὐ Ἡσίοδος οὕτως εἰρηκεν „ἢ οἷα Διδύμους λε-
„ροὺς ναίουσα κολωνοὺς Δωτίῳ ἐν πεδίῳ, πολυβό-
„τρουος αὐτ' Ἀμύροιο, νύφατο Βοιβιάδος λίμνης πόδα
„παρθένος ἀδμῆς.“ οἱ μὲν οὖν Αἰνιᾶνες οἱ πλείους εἰς
τὴν Ολίην ἐξηλάθησαν ὑπὸ τῶν Λαπιθῶν, κἀνταῦθα 10
δὲ ἐδυνάστευσαν ἀφειλόμενοι τῶν τε Δωριέων τινὰ
μέρη καὶ τῶν Μαλιέων μέχρι Ἡρακλείας καὶ Ἐχίνου,
τινὲς δ' αὐτῶν ἔμειναν περὶ Κύφον, Περραιβικὸν ὄρος
ὁμώνυμον κατοικίαν ἔχον. οἱ δὲ Περραιβοὶ τινὲς μὲν
συσταλέντες περὶ τὰ ἐσπέρια τοῦ Ὀλύμπου μέρη κατέ- 15
μεινον αὐτόθι πρόσχωροι ὄντες Μακεδόσι, τὸ δὲ πολὺ
μέρος εἰς τὰ περὶ τὴν Ἀθαμανίαν ὄρη καὶ τὴν Πίνδον
ἐξέπαισε· νυνὶ δὲ μικρὸν ἢ οὐδὲν αὐτῶν ἔχνος σώζεται.
τοὺς δ' οὖν ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ λεχθέντας Μάγνητας
ὑστάτους ἐν τῷ Θετταλικῷ καταλόγῳ νομιστέον τοὺς 20
0.413 ἐν τῷ τῶν Τεμπῶν ἀπὸ τοῦ Πηνειοῦ καὶ τῆς Ὀσσης ἕως
Πηλίου, Μακεδόνων τοῖς Περιώταις ὁμόρους τοῖς
ἔχουσι τὴν τοῦ Πηνειοῦ περῖαν μέχρι τῆς θαλάττης.
τὸ μὲν οὖν Ὀμόλιον ἢ τὴν Ὀμόλην (λέγεται γὰρ ἀμφο-
τέρως) ἀποδοτέον αὐτοῖς· εἰρηται δ' ἐν τοῖς Μακεδο- 25
νικοῖς ὅτι ἐστὶ πρὸς τῇ Ὀσση κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς τοῦ
Πηνειοῦ διὰ τῶν Τεμπῶν διεκβολῆς. εἰ δὲ καὶ μέχρι
τῆς παραλίας προΐτεον τῆς ἐγγυτάτω τοῦ Ὀμόλιου, λό-
γον ἔχει ὥστε (καὶ) τὸν Ῥιζοῦντα προσνέμειν καὶ Ἐρυ-
μνὰς ἐν τῇ ὑπὸ Φιλοκτήτῃ παραλίᾳ κειμένας καὶ τῇ 30
ὑπὸ Εὐμήλῳ. τοῦτο μὲν οὖν ἐν ἀσαφεὶ κείσθω. καὶ ἡ
τάξις δὲ τῶν ἐφεξῆς τόπων μέχρι Πηνειοῦ οὐ διαφα-

νῶς λέγεται, ἀδόξων δ' ὄντων τῶν τόπων οὐδ' ἡμῖν
 περὶ πολλοῦ θετεῖον. ἡ μὲντοι Σηπιάς ἀκτὴ καὶ τετραγῶ-
 δηται μετὰ ταῦτα καὶ ἐξύμνηται διὰ τον ἐνταῦθα ἀφα-
 νισμόν τοῦ Περσικοῦ στόλου· ἐστὶ δ' αὕτη μὲν ἀκτὴ
 5 πετρώδης, μετὰ δ' αὐτῆς καὶ Κασθαναΐας κώμης
 ὑπὸ τῷ Πηλίου κειμένης αἰγιαλός ἐστιν, ἐν ᾧ ὁ Ξέρξου
 στόλος ναυλοχῶν ἀπηλιώτου πολλοῦ πνεύσαντος ὁ
 μὲν εὐθύς αὐτοῦ πρὸς τὸ ξηρὸν ἐξώκειλε καὶ διελύθη
 παραχρῆμα, ὁ δ' εἰς Ἰπνοὺς τόπον τραχὺν τῶν περὶ τὸ
 10 Πήλιον παρενεχθεὶς ὁ δ' εἰς Μελίβοιαν ὁ δ' εἰς τὴν
 Κασθανάσαν διεφθάρη. τραχὺς δ' ἐστὶν ὁ παράπλους
 πᾶς ὁ τοῦ Πηλίου ὅσον σταδίων ὀγδοήκοντα· τοσοῦ-
 τος δ' ἐστὶ καὶ τοιοῦτος καὶ ὁ τῆς Ὀσσης. μετὰ δὲ
 κόλπος σταδίων πλειόνων ἢ διακοσίων, ἐν ᾧ ἡ Μελί-
 15 βοια. ὁ δὲ πᾶς ἀπὸ Δημητριάδος ἐγκολπιζοντι ἐπὶ τὸν
 Πηνειὸν μίζων τῶν χιλίων, [ἀπὸ δὲ Σπε]ρχεῖου καὶ
 ἄλλων ὀκτακοσίων, ἀπὸ δὲ Εὐρύππου δις χιλίων τριακο-
 σίων πεντήκοντα. Ἰερώνυμος δὲ τῆς πεδιάδος Θεττα-
 λίας καὶ Μαγνήτιδος τὸν κύκλον τρις χιλίων ἀποφαί-
 20 νεται σταδίων, φηκῆσθαι δ' ὑπὸ Πελασγῶν, ἐξελαθῆ-
 ναι δὲ τοὺτους εἰς τὴν Ἰταλίαν ὑπὸ Λαπιθῶν· εἶναι δὲ
 τὸ νῦν καλούμενον Πελασγικὸν πεδίον, ἐν [ᾧ] Λάρισα
 καὶ Γυρτώνη καὶ Φεραί καὶ Μόψιον καὶ Βοιβῆς καὶ
 Ὀσσα καὶ Ὀμόλη καὶ Πήλιον καὶ Μαγνήτις· Μόψιον
 25 δ' ὠνόμασται οὐκ ἀπὸ Μόψου τοῦ Μαντοῦς τῆς Τι-
 ρεσίου, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ Λαπίθου τοῦ συμπλεύσαντος
 τοῖς Ἀργοναύταις· ἄλλος δ' ἐστὶ Μόψοπος, ἀφ' οὗ ἡ
 Ἀττικὴ Μοψοπία.

Τὰ καθ' ἕκαστα μὲν ταῦτα περὶ Θετταλίας, καθ' 23
 30 ὅλου δ' ὅτι Πυρραΐα πρότερον ἐκαλεῖτο ἀπὸ Πύρρας
 τῆς Δευκαλίωνος γυναικός, Αἰμονία δὲ ἀπὸ Αἰμονος,
 Θετταλία δὲ ἀπὸ Θετταλοῦ τοῦ Αἰμονος. ἔνιοι δὲ δι-

λόντες δίχα τὴν μὲν πρὸς νότον λαχεῖν φασὶ Λευκα-
λίωνι καὶ καλέσαι Πανδώραν ἀπὸ τῆς μητρός, τὴν δ'
C.441 **ἑτέραν Αἰμονι**, ἃφ' οὗ Αἰμονίαν λεχθῆναι· μετωνο-
μάσθαι δὲ τὴν μὲν Ἑλλάδα ἀπὸ Ἑλληνος τοῦ Λευκα-
λίωνος, τὴν δὲ Θετταλίαν ἀπὸ τοῦ υἱοῦ Αἰμονος· τινὲς 5
δὲ ἀπὸ Ἐφύρας τῆς Θεσπρωτίδος ἀπογόνους Ἀντίφου
καὶ Φειδίππου, τῶν Θετταλοῦ τοῦ Ἡρακλείους, ἐπελθόν-
τας ἀπὸ Θετταλοῦ τοῦ ἑαυτῶν προγόνου τὴν χώραν
ὀνομάσαι. εἰρη[γται] δὲ καὶ Νεσσωνὶς ὀνομασθῆναι ποτε
ἀπὸ Νέσσωνος τοῦ Θετταλοῦ, καθάπερ καὶ ἡ λίμνη. 10

— I —

1 Ἐπεὶ δὲ ἡ Εὐβοία παρὰ πᾶσαν τὴν παραλλίαν ταύ-
την παραβέβληται τὴν ἀπὸ Σουνίου μέχρι Θετταλίας,
πλὴν τῶν ἄκρων ἐκατέρωθεν, οἰκίειον ἂν εἴη συνάψαι 15
τοῖς εἰρημένοις τὰ περὶ τὴν νῆσον, εἰδ' οὕτω μεταβῆ-
ναι πρὸς τε τὰ Αἰτωλικά καὶ τὰ Ἀχαρνανικά, ἅπερ
λοιπά ἐστι τῶν τῆς Εὐρώπης μερῶν.

2 Παραμήκης μὲν τοίνυν ἐστὶν ἡ νῆσος ἐπὶ χίλους
σχεδὸν τι καὶ διαχοσίους σταδίους ἀπὸ Κηναίου πρὸς 20
Γεραιστόν, τὸ δὲ πλάτος ἀνώμαλος, κατὰ δὲ τὸ πλεον
ὅσον πεντήκοντα καὶ ἑκατὸν σταδίων. τὸ μὲν οὖν Κή-
ναιον ἐστὶ κατὰ Θερμοπύλας καὶ τὰ ἔξω Θερμοπυλῶν
ἐπ' ὀλίγον, Γεραιστός δὲ καὶ Πεταλία πρὸς Σουνίω.
γίνεται οὖν ἀντίκορθμος τῇ τε Αἰτικῇ καὶ Βοιωτίᾳ καὶ 25
Λοκρίδι καὶ τοῖς Μαλιεῦσι. διὰ δὲ τὴν στενότητα καὶ
τὸ λεχθὲν μῆκος ὑπὸ τῶν παλαιῶν Μάκρις ὠνομάσθη.

C.445 **συνάπτει δὲ τῇ ἡπίρῳ κατὰ Χαλκίδα μάλιστα**, κυρτῇ
προπίπτουσα πρὸς τοὺς κατὰ τὴν Αὐλίδα τόπους τῆς
Βοιωτίας καὶ ποιούσα τὸν Εὐριπον, περὶ οὗ διὰ πλει- 30
όνων εἰρήκαμεν, σχεδὸν δέ τι καὶ περὶ τῶν ἀντιπόρθ-
μων ἀλλήλοις τόπων κατὰ τε τὴν ἡπειρον καὶ κατὰ

τὴν νῆσον ἐφ' ἑκάτερα τοῦ Εὐρίπου, τὰ τε ἐντὸς καὶ τὰ ἐκτὸς. εἰ δέ τι ἐλλέλειπται, νῦν προσδιασαφήσομεν. καὶ πρῶτον, ὅτι τῆς Εὐβοίας τὰ Κοῖλα λέγουσι τὰ μεταξὺ Αὐλίδος καὶ τῶν περὶ Γεραιστὸν τόπων· κολυπούται γὰρ ἡ παραλία, πλησιάζουσα δὲ τῇ Χαλκίδι κυρτοῦται πάλιν πρὸς τὴν ἡπειρον.

Οὐ μόνον δὲ Μάκρις ἐκλήθη ἡ νῆσος, ἀλλὰ καὶ 3
 Ἀβαντίς. Εὐβοίαν γοῦν εἰπὼν ὁ ποιητὴς τοὺς ἀπ' αὐ-
 τῆς Εὐβοίας οὐδέποτε εἰρηκεῖν, ἀλλ' Ἀβαντας αἶε „οἱ δ'
 10 „Εὐβοίαν ἔχον μένεα πνείοντες Ἀβαντες.“ „τῷ δ' αἶμ'
 „Ἀβαντες ἔποντο.“ φησὶ δ' Ἀριστοτέλης ἐξ Ἀβας τῆς
 Φωκιῆς Θραῦκας ὁρμηθέντας ἐποικῆσαι τὴν νῆσον καὶ
 ἐπονομάσαι Ἀβαντας τοὺς ἔχοντας αὐτήν· οἱ δ' ἀπὸ
 ἡρώος φασί, καθάπερ καὶ Εὐβοίαν ἀπὸ ἡρώωνος. τάχα
 15 δ' ὥσπερ βοὸς αὐλὴ λέγεται τι ἄντρον ἐν τῇ πρὸς [τὸν]
 Αἰγαῖον τετραμμένη παραλία, ὅπου τὴν Ἰώ φασί τεκεῖν
 Ἐκαφον, καὶ ἡ νῆσος ἀπὸ τῆς αὐτῆς αἰτίας ἔσχε τοῦτο
 τοῦνομα. καὶ Ὀχη δὲ ἐκαλεῖτο ἡ νῆσος, καὶ ἴστιν ὁμῶ-
 20 νομον αὐτῇ τὸ μέγιστον τῶν ἐνταῦθα ὄρων. καὶ Ἐλ-
 λοπία δ' ὠνομάσθη ἀπὸ Ἑλλοπος τοῦ Ἰωνος· οἱ δὲ Ἀλ-
 κλου καὶ Κόθου ἀδελφόν φασιν, ὅς καὶ τὴν Ἑλλοπίαν
 κτίσαι λεγεται, χωρίον ἐν τῇ Ὠρεῖα καλουμένη τῆς
 Ἰστιαιώτιδος πρὸς τῷ Τελεθρίῳ ὄρει, καὶ τὴν Ἰστίαίαν
 προσκτῆσασθαι καὶ τὴν πεδιάδα καὶ Κήρινθον καὶ Αἰ-
 25 θηφὸν καὶ Ὀροβίας, ἐν ᾧ μαντεῖον ἦν ἀψευδέστατον·
 ἦν δὲ μαντεῖον τοῦ Σελινουντίου Ἀπόλλωνος· μετῴ-
 κησαν δ' εἰς τὴν Ἰστίαίαν οἱ Ἑλλοπιεῖς, καὶ ἠὔξησαν
 τὴν πόλιν Φιλιστίδου τοῦ τυράννου βιασαμένου μετα-
 30 τὰ Λευκτρικά. Δημοσθένης δ' ὑπὸ Φιλίππου κατα-
 σταθῆναι τυράννον φησι καὶ τῶν Ὀρειτῶν τὸν Φιλι-

σιδίην· οὕτω γὰρ ὠνομασθησαν ὕστερον οἱ Ἰστιαί-
εις, καὶ ἡ πόλις ἀντὶ Ἰστιαίας Ὠρείος· Ἰνιοὶ δ' ὑπ' Ἀθη-
ναίων ἀποικισθῆναι φασὶ τὴν Ἰστιαίαν ἀπὸ τοῦ δήμου
τοῦ Ἰστιαίων, ὡς καὶ ἀπὸ τοῦ Ἐρετριέων τὴν Ἐρέ-
τριαν. Θεόπομπος δὲ φησὶ Περικλέους χειρουμένου
Εὐβοίαν τοὺς Ἰστιαίεις καθ' ὁμολογίας εἰς Μακεδονίαν
μεταστῆναι, δισχίλλους δ' ἐξ Ἀθηναίων ἐλθόντας τὸν
Ὠρεὸν οἰκῆσαι, δῆμον ὄντα πρότερον τῶν Ἰστιαίων.

4 καί ται δ' ὑπὸ τῷ Τελεθρίῳ ὄρει ἐν τῷ Δρυμῷ κα-
C. 116 λουμένῳ παρὰ τὸν Κάλλαντα ποταμὸν ἐπὶ πέτρας 10
ὑψηλῆς, ὥστε τάχα καὶ διὰ τὸ τοὺς Ἑλλοπιεῖς ὀρείους
εἶναι τοὺς προοικήσαντας ἐτέθη τοῦνομα τοῦτο τῇ πό-
λει· δοκεῖ δὲ καὶ ὁ Ὠρίων ἐνταῦθα τραφεὶς οὕτως ὀνο-
μασθῆναι· Ἰνιοὶ δὲ τοὺς Ὠρείτας πόλιν ἔχοντας ἰδίαν
φασὶ πολεμουμένους ὑπὸ τῶν Ἑλλοπιέων μεταβῆναι 15
καὶ συνοικῆσαι τοῖς Ἰστιαιεῦσι, μίαν δὲ γενηθεῖσαν πό-
λιν ἀμφοτέροις χρήσασθαι τοῖς ὀνόμασι, καθάπερ Λα-
κεδαίμων τε καὶ Σπάρτη ἡ αὐτή· εἴρηται δ' ὅτι καὶ ἐν
Θεσσαλίᾳ Ἰστιαίῳτις ἀπὸ τῶν ἀνασπασθέντων ἐνθ' ἐνδε
ὑπὸ Περραιβῶν ὠνόμασται. 20

5 Ἐπεὶ δ' ἡ Ἑλλοπία τὴν ἀρχὴν ἀπὸ τῆς Ἰστιαίας
καὶ τοῦ Ὠρεοῦ προσηγάγετο ἡμᾶς ποιήσασθαι, τὰ συν-
εχῇ λέγωμεν τοῖς τόποις τούτοις. ἔστι δ' ἐν τῷ Ὠρεῷ
τούτῳ τό τε Κήναιον πλησίον καὶ ἐπ' αὐτῷ τὸ Δίον καὶ
Ἀθῆναι αἱ Διάδες, κτίσμα Ἀθηναίων, ὑπερκείμενον 25
τοῦ ἐπὶ Κῦνον πορθμοῦ· ἐκ δὲ τοῦ Δίου Κάναι τῆς
Αἰολίδος ἀπφκίσθησαν· ταῦτά τε δὴ τὰ χωρία περὶ
τὴν Ἰστιαίαν ἔστι καὶ ἔτι Κήρινθος κολλίδιον ἐπὶ τῇ θα-
λάττῃ· ἑγγὺς δὲ Βούδορος ποταμὸς ὁμώνυμος τῷ κατὰ
τὴν Σαλαμίνα ὄρει τῷ πρὸς τῇ Ἀττικῇ. 30

6 Κάρυστος δὲ ἔστιν ὑπὸ τῷ ὄρει τῇ Ὀχῇ· πλησίον
δὲ τὰ Στύρα καὶ τὸ Μαρμάριον, ἐν ᾧ τὸ λατόμιον τῶν

Καρυστίων κιόνων, ἱερὸν ἔχον Ἀπόλλωνος Μαρμαρί-
νου, ὅθεν διάπλους εἰς Ἀλὰς τὰς Ἀραφηνίδας. ἐν δὲ τῇ
Καρύστῳ καὶ ἡ λίθος φύεται ἡ ξαινομένη καὶ ὑφαινο-
μένη, ὥστε τὰ ὕψη χειρόμακτρα γίνεσθαι, ῥυπωθέντα
5 δ' εἰς φλόγα βάλλεσθαι καὶ ἀποκαθαίρεισθαι τῇ πλύνσει
τῶν λίνων παραπλησίως· φέρεσθαι δὲ τὰ χωρία ταῦτά
φασιν ὑπὸ τῶν ἐκ τετραπόλεως τῆς περὶ Μαραθῶνα καὶ
Στειριῶν· κατιστράφη δὲ τὰ Στύρα ἐν τῷ Λαμιακῷ
πολέμῳ ὑπὸ Φαίδρου τοῦ Ἀθηναίων στρατηγοῦ· τὴν
10 δὲ χώραν ἔχουσιν Ἑρετριεῖς. Κάρυστος δὲ ἔστι καὶ ἐν
τῇ Λακωνικῇ τόπος τῆς Λίγυος πρὸς Ἀρκαδίαν, ἀφ'
οὗ Καρύστιον οἶνον Ἀλκμὰν εἰρηκε.

Γεραιστὸς δ' ἐν μὲν τῷ καταλόγῳ τῶν νεῶν οὐκ 7
εἰρηται, μέμνηται δ' ὁ ποιητὴς ὅμως αὐτοῦ, „ἐς δὲ Γε-
15 ραιστὸν ἐννύχιοι κατάγοντο,“ καὶ δηλοὶ διότι τοῖς
διαίρουσιν ἐκ τῆς Ἀσίας εἰς τὴν Ἀστικὴν ἐπικαιρίως
κεῖται τῷ Σουνίῳ πλησιάζον τὸ χωρίον· ἔχει δ' ἱερὸν
Ποσειδῶνος ἐπισημότατον τῶν ταύτῃ καὶ κατοικίαν
ἀξιόλογον.

20 Μετὰ δὲ τὸν Γεραιστὸν Ἑρέτρια πόλις μεγίστη τῆς 8
Εὐβοίας μετὰ Χαλκίδα, ἔπειθ' ἡ Χαλκὶς μητρόπολις
τῆς νήσου τρόπον τινά, ἐπ' αὐτῷ τῷ Εὐρίπῳ ἰδρυ-
μένη· ἀμφότεραι δὲ πρὸ τῶν Τρωικῶν ὑπ' ἈθηναίωνC.447
ἐκτίσθαι λέγονται, καὶ μετὰ τὰ Τρωικὰ Ἄϊκλος καὶ Κό-
25 θος ἐξ Ἀθηνῶν ὁρμηθέντες ὁ μὲν τὴν Ἑρέτριαν ᾤκισε
Κόθος δὲ τὴν Χαλκίδα· καὶ τῶν Αἰολέων δὲ τινες ἀπὸ
τῆς Πενθίλου στρατιᾶς κατέμειναν ἐν τῇ νήσῳ, τὸ δὲ
παλαιὸν καὶ Ἄραβες οἱ Κάδμῳ συνδιαβάντες. αἱ δ'
οὖν πόλεις αὗται διαφερόντως αὐξηθεῖσαι καὶ ἀποι-
30 κίας ἔστειλαν ἀξιολόγους εἰς Μακεδονίαν· Ἑρέτρια
μὲν γὰρ συνώκισε τὰς περὶ Παλλήνην καὶ τὸν Ἄθω
πόλεις, ἡ δὲ Χαλκὶς τὰς ὑπὸ Ὀλύνθῳ, ἃς Φίλιππος

δισλυμήνατο. καὶ τῆς Ἰταλίας δὲ καὶ Σικελίας πολλὰ χωρία Χαλκιδέων ἐστίν· ἐστάλησαν δὲ αἱ ἀποικίαι αὐταί, καθάπερ εἰρηκεν Ἀριστοτέλης, ἡνίκα ἡ τῶν Ἰκποβοτῶν καλουμένη ἐπεκράτει πολιτεία· προέστησαν γὰρ αὐτῆς ἀπὸ τιμημάτων ἄνδρες ἀριστοκρατικῶς ἄρχοντες. κατὰ δὲ τὴν Ἀλεξάνδρου διάβασιν καὶ τὸν περίβολον τῆς πόλεως ἡϋξησαν, ἐντὸς τείχους λαβόντες τὸν τε Κάνηθον καὶ τὸν Εὐρικον, ἐπιστήσαντες τῇ γεφύρᾳ πύργους καὶ πύλας καὶ τείχος.

- 9 Ἐπέρκειται δὲ τῆς τῶν Χαλκιδέων πόλεως τὸ Αἴ-10
λαντον καλούμενον πεδῖον. ἐν δὲ τούτῳ θερμῶν τε ὑδάτων εἰσὶν ἐκβολαὶ πρὸς θεραπείαν νόσων εὐφρεῖς, οἷς ἐχρήσατο καὶ Σύλλας Κορνῆλιος ὁ τῶν Ῥωμαίων ἡγεμὼν· καὶ μέταλλον δ' ὑπῆρχε θαυμαστὸν χαλκοῦ καὶ σιδήρου κοινόν, ὅπερ οὐχ ἱστοροῦσιν ἄλλαχού 15·
συμβαῖνον· νυνὶ μέντοι ἀμφοτέρω ἐκλείπειν, (ὥσπερ καὶ Ἀθήνησι τὰργυρεῖα.) ἔστι δὲ καὶ ἅπασα μὲν ἡ Εὐβοία εὐσιειστος, μάλιστα δ' ἡ περὶ τὸν πορθμόν, καὶ διχομένη πνευμάτων ὑποφοράς, καθάπερ καὶ ἡ Βοιωτία καὶ ἄλλοι τόποι, περὶ ὧν ἐμνήσθημεν διὰ πλειόνων 20
πρότερον. ὑπὸ τοιούτῳ πάθους καὶ ἡ ὁμώνυμος τῇ νήσῳ πόλις καταποθῆναι λέγεται, ἥς μέμνηται καὶ Αἰσχύλος ἐν τῷ Ποντίῳ Γλαύκῳ „Εὐβοῖδα καμπτήν ἀμφὶ
„Κηναίου Διὸς ἀπτήν, κατ' αὐτὸν τύμβον ἀθλίου
„Αἶχα.“ Χαλκίς δ' ὁμωνύμως λέγεται καὶ ἐν Αἰτωλίᾳ 25
„Χαλκίδα τ' ἀγχίαλον, Καλυδῶνά τε πετρῆισσαν,
καὶ ἐν τῇ νῦν Ἠλείᾳ „βὰν δὲ παρὰ Κρουνοὺς καὶ Χαλ-
„κίδα πετρῆισσαν“ οἱ περὶ Τηλέμαχον ἀκίοντες παρὰ Νέστορος εἰς τὴν οἶκίαν.

- 10 Ἐρετρίαν δ' οἱ μὲν ἀπὸ Μακίστου τῆς Τριφυλίας 30
ἀποικισθῆναι φασιν ὑπ' Ἐρετριῶς, οἱ δ' ἀπὸ τῆς Ἀθήνησιν Ἐρετρίας, ἣ νῦν ἐστὶν ἀγορά· ἔστι δὲ καὶ

- περὶ Φάρσαλον Ἐρέτρια, ἱερὰ τοῦ Ἀπόλλωνος. Ἀδμή-
του δ' ἱδρυμα λέγεται τὸ ἱερόν, παρ' ᾧ θητεῦσαι λέ-
γουσι τὸν θεὸν * αὐτόν. Μελανηΐς δ' ἐκαλεῖτο πρότε-
ρον ἢ Ἐρέτρια καὶ Ἀρότρια· ταύτης δ' ἴστί κώμη ἢ C. 448
- 6 Ἀμάρυνθος ἄφ' ἐπὶ σταδίων τοῦ τείχους. τὴν μὲν
οὖν ἀρχαίαν πόλιν κατέσκαψαν Πέρσαι, σαγηνεύσαν-
τες, ὥς φησιν Ἡρόδοτος, τοὺς ἀνθρώπους τῷ πλήθει,
περιχυθέντων τῶν βαρβάρων τῷ τείχει· καὶ δεικνύου-
σιν ἔτι τοὺς θεμελίους, καλοῦσι δὲ παλαιὰν Ἐρέ-
10 τριαν, ἢ δὲ νῦν ἐπέκτισται. τὴν δὲ δύναμιν τὴν Ἐρε-
τρίων ἦν ἔσχον ποτὲ μαρτυρεῖ ἡ στήλη, ἣν ἀνέθε-
σάν ποτε ἐν τῷ ἱερῷ τῆς Ἀμαρυνθίας Ἀρτέμιδος· γέ-
γραπται δ' ἐν αὐτῇ τρισχιλίοις μὲν ὀπλίταις ἑξακο-
σίοις δ' ἱππεῦσιν ἐξήκοντα δ' ἄρμασι ποιεῖν τὴν κομ-
15 πῆν· ἐπῆρχον δὲ καὶ Ἀνδρίων καὶ Τηνίων καὶ Κείων
καὶ ἄλλων νήσων. ἱπποῖκους δ' ἔσχον ἀπ' Ἡλιδος, ἄφ'
οὐ καὶ τῷ γράμματι τῷ ῥῶ πολλῷ χρησάμενοι οὐκ ἐπὶ
τέλει μόνον τῶν ῥημάτων ἀλλὰ καὶ ἐν μέσῳ κειωμῆ-
δηνται. ἐν δὲ τῇ Ἐρετρικῇ πόλιν ἦν Τάμυναι πλησίον
20 τοῦ πορθμοῦ. ἔστι δὲ καὶ Οἰχαλία κώμη τῆς Ἐρετρι-
κῆς, λείψανον τῆς ἀναιρεθείσης πόλεως ὑπὸ Ἡρα-
κλέους, ὁμώνυμος τῇ Τραχινίᾳ καὶ τῇ περὶ Τρίκκην
καὶ τῇ Ἀρκαδικῇ, ἣν Ἀνδανίαν οἱ ὕστερον ἐκάλεσαν,
καὶ τῇ ἐν Αἰτωλίᾳ περὶ τοὺς Εὐρυτάνας.
- 25 Νυκὶ μὲν οὖν ὁμολογουμένως ἡ Χαλκὶς φέρεται 11
τὰ πρωτεῖα καὶ μητρόπολις αὕτη λέγεται τῶν Εὐβοίων,
δευτερεύει δ' ἡ Ἐρέτρια. ἀλλὰ καὶ πρότερον αὗται
μέγα εἶχον ἀξίωμα καὶ πρὸς πόλεμον καὶ πρὸς εἰρήνην,
ὥστε καὶ φιλοσόφοις ἀνδράσι παρασχεῖν διαγωγὴν
30 ἡδεῖαν καὶ ἀθόρυβον. μαρτυρεῖ δ' ἡ τε τῶν Ἐρε-
τρικῶν φιλοσόφων σχολὴ τῶν περὶ Μενέδημον ἐν τῇ
Ἐρετρίᾳ γενομένη, καὶ ἔτι πρότερον ἢ Ἀριστοτέλους

ἐν τῇ Χαλκίδι διατριβή, ὅς γε κάκει κατέλυσε τὸν βίον.

- 12 Τὸ μὲν οὖν πλεον ὁμολόγουν ἀλλήλαις αἱ πόλεις αὐται, περὶ δὲ Ἀηλάντου διενεχθεῖσαι . . . . . οὐδ' οὕτω τελείως ἐπαύσαντο . . . . . ὥστ' ἐν τῷ πολέμῳ κατὰ αὐ- 5
θάδειαν θρᾶν ἔκαστα, ἀλλὰ συνέθεντο ἐφ' οἷς συστή-
σονται τὸν ἀγῶνα. θελοὶ δὲ καὶ τοῦτο ἐν τῷ Ἀμαρυν-
θίῳ στήλη τις φράζουσα μὴ χρῆσθαι τηλεβόλοις.
- 13 Οἱ δ' Εὐβοεῖς ἀγαθοὶ πρὸς μάχην ὑπῆρξαν τὴν σταδίαν, ἣ καὶ συστάδην λέγεται καὶ ἐκ χειρός. δόρασι 10
δ' ἐχρῶντο τοῖς ὀρεκτοῖς, ὥς φησιν ὁ ποιητής „αἰχμη-
C.449, „ταὶ μεμαῶτες ὀρεκτῆσι μελήσει θώρηκας ῥήσσειν.“
ἀλλοίων ἰσως ὄντων τῶν παλιῶν, οἷαν εἰκὸς εἶναι τὴν Πηλιάδα μελήν ἣν, ὥς φησιν ὁ ποιητής „οἶος ἐπί-
„στατο πῆλαι Ἀχιλλεύς“ καὶ ὁ εἰπών „δοῦρὶ δ' ἄκου- 15
„τίξω, ὅσον οὐκ ἄλλος τις ὀισιῶ“, τῷ παλιῷ λέγει δό-
ρατι. καὶ οἱ μονομαχοῦντες τοῖς παλιτοῖς χρώμενοι δό-
ρασιν εἰσάγονται πρότερον, εἴτα ἐπὶ τὰ ξίφη βαδίζον-
τες· ἀγγεμάχοι δ' εἰσὶν οὐχ οἱ ξίφει χρώμενοι μόνον,
ἀλλὰ καὶ δόρατι ἐκ χειρός, ὥς φησιν „οὔτησε ξυστῶ 20
„χαλκήρει, λῦσε δὲ γυῖα.“ τοὺς μὲν οὖν Εὐβοέας τούτῳ
τῷ τρόπῳ χρωμένους εἰσάγει, περὶ δὲ Λοκρῶν τάναντία
λέγει ὥς „οὐ σφιν σταδῆς ὑσμίνης ἔργα μέμηλεν,
„ἀλλ' ἄρα τύξοις καὶ ἐυστροφῶ οἷος Ἀώτῳ Ἴλιον εἰς
„ἄμ' ἔποντο.“ περιφέρεται δὲ καὶ χρησμός ἐκδοθεὶς 25

8. ποιεὶ τηλεβόλους: καὶ γὰρ δὴ καὶ τῶν πολιτικῶν ἐθνῶν καὶ τῶν ὀπλισμῶν οὐχ ἔν οὗτ' ἔστιν οὗτ' ἦν ἴθες· ἀλλ' οἱ μὲν τηλεβόλοις χρώνται, καθάπερ οἱ τοξόται καὶ οἱ σφενδονῆται καὶ οἱ ἀκοντισταί, οἱ δ' ἀγγεμάχοις, καθάπερ οἱ ξίφει καὶ δόρατι τῷ ὀρεκτῶ χρώμενοι· διτι γὰρ ἡ τῶν δοράτων χρῆσις, ἡ μὲν ἐκ χειρός ἡ δ' ὡς παλιτοῖς, καθάπερ καὶ ὁ ποτιὸς ἀμφοτέρως τὰς χρεῖας ἀποδίδωσι· καὶ γὰρ εὐσεῖ δὴν . . . . . καὶ κοντοβολούτων· ὅπερ καὶ ἡ εἰρησὶς δύναται καὶ ὁ ἔσθες.

Αἰγυῖσιν „ἔππον Θεσσαλικόν, Λακεδαιμονίαν δὲ γυναικα, ἄνδρας δ' οἳ πίνουσιν ὕδωρ ἱερῆς Ἀρεθούσης,“ τοὺς Χαλκιδικίας λέγων ὡς ἀρίστους· ἐκεῖ γὰρ ἡ Ἀρεθούσα.

5 Ἐξοὶ δὲ νῦν Εὐβοῖται ποταμοὶ Κηρεὺς καὶ Νηλεὺς, 14 ὧν ἀφ' οὗ μὲν πίνοντα τὰ πρόβατα λευκὰ γίνεται, ἀφ' οὗ δὲ μέλανα· καὶ περὶ τὸν Κραῖθιν δὲ εἰρηται τοιοῦτόν τι συμβαίνει.

Τῶν δ' ἐκ Τροίας ἐπανιόντων Εὐβοέων τινὲς εἰς 15 Ἰλλυριοὺς ἐκπιδύοντες, ἀποβαίνοντες οἰκαδε διὰ τῆς Μακεδονίας περὶ Ἑδεσσαν ἔμειναν συμπολεμήσαντες τοῖς ὑποδεξαμένοις, καὶ ἐκτίσαν πόλιν Εὐβοίαν· ἣν δὲ καὶ ἐν Σικελίᾳ Εὐβοία Χαλκιδικέων τῶν ἐκεῖ κτίσμα, ἣν Γέλων ἐξανέστησε, καὶ ἐγένετο φρούριον Συρακου- 15 σίων· καὶ ἐν Κερκύρᾳ δὲ καὶ ἐν Αἴμνῳ τόπος ἦν Εὐβοία καὶ ἐν τῇ Ἀργεῖᾳ λόφος τις.

Ἐπεὶ δὲ τοῖς Θετταλοῖς καὶ Οἰταίοις πρὸς ἑσπέραν 16 Αἰτωλοὶ καὶ Ἀκαρνᾶνές εἰσι καὶ Ἀθαμᾶνες, εἰ χρή καὶ τούτους Ἑλλήνας εἰπεῖν, λοιπὸν ἐξηγήσασθαι περὶ τούτων, ἵν' ἔχωμεν τὴν περίοδον ἅπασαν τὴν τῆς Ἑλλάδος· προσθεῖναι δὲ καὶ τὰς νήσους τὰς προσχώρους μάλιστα τῇ Ἑλλάδι καὶ οἰκουμένας ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων ὅσας μὴ περιωδεύκαμεν.

Αἰτωλοὶ μὲν τοίνυν καὶ Ἀκαρνᾶνες ὁμοροῦσιν 2 ἀλλήλοις, μέσον ἔχοντες τὸν Ἀχιλῶν ποταμὸν ῥέοντα ἀπὸ τῶν ἄρκτων καὶ τῆς Πίνδου πρὸς νότον διὰ τῆς Ἀργαίων Αἰτωλικοῦ ἔθνους καὶ Ἀμφιλόχων, Ἀκαρ- C.450 νᾶνες μὲν τὸ πρὸς ἑσπέραν μέρος ἔχοντες τοῦ ποταμοῦ μέχρι τοῦ Ἀμβρακικοῦ κόλπου τοῦ κατὰ Ἀμφιλόχους 30 καὶ τὸ ἱερὸν τοῦ Ἀκτίου Ἀπόλλωνος, Αἰτωλοὶ δὲ τὸ πρὸς ἄνω μέχρι τῶν Ὀζολῶν Λοκρῶν καὶ τοῦ Παρνασσοῦ καὶ τῶν Οἰταίων. ὑπέρκειται δ' ἐν τῇ μεσογαίᾳ

καὶ τοῖς προσβορείοις μέρεσι τῶν μὲν Ἀκαρνάνων Ἀμφίλοχοι, τούτων δὲ Δόλοπες καὶ ἡ Πίνδος, τῶν δ' Αἰτωλῶν Περραιβοὶ τε καὶ Ἀθαμᾶνες καὶ Αἰνιάνων τι μέρος τῶν τὴν Οἰτην ἔχόντων· τὸ δὲ νότιον πλευρόν, τό τε Ἀκαρνανικὸν ὁμοίως καὶ τὸ Αἰτωλικόν, κλύζε-
ται τῇ ποιούσῃ θαλάττῃ τὸν Κορινθιακὸν κόλπον, εἰς
ὃν καὶ ὁ Ἀχελῷος ποταμὸς ἐξίησιν, ὀρῶν τὴν τῶν
Αἰτωλῶν παραλίαν καὶ τὴν Ἀκαρνανικὴν· ἐκαλεῖτο δὲ
Θόας ὁ Ἀχελῷος πρότερον. ἔστι δὲ καὶ ὁ παρὰ Δύμην
ὁμώνυμος τούτῳ, καθάπερ εἴρηται, καὶ ὁ περὶ Λάμειαν.
εἴρηται δὲ καὶ ὅτι ἀρχὴν τοῦ Κορινθιακοῦ κόλπου τὸ
στόμα τοῦδε τοῦ ποταμοῦ φασι.

- 2 Πόλεις δ' εἰσὶν ἐν μὲν τοῖς Ἀκαρνᾶσιν Ἀνακτό-
ριόν τε ἐπὶ χερρονήσου ἰδρυμένον Ἀκτίου πλησίον, ἐμ-
πόριον τῆς νῦν ἐκτισμένης ἐφ' ἡμῶν Νικοπόλεως, καὶ 15
Στράτος, ἀνάπλουν ἔχουσα τῷ Ἀχελῷῳ πλειόνων ἢ
διακοσίων σταδίων, καὶ Οἰνειαῖαι, καὶ αὐτὴ ἐπὶ τῷ πο-
ταμῷ, ἡ μὲν παλαιὰ οὐ κατοικουμένη, ἴσον ἀπέχουσα
τῆς τε θαλάττης καὶ τοῦ Στράτου, ἡ δὲ νῦν ὅσον ἐβδα-
μήκοντα σταδίους ὑπὲρ τῆς ἐκβολῆς διέχουσα· καὶ ἄλ- 20
λαι δ' εἰσὶ, Πάλαιρός τε καὶ Ἀλυζία καὶ Λευκάς καὶ Ἄρ-
γος τὸ Ἀμφιλοχικόν καὶ Ἀμβρακία, ὧν αἱ πλεῖστοι πε-
ριοικίδες γεγόνασιν ἢ καὶ πᾶσαι τῆς Νικοπόλεως· κεί-
ται δ' ὁ Στράτος κατὰ μέσην τὴν ἐξ Ἀλυζίας ὁδὸν εἰς
Ἀνακτόριον.

25

- 3 Αἰτωλῶν δ' εἰσὶ Καλυδῶν τε καὶ Πλευρών, νῦν
μὲν τεταπεινωμέναι, τὸ δὲ παλαιὸν πρόσχημα τῆς
Ἑλλάδος ἦν ταῦτα τὰ κτίσματα. καὶ δὴ καὶ διηρησθαι
συνέβαινε δίχα τὴν Αἰτωλίαν, καὶ τὴν μὲν ἀρχαίαν λέ-
γεσθαι τὴν δ' ἐπίκτητον· ἀρχαίαν μὲν τὴν ἀπὸ τοῦ 30
Ἀχελῷου μέχρι Καλυδῶνος παραλίαν ἐπὶ πολὺ καὶ τῆς
μεσογαίας ἀνήκουσαν εὐκάρπου τε καὶ πεδιάδος, ἢ

ἔσσι καὶ Στράτος καὶ τὸ Τριχώνιον ἀρίστην ἔχον γῆν·
ἐπίκτητον δὲ τὴν τοῖς Λοκροῖς συνάπτουσαν ὡς ἐπὶ
Ναύπακτόν τε καὶ Εὐπάλιον, τραχυτέραν τε οὖσαν
καὶ λυπροτέραν, μέχρι τῆς Οἰταίας καὶ τῆς Ἀθαμάνων
6 καὶ τῶν ἐφεξῆς ἐπὶ τὴν ἄρκτον ἤδη περισταμένων
ὁρῶν τε καὶ ἔθνων.

Ἔχει δὲ καὶ ἡ Αἰτωλία ὄρος μέγιστον μὲν τὸν Κό- 4
ρακα, συνάπτοντα τῇ Οἰτῇ, τῶν δ' ἄλλων ἐν μίσθῳ
μὲν μᾶλλον τὸν Ἀράκυνθον, περὶ ὃν τὴν νεωτέραν 0.461
10 Πλευρῶνα συνήκισαν ἀφέντες τὴν παλαιὰν ἐγγὺς κει-
μένην Καλυδῶνος οἱ οἰκῆτορες, εὐκαρπον οὖσαν καὶ
πεδιάδα, πορθοῦντος τὴν χώραν Δημητρίου τοῦ ἐπι-
κληθέντος Αἰτωλικοῦ· ὑπὲρ δὲ τῆς Μολυκρείας Τα-
φιασσὸν καὶ Χαλκίδα, ὄρη ἱκανῶς ὑψηλά, ἐφ' οἷς πο-
15 λίχνια ἴδρυτο Μακυνία τε καὶ Χαλκίς, ὁμώνυμος τῇ
ὄρει, ἣν καὶ Ἵποχαλκίδα καλοῦσι· Κούριον δὲ πλη-
σίον τῆς παλαιᾶς Πλευρῶνος, ἀφ' οὗ τοὺς Πλευρω-
νίους Κουρήτας ὀνομασθῆναί τινες ὑπέλαβον.

Ὁ δ' Εὐῆνος ποταμὸς ἄρχεται μὲν ἐκ Βωμιέων 5
20 τῶν ἐν Ὀφιεύσιν Αἰτωλικῷ ἔθνει (καθάπερ καὶ οἱ Εὐ-
ρυταῖνες καὶ Ἀγραῖοι καὶ Κουρήτες καὶ ἄλλοι), ρεῖ δ'
οὐ διὰ τῆς Κουρητικῆς κατ' ἀρχάς, ἥτις ἐστὶν ἡ αὐτὴ
τῇ Πλευρωνίᾳ, ἀλλὰ διὰ τῆς προσεφίας μᾶλλον παρὰ
τὴν Χαλκίδα καὶ Καλυδῶνα· εἰτ' ἀνακάμψας ἐπὶ τὰ
25 τῆς Πλευρῶνος πεδία τῆς παλαιᾶς καὶ παραλλάξας εἰς
δύσιν ἐπιστρέφει πρὸς τὰς ἐκβολὰς καὶ τὴν μεσημ-
βρίαν· ἐκαλεῖτο δὲ Λυκόρμας πρότερον· καὶ ὁ Νέσσος
ἐνταῦθα λέγεται πορθμεὺς ἀποδεδειγμένος ὑφ' Ἡρα-
κλέους ἀποθανεῖν, ἐπειδὴ πορθμεύων τὴν Δηϊάνειραν
30 ἐπιχειροῖ βιάσασθαι.

Καὶ Ὡλενον δὲ καὶ Πυλὴνν ὀνομάζει πόλεις ὁ 6
ποιητῆς Αἰτωλικός, ὧν τὴν μὲν Ὡλενον ὁμωνύμως τῇ

Ἀχαιῇ λεγομένην Αἰολεῖς κατέσκαψαν, πλησίον οὖσαν τῆς νεωτέρας Πλευρώωνος, τῆς δὲ χώρας ἡμφισβήτουν Ἀκαρνᾶνες· τὴν δὲ Πυλὴν ἡν μετενέγκαντες εἰς τοὺς ἀνώτερον τόπους ἥλλαξαν αὐτῆς καὶ τοῦνομα Πρόσχιον κατέσαντες. Ἑλλάνικος δ' οὐδὲ τὴν περὶ ταύτας ἱστορίαν οἶδεν, ἀλλ' ὥς ἐτι καὶ αὐτῶν οὐσῶν ἐν τῇ ἀρχαίᾳ καταστάσει μέμνηται, τὰς δ' ὕστερον καὶ τῆς τῶν Ἡρακλειδῶν καθόδου κτισθείσας Μακυνίαν καὶ Μολύκρειαν ἐν ταῖς ἀρχαίαις καταλέγει, πλείστην εὐχέρειαν ἐπιδεικνύμενος ἐν πάσῃ σχεδόν τι τῇ γραφῇ. 10

7 Καθόλου μὲν οὖν ταῦτα περὶ τῆς χώρας ἐστὶ τῆς τῶν Ἀκαρνάνων καὶ τῶν Αἰτωλῶν, περὶ δὲ τῆς παραλίας καὶ τῶν προκειμένων νήσων ἐτι καὶ ταῦτα προσληπτέον· ἀπὸ γὰρ τοῦ στόματος ἀρξαμένοις τοῦ Ἀμβρακικοῦ κόλπου πρῶτόν ἐστιν Ἀκαρνάνων χωρίον τὸ 15 Ἄκτιον. ὁμωνύμως δὲ λέγεται τό τε ἱερόν τοῦ Ἀκτίου Ἀπόλλωνος καὶ ἡ ἄκρα ἡ ποιοῦσα τὸ στόμα τοῦ κόλπου, ἔχουσα καὶ λιμένα ἐκτός. τοῦ δ' ἱεροῦ τετταράκοντα μὲν σταδίους ἀπέχει τὸ Ἀνακτόριον ἐν τῷ κόλπῳ ἰδρυμένον, διακοσίους δὲ καὶ τετταράκοντα ἡ Λευκάς. 20

8 Αὕτη δ' ἦν τὸ παλαιὸν μὲν χειρρόνησος τῆς Ἀκαρνάνων γῆς, καλεῖ δ' ὁ ποιητὴς αὐτὴν ἄκτῃν ἡπίροιο, τὴν περὶ τῆς Ἰθάκης καὶ τῆς Κεφαλληνίας ἡπειρον C.452 καλῶν· αὕτη δ' ἐστὶν ἡ Ἀκαρνανία· ὥστε, ὅταν φῇ ἄκτῃν ἡπίροιο, τῆς Ἀκαρνανίας ἄκτῃν δέχεσθαι δεῖ. 25 τῆς δὲ Λευκάδος ἢ τε Νήριτος, ἣν φησὶν εἶλεν ὁ Λαέρτης „ἢ μὲν Νήριτον εἶλον ἐνκείμενον πτολίεθρον, „ἄκτῃν ἡπίροιο, Κεφαλλήνεσσιν ἀνάσσων,“ καὶ ἃς ἐν καταλόγῳ φησί „καὶ Κροκύλει' ἐνέμοντο καὶ Αἰγίλιπα „τρηχεῖαν.“ Κορίνθιοι δὲ πεμφθέντες ὑπὸ Κυψέλου 30 καὶ Γόργου ταύτην τε κατέσχον τὴν ἄκτῃν καὶ μέχρι τοῦ Ἀμβρακικοῦ κόλπου προῆλθον, καὶ ἦ τε Ἀμβρακία

συνφκίσθη καὶ Ἀνακτόριον, καὶ τῆς χειρρονήσου διο-
 ρύξαντες τὸν ἰσθμὸν ἐποίησαν νῆσον τὴν Λευκάδα,
 καὶ μετενέγκαντες τὴν Νήριτον ἐπὶ τὸν τόπον, ὃς ἦν
 ποτὲ μὲν ἰσθμὸς νῦν δὲ πορθμὸς γεφύρα ζευκτός, με-
 5 τωνόμασαν Λευκάδα, ἐπώνυμον δοκῶ μοι τοῦ Λευ-
 κάτα· πέτρα γάρ ἐστι λευκὴ τὴν χροάν, προκειμένη
 τῆς Λευκάδος εἰς τὸ πέρατος καὶ τὴν Κεφαλληνίαν, ὥς
 ἐντεῦθεν τοῦνομα λαβεῖν.

Ἔχει δὲ τὸ τοῦ Λευκάτα Ἀπόλλωνος ἱερὸν καὶ τὸ 9
 10 ἄλμα τὸ τοὺς ἔρωτας πᾶντιν πεπιστευμένον· „οὐ δὲ λέ-
 „γεται πρώτη Σαπφώ“ ὥς φησιν ὁ Μένανδρος „τὸν
 „ὑπέροκομπον θηρώσα Φάων· οἰστρῶντι πόθῳ ῥῖψαι
 „πέτρας ἀπὸ τηλεφανοῦς ἄλμα κατ' εὐχὴν σὴν, δέ-
 „σποτ' ἄναξ.“ ὁ μὲν οὖν Μένανδρος πρῶτην ἀλέσθαι
 15 λέγει τὴν Σαπφώ, οἱ δ' ἐτι ἀρχαιολογικώτεροι Κέφα-
 λόν φασιν ἐρασθέντα Πτερίλα τὸν Διονέως. ἦν δὲ
 καὶ πάτριον τοῖς Λευκαδίοις κατ' ἐνιαυτὸν ἐν τῇ θυσίᾳ
 τοῦ Ἀπόλλωνος ἀπὸ τῆς σκοπῆς ῥίπτεισθαι τινα τῶν
 ἐν αἰτίαις ὄντων ἀποτροπῆς χάριν, ἐξαπτομένων ἐξ
 20 αὐτοῦ παντοδαπῶν πτερῶν καὶ ὀρνέων ἀνακουφίζειν
 δυναμένων τῇ πτήσει τὸ ἄλμα, ὑποδέχεσθαι δὲ κάτω
 μικράς ἀλιάσι κύκλῳ περιεστῶτας πολλοὺς καὶ περι-
 σῶζειν εἰς δύναμιν τῶν ὄρων ἔξω τὸν ἀναληφθέντα.

Ὁ δὲ τὴν Ἀλκμαιονίδα γράψας, Ἰκαρίου τοῦ Πη-
 25 νελόπης πατρὸς υἱὲς γενέσθαι δύο, Ἀλυξία καὶ Λευ-
 κάδιον, δυναστεῦσαι δ' ἐν τῇ Ἀκαρνανίᾳ τούτους μετὰ
 τοῦ πατρὸς· τούτων οὖν ἐπωνύμους τὰς πόλεις Ἐφο-
 ρος λέγεσθαι δοκεῖ.

Κεφαλλήνας δὲ νῦν μὲν τοὺς ἐκ τῆς νήσου τῆς 10
 30 Κεφαλληνίας λέγουσιν, Ὅμηρος δὲ πάντας τοὺς ὑπὸ
 τῷ Ὀδυσσεῖ, ὧν εἰσὶ καὶ οἱ Ἀκαρνανεῖς· εἰπὼν γάρ
 „αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς ἤγε Κεφαλλήνας, οἳ δ' Ἰθάκην εἶχον
 ΣΤΡΑΒΟ II. 16,

„καὶ Νήριτον ἐνὸς σίφυλλον“ (τὸ ἐν ταύτῃ ὄρος ἐπιφα-
 α.453 νές, ὡς καὶ „οἱ δ' ἐκ Δουλιχίου Ἐχινάων θ' ἱερῶν“
 καὶ αὐτοῦ τοῦ Δουλιχίου τῶν Ἐχινάδων ὄντος· καὶ
 „οἱ δ' ἄρα Βουπράσιόν τε καὶ Ἥλιδα“ καὶ τοῦ Βου-
 πρασίου ἐν Ἥλιδι ὄντος· [καί] „οἱ δ' Εὐβοίαν ἔχον καὶ 5
 „Χαλκίδα τ' Εἰρέτριάν τε“ καὶ τούτων ἐν Εὐβοίᾳ οὐ-
 σῶν· καὶ „Τρώες καὶ Λύκιοι καὶ Δάρδανοι“ ὡς καὶ
 ἐκείνων Τρώων ὄντων)· πλὴν μετὰ γε Νήριτον φησί
 „καὶ Κροκύλει' ἐνέμοντο καὶ Αἰγίλιπα τρηχεῖαν, οἱ τε
 „Ζάκυνθον ἔχον ἢ δ' οἱ Σάμον ἀμφενέμοντο, οἱ τ' 10
 „ἤπειρον ἔχον ἢ δ' ἀντιπέραι' ἐνέμοντο.“ ἤπειρον μὲν
 οὖν τὰ ἀντιπέρα τῶν νήσων βούλεται λέγειν, ἅμα τῇ
 Λευκάδι καὶ τὴν ἄλλην Ἀκαρνανίαν συμπεριλαβεῖν
 βουλόμενος, περὶ ἧς καὶ οὕτω λέγει „δῶδεκ' ἐν ἡπείρῳ
 ἀγέλαι, τόσα πῶσα μῆλων,“ τάχα τῆς Ἠπειρώτιδος τὸ 15
 παλαιὸν μέχρι δεῦρο διατεινούσης καὶ ὀνόματι κοινῇ
 ἡπείρου λεγομένης· Σάμον δὲ τὴν νῦν Κεφαλληνίαν,
 ὡς καὶ ὅταν φῇ „ἐν πορθμῷ Ἰθάκης τε Σάμοιό τε παι-
 „παλοίσσης.“ τῷ γὰρ ἐπιθέτω τὴν ὀμωνυμίαν διέ-
 σταλται, ὡς οὐκ ἐπὶ τῆς πόλεως ἀλλ' ἐπὶ τῆς νήσου τι- 20
 θεῖς τοῦνομα. τετραπόλεως γὰρ οὖσης τῆς νήσου μία
 τῶν τεττάρων ἐστὶν ἢ καὶ Σάμος καὶ Σάμη καλουμένη
 καθ' ἑκάτερον τοῦνομα, ὀμωνυμοῦσα τῇ νήσῳ. ὅταν
 δ' εἴπῃ „ὅσσοι γὰρ νήσοισιν ἐπικρατέουσιν ἄριστοι
 „Δουλιχίῳ τε Σάμῃ τε καὶ ὑλήεντι Ζακύνθῳ,“ τῶν 25
 νήσων ἀριθμὸν ποιῶν δηλὸς ἐστὶ καὶ Σάμην καλῶν
 τὴν νήσον, ἣν πρότερον Σάμον ἐκάλεσεν. Ἀπολλόδω-
 ρος δὲ τοτὲ μὲν τῷ ἐπιθέτω λέγων διεστάλθαι τὴν ἀμ-
 φιβολίαν εἰπόντα „Σάμοιό τε παιπαλοίσσης,“ ὡς τὴν
 νήσον λέγοντα, τοτὲ δὲ γράφεσθαι δεῖν „Δουλιχίῳ τε 30
 „Σάμῳ τε“ ἀλλὰ μὴ „Σάμῃ τε“ δηλὸς ἐστὶ τὴν μὲν
 πόλιν Σάμην καὶ Σάμον συνωνύμως ὑπολαμβάνων

ἐκφέρεσθαι, τὴν δὲ νήσον Σάμον μόνον· ὅτι γὰρ Σάμη λέγεται ἡ πόλις δῆλον εἶναι ἐκ τε τοῦ διαριθμούμενον τοὺς ἐξ ἐκάστης πόλεως μνηστῆρας φάναι „ἐκ δὲ Σά-
„μης πίσυρές τε καὶ εἰκοσι φῶτες ἔασι,“ καὶ ἐκ τοῦ
6 περὶ τῆς Κτιμένης λόγον „τὴν μὲν ἔπειτα Σάμηνδ’
„ἴδωσαν.“ ἔχει δὲ ταῦτα λόγον. οὐ γὰρ εὐκρινῶς ἀπο-C.454
δίδωσιν ὁ ποιητὴς οὔτε περὶ τῆς Κεφαλληνίας οὔτε
περὶ τῆς Ἰθάκης καὶ τῶν ἄλλων πηλείων τόπων, ὥστε
καὶ οἱ ἐξηγούμενοι διαφέρονται καὶ οἱ ἱστοροῦντες.

- 10 Αὐτίκα γὰρ ἐπὶ τῆς Ἰθάκης ὅταν φῇ „οἳ δ’ Ἰθά- 11
„κην εἶχον καὶ Νήριτον εἰνοσίφυλλον,“ ὅτι μὲν τὸ
Νήριτον ὄρος λέγει τῷ ἐπιθέτῳ δηλοῖ. ἐν ἄλλοις δὲ
καὶ ῥητῶς ὄρος „ναιετάω δ’ Ἰθάκην εὐδείλουν· ἐν δ’
„ὄρος αὐτῇ, Νήριτον εἰνοσίφυλλον ἀριπρεπές.“ Ἰθά-
15 κην δ’ εἰτε τὴν πόλιν εἰτε τὴν νήσον λέγει, οὐ δῆλον
ἐν τούτῳ γε τῷ ἔπει „οἳ δ’ Ἰθάκην εἶχον καὶ Νήριτον.“
κυρίως μὲν γὰρ ἀκούων τις τὴν πόλιν δέξαιτ’ ἂν, ὥς
καὶ Ἀθήνας καὶ Λυκαβηττὸν εἰ τις λέγοι, καὶ Ρόδον
καὶ Ἀτάβυριν, καὶ ἔτι Λακεδαιμόνα καὶ Ταῦγειον·
20 ποιητικῶς δὲ τούναντίον. ἐν μέντοι τῷ „ναιετάω δ’
„Ἰθάκην εὐδείλουν· ἐν δ’ ὄρος αὐτῇ Νήριτον“ [δη-
λον]· ἐν γὰρ τῇ νήσῳ οὐκ ἐν τῇ πόλει τὸ ὄρος. ὅταν
δὲ οὕτω φῇ „ἡμεῖς ἐξ Ἰθάκης ὑπὸ Νηλεῖος εἰλήλουθ-
„μεν,“ ἄδηλον, εἰτε τὸ αὐτὸ τῷ Νηλεῖω λέγει τὸ Νή-
25 ιον εἰτε ἕτερον ἢ ὄρος ἢ χωρίον.

Καὶ τοῦτο δὲ δοκεῖ ὑπεναντιότητά τινα δηλοῦν 12
„αὐτὴ δὲ χθαμαλὴ πανυπερτάτη εἶναι ἄλλῃ κεῖται.“ χθα-
μαλὴ μὲν γὰρ ἡ ταπεινὴ καὶ χαμηλὴ, πανυπερτάτη δὲ

25. ποιεῖ χωρίον· ὁ μέντοι ἀντὶ Νηρείου γράφων Νήριον, ἢ ἀνάπαλιν, παραπαλεῖ τελείως· τὸ μὲν γὰρ εἰνοσίφυλλον καλεῖ ὁ ποιητής, τὸ δ’ ἐνυτρίμενον ποτλίεθρον, καὶ τὸ μὲν ἐν Ἰθάκῃ, τὸ δ’ ἀκτὴν ἡπείρου.

ἡ ὑψηλή, οἷαν διὰ πλειόνων σημαίνει, Κραναὴν κα-
 λῶν· καὶ τὴν ὁδὸν τὴν ἐκ τοῦ λιμένος „τρηχεῖαν ἀταρ-
 „πὸν χῶρον ἀν' ὑλήεντα“ καὶ „οὐ γὰρ τις νήσων εὐ-
 „δείλος, οὐδ' εὐλείμων, ἀλλ' ὅθ' ἀλλ' κεκλίσταται· Ἰθάκη
 „δέ τε καὶ περὶ πασέων.“ ἔχει μὲν οὖν ἀπεμφάσεις τοι- 5
 αὐτάς ἢ φράσεις, ἐξηγοῦνται δὲ οὐ κακῶς· οὔτε γὰρ
 χθαμαλὴν δέχονται ταπεινὴν ἐνταῦθα, ἀλλὰ πρόσχω-
 ρον τῇ ἡπείρῳ ἐγγυτάτω οὔσαν αὐτῆς· οὔτε πανυπερ-
 τάτην ὑψηλοτάτην ἀλλὰ πανυπερτάτην πρὸς ζόφον,
 ὅλον ὑπὲρ πάσας ἰσχύτην τετραμμένην πρὸς ἄρκτον· 10
 τοῦτο γὰρ βούλεται λέγειν τὸ πρὸς ζόφον, τὸ δ' ἐναν-
 C. 455 τίον πρὸς νότον „αἱ δέ τ' ἀνευθεὶ πρὸς ἡῶ τ' ἡέλιόν τε.“
 τὸ γὰρ ἀνευθεὶ πόρρω καὶ χωρὶς ἔστιν, ὥς τῶν μὲν ἄλ-
 λων πρὸς νότον κεκλιμένων καὶ ἀπωτέρω τῆς ἡπείρου,
 τῆς δ' Ἰθάκης ἐγγύθεν καὶ πρὸς ἄρκτον. ὅτι δ' οὕτω 15
 λέγει τὸ νότιον μέρος καὶ ἐν τοῖσδε φανερόν „εἰτ' ἐπὶ
 „δεξιῇ ἰωσι, πρὸς ἡῶ τ' ἡέλιόν τε, εἰτ' ἐπ' ἀριστερὰ τοίγα,
 „ποτὶ ζόφον ἡερόεντα“ καὶ ἔτι μᾶλλον ἐν τοῖσδε „ὦ φί-
 „λοι, οὐ γὰρ τ' ἴδμεν, ὅπη ζόφος, οὐδ' ὅπη ἡώς, οὐδ' ὅπη
 „ἡέλιος φαισεῖμβροτος εἰς' ὑπὸ γαίαν, οὐδ' ὅπη ἀννεῖ- 20
 „ται.“ ἔστι μὲν γὰρ δέξασθαι τὰ τέτταρα κλίματα τὴν
 ἡῶ δεχομένους τὸ νότιον μέρος, ἔχει τέ τινα τοῦτ' ἐμ-
 φασιν· ἀλλὰ βέλτιον τὸ κατὰ τὴν ἀρόδον τοῦ ἡλίου
 νοεῖν ἀντιτιθέμενον τῷ ἀρκτικῷ μέρει· ἐξάλλαξιν γὰρ
 τινα τῶν οὐρανίων πολλὴν βούλεται σημαίνειν ὁ λό- 25
 γος, οὐχὶ ψιλὴν ἐπίκρουσιν τῶν κλιμάτων. δεῖ γὰρ κατὰ
 πάντα συννεφεῖν καιρόν, ἃν θ' ἡμέρας ἃν τε νύκτωρ
 συμβῇ, παρακολουθεῖν· τὰ δ' οὐράνια ἐξαλλάττει ἐπὶ
 πλεον τῷ πρὸς μεσημβρίαν μᾶλλον ἢ ἥτιον παραχω-
 ρεῖν ἡμᾶς ἢ εἰς τοῦναντίον. τοῦτο δὲ οὐ δύσεως καὶ 30
 ἀνατολῆς ἐγκαλύψεις ποιεῖ (καὶ γὰρ αἰθρίας οὔσης
 συμβαίνει), ἀλλὰ μεσημβρίας καὶ ἄρκτου. μάλιστα

γὰρ ἀρκτικός ἐστὶν ὁ πόλος· τούτου δὲ κινουμένου, καὶ ποτὲ μὲν κατὰ κορυφὴν ἡμῖν γινομένου ποτὲ δὲ ὑπὸ γῆς ὄντος, καὶ οἱ ἀρκτικοὶ συμμεταβάλλουσι, ποτὲ δὲ συνεκλείπουσιν κατὰ τὰς τοιαύτας παραχωρήσεις, 5 ὥστε οὐκ ἂν εἰδείης ὅπου ἐστὶ τὸ ἀρκτικὸν κλίμα, οὐδ' εἰ ἀρχὴν ἐστίν· εἰ δὲ τοῦτο, οὐδὲ τούναντίον ἂν γνοίης.

Κύκλος δὲ τῆς Ἰθάκης ἐστὶν ὡς ὀγδοήκοντα σταδίων. περὶ μὲν Ἰθάκης ταῦτα.

Τὴν δὲ Κεφαλληνίαν τετράπολιν οὖσαν οὐτ' αὖ- 13
10 τὴν εἰρηκε τῷ νῦν ὀνόματι οὔτε τῶν πόλεων οὐδεμίαν, πλὴν μιᾶς εἴτε Σάμης εἴτε Σάμου, ἣ νῦν μὲν οὐκέτ' ἐστίν, Ἰχνη δ' αὐτῆς δείκνυνται κατὰ μέσον τὸν πρὸς Ἰθάκῃ πορθμόν· οἱ δ' ἀπ' αὐτῆς Σαμαῖοι καλοῦνται· αἱ δ' ἄλλαι καὶ νῦν εἰσὶν ἑπτὰ μικραὶ πόλεις τινές, [Πα- 15 λείας] Πρωῖνης καὶ Κράνιοι. ἔφ' ἡμῶν δὲ καὶ ἄλλην προσέειπε Γάιος Ἀντωνίος, ὁ θεὸς Μάρκου Ἀντωνίου, ἡνίκα φυγὰς γεγόμενος μετὰ τὴν ὑπατείαν, ἣν συνῆρξε Κικέρωνι τῷ ῥήτορι, ἐν τῇ Κεφαλληνίᾳ διέτριψε καὶ τὴν ὅλην νῆσον ὑπήκοον ἔσχεν ὡς ἰδίον 20 κτῆμα· οὐκ ἔφθη μέντοι συνοικίσας, ἀλλὰ καθόδου τυχῶν πρὸς ἄλλοις μεζούσι ὧν κατέλυσε τὸν βίον.

Οὐκ ὤκνησαν δὲ τινες τὴν Κεφαλληνίαν τὴν αὖ- 14
τὴν τῷ Δουλιχίῳ φάναι, οἱ δὲ τῇ Τάφῳ, καὶ ΤαφίουςC.456
τοὺς Κεφαλληνίους, τοὺς δ' αὐτοὺς καὶ Τηλεβόας, καὶ 25 τὸν Ἀμφιτρούωνα δεῦρο στρατεῦσαι μετὰ Κεφάλου τοῦ Ἀθιονείως ἐξ Ἀθηναίων φυγάδος παραληφθέντος, κατασχόντα δὲ τὴν νῆσον παραδοῦναι τῷ Κεφάλῳ, καὶ ταύτην μὲν ἐπώνυμον ἐκείνου γενέσθαι τὰς δὲ πόλεις τῶν παίδων αὐτοῦ. ταῦτα δ' οὐχ ὁμηρικά· οἱ μὲν 30 γὰρ Κεφαλλῆνες ὑπὸ Ὀδυσσεὶ καὶ Λαέρτῃ, ἣ δὲ Τάφος ὑπὸ τῷ Μέντῃ „Μέντης Ἀγχιάλοιο δαίφρονος εὐχομαι „εἶναι υἱός, ἅτῃρ Ταφίοισι φιληρέμοισιν ἀνάσσω.“

καλεῖται δὲ νῦν Ταφιάς ἢ Τάφος. οὐδ' Ἑλλάνικος ὁμη-
ρικὸς Δουλίχιον τὴν Κεφαλληνίαν λέγων. τὸ μὲν γὰρ
ὑπὸ Μίγῃτι εἰρηται καὶ αἱ λοιπαὶ Ἐχινάδες, οἳ τε ἐνοι-
κοῦντες Ἐπειοὶ ἐξ Ἡλίδος ἀφιγμένοι· διόπερ καὶ τὸν
Ὄτιον τὸν Κυλλήνιον „Φυλείδω ἔταρον μεγαθύμων
„ἀρχὸν Ἐπειῶν“ καλεῖ. „αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς ἦγε Κεφαλ-
„λήνας μεγαθύμους.“ οὗτ' οὖν Δουλίχιον ἢ Κεφαλ-
λήνιά καθ' Ὅμηρον οὔτε τῆς Κεφαλληνίας τὸ Δουλί-
χιον, ὥς Ἀνδρῶν φησί· τὸ μὲν γὰρ Ἐπειοὶ κατεῖχον,
τὴν δὲ Κεφαλληνίαν ὅλην Κεφαλλήνες ὑπὸ Ὀδυσσεὺς 10
οἱ δ' ὑπὸ Μίγῃτι. οὐδὲ Παλεῖς Δουλίχιον ὑφ' Ὁμήρου
λέγονται, ὥς γράφει Φερεκύδης. μάλιστα δ' ἐναντι-
οῦται Ὁμήρῳ ὁ τὴν Κεφαλληνίαν τὴν αὐτὴν τῷ Δου-
λίχῳ λέγων, εἰπερ τῶν μνηστήρων „ἐκ μὲν Δουλιχίου
„δύω καὶ πεντήκοντα“ ἦσαν, ἐκ δὲ Σάμης „πίσυρές τε 15
„καὶ εἰκοσιν.“ οὐ γὰρ τοῦτ' ἂν εἴη λέγων, ἐξ ὅλης μὲν
τόσους ἐκ δὲ μιᾶς τῶν τεττάρων παρὰ δύο τοὺς ἡμί-
σεις. εἰ δ' ἄρα τοῦτο δώσει τις, ἰρησόμεθα τίς ἂν εἴη ἢ
Σάμη, ὅταν οὕτω φῇ „Δουλίχιόν τε Σάμην τ' ἠδ'
„ὑλήεντα Ζάκυνθον.“

20

15 Κεῖται δ' ἡ Κεφαλληνία κατὰ Ἀκαρνανίαν, διέ-
χουσα τοῦ Λευκάτα περὶ πεντήκοντα (οἱ δὲ τετταρά-
κοντά φασι) σταδίου, τοῦ δὲ Χελωνάτα περὶ ὀγδοή-
κοντα. αὐτὴ δ' ἐστὶν ὥς τριακοσίων τὴν περίμετρον,
μακρὰ δ' ἀνήκουσα πρὸς εὐρον, ὀρεινὴ· μέγιστον δ' 25
ὄρος ἐν αὐτῇ ἐν ᾧ τὸ Διὸς Αἰνῆσιου ἱερόν· καθ' ὃ δὲ
στενωτάτῃ ἐστὶν ἡ νῆσος, ταπεινὸν ἰσθμὸν ποιεῖ ὥσθ'
ὑπερχλύεσθαι πολλάκις ἐκ θαλάττης εἰς θάλατταν·
πλησίον δ' εἰσὶ τῶν στενῶν ἐν κόλπῳ Κράνιοι τε καὶ
Παλεῖς.

30

Μεταξὺ δὲ τῆς Ἰθάκης καὶ τῆς Κεφαλληνίας ἡ 16
 Ἀστερία νησίον (Ἀστερίς δ' ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ λέγεται)
 ἦν ὁ μὲν Σκήψιος μὴ μένειν τοιαύτην οἶαν φησὶν ὁ
 ποιητὴς „λιμένες δ' ἐν ναύλοχοι αὐτῇ ἀμφίδυμοι.“ ὁ
 5 δὲ Ἀπολλόδωρος μένειν καὶ νῦν, καὶ πολέχνιον λέγει C. 457
 ἐν αὐτῇ Ἀλαλκομενάς τὸ ἐπ' αὐτῷ τῷ ἰσθμῷ κείμενον.

Καλεῖ δ' ὁ ποιητὴς Σάμον καὶ τὴν Θρακίαν, ἣν 17
 νῦν Σαμοθράκην καλοῦμεν. τὴν δ' Ἰωνικὴν οἶδε μὲν,
 ὥς εἰκός· καὶ γὰρ τὴν Ἰωνικὴν ἀποικίαν εἰδέναι φαί-
 10 νεται· οὐκ [ἂν] ἀντιδίδασκε δὲ τὴν ὁμωνυμίαν, περὶ
 τῆς Σαμοθράκης λέγων, τοτὲ μὲν τῷ ἐπιθέτῳ „ὑφ' οὗ
 „ἐπ' ἀκροτάτης κορυφῆς Σάμου ὑληέσσης, Θρηκίης“
 τοτὲ δὲ τῇ συζυγίᾳ τῶν πλησίον νήσων „ἐς Σάμον ἐς
 „τ' Ἴμβρον καὶ Λῆμνον ἀμιχθαλόισσαν“ καὶ πάλιν
 15 „μεσσηγύς τε Σάμοιο καὶ Ἴμβρου παικαλοέσσης.“ ἥδει
 μὲν οὖν, οὐκ ὠνόμαζε δ' αὐτήν· οὐδ' ἐκαλεῖτο τῷ
 αὐτῷ ὀνόματι πρότερον, ἀλλὰ Μελάμφυλλος, εἴτ' Ἀν-
 θεμῖς, εἰτα Παρθενία ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ τοῦ Παρθε-
 νίου, ὃς Ἴμβρασος μετωνομάσθη. ἐπεὶ οὖν κατὰ τὰ
 20 Τρωικὰ Σάμος μὲν καὶ ἡ Κεφαλληνία ἐκαλεῖτο καὶ ἡ
 Σαμοθράκη (οὐ γὰρ ἂν Ἐκάβη εἰσήγετο λέγουσα ὅτι
 τοὺς παῖδας αὐτῆς „πίρνασχ' ὃν κε λάβοι ἐς Σάμον ἐς
 „τ' Ἴμβρον“), Ἰωνικὴ δ' οὐκ ἀπώκιστό πω, δῆλον ὅτι
 ἀπὸ τῶν προτέρων τινὸς τὴν ὁμωνυμίαν ἔσχεν· ἐξ ὧν
 25 κάκεινο δῆλον, ὅτι παρὰ τὴν ἀρχαίαν ἱστορίαν ὃ λέ-
 γουσιν οἱ φησάντες, μετὰ τὴν Ἰωνικὴν ἀποικίαν καὶ
 τὴν Τεμβρίωνος παρουσίαν ἀποίκους ἐλθεῖν ἐκ Σάμου
 καὶ ὀνομάσαι Σάμον τὴν Σαμοθράκην, ὥς οἱ Σάμιοι
 τοῦτ' ἐκλάσαντο δόξης χάριν. πιθανώτεροι δ' εἰσὶν
 30 [οἱ] ἀπὸ τοῦ σάμου καλεῖσθαι τὰ ὕψη φησάντες εὐρή-
 σθαι τοῦτο τοῦνομα τὴν νῆσον· ἐντεῦθεν γὰρ „ἐφαί-
 „νετο πᾶσα μὲν Ἰδη, φαίνεται δὲ Ἠλιαίοιο πόλις καὶ

„νῆες Ἀχαιῶν.“ τινὲς δὲ Σάμον καλεῖσθαι φασιν ἀπὸ
 Σαίων, τῶν οἰκούντων Θρηκῶν πρότερον, οἱ καὶ τὴν
 ἡπειρον ἔσχον τὴν προσεχῆ, εἴτε οἱ αὐτοὶ τοῖς Σαπαί-
 οῖς ὄντες ἢ τοῖς Σιντοῖς, οὓς Σίντιας καλεῖ ὁ ποιητής,
 εἰδ' ἑτέροι. μέμνηται δὲ τῶν Σαίων Ἀρχίλοχος „ἀσπί- 5
 „δα μὲν Σαίων τις ἀνείλετο, τὴν παρὰ θάμνῳ ἔντος
 „ἁμώμητον κάλλιπον οὐκ ἐθέλων.“

18 Δοικὴ δ' ἐστὶ τῶν ὑπὸ τῷ Ὀδυσσεὶ τεταγμένων
 νήσων ἢ Ζάκυνθος, μικρῷ πρὸς ἑσπέραν μᾶλλον τῆς
 458 Κεφαλληνίας κεκλιμένη τῆς Πελοποννήσου, συνά- 10
 προυσα δ' αὐτῇ πλείον. ἐστὶ δ' ὁ κύκλος τῆς Ζακύνθου
 σταδίων ἑκατὸν ἐξήκοντα· διέχει δὲ καὶ τῆς Κεφαλλη-
 νίας ὅσον ἐξήκοντα σταδίους, ὑλώδης μὲν εὐκαρπος
 δέ· καὶ ἡ πόλις ἀξιόλογος, ὁμώνυμος. ἐντεῦθεν εἰς
 Ἑσπερίδας τῆς Αἰβύης στάδιοι τρισχίλιοι ἑξακόσιοι. 15

19 Καὶ ταύτης δὲ καὶ τῆς Κεφαλληνίας πρὸς ἑὼ τὰς
 Ἑχινάδας ἰδρῦσθαι νήσους συμβέβηκεν, ὧν τό τε Δου-
 λίκηον ἐστὶ (καλοῦσι δὲ νῦν Δολίχαν) καὶ αἱ Ὀξείαι κα-
 λούμεναι, ἃς Θοὰς ὁ ποιητής εἶπε· καὶ ἡ μὲν Δολίχα
 κεῖται κατὰ Οἰνιάδας καὶ τὴν ἐκβολὴν τοῦ Ἀχελώου, 20
 διέχουσα Ἀράξου τῆς τῶν Ἠλείων ἄκρας ἑκατόν, αἱ
 λοιπαὶ δ' Ἑχινάδες (πλείους δ' εἰσὶ, πᾶσαι λυπραί καὶ
 τραχεῖαι) πρὸ τῆς ἐκβολῆς τοῦ Ἀχελώου, πεντεκαίδεκα
 σταδίους ἀφιστῶσα ἢ ἀπωτάτω, ἢ δ' ἰγγυτάτω πέντε,
 πελαγίζουσαι πρότερον, ἀλλ' ἢ χοῦς τὰς μὲν ἐξηπε- 25
 ρωκεν αὐτῶν ἤδη, τὰς δὲ μέλλει πολλὴ καταφερομένη·
 ἥπερ καὶ τὴν Παραχελωτίνην καλουμένην χώραν, ἣν
 ὁ ποταμὸς ἐπικλύζει, περιμάχτην ἐποίει τὸ παλαιὸν
 τοὺς ὄρους συγχέουσα αἰετὸς ἀποδεικνυμένους τοῖς
 Ἀκαρναῖσι καὶ τοῖς Αἰτωλοῖς· ἐκρίνοντο γὰρ τοῖς ὅπλοις 30

10. ante τῆς· καὶ 21. ante αἱ· καὶ 23. ante πρὸ· καὶ

οὐκ ἔχοντες διαιτητῆς, ἐνίκων δ' οἱ πλέον δυνάμενοι·
 ἀφ' ἧς αἰτίας καὶ μῦθος ἐπλάσθη τις, ὥς Ἡρακλέους
 καταπολεμήσαντος τὸν Ἀχελῶν καὶ ἐνεγκαμένον τῆς
 νίκης ἄθλον τὸν Δηιανείρας γάμον τῆς Οἰνείας θυ-
 5 γατρός, ἣν πεποίηκε Σοφοκλῆς τοιαῦτα λέγουσαν
 „μνηστὴρ γὰρ ἦν μοι ποταμός, Ἀχελῶν λέγω, ὃς μ'
 „ἐν τρισὶν μορφαῖσιν ἐξήτει πατρός, φοιτῶν ἐναργῆς
 „ταῦρος, ἄλλοτ' αἰόλος δράκων ἐλκτός, ἄλλοτ' ἀν-
 δρεῖω κύτει βούπρωρος.“ προστιθέασι δ' ἔνιοι καὶ
 10 τὸ τῆς Ἀμαλθείας τοῦτ' εἶναι λέγοντες κέρας, ὃ ἀπέ-
 κλασεν ὁ Ἡρακλῆς τοῦ Ἀχελῶν καὶ ἔδωκεν Οἰνεί τῶν
 γάμων ἔδνον· οἱ δ' εἰκάζοντες ἐξ αὐτῶν τάληθες ταύ-
 ρω μὲν τοικότα λέγεσθαι τὸν Ἀχελῶν φασί, καθάπερ
 καὶ τοὺς ἄλλους ποταμούς, ἀπὸ τε τῶν ἤχων καὶ τῶν
 15 κατὰ τὰ φεῖθρα καμπῶν, ἃς καλοῦσι κέρατα, δράκοντι
 δὲ διὰ τὸ μῆκος καὶ τὴν σκολιότητα, βούπρωρον δὲ διὰ
 τὴν αὐτὴν αἰτίαν δι' ἣν καὶ ταυρωπὸν· τὸν Ἡρακλῆα
 δὲ καὶ ἄλλως εὐεργετικὸν ὄντα καὶ τῷ Οἰνεί κηδεύ-
 σοντα παραχώμασί τε καὶ διοχετείαις βιάσασθαι τὸν
 20 ποταμὸν πλημμελῶς ῥέοντα καὶ πολλὴν τῆς Παραχε-
 λωτίδος ἀναψύξαι χαριζόμενον τῷ Οἰνεί· καὶ τοῦτ'
 εἶναι τὸ τῆς Ἀμαλθείας κέρας. τῶν μὲν οὖν Ἐχινάδων
 καὶ τῶν Ὀξειῶν κατὰ τὰ Τρωικὰ Μύθητα ἄρχειν φησὶν
 Ὅμηρος „ὄν τίκτε Διὶ φίλος ἱππότη Φυλεὺς, ὃς ποτε
 25 „Δουλίχιόνδ' ἀπενάσσαστο, πατρὶ χολωθεῖς.“ πατήρ δ'
 ἦν Αὐγείας ὁ τῆς Ἠλείας καὶ τῶν Ἐπειῶν ἄρχων· ὥστ'
 Ἐπειοὶ τὰς νήσους ταύτας εἶχον οἱ συνεξάραντες εἰς τὸ
 Δουλίχιον τῷ Φυλεῖ.

Αἱ δὲ τῶν Ταφίων νῆσοι, πρότερον δὲ Τηλεβοῶν, 20
 30 ὧν ἦν καὶ ἡ Τάφος νῦν δὲ Ταφιάς καλουμένη, χωρὶς
 ἦσαν τούτων οὐ τοῖς διαστήμασιν (ἐγγὺς γὰρ κείνται)
 ἀλλὰ ὑφ' ἐτέροις ἡγεμόσι ταττόμεναι, Ταφίοις καὶ

Τηλεβόαις· πρότερον μὲν οὖν Ἀμφιτρύων ἐπιστρα-
τεύσας αὐτοῖς μετὰ Κεφάλου τοῦ Διονέως ἐξ Ἀθη-
νῶν φυγάδος, ἐκείνῳ τὴν ἀρχὴν παρέδωκεν αὐτῶν·
ὁ δὲ ποιητὴς ὑπὸ Μέντῃ τετάχθαι φησὶ ληστὰς καλῶν
αὐτοῦς, καθάπερ καὶ τοὺς Τηλεβόας ἅπαντάς φασι. 5
τὰ μὲν περὶ τὰς νήσους τὰς πρὸ τῆς Ἀκαρνανίας ταῦτα.

- 21 Μεταξὺ δὲ Λευκάδος καὶ τοῦ Ἀμβρακικοῦ κόλπου
λιμνοθάλαττά ἐστι Μυρτιούντιον λεγομένη. ἀπὸ δὲ
Λευκάδος ἐξῆς Πάλαιρος καὶ Ἀλυζία τῆς Ἀκαρνανίας
εἰσὶ πόλεις, ὧν ἡ Ἀλυζία πεντεκαίδεκα ἀπὸ θαλάττης 10
διέχει σταδίους, καθ' ἣν ἐστι λιμὴν Ἡρακλέους ἱερὸς
καὶ τέμενος, ἐξ οὗ τοὺς Ἡρακλέους ἄθλους, ἔργα Λυ-
σίππου, μετήνεγκεν εἰς Ῥώμην τῶν ἡγεμόνων τις,
παρὰ τόπον κειμένους διὰ τὴν ἑρμηϊαν. εἰτα ἄκρα Κρι-
θώτῃ καὶ [αῖ] Ἐχινάδες καὶ πόλις Ἀστακός, ὁμώνυμος 15
τῇ περὶ Νικομήδειαν καὶ τὸν Ἀστακηνὸν κόλπον (καὶ
ἡ Κριθώτῃ δ' ὁμώνυμος πολίχνη τῶν ἐν τῇ Θρακίᾳ
Χερρονήσῳ)· πάντα δ' εὐλίμενα τὰ μεταξὺ· εἰτ' Οἰ-
νιάδαι καὶ ὁ Ἀχιλῆος· εἰτα λίμνη τῶν Οἰνιάδων Με-
λίτη καλουμένη, μήκος μὲν ἔχουσα τριάκοντα σταδίων 20
πλάτος δὲ εἰκοσι, καὶ ἄλλη Κυνία διπλασία ταύτης
καὶ μήκος καὶ πλάτος, τρίτῃ δ' Οὐρία πολλῷ τούτων
μικροτέρα· ἡ μὲν οὖν Κυνία καὶ ἐκδίδωσιν εἰς τὴν θά-
λατταν, αἱ λοιπαὶ δ' ὑπέρχονται ὅσον ἡμιστάδιον·
εἰθ' ὁ Εὐήνος, εἰς ὃν ἀπὸ τοῦ Ἀκτίου στάδιοι ἑξακό- 25
σιοι ἑβδομήκοντα· μετὰ δὲ τὸν Εὐήνον τὸ ὄρος ἡ Χαλ-
κίς, ἣν Χαλκίαν εἰρηκεν Ἀρτεμίδωρος· εἰθ' ἡ Πλευρών,
εἰθ' ἡ Ἀλίκυρνα κόμη, ἥς ὑπέρχεται Καλυδῶν ἐν τῇ
μεσογαίᾳ σταδίοις τριάκοντα· περὶ δὲ τὴν Καλυδῶνά
ἐστι τὸ τοῦ Λαφρίου Ἀπόλλωνος ἱερὸν· εἰθ' ὁ Ταφιασ- 30

16. post κόλπον: ἐντεῶς λεγομένη

σὸς τὸ ὄρος, εἶτα Μακυνία πόλις, εἶτα Μολύκρεια καὶ C.460
 πλησίον τὸ Ἀντίρριον τὸ τῆς Αἰτωλίας ὄριον καὶ τῆς
 Λοκρίδος, εἰς δ' ἀπὸ τοῦ Εὐήνου στάδιοι περὶ ἑκατὸν εἰ-
 κοσιν. Ἀρτεμίδωρος μὲν [οὐχ] οὕτω περὶ τῆς εἰτε Χαλ-
 κίδος εἰτε Χαλκίας τοῦ ὄρους, μεταξὺ τοῦ Ἀχελώου καὶ
 τῆς Πλευρώνος ἰδρύων αὐτήν, Ἀπολλόδωρος δέ, ὡς
 πρότερον εἶπον, ὑπὲρ τῆς Μολυκρείας καὶ τὴν Χαλ-
 κίδα καὶ τὸν Ταπριασσόν· καὶ τὴν δὲ Καλυδῶνα με-
 ταξὺ ἰδρῦσθαι φησι τῆς τε Πλευρώνος καὶ τῆς Χαλκί-
 10 δος· εἰ μὴ ἄρα ἕτερον θρῆσκον τὸ πρὸς Πλευρώνι ὄρος
 Χαλκίαν καλούμενον, ἕτερον δὲ τὴν Χαλκίδα τὴν πρὸς
 Μολυκρείᾳ. ἔστι δέ τις καὶ πρὸς τῇ Καλυδῶνι λί-
 μνη μεγάλη καὶ εὖψος, ἣν ἔχουσιν οἱ ἐν Πάτραις Ῥω-
 μαῖοι.

15 Τῆς δὲ μεσογαίας κατὰ μὲν τὴν Ἀκαρνανίαν Ἐρυ- 22
 σιχαίους τινὰς φησιν Ἀπολλόδωρος λέγεσθαι, ὧν Ἀλ-
 χμᾶν μέμνηται „οὐδ' Ἐρυσιχαῖος, οὐδὲ ποιμήν, ἀλλὰ
 „Σαρδίων ἀπ' ἀκρᾶν.“ κατὰ δὲ τὴν Αἰτωλίαν ἦν Ὀλε-
 νος, ἧς ἐν τῷ Αἰτωλικῷ καταλόγῳ μέμνηται Ὅμηρος,
 20 ἰχνη δ' αὐτῆς λείπεται μόνον ἐγγὺς τῆς Πλευρώνος
 ὑπὸ τῷ Ἀρακύνθῳ· ἦν δὲ καὶ Λυσιμάχεια πλησίον,
 ἠφανισμένη καὶ αὕτη, κειμένη πρὸς τῇ λίμνῃ τῇ νῦν
 μὲν Λυσιμαχείᾳ πρότερον δ' Ἰθρα, μεταξὺ Πλευρώ-
 νος καὶ Ἀρσινόης πόλεως, ἣ κώμη μὲν ἦν πρότερον κα-
 25 λουμένη Κωνώπα, κτίσμα δ' ὑπῆρξεν Ἀρσινόης τῆς
 Πτολεμαίου τοῦ δευτέρου γυναικὸς ἅμα καὶ ἀδελφῆς,
 εὐφυῶς ἐπικειμένη πῶς τῇ τοῦ Ἀχελώου διαβάσει·
 παραπλήσιον δέ τι καὶ ἡ Πυλὴν τῷ Ὠλένῳ πέπονθεν.
 ὅταν δὲ φῇ τὴν Καλυδῶνα αἰπειάν τε καὶ πετρήεσαν,
 30 ἀπὸ τῆς χώρας δεκτέον· εἰρηται γὰρ ὅτι τὴν χώραν

δέχα διελόντες τὴν μὲν ὄρεινὴν καὶ ἐπίκτιτον τῇ Καλυδαῖνι προσένειμαν, τὴν πεδιάδα δὲ τῇ Πλευρῶνι.

23 Νυνὶ μὲν οὖν ἐκπεπόνηται καὶ ἀπηγόρευκεν ὑπὸ τῶν συνεχῶν πολέμων ἢ τ' Ἀκαρνανία καὶ Αἰτωλοί, καθάπερ καὶ πολλὰ τῶν ἄλλων ἐθνῶν· πλεῖστον μὲν 5 τοι χρόνον συνέμειναν Αἰτωλοὶ μετὰ τῶν Ἀκαρνανῶν πρὸς τε τοὺς Μακεδόνας καὶ τοὺς ἄλλους Ἕλληνας, ὕστατα δὲ καὶ πρὸς Ῥωμαίους περὶ τῆς αὐτονομίας ἀγωνιζόμενοι. ἐπεὶ δὲ καὶ Ὅμηρος αὐτῶν ἐπὶ πολὺ μέμνηται καὶ οἱ ἄλλοι ποιηταὶ τε καὶ συγγραφεῖς, τὰ μὲν 10 εὐσήμεως τε καὶ ὁμολογουμένως, τὰ δ' ἤττον γνωρίμως (καθάπερ τοῦτο καὶ ἐν τοῖς ἡδὴ λεχθεῖσι περὶ αὐτῶν ἀποδείδεικται), προσληπτέον καὶ τῶν καλαιοτέρων τινὰ τῶν ἀρχῆς ἔχόντων τάξιν ἢ διαπορουμένων.

Σ. 461
24 Εὐθύς ἐπὶ τῆς Ἀκαρνανίας ὅτι μὲν αὐτὴν ὁ Λαέρ- 15 τῆς καὶ οἱ Κεφαλλῆνες κατεκτήσαντο εἰρηται ἡμῖν, τίνων δὲ κατεχόντων πρότερον πολλοὶ μὲν εἰρήκασιν· οὐχ ὁμολογούμενα δὲ εἰπόντων ἐπιφανῆ δέ, ἀπολείπεται τις λόγος ἡμῖν διαιτητικὸς περὶ αὐτῶν. φασὶ γὰρ τοὺς Τάφίους τε καὶ Τηλεβόας λεγομένους οἰκεῖν τὴν 20 Ἀκαρνανίαν πρότερον, καὶ τὸν ἡγεμόνα αὐτῶν Κέφαλον τὸν κατασταθέντα ὑπὸ Ἀμφιτρύωνος κύριον τῶν περὶ τὴν Τάφον νήσων κυριεῦσαι καὶ ταύτης τῆς χώρας· ἐντεῦθεν δὲ καὶ τὸ ἀπὸ τοῦ Λευκάτα νομιζόμενον ἄλμα τούτῳ πρώτῳ προσμυθεύουσιν, ὥς προεί- 25 ρηται. ὁ δὲ ποιητὴς ὅτι μὲν ἦρχον οἱ Τάφιοι τῶν Ἀκαρνανῶν πρὶν ἢ τοὺς Κεφαλλήνας καὶ τὸν Λαέρτην ἐπελθεῖν οὐ λέγει, διότι δ' ἦσαν φίλοι τοῖς Ἰθακησί- οἰς λέγει, ὥστ' ἢ οὐδ' ὅλως ἐπῆρξαν τῶν τόπων κατ' αὐτόν, ἢ ἐκόντες παρεχώρησαν ἢ καὶ σύνοικοι ἐγέ- 30 νοντο. φαίνονται δὲ καὶ ἐκ Λακεδαιμονός τινες ἐποικῆσαι τὴν Ἀκαρνανίαν, οἱ μετ' Ἰκαρίου τοῦ Πηνειό-

πης πατρός· καὶ γὰρ τοῦτον καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτῆς
 ζῶντας παραδίδωσιν ὁ ποιητὴς κατὰ τὴν Ὀδύσσειαν
 „οἱ πατὴρ μὲν εἰς οἶκον ἀπερρίγασιν νέεσθαι Ἰκαρίου,
 „ὥς κ' αὐτὸς εἰδνῶσαιτο θυγάτρα.“ καὶ περὶ τῶν
 5 ἀδελφῶν „ἤδη γὰρ ῥα πατήρ τε κασίγνητοί τε κίλον-
 „ται Εὐρυμάχῳ γήμασθαι.“ οὔτε γὰρ ἐν Λακεδαιμόνι
 πιθανὸν αὐτοὺς οἰκεῖν (οὐ γὰρ ἂν ὁ Τηλέμαχος παρὰ
 Μενελάῳ κατήγετο ἀφικόμενος ἐκεῖσε), οὔτε ἄλλην οἰ-
 κησιν παριλήφμεν αὐτῶν. φασὶ δὲ Τυνδάρειον καὶ
 10 τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ τὸν Ἰκάριον ἐκπείσοντας ὑπὸ Ἰπ-
 ποκόωντος τῆς οἰκείας ἐλθεῖν παρὰ Θέστιον τὸν τῶν
 Πλευρωνίων ἄρχοντα, καὶ συγκατακτῆσασθαι τὴν πέ-
 ραν τοῦ Ἀχιλῆος πολλὴν ἐπὶ μέρει· τὸν μὲν οὖν Τυν-
 δάρειον ἐπανελθεῖν οἴκαδε γήμαντα Λήδαν τὴν τοῦ
 15 Θεστίου θυγατέρα, τὸν δ' Ἰκάριον ὑπομείναι τῆς Ἀκαρ-
 νανίας ἔχοντα μέρος, καὶ τεκνοποιήσασθαι τὴν τε Πη-
 νελόπην ἐκ Πολυκάστης τῆς Λυγαίου θυγατρὸς καὶ
 τοὺς ἀδελφοὺς αὐτῆς. ἡμεῖς μὲν οὖν ἀπεδείξαμεν ἐν
 τῷ καταλόγῳ τῶν νεῶν καὶ τοὺς Ἀκαρνανᾶς καταριθ-
 20 μουμένους καὶ μετασχόντας τῆς ἐπὶ Ἴλιον στρατείας,
 ἐν οἷς κατωνομάζοντο οἱ τε τὴν ἀκτὴν οἰκοῦντες καὶ
 εἰ „οἱ τ' ἡπειρον ἔχον ἡδ' ἀντιπέραί ἐνέμοντο.“ οὔτε
 δ' ἡ ἡπειρος Ἀκαρνανία ὠνομάζετο πῶ οὐδ' ἡ ἀκτὴ
 Λευκάς.
 25 Ἐφορὸς δ' οὗ φησι συστρατεῦσαι· Ἀλκμέωνα γὰρ C.462
25
 τὸν Ἀμφιάρεω στρατεύσαντα μετὰ Διομήδους καὶ τῶν
 ἄλλων Ἐπιγόνων καὶ κατορθώσαντα τὸν πρὸς Θηβαί-
 ουσ πόλεμον συνελθεῖν Διομήδει καὶ τιμωρῆσασθαι
 μετ' αὐτοῦ τοὺς Οἰνέως ἐχθρούς, παραδόντα δ' ἐκεί-
 30 νοις τὴν Αἰτωλίαν αὐτὸν εἰς τὴν Ἀκαρνανίαν παριελ-
 θεῖν καὶ ταύτην καταστρέφεισθαι. Ἀγαμέμνονα δ' ἐν
 τούτῳ τοῖς Ἀργείοις ἐπιθέμενον κρατῆσαι ῥαδίως, τῶν

πλείστων τοῖς περὶ Διομήδην συνακολουθήσαντων. μικρὸν δ' ὕστερον ἐπιπεσούσης τῆς ἐπ' Ἴλιον ἐξόδου, δεισνυτά μὴ ἀπόντος αὐτοῦ κατὰ τὴν στρατείαν ἐπανελθόντες οὐκ αὖτε οἱ περὶ τὸν Διομήδην (καὶ γὰρ ἀκούεσθαι μεγάλην περὶ αὐτὸν συνεστραμμένην δύναμιν) κατὰ 5
σχοιεν τὴν μάλιστα προσήκουσαν αὐτοῖς ἀρχὴν (τὸν μὲν γὰρ Ἀδράστου τὸν δὲ τοῦ πατρὸς εἶναι κληρονόμον), ταῦτα δὲ διανοηθέντα καλεῖν αὐτοὺς ἐπὶ τε τὴν τοῦ Ἀργεὺς ἀπόληψιν καὶ τὴν κοινωνίαν τοῦ πολέμου· τὸν μὲν οὖν Διομήδην πεισθέντα μετασχεῖν τῆς στρα- 10
τείας, τὸν δὲ Ἀλκμέωνα ἀγανακτοῦντα μὴ φροντίσαι· διὰ δὲ τοῦτο μηδὲ κοινωνήσαι τῆς στρατείας μόνους τοὺς Ἀκαρναῆνας τοῖς Ἕλλησι· τούτοις δ', ὥς εἰκός, τοῖς λόγοις ἐπακολουθήσαντες οἱ Ἀκαρναῆνες σοφίσασθαι λέγονται Ῥωμαίους καὶ τὴν αὐτονομίαν παρ' 15
αὐτῶν ἐξανύσασθαι, λέγοντες ὥς οὐ μετὰσχοιεν μόνοι τῆς ἐπὶ τοὺς προγόνους τοὺς ἐκείνων στρατείας· οὕτω γὰρ ἐν τῷ Αἰτωλικῷ καταλόγῳ φράζονται οὕτω ἰδίᾳ· οὐδὲ γὰρ ὅλως τοῦνομα τοῦτ' ἐμφέροιο ἐν τοῖς 20
ἐπεισιν.

20

25 Ὁ μὲν οὖν Ἐφορος πρὸ τῶν Τρωικῶν ἤδη τὴν Ἀκαρνανίαν ὑπὸ τῷ Ἀλκμέωνι ποιήσας, τό τε Ἀργεὺς τὸ Ἀμφιλοχικὸν ἐκείνου κτίσμα ἀποφαίνει, καὶ τὴν Ἀκαρνανίαν ὀνομάσθαι φησὶν ἀπὸ τοῦ παιδὸς αὐτοῦ Ἀκαρναῆνος, Ἀμφιλόχους δὲ ἀπὸ τοῦ ἀδελφοῦ Ἀμφιλόχου· 26
ὥστε ἐκτίττει εἰς τὰ παρὰ τὴν ὁμηρικὴν ἱστορίαν λεγόμενα. Θουκυδίδης δὲ καὶ ἄλλοι τὸν Ἀμφίλοχον ἀπὸ τῆς στρατείας τῆς Τρωικῆς ἐπανιόντα, οὐκ ἀρεσκόμενον τοῖς ἐν Ἀργεῖ, ταύτην οἰκῆσαι φασὶ τὴν χώραν, οἱ μὲν κατὰ διαδοχὴν ἦκοντα τῆς τοῦ ἀδελφοῦ δυναστείας, οἱ 30
δ' ἄλλως· καὶ ἰδίᾳ μὲν περὶ Ἀκαρνανῶν ταῦτα λέγοι' αἶν, κοινῇ δ' ὅσα καὶ τοῖς Αἰτωλικοῖς ἐπιπλέκεται νῦν

ἰροῦμεν, τὰ Αἰτωλικά λέγοντες ἐφεξῆς ὅσα προσλαβείν τοις εἰρημμένοις ἔγνωμεν.

Τοὺς δὲ Κουρήτας τῶν μὲν Ἀκαρνανῶσι τῶν δ' Αἰ-
τωλοῖς προσενιόντων, καὶ τῶν μὲν ἐκ Κρήτης τῶν δ'
ἐξ Εὐβοίας τὸ γένος εἶναι φασκόντων, ἐπειδὴ καὶ Ὀμη-
ρος αὐτῶν μέμνηται, τὰ παρ' ἐκείνου πρῶτον ἐπισκε-
πτόν. οἶονται δ' αὐτὸν λέγειν Αἰτωλοὺς μᾶλλον ἢ
Ἀκαρνανας, εἰπερ οἱ Πορθικονίδαι ἦσαν „Ἀργίος ἦδὲ
„Μίλας, τρίτατος δ' ἦν ἱππότης Οἰνεύς· ὥκειον δ' ἐν
10 „Πλευρώνι καὶ αἰπεινῇ Καλυδῶνι.“ αὐταὶ δ' εἰσὶν
Αἰτωλικά πόλεις ἀμφοτέραι καὶ φέρονται ἐν τῷ Αἰτω-
λικῷ καταλόγῳ ὥστε, ἐπεὶ τὴν Πλευρώνα οἰκοῦντες
φαίνονται καὶ κατ' αὐτὸν οἱ Κουρήτες, Αἰτωλοὶ ἂν
εἴεν. οἱ δ' ἀντιλέγοντες τῷ τρόπῳ τῆς φράσεως παρά-
15 γονται ὅταν φῇ „Κουρήτες τ' ἐμάχοντο καὶ Αἰτωλοὶ
„μενεχάρμαι ἀμφὶ πόλιν Καλυδῶνα.“ οὐδὲ γὰρ ἂν
κυρίως εἶπεν οὕτως „ἐμάχοντο Βοιωτοὶ καὶ Θεβαῖοι
πρὸς ἀλλήλους“ οὐδ' „Ἀργεῖοι καὶ Πελοποννησίοι.“
ἐδείχθη δ' ἐν τοῖς ἐμπροσθεν ὅτι ἐστὶ καὶ ὁμηρικὸν τὸ
20 ἔθος τοῦτο τῆς φράσεως καὶ ὑπὸ τῶν ἄλλων ποιητῶν
τετραμμένον· τοῦτο μὲν οὖν εὐαπολόγητον. ἐκεῖνοι δὲ
λεγέτωσαν πῶς ἂν μὴ ὁμοεθνεῖς ὄντας μὴδ' Αἰτωλοὺς
τοὺς Πλευρωνίους ἐν τοῖς Αἰτωλοῖς κατέλεγεν.

Ἐφορος δὲ τοὺς Αἰτωλοὺς εἰπὼν ἔθνος εἶναι μη-
25 δεκάποτε γεγεννημένον ὑφ' ἑτέροις, ἀλλὰ πάντα τὸν
μνημονευόμενον χρόνον μεμενηκὸς ἀπόρθητον διὰ τε
τὰς δυσχωρίας τῶν τόπων καὶ διὰ τὴν περὶ τὸν πόλε-
μον ἀσκησιν, ἐξ ἀρχῆς μὲν φησιν ἅπασαν τὴν χώραν
Κουρήτας κατασχεῖν, ἀφικόμενον δ' ἐξ Ἡλίδος Αἰτω-
30 λου τοῦ Ἐνδυμῆωνος καὶ τοῖς πολέμοις κρατοῦντος αὐ-
τῶν, τοὺς μὲν Κουρήτας εἰς τὴν νῦν καλουμένην Ἀκαρ-
νανίαν ὑποχωρῆσαι, τοὺς δ' Αἰτωλοὺς συγκατελθόν.

τας Ἐπειοὺς τὰς ἀρχαιοτάτας κτίσαι τῶν ἐν Αἰτωλίᾳ πόλεων, δεκάτῃ δ' ὕστερον γενεᾷ τὴν Ἥλιον ὑπὸ Ὀξύλου τοῦ Αἰμονος συνοικισθῆναι περαιωθέντος ἐκ τῆς Αἰτωλίας. παρατίθῃσι δὲ τούτων μαρτύρια τὰ ἐπιγράμματα, τὸ μὲν ἐν Θέρμοις τῆς Αἰτωλίας, ὅπου τὰς ἀρχαιερείας ποιησθαι πατριον αὐτοῖς ἐστίν, ἐγκεχαργμένον τῇ βάσει τῆς Αἰτωλοῦ εἰκόνης „χαίρης οἰκιστήρι, παρ' Ἀλφειοῦ ποτε δύναις θρεφθέντα, σταδίων γείτον' Ὀλυμπιάδος, Ἐνδυμίωνος παῖδ' Αἰτωλὸν τόνδ' ἀνέθῃκαν Αἰτωλοί, σφετέρας μνημ' ἀρετῆς ἑσθάρην.“ τὸ δ' ἐν τῇ ἀγορᾷ τῶν Ἡλείων ἐπὶ τῷ Ὀξύλου ἀνδριάντι „Αἰτωλὸς ποτε τόνδε λιπῶν αὐτόχθονα δῆμον κτήσατο Κουρήτιν γῆν δορὶ πολλὰ καμῶν· τῆς δ' αὐτῆς γενεᾶς δεκατόσπορος Αἰμονος υἱός, Ὀξύλος ἀρχαίην ἐκτίσε τήνδε πόλιν.“

16

3 Τὴν μὲν οὖν συγγένειαν τὴν πρὸς ἀλλήλους τῶν τε Ἡλείων καὶ τῶν Αἰτωλῶν ὀρθῶς ἐπισημαίνεται διὰ τῶν ἐπιγραμμάτων, ἐξομολογουμένων ἀμφοῖν οὐ τὴν συγγένειαν μόνον ἀλλὰ καὶ τὸ ἀρχηγέας ἀλλήλων εἶναι· δι' οὗ καλῶς ἐξελέγχει ψευδομένους τοὺς φάσκοντας τῶν μὲν Αἰτωλῶν ἀποίκους εἶναι τοὺς Ἡλείους, μὴ μέντοι τῶν Ἡλείων τοὺς Αἰτωλοὺς. τὴν δ' ἀνομολογίαν τῆς γραφῆς καὶ τῆς ἀποφάσεως φαίνεται τὴν αὐτὴν ἐπιδεικνυμένους κἀνταῦθα ἦν περ ἐπὶ τοῦ μαντείου τοῦ ἐν Δελφοῖς παρεστήσαμεν. εἰπὼν γὰρ ἀπόρρητον ἐκ τοῦ μνημονευομένου χρόνου παντὸς τὴν Αἰτωλίαν, εἰπὼν δὲ καὶ ἐξ ἀρχῆς τὴν χώραν ταύτην τοὺς Κουρήτας κατασχεῖν ὥφειλε μὲν τοῖς εἰρημένους ἀκόλουθον τοῦτο (ἐπὶ)φέρειν, ὅτι οἱ Κουρήτες διέβαιναν ὥς εἰς αὐτὸν κατέχοντες τὴν Αἰτωλίαν γῆν· οὕτω γὰρ

20

ἐμελλεν ἀπόρθητός τε καὶ οὐδέποτε ὑπ' ἄλλοις γε-
 νῆα ὀρθῶς λειχθῆσθαι· ὁ δ' ἐκλαθόμενος τῆς ὑπο-
 σχέσεως οὐ τοῦτ' ἐπιφέρει ἀλλὰ τοῦναντίον, ὥς ἀφι-
 κομένου ἐκ Ἡλίδος Αἰτωλοῦ καὶ τοῖς πολέμοις κρα-
 6 τοῦντος αὐτῶν οἱ Κουρήτες ἀπῆλθον εἰς τὴν Ἀκαρνα-
 νίαν· τί οὖν ἄλλο πορθήσεως ἴδιον ἢ τῷ πολέμῳ
 κρατηθῆναι καὶ τὴν χώραν ἐκλιπεῖν; τοῦτο δὲ καὶ τὸ
 ἐπίγραμμα μυρτυρεῖ τὸ παρὰ τοῖς Ἡλείοις· ὁ γὰρ „Αἰ-
 τωλός“ φησί „κτήσατο Κουρήτιν γῆν δορὶ πολλὰ κα-
 10 „μῶν.“

Ἰσως δὴ τις ἂν φαίη λέγειν αὐτὸν ἀπόρθητον τὴν 4
 Αἰτωλίαν ἀφ' οὗ τοῦνομα τοῦτ' ἴσχε μετὰ τὴν Αἰτω-
 λοῦ παρουσίαν· ἀλλ' ἀπῆρηται καὶ [τοῦτου] τοῦ νοή-
 ματος τὸν λόγον, φήσας ἐν τοῖς ἐφεξῆς τὸ μὲν κλειστόν
 16 τοῦ λαοῦ τοῦ διαμένοντος ἐν τοῖς Αἰτωλοῖς τοῦτο εἶ-
 ναι τὸ τῶν Ἐπειῶν, συμμιχθέντων δ' αὐτοῖς ὕστερον
 Αἰολέων τῶν ὅμα Βοιωτοῖς ἐκ Θετταλίας ἀναστάντων
 κοινῇ μετὰ τούτων τὴν χώραν κατασχεῖν. ἂρ' οὖν ἴσθι
 [πιστόν] χωρὶς πολέμου τὴν ἄλλοτρίαν ἐπελθόντας
 20 συγκαταναίμασθαι τοῖς ἔχουσι μηδὲν δεομένοις κοινω-
 νίας τοιαύτης; ἢ τοῦτο μὲν οὐ πιστόν, τὸ δὲ κρατου-
 μένοις τοῖς ὅπλοις ἐπ' ἰσοῖς συμβῆναι πιστόν; τί οὖν
 ἄλλο πόρθησις ἢ τὸ κρατεῖσθαι τοῖς ὅπλοις; καὶ Ἀπολ-
 λόδωρος δ' εἰρηκεν ἐκ τῆς Βοιωτίας ἐπελθόντας Ταν-
 25 τας ἰσορροπεῖσθαι καὶ ἰσοῖς τοῖς Αἰτωλοῖς γενομέ-
 νους· ὁ δ' ὥσπερ καταρθωτικῶς ἐκτελεῖ διότι ταῦτα
 καὶ τὰ τοιαῦτα διακριβοῦν εἰσάγαμεν, ὅταν ἢ τι τῶν
 πραγμάτων ἢ παντελῶς ἀπορούμενον ἢ ψευδῇ δό-
 ξαν ἔχον.

30 Τοιοῦτος δ' ὢν Ἐφορος ἐτέρων ὁμῶς κρείττων^{C. 465}₃

ἔστι· καὶ αὐτὸς ὁ ἐσπουδασμένως οὕτως ἐπαινέσας αὐ-
τὸν Πολύβιος καὶ φήσας περὶ τῶν Ἑλληνικῶν καλῶς
μὲν Εὐδοξον, κάλλιστα δ' Ἐρφορον ἐξηγεῖσθαι περὶ
κτίσεων συγγενειῶν μεταναστιάσεων ἀρχηγειῶν, ἡμῖς
„δὲ“ φησί „τὰ νῦν ὄντα δηλώσομεν καὶ περὶ θέσεως
„τόπων καὶ διαστημάτων· τοῦτο γάρ ἐστιν οἰκειότα-
„τον χωρογραφία.“ ἀλλὰ μὴν σύ γε, ὦ Πολύβιε, ὁ τὰς
λαοδογματικὰς ἀποφάσεις περὶ τῶν διαστημάτων εἰς-
ἄγων οὐκ ἐν τοῖς ἔξω τῆς Ἑλλάδος μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐν
τοῖς Ἑλληνικοῖς, * καὶ διδοῖς εὐθύνας τὰς μὲν Ποσει- 10
δωνίῳ τὰς δ' Ἀρτεμιδίῳ τὰς δ' ἄλλοις πλείοσι. καὶ
ἡμῖν οὖν συγγνώμην . . . καὶ οὐ δυσχεραίνειν δεῖ παρὰ
τῶν τοιοῦτων μεταφέρουσι τὴν πολλὴν ἱστορίαν εἰάν
τι πταίωμεν, ἀλλ' ἀγαπᾶν εἰάν τὰ πλείω τῶν εἰρημέ-
νων ἑτέροις ἄμεινον λέγωμεν ἢ τὰ παραλειφθέντα καὶ 15
ἄγνωστον προστιθῶμεν.

- 6 Περὶ δὲ Κουρήτων ἔτι καὶ τοιαῦτα λέγεται, τὰ μὲν
ἑγγυτέρῳ ὄντα τῆς περὶ Αἰτωλῶν καὶ Ἀκαρνανίων
ἱστορίας τὰ δ' ἀπωτέρῳ· ἑγγυτέρῳ μὲν τὰ τοιαῦτα
οἷα προεῖρήται, ὅτι τὴν χώραν ἣ νῦν Αἰτωλία καλεῖται x
Κουρήτες ᾤκουν, ἐλθόντες δ' οἱ Αἰτωλοὶ μετὰ Αἰτω-
λοῦ τούτου ἐξέβαλον εἰς τὴν Ἀκαρνανίαν· καὶ ὅτι τὰ
τοιαῦτα, ὅτι τὴν Πλευρωνίαν ὑπὸ Κουρήτων οἰκουμέ-
νην καὶ Κουρήτιν προσαγορευομένην Αἰολεῖς ἐπελ-
θόντες ἀφείλαντο, τοὺς δὲ κατέχοντας ἐξέβαλον. Ἀρ- 25
χέμαχος δ' ὁ Εὐβοεύς φησι τοὺς Κουρήτας ἐν Χαλκίδι
συνοικῆσαι, συνεχῶς δὲ περὶ τοῦ Ἀηλάντου πεδίου
πολεμοῦντας, ἐπειδὴ οἱ πολέμιοι τῆς κόμης ἰδράτ-
τοντο τῆς ἐμπροσθεν καὶ κατέσπων αὐτοὺς, ὅπισθεν
κομᾶντας γενέσθαι, τὰ δ' ἐμπροσθεν κίρεσθαι· διὸ 30
καὶ Κουρήτας ἀπὸ τῆς κοῦρᾶς κληθῆναι· μετοικῆσαι
δ' εἰς τὴν Αἰτωλίαν, καὶ κατασχόντας τὰ περὶ Πλευ-

ῥῶνα χωρία τοὺς πέραν οἰκοῦντας τοῦ Ἀχελώου διὰ τὸ
 ἀκούρους φυλάττειν τὰς κεφαλὰς Ἀκαρνανας καλέσαι·
 ἔπειτα δ' ἀπὸ ἥρωος τοῦνομα σχεῖν ἐκάτερον τὸ φύλον·
 οἱ δ' ἀπὸ τοῦ ὕρου τοῦ Κουρήου τοὺς Κουρήτας ὀνο-
 5 μασθῆναι τοῦ ὑπερκειμένου τῆς Πλευρωῶνος, εἶναι τε
 φύλον τι Αἰτωλικὸν τοῦτο, ὡς Ὀψιεύς καὶ Ἀγραῖους
 καὶ Εὐρυτῆνας καὶ ἄλλα πλείω. ὡς δ' εἴρηται, τῆς Αἰ-
 τωλίας δέχα διηρημένης τὰ μὲν περὶ Καλυδῶνα τὸν
 Οἰνέα ἔχειν φασί, τῆς δὲ Πλευρωῆας μέρος μὲν τι καὶ
 10 τοὺς Πορθαονίδας ἔχειν τοὺς περὶ τὸν Ἄργιον, εἴπερ
 „ᾧκειον ἐν Πλευρῶνι καὶ αἰπεινῇ Καλυδῶνι.“ ἐπι-
 κρατεῖν μέντοι θέστιον τῆς Πλευρωῆας, τὸν πενθε-
 ρὸν τοῦ Οἰνέως Ἀλθαίας δὲ πατέρα, ἡγούμενον τῶν
 Κουρήτων· πολέμου δ' ἐμπεσόντος τοῖς Θεοσιώδαις
 15 πρὸς Οἰνέα καὶ Μελέαγρον, ὡς μὲν ὁ ποιητής „ἀμφι-
 σπὺς κεφαλῇ καὶ δέσματι“ κατὰ τὴν περὶ τοῦ κάπρου
 μυθολογίαν, ὡς δὲ τὸ εἰκὸς περὶ μέρος τῆς χώρας,
 οὕτω δὲ λέγεται „Κουρήτες τ' ἐμάχοντο καὶ Αἰτωλοὶ
 „μενεχάρμαι.“ ταῦτα μὲν τὰ ἐγγυτέρω.

20 Τὰ δ' ἀπωτέρω τῆς ὑποθέσεως ταύτης, ἄλλως δὲ
 διὰ τὴν ὁμωνυμίαν εἰς ταῦτόν ὑπὸ τῶν ἱστορικῶν ἀγνό-
 μενα, ἅπερ Κουρητικὰ μὲν καὶ περὶ Κουρήτων λέγε-
 ται, ὁμοίως ὥσπερ καὶ τὰ περὶ τῶν τὴν Αἰτωλίαν καὶ
 τὴν Ἀκαρνανίαν οἰκησάντων, ἐκείνων μὲν διαφέρει,
 25 ἔοικε δὲ μᾶλλον τῷ περὶ Σατύρων καὶ Σειληνῶν καὶ
 Βακχῶν καὶ Τιτύρων λόγῳ· τοιοῦτους γάρ τινες δαι-
 μονικαὶ ἢ προπόλοις θεῶν τοὺς Κουρητὰς φασιν οἱ πα-
 ραδόντες τὰ Κρητικὰ καὶ τὰ Φρυγία, ἱερουργαῖς τιπὲν
 ἐμπεπλεγμένα ταῖς μὲν μυστικαῖς ταῖς δ' ἄλλαις περὶ
 30 τε τὴν τοῦ Διὸς παιδοτροφίαν τὴν ἐν Κρήτῃ καὶ τοὺς
 τῆς μητρὸς τῶν θεῶν ὀργασμοὺς ἐν τῇ Φρυγίᾳ καὶ
 τοῖς περὶ τὴν Ἰθὴν τὴν Τρωικὴν τόποις. τοσαύτη δ'

ἔστιν ἐν τοῖς λόγοις τούτοις ποικιλία, τῶν μὲν τοὺς αὐ-
 τοὺς τοῖς Κουρήσι τοὺς Κορύβαντας καὶ Καβείρους
 καὶ Ἰδαίους δακτύλους καὶ Τελχίνας ἀποφαινόντων,
 τῶν δὲ συγγενεῖς ἀλλήλων καὶ μικρὰς τινὰς αὐτῶν
 πρὸς ἀλλήλους διαφορὰς διαστελλομένων, ὥς δὲ τύπῳ 5
 εἶπειν καὶ κατὰ τὸ πλεόν, ἅπαντας ἐνθουσιαστικούς
 τινὰς καὶ βακχικούς καὶ ἐνοπλίῳ κινήσει μετὰ θο-
 ρύβου καὶ φόφου καὶ κυμβάλων καὶ τυμπάνων καὶ
 ὄπλων, ἔτι δ' αὐλοῦ καὶ βοῆς ἐκπλήττοντας κατὰ τὰς
 ἱερουργίας ἐν σχήματι διακόνων, [ᾧς]τε καὶ τὰ ἱερὰ 10
 τρόπον τινὰ κοινοποιεσθαι ταῦτά τε καὶ τῶν Σαμο-
 θράκων καὶ τὰ ἐν Ἀθήνῃ καὶ ἄλλα πλείω διὰ τὸ τοὺς
 προπόλους λέγεσθαι τοὺς αὐτοὺς. ἔστι μὲν οὖν θεο-
 λογικὸς πᾶς ὁ τοιοῦτος τρόπος τῆς ἐπισκίψεως καὶ οὐκ
 ἀλλότριος τῆς τοῦ φιλοσόφου θεωρίας. 15

8 Ἐπεὶ δὲ δι' ὁμωνυμίαν τῶν Κουρήτων καὶ οἱ ἱστο-
 ρικοὶ συνήγαγον εἰς ἓν τὰ ἀνόμοια, οὐδ' ἂν αὐτοὺς
 ὀκνήσαιμ' ἂν εἶπειν περὶ αὐτῶν ἐπὶ πλεόν ἐν παραβά-
 σει, προσθεὶς τὸν οἰκτεῖον τῇ ἱστορίᾳ φυσικὸν λόγον.
 καίτοι τινὲς καὶ συνοικειοῦν βούλονται ταῦτ' ἐκαίνοις, 20
 καὶ τυχὸν ἰσως ἔχονταί τινος πιθανοῦ· θηλυστολοῦν-
 τας γὰρ ὥς αἱ κόραι τοῦνομα σχεῖν τοῦτο τοὺς περὶ
 τὴν Αἰτωλίαν φασίν· εἶναι γὰρ καὶ τινὰ τοιοῦτον ζῆ-
 λον ἐν τοῖς Ἑλλήσι, καὶ Ἰάονας ἐλκεχίτωνας εἰρῆσθαι
 Q.467[καὶ κρώβυλον καὶ τέττιγα ἐμπλέκεσθαι], καὶ τοὺς περὶ 25
 Λεωνίδα κτεινόμενους, ὅτ' ἔξῃσαν εἰς τὴν μάχην,
 καταφρονηθῆναι λέγουσιν ὑπὸ τῶν Περσῶν, ἐν δὲ τῇ
 μάχῃ θαυμασθῆναι. ἀπλῶς δ' ἡ περὶ τὰς κόμας φιλο-
 τεχνία συνέστηκε περὶ τε θρέφιν καὶ κουράν τριχός,
 ἅμφω δὲ κόραις καὶ κόροις ἔστιν οἰκτεῖα, ᾧστε πλεονα- 30
 χῶς τὸ ἐτυμολογεῖν τοὺς Κουρήτας ἐν εὐπόρῳ κεῖται.
 αἰκὸς δὲ καὶ τὴν ἐνόπλιον ὄρχησιν ὑπὸ τῶν ἡσχημένων

οὕτω περὶ κόμην καὶ στολὴν πρῶτον εἰσαχθεῖσαν, ἐκεί-
νων Κουρήτων καλουμένων, παρασχεῖν πρόφασιν καὶ
τοῖς στρατιωτικωτέροις ἑτέρων καὶ τὸν βλὸν ἐνόπλιον
ἔχουσιν, ὥσθ' ὁμωνύμως καὶ αὐτοὺς Κουρήτας λεχθῆ-
5 ναι, τοὺς ἐν Εὐβοίᾳ λέγω καὶ Αἰτωλίᾳ καὶ Ἀκαρνανίᾳ.
καὶ Ὅμηρος δὲ τοὺς νέους στρατιώτας οὕτω προσηγό-
ρευσε, „κρινάμενος κούρητας ἀριστήας Παναχαιῶν, δῶ-
„ρα θεῆς παρὰ νηὸς ἐνεγκεῖν, ὅσς' Ἀχιλῆϊ χθιζοὶ ὑπέ-
„στημιν“ καὶ πάλιν „δῶρα φέρον κούρητες Ἀχαιοί.“
10 περὶ μὲν οὖν τῆς τῶν Κουρήτων ἐτυμολογίας ταῦτα.

Τὸ δ' εἰς ἐν συμφέρεσθαι τὰ τοσαῦτα ὀνόματα καὶ 9
τὴν ἐνοῦσαν θεολογίαν ἐν τῇ περὶ αὐτῶν ἱστορίᾳ νῦν
ἐπισκεπτέον. κοινὸν δὴ τοῦτο καὶ τῶν Ἑλλήνων καὶ
τῶν βαρβάρων ἐστὶ τὸ τὰς ἱεροποιίας μετὰ ἀνέσεως
15 ἰορταστικῆς ποιεῖσθαι, τὰς μὲν σὺν ἐνθουσιασμῷ τὰς
δὲ χωρὶς, καὶ τὰς μὲν μετὰ μουσικῆς τὰς δὲ μὴ, καὶ τὰς
μὲν μυστικῶς τὰς δὲ ἐν φανερῷ· καὶ τοῦθ' ἡ φύσις
οὕτως ὑπαγορεύει. ἥ τε γὰρ ἄνεσις τὸν νοῦν ἀπάγει
ἀπὸ τῶν ἀνθρωπικῶν ἀσχολημάτων, * τὸν δὲ ὧντως
20 νοῦν τρέπει πρὸς τὸ θεῖον· ὃ τε ἐνθουσιασμός ἐπί-
πνευσίν τινα θεῖαν ἔχειν δοκεῖ καὶ τῷ μαντικῷ γίνε-
ται πλησιάζειν· ἥ τε κρύψις ἡ μυστικὴ τῶν ἱερῶν σεμνο-
ποιεῖ τὸ θεῖον, μιμουμένη τὴν φύσιν αὐτοῦ φεύγου-
σαν ἡμῶν τὴν αἰσθησιν· ἥ τε μουσικὴ περὶ τε ὄρχησιν
25 οὔσα καὶ ὁυθμόν καὶ μέλος ἡδονῇ τε ἅμα καὶ καλλι-
τεχνίᾳ πρὸς τὸ θεῖον ἡμᾶς συνάπτει κατὰ τοιαύτην
αἰτίαν. εὐ μὲν γὰρ εἴρηται καὶ τοῦτο, τοὺς ἀνθρώπους
τότε μάλιστα μιμεῖσθαι τοὺς θεοὺς ὅταν εὐεργετῶσιν·
ἅμεινον δ' ἂν λέγοι τις, ὅταν εὐδαιμονῶσι· τοιοῦτον

10. ποῖα ταῦτα: ἡ δὲ ἐνόπλιος ὄρχησις στρατιωτικῇ, καὶ ἡ
πυρρὴ γῆ δημοῖ καὶ ὁ Πύρριχος, ὃν φασιν εὐεργετὴν εἶναι τῆς τοι-
αύτης ἀσκήσεως τῶν νέων καὶ τὰ στρατιωτικά.

δὲ τὸ χαίρειν καὶ τὸ ἐορτάζειν καὶ τὸ φιλοσοφεῖν καὶ μουσικῆς ἀπτεσθαι· μὴ γὰρ εἰ τις ἐκπτώσις πρὸς τὸ χεῖρον [γε]γένηται, τῶν μουσικῶν εἰς ἡδυπαθείας τρε-
 468 πόντων τὰς τέχνας ἐν τοῖς συμποσίοις καὶ θυμέλαις καὶ σκηναῖς καὶ ἄλλοις τοιούτοις, διαβαλλέσθω τὸ πρᾶγμα, ὁ
 ἄλλ' ἢ φύσις ἢ τῶν παιδευμάτων ἐξεταξέσθω τὴν ἀρ-
 χὴν ἐνθ' ἐνδεῖ ἔχουσα.

- 10 Καὶ διὰ τοῦτο μουσικὴν ἐκάλεσε Πλάτων καὶ ἐτι πρότερον οἱ Πυθαγόρειοι τὴν φιλοσοφίαν, καὶ καθ' ἁρμονίαν τὸν κόσμον συνεστάναι φασί, πᾶν τὸ μουσι- 10 κὸν εἶδος θεῶν ἔργον ὑπολαμβάνοντες. οὕτω δὲ καὶ αἱ Μοῦσαι θεαὶ καὶ Ἀπόλλων μουσηγέτης καὶ ἡ ποιητικὴ πᾶσα ὑμνητικὴ. ὥσαύτως δὲ καὶ τὴν τῶν ἡθῶν κατασκευὴν τῇ μουσικῇ προσνέμουσιν, ὥς πᾶν τὸ ἐπαυροθωτικὸν τοῦ νοῦ τοῖς θεοῖς ἑγγὺς ὂν. οἱ μὲν οὖν 15 Ἕλληνες οἱ πλεῖστοι τῷ Διονύσῳ προσέθεσαν καὶ τῷ Ἀπόλλωνι καὶ τῇ Ἑκάτῃ καὶ ταῖς Μούσαις καὶ Δήμητρι, καὶ Αἴᾳ, τὸ ὀργιαστικὸν πᾶν καὶ τὸ βακχικὸν καὶ τὸ χορικὸν καὶ τὸ περὶ τῆς τελετῆς μυστικόν, Ἰακχόν τε καὶ τὸν Διόνυσον καλοῦσι καὶ τὸν ἀρχηγέτην τῶν 20 μυστηρίων, τῆς Δήμητρος δαίμονα· δένδροφορίαι τε καὶ χορεῖαι καὶ τελικαὶ κοιναὶ τῶν θεῶν εἰσι ταύτων· αἱ δὲ Μοῦσαι καὶ ὁ Ἀπόλλων αἱ μὲν τῶν χορῶν προεστᾶσιν ὁ δὲ καὶ τοιούτων καὶ τῶν κατὰ μαντικὴν· πρόπολοι δὲ τῶν Μουσῶν οἱ πεπαιδευμένοι πάντες, καὶ 25 ἰδίως οἱ μουσικοί, τοῦ δ' Ἀπόλλωνος οὗτοί τε καὶ οἱ περὶ μαντικὴν, Δήμητρος δὲ οἳ τε μύσται καὶ θεοδούχοι καὶ ἱεροφάνται, Διονύσου δὲ Σειληνοί τε καὶ Σάτυροι καὶ Τίτυροι καὶ Βάκχαι, Αἰῆναι τε καὶ Θυλαὶ καὶ Μιμαλλόνες καὶ Ναῖδες καὶ Νύμφαι προσαγορευόμεναι. 30
- 11 Ἐν δὲ τῇ Κρήτῃ καὶ ταῦτα καὶ τὰ τοῦ Διὸς ἱερὰ ἰδίως ἐτελεῖτο μετ' ὀργιασμοῦ καὶ τοιούτων προπό-

λων οἱοι περὶ τὸν Διόνυσόν εἰσιν οἱ Σάτυροι· τούτους
 δ' ὠνόμαζον Κουρῆτας, νέους τινὰς ἐνόπλιον κίνησιν
 μετ' ὀρχήσεως ἀποδιδόντας, προστεθᾶμενοι μῦθον
 τὸν περὶ τῆς τοῦ Διὸς γενέσεως, ἐν ᾧ τὸν μὲν Κρόνον
 5 εἰσάγουσιν εἰθισμένον καταπίνειν τὰ τέκνα ἀπὸ τῆς
 γενέσεως εὐθύς, τὴν δὲ Ῥέαν πειρωμένην ἐπικρύπτε-
 σθαι τὰς ὠδίνας καὶ τὸ γενηθὲν βρίφος ἐκποδῶν ποι-
 εῖν καὶ περισώζειν εἰς δύναμιν, πρὸς δὲ τοῦτο συνειρ-
 γοὺς λαβεῖν τοὺς Κουρῆτας, οἱ μετὰ τυμπάνων καὶ
 10 τοιούτων ἄλλων ψόφων καὶ ἐνοπλίου χορείας καὶ θο-
 ρύβου περιέποντες τὴν θεὸν ἐκπλήξειν ἐμελλον τὸν
 Κρόνον καὶ λήσειν ὑποσπᾶσαντες αὐτοῦ τὸν παῖδα, τῇ
 δ' αὐτῇ ἐπιμελείᾳ καὶ τρεφόμενον ὑπ' αὐτῶν παραδί-
 δοσθαι· ὥσθ' οἱ Κουρῆτες ἦτοι διὰ τὸ νέοι καὶ κόροι
 15 ὄντες ὑπουργεῖν ἢ διὰ τὸ κουροτροφεῖν τὸν Δία (λέγε-
 ται γὰρ ἀμφοτέρως) ταύτης ἡξιώθησαν τῆς προσηγο-
 ρίας, οἷονεὶ Σάτυροί τινες ὄντες περὶ τὸν Δία. οἱ μὲν C. 469
 οὖν Ἕλληνες τοιοῦτοι περὶ τοὺς ὀργιασμούς.

Οἱ δὲ Βερέκυντες Φρυγῶν τι φύλον καὶ ἀπλῶς οἱ 12
 20 Φρύγες καὶ τῶν Τρώων οἱ περὶ τὴν Ἰδην κατοικοῦντες
 Ῥέαν μὲν καὶ αὐτοὶ τιμῶσι καὶ ὀργιάζουσι ταύτῃ, μη-
 τέρα καλοῦντες θεῶν καὶ Ἄγδιστιν καὶ Φρυγίαν θεὸν
 μεγάλην, ἀπὸ δὲ τῶν τόπων Ἰδαίαν καὶ Δινδυμήνην
 καὶ Σιπυληνὴν καὶ Πεσσινουντίδα καὶ Κυβέλην (καὶ
 25 Κυβήβην). οἱ δ' Ἕλληνες τοὺς προπόλους αὐτῆς ὁμο-
 νύμως Κουρῆτας λέγουσιν, οὐ μὴν γε ἀπὸ τῆς αὐτῆς
 μυθοποιίας, ἀλλ' ἑτέρους ὥς ἂν ὑπουργοὺς τινας, τοῖς
 Σάτυροις ἀνὰ λόγον· τοὺς δ' αὐτοὺς καὶ Κορύβαντας
 καλοῦσι.

30 Μάρτυρες δ' οἱ ποιηταὶ τῶν τοιούτων ὑπονοειῶν· 13
 ὅ τε γὰρ Πίνδαρος ἐν τῷ διθυράμβῳ οὐ ἡ ἀρχὴ „πρὶν
 „μὲν εἶρπε σχοινοτέτεια τ' ἀοιδὰ διθυράμβων,“ μνη-

σθεις τῶν περὶ τὸν Διόνυσον ὕμνων τῶν τε παλαιῶν
καὶ τῶν ὕστερον, μεταβὰς ἀπὸ τούτων φησί „σοὶ μὲν
„κατάρχειν, μᾶτερ μεγάλα, πάρα πόμβοι κυμβάλων,
„ἐν δὲ κηχλάδιον κρόταλ', αἰθομένα τε δᾶς ὑπὸ ξαν-
„θαῖσι πεύκαις,“ τὴν κοινωνίαν τῶν περὶ τὸν Διόνυ- 5
σον ἀποδειχθέντων νομίμων παρὰ τοῖς Ἕλλησι καὶ τῶν
παρὰ τοῖς Φρυγῇ περὶ τὴν μητέρα τῶν θεῶν συνου-
κειῶν ἀλλήλοις. Εὐριπίδης τε ἐν ταῖς Βάκχαις τὰ πα-
ραπλήσια ποιεῖ, τοῖς Φρυγίοις ἅμα καὶ τὰ Ἀύδια συμ-
φέρων διὰ τὸ ὁμορον „ἀλλ' εἴ λικουῦσαι Τρωῶλον, ἔρυμα 10
„Αὐδίας, θιάσος ἐμός γυναικες, [ᾗς ἐκ βαρβάρων ἐκό-
„μισα παρὲδρους καὶ ξυνεμπόρους ἐμοί, αἰρεσθε τὰ-
„πιχῶρι' ἐν πόλει Φρυγῶν τύμπαννα, ῥέας τε μητρὸς
„ἐμά θ' εὐρήματα.“] καὶ πάλιν „εἴ μάκαρ, ὅστις εὐδαί-
„μων [τελετὰς θεῶν εἰδώς], βιστὰν ἀγιστεύει. τὰ τε 15
„ματρὸς μεγάλας ὄργια Κυβέλης θεμιστεύων ἀνὰ θυρ-
„σαν τε τινάσσων, κισσῷ [τε] στεφανωθείς [Διόνυ-
„σον] θεραπεύει. ἴτε Βάκχαι, [ἴτε Βάκχαι,] βρόμιον
„παῖδα θεῶν θεοῦ Διόνυσον κατὰγονσαι Φρυγίαν ἐξ
„ὀρέων Ἑλλάδος εἰς εὐρυχόρους ἀγνιάς.“ πάλιν δ' 20
ἐν τοῖς ἑξῆς καὶ τὰ Κρητικὰ συμπλέκει τούτοις „εἴ θα-
„λάμειμα Κουρήτων, ξάθεοί τε Κρήτας διογενέτορες
„ἐναυτοί, ἐνθα τρικύρουθες ἄντροις βυφσέτονον κύ-
C.470 „κλωμα τόδε μοι Κορύβαντες εὐρον. ἀνὰ δὲ βακχεῖα
„συντόνῳ κέρασαν ἀδυβόα Φρυγίαν πύλων πνεύματι, 25
„ματρὸς τε Ῥέας εἰς χεῖρα θῆκαν κτύπον εὐάσμασι
„Βακχῆν, παρὰ δὲ μαινόμενοι Σάτυροι ματίρος ἔξα-
„νύσαντο Ῥέας. εἰς δὲ χορεύματα προσήψαν τριετη-
„ρίδων, αἷς χαίρει Διόνυσος.“ καὶ ἐν Παλαμήδει φη-
σιν ὁ χορὸς „οὐ σὺν Διονύσῳ * κωμῶν, ὃς ἄν' Ἰδαν 30
„τίρπεται σὺν μητρὶ φίλῃ τυμπάνων ἰάχχοις.“

14 Καὶ Σιληνρὸν καὶ Μαρσύαν καὶ Ὀλυμπον συνά-

γοντες εἰς ἔν καὶ εὐρετὰς αὐλῶν ἱστοροῦντες πάλιν
καὶ οὕτως τὰ Διονυσιακὰ καὶ Φρυγία εἰς ἔν συμφέ-
ρουσι, τὴν τε Ἰδὴν καὶ τὸν Ὀλύμπου συγκεχυμένως
πολλάκις ὥς τὸ αὐτὸ ὄρος κτυποῦσιν. εἰσὶ μὲν οὖν λό-
5 φοι τέτταρες Ὀλύμποι καλούμενοι τῆς Ἰδῆς κατὰ τὴν
Ἀντανδρίαν, ἔστι δὲ καὶ ὁ Μυσὸς Ὀλύμπος, ὁμορος
μὲν οὐχ ὁ αὐτὸς δὲ τῇ Ἰδῇ. ὁ δ' οὖν Σοφοκλῆς ποιή-
σας τὸν Μενέλαον ἐκ τῆς Τροίας ἀπαίρειν σπεύδοντα
ἐν τῇ Πολυξένῃ, τὸν δ' Ἀγαμέμνονα μικρὸν ὑπολει-
10 πθεῖναι βουλόμενον τοῦ ἐξιλάσασθαι τὴν Ἀθηναίαν χά-
ριν, εἰσάγει λέγοντα τὸν Μενέλαον „σὺ δ' αὖθι μί-
„μνωνπου κατ' Ἰδαίαν χθόνα ποίμνας Ὀλύμπου συν-
„αγαγὼν θυηπόλει.“

Τῷ δ' αὐλῷ καὶ κτύπῳ κροτάλων τε καὶ κυμβά- 15
λων καὶ τυμπάνων καὶ ταῖς ἐπιβοήσῃσι καὶ εὐασμοῖς
καὶ ποδοκρουστικαῖς οἰκεία ἐξεύροντο καὶ τινα τῶν
ὀνομάτων, ἃ τοὺς προπόλους καὶ χορευτὰς καὶ θερα-
πεντὰς τῶν ἱερῶν ἐκάλουν, Καβείρους καὶ Κορύβαν-
τας καὶ Πάτας καὶ Σατύρους καὶ Τιτύρους καὶ τὸν
20 θεὸν Βάκχον καὶ τὴν Πρίαν Κυβέλην καὶ Κυβήβην καὶ
Δινδυμήνην κατὰ τοὺς τόπους αὐτοῦς. καὶ ὁ Σαβά-
ξιος δὲ τῶν Φρυγιακῶν ἔστι καὶ τρόπον τινὰ τῆς μη-
τρὸς τὸ παιδίον παραδοὺς τὰ τοῦ Διονύσου καὶ αὐτός.

Τούτοις δ' ἴσκει καὶ τὰ παρὰ τοῖς Θραξὶ τὰ τε Κο- 16
25 τύττια καὶ τὰ Βενδίδεια, παρ' οἷς καὶ τὰ Ὀρφικά τὴν
καταρχὴν ἔσχε. τῆς μὲν οὖν Κότυος τῆς ἐν τοῖς Ἰδω-
νοῖς Αἰσχύλος μέμνηται καὶ τῶν περὶ αὐτὴν ὀργάνων.
εἰπὼν γάρ „σιμνὰ Κότυς“ ἐν τοῖς Ἰδωνοῖς „ὄρεια δ'
„ὄργαν' ἔχοντες,“ τοὺς περὶ τὸν Διόνυσον εὐθέως
30 ἐπιφέρει „ὁ μὲν ἐν χερσὶν βόμβυκας ἔχων, τόφνου
„κάματον, δακτυλόδικτιον πέμπλησι μέλος, μανίας
„ἐπαγωγὸν ὁμοκλάν· ὁ δὲ χαλκοδείτοις κοτύλαις ὀτο-

- C.471₁₂βελ. "καὶ πάλιν, ψαλμὸς δ' ἀλαλάξει· ταυρόφθογγοι
 „δ' ὑπομυκῶνται ποθὲν ἐξ ἀφανοῦς φοβεροὶ μέμοι,
 „τυπάνου δ' εἰκὼν ὥσθ' ὑπογαίου βροντῆς φέρεται
 „βαρυταρβής." ταῦτα γὰρ ἔοικε τοῖς Φρυγίοις· καὶ
 οὐκ ἀπεικός γε, ὥσπερ αὐτοὶ οἱ Φρύγες Θρακῶν ἀποι- 5
 κοί εἰσιν, οὕτω καὶ τὰ ἱερὰ ἐκείθεν μετενηνέχθαι. καὶ
 τὸν Διόνυσον δὲ καὶ τὸν Ἥδωνόν Αὐκαῦργον συνά-
 ροντες εἰς τὴν ὁμοιοτροπίαν τῶν ἱερῶν αἰνέττονται.
- 17 Ἀπὸ δὲ τοῦ μέλου καὶ τοῦ ὁυθμαῦ καὶ τῶν ὀρ-
 γάνων καὶ ἡ μουσικὴ πᾶσα Θρακία καὶ Ἀσιᾶτις κενό- 10
 μισται. θῆλον δ' ἐκ τε τῶν τόπων ἐν οἷς αἱ Μοῦσαι
 τεύλῃνται· Πιερίᾳ γὰρ καὶ Ὀλύμπῳ καὶ Πίμπλῃ καὶ
 Λειβηθρον τὸ παλαιὸν ἦν Θράκῃα χωρία καὶ ὄρη, νῦν
 δὲ ἔχουσι Μακεδόνες· τὸν τε Ἐλικῶνα καθιέρωσαν
 ταῖς Μούσαις Θράκες οἱ τὴν Βοιωτίαν ἐποικήσαντες, 15
 οἵπερ καὶ τὸ τῶν Λειβηθριάδων νυμφῶν ἄντρον κα-
 θιέρωσαν. οἱ τ' ἐπιμεληθέντες τῆς ἀρχαίας μουσικῆς
 Θράκες λέγονται, Ὀρφεὺς τε καὶ Μουσάντος καὶ Θάμυ-
 ρις, καὶ τῷ Εὐμόλπῳ δὲ τοῦτομα ἐνθένδε, καὶ οἱ τῷ
 Διονύσῳ τὴν Ἀσίαν ὅλην καθιερῶσαντες μέχρι τῆς 20
 Ἰνδικῆς ἐκείθεν καὶ τὴν πολλὴν μουσικὴν μεταφέρου-
 σι· καὶ ὁ μὲν εἰς φησὶν „κιδάρην Ἀσιᾶτιν ῥάισσων," ὁ
 δὲ τοὺς αὐλοὺς Βερεκυντίους καλεῖ καὶ Φρυγίους· καὶ
 τῶν ὀργάνων ἕνα βαρβάρως ὠνόμασται νάβλας καὶ
 σαμβύκη καὶ βάρβιτος καὶ μαγάδις καὶ ἄλλα πλείω. 25
- 18 Ἀθηναῖοι δ' ὥσπερ περὶ τὰ ἄλλα φιλοξενούντες
 διατελοῦσιν, οὕτω καὶ περὶ τοὺς θεοὺς. πολλὰ γὰρ
 τῶν ξενικῶν ἱερῶν παρεδίξαντο ὥστε καὶ ἐκωμωδή-
 θησαν· καὶ θῆ καὶ τὰ Θράκῃα καὶ τὰ Φρύγια. τῶν μὲν
 γὰρ Βενδιδείων Πλάτων μέμνηται, τῶν δὲ Φρυγίων 30
 Δημοσθένους διαβάλλον τὴν Λίσχινου μητέρα καὶ αὐ-
 τὸν ὡς τελούσῃ τῇ μητρὶ συνόντα καὶ συνθιασεύοντα

καὶ ἐπιφθειγγόμενον „εὐοὶ σαβοῦ“ πολλάκις καὶ „ῥης
„ἄττης [ἄττης] ῥης.“ ταῦτα γὰρ ἴσθι σαβάξια καὶ
μητρῶα.

Ἔτι δ' ἂν τις καὶ ταῦτα [εὐροι] περὶ τῶν δαιμόνων 19
5 τούτων καὶ τῆς τῶν ὀνομάτων ποικιλίας, καὶ ὅτι οὐ
πρόπολοι θεῶν μόνον ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ θεοὶ προσηγο-
ρεύθησαν. Ἡσιόδος μὲν γὰρ *Ἐκ τέρω καὶ τῆς Φο-
ρωνέως θυγατρὸς πέντε γενέσθαι θυγατέρας φησὶν
„ἐξ ὧν οὐρεια Νύμφαι θεαὶ [ἴξ]γενόντο, καὶ γένος
10 „οὐτιδανῶν Σατύρων καὶ ἀμμηχανοεργῶν, Κουρήτης
„τε θεοὶ φιλοπαίγμονες ὀρχηστήρης.“ ὁ δὲ τὴν Φο-
ρωνίδα γράψας ἀνλητὰς καὶ Φρύγας τοὺς Κουρήτας C. 472
λέγει, ἄλλοι δὲ γηγενεῖς καὶ χαλκάσπιδας· οἱ δ' οὐ
τοὺς Κουρήτας, ἀλλὰ τοὺς Κορύβαντας Φρύγας, ἐκεί-
15 νους δὲ Κρήτας, περιθέσθαι δ' ὅπλα χαλκᾶ-πρώτους
ἐν Εὐβοίᾳ· διὸ καὶ Χαλκιδέας αὐτοὺς κληθῆναι· οἱ
δ' ὑπὸ Τιτάνων Ῥέα δοθῆναι προπόλους ἐνόπλους
τοὺς Κορύβαντας ἐκ τῆς Βακτριανῆς ἀφιγμένους, οἱ
δ' ἐκ Κόλχων φασὶν. ἐν δὲ τοῖς Κρητικοῖς λόγοις οἱ
20 Κουρήτες Διὸς τροφεῖς λέγονται καὶ φύλακες, εἰς
Κρήτην ἐκ Φρυγίας μεταπεμφθέντες ὑπὸ τῆς Ῥέας· οἱ
δὲ Τελχίνων ἐν Ῥόδῳ ἐννέα ὄντων τοὺς Ῥέα συναχο-
λουθήσαντας εἰς Κρήτην καὶ τὸν Δία κουροτροφήσαν-
τας Κουρήτας ὀνομασθῆναι· Κύρβαντα δὲ τούτων
25 ἑταῖρον Ἱεραπύτην ὄντα κτίσθην παρὰ τοῖς Ῥοδίοις
παρασχεῖν πρόφασιν τοῖς Ἱερασίοις ὥστε λέγειν, ὡς
εἶεν Κορύβαντες δαίμονες τινες Ἀθηναῖς καὶ Ἥλιου
παῖδες. ἐπὶ δὲ Κρόνου τινές, ἄλλοι δὲ Διὸς καὶ Καλ-
λιόπης φασὶ τοὺς Κορύβαντας τοὺς αὐτοὺς τοῖς Κα-
30 βείροις ὄντας, ἀπελθεῖν δὲ τούτους εἰς Σαμοθράκην

28. ποιεῖ τινές: τοὺς Κορύβαντας

καλουμένην πρότερον *Μελίτην*, τὰς δὲ πράξεις αὐτῶν μυστικὰς εἶναι.

20 Ταῦτα δ' οὐκ ἀποδεξάμενος ὁ Σιήσιος ὁ τοὺς μύθους συνκαγῶν τούτους, ὡς μηδεὶς ἐν *Σαμοθράκῃ* μυστικοῦ λόγου περὶ *Καβείρων* λεγομένου, παρατίθη-
σιν ὁμοίως καὶ *Σησιμβρότου* τοῦ *Θασίου* δόξαν, ὡς τὰ ἐν *Σαμοθράκῃ* ἱερὰ τοῖς *Καβείροις* ἐπιτελοῖτο· κα-
λεῖσθαι δὲ φησὶν αὐτοὺς ἑκαῖνος ἀπὸ τοῦ ὄρους τοῦ ἐν
τῇ *Βερικυντία* *Καβείρου*. οἱ δ' Ἐκάτης προπόλους νομίζουσι τοὺς *Κουρήτας* τοὺς αὐτοὺς τοῖς *Κορύβα-*
σιν ὄντας. φησὶ δὲ πάλιν ὁ Σιήσιος ἐν τῇ *Κρήτῃ*
τὰς τῆς Ἑῖας τιμὰς μὴ νομίζεσθαι μηδὲ ἐπιχωριά-
ζειν, ὅπεναντιούμενος τῷ τοῦ *Εὐριπίδου* λόγῳ, ἀλλ'
ἐν τῇ *Φρυγίᾳ* μόνον καὶ τῇ *Τρωάδι*, τοὺς δὲ λέγοντας
μυθολογεῖν μᾶλλον ἢ ἱστορεῖν, πρὸς τοῦτο δὲ καὶ τὴν
τῶν τόπων ὁμωνυμίαν συμπράζει τυχὸν ἴσως αὐτοῖς·
ἴδη γὰρ τὸ ὄρος τὸ τε *Τρωικὸν* καὶ τὸ *Κρητικόν*, καὶ
ἀίτιη τόπος ἐν τῇ *Σιήσιᾳ* καὶ ὄρος ἐν *Κρήτῃ*· τῆς δὲ
Ἰδης λόφος *Πύτνα*... ἀπ' οὗ *Ἰεράπντνα* ἢ πόλις, *Ἰππο-*
κόρωνά τε τῆς *Ἀδραμυττηνῆς* καὶ *Ἰπποκορώνιον* ἐν
20 *Κρήτῃ*, *Σαμωνίον* τε τὸ ἰωθινὸν ἀκρωτήριον τῆς νή-
σου καὶ πεδίων ἐν τῇ *Νεανδρίδι* καὶ τῇ *Ἀλεξανδρείᾳ*.

21 Ἀκουσίλαος δ' ὁ Ἀργεῖος ἐκ *Καβειροῦς* καὶ *Ἠφαί-*
στου *Κάμιλλον* λέγει, τοῦ δὲ τρεῖς *Καβείρους*, * οἷς
νύμφας *Καβειρίδας*· *Φερεκύδης* δ' ἐξ Ἀπόλλωνος καὶ
25 *Ῥητίας* *Κύρβαντας* ἐννέα, οἰκῆσαι δ' αὐτοὺς ἐν *Σα-*
μοθράκῃ· ἐκ δὲ *Καβειροῦς* τῆς *Πρωτέως* καὶ *Ἠφαί-*
στου *Καβείρους* τρεῖς καὶ νύμφας τρεῖς *Καβειρίδας*,
C. 473 *ἑκατέρους* δ' ἱερὰ γίνεσθαι. μάλιστα μὲν αὖν ἐν *Ἰμ-*
βρῳ καὶ *Ἀθήνῳ* τοὺς *Καβείρους* τιμᾶσθαι συμβέβη-
30 κεν, ἀλλὰ καὶ ἐν *Τροίᾳ* κατὰ πόλεις· τὰ δ' ὀνόματα
αὐτῶν ἔστι μυστικά· Ἡρόδοτος δὲ καὶ ἐν *Μέμφει* λέ-

γει τῶν Καβείρων ἱερὰ καθάπερ καὶ τοῦ Ἡφαίστου,
 διαφθεῖραι δ' αὐτὰ Καμβύσην. ἔστι δ' ἀοίκητα τὰ
 χωρία τῆς τῶν δαιμόνων τούτων τιμῆς, τό τε Κορυ-
 βαντεῖον τὸ ἐν τῇ Ἀμαξιτίᾳ τῆς νῦν Ἀλεξανδρείᾳ χά-
 5 ρας ἕγγυς τοῦ Σμινθίου, καὶ ἡ Κορύβισσα ἐν τῇ Σκη-
 φίᾳ περὶ ποταμὸν Εὐρῆεντα καὶ κώμην ὁμώνυμον καὶ
 ἐτι χεῖμαρρον Αἰθαλόεντα. πιθανὸν δὲ φησιν ὁ Σκῆ-
 ψιος, Κουρήτας μὲν καὶ Κορύβαντας εἶναι τοὺς αὐ-
 τοὺς, οἳ περὶ τὰς τῆς μητρὸς τῶν θεῶν ἀγιστείας πρὸς
 10 ἐνόπλιον ὄρχησιν ᾗθεοι καὶ κόροι τυγχάνουσι παρει-
 λημμένοι. καὶ Κορύβαντες δὲ ἀπὸ τοῦ κορύπτοντας
 βαίνειν ὀρχηστικῶς, οὓς καὶ βητάρμονας λέγει ὁ ποιη-
 τῆς „δεῦτ' ἄγε Φαιήκων βητάρμονες, ὅσοι ἄριστοι.“
 τῶν δὲ Κορυβάντων ὀρχηστικῶν καὶ ἐνθουσιαστικῶν
 15 ὄντων καὶ τοὺς μανικῶς κινουμένους κορυβαντιᾶν
 φασιν.

Δακτύλους δ' Ἰθαίους φασί τινες κεκληθῆναι τοὺς 22
 πρώτους οἰκήτορας τῆς κατὰ τὴν Ἴδην ὑπώρειας πό-
 δας μὲν γὰρ λέγεσθαι τὰς ὑπώρειας, κορυφὰς δὲ τὰ
 20 ἄκρα τῶν ὄρων· αἱ οὖν κατὰ μέρος ἐσχατιαὶ καὶ πᾶ-
 σαι τῆς μητρὸς τῶν θεῶν ἱερὰ περὶ τὴν Ἴδην.....
 Σοφοκλῆς δὲ οἶσται πάντες τοὺς πρώτους ἄρσενας γε-
 νέσθαι, οἳ σίδηρόν τε ἐξεύρον καὶ εἰργάσαντο πρώτοι
 καὶ ἄλλα πολλὰ τῶν πρὸς τὸν βίον χρησίμων, πάντες
 25 δὲ καὶ ἀδελφὰς τούτων, ἀπὸ δὲ τοῦ ἀριθμοῦ δακτύ-
 λους κληθῆναι. ἄλλοι δ' ἄλλως μυθεύουσιν ἀπόροις
 ἅπορα συνάπτοντες, διαφοροῖς δὲ καὶ τοῖς ὀνόμασι
 καὶ τοῖς ἀριθμοῖς χρῶνται, ὧν Κίλμιν ὀνομάζουσι
 τινα καὶ Δαμναμενία καὶ Ἡρακλία καὶ Ἀκμονα· καὶ
 30 οἱ μὲν ἐπιχωρίους τῆς Ἰδῆς οἱ δὲ ἐποίκους, πάντες δὲ
 σίδηρον εἰργάσθαι ὑπὸ τούτων ἐν Ἴδῃ πρῶτόν φασι,
 πάντες δὲ καὶ γόητας ὑπειλήφασιν καὶ περὶ τὴν μητέρα

τῶν θεῶν καὶ ἐν Φρυγίᾳ αἰκηκότας περὶ τὴν Ἰθὴν, Φρυγίαν τὴν Τρωάδα καλοῦντες διὰ τὸ τοὺς Φρύγας ἐπικρατῆσαι πλησιοχώρους ὄντας τῆς Τροίας ἐκτεπορθημένης. ὑπονοοῦσι δὲ τῶν Ἰδαίων δακτύλων ἐκρόνους εἶναι τοὺς τε Κουρήτας καὶ τοὺς Κορύβαντας· τοὺς γοῦν πρώτους γεννηθέντας ἐν Κρήτῃ ἑκατὸν ἔνδρας Ἰδαίους δακτύλους κληθῆναι, τούτων δ' ἀπογόνους φασὶ Κουρήτας ἐννέα γενέσθαι, τούτων δ' ἕκαστον δέκα παῖδας τεκνώσθαι τοὺς Ἰδαίους καλουμένους δακτύλους.

10

C. 474
23

Προήχθημεν δὲ διὰ πλειόνων εἰπεῖν περὶ τούτων καίπερ ἥκιστα φιλομυθεοῦντες, ὅτι τοῦ θεολογικοῦ γένους ἐφάπτεται τὰ πράγματα ταῦτα. πᾶς δὲ ὁ περὶ τῶν θεῶν λόγος ἀρχαίας ἐξετάζει δοξας καὶ μύθους, αἰνιτομένων τῶν παλαιῶν ὥς εἶχον ἐννοίας φυσικᾶς περὶ τῶν πραγμάτων καὶ προστιθέντων αἰ τοῖς λόγοις τὸν μύθον. ἅπαντα μὲν οὖν τὰ αἰνύματα λύειν ἐκ' ἀκριβὲς οὐ ῥάδιον, τοῦ δὲ πλήθους τῶν μυθεομένων ἐκτεθέντος εἰς τὸ μέσον, τῶν μὲν ὁμολογούντων ἀλλήλοις τῶν δ' ἐναντιουμένων, εὐπορώτερον ἂν τις δύναιτο εἰκάσειν ἐξ αὐτῶν τάληθές· ὅσον τὰς ὀρειβασίας τῶν περὶ τὸ θεῖον σπουδαζόντων καὶ αὐτῶν τῶν θεῶν καὶ τοὺς ἐνθουσιασμοὺς εἰκότως μυθεύουσι κατὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν καθ' ἣν καὶ οὐρανίους· νομίζουσι τοὺς θεοὺς καὶ προνοητικοὺς τῶν τε ἄλλων καὶ τῶν προσημασιῶν· τῇ μὲν οὖν ὀρειβασίᾳ τὸ μεταλλευτικόν καὶ τὸ θηρευτικόν (καὶ) ζητητικόν τῶν πρὸς τὸν βίον χρησίμων ἐφάνη συγγενές, τῶν δ' ἐνθουσιασμῶν καὶ θρησκείας καὶ μαντικῆς τὸ ἀγρυπτικόν καὶ γοητεία ὁγγύς. τοιοῦτον δὲ καὶ τὸ φιλότεχρον μάλιστα τὸ περὶ τὰς Διονυσιακὰς τέχνας καὶ τὰς Ὀρφικάς. ἀλλ' ἀπόχρη περὶ αὐτῶν.

30

Ἐπεὶ δὲ πρῶτον περὶ τῶν τῆς Πελοποννήσου νή- 1
 σων τῶν τε ἄλλων διηλθον καὶ τῶν ἐν τῷ Κορινθιακῷ
 κόλπῳ καὶ τῶν πρὸ αὐτοῦ, περὶ τῆς Κρήτης ἐφεξῆς
 ῥητέον (καὶ γὰρ αὕτη τῆς Πελοποννήσου ἐστὶ) καὶ εἰ
 5 τις περὶ τὴν Κρήτην· ἐν δὲ ταύταις αἱ τε Κυκλάδες
 εἰσὶ καὶ αἱ Σποράδες, αἱ μὲν ἄξια μνήμης αἱ δ' ἀση-
 μότεραι.

Νυνὶ δὲ περὶ τῆς Κρήτης πρῶτον λέγωμεν. Εὖ- 2
 δοξος μὲν οὖν ἐν τῷ Αἰγαίῳ φησὶν αὐτὴν ἰδρῦσθαι·
 10 δεῖ δὲ μὴ οὕτως, ἀλλὰ κείσθαι μὲν μεταξὺ τῆς Κυρη-
 ναίας καὶ τῆς Ἑλλάδος τῆς ἀπὸ Σουνίου μέχρι τῆς Λα-
 κωνικῆς, ἐπὶ μῆκος ταύταις ταῖς χώραις παράλληλον
 ἀπὸ τῆς ἐσπέρας ἐπὶ τὴν ἑω· κλύεσθαι δὲ ἀπὸ μὲν
 τῶν ἄρκτων τῷ Αἰγαίῳ πελάγει καὶ τῷ Κρητικῷ, ἀπὸ
 15 δὲ τοῦ νότου τῷ Λιβυκῷ τῷ συνάπτοντι πρὸς τὸ Αἰ-
 γύπτιον πέλαγος. τῶν δὲ ἄρκων τὸ μὲν ἐσπερίον ἐστὶ
 τὸ περὶ Φαλάσαρνα, πλάτος ἔχον διακοσίων πον στα-
 δίων καὶ εἰς δύο ἄκρωτήρια μεριζόμενον (ὧν τὸ μὲν
 νότιον καλεῖται Κριοῦ μέτωπον τὸ δ' ἄρκτικὸν Κίμα-
 20 ρος), τὸ δ' ἑῶν τὸ Σαμῶνιόν ἐστιν ὑπερπίπτον τοῦ
 Σουνίου οὐ πολὺ πρὸς ἑω.

Μέγεθος δὲ Σωσικράτης μὲν, ὅν φησιν ἀκριβοῦν 3
 Ἀπολλόδωρος τὰ περὶ τὴν νῆσον, ἀφορίζεται μήκει
 . μὲν πλειόνων ἢ δισχιλίων σταδίων καὶ τριακοσίων, C. 475
 25 πλάτει δὲ * ὑπὸ τὸ μέγεθος, ὥσθ' ὁ κύκλος κατὰ τοῦ-
 τον γίνοιτ' ἂν πλείον ἢ πεντακισχίλιοι στάδιοι· Ἀρτε-
 μίδωρος δὲ τετρακισχιλίους καὶ ἑκατὸν φησιν. Ἰερῶ-
 νυμος δὲ μῆκος δισχιλίων φήσας τὸ δὲ πλάτος ἀνώμα-
 λον, πλειόνων ἂν εἴη λέγων τὸν κύκλον ἢ ὅσων Ἀρ-
 30 τιμίδωρος. κατὰ δὲ τὸ τρίτον μέρος τοῦ μήκους. . .

τὸ δὲ ἐνθεν ἰσθμὸς ἐστὶν ὥς ἑκατὸν σταδίων ἔχων κα-

τοικίαν πρὸς μὲν τῇ βορείῳ θαλάττῃ Ἀμφίμαλλον, πρὸς δὲ τῇ νοτίῳ Φοίνικα τὸν Λαμπέων· πλατυτάτῃ δὲ κατὰ τὸ μέσον ἐστί, πάλιν δ' ἐντεῦθεν εἰς στενω-
 τιστον τοῦ προτέρου συμπέχουσιν ἰσθμὸν αἱ ῥόες
 περὶ ἐξήκοντα σταδίων, τὸν ἀπὸ Μινώας τῆς Λυττίων εἰς
 ἱερὰ πύργων καὶ τὸ Λιβυκὸν πέλαγος· ἐν κόλπῳ δ'
 ἐστὶν ἡ πόλις. εἴτα πρόεισιν εἰς ὅξυ ἀκρωτήριον τὸ Σα-
 μαίνιον ἐπὶ τῇ Αἰγυπτου νεῦον καὶ τὰς Ῥοδίων νήσους.

4 "Ἐστὶ δ' ὄρεινὴ καὶ θαλασσα ἡ νῆσος, ἔχει δ' αὐλῶ-
 νας εὐχάρκους. τῶν δ' ὄρων τὰ μὲν πρὸς θυρίν κα- 10
 λίσται Λευκά, οὐ λειπόμενα τοῦ Ταυγέτου κατὰ τὸ
 ὕψος, ἐπὶ τὸ μῆκος δ' ἐκτεταμένα ὅσον τριακοσίων
 σταδίων καὶ ποιοῦντα ῥάχιν τελευτῶσάν πως ἐπὶ τὰ
 στενά. ἐν μίσῳ δ' ἐστὶ κατὰ τὸ εὐρυχωρότατον τῆς
 νήσου τὸ Ἰδαίον ὄρος ὑψηλότατον τῶν ἐκεῖ, περιφε- 15
 ρὲς δ' ἐν κύκλῳ σταδίων ἑξακοσίων· περιρικεῖται δ'
 ὑπὸ τῶν ἀρίστων πόλεων. ἄλλα δ' ἐστὶ πάρισα τοῖς
 Λευκοῖς, τὰ μὲν ἐπὶ νότον τὰ δ' ἐπὶ τὴν ἑω λήγοντα.

5 "Ἐστὶ δ' ἀπὸ τῆς Κυρηναίας ἐπὶ τὸ Κριοῦ μέτω-
 πον δυεῖν ἡμερῶν καὶ νυκτῶν πλοῦς, ἀπὸ δὲ Κιμάρου 20
 [ἐπὶ Ταίναρον] εἰςὶ στάδιοι ἑξακοσίοι (μεταξὺ δὲ Κύ-
 θηρα), ἀπὸ δὲ τοῦ Σαμανίου πρὸς Αἰγυπτου τεττά-
 ρων ἡμερῶν καὶ νυκτῶν πλοῦς, οἱ δὲ τριῶν φασὶ·
 σταδίων δ' εἶναι τοῦτόν τινας πεντακισχιλίων εἰρήκα-
 σιν, οἱ δὲ ἐπὶ ἑλαττόνων. Ἐρατοσθένους δ' ἀπὸ μὲν 25
 τῆς Κυρηναίας μέχρι Κριοῦ μετώπου δισχιλίους φη-
 σὶν, ἐνθεν δ' εἰς Πελοπόννησον ἑλάττους. . . .

6 „Ἄλλη δ' ἄλλων γλῶσσα μεμιγμένη“ φησὶν ὁ
 ποιητής „ἐν μὲν Ἀχαιοί, ἐν δ' Ἐπιόκρητες μεγαλήτο-
 „ρες, ἐν δὲ Κύδωνες, Δωριεῖς τε τριχάκες οἷοί τε 30
 „Πελαγοί.“ τούτων φησὶ Στάφυλος τὸ μὲν πρὸς ἑω
 Δωριεῖς κατέχειν, τὸ δὲ δυσμικὸν Κύδωνας, τὸ [δὲ]

νότιον Ἐτεόκρητας, ὧν εἶναι πολέχνιον Πραῖσον, ὅπου
 τὸ τοῦ Δικταίου Διὸς ἱερόν· τοὺς δ' ἄλλους ἰσχύον-
 τας πλέον οἰκῆσαι τὰ πεδία. τοὺς μὲν οὖν Ἐτεόκρητας
 καὶ τοὺς Κύδωνας αὐτόχθονας ὑπάρξαι εἰκός, τοὺς δὲ
 5 λοιποὺς ἐπήλυδας, οὓς ἐκ Θετταλίας φησὶν ἔλθειν Ἄν-
 δρων τῆς Δωριίδος μὲν πρότερον νῦν δὲ Ἐστιαϊώτιδος
 λεγομένης· ἐξ ἧς ὠρμήθησαν, ὥς φησιν, οἱ περὶ τὸν
 Παρνασσὸν οἰκῆσαντες Δωριεῖς καὶ ἔκτισαν τὴν τε 476
 Ἐρινεὸν καὶ Βοιὸν καὶ Κυτίνιον, ἀφ' οὗ καὶ τριχάικες
 10 ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ λέγονται. οὐ πάνυ δὲ τὸν τοῦ Ἄν-
 δρωνος λόγον ἀποδέχονται, τὴν μὲν τετράπολιν Δω-
 ρίδα τρίπολιν ἀποφαίνοντος, τὴν δὲ μητρόπολιν τῶν
 Δωριέων ἄποικον Θετταλῶν· τριχάικας δὲ δέχονται
 ἥτοι ἀπὸ τῆς τριλοφίας ἢ ἀπὸ τοῦ τριχίνους εἶναι τοὺς
 15 λόφους.

Πόλεις δ' εἰσὶν ἐν τῇ Κρήτῃ πλείους μὲν, μέγι- 7
 σται δὲ καὶ ἐπιφανέσταται τρεῖς, Κνωσσὸς Γόρτυνα
 Κυδωνία. διαφερόντως δὲ τὴν Κνωσσὸν καὶ Ὅμηρος
 ὑμνεῖ μεγάλην καλῶν καὶ βασιλείων τοῦ Μίνω καὶ οἱ
 20 ὕστερον. καὶ δὴ καὶ διετέλεσε μέχρι πολλοῦ φερομένη
 τὰ πρῶτα, εἰτα ἐταπεινώθη καὶ πολλὰ τῶν νομίμων
 ἀφηρέθη, μετέστη δὲ τὸ ἀξίωμα εἰς τε Γόρτυναν καὶ
 Λύττον, ὕστερον δ' ἀνέλαβε πάλιν τὸ παλαιὸν σχῆμα
 τὸ τῆς μητροπόλεως. κεῖται δ' ἐν πεδίῳ κύκλον ἔχουσα
 25 ἢ Κνωσσὸς τὸν ἀρχαῖον τριάκοντα σταδίων, μεταξὺ
 τῆς Λυκτίας καὶ τῆς Γορτυνίας, [διέχουσα τῆς μὲν Γορ-
 τύνης] σταδίους διακοσίους, τῆς δὲ Λύττου, ἣν ὁ ποιη-
 τῆς Λύκτον ὠνόμασεν, ἑκατὸν εἰκοσι· τῆς δὲ θαλάτ-
 τος Κνωσσὸς μὲν τῆς βορείου πέντε καὶ εἰκοσι, Γόρ-
 30 τυνα δὲ τῆς Λιβυκῆς ἐνενήκοντα, Λύττος δὲ καὶ αὐτὴ

15. post λόφους: εὐαμισολόφος.
 STRABO II.

τῆς Λιβυκῆς ὀγδοήκοντα. ἔχει δ' ἐπίνειον τὸ Ἡρα-
κλειον ἢ Κνωσσός.

- 8 Μίνω δὲ φασιν ἐπινείῳ χρήσασθαι τῷ Ἀμνισῷ,
ὅπου τὸ τῆς Εὐλαυνίας ἱερὸν. ἐκαλεῖτο δ' ἡ Κνωσσός
Καίρατος πρότερον ὁμώνυμος τῷ παραρρέοντι πο- 5
ταμῷ. ἰσθόρηται δ' ὁ Μίνως νομοθέτης γενέσθαι
σπουδαῖος θαλασσοκρατῆσαι τε πρῶτος, τριχῇ δὲ δι-
λὼν τὴν νῆσον ἐν ἐκάστῳ τῷ μέρει κτίσαι πόλιν, τὴν
μὲν Κνωσσὸν ἐν τῷ . . . . .

10

κατανακρὺ τῆς Πελοποννήσου· καὶ αὐτὴ δ' ἴστί προσ-
βόριος. ὥς δ' εἰρηκεν Ἐφορος, ζηλωτὴς ὁ Μίνως
ἀρχαίον τινὸς Ῥαδαμάνθυος δικαιοτάτου ἀνδρὸς ὁμο-
νύμου τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, ὃς πρῶτος τὴν νῆσον ἐξη- 15
μερῶσαι δοκεῖ νομίμοις καὶ συντοικισμοῖς πόλεων καὶ
πολιτείαις, σκηψάμενος παρὰ Διὸς φέρειν ἕκαστα τῶν
τιθεμένων δογμάτων εἰς μέσον. ταῦτον δὲ μιμούμε-
νος καὶ ὁ Μίνως δι' ἐννέα ἐτῶν, ὥς δοικειν, ἀναβαί-
νων ἐπὶ τὸ τοῦ Διὸς αἶντρον καὶ διακρίβων ἐνθάδε, 20
ἀπῆει συντεταγμένα ἔχων παραγγέλματά τινα, ἃ ἐφα-
σκεν εἶναι προστάγματα τοῦ Διὸς· ἀφ' ἧς αἰτίας καὶ
τὸν ποιητὴν οὕτως εἰρηκέναι „ἐνθάδε Μίνως ἐννέα-
„ρος βασίλευε Διὸς μεγάλου ὀφιστῆς.“ τοιαῦτα δ'
εἰπόντος οἱ ἀρχαῖοι περὶ αὐτοῦ πάλιν ἄλλους εἰρήκασι 25
λόγους ὑπερναντίους τούτοις, ὥς τυραννικός τε γέ-
γνηται καὶ βίσιος καὶ δασμολόγος, τραγυδοῦντες τὰ
περὶ τὸν Μινώταυρον καὶ τὸν λαβύρινθον καὶ τὰ
Θησεῖ συμβάντα καὶ Δαιδάλῳ.

- 9 Ταῦτα μὲν οὖν ὅποτέρως ἔχει χαλεπὸν εἰπεῖν 30
ἴστί δὲ καὶ ἄλλος λόγος οὐχ ὁμολογούμενος, τῶν μὲν
ξένων τῆς νῆσου τὸν Μίνω λεγόντων ταῦν δ' ἐπιχωρίων.

ὁ μέντοι ποιητὴς τῇ δευτέρᾳ δοκεῖ μᾶλλον συνηγορεῖν ἀποφάσει, ὅταν φῇ ὅτι [Ζεὺς] „πρῶτον Μίνωα τέκε „Κρήτην ἐπίουρον.“ ὑπὲρ τῆς Κρήτης ὁμολογεῖται διότι κατὰ τοὺς παλαιοὺς χρόνους ἐτύγχανεν εὐνομου-
 5 μένη καὶ ζηλωτὰς ἑαυτῆς τοὺς ἀρίστους τῶν Ἑλλήνων ἀπέφηνεν, ἐν δὲ τοῖς πρώτοις Λακιδαιμονίους, καθά- περ Πλάτων τε ἐν τοῖς νόμοις δηλοῖ καὶ Ἔφορος ἐν τῇ Εὐρώπῃ ἀναγέγραphen· ὕστερον δὲ πρὸς τὸ χεῖρον με- τέβαλεν ἐπὶ πλείστον. μετὰ γὰρ τοὺς Τυρρηνοὺς, οἱ
 10 μάλιστα ἐδῆψαν τὴν καθ' ἡμᾶς θάλατταν, οὗτοί εἰσιν οἱ διαδεξάμενοι τὰ ληστήρια· τούτους δ' ἐπόρ- θησαν ὕστερον οἱ Κίλικες· κατέλυσαν δὲ πάντας Ῥω- μαῖοι τὴν τε Κρήτην ἐκπολεμήσαντες καὶ τὰ πειρατικὰ τῶν Κιλικῶν φρούρια. νῦν δὲ Κνωσσὸς καὶ Ῥωμαίων
 15 ἀποικίαν ἔχει.

Περὶ μὲν οὖν Κνωσσοῦ ταῦτα, πόλειως οὐκ ἄλλο- 10 τρίας ἡμῖν, διὰ δὲ τὰνθρώπινα καὶ τὰς ἐν αὐτοῖς με- ταβολὰς καὶ συντυχίας ἐκλειμμένων τῶν συμβο- λαίων τῶν ὑπαρξάντων ἡμῖν πρὸς τὴν πόλιν. Δορυ-
 20 λαος γὰρ ἦν ἀνὴρ τακτικός, τῶν Μιθριδάτου τοῦ Εὐεργέτου φίλων· οὗτος διὰ τὴν ἐν τοῖς πολεμικοῖς ἐμπειρίαν ξινολογεῖν ἀποδειχθεὶς πολὺς ἦν ἐν τε τῇ Ἑλλάδι καὶ τῇ Θράκῃ, πολὺς δὲ καὶ τοῖς παρὰ τῆς Κρήτης ἰοῦσιν, οὕπω τὴν νῆσον ἔχοντων Ῥωμαίων,
 25 συχνοῦ δὲ ὄντος ἐν αὐτῇ τοῦ μισθοφορικοῦ καὶ στρα- τιωτικοῦ πλήθους, ἐξ οὗ καὶ τὰ ληστήρια πληροῦσθαι συνέβαινεν. ἐπιδημοῦντος δὲ τοῦ Δορυλάου κατὰ τύ- χην ἐνίστη πολεμος τοῖς Κνωσσίοις πρὸς τοὺς Γορτυ- νίους· αἰρεθεὶς δὲ στρατηγὸς καὶ κατορθώσας διὰ τα-
 30 χέων ἤρατο τιμὰς τὰς μεγίστας, καὶ ἐπειδὴ μικρὸν

- ὕστερον ἐξ ἐπιβουλῆς δολοφονηθέντα ἐγνώ τὸν Εὐεργέτην ὑπὸ τῶν φίλων ἐν Σανσίπρῃ, τὴν διαδοχὴν δὲ εἰς γυναῖκα καὶ παιδία ἤκουσαν, ἀπογνοὺς τῶν ἐκεῖ κατέμεινεν [ἐν] τῇ Κνωσσῷ· τεκνοποιεῖται δ' ἐκ Μακρίτιδος γυναικὸς Στερόπης τοῦνομα δύο μὲν υἱεῖς Λαγέ-
 ταν καὶ Στρατάρχαν, ὧν τὸν Στρατάρχαν ἐσχατιόγη-
 ραν καὶ ἡμεῖς ἤδη εἶδομεν, θυγατέρα δὲ μίαν. θυεῖν δὲ ὄντων υἱῶν τοῦ Εὐεργέτου διεδέξατο τὴν βασιλείαν Μιθριδάτης ὁ προσαγορευθεὶς Εὐπάτωρ ἐνδεκα ἔτη
 γεγονώς· τούτῳ σύντροφος ὑπῆρξεν ὁ τοῦ Φιλτά-
 C.478ρου Δορυλάου· ἦν δ' ὁ Φιλτάκιος ἀδελφὸς τοῦ τακτι-
 κοῦ Δορυλάου. ἀνδρωθεὶς δ' ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τοσοῦτο
 ῥῆρτο τῇ συντροφίᾳ τῇ πρὸς τὸν Δορυλαὸν ὥσ' οὐκ
 ἐκείνον μόνον εἰς τιμὰς ἤγε τὰς μεγίστας, ἀλλὰ καὶ
 τῶν συγγενῶν ἐπεμελεῖτο καὶ τοὺς ἐν Κνωσσῷ μετ-
 πέμπετο· ἦσαν δ' οἱ περὶ Λαγέταν, τοῦ μὲν πατρὸς
 ἤδη τετελευτηκότος, αὐτοὶ δ' ἡνδραμένοι, καὶ ἦκον
 ἀφέντες τὰ ἐν Κνωσσῷ· τοῦ δὲ Λαγέτα θυγάτηρ ἦν ἡ
 μήτηρ τῆς ἐμῆς μητρός. εὐτυχοῦντος μὲν δὴ ἐκείνου
 συνευχεῖν καὶ τούτοις συνέβαινε, καταλυθέντος δὲ
 (ἐμφωράθη γὰρ ἀπιστὰς τοῖς Ῥωμαίοις τὴν βασιλείαν
 ἐφ' ᾧ αὐτὸς εἰς τὴν ἀρχὴν καταστήσεται) συγκατελύθη
 καὶ τὰ τούτων καὶ ἐταπεινώθησαν· ὠλεωρῆθη δὲ καὶ
 τὰ πρὸς τοὺς Κνωσσίους συμβόλαια καὶ αὐτοὺς μυ-
 ρίας μεταβολὰς δεξαμένους.
- 11 Ἀλλὰ γὰρ ὁ μὲν περὶ τῆς Κνωσσοῦ λόγος τοιοῦ-
 τος. μετὰ δὲ ταύτην δευτερεύσαι δοκεῖ κατὰ τὴν δύ-
 ναμιν ἢ τῶν Γορτυνίων πόλεις. συμπράττουσαί τε γὰρ
 ἀλλήλαις ἅπαντας ὑπηκόους εἶχον αὐταὶ τοὺς ἄλλους,
 στασιάσασαί τε διέστησαν τὰ κατὰ τὴν νῆσον· προσ-
 θήκη δ' ἦν ἡ Κυδωνία μεγίστη ὑπατέρους προσέ-
 νοιτο. καίται δ' ἐν πεδίῳ καὶ ἡ τῶν Γορτυνίων πόλις,

τὸ παλαιὸν μὲν ἰσως τετειχισμένη (καθάπερ καὶ Ὀμη-
 ρος εἶρηκε „Γόρτυνά τε τειχέεσσαν“), ὕστερον δ' ἀπο-
 βαλοῦσα τὸ τεῖχος ἐκ θεμελίων καὶ πάντα τὸν χρόνον
 μέινασα ἀτειχιστος· καὶ γὰρ ὁ Φιλοπάτωρ Πτολε-
 5 ματος ἀρξάμενος τειχίζειν ὅσον ἐπὶ ὀγδοήκοντα στα-
 δίους παρῆλθε μόνον· ἀξιόλογον δ' οὖν ἐξεπλήρου
 ποτὲ κύκλον ἢ οἰκησις ὅσον πεντήκοντα σταδίων· διέ-
 χει δὲ τῆς Λιβυκῆς θαλάττης κατὰ Λιβήνα τὸ ἐμπόριον
 αὐτῆς ἐνευήκοντα· ἔχει δέ τι καὶ ἄλλο ἐπίνειον τὸ Μά-
 10 ταλον, διέχει δ' αὐτῆς ἑκατὸν τριάκοντα· διαρρεῖ δ'
 αὐτὴν ὅλην ὁ Αἰθαῖος ποταμός.

Ἐκ δὲ Λιβήνος ἦν Λευκοκόμας τε καὶ ὁ ἐραστής 12
 αὐτοῦ Εὐξύνθετος, οὓς ἱστορεῖ Θεόφραστος ἐν τῷ
 περὶ ἔρωτος λόγῳ, ἄθλων ὧν ὁ Λευκοκόμας τῷ Εὐ-
 15 ξύνθετῳ προσέταξεν ἓνα φήσας εἶναι τοῦτον, τὸν ἐν
 Πράσῳ κύνα ἀναγαγεῖν αὐτῷ· ὁμοροὶ δ' εἰσὶν αὐτοῖς
 οἱ Πράσιοι, τῆς μὲν θαλάττης ἑβδομήκοντα Γόρτυνος
 δὲ διέχοντες ἑκατὸν καὶ ὀγδοήκοντα· εἰρηται δὲ ὅτι
 τῶν Ἐπειοκρήτων ὑπῆρχεν ἡ Πράσος καὶ διότι ἐνταῦθα
 20 τὸ τοῦ Δικταίου Διὸς ἱερόν· καὶ γὰρ ἡ Δίκτη πλη-
 σίον, οὐχ ὡς Ἀρατος „ὄρεος σχεδὸν Ἰδαίου.“ καὶ γὰρ
 χιλίους ἡ Δίκτη τῆς Ἰδῆς ἀπέχει, πρὸς ἀνίσχοντα
 ἥλιον ἀπ' αὐτῆς κειμένη, τοῦ δὲ Σαμωνίου ἑκατόν.
 μεταξὺ δὲ τοῦ Σαμωνίου καὶ τῆς Χερρονήσου ἡ Πρά-
 25 σος ἰδρυτο ὑπὲρ τῆς θαλάττης ἑξήκοντα σταδίοις· κα-
 τέσκαψαν δ' Ἰεραπύτνιοι· οὐκ εὖ δὲ οὐδὲ τὸν Καλλί-
 μαχον λέγειν φασίν, ὡς ἡ Βριτόμαρτις φεύγουσα τὴν
 Μίνω βίαν ἀπὸ τῆς Δίκτης ἄλοίτο εἰς ἀλίσων δίκτυα,
 καὶ διὰ τοῦτο αὐτὴ μὲν Δίκτυννα ὑπὸ τῶν Κυθωνια-
 30 τῶν προσαγορευθεῖη, Δίκτη δὲ τὸ ὄρος· οὐδὲ γὰρ
 ὅλως ἐκ γειτόνων ἐστὶ τοῖς τόποις τούτοις ἡ Κυθωνία,
 πρὸς δὲ τοῖς ἐσπερίοις κεῖται τῆς νήσου πέρασι· τῆς

μέντοι Κυθωνίας ὅρος ἐστὶ Τίτυρος, ἐν ᾧ ἱερὸν ἐστὶν οὐ Δικταῖον ἀλλὰ Δικτύνναιον.

- 13 Κυθωνία δ' ἐπὶ θαλάττῃ μὲν ἴδρυται βλέπουσα πρὸς τὴν Λακωνικὴν, διέχει δ' ἑκατέρας τὸ ἴσον τῆς τε Κνωσσοῦ καὶ τῆς Γόρτυνος οἶον ὀκτακοσίους σταδίους, Ἀπτεράς δὲ ὀγδοήκοντα, τῆς ταύτης δὲ θαλάττης τετραράκοντα. Ἀπτεράς δ' ἐπὶ νειὸν ἐστὶ Κίσαμος πρὸς ἰσπέραν δ' ὁμοροῖ τοῖς Κυθωνιάταις Πολυφρήνιοι, παρ' οἷς ἐστὶ τὸ τῆς Δικτύννης ἱερὸν· ἀπέχουσι δὲ τῆς θαλάττης ὡς τριάκοντα σταδίους, Φαλασάργης δὲ 10 ἐξήκοντα. καμηδὸν δ' ᾤκουν πρότερον· εἰτ' Ἀχαιοὶ καὶ Λάκωνες συνήκησαν τειχίσαντες ἐρυμνὸν χωρίον βλέπον πρὸς μεσημβρίαν.
- 14 Τῶν δ' ὑπὸ Μίνω συνφοκισμένων τριῶν τὴν λοιπὴν (Φαιστός δ' ἦν αὕτη) κατέσκαψαν Γορτύνιοι, τῆς 16 μὲν Γόρτυνος διέχουσιν ἐξήκοντα, τῆς δὲ θαλάττης εἰκοσι, τοῦ δὲ Ματάλου τοῦ ἐπινείου τετραράκοντα· τὴν δὲ χώραν ἔχουσιν οἱ κατασκάψαντες. Γορτυνίαν δ' ἐστὶ καὶ τὸ Ῥύτιον σὺν τῇ Φαιστῷ „Φαιστόν τε Ῥύτιον τε.“ ἐκ δὲ τῆς Φαιστοῦ τὸν τοῦς καθαρμούς ποιή- 20 σαντα διὰ τῶν ἐπῶν Ἐπιμενίδην φασὶν εἶναι. καὶ ὁ Δισσὴν δὲ τῆς Φαιστίας. Αὐττοῦ δέ, ἧς ἐμνήσθημεν καὶ πρότερον, ἐπὶ νειὸν ἐστὶν ἡ λεγόμενη Χερρόνησος, ἐν ᾗ τὸ τῆς Βριτοράρτεως ἱερὸν· αἱ δὲ συγκатаλεχθεῖσαι πόλεις οὐκέτ' εἰσὶ Μίλητός τε καὶ Λύκαστος, τὴν 25 δὲ χώραν τὴν μὲν ἐνδείμαντο Αὐττιοὶ τὴν δὲ Κνώσσιοι κατασκάψαντες τὴν πόλιν.
- 15 Τοῦ δὲ ποιητοῦ τὸ μὲν ἑκατόμπολιν λέγοντος τὴν Κρήτην τὸ δὲ ἐνενηκοντάπολιν, Ἐφορος μὲν ὕστερον ἐπικτισθῆναι τὰς δέκα φησὶ μετὰ τὰ Τρωικά ὑπὸ τῶν 30

Ἀλθαιμένει τῷ Ἀργείῳ συνακολουθησάντων Δωρι-
 έων· τὸν μὲν οὖν Ὀδυσσεύα λέγει ἐνενηκοντάπολιν ὀνο-
 μάσαι· οὗτος μὲν οὖν πιθανὸς ἐστὶν ὁ λόγος. ἄλλοι δ'
 ὑπὸ τῶν Ἰδομενέως ἐχθρῶν κατασκαφῆναί φασι τὰς
 5 δέκα· ἀλλ' οὔτε κατὰ τὰ Τρωικά φησιν ὁ ποιητὴς ἑκα-
 τοντάπολιν ὑπάρχει τὴν Κρήτην, ἀλλὰ μᾶλλον κατ'
 αὐτόν (ἐκ γὰρ τοῦ ἰδίου προσώπου λέγει· εἰ δ' ἐκ τῶν
 τότε ὄντων τινὸς ἦν ὁ λόγος, καθάπερ ἐν τῇ Ὀδυσσειᾷ, C. 480
 ἡνίκα ἐνενηκοντάπολιν φράζει, καλῶς εἶχεν [ἂν] οὕτω
 10 εἶχισθαι), οὔτ' εἰ συγχωρήσαιμεν τοῦτό γε, ὁ ἐξῆς λο-
 γος σώζοιτ' ἂν. οὔτε γὰρ κατὰ τὴν στρατείαν οὔτε
 μετὰ τὴν ἐπάνοδον τὴν ἐκεῖθεν τοῦ Ἰδομενέως εἰκὸς
 ἐστὶν ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ τὰς πόλεις ἡφανίσθαι
 ταύτας· ὁ γὰρ ποιητὴς φήσας „πάντας δ' Ἰδομενεὺς
 15 „Κρήτην εἰσήγαγ' ἑταίρους, οἳ φύγον ἐκ πολέμου,
 „πόντος δέ οἱ οὔτιν' ἀπὴνύρα,“ καὶ τούτου τοῦ πάθους
 ἐμίμητ' ἂν· οὐ γὰρ δήπου Ὀδυσσεὺς μὲν ἔγνω τὸν
 ἀφανισμόν τῶν πόλεων ὁ μηδενὶ συμμίκας τῶν Ἑλλή-
 νων μήτε κατὰ τὴν πλάνην μήθ' ὕσιστον, ὁ δὲ καὶ συ-
 20 στρατεύσας τῷ Ἰδομενεὶ καὶ συνανασσώθεις οὐκ ἔγνω
 τὰ συμβάντα οἰκοὶ αὐτῷ. ἀλλὰ μὴν οὐδὲ μετὰ τὴν ἐπά-
 νοδον· εἰ γὰρ μετὰ πάντων ἐσώθη τῶν ἑταίρων, ἰσχυ-
 ρὸς ἐπανῆλθεν, ὥστ' οὐκ ἐμείλλον ἰσχύσειν οἱ ἐχθροὶ
 τοσοῦτον ὅσον δέκα ἀφαιρεῖσθαι πόλεις αὐτόν.
 25 Τῆς μὲν οὖν χώρας τῶν Κρητῶν τοιαύτη τις ἢ πε- 16
 ριοδεῖα. τῆς δὲ πολιτείας ἥς Ἐφορος ἀνέγραψε τὰ κυ-
 ριώτατα ἐπιδραμεῖν ἀποχρώντως ἂν ἔχοι. δοκεῖ δέ, φη-
 σὶν, ὁ νομοθέτης μέγιστον ὑποθέσθαι ταῖς πόλεσιν
 ἀγαθὸν τὴν ἐλευθερίαν· μόνην γὰρ ταύτην ἰδία ποιεῖν
 30 τῶν κτησαμένων τὰ ἀγαθὰ, τὰ δ' ἐν δουλείᾳ τῶν ἀρ-

12. ante εἰκός· ὡς 21. post αὐτῷ, κατὰ τὴν στρατείαν οὔτε τὴν ἐπάνοδον τὴν ἐκεῖθεν.

χόντων ἀλλ' οὐχὶ τῶν ἀρχομένων εἶναι· τοῖς δ' ἔχουσι
 ταύτην φυλακῆς δεῖν· τὴν μὲν οὖν ὁμόνοιαν διχοστα-
 σίας αἰφρομένης ἀπαντᾶν, ἣ γίνεται διὰ πλεονεξίαν καὶ
 τρυφήν· σωφρόνως γὰρ καὶ λιταῶς ζῶσιν ἅπαντες οὔτε
 φθόρον οὔθ' ὕβριν οὔτε μῖσος ἀπαντᾶν πρὸς τοὺς 5
 ὁμοίους· διόπερ τοὺς μὲν παῖδας εἰς τὰς ὀνομαζομέ-
 νας ἀγέλας καλεῦσαι φοιτᾶν, τοὺς δὲ τελείους ἐν τοῖς
 συσσιτίοις ἃ καλοῦσιν ἄνδρεια συσσιτεῖν, ὅπως τῶν
 ἰσῶν μετάσχοιεν τοῖς εὐπόροις οἱ πενίστεροι δημοσίᾳ
 τρεφόμενοι· πρὸς δὲ τὸ μὴ δειλίαν ἀλλ' ἀνδρείαν κρα- 10
 τεῖν ἐκ παιδῶν ὅπλοις καὶ πύνοις συντρέφειν, ὥστε
 καταφρονεῖν καύματος καὶ ψύχους καὶ τραχείας ὁδοῦ
 καὶ ἀνάντους καὶ πληγῶν τῶν ἐν γυμνασίοις καὶ μά-
 χαις ταῖς κατὰ σύνταγμα· ἀσκεῖν δὲ καὶ τοξικὴν καὶ ἐνο-
 πλίῳ ὀρχήσει, ἣν καταδείξει Κουρήτα πρῶτον, ὥστε 15
 ρον δὲ καὶ συντάξαντα τὴν κληθείσαν ἀπ' αὐτοῦ πυρ-
 ρίχην, ὥστε μὴδὲ τὴν παιδίαν ἄμοιρον εἶναι τῶν πρὸς
 πόλεμον χρησίμων· ὥς δ' αὐτῶς καὶ τοῖς ῥυθμοῖς Κρη-
 τικοῖς χρῆσθαι κατὰ τὰς φῦδας συντονωτάτοις οὖσιν
 C.481 οὓς θάλητα ἀνενερεῖν, ᾧ καὶ τοὺς παιᾶνας καὶ τὰς ἄλ- 20
 λας τὰς ἐπιχωρίους φῦδας ἀνατιθέασι καὶ πολλὰ τῶν
 νομίμων· καὶ ἐσθῆτι δὲ καὶ ὑποδίσσει πολεμικῇ χρῆ-
 σθαι, καὶ τῶν δώρων τιμιώτατα αὐτοῖς εἶναι τὰ ὄπλα.

17 Λέγεσθαι δ' ὑπὸ τινων ὡς Λακωνικὰ εἶη τὰ πολλὰ
 τῶν νομιζομένων Κρητικῶν, τὸ δ' ἀληθὲς εὑρεῖσθαι 25
 μὲν ὑπ' ἐκείνων, ἡκριβωκέναι δὲ τοὺς Σπαρτιάτας,
 τοὺς δὲ Κρήτας ὀλιγορῆσαι, κακωθεισῶν τῶν πόλεων
 καὶ μάλιστα τῆς Κνωσσίῳ, τῶν πολεμικῶν· μένει δὲ
 τινα τῶν νομίμων παρὰ Αὐγείοις καὶ Γορτυνίοις καὶ
 ἄλλοις τισὶ πολυχύοις μᾶλλον ἢ παρ' ἐκείνοις· καὶ δὴ 30
 καὶ τὰ Αὐγείων νόμιμα ποιῆσθαι μαρτύρια τοὺς τὰ
 Λακωνικὰ πρεσβύτερα ἀποφαίνοντας· ἀποίκους γὰρ

ὄντας φυλάττειν τὰ τῆς μητροπόλεως ἔθνη, ἐπεὶ ἄλλως
 γε εὐήθεις εἶναι τὸ τοὺς βέλτιον συνεσιῶτας καὶ πολι-
 τευομένους τῶν χειρόνων ζηλωτὰς ἀποφαίνειν· οὐκ
 εὖ δὲ ταῦτα λέγεσθαι· οὔτε γὰρ ἐκ τῶν νῦν καθεστη-
 5 κότων τὰ παλαιὰ τεκμηριοῦσθαι δεῖν, εἰς τὰναντία
 ἑκατέρων μεταπειτωκότων· καὶ γὰρ ναυκρατεῖν πρό-
 τερον τοὺς Κρήτας, ὥστε καὶ παροιμιάζεσθαι πρὸς
 τοὺς προσποιουμένους μὴ εἰδέναι ἢ ἴσασιν „ὁ Κρής
 „ἄγνοε τὴν θάλατταν,“ νῦν δ' ἀποβεβληκέναι τὸ
 10 ναυτικόν· [οὔτε] ὅτι ἄποικοί τινες τῶν πόλεων γεγό-
 νασι τῶν ἐν Κρήτῃ Σπαρτιατῶν, ἐν τοῖς ἐκείνων νο-
 μίμοις διαμένειν ἐπηναγκάσθαι· πολλὰς γοῦν τῶν
 ἀποικίδων μὴ φυλάττειν τὰ πάτρια, πολλὰς δὲ καὶ
 τῶν μὴ ἀποικίδων ἐν Κρήτῃ τὰ αὐτὰ ἔχειν τοῖς ἀποί-
 15 κοῖς ἔθνη.

Τῶν τε Σπαρτιατῶν τὸν νομοθέτην Λυκοῦργον 18
 πέντε γενεαῖς νεώτερον Ἀλθαιμένους εἶναι τοῦ στεί-
 λαντος τὴν εἰς Κρήτην ἀποικίαν· τὸν μὲν γὰρ ἱστορεῖ-
 σθαι Κίσσου παῖδα τοῦ τὸ Ἄργος κτίσαντος περὶ τὸν
 20 αὐτὸν χρόνον ἥνεκα Προκλῆς τὴν Σπάρτην συνῆκε, *Λυκοῦργον* δ' ὁμολογεῖσθαι παρὰ πάντων ἔκτιον ἀπὸ
Προκλέους γεγονέναι· τὰ δὲ μιμήματα μὴ εἶναι πρό-
 τερα τῶν παραδειγμάτων μηδὲ τὰ νεώτερα τῶν πρε-
 σβυτέρων· τὴν τε ὄρχησιν τὴν παρὰ τοῖς Λακεδαιμο-
 25 νίοις ἐπιχωριάζουσιν καὶ τοὺς ῥυθμοὺς καὶ παιᾶνας
 τοὺς κατὰ νόμον ἀδομένους καὶ ἄλλα πολλὰ τῶν νομί-
 μων Κρητικὰ καλεῖσθαι παρ' αὐτοῖς ὥς ἂν ἐκείθεν ὀρ-
 μώμενα· τῶν δ' ἀρχαίων τὰ μὲν καὶ τὰς διοικήσεις
 ἔχειν τὰς αὐτὰς καὶ τὰς ἐπωνυμίας, ὥσπερ καὶ τὴν τῶν
 30 γιρόντων ἀρχὴν καὶ τὴν τῶν ἱππέων (πλὴν ὅτι τοὺς
 ἐν Κρήτῃ ἱππίας καὶ ἵππους κατετήσθαι συμβέβηκεν· C. 462
 ἐξ οὗ τεκμαίρονται πρεσβυτέραν εἶναι τῶν ἐν Κρήτῃ

(ππέων τὴν ἀρχὴν· σώζειν γὰρ τὴν ἐτυμότητα τῆς προσηγορίας· τοὺς δὲ μὴ (πποτροφεῖν), τοὺς ἐφόρους δὲ τὰ αὐτὰ τοῖς ἐν Κρήτῃ κόσμοις διοικούντας ἐτέρως ὠνομάσθαι· τὰ δὲ συσσίτια ἀνδρεία παρὰ μὲν τοῖς Κρησὶν καὶ νῦν ἐτι καλεῖσθαι, παρὰ δὲ τοῖς Σπαρτιά-6 ταις μὴ διαμεῖναι καλούμενα ὁμοίως πρότερον· παρ' Ἀλκμᾶνι γοῦν οὕτω κείσθαι „φοίνας δὲ καὶ ἐν θιά-ησοισιν ἀνδρείων παρὰ δαιτυμόνεσσι πρέπει παιᾶνα ἠκατάρχειν.“

- 19 *Λέγεσθαι δ' ὑπὸ τῶν Κρητῶν ὥς καὶ παρ' αὐτοὺς 10*
ἀφίκοιτο Λυκούργος κατὰ τοιαύτην αἰτίαν· ἐδελφὸς
ἦν πρεσβύτερος τοῦ Λυκούργου Πολυδέκτης· οὗτος
τελευταῖον ἔγκλον κατέλιπε τὴν γυναῖκα· τίς μὲν οὖν
ἐβασίλευεν ὁ Λυκούργος ἀντὶ τοῦ ἀδελφοῦ, γενομένου
δὲ παιδὸς ἐπετρόπευεν ἐκεῖνον, εἰς ὃν ἡ ἀρχὴ καθή- 16
κουσα ἐτύγχανε· λοιδορούμενος δὲ τις αὐτῷ σαφῶς
εἶπεν εἰδέναι διότι βασιλεύσοι· λαβὼν δ' ὑπόνοιαν
ἐκεῖνος ὥς ἐκ τοῦ λόγου τούτου διαβάλλοιτο ἐπιβουλή
ἐξ αὐτοῦ τοῦ παιδὸς, δέσας μὴ ἐκ τύχης ἀποθανόν- 20
τος αἰτίαν αὐτὸς ἔχοι παρὰ τῶν ἐχθρῶν, ἀπῆρεν εἰς 20
Κρήτην. ταύτην μὲν δὴ λέγεσθαι τῆς ἀποδημίας αἰ-
τίαν· ἐλθόντα δὲ πλησιάζει θάλητι μελοποιῶ ἀνδρὶ
καὶ νομοθετικῷ, ἱστορήσαντα δὲ παρ' αὐτοῦ τὸν τρό-
πον ὃν Ῥαδάμανθὺς τε πρότερον καὶ ὕστερον Μί- 25
νας, ὡς παρὰ τοῦ Διὸς, τοὺς νόμους ἐκφέρει εἰς ἄν-
θρώπους, γενόμενον δὲ καὶ ἐν Αἰγύπτῳ καὶ κατα-
μαθόντα καὶ τὰ ἐκεῖ νόμιμα, ἐντυχόντα δ', ὥς φασί
τινες, καὶ Ὀμήρῳ διατρίβοντι ἐν Χίῳ, κατὰραι πάλιν
εἰς τὴν οἰκίαν, καταλαβεῖν δὲ τὸν τοῦ ἀδελφοῦ υἱὸν
τὸν Πολυδέκτον Χαρίλαν βασιλεύοντα· εἴθ' ὀρμησαί 30
διαθεῖναι τοὺς νόμους φοιτῶντα ὥς τὸν θεὸν τὸν ἐν
Δελφοῖς, κακεῖθεν κομίζοντα τὰ προστάγματα, καθά-

περ οἱ περὶ Μίνω ἐκ τοῦ ἄντρου τοῦ Διὸς παραπλήσια
ἐκείνοις τὰ πλείω.

Τῶν Κρητικῶν τὰ κυριώτατα τῶν καθ' ἑκαστα 20
τοιαῦτα εἴρηκε. γαμεῖν μὲν ἅμα πάντες ἀναγκάζονται
6 παρ' αὐτοῖς οἱ κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον ἐκ τῆς τῶν παί-
δων ἀγέλης ἐκκριθέντες, οὐκ εὐθύς δ' ἄγονται παρ'
ἐαυτοῦς τὰς γαμηθείσας παῖδας, ἀλλ' ἐπὶ ἡδὴ διοι-
κῆν ἱκανὰ ὥσι τὰ περὶ τοὺς οἴκους· φερνὴ δ' ἐστίν,
ἂν ἀδελφοὶ ὥσι, τὸ ἥμισυ τῆς τοῦ ἀδελφοῦ μερίδος.
10 παῖδας δὲ γράμματά τε μαυθάνειν καὶ τὰς ἐκ τῶν νό-
μων ψῆδς καὶ τινα εἶδη τῆς μουσικῆς. τοὺς μὲν οὖν ἐτι C. 483
νεωτέρους εἰς τὰ συσσίτια ἄγουσι τὰ ἀνδρεῖα· χαμαὶ
δὲ καθήμενοι δαιτῶνται μετ' ἀλλήλων ἐν φαύλοις
τριβωνίοις καὶ χειμῶνος καὶ θέρους τὰ αὐτά, διακο-
15 νοῦσί τε καὶ ἐαυτοῖς καὶ τοῖς ἀνδράσι· συμβάλλουσι
δ' εἰς μάχην καὶ οἱ ἐκ τοῦ αὐτοῦ συσσιτίου πρὸς ἀλλή-
λους, καὶ πρὸς ἕτερα συσσίτια· καθ' ἑκάστον δὲ ἀν-
δρεῖον ἐφίστηκε παιδονόμος· οἱ δὲ μείζους εἰς τὰς ἀγέ-
λας ἄγονται· τὰς δ' ἀγέλας συνάγουσιν οἱ ἐπιφανέ-
20 στατοι τῶν παίδων καὶ δυνατώτατοι ἑκάστος ὅσους
πλείστους οἷός τέ ἐστιν ἀθροῖζων· ἐκάστης δὲ τῆς ἀγέ-
λης ἄρχων ἐστίν ὥς τὸ πολὺ ὁ πατὴρ τοῦ συναγαγόν-
τος, κύριος ὢν ἐξάγειν ἐπὶ θήραν καὶ δρόμους, τὸν δ'
ἀπειθοῦντα κολάζειν· τρέφονται δὲ δημοσίᾳ· τακταῖς
25 δέ τισιν ἡμέραις ἀγέλη πρὸς ἀγέλην συμβάλλει μετὰ
αὐλοῦ καὶ λύρας εἰς μάχην ἐν ὀνυμφῷ, ὥσπερ καὶ ἐν
τοῖς πολεμικοῖς εἰώθασιν, ἐκφέρουσι δὲ καὶ τὰς πλη-
γὰς τὰς μὲν διὰ χειρὸς τὰς δὲ καὶ δι' ὀπλῶν σιδηρῶν.

Ἴδιον δ' αὐτοῖς τὸ περὶ τοὺς ἔρωτας νόμιμον· οὐ 21
30 γὰρ πειθοὶ κατεργάζονται τοὺς ἐρωμένους ἀλλ' ἄρ-
παγῇ· προλέγει τοῖς φίλοις πρὸ τριῶν ἢ πλειόνων ἡμε-
ρῶν ὁ ἐραστὴς ὅτι μέλλει τὴν ἀρπαγὴν ποιῆσθαι· τοῖς

δ' ἀποκρύπτειν μὲν τὸν παῖδα ἢ μὴ εἶναι πορεύεσθαι
 τὴν τεταγμένην ὁδὸν τῶν αἰσχίστων ἐστίν, ὡς ἔξομο-
 λογουμένοις ὅτι ἀνάξιος ὁ παῖς εἴη τοιοῦτον ἐραστοῦ
 τυγχάνειν· συνιόντες δ', ἂν μὲν τῶν ἰσῶν ἢ τῶν ὑπερ-
 εχόντων τις ἢ τοῦ παιδὸς τιμῇ καὶ τοῖς ἄλλοις ὁ ἀρκά- 5
 ζων, ἐπιδιώκοντες ἀνθήψαντο μόνον μετρίως τὸ νό-
 μimon ἐκπληροῦντες, τὰλλα δ' ἐπιτρέπουσιν ἄγειν χαί-
 ροντες· ἂν δ' ἀνάξιος, ἀφαιρῶνται· πέρας δὲ τῆς
 ἐπιδιώξεως ἐστίν ἕως ἂν ἔχθῃ ὁ παῖς εἰς τὸ τοῦ ἀρκά-
 σαυτος ἀνδρείον. ἐράσμιον δὲ νομίζουσιν αὐτὸν τὸν κάλ- 10
 λει διαφέρουσα, ἀλλὰ τὸν ἀνδρείου καὶ κοσμιώτητι . . . .
 καὶ θαυρησάμενος ἀπάγει τὸν παῖδα τῆς χώρας εἰς ὃν
 βούλεται τόπον· ἐπακολουθοῦσι δὲ τῇ ἀρπαγῇ οἱ πα-
 ραγενόμενοι, ἐστιαθέντες δὲ καὶ συνθηγεύσαντες δι-
 μητρον (οὐ γὰρ ἔξεισι πλείω χρόνον κατέχειν τὸν παῖδα) 16
 εἰς τὴν πόλιν καταβαίνουσιν. ἀφίεται δ' ὁ παῖς θῶρα
 λαβὼν στολὴν πολεμικὴν καὶ βοῦν καὶ ποτήριον. ταῦτα
 μὲν τὰ κατὰ τὸν νόμον θῶρα . . . . . καὶ ἄλλα πλείω
 καὶ πολυτελῆ, ὥστε συνερανίζειν τοὺς φίλους διὰ τὸ
 πλήθος τῶν ἀναλωμάτων. τὸν μὲν οὖν βοῦν θύει τῷ 20
 Διὶ καὶ ἐστιᾷ τοὺς συγκαταβαίνοντας, εἰτ' ἀποφαίνε-
 ται περὶ τῆς πρὸς τὸν ἐραστὴν ὀμιλίας εἰς' ἀσμενίζων
 0.484 τετύχηκεν εἴτε μὴ, τοῦ νόμου τοῦτ' ἐπιτρέψαντος, ἵν'
 εἰ τις αὐτῷ βία προσενήνεκται κατὰ τὴν ἀρπαγὴν, ἐν-
 ταῦθα παρῇ τιμωρεῖν ἑαυτῷ καὶ ἀπαλλάττεσθαι. τοῖς 25
 δὲ καλοῖς τὴν ἰδέαν καὶ προγόνων ἐπιφανῶν [αἰσχρὸν]
 ἐραστῶν μὴ τυχεῖν, ὡς διὰ τὸν τρόπον τοῦτο παθαῖ-
 σιν. ἔχουσι δὲ τιμὰς οἱ παρασυστάμενοι (οὕτω γὰρ κα-
 λοῦσι τοὺς ἀρπαγέντας)· ἐν τε γὰρ τοῖς χοροῖς καὶ τοῖς
 ὁρόμοις ἔχουσι τὰς ἐντιμοτάτας χώρας, τῇ τε στολῇ 30
 κοσμεῖσθαι διαφερόντως τῶν ἄλλων ἐφίεται τῇ δο-
 θείσῃ παρὰ τῶν ἐραστῶν, καὶ οὐ τότε μόνον ἀλλὰ καὶ

τέλειοι γινόμενοι διάσημον ἐσθῆτα φέρουσιν, ἀφ' ἧς
 γνωσθήσεται ἕκαστος κλεινὸς γινόμενος· τὸν μὲν γὰρ
 ἐρώμενον καλοῦσι κλεινὸν τὸν δ' ἐραστὴν φιλήτορα.
 ταῦτα μὲν τὰ περὶ τοὺς ἐρωτας νόμιμα. ἄρχοντας δὲ 22
 5 δέκα αἰροῦνται· περὶ δὲ τῶν μεγίστων συμβούλοις
 χρῶνται τοῖς γέρονσι καλουμένοις· καθίστανται δ' εἰς
 τοῦτο τὸ συνέδριον οἱ τῆς τῶν κόσμων ἀρχῆς ἡξιωμέ-
 νοι καὶ τὰλλα δόκιμοι κρινόμενοι. ἀξίαν δ' ἀναγρα-
 φῆς τὴν τῶν Κρητῶν πολιτείαν ὑπέλαβον διὰ τε τὴν
 10 ἰδιότητα καὶ τὴν δόξαν· οὐ πολλὰ δὲ διαμένει τούτων
 τῶν νομίμων, ἀλλὰ τοῖς Ῥωμαίων διατάγμασι τὰ πλε-
 οστα διοικεῖται, καθάπερ καὶ ἐν ταῖς ἄλλαις ἐπαρχίαις
 συμβαίνει.

Περὶ δὲ τὴν Κρήτην εἰσὶ νῆσοι, Θήρα μὲν ἡ τῶν 3
 15 Κυρηναίων μητρόπολις, ἄποικος Λακεδαιμονίων, καὶ
 πλησίον ταύτης Ἀνάφη, ἐν ἣ τὸ τοῦ Αἰγλήτου Ἀπόλ-
 λωνος ἱερόν. λέγει δὲ καὶ Καλλιμάχος τοτὲ μὲν οὕτως
 „Αἰγλήτην Ἀνάφην τε Λακωνίδι γείτονα Θήρην,“ τοτὲ
 δὲ τῆς Θήρας μνησθεὶς „μήτηρ εὐέκπου πατρίδος ἡμε-
 20 „τέρης.“ ἔστι δὲ μακρὰ ἡ Θήρα, διακοσίων οὔσα τὴν
 περίμετρον σταδίων, κειμένη δὲ κατὰ Δίαν νῆσον τὴν
 πρὸς Ἡρακλείῳ τῷ Κνωσσίῳ, διέχει δὲ τῆς Κρήτης εἰς
 ἑπτακοσίους· πλησίον δ' αὐτῆς ἡ τε Ἀνάφη καὶ Θηρα-
 σία. ταύτης δ' εἰς ἑκατὸν ἀπέχει νησιδίων Ἴος, ἐν ᾧ
 25 κειηδεῦσθαί τινές φασι τὸν ποιητὴν Ὀμηρον· ἀπὸ δὲ
 τῆς Ἴου πρὸς ἐσπέραν ἰόντι Σίκινος καὶ Λάγουσα καὶ
 Φολέανδρος, ἣν Ἀρατος σιδηρεῖν ὀνομάζει διὰ τὴν
 τραχύτητα· ἔγγυς δὲ τούτων Κίμωλος, ὅθεν ἡ γῆ ἡ
 Κιμωλία· ἐνθεν ἡ Σίφνος ἐν ᾧ ἔστιν, ἐφ' ἣ λέγουσι
 30 Σίφνιον ἀστράγαλον διὰ τὴν εὐτέλειαν. ἔτι δ' ἔγγυ-
 τέρω καὶ τῆς Κιμώλου καὶ τῆς Κρήτης ἡ Μήλος ἀξιο-
 λογωτέρα τούτων, διέχουσα τοῦ Ἑρμιονικοῦ ἀκρωτη-

ρίον τοῦ Σκυλλαίου σταδίου· ἑπτακοσίους· τοσούτους δὲ σχεδόν τι καὶ τοῦ Δικτυναίου· Ἀθηναῖοι δὲ ποιεῖ πέμψαντες στρατείαν ἠβηδὸν κατέσφαξαν τοὺς πλείους. αὗται μὲν οὖν ἐν τῷ Κρητικῷ πελάγει, ἐν δὲ τῷ Αἰγαίῳ μᾶλλον αὐτὴ τε ἡ Δῆλος καὶ αἱ περὶ αὐτὴν Κυκλάδες καὶ αἱ ταύταις προσκείμεναι Σποράδες, ὧν εἶσι καὶ αἱ λεχθεῖσαι περὶ τὴν Κρήτην.

- 2 Ἡ μὲν οὖν Δῆλος ἐν πεδίῳ κειμένην ἔχει τὴν πόλιν καὶ τὸ ἱερὸν τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τὸ Ἀητῶν· ὑπέρεκκεται δὲ τῆς πόλεως ὄρος φιλὸν ὁ Κύνθος καὶ τραχύ, ποταμός δὲ διαρρεῖ τὴν νῆσον Ἰνωπὸς οὐ μέγας· καὶ γὰρ ἡ νῆσος μικρά· τιτίμηται δὲ ἐκ παλαιοῦ διὰ τοὺς θεοὺς ἀπὸ τῶν ἥρωικῶν χρόνων ἀρξαμένη· μυθεύεται γὰρ ἐνταῦθα ἡ Ἀητὼ τὰς ᾠδίνους ἀποθέσθαι τοῦ τε Ἀπόλλωνος καὶ τῆς Ἀρτεμίδος. „ἦν γὰρ τοπάρουθε 15 „φορητὰ“ φησὶν ὁ Πίνδαρος „κυμάτεσσιν παιτοδα- „πῶν τ’ ἀνέμων ὑπαῖσιν· ἀλλ’ ἅ Κοιογενὴς ὁπότ’ „ᾠδίνεσσι θύοισ’ ἀγχιτόκοις ἐπέβα νιν, δὴ τότε τέσ- „σαρες ὄρθαι πρέμνων ἀπώρουσαι χθονίων, ἂν δ’ „ἐπικράνοις σχέθον πέτραι ἀδαμαντοπίδιλοι κίοντες· 20 „ἐνθα τεκοῖσ’ εὐδαίμων’ ἐπόφατο γένναν.“ Ἐνδοξον δ’ ἐποίησαν αὐτὴν αἱ περιουκίδες νῆσοι, καλούμεναι Κυκλάδες, κατὰ τιμὴν πέμπουσai δημοσίᾳ θεωροῦς τε καὶ θυσίας καὶ χοροὺς παρθένων παιηγύρεις τε ἐν αὐτῇ συνάγουσαι μεγάλας.

- 3 Κατ’ ἀρχὰς μὲν οὖν δαίδικα λέγονται· προσεγέ- νοντο δὲ καὶ πλείους. Ἀρτεμίδωρος γοῦν [πεντεκαίδε- κα] διαριθμεῖται, περὶ τῆς Ἑλένης εἰπὼν ὅτι ἀπὸ Θορί- κου μέχρι Σουνίου παρᾷκειται μακρὰ σταδίων ὅσον ἐξή- κοντα τὸ μῆκος, ἀπὸ ταύτης γὰρ, φησὶν, αἱ καλούμεναι 30 Κυκλάδες εἰσὶν· ὀνομάζει δὲ Κέω τὴν ἑγγυτάτω τῇ Ἑλένῃ, καὶ μετὰ ταύτην Κύθον καὶ Σέριφον καὶ Μῆ-

λον καὶ Σίφνον καὶ Κέμωλον καὶ Πρεπείσινθον καὶ
 Ὀλλίαρον, καὶ πρὸς ταύταις Πάρον Νάξον Σύρον Μύ-
 κονον Τήνον Ἀνδρον Γύαρον. τὰς μὲν οὖν ἄλλας τῶν
 δώδεκα νομίζω, τὴν δὲ Πρεπείσινθον καὶ Ὀλλίαρον καὶ
 5 Γύαρον ἤτιον· ὧν τῇ Γυάρῳ προσορισθεὶς Ἰννων
 κωμίων ὑπὸ Ἀλίων συνοικούμενον· ἀπαίροντες δ' ἔδε-
 ξάμεθα πρεσβευτὴν ἐνθάδε ὡς Καίσαρα προχειρι-
 σμένον τῶν Ἀλίων τινά (τὴν δ' ἐν Κορίνθῳ Καίσαρ
 βαδίζων ἐπὶ τὸν Θρίαμβον τὸν Ἀκτιακόν)· συμπλέων
 10 δὴ ἔλεγε πρὸς τοὺς πνυθομένους ὅτι πρεσβυῖοι περὶ
 κουφισμοῦ τοῦ φόρου· τελοῖεν γὰρ δραχμὰς ἑκατὸν
 πεντήκοντα καὶ τὰς ἑκατὸν χαλεπῶς ἂν τελοῦντες. δη-
 15 λοὶ δὲ τὰς ἀπορίας αὐτῶν καὶ Ἄρατος ἐν τοῖς κατὰ λε-
 πτόν 11 ὦ Ἀθηνοί, σὺ μὲν ἢ με σιθηρείῃ Φολεγάνθρῳ
 15 11 δειλὴν ἢ Γυάρῳ παρελεύσεται αὐτίχ' ὁμοίην.

Τὴν μὲν οὖν Δῆλον ἐνδοξον γενομένην οὕτως ἔτι 4
 μᾶλλον ἤϋξεσε κατωσκαφείσα ὑπὸ Ῥωμαίων Κόριν-
 θος· ἐκείσε γὰρ μετεχώρησαν οἱ ἔμποροι, καὶ τῆς Ἀτε-
 λείας τοῦ λεροῦ προκαλουμένης αὐτοὺς καὶ τῆς εὐκαι-
 20 ρίας τοῦ λιμένος· ἐν καλῷ γὰρ κεῖται τοῖς ἐκ τῆς Ἰτα-
 λίας καὶ τῆς Ἑλλάδος εἰς τὴν Ἀσίαν πλέουσιν· ἢ τε πα-
 νήγυρις ἑμπορικὸν τι πρᾶγμά ἐστι, καὶ συνήθεις ἦσαν
 αὐτῇ καὶ Ῥωμαῖοι τῶν ἄλλων μάλιστα, καὶ ὅτε συνειστή-
 και ἢ Κόρινθος· Ἀθηναῖοι τε λαβόντες τὴν νῆσον καὶ
 25 τῶν λερῶν ἅμα καὶ τῶν ἐμπορῶν ἐπεμελοῦντο ἱκανῶς·
 ἐπελθόντες δ' οἱ τοῦ Μιθριδάτου στρατηγοὶ καὶ ὁ ἀπο-
 στήσας τύραννος αὐτὴν διελυμῆναντο πάντα, καὶ πα-
 ρέλαβον ἱερήμην οἱ Ῥωμαῖοι πάλιν τὴν νῆσον, ἀναχω-
 ρήσαντες εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ βασιλέως, καὶ διετέλεσε
 30 μέχρι νῦν ἐνδεῶς πράττουσα, ἔχουσι δ' αὐτὴν Ἀθη-
 ναῖοι. Ῥήνια δ' ἱερήμον νησιδίον ἐστὶν ἐν τέτταρσι 3
 τῆς Δῆλου σταδίοις, ὅπου τὰ μνήματα τοῖς Δηλίοις

ἔστιν. οὐ γὰρ ἔξεστιν ἐν αὐτῇ τῇ Δῇλῳ θάπτειν οὐδὲ καίειν νεκρὸν. οὐκ ἔξεστι δὲ οὐδὲ κύνα ἐν Δῇλῳ τρέφειν. ὠνομάζετο δὲ καὶ Ὀρτυγία πρότερον.

- 6 Κέως δὲ τειράκοις μὲν ὑπῆρξε, λείπονται δὲ δύο, ἣ τε Ἰουλις καὶ ἡ Καρθαία, εἰς αἷς συνεπαλίσθησαν αἱ 6
λοιπαί, ἣ μὲν Ποιήεσσα εἰς τὴν Καρθαίαν ἡ δὲ Κορη-
αία εἰς τὴν Ἰουλίδα. ἐκ δὲ τῆς Ἰουλίδος ὅ τε Σιμωνίδης
ἦν ὁ μελοποιὸς καὶ Βακχυλίδης ἀδελφιδοῦς ἐκείνου,
καὶ μετὰ ταῦτα Ἐρασίστρατος ὁ ἰατρὸς καὶ τῶν ἐκ τοῦ
περιπάτου φιλοσόφων Ἀρίστων ὁ τοῦ Βορυσθενίτου 10
Βίωνος ἱηλατῆς. παρὰ τούτοις δὲ δοκεῖ τεθῆναι ποτε
νόμος, οὗ μέμνηται καὶ Μένανδρος „καλὸν τὸ Κεῖων
„νόμιμόν ἐστι, Φανία· ὁ μὴ θυνάμενος ζῆν καλῶς οὐ
„ζῆ κακῶς.“ προσέτατε γάρ, ὥς ἔοικεν, ὁ νόμος τοὺς
ὑπὲρ ἑξήκοντα ἐτη γεγονότας κωνειάζεσθαι καὶ τοῦ 15
διαρκεῖν τοῖς ἄλλοις τὴν τροφήν· καὶ πολιορκουμέ-
νους δὲ ποτε ὑπ' Ἀθηναίων ψηφίσασθαι φάσι τοὺς
πρεσβυτάτους ἐξ αὐτῶν ἀποθάνειν, ὁρισθέντος πλή-
θους ἐτῶν, τοὺς δὲ παύσεσθαι πολιορκοῦντας. κεῖται
δ' ἐν ὄρει τῆς θαλάττης διέχουσα ἡ πόλις ὅσον πέντε 20
καὶ εἴκοσι σταδίους, ἐπίνειον δ' ἔστιν αὐτῆς τὸ χωρίον
ἐν ᾧ ἴδρυτο ἡ Κορησία κατοικίαν οὐδὲ κώμης ἔχουσα.

C.487 ἔστι δὲ καὶ πρὸς τῇ Κορησίᾳ Σμινθαίου Ἀπόλλωνος
ἱερὸν καὶ πρὸς Ποιήεσση, μεταξὺ δὲ τοῦ ἱεροῦ καὶ τῶν
τῆς Ποιήεσσης ἱερῶν τὸ τῆς Νιδουσίας Ἀθηνᾶς 25
ἱερὸν, ἰδρυσαμένου Νέστορος κατὰ τὴν ἐκ Τροίας
ἐπάνοδον. ἔστι δὲ καὶ Ἐλεῖος ποταμὸς περὶ τὴν Κο-
ρησίαν.

- 7 Μετὰ δὲ ταύτην Νάξος καὶ Ἄνδρος ἀξιόλογοι καὶ
Πάρος· ἐντεῦθεν ἦν Ἀρχίλοχος ὁ ποιητής. ὑπὸ δὲ Πα- 30
ρίων ἐκτίσθη Θάσος καὶ Πάριον ἐν τῇ Προποντίδι πό-
λις. ἐν ταύτῃ μὲν οὖν ὁ βωμὸς λέγεται θεᾶς ἁξίως, στα-

διαίας έχων τὰς πλευράς· ἐν δὲ τῇ Πάρῳ ἢ Παρία λέ-
θος λεγομένη ἀρίστη πρὸς τὴν μαρμαρογλυφίαν.

Σύρος δ' ἐστὶ μηχανύουσι τὴν πρώτην συλλαβὴν, 8
ἐξ ἧς Φιρεκύδης ὁ Βάβυος ἦν· νεώτερος δ' ἐστὶν ὁ
5 Ἀθηναῖος ἐκείνου. ταύτης δοκεῖ μνημονεύειν ὁ ποιη-
τὴς Συρίην καλῶν „νῆσός τις Συρίη κικλήσκεται Ὀρ-
„τυγίης καθύπερθε.“

Μύκονος δ' ἐστὶν ὑφ' ἧς μυθεύουσι κείσθαι τῶν 9
γυγάντων τοὺς ὑστάτους ὑφ' Ἡρακλέους καταλυθέν-
10 τας, ἀφ' ὧν ἡ παροιμία „πάνθ' ὑπὸ μίαν Μύκονον“
ἐπὶ τῶν ὑπὸ μίαν ἐπιγραφὴν ἀγόντων καὶ τὰ διηρ-
τημένα τῇ φύσει, καὶ τοὺς φαλακροὺς δέ τινας Μυκο-
νίους καλοῦσιν ἀπὸ τοῦ τὸ πάθος τοῦτο ἐπιχωριάζειν
τῇ νήσῳ.

15 Σέριφος δ' ἐστὶν ἐν ἧς τὰ περὶ τὸν Δίκτυν μεμύ- 10
θιενται τὸν ἀνεγκύσαντα τὴν λάρνακα τοῖς δικτύοις
τὴν περιέχουσαν τὸν Περσεύα καὶ τὴν μητέρα Δανάην,
καταπιπνυμένους ὑπ' Ἀκριδίου τοῦ πατρὸς τῆς Δα-
νάης· τραπήναι τε γὰρ ἐνταῦθα τὸν Περσεύα φασί, καὶ
20 κομίσαντα τὴν τῆς Γοργόνης κεφαλὴν, δεξάντα τοῖς
Σεριφίοις ἀπολιθῶσαι πάντας· τοῦτο δὲ πράξει τιμω-
ροῦντα τῇ μητρί, ὅτι αὐτὴν Πολυδέκτης ὁ βασιλεὺς
ἄκουσαν ἄγρεσθαι προεῖλετο πρὸς γάμον συμπραττόν-
των δαίνων. οὕτω δ' ἐστὶ πετρώδης ἡ νῆσος ὥστε ὑπὸ
25 τῆς Γοργόνης τοῦτο παθεῖν αὐτὴν φασιν οἱ κωμω-
δοῦντες.

Τῆνος δὲ πόλιν μὲν οὐ μεγάλην ἔχει, τὸ δ' ἱερὸν 11
τοῦ Ποσειδῶνος μέγα ἐν ἄλλοις τῆς πόλεως ἔξω θείας
ἄξιον, ἐν ᾧ καὶ ἐστιατόρια πεποιεῖται μεγάλα, σημεῖον
30 τοῦ συνέρχεσθαι πλῆθος ἱκανὸν τῶν συνθρόντων αὐ-
τοῖς ἀστυγερόνων τὰ Ποσειδῶνια.

Ἔστι δὲ καὶ Ἀμοργὸς τῶν Σποράδων, ὅθεν ἦν 12

Σιμωνίδης ὁ τῶν λόμβων ποιητής, καὶ Λέβινθος καὶ Λέρος .... „καὶ τόδε Φωκυλίδου· Λέριοι κακοί, οὐχ ὃ μὲν ὅς δ' οὐ, πάντες, πλὴν Προκλέους, καὶ Προ-
C. 1488, κλέης Λέριος.“ διεβέβληντο γὰρ ὡς κακοήθεις οἱ ἐν-
θένδε ἄνθρωποι.

- 13 Πλησίον δ' ἐστὶ καὶ ἡ Πάτμος καὶ Κορασσίαι πρὸς
δύσιν κείμεναι τῇ Ἰκαρίᾳ, αὕτη δὲ Σάμῳ. ἡ μὲν οὖν
Ἰκαρία ἐρημός ἐστι, νομάς δ' ἔχει καὶ χροῦνται αὐταῖς
Σάμιοι· τοιαύτη δ' οὐσα ἑνδοξος ὅμως ἐστί, καὶ ἀπ'
αὐτῆς Ἰκαρίον καλεῖται τὸ προκείμενον πέλαγος, ἐν ᾧ 10
καὶ αὕτη καὶ Σάμος καὶ Κῶς ἐστὶ καὶ αἱ ἄρτι λεχθεῖσαι
Κορασσίαι καὶ Πάτμος καὶ Λέρος. συνάπτει δὲ τῷ Ἰκα-
ρίῳ τὸ Καρπάθιον πέλαγος πρὸς νότον, τούτῳ δὲ τὸ
Αἰγύπτιον, πρὸς δὲ δύσιν τὸ τε Κρητικὸν καὶ τὸ Λι-
βυκόν.

- 14 Καὶ ἐν τῷ Καρπαθίῳ δ' εἰσὶ πολλαὶ τῶν Σποράδων
μεταξὺ τῆς Κῶς μάλιστα καὶ Ῥόδου καὶ Κρήτης· ὧν εἰσιν
Ἀστυπάλαιά τε καὶ Τήλος καὶ Χαλκία καὶ ἄς Ὀμηρος
ὀνομάζει ἐν τῷ καταλόγῳ „οἱ δ' ἄρα Νίσυρόν τ' εἰχον
„Κεράπαθόν τε Κάσον τε καὶ Κῶν, Εὐρυπύλοιο πό- 20
„λιν, νήσους τε Καλύδνας.“ ἔξω γὰρ τῆς Κῶς καὶ τῆς
Ῥόδου, περὶ ὧν ἐροῦμεν ὕστερον, τὰς τε ἄλλας ἐν ταῖς
Σπορῇσι τίθεμεν καὶ δὴ καὶ ἐνταῦθα μνησθῆναι αὐ-
τῶν, καίπερ τῆς Ἀσίας αὐτῆς Εὐρώπης ἐγγὺς οὖσων,
ἐπειδὴ τῇ Κρήτῃ καὶ ταῖς Κυκλάσι καὶ τὰς Σποράδας 25
συμπεριλαβεῖν ἡπερίετό πως ὁ λόγος· ἐν δὲ τῇ τῆς
Ἀσίας περιοδείᾳ τὰς προσεχέας αὐτῇ τῶν ἀξιολόγων
νήσων προσπεριοδεύσομεν, Κύπρον καὶ Ῥόδον καὶ
Κῶν καὶ τὰς ἐν τῇ ἐφεξῆς παραλίᾳ κείμενας, Σάμον

12. ποιεῖ Λέρος· ἑνδοξον δὲ καὶ τὸ ἐν αὐτῇ ἄρος ὁ Κερμα-
τινός, μᾶλλον τῆς Ἀρπείλου· αὕτη δ' ὑπέρεκται τῆς Σαρδίων
πόλεως.

Χίον Λέσβον Τένεδον· νῦν δὲ τὰς Σποράδας ὧν ἄξιον
μνησθῆναι λοιπὸν ἐπιμεν.

Ἡ μὲν οὖν Ἀστυπάλαια ἱκανῶς ἐστὶ πελαγία, πό- 15
λιν ἔχουσα. ἡ δὲ Τήλος ἐκτίσεται παρὰ τὴν Κινδίδαν
5 μακρὰ ὑψηλὴ στενὴ, τὴν περίμετρον ὅσον ἑκατὸν καὶ
τετραράκοντα σταδίων, ἔχουσα ὑφορμον. ἡ δὲ Χαλκία
τῆς Τήλου διέχει σταδίους ὀγδοήκοντα, Καρπάθου δὲ
τετρακοσίους, Ἀστυπалаίας δὲ περὶ διπλασίους· ἔχει
δὲ καὶ κατοικίαν ὁμώνυμον καὶ ἱερὸν Ἀπόλλωνος καὶ
10 λιμένα.

Νίσυρος δὲ πρὸς ἄρκτον μὲν ἐστὶ Τήλου διέχουσα 16
αὐτῆς ὅσον ἑξήκοντα σταδίους ὅσους καὶ Κῶ διέχει,
στρογγύλη δὲ καὶ ὑψηλὴ καὶ πετρῶδης τοῦ μυλίου λί-
θου· τοῖς γοῦν ἄστυγείτοσιν ἐκεῖθεν ἐστὶν ἡ τῶν μύλων
15 εὐπορία. ἔχει δὲ καὶ πόλιν ὁμώνυμον καὶ λιμένα καὶ
θερμὰ καὶ Ποσειδῶνος ἱερὸν· περίμετρον δὲ αὐτῆς
ὀγδοήκοντα στάδιοι. ἐστὶ δὲ καὶ νησία πρὸς αὐτῇ Νισυ- C. 489
ρίων λεγόμενα. φασὶ δὲ τὴν Νίσυρον ἀπάθραυσμα εἶ-
ναι τῆς Κῶ, προσθέντες καὶ μῦθον, ὅτι Ποσειδῶν διώ-
20 κων ἔνα τῶν γιγάντων Πολυβῶτην ἀποθραύσας τῇ τρι-
αίνῃ τρύφος τῆς Κῶ ἐπ' αὐτὸν βάλοι, καὶ γένοιτο νήσος
τὸ βληθὲν ἡ Νίσυρος ὑποκείμενον ἔχουσα ἐν αὐτῇ τὸν
γίγαντα· τινὲς δὲ αὐτὸν ὑποκείσθαι τῇ Κῶ φασιν.

Ἡ δὲ Κάρπαθος, ἣν Κρέπαθον εἶπεν ὁ ποιητής, 17
25 ὑψηλὴ ἐστὶ, κύκλου ἔχουσα σταδίων διακοσίων. τε-
τράπολις δ' ὑπῆρξε καὶ ὄνομα εἶχεν ἀξιόλογον, ἀφ'
οὗ καὶ τῷ πελάγει τοῦνομα ἐγένετο. μία δὲ τῶν πό-
λεων ἑκαλεῖτο Νίσυρος ὁμώνυμος τῇ τῶν Νισυρίων
νήσῳ. καί ται δὲ τῆς Λιβύης κατὰ Λευκὴν ἀκτὴν, ἣ τῆς
30 μὲν Ἀλεξανδρείας περὶ χιλίους διέχει σταδίους, τῆς δὲ
Καρπαθοῦ περὶ τετρακισχιλίους.

Κάσος δὲ ταύτης μὲν ἀπὸ ἑβδομήκοντά ἐστι στα- 18
19·

δίων, τοῦ δὲ Σαμωνίου τοῦ ἄκρου τῆς Κρήτης δια-
κασίων πεντήκοντα· κύκλον δὲ ἔχει σταδίων ὀγδοή-
κοντα. ἔστι δ' ἐν αὐτῇ καὶ πόλις ὁμώνυμος, καὶ Κα-
σίων νῆσοι καλούμεναι πλείους περὶ αὐτήν.

- 19 Νήσους δὲ Καλύδνας τὰς Σποράδας λέγειν φασὶ 5
τὸν ποιητὴν, ὃν μίαν εἶναι Κάλυμναν· εἰκὸς δ' ὥς ἐκ
τῶν Νισυρίων λέγονται καὶ Κασίων αἱ ἐγγυὲς καὶ ὑπή-
κοοι, οὕτως καὶ τὰς τῇ Καλύμνῃ περικειμένας ἰσως
τότε λεγομένην Καλύδνῃ· τινὲς δὲ δύο εἶναι Καλύδνας
φασὶ Λέρον καὶ Κάλυμναν, ἅσπερ καὶ λέγειν τὸν ποι- 10
ητὴν. ὁ δὲ Σχέφιος πληθυντικῶς ἀνομάσθαι τὴν νῆ-
σον Καλύδνας φησὶν, ὥς Ἀθήνας καὶ Θήβας, δεῖν δὲ
ὑπερβατικῶς δεξασθαι τὸ τοῦ ποιητοῦ· οὐ γὰρ νήσους
Καλύδνας λέγειν, ἀλλ' „οἱ δ' ἄρα νήσους Νίσυρον τ'
„εἶχον Κράπαθόν τε Κάσον τε καὶ Κῶν, Εὐρυκύλοιον 15
„πόλιν, Καλύδνας τε.“ ἅπαν μὲν οὖν τὸ νησιωτικὸν
μέλι ὥς ἐπὶ τὸ πολὺ ἀστέιον ἔστι καὶ ἐνάμιλλον τῷ Ἀτ-
τικῷ, τὸ δ' ἐν ταῖςδε ταῖς νήσοις διαφερόντως, μάλι-
στα δὲ τὸ Καλύμνιον.

- 1 Τῇ δ' Εὐρώπῃ συνεχὴς ἔστιν ἡ Ἀσία κατὰ τὸν
Τάναϊν συνάπτουσα αὐτῇ· περὶ ταύτης οὖν ἐφεξῆς
φήτιον διελόντας φυσικοὺς τισιν ὅροις τοῦ σαφοῦς χά-
ρειν. ὅπερ οὖν Ἐρατοσθένης ἐφ' ὅλης τῆς οἰκουμένης 25
ἐποίησε, τοῦθ' ἡμῖν ἐπὶ τῆς Ἀσίας ποιητέον.
- 2 Ὁ γὰρ Ταύρος μέσην πῶς διέζωκε ταύτην τὴν
ἡπειρον ἀπὸ τῆς ἐσπέρας ἐπὶ τὴν ἰω τεταμένος, τὸ μὲν
αὐτῆς ἀπολείπων πρὸς βορρᾶν τὸ δὲ μεσημβρινόν. κα-
λοῦσι δὲ αὐτῶν οἱ Ἕλληνες τὸ μὲν ἐντὸς τοῦ Ταύρου 30
τὸ δὲ ἐκτός· εἰρηται δὲ ταῦθ' ἡμῖν καὶ πρότερον, ἀλλ'
εἰρήσθω καὶ νῦν ὑπομνήσεως χάριν.

Πλάτος μὲν οὖν ἔχει τὸ ὄρος πολλαχοῦ καὶ τρισχι- 3
λίω σταδίων, μήκος δ' ὅσον καὶ τὸ τῆς Ἀσίας, τετ-
τάρων πον μυριάδων καὶ πεντακισχιλίων, ἀπὸ τῆς
Ῥοδίων περαιῆς ἐπὶ τὰ ἄκρα τῆς Ἰνδικῆς καὶ Σκυθίας
5 πρὸς τὰς ἀνατολάς.

Λίγηται δ' εἰς μέρη πολλὰ καὶ ὀνόματα περιγρα- 4
φαῖς καὶ μείζοσι καὶ ἐλάττοσιν ἀφωρισμένα. ἐπεὶ δ' ἐν
τῷ τοσούτῳ πλάτει τοῦ ὄρους ἀπολαμβάνεται τινα
ἔθνη, τὰ μὲν ἀσημότερα τὰ δὲ καὶ παντελῶς γινώριμα 491
10 (καθάπερ ἡ Παρθυαία καὶ Μηδία καὶ Ἀρμενία καὶ
Καππαδοκῶν τινες καὶ Κίλικες καὶ Πισίδαι), τὰ μὲν
* πλειονάζοντα τοῖς προσβόροις μέρεσιν ἐνταῦθα τα-
κτίον, τὰ δ' ἐν τοῖς νοτίοις εἰς τὰ νότια, καὶ τὰ ἐν
μέσῳ δὲ τῶν ὄρων κείμενα διὰ τὰς τῶν ἀέρων ὁμοί-
15 τητας πρὸς βορρᾶν πως θετέον· ψυχροὶ γὰρ εἰσιν, οἱ
δὲ νότιοι θερμοί. καὶ τῶν ποταμῶν δὲ αἱ ῥύσεις ἐν-
θένδε ῥοῦσαι πᾶσαι σχεδόν τι εἰς τὰναντία αἱ μὲν εἰς τὰ
βόρεια αἱ δ' εἰς τὰ νότια μέρη (τὰ γε πρῶτα, κἂν ὕστε-
ρόν τινες ἐπιστρέψωσι πρὸς ἀνατολὰς ἢ δύσεις), ἔχουσι
20 τι εὐφυὲς πρὸς τὸ τοῖς ὄρεσιν ὁρίοις χρῆσθαι κατὰ τὴν
εἰς δύο μέρη διαίρεσιν τῆς Ἀσίας· καθάπερ καὶ ἡ θα-
λάττα ἢ ἐντὸς στηλῶν, ἐπ' εὐθείας πως οὕσα ἢ πλεί-
στη τοῖς ὄρεσι τούτοις, ἐπιτηδεῖα γιγνέσθαι πρὸς τὸ
δύο ποιεῖν ἡπείρους, τὴν τε Εὐρώπην καὶ τὴν Αἰ-
25 βύην, ὅριον ἀμφοῖν οὕσα ἀξιόλογον.

Τοῖς δὲ μεταβαίνουσιν ἀπὸ τῆς Εὐρώπης ἐπὶ τὴν 6
Ἀσίαν ἐν τῇ γεωγραφίᾳ τὰ πρὸς βορρᾶν ἐστὶ πρῶτα
τῆς εἰς δύο διαιρέσεως, ὥστε ἀπὸ τούτων ἀρχτέον.
αὐτῶν δὲ τούτων πρῶτά ἐστι τὰ περὶ τὸν Τάναϊν, ὅν-
30 περ τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀσίας ὅριον ὑπεθέμεθα.
ἐστὶ δὲ ταῦτα τρόπον τινὰ χρησιμοποιεῖντα· περιέχεται
γὰρ ἐκ μὲν τῆς ἑσπέρας τῷ ποταμῷ τῷ Τικνάιδι καὶ τῇ

Μαιώτιδι μέχρι τοῦ Βοσπόρου καὶ τῆς τοῦ Εὐξείνου
 παραλίας τῆς τελευτώσης εἰς τὴν Κολχίδα· ἐκ δὲ τῶν
 ἄρκτων τῷ Ὠκεανῷ μέχρι τοῦ στόματος τῆς Κασπίας
 θαλάττης· ἔωθεν δὲ αὐτῇ ταύτῃ τῇ θαλάττῃ μέχρι
 τῶν μεθορίων τῆς τε Ἀλβανίας καὶ τῆς Ἀρμενίας, καθ' ὃ
 ὁ Κύρος καὶ ὁ Ἀράξης ἐκδιδοῦσι ποταμοί, ῥέοντες ὁ
 μὲν διὰ τῆς Ἀρμενίας Κύρος δὲ διὰ τῆς Ἰβηρίας καὶ
 τῆς Ἀλβανίας· ἐκ νότου δὲ τῇ ἀπὸ τῆς ἐκβολῆς τοῦ
 Κύρου μέχρι τῆς Κολχίδος, ὅσον τρισχιλίων αὐτῇ στα-
 δίων ἀπὸ θαλάττης ἐπὶ θαλάτταν, δι' Ἀλβανῶν καὶ 10
 Ἰβήρων, ὥστε ἰσθμοῦ λόγον ἔχειν. οἱ δ' ἐπὶ τοσοῦ-
 τον συναγαγόντες τὸν ἰσθμόν ἐφ' ὅσον Κλείταρχος,
 ἐπὶ κλιστον φήσας ἔξ ἑκατέρου τοῦ πελάγους, οὐδ' ἂν
 λόγον ἔξιστοντο. Ποσειδώνιος δὲ χιλίων καὶ πεντακο-
 σίων εἰρηκε τὸν ἰσθμόν, ὅσον καὶ τὸν ἀπὸ Πηλουσίου 15
 ἰσθμόν εἰς τὴν Ἐρυθράν. „δοκῶ δὲ“ φησί, „μὴ πολὺ δια-
 φέρειν μὴδὲ τὸν ἀπὸ τῆς Μαιώτιδος εἰς τὸν Ὠκεανόν.“

6 Οὐκ οἶδα δὲ πῶς ἂν τις περὶ τῶν ἀδύλων αὐτοῦ
 πιστάσῃς μὴδὲν εἰκὸς ἔχοντι εἰπεῖν περὶ αὐτῶν,
 ὅταν περὶ τῶν φανερῶν οὕτω παραλόγως λέγῃ, καὶ 20
 ταῦτα φίλος Πομπηίῳ γαρονῶς τῷ στρατεύσαντι ἐπὶ
 C.492 τοὺς Ἰβήρας καὶ τοὺς Ἀλβανούς μέχρι τῆς ἐφ' ἑκάτε-
 ρα θαλάττης τῆς τε Κασπίας καὶ τῆς Κολχικῆς. φασὶ
 γοῦν ἐν Ῥύθῳ γενόμενον τὸν Πομπήιον, ἥνικα ἐπὶ
 τὸν ληστρικὸν πόλεμον ἐξηλθεν (εὐθύς δ' ἐμείλλε καὶ 25
 ἐπὶ Μιθριδάτην ὁρμήσειν καὶ τὰ μέχρι τῆς Κασπίας
 ἔσθῃ), παρατυχεῖν διαλεγομένῳ τῷ Ποσειδωνίῳ, ἀπι-
 όντα δ' ἐρέσθαι εἰ τι προστάττει, τὸν δ' εἰπεῖν „αἶν
 ἀριστεύειν καὶ ὑπείροχον ἔμμεναι ἄλλων.“ προστίθει
 δὲ τοῦτοις ὅτι καὶ τὴν ἱστορίαν συνέγραψε τὴν περὶ 30
 αὐτόν. διὰ δὲ ταῦτα ἔχρην φροντίσαι τάληθους
 πλέον τι.

Δεύτερον δ' ἂν εἴη μέρος τὸ ὑπὲρ τῆς Τρκαρίας 7
 θαλάττης, ἣν [καὶ] Κασπίαν καλοῦμεν, μέχρι τῶν κατ'
 Ἰνδοὺς Σκυθῶν. τρίτον δὲ μέρος τὸ συνεχὲς τῷ λε-
 χθέντι ἰσθμῷ καὶ τὰ ἐξῆς τούτῳ καὶ ταῖς Κασπίαις πύ-
 5 λαις, τῶν ἐντὸς τοῦ Ταύρου καὶ τῆς Εὐρώπης ἐγγυ-
 τάτω· ταῦτα δ' ἐστὶ Μηθία καὶ Ἀρμενία καὶ Καπα-
 δοκία καὶ τὰ μεταξὺ. τέταρτον δ' ἡ ἐντὸς Ἄλνυος γῆ
 καὶ τὰ ἐν αὐτῇ τῷ Ταύρῳ καὶ ἐκτὸς ὅσα εἰς τὴν χειρρό-
 νησον ἐμπίπτει, ἣν ποιεῖ ὁ διαίργων ἰσθμὸς τὴν τε
 10 Ποντικὴν καὶ τὴν Κιλικίαν θάλατταν. τῶν δὲ ἄλλων
 τῶν ἔξω τοῦ Ταύρου τὴν τε Ἰνδικὴν τίθεμεν καὶ τὴν
 Ἀριανὴν μέχρι τῶν ἰθιῶν τῶν καθηκόντων πρὸς τε
 τὴν κατὰ Πέρσας θάλατταν καὶ τὸν Ἀράβιον κόλπον
 καὶ τὸν Νετλον καὶ πρὸς τὸ Αἰγύπτιον πέλαγος καὶ τὸ
 15 Ἰσσικόν.

Οὕτω δὲ διακειμένων τὸ πρῶτον μέρος οἰκοῦσιν 2
 ἐκ μὲν τῶν πρὸς ἄρκτον μερῶν καὶ τὸν Ὠκεανὸν Σκυ-
 θῶν τινὲς νομάδες καὶ ἀμάξιοι, ἐνδοτέρῳ δὲ τούτων
 Σαρμάται, καὶ οὗτοι Σκύθαι, Ἄσσοι καὶ Σαρακοὶ
 20 μέχρι τῶν Καυκασίων ὄρων ἐπὶ μεσημβρίαν τείνον-
 τες, οἱ μὲν νομάδες οἱ δὲ καὶ σκηνίται καὶ γεωργοί,
 περὶ δὲ τὴν λίμνην Μαϊῶται· πρὸς δὲ τῇ θαλάττῃ τοῦ
 Βοσπόρου τὰ κατὰ τὴν Ἀσίαν ἐστὶ καὶ ἡ Σινδική·
 μετὰ δὲ ταύτην Ἀχαιοὶ καὶ Ζυγοὶ καὶ Ἠνιόχοι Κερκίται
 25 τε καὶ Μακροπάρωνες. ὑπέρεκται δὲ τούτων καὶ
 τὰ τῶν Φθειροφάγων στενὰ· μετὰ δὲ τοὺς Ἠνιόχους
 ἡ Κολχὴς ὑπὸ τοῖς Καυκασίοις ὄρεσι κειμένη καὶ τοῖς
 Μοσχικοῖς. ἐπεὶ δ' ὄριον ὑπόκειται τῆς Εὐρώπης καὶ
 τῆς Ἀσίας ὁ Τάναϊς ποταμός, ἐνταῦθεν ἀρξάμενοι τὰ
 30 καθ' ἕκαστα ὑπογράφομεν.

2 Φέρεται μὲν οὖν ἀπὸ τῶν ἀρκτικῶν μερῶν, οὐ
 μὴν ὥς ἂν κατὰ διάμετρον ἀντίρρους τῷ Νεῖλῳ, κα-
 θάπερ νομίζουσιν οἱ πολλοί, ἀλλὰ ἰσθινώτερος ἐκεί-
 .493 νου, παραπλησίως ἐκείνῳ τὰς ἀρχὰς ἀθλήους ἔχων·
 ἀλλὰ τοῦ μὲν πολὺ τὸ φανερὸν χώραν διεξιόντος πα-
 σαν εὐσιμίμικτον καὶ μακροὺς ἀνάπλους ἔχοντος, τοῦ
 δὲ Ταυρίδος τὰς μὲν ἐκβολὰς ἴσμεν (δύο δ' εἶδιν εἰς
 τὰ ἀρκτικώτατα μέρη τῆς Μαιώτιδος ἐξήκοντα σταδίους
 ἀλλήλων διέχουσιν), τοῦ δ' ὑπὲρ τῶν ἐκβολῶν ὀλίγον
 τὸ γινώσιμον ἔστι διὰ τὰ ψύχην καὶ τὰς ἀπορίας τῆς χώ- 10
 ρας, ἃς οἱ μὲν ἐντόχθονες δύνανται φέρειν σαρξὶ καὶ
 γάλακτι τρεφόμενοι νομαδικῶς, οἱ δ' ἄλλοι οὐκ οὐχ
 ὑπομένουσιν. ἄλλως τε οἱ νομάδες δυσσιμίμικτοι τοῖς
 ἄλλοις ὄντες καὶ πλήθει καὶ βίῃ διαφέροντες ἀποκ-
 κλείκασιν εἰ καὶ τι πορεύσιμον τῆς χώρας ἔστιν ἢ εἰ 15
 τινὰς τεύχῃκειν ἀνάπλους ἔχων ὁ ποταμός. ἀπὸ δὲ
 τῆς αἰτίας ταύτης οἱ μὲν ὑπέλαβον τὰς πηγὰς ἔχειν αὐ-
 τὸν ἐν τοῖς Καυκασίοις ὄρεσι, πολὺν δ' ἐντεχθέντα ἐπὶ
 τὰς ἄρκτους εἶτ' ἀναστρέψαντα ἐκβάλλειν εἰς τὴν
 Μαιώτιν (τούτοις δὲ ὁμοδοξεῖ καὶ Θεοφάνης ὁ Μιτυ- 20
 ληνάιος), οἱ δ' ἀπὸ τῶν ἄνω μερῶν τοῦ Ἰστροῦ φέ-
 ρισθαι· σημείον δὲ φέρουσιν οὐδὲν τῆς πόρρωθεν
 οὕτω ῥύσεως καὶ ἀπ' ἄλλων κλιμάτων, ὥσπερ οὐ δύ-
 νατὸν ὄν καὶ ἐγγύθεν καὶ ἀπὸ τῶν ἄρκτων.

3 Ἐπὶ δὲ τῷ ποταμῷ καὶ τῇ λίμνῃ πόλις ὁμώνυμος 25
 οἰκεῖται Τάναϊς, κτίσμα τῶν τὸν Βόσπορον ἔχοντων
 Ἑλλήνων, νεωστὶ μὲν οὖν ἐξεπόρθησεν αὐτὴν Πολέ-
 μων ὁ βασιλεὺς ἀπειθοῦσαν, ἣν δ' ἐμπορίον κοινὸν
 τῶν τε Ἀσιανῶν καὶ τῶν Εὐρωπαϊῶν νομάδων καὶ
 τῶν ἐκ τοῦ Βοσπόρου τὴν λίμνην πλεόντων, τῶν μὲν 30
 ἀνδράποδα ἀγόντων καὶ δέματα καὶ εἰ τι ἄλλο τῶν
 νομαδικῶν, τῶν δ' ἐσθῆτα καὶ οἶνον καὶ τάλλα ὅσα

τῆς ἡμέρου διαίτης οἰκία ἀντιφορτιζομένων. πρόκει-
ται δ' ἐν ἑκατὸν σταδίοις τοῦ ἑμπορίου νῆσος Ἀλωπε-
κία, κατοικία μιγάδων ἀνθρώπων· ἐστὶ δὲ καὶ ἄλλα
νησίδια πλησίον ἐν τῇ λίμνῃ. διέχει δὲ τοῦ στόματος
5 τῆς Μαιώτιδος ἀνθρακκοῦσιν ἐπὶ τὰ βόρεια δισχιλίους
καὶ διακοσίους σταδίους ὁ Τάιναις, οὐ πολὺ δὲ πλείους
εἰς παραλεγόμενῳ τῇν γῆν.

Ἐν δὲ τῷ παράπλῳ τῷ παρὰ γῆν πρῶτον μὲν 4
ἐστὶν ἀπὸ τοῦ Ταναΐδος προεῶνσιν ἐν ὀκτακοσίοις στα-
10 δίοις ὁ μέγας καλούμενος Ῥομβίτης, ἐν ᾧ τὰ πλείστα
ἀλιεύματα τῶν εἰς ταρχείας ἰχθύων· ἐπειτα ἐν ἄλλοις
ὀκτακοσίοις ὁ ἐλάττων Ῥομβίτης (καὶ) ἄκρα ἔχουσα καὶ
αὐτῇ ἀλιείας ἐλάττους· ἔχουσι δὲ οἱ μὲν . . . . . πρό-
τερον νησὶς ὀρμητήρια, οἱ δ' ἐν τῷ μικρῷ Ῥομβίτῃ
15 αὐτοὶ εἰσὶν οἱ Μαιῶται ἐργαζόμενοι· οἰκοῦσι γάρ ἐν
τῷ παράπλῳ τούτῳ παντὶ οἱ Μαιῶται, γεωργοὶ μὲν C.494
οὐχ ἥτιον δὲ τῶν νομάδων πολεμισταί. διήρηνται δὲ
εἰς ἔθνη κλείω τὰ μὲν πλησίον τοῦ Ταναΐδος ἀγριώ-
τητα, τὰ δὲ συνάπτοντα τῷ Βοσπόρῳ χειροῦσθαι μάλλον.
20 ἀπὸ δὲ τοῦ μικροῦ Ῥομβίτου στάδιοι εἰσὶν ἑξακόσιοι
ἐπὶ Τυράμβην καὶ τὸν Ἀντικαίτην ποταμόν· εἰθ' ἑκα-
τὸν καὶ εἰκοσὶν ἐπὶ τὴν κώμην τὴν Κιμμερικὴν, ἣτις
ἐστὶν ἀφετήριον τοῖς τὴν λίμνην πλέουσιν· ἐν δὲ τῷ
παράπλῳ τούτῳ καὶ σκοπαὶ τινες λέγονται Κλαζο-
25 μενίων.

Τὸ δὲ Κιμμερικὸν πόλις ἦν πρότερον ἐπὶ χειρο- 5
νῆσου ἰδρυμένη, τὸν ἰσθμὸν τέφρῳ καὶ χώματι κλείου-
σα· ἐκέκτηντο δ' οἱ Κιμμέριοι μεγάλην ποτὲ ἐν τῷ
Βοσπόρῳ δύναμιν, διόπερ καὶ Κιμμερικὸς Βόσπορος
30 ἀνωμαέσθη. οὗτοι δ' εἰσὶν οἱ τοὺς τὴν μεσόγαίαν οἰ-
κοῦντας ἐν τοῖς δεξιοῖς μέρεσι τοῦ Πόντου μέχρι Ὑω-
νίας ἐπιδρακόντες, τούτους μὲν οὖν ἐξήλασαν ἐκ τῶν

τόπων Σκύθαι, τοὺς δὲ Σκύθας Ἕλληνες οἱ Παντικαπαῖον καὶ τὰς ἄλλας οἰκίσαντας πόλεις τὰς ἐν Βοσπόρῳ.

- 6 Εἰς ἐπὶ τὴν Ἀχίλλειον κόμην εἰκοσιν, ἐν ᾗ τὸ Ἀχιλλείως ἱερὸν· ἐνταῦθα δ' ἐστὶν ὁ στενωπὸς πορθ- 5
μὸς τοῦ στόματος τῆς Μαιώτιδος ὅσαν εἰκοσι στα-
δίων ἢ πλείονων, ἔχων ἐν τῇ περαιοῖς κόμην τὸ Μυρ-
μήκιον (πλησίον δ' ἐστὶ τοῦ Ἡρακλείου) καὶ τὸ Παρ-
θέριον.
- 7 Ἐντεῦθεν δ' ἐπὶ τὸ Σατύρου μνημα ἐνεμήκοντα 10
στάδιοι· τοῦτο δ' ἐστὶν ἐπ' ἄκρας τινὸς χωστὸν ἄν-
δρὸς τῶν ἐπιφανῶς δυναστευσάντων τοῦ Βοσπόρου.
- 8 Πλησίον δὲ κόμη Πατραεὺς, ἀφ' ἧς ἐπὶ κόμην
Κοροκονδάμην ἑκατὸν τριάκοντα· αὕτη δ' ἐστὶ τοῦ
Κιρμερικοῦ καλουμένου Βοσπόρου πέρας. καλεῖται 16
δὲ οὕτως ὁ στενωπὸς ἐπὶ τοῦ στόματος τῆς Μαιώτιδος
ἀπὸ τῶν κατὰ τὸ Ἀχίλλειον καὶ τὸ Μυρμήκιον στε-
νῶν διατείνων μέχρι πρὸς τὴν Κοροκονδάμην καὶ τὸ
ἀντικείμενον αὐτῇ κομίον τῆς Παντικαπαίων γῆς
ὄνομα Ἄκραν ἑβδομήκοντα σταδίων διευγόμενον 20
πορθμῷ· μέχρι γὰρ δεῦρο καὶ ὁ κρύσταλλος διατείνει,
πηττομένης τῆς Μαιώτιδος κατὰ τοὺς κρυμοὺς ὥστε
περιέυσθαι. ἄκας δ' ἐστὶν εὐλίμενος ὁ στενωπὸς
αὗτος.
- 9 Ὑπέρκειται δὲ τῆς Κοροκονδάμης εὐμεγέθης 24- 25
μνη, ἣν καλοῦσιν ἀπ' αὐτῆς Κοροκονδαμίτιν· ἐκδί-
δωσι δ' ἀπὸ δέκα σταδίων τῆς κόμης εἰς τὴν θάλατ-
ταν· ἐμβάλλει δὲ εἰς τὴν λίμνην ἀπορροῶντες τοῦ Ἀν-
τικιέτου ποταμοῦ, καὶ ποιεῖ νῆσον περίκλυστον τινα
ταύτη τε τῇ λίμνῃ καὶ τῇ Μαιώτιδι καὶ τῷ ποταμῷ. 30
τινὲς δὲ καὶ τοῦτον τὸν ποταμὸν Ὑπανιν προσαγορεύ-
ουσι, καθάπερ καὶ τὸν πρὸς τῇ Βορυσθένει.

Εἰσπλεύσαντι δ' εἰς τὴν Κοροκονδαμίτιν ἥ τε Φα- 10
 ναγόρειά ἐστι πόλις ἀξιόλογος καὶ Κῆποι καὶ Ἑρμῶ-C.496
 νασσα καὶ τὸ Ἀπατούρου τὸ τῆς Ἀφροδίτης ἱερὸν· ὧν
 ἡ Φαναγόρεια καὶ οἱ Κῆποι κατὰ τὴν λεχθεῖσαν νῆσον
 5 ἵδρυνται εἰσπλέοντι ἐν ἀριστερῇ, αἱ δὲ λοιπαὶ πόλεις
 ἐν δεξιῇ πέραν Ἰπάνιος ἐν τῇ Σινδικῇ. ἔστι δὲ καὶ
 Γοργιπία ἐν τῇ Σινδικῇ, τὸ βασιλείον τῶν Σινδῶν
 πλησίον θαλάττης, καὶ Ἀβοράκη. τοῖς δὲ τοῦ Βοσπό-
 ρου δυνάσταις ὑπήκοοι ὄντες ἅπαντες Βοσπορανοὶ
 10 καλοῦνται· καὶ ἔστι τῶν μὲν Εὐρωπαϊῶν Βοσπορα-
 νῶν μητρόπολις τὸ Παντικέπαιον, τῶν δ' Ἀσιανῶν
 τὸ Φαναγόρειον (καλεῖται γὰρ καὶ οὕτως ἡ πόλις), καὶ
 δοκεῖ τῶν μὲν ἐκ τῆς Μαιωτίδος καὶ τῆς ὑπερκειμένης
 βαρβάρου κατακομιζομένων ἐμπόριον εἶναι τὰ Φανα-
 15 γόρεια, τῶν δ' ἐκ τῆς θαλάττης ἀναφερομένων ἐκείσε
 τὸ Παντικέπαιον. ἔστι δὲ καὶ ἐν τῇ Φαναγορείᾳ τῆς
 Ἀφροδίτης ἱερὸν ἐπίσημον τῆς Ἀπατούρου· ἐτυμολο-
 γοῦσι δὲ τὸ ἐπίθεται τῆς θεοῦ μῦθόν τινα προστη-
 σάμενοι, ὥς ἐπιθεμένων ἐνταῦθα τῇ θεῷ τῶν γιγάν-
 20 των ἐπικαλεσαμένη τὸν Ἡρακλέα κρύψειεν ἐν κευθ-
 μῶνί τι, εἴτα τῶν γιγάντων ἕκαστον δεχομένη καθ'
 ἓνα τῷ Ἡρακλεῖ παραδιδοίη θολοφρονεῖν ἐξ ἀπάτης.

Τῶν Μαιωτῶν δ' εἰσὶν αὐτοῖς τε οἱ Σινδοὶ καὶ 11
 Λαυδάριοι καὶ Τορέται καὶ Ἄγροι καὶ Ἀρρηχοί, ἐτι δὲ
 25 Τάρπητις Ὀβιδιακηνοὶ Σιτακηνοὶ Δόσκοι, ἄλλοι
 πλείους· τούτων δ' εἰσὶ καὶ οἱ Ἀσκουργιανοὶ μεταξὺ
 Φαναγορείας οἰκοῦντες καὶ Γοργιπίας ἐν πεντακοσίοις
 σταδίοις, οἷς ἐκπύρηντος Πολέμων ὁ βασιλεὺς ἐπὶ προσ-
 ποιήσει φιλίας οὐ λαθὼν ἀντεστρατηγήθη καὶ ζωγρία
 30 ληφθεὶς ἀπέθανε. τῶν τε συμπάντων Μαιωτῶν τῶν
 Ἀσιανῶν οἱ μὲν ὑπήκουον τῶν τὸ ἐμπόριον ἔχόντων
 τὸ ἐν τῷ Ταυάδι οἱ δὲ τῶν Βοσπορανῶν· τοὺς δ' ἀφί-

στάντο ἄλλοι ἄλλοι. πολλάκις δ' οἱ τῶν Βοσπορανῶν ἡγεμόνες καὶ τὰ μέχρι τοῦ Ταννίδος κατεῖχον καὶ μάλιστα οἱ ὕστατοι, Φαρνάκης καὶ Ἀσανδρος καὶ Πολέμων. Φαρνάκης δὲ ποτε καὶ τὸν Ὑπανν τοῖς Λανδαρίοις ἐπαγαγεῖν λέγεται διὰ τινος παλαιᾶς διώρυγος ἢ ἀνακαθάρας αὐτὴν (καὶ) κατακλύσαι τὴν χώραν.

- 12 Μετὰ δὲ τὴν Συνδικὴν καὶ τὴν Γοργυπίαν ἐπὶ τῇ θαλάττῃ ἢ τῶν Ἀχαιῶν καὶ Ζυγῶν καὶ Ἠνιόχων παραλία τὸ πλεον ἄλιμος καὶ ὄρεινῃ, τοῦ Καυκάσου μέρος οὖσα. ζῶσι δὲ ἀπὸ τῶν κατὰ θάλατταν λησθη- 10
ρίων, ἀκάτια ἔχοντες λεπτὰ στενὰ καὶ κοῦφα, ὅσον ἀνθρώπους πάντα καὶ εἰκοσι δεχόμενα, σπάνιον δὲ τριάκοντα δέξασθαι τοὺς πάντας θυνάμενα· καλοῦσι δ' αὐτὰ οἱ Ἕλληνες καμάρας. φασὶ δ' ἀπὸ τῆς Ἰάσω-
ρος στρατιᾶς τοὺς μὲν Φθιώτας Ἀχαιοὺς τὴν ἐνθάδε 15
C.496 Ἀχαΐαν οἰκίσαι, Λάκωνας δὲ τὴν Ἠνιοχίαν, ὧν ἤρχον Κρέας καὶ Ἀμφίστρατος οἱ τῶν Διοσκούρων ἡνίοχοι, καὶ τοὺς Ἠνιόχους ἀπὸ τούτων εἰκὸς ὠνομάσθαι. τῶν δ' οὖν καμαρῶν στόλους κατασκευαζόμενοι καὶ ἐπιπλέοντες τοτὲ μὲν ταῖς ὀλκάσι τοτὲ δὲ 20
χώραν τινὲ ἢ καὶ πόλει θαλασσοκρατοῦσι. προσλαμβάνουσι δ' ἑσθ' ὅτε καὶ οἱ τὸν Βόσπορον ἔχοντες ὑπόφο-
ρους χορηγοῦντες καὶ ἀγορὰν καὶ διάθεσιν τῶν ἀρπαζομένων· ἐπαυλόντες δὲ εἰς τὰ οἰκίαι χωρία, τευλο-
χεῖν οὐκ ἔχοντες, ἀναθέμενοι τοῖς ὅμοις τὰς καμάρας 25
ἀναφέρουσιν ἐπὶ τοὺς δρυμοὺς ἐν οἷσπερ καὶ οἰκοῦσι, λυπρὰν ἀρουῦντες γῆν· καταφέρουσι δὲ πάλιν ὅταν ἢ καιρὸς τοῦ πλεῖν. τὸ δ' αὐτὸ ποιοῦσι καὶ ἐν τῇ ἄλλο-
τριᾷ γνῶριμᾳ ἔχοντες ὑλώδη χωρία, ἐν οἷς ἀποκρύ-
ψαντες τὰς καμάρας αὐτοὶ πλανῶνται κεῖτ' ὡς νύκτωρ 30
καὶ μεθ' ἡμέραν ἀνδραπαδισμού χάριν. ἃ δ' εἰν λά-
βωσιν ἐπὶ λυτὰ ποιοῦσι ῥηδίως μετὰ τοὺς ἀνάπλους

μηνύοντες τοῖς ἀπολέσασιν. ἐν μὲν οὖν τοῖς δυνα-
στευομένοις τόποις ἐστὶ τις βοήθεια ἐκ τῶν ἡγρεμένων
τοῖς ἀδικουμένοις· ἀντεπιτίθενται γὰρ πολλάκις καὶ
κατάγουσιν αὐτάνδρους τὰς καμάρας· ἡ δ' ὑπὸ 'Ρω-
6 μαίοις ἀβοηθητοτέρα ἐστὶ διὰ τὴν ὀλιγωρίαν τῶν πεμ-
πομένων.

Τοιοῦτος μὲν ὁ τούτων βίος· δυναστεύονται δὲ 13
καὶ οὗτοι ὑπὸ τῶν καλουμένων Σκηπτούχων· καὶ
αὐτοὶ δὲ οὗτοι ὑπὸ τυράννοις ἢ βασιλεῦσιν εἰσιν. οἱ
10 γοῦν Ἡνίοχοι τέτταρες εἶχον βασιλείας, ἡνίκα Μιθρι-
δάτης ὁ Εὐπάτωρ φεύγων ἐκ τῆς προγονικῆς εἰς Βόσ-
πορον διῆκει τὴν χώραν αὐτῶν· καὶ αὕτη μὲν ἦν πο-
ρεῖσιμος αὐτῷ, τῆς δὲ τῶν Ζυγῶν ἀπογονοὺς διὰ τε
δυσχερείας καὶ ἀγριότητος τῇ παραλίᾳ χαλεπῶς ᾔρει, τὰ
15 πολλὰ ἐμβαίνων ἐπὶ τὴν θάλατταν, ἕως ἐπὶ τὴν τῶν
'Αχαιοῶν ἦκε· καὶ προσλαβόντων τούτων ἐξετέλεσε
τὴν ὁδὸν τὴν ἐκ Φάσιδος οὐ πολὺ τῶν τετρακισχιλίων
λείπουσαν σταδίων.

Εὐθὺς δ' οὖν ἀπὸ τῆς Κοροκουνδάμης πρὸς ἑω 14
20 μὲν ὁ πλοῦς ἐστίν. ἐν δὲ σταδίοις ἑκατὸν ὀγδοήκοντα
ὁ Σινδικὸς ἐστὶ λιμὴν καὶ πόλις, εἴτα ἐν τετρακοσίοις
τὰ καλούμενα Βατὰ κόμη καὶ λιμὴν, καθ' ὃ μάλιστα
ἀντικείμεθα δοκεῖ πρὸς νότον ἢ Σινώπη ταύτη τῇ πα-
ραλίᾳ, καθάπερ ἡ Κάραμβις εἴρηται τοῦ Κοιοῦ με-
25 τώπῳ· ἀπὸ δὲ τῶν Βατῶν ὁ μὲν Ἀρτεμίδωρος τὴν
Κερκετῶν λέγει παραλίαν ὑφ' ὅρους ἔχουσαν καὶ κό-
μας ὅσον ἐπὶ σταδίων ὀκτακοσίων καὶ πεντήκοντα,
εἴτα τὴν τῶν Ἀχαιοῶν σταδίων πεντακοσίων, εἴτα τὴν
τῶν Ἡνίοχων χιλίων, εἴτα τὸν Πιτυοῦντα τὸν μέγαν
30 τριακοσίων ἐξήκοντα μέχρι Διοσκουριάδος· οἱ δὲ τὰ C.497
Μιθριδατικά συγγράψαντες, οἷς μᾶλλον προσεκτεόν,
'Αχαιοὺς λέγουσι πρῶτους, εἴτα Ζυγοὺς, εἴτα Ἡνιό-

χους, εἴτα Κερκίτας καὶ Μόσχους καὶ Κόλχους καὶ τοὺς ὑπὲρ τούτων Φθειροφάγους καὶ Σοάνους καὶ ἄλλα μικρὰ ἔδνη τὰ περὶ τὸν Καύκασον. κατ' ἀρχάς μὲν οὖν ἡ παραλία, καθάπερ εἶπον, ἐπὶ τὴν ἑω τείνει καὶ βλέπει πρὸς νότον, ἀπὸ δὲ τῶν Βατῶν ἐπιστροφὴν λαμβάνει κατὰ μικρόν, εἰτ' ἀντιπρόσωπος γίνεται τῇ δύσει καὶ τελευτᾷ πρὸς τὸν Πιτυοῦντα καὶ τὴν Διοσκουριάδα· ταῦτα γὰρ τὰ χωρία τῆς Κολχίδος συνάπτει τῇ λεγθείσῃ παραλίᾳ. μετὰ δὲ τὴν Διοσκουριάδα ἡ λοιπὴ τῆς Κολχίδος ἐστὶ παραλία καὶ ἡ συνεχὴς Τρα- 10 πεζοὺς καμπὴν ἀξιάλογον ποιήσασα, εἴτα εἰς εὐθείαν ταθεῖσά πως πλευρὰν τὴν τὰ δεξιὰ τοῦ Πόντου ποιοῦσαν τὰ βλέποντα πρὸς ἄρκτον. ἅπασα δ' ἡ τῶν Ἀχαιῶν καὶ τῶν ἄλλων παραλία μέχρι Διοσκουριάδος καὶ τῶν ἐπ' εὐθείας πρὸς νότον ἐν τῇ μεσογαίᾳ τόπων 15 ὑποπέπτωκε τῷ Καυκάσῳ.

- 15 Ἔστι δ' ὄρος τοῦτο ὑπερκείμενον τοῦ πελάγους ἑκατέρου τοῦ τε Ποντικοῦ καὶ τοῦ Κασπίου, διατειχίζον τὸν ἰσθμὸν τὸν διείργοντα αὐτά. ἀφορίζει δὲ πρὸς νότον μὲν τὴν τε Ἀλβανίαν καὶ τὴν Ἰβηρίαν, πρὸς 20 ἄρκτον δὲ τὰ τῶν Σαρματῶν πεδία· εὐδενδρον δ' ἐστὶν ὕλη παντοδαπὴ τῇ τε ἄλλῃ καὶ τῇ ναυπηγησίμῳ. φησὶ δ' Ἐρατοσθένης ὑπὸ τῶν ἐπιχωρίων καλεῖσθαι Κάσπιον τὸν Καύκασον, ἴσως ἀπὸ τῶν Κασπίων παρονομασθέντα. ἀρχαῖους δὲ τινες αὐτοῦ προπίπτου- 25 σιν ἐπὶ τὴν μεσημβρίαν, οἳ τὴν τε Ἰβηρίαν περιλαμβάνουσι μέσῃ καὶ τοῖς Ἀρμενίων ὄρεσι συνάπτουσι καὶ τοῖς Μοσχικοῖς καλουμένοις, ἐπεὶ δὲ τῷ Σκυδίᾳ καὶ τῷ Παρναύδρῳ· ταῦτα δ' ἐστὶ μέρη τοῦ Ταύρου πάντα τοῦ ποιοῦντος τὸ νότιον τῆς Ἀρμενίας πλευ- 30 ρόν, ἀπερρωγὰτα πως ἐκείθεν πρὸς ἄρκτον καὶ προσπίπτουτα μέχρι τοῦ Καυκάσου καὶ τῆς τοῦ Εὐξείνου

παραλίας τῆς ἐπὶ Θεμισκυραν διατεινούσης ἀπὸ τῆς Κολχίδος.

Ἡ δ' οὖν Διοσκουριάς ἐν κόλπῳ τοιοῦτον κειμένη 16
καὶ τὸ ἰσθμινώτατον σημεῖον ἔχουσα τοῦ σύμπαντος
5 πελάγους, μυχὸς τε τοῦ Εὐξείνου λέγεται καὶ ἰσχατος
πλοῦς· τὸ τε παροιμιακῶς λεχθὲν οὕτω δεῖ δέξασθαι
„εἰς Φᾶσιν ἐνθα ναυσὶν ἰσχατος δρόμος,“ οὐχ ὥς τὸν
ποταμὸν λέγοντος τοῦ ποιήσαντος τὸ λαμβεῖν, οὐδὲ
δὴ ὥς τὴν ὁμώνυμον αὐτῷ πόλιν κειμένην ἐπὶ τῷ πο-
10 ταμῷ, ἀλλ' ὥς τὴν Κολχίδα ἀπὸ μέρους, ἐπεὶ ἀπὸ γε
τοῦ ποταμοῦ καὶ τῆς πόλεως οὐκ ἐλάττωον ἑξακοσίων
σταδίων λείπεται πλοῦς ἐπ' εὐθείας εἰς τὸν μυχόν. ἥ
δ' αὖτις Διοσκουριάς ἐστὶ καὶ ἀρχὴ τοῦ ἰσθμοῦ τοῦ 0.498
μεταξὺ τῆς Κασπίας καὶ τοῦ Πόντου καὶ ἐμπορίου τῶν
15 ὑπερκειμένων καὶ σύνεγγυς ἔθνων κοινόν· συνέρ-
χεσθαι γοῦν εἰς αὐτὴν ἐβδομήκοντα, οἳ δὲ καὶ τρια-
κόσια ἔθνη φασίν, οἷς οὐδὲν τῶν ὄντων μέλει, πάντα
δὲ ἐτερόγλωττα διὰ τὸ σποράδην καὶ ἀμίκτως οἰκεῖν
ὑπὸ αὐθαδείας καὶ ἀγριότητος· Σαρμάται δ' εἰσὶν οἱ
20 πλείους, πάντες δὲ Κανκάσιοι. ταῦτα μὲν δὴ τὰ περὶ
τὴν Διοσκουριάδα.

Καὶ ἡ λοιπὴ δὲ Κολχὶς ἐπὶ τῇ θαλάττῃ ἡ πλείων 17
ἐστὶ· διαρρεῖ δ' αὐτὴν ὁ Φᾶσις, μέγας ποταμὸς ἐξ Ἀρ-
μενίας τὰς ἀρχὰς ἔχων, δεχόμενος τὸν τε Γλαῦκον καὶ
25 τὸν Ἴππον ἐκ τῶν πλησίον ὄρεων ἐκπίπτοντας· ἀνα-
πλεῖται δὲ μέχρι Σαραπανῶν ἐρύματος δυναμένου δέ-
ξασθαι καὶ πόλεως συνοικισμόν, ᾧθεν πεζεύουσιν ἐπὶ
τὸν Κύρον ἡμέραις τέσσαρσι δι' ἀμαξιτοῦ. ἐπίκειται
δὲ τῷ Φάσιδι ὁμώνυμος πόλις, ἐμπορίου τῶν Κόλχων,
30 τῇ μὲν προβεβλημένη τὸν ποταμὸν τῇ δὲ λίμνην τῇ δὲ
τὴν θάλατταν. ἐντεῦθεν δὲ πλοῦς ἐπ' Ἀμισοῦ καὶ
Σινώπης * τριῶν ἡμερῶν ἢ δύο διὰ τὸ τοὺς αἰγιαλοὺς

μαλακοὺς εἶναι καὶ τὰς τῶν ποταμῶν ἐκβολὰς. ἀγαθὴ δ' ἐστὶν ἡ χώρα καὶ καρποὺς πλὴν τοῦ μέλιτος (πικρῖζει γὰρ τὸ πλεόν) καὶ τοῖς πρὸς ναυπηγίαν πᾶσιν· ὕλην τε γὰρ καὶ φύει καὶ ποταμοὶς κατακομίζει, λίνον τε ποιεῖ πολὺ καὶ κάνναβιν καὶ κηρὸν καὶ πέτταν. ἡ δὲ λιανουργία καὶ τεθρόνληται· καὶ γὰρ εἰς τοὺς ἔξω τόπους ἐξεκόμενον, καί τινες βουλόμενοι συγγένειάν τινα τοῖς Κόλχοις πρὸς τοὺς Αἰγυπτίους ἐμφανίσκειν ἀπὸ τούτων πιστοῦνται. ὑπέρκειται δὲ τῶν λεχθέντων ποταμῶν ἐν τῇ Μουσικῇ τὸ τῆς Λευκοθέας ἱερὸν Φοῖβον ἴδρυμα, 6 καὶ μαντεῖον ἐκείνου, ὅπου κριὸς οὐ θύεται, πλούσιόν ποτε ὑπάρξαν, συληθὲν δὲ ὑπὸ Φαρνάκου καθ' ἡμᾶς καὶ μικρὸν ὕστερον ὑπὸ Μιθριδάτου τοῦ Περγαμηνοῦ. κακωθείσης γὰρ χώρας „νοσεῖ τὰ τῶν θεῶν οὐδὲ τιμῆσθαι θέλει,“ φησὶν Εὐριπίδης. 15

- 18 Τὸ μὲν γὰρ παλαιὸν ὄσσην ἐπιφάνειαν ἔσχεν ἡ χώρα αὕτη δηλοῦσιν οἱ μῦθοι, τὴν Ἰάσονος στρατείαν αἰνυτόμενοι προελθόντος μέχρι καὶ Μηδίας, εἰς δὲ πρότερον τὴν Φοῖβον. μετὰ δὲ ταῦτα διαδεξάμενοι βασιλεῖς εἰς σκηπτουργίας διηρημένην ἔχοντες τὴν χώραν 20 μέσως ἔκραττον· αὐξηθέντος δὲ ἐπὶ πολὺ Μιθριδάτου τοῦ Εὐπάτορος, εἰς ἐκείνον ἡ χώρα περιέστη· ἐπέμ-
 C499πειτο δ' αἰεὶ τις τῶν φίλων ὑπαρχος καὶ διοικητὴς τῆς χώρας. τούτων δὲ ἦν καὶ Μισαφέρνης, ὁ τῆς μητρὸς ἡμῶν θεῖος πρὸς πατρός· ἦν δ' ἐνθεν ἡ πλείστη τῷ 25 βασιλεῖ πρὸς τὰς ναυτικὰς δυνάμεις ὑπουργία. καταλυθέντος δὲ Μιθριδάτου συγκατελύθη καὶ ἡ ὑπ' αὐτῷ πᾶσα καὶ διανεμήθη πολλοῖς· ὕστατα δὲ Πολέμων ἔσχε τὴν Κολχίδα, κάκεινον τελευτήσαντος ἡ γυνὴ Πυθοδώρης κρατεῖ, βασιλεύουσα καὶ Κόλχων καὶ Τραπε- 30 ζοῦντος καὶ Φαρνακίας καὶ τῶν ὑπερχειμένων βαρβάρων, περὶ ὧν ἐροῦμεν ἐν τοῖς ὕστερον. ἡ δ' οὖν Μο-

σχηκή, ἐν ᾗ τὸ ἱερόν, τριμερὲς ἐστὶ· τὸ μὲν γὰρ ἔχουσιν αὐτῆς Κόλχοι τὸ δὲ Ἰβηρες τὸ δὲ Ἀρμένιοι. ἐστὶ δὲ καὶ πολέχμιον ἐν τῇ Ἰβηρίᾳ Φεῖξον πόλις ἢ νῦν Ἰδη-
εσσα, εὐερκὲς χωρίον ἐν μεθορίοις τῆς Κολχίδος.

- 6 Τῶν δὲ συνερχομένων ἔθνων εἰς τὴν Διοσκουρι- 19
άδα καὶ οἱ Φθειροφάγοι εἰσὶν, ἀπὸ τοῦ αὐχμοῦ καὶ τοῦ
πίνου λαβόντες τοῦτομα. πλησίον δὲ καὶ οἱ Σοάνες,
οὐδὲν βελτίους τούτων τῷ πίνῳ δύναμι δὲ βελτίους,
σχεδὸν δέ τι καὶ κράτιστοι κατὰ ἀλκὴν καὶ δύναμιν.
10 δυναστεύουσι γοῦν τῶν κύκλῳ τὰ ἄκρα τοῦ Καυκάσου
κατέχοντες τὰ ὑπὲρ τῆς Διοσκουριάδος· βασιλεῖα δ'
ἔχουσι καὶ συνέδριον ἀνδρῶν τριακοσίων, συνάγουσι
δ' ὥς φασι στρατιὰν καὶ εἰκοσι μυριάδων· ἅπαν γὰρ
ἐστὶ τὸ πλῆθος μάχιμον, οὐ συντεταγμένον [δὲ]. παρὰ
15 τούτοις δὲ λέγεται καὶ χρυσὸν καταφέρειν τοὺς χει-
μάρρους, ὑποδέχεσθαι δ' αὐτόν τοὺς βαρβάρους φά-
νκας καταειρημέναις καὶ μαλλιαταῖς δορατῖς· ἄφ' οὗ
δὴ μεμνηθεῖσθαι καὶ τὸ χρυσομαλλον δέρος· * εἰ μὴ
καὶ Ἰβηρας ὁμωνύμως τοῖς ἑσπερίοις καλοῦσιν ἀπὸ
20 τῶν ἐκατέρωθε χρυσείων. χρῶνται δ' οἱ Σοάνες φαρ-
μάκοις πρὸς τὰς ἀκίδας * θαυμαστῶς καὶ τοὺς ἀφαρ-
μάκτοις τετραμένους βέλεσι λυπαὶ κατὰ τὴν ὁσμήν. τὰ
μὲν οὖν ἄλλα ἔθνη τὰ πλησίον τὰ περὶ τὸν Καύκασον
λυπρὰ καὶ μικρόχρωα, τὸ δὲ τῶν Ἀλβανῶν ἔθνος καὶ
25 τὸ τῶν Ἰβήρων, ἃ δὴ πληροὶ μάλιστα τὸν λεχθέντα
ἰσθμόν, Καυκάσια [μὲν] καὶ αὐτὰ λέγοιτ' ἄν, εὐδαί-
μονα δὲ χώραν ἔχει καὶ σφόδρα καλῶς οἰκίσθαι δυ-
ναμένην.

Καὶ δὴ κ' ἡ γε Ἰβηρία κατοικεῖται καλῶς τὸ πλέον 3
30 πόλεις τε καὶ ἐποικίους, ὥστε καὶ κεραμωτὰς εἶναι στί-

4. πρὸς Κολχίδας· περὶ τῆς Διοσκουριάδος ἔτι δ' Χόρης κα-
ταμός.

γας καὶ ἀρχιτεκτονικὴν τὴν τῶν οἰκήσεων κατασκευὴν καὶ ἀγορὰς καὶ τᾶλλα κοινά.

2 Τῆς δὲ χώρας τὰ μὲν κύκλῳ τοῖς Καυκασίοις ὄρεσι
 περιεσφιγμένη· προσηπτόμενοι γάρ, ὥς εἶπον, ἀγκῶνες ἐπὶ
 τὴν μεσημβρίαν εὐκαρποὶ, περιλαμβάνοντες τὴν σύμ- 5
 πασαν Ἰβηρίαν καὶ συνάπτοντες πρὸς τε τὴν Ἀρμε-
 νίαν καὶ τὴν Κολχίδα· ἐν μέσῳ δ' ἐστὶ πεδίων ποταμοῖς
 διάφρουτον, μεγίστῳ δὲ τῷ Κύρῳ, ὃς τὴν ἀρχὴν ἔχων
 ἀπὸ τῆς Ἀρμενίας, εἰσβαλὼν εὐθύς εἰς τὸ πεδίον τὸ
 λεχθέν, παραλαβὼν καὶ τὸν Ἀραγον ἐκ τοῦ Καυκάσου 10
 ῥέοντα καὶ ἄλλα ὕδατα διὰ στενῆς ποταμίας εἰς τὴν
 Ἀλβανίαν ἐκπέμπει· μεταξὺ δὲ ταύτης τε καὶ τῆς Ἀρ-
 μενίας ἐνεχθεὶς πολὺς διὰ πεδίων εὐβοτουμένων σφό-
 δρα, δεξιόμενος καὶ [ἄλλους] πλείους ποταμούς, ὧν
 ἐστὶν ὁ τε Ἀλαζόνιος καὶ ὁ Σανδοβάνης καὶ ὁ Ροιτάκης 15
 καὶ Χάνης πλωτοὶ πάντες εἰς τὴν Κασπίαν ἐμβάλλει
 θάλατταν, ἐκαλεῖτο δὲ πρότερον Κόρος.

3 Τὸ μὲν οὖν πεδίων τῶν Ἰβήρων οἱ γεωργικώτεροι
 καὶ πρὸς εἰρήνην νουθετικότες οἰκοῦσιν ἄρμενιστί τε καὶ
 μηδιστί ἐσκευασμένοι, τὴν δ' ὄρεινὴν οἱ πλείους καὶ 20
 μάχιμοι κατέχουσι Σκυθῶν δίκην ζῶντες καὶ Σαρμα-
 τῶν, ὧν περ καὶ ὅμοροι καὶ συγγενεῖς εἰσιν· ἄπτονται
 δ' ὅμως καὶ γεωργίας, πολλὰς τε μυριάδας συνάγου-
 σιν καὶ ἐξ αὐτῶν καὶ ἐξ ἐκείνων, ἐπειδὴν τι συμπέσῃ
 θορυβῶδες. 25

4 Τέτταρες δ' εἰσὶν εἰς τὴν χώραν εἰσβολαί· μία μὲν
 διὰ Σαραπανῶν φρουρίου Κολχικοῦ καὶ τῶν κατ' αὐτὸ
 στενῶν, δι' ὧν ὁ Φάσις γειφύραις ἑκατὸν καὶ εἰκοσι
 περατὸς γινόμενος διὰ τὴν σχολιότητα καταρρεῖ τρα-
 χὺς καὶ βίσιος εἰς τὴν Κολχίδα, πολλοὶς χειμάρροις 30
 κατὰ τὰς ἐπομβρίας ἐκχαρὰδουμένων τῶν τόπων.
 γεννᾶται δ' ἐκ τῶν ὑπερκειμένων ὄρων πολλὰς συμ-

πληρούμενος πηγαῖς, ἐν δὲ τοῖς πεδίοις καὶ ἄλλους
 προσλαμβάνει ποταμούς, ὧν ἔστιν ὁ τε Γλαῦκος καὶ
 ὁ Ἴππος· πληρωθεὶς δὲ καὶ γενόμενος πλωτὸς ἐξήλθιν
 εἰς τὸν Πόντον καὶ ἔχει πόλιν ὀμαίνυμον ἑφ' αὐτῷ καὶ
 5 λίμνην πλησίον. ἡ μὲν οὖν ἐκ τῆς Κολχίδος εἰς τὴν
 Ἰβηρίαν ἐμβολὴ τοιαύτη, πέτραις καὶ ἐρύμασι καὶ πο-
 ταμοῖς χαραδρῶδες διακεκλεισμένη.

Ἐκ δὲ τῶν πρὸς ἄρκτον νομάδων ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας ὁ
 ἀνάβασις χαλεπή, καὶ μετὰ ταύτην ποταμία στενὴ ἐπὶ
 10 τοῦ Ἀράγου ποταμοῦ τεττάρων ἡμερῶν ὁδὸν ἔχουσα
 ἑφ' ἑνα, φρουρεῖ δὲ τὸ πέρας τῆς ὁδοῦ ταῖχος δύσμα-
 χον· ἀπὸ δὲ τῆς Ἀλβανίας διὰ πέτρας πρῶτον λατο-
 μητὴ εἰσοδος, εἰτα διὰ τέλματος ὃ ποιεῖ ὁ ποταμὸς
 [Ἀλαζόνιος] ἐκ τοῦ Καυκάσου καταπίπτων. ἀπὸ δὲ τῆς
 15 Ἀρμενίας τὰ ἐπὶ τῷ Κύρῳ στενὰ καὶ τὰ ἐπὶ τῷ * Ἀρά-
 γῳ· πρὶν γὰρ εἰς ἀλλήλους συμπιεσεῖν, ἔχουσιν ἐπικει-
 μένας πόλεις ἱερυνὰς ἐπὶ πέτραις διεχούσαις ἀλλήλων
 ὅσον ἑκατάδεκα σταδίους, ἐπὶ μὲν τῷ Κύρῳ τὴν Ἀρμο-
 ξικὴν ἐπὶ δὲ θατέρῳ Σεισάμορα. ταύταις δὲ ἐχρήσατο
 20 ταῖς εἰσβολαῖς πρότερον Πομπήιος ἐκ τῶν Ἀρμενίων
 ὁρμηθεὶς, καὶ μετὰ ταῦτα Κανίδιος.

Τέταρα δὲ καὶ γένη τῶν ἀνθρώπων οἰκεῖ τὴν
 χώραν· ἐν μὲν καὶ πρῶτον ἐξ οὗ τοὺς βασιλέας καθι-
 στάσι κατ' ἀρχιστείαν τε καὶ ἡλικίαν τὸν πρεσβύτα-
 25 τον, ὃ δὲ δεύτερος δικαιοδοτεῖ καὶ στρατηλατεῖ. δεύ-
 τερον δὲ τὸ τῶν ἱερέων οἱ ἐπιμελοῦνται καὶ τῶν πρὸς
 τοὺς ὁμόρους δικαίων. τρίτον δὲ τὸ τῶν στρατενομέ-
 νων καὶ γεωργούντων. τέταρτον δὲ τὸ τῶν λαῶν, οἱ βα-
 σιλικοὶ δοῦλοι εἰσι καὶ πάντα διακονοῦνται τὰ πρὸς τὸν
 30 βίον. κοινὰ δ' εἰσὶν αὐτοῖς αἱ κτήσεις κατὰ συγγένει-
 αν, ἄρχει δὲ καὶ ταμιεὺς ἑκάστην ὁ πρεσβύτατος. τοι-
 οῦτοι μὲν οἱ Ἰβηρες καὶ ἡ χώρα αὐτῶν.

4 Ἀλβανοὶ δὲ ποιμενικώτεροι καὶ τοῦ νομαδικοῦ γένους ἑγγυτέρω, πλὴν ἄλλ' οὐκ ἄγριοι· ταύτηρ δὲ καὶ πολεμικοὶ μετρίως. οἰκοῦσι δὲ μεταξύ τῶν Ἰβήρων καὶ τῆς Κασπίας θαλάττης, πρὸς ἧν μὲν ἀπτόμενοι τῆς θαλάττης, πρὸς δύσιν δὲ ὁμορροῦντες τοῖς Ἰβήρσι· τῶν δὲ λοιπῶν πλευρῶν τὸ μὲν βόρειον φρουρεῖται τοῖς Καυκασίοις ὄρεσι (ταῦτα γὰρ ὑπέρκειται τῶν πεδίων, καλεῖται δὲ τὰ πρὸς τῇ θαλάττῃ μάλιστα Κεραύνια), τὸ δὲ νότιον ποιεῖ ἡ Ἀρμενία παρήκουσα, πολλὴ μὲν πεδίας πολλὴ δὲ καὶ ὄρεινῇ, καθάπερ ἡ Καρβυσηνὴ, 10 καθ' ἣν ἔμα καὶ τοῖς Ἰβήρσι καὶ τοῖς Ἀλβανοῖς οἱ Ἀρμένιοι συνάπτουσιν.

2 Ὁ δὲ Κύρος ὁ διαφρέων τὴν Ἀλβανίαν καὶ οἱ ἄλλοι ποταμοὶ οἱ πληροῦντες ἐκείνου ταῖς μὲν τῆς γῆς ἀρεταῖς προσλαμβάνουσι, τὴν δὲ θαλάτταν ἄλλοτρι- 15 οῦσιν. ἡ γὰρ χοῦς προσπίπτουσα πολλὴ πληροὶ τὸν πόρον, ὥστε καὶ τὰς ἐπικειμένας νηϊσθας ἐξηπαιροῦσθαι καὶ τενάγῃ ποιεῖν ἀνώμαλα καὶ δυσφύλακτα· τὴν δ' ἀνωμαλίαν ἐπιτείνουσιν αἱ ἐκ τῶν πλημμυρίδων ἀνακοαί. καὶ δὴ καὶ εἰς στόματα δώδεκά φασι μεμε- 20 ρίσθαι τὰς ἐκβολὰς, τὰ μὲν τυφλά τὰ δὲ παντελῶς ἐπιγελῶντα καὶ μηδὲ ὑφορμον ἀπολείποντα· ἐπὶ πλείους γοῦν ἢ ἑξήκοντα σταδίους ἀμφικλύστου τῆς ἡύρας οὔσης τῇ θαλάττῃ καὶ τοῖς ποταμοῖς, ἅπαν εἶναι μέρος αὐτῆς ἀπροσπέλαστον, τὴν δὲ χοῦν καὶ μέχρι πεντα- 25 κοσίων παρήκειν σταδίων θινώδη ποιοῦσαν τὸν αἰγυαλόν. πλησίον δὲ καὶ ὁ Ἀράξης ἐμβάλλει τραχὺς ἐκ τῆς Ἀρμενίας ἐκπίπτων· ἦν δὲ ἐκείνος προσθεῖς χοῦν πορευτὸν ποιεῖν τὸ ῥεῖθρον, ταύτην ὁ Κύρος ἀναπληροῖ.

3 Τάχα μὲν οὖν τῷ τοιοῦτῳ γένει τῶν ἀνθρώπων 30 οὐδὲν δεῖ θαλάττης· οὐδὲ γὰρ τῇ γῇ χρῶνται κατ' ἀξίαν, πάντα μὲν ἐκφερούσῃ καρπὸν καὶ τὸν ἡμερώτατον,

πᾶν δὲ φυτόν· καὶ γὰρ τὰ ἀνιθαλῇ φέρει· τυγχάνει δ'
 ἐπιμελείας οὐδὲ μικρᾶς „ἀλλὰ τάγ' ἄσκαρτα καὶ ἀνή-
 „ροτα πάντα φύονται,“ καθάπερ οἱ στρατεύσαντες
 φασι, Κυκλώπειόν τινα διηγούμενοι βίον· πολλαχοῦ
 5 γὰρ σπαρείσαν ἅπαξ δις ἐκφέρειν καρπὸν ἢ καὶ τρίς,
 τὸν δὲ πρῶτον καὶ πεντηκοντάχουν, ἀνέαστον καὶ
 ταῦτα οὐδὲ σιδήρῳ τηθεῖσαν ἀλλ' αὐτοξύλῳ ἀρότρῳ.
 ποτιζεται δὲ πᾶν τὸ πεδίον τοῦ Βαβυλωνίου καὶ τοῦ
 Αἰγυπτίου μᾶλλον τοῖς ποταμοῖς καὶ τοῖς ἄλλοις ὕδα-
 10 σιν ὥστ' αἰὶ ποσὶδὴ φυλάττειν τὴν ὄψιν· διὰ δὲ τοῦτο
 καὶ εὐβοτόν ἐστι· πρόσσεσι δὲ καὶ τὸ εὐάερον ἐκείνων
 μᾶλλον. ἄσκαροι δ' αἱ ἔμπελοι μένουσαι διὰ τέλους,
 τεμνόμεναι δὲ διὰ πενταετηρίδος, νέαι μὲν διετείς ἐκ-
 15 ὥστ' ἀφαιῶσιν ἐν τοῖς κλήμασι πολὺ μέρος. εὐερνή δ'
 ἐστὶ καὶ τὰ βοσκήματα καρ' αὐτοῖς τὰ τε ἡμέρα καὶ τὰ
 ἄγρια.
 Καὶ οἱ ἄνθρωποι κάλλει καὶ μεγέθει διαφέροντες, ἰ
 ἄπλοι δὲ καὶ οὐ καπηλικοί· οὐδὲ γὰρ νομίσματι τὰ
 20 πολλὰ χρῶνται, οὐδὲ ἀριθμὸν ἴσασι μεῖζω τῶν ἑκατόν,
 ἀλλὰ φορετίοις τὰς ἀμοιβὰς ποιοῦνται· καὶ πρὸς τάλλα
 δὲ τὰ τοῦ βίου ῥαθυμῶς ἔχουσιν. ἄπειροι δ' εἰσὶ καὶ
 μέτρων τῶν ἐπ' ἀκριβὲς καὶ σταθμῶν, καὶ κλίμενον δὲ
 καὶ πολιτείας καὶ γεωργίας ἀπρονοήτως ἔχουσιν· ὅμως
 25 δὲ καὶ πεζοὶ καὶ ἄφ' ἵππων ἀγωνίζονται, φιλοὶ τε καὶ
 κατάφρακτοι, καθάπερ Ἀρμένιοι. στέλλουσι δὲ μεῖζω 6
 τῆς Ἰβήρων στρατιάν. ὀπλίζουσι γὰρ καὶ 35 μυριάδας
 πεζῶν, ἱππέας δὲ μυρίους καὶ διαχιλίους, ὅσοις πρὸς
 Πομπήιον διακινδύνεισαν. καὶ τοῦτοις δὲ συμπολε-
 30 μούσιν οἱ νομάδες πρὸς τοὺς ἑξῶθεν, ὥσπερ τοῖς Ἰβη-
 ρσι, κατὰ τὰς αὐτὰς αἰτίας. ἄλλως δ' ἐπιχειροῦσι τοῖς ἄν-
 θρώποις πολλάκις ὥστε καὶ γεωργεῖν κωλύουσιν. ἀκον-

τισταὶ δὲ εἰσι καὶ τοξόται, θώρακας ἔχοντες καὶ θυρο-
οὺς, περίκρανα δὲ θήρεια παραπλησίως τοῖς Ἰβηροῖν.

Ἔστι δὲ τῆς Ἀλβανῶν χώρας καὶ ἡ Κασπιανὴ, τοῦ
Κασπίου ἔθνους ἐπώνυμος, οὐρα καὶ ἡ θάλασσα,
ἀφανοὺς ὄντος νυνί. ἡ δ' ἐκ τῆς Ἰβηρίας εἰς τὴν Ἀλ-
βανίαν εἰσβολὴ διὰ τῆς Καμβυσσηνῆς ἀνύδρου τε καὶ
τραχείας ἐπὶ τὸν Ἀλαζόνιον ποταμὸν.

Θηρευτικοὶ δὲ καὶ αὐτοὶ καὶ οἱ κύνεις αὐτῶν εἰς
ὑπερβολὴν, οὐ τέχνην μᾶλλον ἢ σπουδὴν τῇ περὶ τοῦτο.

C.503

6

Διαφέρουσι δὲ καὶ οἱ βασιλεῖς· νυνὶ μὲν οὖν εἰς 10
ἀπάντων ἄρχαι, πρότερον δὲ καὶ καθ' ἑκάστην γλῶτ-
ταν ἰδίᾳ ἐβασιλεύοντο ἕκαστοι. γλῶτται δ' εἰσὶν ἕξ καὶ
εἴκοσι αὐτοῖς διὰ τὸ μὴ εὐεπέμικτον πρὸς ἀλλήλους.

Φέρει δ' ἡ γῆ καὶ τῶν ἐρπετῶν ὅντα τῶν θυνασί-
μων καὶ σκορπίους καὶ φαλάγγια· τῶν δὲ φαλαγγίων 15
τὰ μὲν ποιεῖ γελῶντας ἀποθνήσκειν, τὰ δὲ κλαίοντας
πόθῳ τῶν οἰκείων.

7

Θεοὺς δὲ τιμῶσιν ἥλιον καὶ δία καὶ σελήνην, δια-
φερόντως δὲ τὴν σελήνην. ἔστι δ' αὐτῆς τὸ ἱερὸν
τῆς Ἰβηρίας πλησίον· ἱερᾶται δ' ἀνὴρ ἐντιμότητος 20
μετὰ γε τὸν βασιλέα, προσεστὸς τῆς ἱερᾶς χώρας, πολ-
λῆς καὶ εὐάνδρου, καὶ αὐτῆς καὶ τῶν ἱεροδούλων, ὧν
ἐνθουσιῶσι πολλοὶ καὶ προφητεύουσιν· ὃς δ' ἂν αὐ-
τῶν ἐπὶ πλέον κατὰσχεται γενόμενος πλανᾶται κατὰ
τῆς ὕλης μόνος, τοῦτον συλλαβὼν ὁ ἱερεὺς ἀλύσει θή- 25
σας ἱερᾶ τρέφει πολυτελεῶς τὸν ἐν αὐτῷ ἐκείνου, ἔπει-
τα προαχθεὶς εἰς τὴν θυσίαν τῆς θεοῦ, σὺν ἄλλοις ἱε-
ρείοις θύεται μυρισθείς. τῆς δὲ θυσίας ὁ τρόπος οὗ-
τος· ἔχων τις ἱερὰν λόγχην ἥτις ἐστὶ νόμος ἀνθρω-
ποθύτειν, παρελθὼν ἐκ τοῦ πλήθους παίει διὰ τῆς δε-
πλευρᾶς εἰς τὴν καρδίαν, οὐκ ἄπειρος τοιοῦτου· πε-
σόντος δὲ σημειοῦνται μαντεῖά τινα ἐκ τοῦ πτώματος

καὶ εἰς τὸ κοινὸν ἀποφαίνουσι, κομισθέντος δὲ τοῦ σώματος εἰς τι χωρίον ἐπιβαίνουσιν ἅπαντες καθαρσίῳ χρώμενοι.

Ἐπεμβαλλόντως δὲ τὸ γῆρας τιμῶσιν Ἀλβανοὶ καὶ 8
6 τὸ τῶν ἄλλων, αὐτῶν γονέων μόνον· τεθνηκότων δὲ οὐχ ὅσιον φρονεῖν οὐδὲ μεμνήσθαι. συγκατορύν-
τουσι μέντοι τὰ χρήματα αὐτοῖς, καὶ διὰ τοῦτο πένη-
τες ζῶσιν οὐδὲν πατρῶον ἔχοντες. ταῦτα μὲν περὶ
Ἀλβανῶν.

10 Λέγεται δ' Ἰάσονα μετὰ Ἀρμένιου τοῦ Θετταλοῦ
κατὰ τὸν πλοῦν τὸν ἐπὶ τοὺς Κόλχους ὁρμήσαι μέχρι
τῆς Κασπίας θαλάττης, καὶ τὴν τε Ἰβηρίαν καὶ τὴν Ἀλ-
βανίαν ἐπελθεῖν καὶ πολλὰ τῆς Ἀρμενίας καὶ τῆς Μη-
δίας, ὡς μαρτυρεῖ τὰ τε Ἰασόνια καὶ ἄλλα ὑπομνήματα
15 πλείω. τὸν δὲ Ἀρμενίου εἶναι ἐξ Ἀρμενίου πόλεως τῶν
περὶ τὴν Βοιβηίδα λίμνην μεταξὺ Φερῶν καὶ Λαρίσης,
τοὺς σὺν αὐτῷ τε οἰκίσαι τὴν τε Ἀκλισηνὴν καὶ τὴν
Συσπιρίτιν ἕως Κυλακηνῆς καὶ Ἀδιαβηνῆς, καὶ δὴ καὶ
τὴν Ἀρμενίαν ἐπ'ὧννυμον καταλιπεῖν.

20 Ἐν δὲ τοῖς ὑπὲρ τῆς Ἀλβανίας ὕρεσι καὶ τὰς Ἀμα- 5
ζόνας οἰκεῖν φασί. Θεοφάνης μὲν οὖν ὁ συστρατεύσας
τῷ Πομπηίῳ καὶ γενόμενος ἐν τοῖς Ἀλβανοῖς, μεταξὺ
τῶν Ἀμαζόνων καὶ τῶν Ἀλβανῶν φησὶ Γήλας οἰκεῖν
καὶ Αἰήτας Σκύθας, καὶ εἶναι ἐνταῦθα τὸν Μερμάδαλιν
25 ποταμὸν τούτων τε καὶ τῶν Ἀμαζόνων ἀνὰ μέσον. ἄλ-504
λοι δέ, ὧν καὶ ὁ Σκήπιος Μητροδόωρος καὶ Ὑψικράτης,
οὐδὲ αὐτοὶ ἀπικροὶ τῶν τόπων γεγόνυες, Γαργαρεῦ-
σιν ὁμόρους αὐτάς οἰκεῖν φασὶν ἐν ταῖς ὑπαρείαις ταῖς
πρὸς ἄρκτον τῶν Καυκασίων ὄρεων ἃ καλεῖται Κερανύ-
30 νια, τὸν μὲν ἄλλον χρόνον καθ' αὐτάς, αὐτουργοῦσας
ἕκαστα τὰ τε πρὸς ἄρκτον καὶ φυτοφυρίαν καὶ τὰ πρὸς

τὰς νομὰς καὶ μάλιστα τῶν Ἰαπών, τὰς δ' ἀλκιμοτάτας
 κυνηγασίας πλεονάζειν καὶ τὰ πολέμια ἀσκεῖν· ἀπά-
 σας δ' ἐπικικαυῖσθαι τὸν δεξιὸν μαστὸν ἐκ νηπίων,
 ὥστε εὐπειρώς χρῆσθαι τῷ βραχίονι πρὸς ἑκάστην χρεΐ-
 αν, ἐν δὲ τοῖς πρώτοις πρὸς ἀκοντισμόν· χρῆσθαι δὲ 6
 καὶ τόξῳ καὶ σαγάρει καὶ πέλτῃ, δορὰς δὲ θηρίων ποι-
 εῖσθαι περίκρανά τε καὶ σκεπάσματα καὶ διαζώματα·
 δύο δὲ μῆνας ἐξαιρέτους ἔχειν τοῦ ἔαρος, καθ' οὓς ἀνα-
 βαίνουσιν εἰς τὸ πλεονεόν ὄρος τὸ διορίζον αὐτάς τε καὶ
 τοὺς Γαργαρίας. ἀναβαίνουσι δὲ κάκενοι κατὰ ἔθος 10
 τι παλαιόν, συνθύσσοντές τε καὶ συνεσόμενοι ταῖς γυ-
 ναιξὶ τεκνοποιίας χάριν ἀφανῶς τε καὶ ἐν σκότει, ὅ τε-
 χῶν τῇ τυχούσῃ, ἐγκύμονας δὲ ποιήσαντες ἀποπέμ-
 πουσιν· αἱ δ' ὅ τι μὲν αὖ θῆλυ τέκωσι κατέχουσιν αὐ-
 τὰς, τὰ δ' ἄρρενα κομίζουσιν ἐκείνοις ἐκτρέφειν· ὥκει- 15
 ωται δ' ἕκαστος πρὸς ἕκαστον νομίζων υἱὸν διὰ τὴν
 ἀγνοίαν.

- 2 Ὁ δὲ Μερμόδας καταράττων ἀπὸ τῶν ὁρῶν διὰ
 τῆς τῶν Ἀμαζόνων καὶ τῆς Σιρακηνῆς καὶ ὅσῃ μεταξὺ
 ἔρημος, εἰς τὴν Μαιῶτιν ἐκδίδωσι. τοὺς δὲ Γαργαρίας 20
 συναναβῆναι μὲν ἐκ Θεμισκύρας φασὶ ταῖς Ἀμαζόσιν
 εἰς τοῦσδε τοὺς τόπους, εἰτ' ἀποστάντας αὐτῶν πολε-
 μεῖν μετὰ Θρηκῶν καὶ Εὐβοίων τινῶν πλανηθέντων
 μέχρι δεῦρο πρὸς αὐτάς, ὕστερον δὲ καταλυομένους
 τὸν πρὸς αὐτάς πόλεμον ἐπὶ τοῖς λεχθεῖσι ποιήσασθαι 25
 συμβάσεις, ὥστε τέκνων συγκοινωνεῖν μόνον, ζῆν δὲ
 καθ' αὐτοὺς ἑκατέρους.

- 3 Ἴδιον δὲ τι συμβέβηκε τῷ λόγῳ (τῷ) περὶ τῶν Ἀμα-
 ζόνων· οἱ μὲν γὰρ ἄλλοι τὸ μυθώδες καὶ τὸ ἱστορικόν
 διαρισμένον ἔχουσι· τὰ γὰρ παλαιὰ καὶ ψευδῆ καὶ 30

ρατωδῇ μῦθοι καλοῦνται, ἣ δ' ἱστορία βούλεται τάλη-
 θές, ἃν τε παλαιὸν ἢν τε νέον, καὶ τὸ τερατώδες ἢ οὐκ
 ἔχει ἢ σπάνιον· περὶ δὲ τῶν Ἀμαζόνων τὰ αὐτὰ λέγε-
 ται καὶ νῦν καὶ πάλαι, τερατώδῃ τε ὄντα καὶ πίστει
 5 πόρρω. τίς γάρ ἂν πιστεύσειεν, ὥς γυναικῶν στρατὸς
 ἢ πόλις ἢ ἔθνος συσταίῃ ἢ ποτε χωρὶς ἀνδρῶν; καὶ οὐ
 μόνον γε συσταίῃ, ἀλλὰ καὶ ἐφόδους ποιήσαιο ἐπὶ τὴν
 ἄλλοτριάν καὶ κρατήσκειεν οὐ τῶν ἰγγύς μόνον ὥστε
 καὶ μέχρι τῆς νῦν Ἰωνίας προελθεῖν, ἀλλὰ καὶ διαπύ- C. 500
 10 τιον στείλαιτο στρατείαν μέχρι τῆς Ἀττικῆς· τοῦτο γάρ
 ὁμοιον ὥς ἂν εἰ τις λέγοι, τοὺς μὲν ἀνδρας γυναῖκας
 γεγονέναι τοὺς τότε τὰς δὲ γυναῖκας ἀνδρας. ἀλλὰ μὴν
 ταῦτά γε αὐτὰ καὶ νῦν λέγεται περὶ αὐτῶν. ἐπιτείνει
 δὲ τὴν ἰδιότητα καὶ τὸ πιστεῦσθαι τὰ παλαιὰ μᾶλλον
 15 ἢ τὰ νῦν· κτίσεις γοῦν πόλεων καὶ ἐπιανυμίαι λέγον- 4
 ται, καθάπερ Ἐφέσου καὶ Σμύρνης καὶ Κύμης καὶ
 Μυρίνης, καὶ τάφοι καὶ ἄλλα ὑπομνήματα· τὴν δὲ Θε-
 μίσκυραν καὶ τὰ περὶ τὸν Θερμώδοντα πίδακα καὶ τὰ
 ὑπερκείμενα ὄρη ἅπαντες Ἀμαζόνων καλοῦσι, καὶ φα-
 20 σιν ἐξελαθῆναι αὐτὰς ἐνθύνθε. ὅπου δὲ νῦν εἰσὶν, ὀλί-
 γοι τε καὶ ἀναποδείκτως καὶ ἀπίστως ἀποφαίνονται·
 καθάπερ καὶ περὶ Θαληστρίας, ἣν Ἀλεξάνδρῳ συμμύ-
 ξαι φασιν ἐν τῇ Τρκανίᾳ καὶ συγγενέσθαι τεκνοποιίας
 χάριν, δυναστεύουσαν τῶν Ἀμαζόνων· οὐ γὰρ ὁμο-
 25 λογεται τοῦτο· ἀλλὰ τῶν συγγραφέων τοσοῦτων ὄν-
 των οἱ μάλιστα τῆς ἀληθείας φροντίσαντες οὐκ εἰρή-
 κασιν, οὐδ' οἱ πιστευόμενοι μάλιστα οὐδενὸς μέμνηνται
 τοιοῦτου, οὐδ' οἱ εἰπόντες τὰ αὐτὰ εἰρήκασιν· Κλέ-
 ταρχος δὲ φησι τὴν Θαληστρίαν ἀπὸ Κασπίων πυλῶν
 30 καὶ Θερμώδοντος ὁρηθεῖσαν ἐλθεῖν πρὸς Ἀλέξαν-
 δρον· εἰσὶ δ' ἀπὸ Κασπίας εἰς Θερμώδοντα στάδιοι
 πλείους ἑξακισχιλίων.

- 5 Καὶ τὰ πρὸς τὸ ἑνδοξὸν θρυληθέντα οὐκ ἀνωμο-
 λόγηται παρὰ πάντων, οἱ δὲ πλάσαντες ἦσαν οἱ κολα-
 κείας μᾶλλον ἢ ἀληθείας φροντίζοντες· οἶον τὸ τὸν
 Καύκασον μετενεγκεῖν εἰς τὰ Ἰνδικὰ ὄρη καὶ τὴν πλη-
 σιάζουσιν ἐκείνοις ἑφ' ἑαυτὴν θάλατταν ἀπὸ τῶν ὑπερκει-
 μένων τῆς Κολχίδος καὶ τοῦ Εὐξείνου ὁρῶν· ταῦτα
 γὰρ οἱ Ἕλληνες καὶ Καύκασον ὠνόμαζον, διέχοντα τῆς
 Ἰνδικῆς πλείους ἢ τρισμυρίους σταδίους, καὶ ἐνταῦθα
 ἐμύθευσαν τὰ περὶ Προμηθεῖα καὶ τὸν δεσμόν αὐτοῦ·
 ταῦτα γὰρ τὰ ὕστατα πρὸς ἔω ἐγνώριζον οἱ τότε. ἡ δὲ 10
 ἐπὶ Ἰνδοῦς στρατεία Διονύσου καὶ Ἡρακλείους ὕστε-
 ρογενῇ τὴν μυθοποιίαν ἐμφαίνει, ὥστε τοῦ Ἡρακλέ-
 ους καὶ τὸν Προμηθεῖα λῦσαι λεγομένου χιλιάσιν ἐτῶν
 ὕστερον. καὶ ἦν μὲν ἑνδοξότερον τὸ τὸν Ἀλέξανδρον
 μέχρι τῶν Ἰνδικῶν ὁρῶν καταστρέψασθαι τὴν Ἀσίαν 15
 ἢ μέχρι τοῦ μυχοῦ τοῦ Εὐξείνου καὶ τοῦ Καυκάσου·
 ἀλλ' ἡ δόξα τοῦ ὄρους καὶ τοῦνομα καὶ τὸ τοὺς περὶ
 Ἰάσονα δοκεῖν μακροτάτην στρατείαν τελέσαι τὴν μέ-
 20 506 χρι τῶν πλησίον Καυκάσου καὶ τὸ τὸν Προμηθεῖα πα-
 ραδεδοσθαι δεδεμένον ἐπὶ τοῖς ἐσχάτοις τῆς γῆς ἐν τῷ 20
 Καυκάσῳ ..... χαριεῖσθαι τι τῷ βασιλεῖ ὑπέλαβον
 τοῦνομα τοῦ ὄρους μετενέγκαντες εἰς τὴν Ἰνδικήν.
- 6 Τὰ μὲν οὖν ὑψηλότερα τοῦ ὄντως Καυκάσου τὰ
 νοτιώτατα ἴσθι τὰ πρὸς Ἀλβανίαν καὶ Ἰβηρίαν καὶ Κόλ-
 χους καὶ Ἠνιόχους· οἰκοῦσι δὲ οὓς εἶπον τοὺς συνερχο- 25
 μένους εἰς τὴν Διοσκουριάδα· συνέρχονται δὲ τὸ πλεῖ-
 στον ἁλῶν χάριν. τούτων δ' οἱ μὲν τὰς ἀκρωρείας κα-
 τέχουσιν, οἱ δὲ ἐν νάπαις αὐλίζονται καὶ ζῶσιν ἀπὸ
 θηρίων σαρκῶν τὸ πλεῖον καὶ καρπῶν ἀγρίων καὶ γά-
 λατος. αἱ δὲ κορυφαὶ χειμῶνος μὲν ἄβατοι, θέρους 30
 δὲ προσβαίνουσιν ὑποδούμενοι κεντρωτὰ ὠμοβόινα
 δίλην τυμπάνων πλατεῖα διὰ τὰς χιόνας καὶ τοὺς κρυ-

στάλλους. καταβαίνουσι δ' ἐπὶ δορᾶς κείμενοι σὺν τοῖς
 φορτίοις καὶ κατολισθαίνοντες, ὅπερ καὶ κατὰ τὴν
 Ἀτροπατίαν Μηδίαν καὶ κατὰ τὸ Μάσιον ὄρος τὸ ἐν
 Ἀρμενίᾳ συμβαίνει· ἐνταῦθα δὲ καὶ τροχίσκοι ξύλινοι
 5 κεντρωτοὶ τοῖς πέλμασιν ὑποτίθενται. τοῦ γοῦν Καυ-
 κάσου τὰ μὲν ἄκρα τοιαῦτα. καταβαίνοντι δ' εἰς τὰς 7
 ὑπωρείας ἀρκτικώτερα μὲν ἐστὶ τὰ κλίματα, ἡμερώ-
 τερα δέ· ἤδη γὰρ συνάπτει τοῖς πεδίοις τῶν Σιράκων.
 εἰσὶ δὲ καὶ τρωγλοδύται τινὲς ἐν φωλιότῃ οἰκοῦντες
 10 διὰ τὰ ψύχη, παρ' οἷς ἤδη καὶ ἀλφίτων ἐστὶν εὐπορία·
 μετὰ δὲ τοὺς τρωγλοδύτας καὶ χαμαικοῖται καὶ πολυ-
 φάγοι τινὲς καλούμενοι καὶ αἱ τῶν Εἰσαδίκων κῶμαι,
 δυναμένων γεωργεῖν διὰ τὸ μὴ παντελῶς ὑποπιπτω-
 κέναι ταῖς ἄρκτοις.

15 Οἱ δ' ἐφεξῆς ἤδη νομάδες οἱ μεταξὺ τῆς Μαιώτι- 8
 δος καὶ τῆς Κασπίας Ναβιανοὶ καὶ * Πανξανοὶ καὶ ἡδὴ
 τὰ τῶν Σιράκων καὶ Ἀόρσων φύλα. δοκοῦσι δ' οἱ Ἄορ-
 σοι καὶ οἱ Σίρακες φυγάδες εἶναι τῶν ἀνωτέρω .... καὶ
 προσάρκτιοι μᾶλλον Ἀόρσων. Ἀβίλακος μὲν οὖν ὁ τῶν
 20 Σιράκων βασιλεὺς, ἡνίκα Φαρνάκης τὸν Βόσπορον
 εἶχε, δύο μυριάδας ἱππέων ἵσταλλε, Σπαδίνης δ' ὁ τῶν
 Ἀόρσων καὶ * εἰκοσιν, οἱ δὲ ἄνω Ἄορσοι καὶ πλείονας·
 καὶ γὰρ ἐπεκράτουν πλείονος γῆς καὶ σχεδὸν τι τῆς
 Κασπίων παραλίας τῆς πλείστης ἤρχον, ὥστε καὶ ἐν-
 25 πορεύοντο καμήλοις τὸν Ἰνδικὸν φόρτον καὶ τὸν Βα-
 βυλῶνιον παρὰ τε Ἀρμενίων καὶ Μηδῶν διαδεχόμε-
 νοι· ἐχρυσόφορον δὲ διὰ τὴν εὐπορίαν. οἱ μὲν οὖν
 Ἄορσοι τὸν Τάναϊν παροικοῦσιν, οἱ Σίρακες δὲ τὸν
 Ἀχαρδέον, ὃς ἐκ τοῦ Καυκάσου ῥέων ἐκδίδωσιν εἰς τὴν
 30 Μαιώτιν.

Ἡ δὲ δευτέρα μερὶς ἄρχεται μὲν ἀπὸ τῆς Κασπίας Β
 θαλάττης, εἰς ἣν κατέπανεν ἡ πρώτη· καλεῖται δ' ἡ 507

αὐτὴ θάλαττα καὶ Ὑρκανία. δεῖ δὲ περὶ τῆς θαλάττης εἶπειν πρότερον ταύτης καὶ τῶν προσοίκων ἐθνῶν. ἔστι δ' ὁ κόλπος ἀνέχων ἐκ τοῦ ὠκεανοῦ πρὸς μεσημβρίαν κατ' ἀρχὰς μὲν ἱκανῶς στενός, ἐνδοτέρῳ δὲ πλατύνεται προΰν, καὶ μάλιστα κατὰ τὸν μυχὸν ἐπὶ σταδίου 5 πον καὶ πεντακισχιλίους· ὁ δ' εἰσπλους μέχρι τοῦ μυχοῦ μικρῷ πλείονων ἂν εἴη συνάπτων πως ἤδη τῇ ἀοικήτῳ. φησὶ δ' Ἑρατοσθένης τὸν ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων γνωριζόμενον περίπλου τῆς θαλάττης ταύτης τὸν μὲν παρὰ τοὺς Ἀλβανούς καὶ τοὺς Καδουσίου εἶναι πεν- 10 τακισχιλίων καὶ τετρακοσίων, τὸν δὲ παρὰ τὴν Ἀναριακῶν καὶ Μάρδων καὶ Ὑρκανῶν μέχρι τοῦ στόματος τοῦ Ὠξου ποταμοῦ τετρακισχιλίων καὶ ὀκτακοσίων. ἔνθεν δ' ἐπὶ τοῦ Ἰαξάρτου δισχιλίων τετρακοσίων. δεῖ δὲ περὶ τῶν ἐν τῇ μερίδι ταύτῃ καὶ τοῖς ἐπὶ τοσοῦτον 3 ἐκτιτοπισμένοις ἀπλούστερον ἀκούειν, καὶ μάλιστα περὶ τῶν διαστημάτων.

- 2 Εἰσπλέοντι δ' ἐν δεξιᾷ μὲν τοῖς Εὐρωπαίοις οἱ συνεχεῖς Σκύθαι νέμονται καὶ Σαρμάται· οἱ μεταξὺ τοῦ Ταναΐδος καὶ τῆς θαλάττης ταύτης, νομάδες οἱ πλεί- 20 ουσ, περὶ ὧν εἰρήκαμεν· ἐν ἀριστερᾷ δ' οἱ πρὸς τῷ Σκύθαι, νομάδες καὶ οὗτοι, μέχρι τῆς ἐφ' αὐτὴν θαλάττης καὶ τῆς Ἰνδικῆς παρατείνοντες. ἅπαντας μὲν δὴ τοὺς προσβόρους κοινῶς οἱ παλαιοὶ τῶν Ἑλλήνων συγγραφεῖς Σκύθας καὶ Κελτοσκύθας ἐκάλουν· οἱ δ' ἐτι 25 πρότερον διελόντες τοὺς μὲν ὑπὲρ τοῦ Εὐξείνου καὶ Ἰστροῦ καὶ τοῦ Ἀδρίου κατοικοῦντας Ὑπερβορέους ἔλεγον καὶ Σαυρομάτας καὶ Ἀριμασπούς, τοὺς δὲ πέραν τῆς Κασπίας θαλάττης τοὺς μὲν Σάκας τοὺς δὲ Μασσαγέτας ἐκάλουν, οὐκ ἔχοντες ἀκριβὲς λέγειν περὶ 30 αὐτῶν οὐδέν, καίπερ πρὸς Μασσαγέτας τοῦ Κύρου πόλεμον ἱστοροῦντες. ἀλλ' οὔτε περὶ τούτων οὐδέν

ἡκρίβωτο πρὸς ἀλήθειαν, οὔτε τὰ παλαιὰ τῶν Περσικῶν οὔτε τῶν Μηδικῶν ἢ Συριακῶν ἐς πίστιν ἀφικνεῖτο μεγάλην διὰ τὴν τῶν συγγραφέων ἀπλότητα καὶ τὴν φιλομυθίαν.

- 5 Ὅρωντες γὰρ τοὺς φανερώς μυθογράφους εὐδο-
 κιμοῦντας ρῆθησαν καὶ αὐτοὶ παρίξασθαι τὴν γραφὴν
 ἤδειαν, εἰάν ἐν ἱστορίας σχήματι λέγωσιν ἃ μηδέποτε
 [μήτε] εἶδον μήτε ἤκουσαν ἢ οὐ παρά γε ἰδόντων, σκο-
 10 ποῦντες δὲ αὐτὸ μόνον τοῦτο ὅτι ἀκρόασιν ἤδειαν ἔχει
 καὶ θαυμαστήν. ῥᾶον δ' ἂν τις Ἑσιόδῳ καὶ Ὀμήρῳ πι-
 στεύσειεν ἡρωολογοῦσι καὶ τοῖς τραγικοῖς ποιηταῖς ἢ
 Κτησίᾳ τε καὶ Ἡροδότῳ καὶ Ἑλλανίκῳ καὶ ἄλλοις τοι-
 οῦτοις. οὐδὲ τοῖς περὶ Ἀλεξάνδρου δὲ συγγράψασιν
 15 ῥᾶδιον πιστεύειν τοῖς πολλοῖς· καὶ γὰρ οὗτοι ῥαδιουργοῦ-
 σι διὰ τε τὴν δόξαν τὴν Ἀλεξάνδρου καὶ διὰ τὸ τὴν
 στρατείαν πρὸς τὰς ἐσχατίας γεγονέναι τῆς Ἀσίας πόρ-
 ρω ἀφ' ἡμῶν· τὸ δὲ πόρρω δυσέλεγκτον. ἢ δὲ τῶν
 Ῥωμαίων ἐπικράτεια καὶ ἡ τῶν Παρθυαίων πλειὸν τι
 20 προσεκκαλύπτει τῶν παραδεδομένων πρότερον· οἱ γὰρ
 περὶ ἐκείνων συγγράφοντες καὶ τὰ χωρία καὶ τὰ ἔθνη,
 ἐν οἷς αἱ πράξεις, πιστότερον λέγουσιν ἢ οἱ πρὸ αὐτῶν·
 μᾶλλον γὰρ κατωπτεύκασι.

Τοὺς δ' οὖν ἐν ἀριστερᾷ ἐκπλύνοντι τὸ Κάσπιον 7
 πέλαγος παροικοῦντας νομάδας Λάας οἱ νῦν προσαγο-
 25 ρεῖουσιν τοὺς ἐπονομαζομένους Πάρνους· εἰτ' ἔρημος
 πρόκειται μεταξὺ, καὶ ἐφεξῆς ἡ Ἰρκανία, καθ' ἣν ἡδη
 πελαγίζει μέχρι τοῦ συνάψαι τοῖς Μηδικοῖς ὄρεσι καὶ
 τοῖς Ἀρμενίων. τούτων δ' ἐστὶ μηχανοειδὲς τὸ σχῆμα
 30 οὔσι τὸν μυχὸν τοῦ κόλπου. οἶκει δὲ τὴν παρῳρίαν

ταύτην μέχρι τῶν ἄκρων ἀπὸ θαλάττης ἀρξαμένοις ἐπὶ
 μικρὸν μὲν τῶν Ἀλβανῶν τι μέρος καὶ τῶν Ἀρμενίων,
 τὸ δὲ πλεον Γῆλαι καὶ Καδούσιοι καὶ Ἀμαρδοὶ καὶ Οὐλί-
 τιοι καὶ Ἀναριάκαι. φασὶ δὲ Παρρασίῳν τινὰς συνοί-
 κῃσαι τοῖς Ἀναριάκαις, οὓς καλεῖσθαι νῦν Παρσίους· 3
 Αἰνιᾶνας δ' ἐν τῇ Οὐντιά τειχίσαι πόλιν ἣν * Αἰνιάνα
 καλεῖσθαι, καὶ δείκνυσθαι ὅπλα τε Ἑλληνικὰ ἐνταῦθα
 καὶ σκευὴ χαλκᾷ καὶ ταφάς· ἐνταῦθα δὲ καὶ πόλιν
 Ἀναριάκην, ἐν ᾗ, φασί, δείκνυνται μαντεῖον ἐγκοιμω-
 μένων . . . . . καὶ ἄλλα τινὰ Ἰθνη ληστρικὰ καὶ μάχιμα 10
 μᾶλλον ἢ γεωργικά· ποιεῖ δὲ τοῦτο ἡ τραχύτης τῶν
 τόπων. τὸ μέντοι πλεον τῆς περὶ τὴν ὄρεινὴν παραλίας
 Καδούσιοι νέμονται, σχεδὸν δέ τι ἐπὶ πεντακισχιλίου
 σταδίου, ὥς φησι Πατροκλῆς, ὅς καὶ πᾶρισον ἡγεῖται
 τὸ πῆλαγος τοῦτο τῷ Ποντικῷ. ταῦτα μὲν οὖν τὰ χω- 15
 ρία λυπρά.

- 2 Ἡ δ' Ὑρκανία σφόδρα εὐδαίμων καὶ πολλὴ καὶ τὸ
 πλεον πεδιάς πόλεσί τε ἀξιολόγοις διειλημμένη, ὣν
 ἴσσι Ταλαβρόχη καὶ Σαμαριανὴ καὶ Κάρτα καὶ τὸ βα-
 σίλειον Τάπη, ὃ φασὶ μικρὸν ὑπὲρ τῆς θαλάττης ἰδρυ- 20
 μένον δείχνει τῶν Κασπίων πυλῶν σταδίου χιλί-
 οὺς τετρακοσίους. σημεῖα δὲ τῆς εὐδαιμονίας· ἡ μὲν
 γὰρ ἄμπελος μετρητὴν οἴνου φέρει, ἡ δὲ συκὴ με-
 δέμνους ἐξήκοντα, ὃ δὲ σῖτος ἐκ τοῦ ἐκπεσόντος καρ-

Q.509 ποῦ τῆς καλᾶμης φύεται, ἐν δὲ τοῖς δένδροισι σμηνοῦρ- 25
 γεῖται καὶ τῶν φύλλων ἀπορρεῖ μέλι· τοῦτο δὲ γίνεται
 καὶ τῆς Μηθίας ἐν τῇ Ματιανῇ καὶ τῆς Ἀρμενίας ἐν τῇ
 Σακασηνῇ καὶ τῇ Ἀραξηνῇ. τῆς μέντοι προσηκούσης
 ἐκίμλειας οὐκ ἔτυχεν οὔτε αὐτὴ οὔτε ἡ ἐκῶνυμος αὐ-
 τῇ θάλαττα ἅπλους τε οὔσα καὶ ἀργός· νῆσοί τε εἰσὶν 30
 οἰκείσθαι δυνάμεναι, ὥς δ' εἰρήκασί τινες καὶ χρυσί-
 τιν ἔχουσιν γῆν. αἴτιον δ' ὅτι καὶ οἱ ἡγεμόνες οἱ τ' ἐξ

ἀρχῆς ἐτύγχανον βάρβαροι ὄντες οἱ τῶν Ἑρκανῶν,
 Μηδοί τε καὶ Πέρσαι καὶ οἱ ὕστατοι Παρθυαῖοι, χεί-
 ρους ἐκείνων ὄντες, καὶ ἡ γαίτων ἅπασα χώρα ληστῶν
 καὶ νομάδων μεστή καὶ ἐρημίας. Μακεδόνες δ' ὀλίγον
 5 μὲν χρόνον ἐπῆρξαν, ἀλλ' ἐν πολέμοις ὄντες καὶ τὰ
 πόρρω σκοπεῖν οὐ δυνάμενοι. φησὶ δ' Ἀριστόβουλος
 ὑλώδη οὖσαν τὴν Ἑρκανίαν δρυὲν ἔχειν, πεύκην δὲ
 καὶ ἐλάτην καὶ πίτυν μὴ φύειν, τὴν δ' Ἰνδικὴν πλη-
 θύειν τούτοις. τῆς δὲ Ἑρκανίας ἐστὶ καὶ ἡ Νησαία· τι-
 10 νες δὲ καὶ καθ' αὐτὴν τιθέασιν τὴν Νησαίαν.

Διαρρεῖται δὲ καὶ ποταμοῖς ἡ Ἑρκανία τῷ τε Ὄρχῳ 3
 καὶ Ὄξῳ μέχρι τῆς εἰς θάλατταν ἐκβολῆς, ὧν ὁ Ὄρχος
 καὶ διὰ τῆς Νησαίας ῥεῖ· ἐνιοὶ δὲ τὸν Ὄρχον εἰς τὸν
 Ὄξον ἐμβάλλειν φασίν. Ἀριστόβουλος δὲ καὶ μέγιστον
 15 ἀποφαίνει τὸν Ὄξον τῶν ἰωραμένων ὑφ' ἑαυτοῦ κατὰ
 τὴν Ἀσίαν πλὴν τῶν Ἰνδικῶν· φησὶ δὲ καὶ εὐπλοῦν
 εἶναι καὶ οὗτος καὶ Ἐρατοσθένης παρὰ Πατροκλέους
 λαβών, καὶ πολλὰ τῶν Ἰνδικῶν φορτίων κατὰγειν εἰς
 τὴν Ἑρκανίαν θάλατταν, ἐντεῦθεν δ' εἰς τὴν Ἀλβα-
 20 νίαν περαιοῦσθαι καὶ διὰ τοῦ Κύρου καὶ τῶν ἐξῆς τό-
 πων εἰς τὸν Εὐξείνιον καταφέρεισθαι. οὐ πάνυ δὲ ὑπὸ
 τῶν καλαιῶν ὁ Ὄρχος ὀνομάζεται· Ἀπολλόδωρος μὲν-
 τοι ὁ τὰ Παρθικὰ γράψας συνεχῶς αὐτὸν ὀνομάζει ὡς
 ἰγγυτάτω τοῖς Παρθυαίοις ῥέοντα.

25 Προσεδοξάσθη δὲ καὶ περὶ τῆς θαλάττης ταύτης 4
 πολλὰ ψευδῆ διὰ τὴν Ἀλεξάνδρου φιλοτιμίαν· ἐπειδὴ
 γὰρ ὁμολόγητο ἐκ πάντων ὅτι διείργει τὴν Ἀσίαν ἀπὸ
 τῆς Εὐρώπης ὁ Τάναϊς ποταμός, τὸ δὲ μεταξὺ τῆς θα-
 λάττης καὶ τοῦ Ταναΐδος πολὺ μέρος τῆς Ἀσίας ὃν
 30 οὐχ ὑπέπιπτε τοῖς Μακεδόσι, στρατηγεῖν δ' ἔγνωστο
 ὥστε τῇ φήμῃ γε κἀκείνων δόξαι τῶν μερῶν κρατεῖν

- τὸν Ἀλέξανδρον, εἰς ὃν συνήγον τὴν τε Μαιώτιν λί-
μνην τὴν δεχομένην τὸν Τάναϊν καὶ τὴν Κασπίαν θά-
λατταν, λίμνην καὶ ταύτην καλοῦντες καὶ συντιτρη-
σθαι φάσκοντες πρὸς ἀλλήλας ἀμφοτέρας, ἑκατέραν
δὲ εἶναι μέρος τῆς ἐτέρας. Πολύκλειτος δὲ καὶ πίστει 5
προφέρεται περὶ τοῦ λίμνην εἶναι τῆς θαλάτταν ταύ-
την, ὅφεις τε γὰρ ἐκτρέφειν καὶ ὑπόγλυκν εἶναι τὸ
ὔδωρ· ὅτι δὲ καὶ οὐχ ἑτέρα τῆς Μαιώτιδος ἐστὶ, τεκμαι-
ρόμενος ἐκ τοῦ τὸν Τάναϊν εἰς αὐτὴν ἐμβάλλειν· ἐκ
γὰρ τῶν αὐτῶν ὁρῶν τῶν Ἰνδικῶν ἐξ ὧν ὁ τε Ὄχος 10
καὶ ὁ Ὄξος καὶ ἄλλοι πλείους φέρεται καὶ ὁ Ἰαξάρτης
ἐκδίδωσί τε ὁμοίως ἐκείνοις εἰς τὸ Κάσπιον πέλαγος
πάντων ἀρκτικώτατος. τοῦτον οὖν ὠνόμασαν Τά-
ναϊν, καὶ προσέθεσάν γε τοῦτῳ πίστιν, ὥς εἴη Τά-
ναϊς ὃν εἶρηκεν ὁ Πολύκλειτος· τὴν γὰρ περαιάν τοῦ 15
ποταμοῦ τοῦτου φέρειν ἐλάτην καὶ οἱστοῖς ἐλατίνοις
χρηῶσθαι τοὺς ταύτῃ Σκύθας· τοῦτο δὲ καὶ τεκμήριον
τοῦ τὴν χώραν τὴν πέραν τῆς Εὐρώπης εἶναι, μὴ τῆς
Ἀσίας· τὴν γὰρ Ἀσίαν τὴν ἄνω καὶ τὴν πρὸς ἑω μὴ
φύειν ἐλάτην. Ἐρατοσθένης δὲ φησι καὶ ἐν τῇ Ἰνδικῇ 20
φύεσθαι ἐλάτην καὶ ἐντεῦθεν ναυπηγήσασθαι τὸν
στόλον Ἀλέξανδρον· πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα τοιαῦτα συγ-
κρούειν Ἐρατοσθένης πειράται, ἡμῖν δ' ἀποχρώντως
εἰρήσθω περὶ αὐτῶν.
- 6 Καὶ τοῦτο δ' ἐκ τῶν κατὰ τὴν Ἑρκαϊάν ἱστορου- 25
μένων παραδόξων ἐστὶν ὑπὸ Εὐδόξου καὶ ἄλλων, ὅτι
πρόκεινται τινες ἀκταὶ τῆς θαλάττης ὑπαντροί, τού-
των δὲ μεταξὺ καὶ τῆς θαλάττης ὑπόκειται ταπεινὸς
αἰγιαλός, ἐκ δὲ τῶν ὑπερθεῖν κρημνῶν ποταμοὶ ῥέον-
τες τοσαύτη προφέρονται βίᾳ ὥστε ταῖς ἀκταῖς συνά- 30

ψαντες εξακοντίζουσι τὸ ὕδωρ εἰς τὴν θάλατταν, ἄρ-
 ραντον φυλάττοντες τὸν αἰγιαλὸν ὥστε καὶ στρατοπέ-
 δοις ὁδεύσιμον εἶναι σκεπαζομένοις τῷ θεύματι, οἱ δ'
 ἐπιχώριοι κατάγονται πολλάκις εὐωχίας καὶ θυσίας
 5 χάριν εἰς τὸν τόπον, καὶ ποτὲ μὲν ὑπὸ τοῖς ἄντροις
 κατακλίνονται, ποτὲ δ' ὑπ' αὐτῷ τῷ θεύματι ἡλια-
 ζόμενοι ἄλλως ἄλλοι τέρπονται, παραφαινομένης ἅμα
 καὶ τῆς θαλάττης ἐκατέρωθεν καὶ τῆς ἥονος ποώδους
 καὶ ἀνθηρᾶς οὔσης διὰ τὴν ἰκμάδα.

- 10 Ἀπὸ δὲ τῆς Ἰρκανίας θαλάττης προσιόντι ἐπὶ τὴν 8
 ἑω δεξιὰ μὲν ἔστι τὰ ὄρη μέχρι τῆς Ἰνδικῆς θαλάττης
 παρατείνοντα, ἅπερ οἱ Ἕλληνες ὀνομάζουσι Ταῦρον,
 ἀρξάμενα ἀπὸ τῆς Παμφυλίας καὶ τῆς Κιλικίας καὶ
 μέχρι δεῦρο προσιόντα ἀπὸ τῆς ἐσπέρας συνεχῇ καὶ
 15 τυγχάνοντα ἄλλων καὶ ἄλλων ὀνομάτων. προσοικοῦσι
 δ' αὐτοῦ τὰ προσάρκτια μέρη πρῶτοι μὲν οἱ Γῆλαι
 καὶ Καδούσιοι καὶ Ἀμαρδοί, καθάπερ εἴρηται, καὶ
 τῶν Ἰρκανίων τινές, ἔπειτα τὸ τῶν Παρθυαίων ἔθνος
 καὶ τὸ τῶν Μαργιανῶν καὶ τῶν Ἀρίων καὶ ἡ ἔρημος,
 20 ἣν ἀπὸ τῆς Ἰρκανίας ὀρεῖται ὁ Σάρνιος ποταμὸς πρὸς 511
 ἑω βαδίζουσι καὶ ἐπὶ τὸν Ὠχον. καλεῖται δὲ τὸ μέχρι
 δεῦρο ἀπὸ τῆς Ἀρμενίας διατείνον ἢ μικρὸν ἀπολεί-
 πον Παραχοάθρας. ἔστι δὲ ἀπὸ τῆς Ἰρκανίας θαλάτ-
 τῆς εἰς τοὺς Ἀρίους περὶ ἑξακισχιλλίους σταδίους· εἰθ'
 25 ἡ Βακτριανὴ ἔστι καὶ ἡ Σογδιανή, τελευταῖοι δὲ Σκυ-
 θαὶ νομάδες. τὰ δ' ὄρη Μακεδόνες μὲν ἅπαντα τὰ
 ἐφεξῆς ἀπὸ Ἀρίων Καύκασον ἐκάλεσαν, παρὰ δὲ τοῖς
 βαρβάροις * τὰ τε ἄκρα καὶ τοῦ Παροπαμίσου τὰ προσ-
 βόρεια καὶ τὰ Ἡμῶδᾶ καὶ τὸ Ἰμαον καὶ ἄλλα τοιαῦτα
 30 ὀνόματα ἐκάστοις μέρεσιν ἐπέκειτο.

Ἐν ἀριστερᾷ δὲ τούτοις ἀντιπαράκειται [τὰ] Σκυ- 2
 θικὰ ἔθνη καὶ τὰ νομαδικὰ ἅπασαν ἐκπληροῦντα τὴν
 STRABO II.

βόρειον πλευράν. οἱ μὲν δὴ πλείους τῶν Σκυθῶν ἀπὸ τῆς Κασπίας θαλάττης ἀρξάμενοι Λάκαι προσυγορεύονται, τοὺς δὲ προσεφους τούτων μᾶλλον Μασσαγέτας καὶ Σάκας ὀνομάζουσι, τοὺς δ' ἄλλους κοινῶς μὲν Σκύθας ὀνομάζουσιν ἰδίᾳ δ' ὡς ἑκάστους· ἅπαντες δ' ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ νομάδες. μάλιστα δὲ γνώριμοι γεγονῆσσι τῶν νομάδων οἱ τοὺς Ἕλληνας ἀφελόμενοι τὴν Βακτριανήν, Ἀσιοὶ καὶ * Πασιανοὶ καὶ Τόχαροι καὶ Σακάραυλοι, ὁρμηθέντες ἀπὸ τῆς περσίδας τοῦ Ταξάρτου τῆς κατὰ Σάκας καὶ Σαρδιανούς, ἣν κατεῖχον Σάκαι. καὶ τῶν Λαῶν οἱ μὲν προσυγορεύονται Ἀπαρνοὶ οἱ δὲ Ξάνθιοι οἱ δὲ Πάσσουροι. οἱ μὲν οὖν Ἀπαρνοὶ πλησιέτατα τῇ Ἑρκανίᾳ παράκεινται καὶ τῇ κατ' αὐτὴν θαλάττῃ, οἱ δὲ λοιποὶ διατείνουσι καὶ μέχρι τῆς ἀντιπαρηκούσης τῇ Ἀρίᾳ.

3 Μεταξὺ δ' αὐτῶν καὶ τῆς Ἑρκανίας καὶ τῆς Παρθυαίας μέχρι Ἀρίων ἔρημος πρόκειται πολλὴ καὶ ἄνυδρος, ἣν διεξιόντες μακράς ὁδοὺς κατέτρεχον τὴν τε Ἑρκανίαν καὶ τὴν Νησαίαν καὶ τὰ τῶν Παρθυαίων πεδία· οἱ δὲ συνέθεντο φόρους· φόρος δ' ἦν τὸ ἐπιτρέπειν τακτοῖς τισι χρόνοις τὴν χώραν κατατρέχειν καὶ φέρεσθαι λίαν. ἐπιπολαζόντων δ' αὐτῶν παρὰ τὰ συγκείμενα ἐπολεμεῖτο, καὶ πάλιν διαλύσεις καὶ ἀναπολεμήσεις ἐπῆρχον. τοιοῦτος δὲ καὶ ὁ τῶν ἄλλων νομάδων βίος, αἰεὶ τοῖς πλησίον ἐπιτιθεμένων τοτὲ δ' αὖ διαλλαττομένων.

4 Σάκαι μέντοι παραπλησίως ἐφόδους ἐποιήσαντο τοῖς Κιρμιρίοις καὶ Τηρήσει, τὰς μὲν μακροτέρας τὰς δὲ καὶ ἐγγύθεν· καὶ γὰρ τὴν Βακτριανὴν κατέσχον καὶ τῆς Ἀρμενίας κατακυήσαντο τὴν ἀρίστην γῆν, ἣν καὶ ἑαυτῶν ἐαυτῶν κατέλιπον τὴν Σακασηνήν, καὶ μέχρι Καππαδόκων καὶ μάλιστα τῶν πρὸς Εὐξείνῳ οὖς

Ποντικούς νῦν καλοῦσι, προῆλθον. ἐπιθέμενοι δ' αὐτοῖς πανηγυρίζουσιν ἀπὸ τῶν λαφύρων οἱ ταύτη τότε τῶν Περσῶν στρατηγοὶ νύκτωρ ἄρδην αὐτοὺς ἠφάνισαν. ἐν δὲ τῷ πεδίῳ πέτραιν τινα προσχώματι συμπληρώσαντες εἰς βουνοειδὲς σχῆμα ἐπέθηκαν τεῖχος καὶ τὸ τῆς Ἀνακτιδος καὶ τῶν συμβαίων θειῶν ἱερὸν ἰδρύσαντο, Ὁμανοῦ καὶ Ἀναδάτου Περσικῶν δαιμόνων, ἀπέδειξαν τε πανηγυριν κατ' ἔτος ἱερὰν, τὰ Σάκαια, ἣν μέχρι νῦν ἐπιτελοῦσιν οἱ τὰ Ζῆλα ἔχοντες· οὕτω γὰρ καλοῦσι τὸν τόπον· ἔστι δὲ ἱεροδούλων πόλισμα τὸ πλῖον· Πομπήιος δὲ προσθεὶς χώραν ἀξιόλογον καὶ τοὺς ἐν αὐτῇ συναικίσας εἰς τὸ τεῖχος μίαν τῶν πόλεων ἀπέφηεν ὃν διέταξε μετὰ τὴν Μιθριδάτου κατέλυσιν.

15 Οἱ μὲν [οὖν] οὕτω λέγουσι περὶ τῶν Σακῶν, οἱ δ' ὅτι Κῦρος ἐπιστρατεύσας τοῖς Σάκαις ἡττηθεὶς τῇ μάχῃ φεύγει, στρατοπεδευσάμενος δ' ἐν ᾧ χωρίῳ τῆς παρασκευῆς ἀπολειοίπει πλήρεις ἀφθονίας ἀπάσης καὶ μάλιστα οἴνου, διαναπαύσας μικρὰ τὴν στρατιάν, ἤλαυνεν ἀφ' ἐσπέρας ὡς φεύγων, πλήρεις ἀφελὺς τας σκηνάς· προελθὼν δ' ὅσον ἰδόκει συμφέρειν ἰδρύθη· ἐπιόντες δ' ἐκεῖνοι καὶ καταλαβόντες ἔρημον ἀνδρῶν τὸ στρατόπεδον τῶν δὲ πρὸς ἀπόλαυσιν μεστόν, ἀνέδην ἐνεπέμπλαντο· ὁ δ' ὑποστρέψας ἑξοίκους κατέλαβε

25 καὶ παραπλήγας, ὥσθ' οἱ μὲν ἐν κάρῳ κείμενοι καὶ ὕπνῳ κατεκόπτοντο, οἱ δ' ὄρχούμενοι καὶ βακχεύοντες γυμνοὶ περιέπιπτον τοῖς τῶν πολεμίων ὅπλοις, ὀλέγον δ' ἀπώλοντο ἅπαντες. ὁ δὲ θεὸν νομίσας τὸ εὐτύχημα, τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἀνιερώσας τῇ πατρίῳ θεῷ προσηγόρευσε Σάκαια· ὅπου δ' αὖν ἡ τῆς Θεοῦ ταύτης ἱερὸν, ἐνταῦθα νομίζεται καὶ ἡ τῶν Σακαίων ἑορτὴ βακχεῖα τις μεθ' ἡμέραν καὶ νύκτωρ, διέσκειν-

ασμένων σκυθιστί, πινόντων ἅμα καὶ πληκτιζομένων
πρὸς ἀλλήλους ἅμα τε καὶ τὰς συμκινούσας γυναῖκας.

- 6 Μασσαγέται δ' ἐδήλωσαν τὴν σφετέραν ἀρετὴν
ἐν τῷ πρὸς Κύρον πολέμῳ, περὶ οὗ Θρυλουσί πολλοί,
καὶ δεῖ πυνθάνεσθαι παρ' ἐκείνων. λέγεται δὲ καὶ ὅ
τοιαῦτα περὶ τῶν Μασσαγεταιῶν, ὅτι κατοικοῦσιν οἱ
μὲν ὄρη τινὲς δ' αὐτῶν πεδία οἱ δὲ ἔλη ἃ ποιοῦσιν
οἱ ποταμοί, οἱ δὲ τὰς ἐν τοῖς ἔλεσι νήσους. μάλιστα δέ
φασι τὸν Ἀράξην ποταμὸν κατακλύζειν τὴν χώραν
πολλαχῇ σχιζόμενον, ἐκπίπτουτα δὲ τοῖς μὲν ἄλλοις 10

6.513 σκύμασιν εἰς τὴν ἄλλην τὴν πρὸς ἄρκτοις θάλατταν,
ἐπὶ δὲ μόνῳ πρὸς τὸν κόλπον τὸν Τρκάκιον. θεὸν δὲ
ἥλιον μόνον ἡγοῦνται, τούτῳ δὲ ἱεροστυτοῦσι· γαμῆ
δ' ἕκαστος μίαν, χρῶνται δὲ καὶ ταῖς ἀλλήλων οὐκ
ἀφανῶς, ὁ δὲ μινύμενος τῇ ἀλλοτρίᾳ τὴν φαρ- 15
τρὰν ἐφαρτήσας ἐκ τῆς ἁμαρτίας φανερώς μέγνυται·
θάνατος δὲ νομίζεται παρ' αὐτοῖς ἄριστος, ὅταν γη-
ραῖσαντες κατακοπῶσι μετὰ προβατείων κριῶν καὶ
ἀναμῖξ βρωθῶσι· τοὺς δὲ νόσφ' θανόντας ῥέπουσιν
ὥς ἄσεβεις καὶ ἀξίους ὑπὸ θεῶν βεβρωθῆναι. ἀγα- 20
θοὶ δὲ ἱππότες καὶ πεζοί, τόξοις δὲ χρῶνται καὶ μαχαί-
ραις καὶ θώραξι καὶ σαγάραις χαλκαῖς, ξῶναι δὲ αὐ-
τοῖς εἰσι χρυσαὶ καὶ διαδήματα ἐν ταῖς μάχαις· οἳ τε
ἵπποι χρυσοχάλινοι, καὶ μασχαλιστήρες δὲ χρυσοί· ἄφ-
γυρος δ' οὐ γίνεται παρ' αὐτοῖς, σιδήρεος δ' ὀλίγος, 25
χαλκὸς δὲ καὶ χρυσὸς ἄφθανος.

- 7 Οἱ μὲν οὖν ἐν ταῖς νήσοις οὐκ ἔχοντες σπόριμα
ῥιζοφαγοῦσι καὶ ἀγρίοις χρῶνται καρποῖς, ἀμπέχονται
δὲ τοὺς τῶν δένδρων φλοιούς (οὐδὲ γὰρ βοσκήματα
ἔχουσι), πίνουσι δὲ τὸν ἐκ τῶν δένδρων καρπὸν ἐκ- 30
θλίβοντες· οἱ δ' ἐν τοῖς ἔλεσιν ἰχθυοφαγοῦσιν, ἀμπέ-
χονται δὲ τὰ τῶν φωκῶν δέρματα τῶν ἐκ θαλάττης

ἀνατρεχουσῶν· οἱ δ' ὄρειοι τοῖς ἀγρίοις τρέφονται
καὶ αὐτοὶ καρποῖς· ἔχουσι δὲ καὶ πρόβατα ὀλίγα ὥστ'
οὐδὲ κατακόπτουσι φειδόμενοι τῶν ἐρίων χάριν καὶ
τοῦ γάλακτος· τὴν δ' ἐσθῆτα ποικίλλουσιν ἐπιχρί-
6 στοῖς φαρμάκοις θυσεξίτηλον ἔχουσι τὸ ἄνθος· οἱ δὲ
πεδινοὶ καίπερ ἔχοντες χώραν οὐ γεωργοῦσιν, ἀλλὰ
ἀπὸ προβάτων καὶ ἐχθύων ζῶσι νομαδικῶς καὶ Σκυ-
θικῶς· ἔστι γάρ τις καὶ κοινὴ διαίτα πάντων τῶν τοι-
ούτων ἣν πολλάκις λέγω, καὶ ταφαὶ δ' εἰσὶ παρακλή-
10 σαι καὶ ἤθη καὶ ὁ σύμπας βίος, αὐθέκαστος μὲν σκαι-
ὸς τε καὶ ἄγριος καὶ πολεμικός, πρὸς δὲ τὰ συμβό-
λαια ἀπλοὺς καὶ ἀκράτητος.

Τοῦ δὲ τῶν Μασσαγετῶν καὶ τῶν Σακῶν ἔθνους 8
καὶ οἱ Ἀττάσιοι καὶ οἱ Χωράσμιοι, εἰς οὓς ἀπὸ τῶν
15 Βακτριανῶν καὶ τῶν Σογδιανῶν ἐφυγε Σπιταμένης,
εἰς ἐκ τῶν ἀποδράντων Περσῶν τὸν Ἀλέξανδρον, κα-
θάπερ καὶ Βῆσσος· καὶ ὑστερον δὲ Ἀρσάκης τὸν Καλ-
λίνικον φεύγων Σέλευκον εἰς τοὺς Ἀπασιάκας ἐχώ-
ρησε· φησὶ δ' Ἐρατοσθένης τοὺς Ἀραχωτοὺς καὶ Μασ-
20 σαγέτας τοῖς Βακτρίοις παρακείσθαι* πρὸς δύσιν παρὰ
τὸν Ὠξόν, καὶ Σάκας μὲν καὶ Σογδιανοὺς τοῖς ὅλοις
ἐδάφουσιν ἀντικείσθαι τῇ Ἰνδικῇ, Βακτρίους δ' ἐπ' ὀλί-
γον· τὸ γὰρ πλεον ἐφ' Παροπamisῶ παρακείσθαι· δι-
30 εἰργιν δὲ Σάκας μὲν καὶ Σογδιανοὺς τὸν Ταξάρτην,
καὶ Σογδιανοὺς δὲ καὶ Βακτριανοὺς τὸν Ὠξόν, μεταξὺ
δὲ Ὑρκανῶν καὶ Ἀρίων Ταπύρους οἰκεῖν· κύκλῳ δὲ
περὶ τὴν θάλατταν μετὰ τοὺς Ὑρκανοὺς Ἀράρδους τε
καὶ Ἀναριάκας καὶ Καδουσίους καὶ Ἀλβανοὺς καὶ
Κασπίους καὶ Οὐτίους, τάχα δὲ καὶ ἑτέρους μέχρι
40 Σκυθῶν, ἐπὶ θάτερα δὲ μέρη τῶν Ὑρκανῶν Δέρβικας,
τοὺς δὲ Καδουσίους συμφαίνει Μήδων καὶ Ματινῶν
ὑπὸ τὸν Παραχοάθραν.

9 Τὰ δὲ διαστήματα οὕτω λέγει· ἀπὸ μὲν τοῦ Κασπίου ἐπὶ τὸν Κῦρον ὡς χιλίους ὀκτακοσίους σταδίους, ἐνθεν δ' ἐπὶ Κασπίας πύλας πεντακισχιλίους ἑξακοσίους, εἰτ' εἰς Ἀλεξάνδρειαν τὴν ἐν Ἀρίοις ἑξακισχιλίους τετρακοσίους, εἰτ' εἰς Βάκτραν τὴν πόλιν, ἣ καὶ 5 Ζαφιάσπα καλεῖται, τρισχιλίους ὀκτακοσίους ἑβδομήκοντα, εἰτ' ἐπὶ τὸν Ταξάρτην ποταμόν, ἐφ' ὃν Ἀλέξανδρος ἦκεν, ὡς πεντακισχιλίους· ὁμοῦ δισμύριοι δισχίλιοι ἑξακόσιοι ἑβδομήκοντα. λέγει δὲ καὶ οὕτω τὰ διαστήματα ἀπὸ Κασπίων πυλῶν εἰς Ἰνδοὺς· εἰς 10 μὲν Ἑκατόρφυλον χιλίους ἑνακοσίους ἐξήκοντά φασιν, εἰς δ' Ἀλεξάνδρειαν τὴν ἐν Ἀρίοις τετρακισχιλίους πεντακοσίους τριάκοντα, εἰτ' εἰς Προφθασίαν τὴν ἐν Ἀραγγῇ χιλίους ἑξακοσίους, οἱ δὲ πεντακοσίους, εἰτ' εἰς Ἀραχωτοὺς τὴν πόλιν τετρακισχιλίους ἑκατὸν εικο- 15 σιν, εἰτ' εἰς Ὀρτάσπανα ἐπὶ τὴν ἐκ Βάκτρων τριόδον διςχιλίους, εἰτ' εἰς τὰ ὄρια τῆς Ἰνδικῆς χιλίους· ὁμοῦ μύριοι πεντακισχίλιοι τριακόσιοι. ἐπ' εὐθείας δὲ τῷ διαστήματι τούτῳ τὸ συνεχὲς δεῖ νοεῖν, τὸ ἀπὸ τοῦ Ἰνδοῦ μέχρι τῆς ἐφίας θαλάττης μῆκος τῆς Ἰνδικῆς. 20 ταῦτα μὲν τὰ περὶ τοὺς Σάκας.

10 Ἡ δὲ Παρθυαία πολλή μὲν οὐκ ἔστι· συνετέλει γοῦν μετὰ τῶν Ἑρκανῶν [κατὰ] τὰ Περσικὰ καὶ μετὰ ταῦτα τῶν Μακεδόνων κρατούντων ἐπὶ χρόνον πολὺν. πρὸς δὲ τῇ σμικρότητι δασεῖα καὶ ὄρεινὴ ἔστι καὶ ἄπο- 25 ρος, ὥστε διὰ τοῦτο δρόμῳ διεξιῶσι τὸν ἑαυτῶν οἱ βασιλεῖς ὄχλου, οὐ δυναμένης τρέφειν τῆς χώρας οὐδ' ἐπὶ μικρόν· ἀλλὰ νῦν ἡύξεται. μέρη δ' ἔστι τῆς Παρθυηνῆς ἣ τε Κωμισσηνὴ καὶ ἡ Κωρήνη, σχεδὸν δέ τι καὶ τὰ μέχρι πυλῶν Κασπίων καὶ Ραγῶν καὶ Τακύρων 30 ὄντα τῆς Μηδίας πρότερον. ἔστι δ' Ἀπάμεια καὶ Ἡράκλεια, πόλεις περὶ τὰς Ράγας. εἰσὶ δ' ἀπὸ Κασπίων

πυλῶν εἰς μὲν Ῥάγας σταδίοι πεντακόσιοι, ὥς φησιν
 Ἀπολλόδορος, εἰς δ' Ἑκατόμυλον τὸ τῶν Παρθυαίων
 βασιλείων χίλιοι διακόσιοι ἐξήκοντα· τοῦνομα δὲ ταῖς
 Ῥάγαις ἀπὸ τῶν γενομένων σεισμῶν γενέσθαι φασίν,
 5 ὅφ' οὖν πόλεις τε συχναὶ καὶ κῶμαι δισχίλαι, ὥς Ποσει-
 δώνιος φησι, ἀνιτράπησαν. τοὺς δὲ Ταπύρους οἰκεῖν
 φασι μεταξὺ Δερβίκων τε καὶ Ὑρκανῶν. ἱστοροῦσι δὲ
 περὶ τῶν Ταπύρων ὅτι αὐτοῖς εἰηνόμιμον τὰς γυναῖκας
 ἐκδιδόναι τὰς γαμετὰς ἑτέροις ἀνδράσιν, ἐπειδὴν ἐξ
 10 αὐτῶν ἀνέλονται δύο ἢ τρία τέκνα, καθάπερ καὶ Κά-
 των Ὀρτησίφω δεηθέντι ἐξέδωκε τὴν Μαρκίαν ἐφ' ἡμῶν
 κατὰ παλαιὸν Ῥωμαίων ἔθος.

Νεωτερισθέντων δὲ τῶν ἐξω τοῦ Ταύρου διὰ τὸ 2
 πρὸς ἄλλοις εἶναι τοὺς τῆς Συρίας καὶ τῆς Μηδίας βα-
 15 σιλείας τοὺς ἔχοντας καὶ ταῦτα, πρῶτον μὲν τὴν Βακ-
 τριανὴν ἀπέστησαν οἱ πεπιστευμένοι καὶ τὴν ἐγγὺς
 αὐτῆς πᾶσαν οἱ περὶ Εὐθύδημον. ἐπειτ' Ἀρσάκης
 ἀνὴρ Σκύθης τῶν Λαῶν τινας ἔχων τοὺς Πάροντες
 καλουμένους νομάδας παροικούντας τὸν Ὠχρον, ἐπῆλ-
 20 θεν ἐπὶ τὴν Παρθυαίαν καὶ ἐκράτησεν αὐτῆς. κατ' ἀρ-
 χὰς μὲν οὖν ἀσθενὴς ἦν διαπολεμῶν πρὸς τοὺς ἀφαι-
 ριθέντας τὴν χώραν καὶ αὐτὸς καὶ οἱ διαδεξάμενοι
 ἐκείνον, ἐπειθ' οὕτως ἰσχυσαν ἀφαιρούμενοι τὴν πλη-
 σίον αἰὶ διὰ τὰς ἐν τοῖς πολέμοις κατορθώσεις ὥστε
 25 ταλευεῶντες ἀπάσης τῆς ἐντὸς Εὐφράτου κύριοι κα-
 τέστησαν. ἀφείλοντο δὲ καὶ τῆς Βακτριανῆς μέρος
 βιασάμενοι τοὺς Σκύθας καὶ ἐτι πρότερον τοὺς περὶ
 Εὐκρατίδαν, καὶ νῦν ἐπάρχουσι τοσαύτης γῆς καὶ το-
 σοῦτων ἔθνων ὥστε ἀντίπαλοι τοῖς Ῥωμαίοις τρόπον
 30 τινὰ γιγνόμεσι κατὰ μέγεθος τῆς ἀρχῆς. αἵτις δ' ὁ
 βίος αὐτῶν καὶ τὰ ἔθνη τὰ ἔχοντα πολὺ μὲν τὸ βάρβα-

ρον καὶ τὸ Σκυθικόν, πλέον μέντοι τὸ χρήσιμον πρὸς ἡγεμονίαν καὶ τὴν ἐν τοῖς πολέμοις κατόρθωσιν.

- 3 Φασὶ δὲ τοὺς Πάρους Δάας μετανάστας εἶναι ἐκ τῶν ὑπὲρ τῆς Μαιώτιδος Λαῶν, οὓς Ξανδίους ἢ Παρίους καλοῦσιν· οὐ πάντι δ' ὁμολόγηται Δάας εἶ-
5 ναί τινας τῶν ὑπὲρ τῆς Μαιώτιδος Σκυθῶν· ἀπὸ τούτων δ' οὖν ἔλκειν φασὶ τὸ γένος τὸν Ἀρσάκην, οἱ δὲ Βακτριανὸν λέγουσιν αὐτόν, φεύγοντα δὲ τὴν αὐ-
ξησιν τῶν περὶ Διόδοτον ἀποστήσαι τὴν Παρθυαίαν, εἰρηκότες δὲ καλλὰ περὶ τῶν Παρθικῶν νομίμων ἐν 10
τῇ ἑκτῇ τῶν ἱστορικῶν ὑπομνημάτων βίβλῳ, δευτέρῃ δὲ τῶν μετὰ Πολύβιον, παραλείψομεν ἐνταῦθα μὴ ταυτολογεῖν δόξωμεν, τοσοῦτον εἰπόντες μόνον ὅτι τῶν Παρθυαίων συνέδριόν φησιν εἶναι Ποσειδώνιος διττόν, τὸ μὲν συγγενῶν τὸ δὲ σοφῶν καὶ μάγων, ἐξ 15
ᾧ ἀμφότες τοὺς βασιλεῖς καθίστασθαι.

- 10 Ἡ δ' Ἀρία καὶ ἡ Μαργιανὴ κράτιστα χωρία ἐστὶ ταύτη, τῇ μὲν ὑπὸ τῶν ὄρων ἐγκλειόμενα τῇ δ' ἐν πε-
δίοις τὰς οἰκήσεις ἔχοντα. τὰ μὲν οὖν ὄρη νέμονται σκηνῶνται τινες, τὰ δὲ πεδία ποταμοῖς διαρρεῖται· πο- 20
τεῖουσι δ' αὐτὰ τὰ μὲν τῷ Ἀρίῳ τὰ δὲ Μάργῳ. ὁμορεῖ
C.516 δὲ ἡ Ἀρία τῇ Βακτριανῇ * καὶ τὴν ὑποστᾶσαν ὄρει τῷ ἔχοντι τὴν Βακτριανήν· διέχει δὲ τῆς Ὑρκανίας περὶ ἑξακισχιλίους σταδίους. συντελής δ' ἦν αὐτῇ καὶ ἡ Ἀραγγιανὴ μέχρι Καρμανίας, τὸ μὲν πλέον τοῖς νο- 25
τίοις μέρεσι τῶν ὄρων ὑποκεπτωκυῖα, ἔχουσα μέντοι τινὰ τῶν μερῶν καὶ τοῖς ἀρκτικοῖς πλησιάζοντα τοῖς κατὰ τὴν Ἀρίαν· καὶ ἡ Ἀραχωσία δὲ οὐ πολὺ ἔπωθέν ἐστι, καὶ αὕτη τοῖς νοτίοις μέρεσι τῶν ὄρων ὑποπε-
πτωκυῖα καὶ μέχρι τοῦ Ἰνδοῦ ποταμοῦ τεταμένη, μέ- 30
ρος οὕσα τῆς Ἀριανῆς. μήκος δὲ τῆς Ἀρίας ὅσον δις-
χιλιοὶ στάδιοι, πλάτος δὲ τριακόσιοι τοῦ πεδίου· πό-

λεις δὲ Ἀρτακάηνα καὶ Ἀλεξάνδρεια καὶ Ἀχαΐα, ἐπώ-
 νυμοι τῶν κτισάντων. εὐοίνει δὲ σφόδρα ἡ γῆ· καὶ
 γὰρ εἰς τριγούριαν παραμένει ἐν ἀπιτωτοῖς ἄγγεσι.

Παραπλησία δ' ἐστὶ καὶ ἡ Μαργιανή, ἐρημίαις δὲ 2
 5 περιέχεται τὸ πεδῖον. Θαυμάσας δὲ τὴν εὐφροσιν ὁ
 Σωτὴρ Ἀντίοχος τείχει περιέβαλε κύκλον ἔχοντι χιλίων
 καὶ πεντακοσίων σταδίων, πόλιν δὲ ἔκτισεν Ἀντιό-
 χειαν. εὐάμπελος δὲ καὶ αὐτὴ ἡ γῆ· φασὶ γοῦν τὸν
 πυθμῆνα εὐρίσκεσθαι πολλάκις δυοῖν ἀνδράσι περι-
 10 ληπτόν, τὸν δὲ βότρυν δέπηχυν.

Τῆς δὲ Βακτρίας μέρη μὲν τινα τῇ Ἀρίᾳ παραβί- 11
 βληται πρὸς ἄρκτον, τὰ πολλὰ δ' ὑπέρεκτεται πρὸς ἑω-
 πολλή δ' ἐστὶ καὶ πάμπορος πλὴν ἐλαίου. τοσοῦτον
 δὲ ἰσχυσαν οἱ ἀποστήσαντες Ἕλληνες αὐτὴν διὰ τὴν
 15 ἄρεκην τῆς χώρας ὥστε τῆς τε Ἀριανῆς ἐπικράτουν
 καὶ τῶν Ἰνδῶν, ὡς φησιν Ἀπολλόδωρος ὁ Ἀρταμιτη-
 νός, καὶ πλείω ἔθνη κατεστρέψαντο ἢ Ἀλέξανδρος,
 καὶ μάλιστα Μένανδρος (εἰ γε καὶ τὸν Ἰππαιν διέβη
 πρὸς ἑω καὶ μέχρι τοῦ Ἰμάου προῆλθε) τὰ μὲν αὐτὸς
 20 τὰ δὲ Δημήτριος ὁ Εὐθυδήμου υἱὸς τοῦ Βακτρίων βα-
 σιλέως· οὐ μόνον δὲ τὴν Παταληνὴν κατέσχον ἀλλὰ
 καὶ τῆς ἅλλης παραλίας τὴν τε Σαραπόστου καλουμέ-
 νην καὶ τὴν Σιγέρδιδος βασιλείαν. καθ' ὅλον δὲ φησιν
 ἐκείνος τῆς συμπάσης Ἀριανῆς πρόσχημα εἶναι τὴν
 25 Βακτριανὴν· καὶ δὴ καὶ μέχρι Σηρῶν καὶ Φρυγῶν
 ἐξέτεινον τὴν ἀρχήν.

Πόλεις δ' εἶχον τὰ τε Βάκτρα ἦνπερ καὶ Ζαριά- 2
 σπαν καλοῦσιν, ἦν διαρρεῖ ὁρμίντιμος ποταμὸς ἐκ-
 βάλλων εἰς τὸν Ὠξόν, καὶ Ἀδραψα καὶ ἄλλας πλείους·
 30 τουτιων δ' ἦν καὶ ἡ Εὐκρατίδεια τοῦ ἄρξαντος ἐπώνυ-

μος. οἱ δὲ κατασχόντες αὐτὴν Ἕλληες καὶ εἰς σατρα-
 C.617 πείας διηρῆκασιν, ὧν τὴν τε Ἀσπιώνου καὶ τὴν Τα-
 πυρίαν ἀφῆρητο Εὐκρατίδην οἱ Παρθυατοί. ἔσχον
 δὲ καὶ τὴν Σογδιανὴν ὑπερκειμένην πρὸς ἑω τῆς Βακ-
 τριανῆς μεταξὺ τοῦ τε Ὠξου ποταμοῦ, ὅς ὀρίζει τήν τε
 τε τῶν Βακτριῶν καὶ τὴν τῶν Σογδιῶν, καὶ τοῦ Ἰα-
 ξάρτου· οὗτος δὲ καὶ τοὺς Σογδιούς ὀρίζει καὶ τοὺς
 νομάδας.

3. Τὸ μὲν οὖν παλαιὸν οὐ πολὺ διάφερον τοῖς βίοις
 καὶ τοῖς ἔθουσι τῶν νομάδων οἱ τε Σογδιανοὶ καὶ οἱ 10
 Βακτριανοί, μικρὸν δ' ὅμως ἡμερώτερα ἦν τὰ τῶν Βακ-
 τριανῶν, ἀλλὰ καὶ περὶ τούτων οὐ τὰ βέλτιστα λέ-
 γουσιν οἱ περὶ Ὀνησίκριτον· τοὺς γὰρ ἀπειρηκότας
 διὰ γῆρας ἢ νόσον ζῶντας παραβάλλεσθαι τρεφομέ-
 νοις κισὶν ἐπιτήδεις πρὸς τοῦτο, οὓς ἐνταφιαστάς κα- 15
 λείσθαι τῇ πατρὶς γλώττῃ, καὶ ὀρεῖσθαι τὰ μὲν ἑω
 τεῖχους τῆς μητροπόλεως τῶν Βάκτρων καθαρὰ, τῶν
 δ' ἐντὸς τὸ πλεόν ὀστέων πλήρεις ἀνθρωπίνων· κατα-
 λῦσαι δὲ τὸν νόμον Ἀλέξανδρον. τοιαῦτα δὲ πως καὶ
 τὰ περὶ τοὺς Κασπίους ἱστοροῦσι· τοὺς γὰρ γονέας, 20
 ἐπαιδὰν ὑπὲρ ἑβδომῆκοντα ἔτη γεγονότες τυγχάνωσιν,
 ἐγκλεισθέντας λιμοκτονεῖσθαι. τοῦτο μὲν οὖν ἀντι-
 κριότεροι καὶ τῷ Κεῖων νόμῳ παραπλήσιοι καίπερ
 οὐ σκυθικόν, πολὺ μάλιστα σκυθικώτερον τὸ τῶν
 Βακτριανῶν. καὶ δὴ διαφέρειν ἄξιον ἦν, ἥνίκα Ἀλέ- 25
 ξανδρος τοιαῦτα κατελάμβανε τάνταῦθα, τί χρὴ * ποι-
 εῖν τὰ ἐπὶ τῶν πρώτων Περσῶν καὶ τῶν ἐκί πρότε-
 ρον ἡγεμόνων ὅποια εἰκὸς ἦν παρ' αὐτοῖς νειομένοισι.

4. Φασὶ δ' οὖν ὀκτωὶ πόλεις τὸν Ἀλέξανδρον ἐν τε
 τῇ Βακτριανῇ καὶ τῇ Σογδιανῇ κείσαι, τινὰς δὲ κατα- 30
 σκάφαι, ὧν Καριάτας μὲν τῆς Βακτριανῆς, ἐν ᾗ Καλλι-
 σθένης συνελήφθη καὶ παρεδόθη φυλακῇ, Μαράκανδα

δὲ τῆς Σογδιανῆς καὶ τὰ Κῦρα, ἔσχατον δὲ Κύρου
κτίσμα ἐπὶ τῷ Ἰαξάρτῃ ποταμῷ κείμενον, ὅπερ ἦν
ὄριον τῆς Περσῶν ἀρχῆς· κατασκάψαι δὲ τὸ κτίσμα
τοῦτο καίπερ ὄντα φιλόκυρον διὰ τὰς πυκνὰς ἀπο-
5 στάσεις· ἔλειν δὲ καὶ πέτρας ἐρυμνὰς σφόδρα ἐκ προ-
δοσίας τὴν τε ἐν τῇ Βακτριανῇ τὴν Σισμίδρου ἐν
ᾗ εἶχεν Ὀξυάρτης τὴν θυγατέρα Ῥαξάνην, καὶ τὴν ἐν
τῇ Σογδιανῇ τὴν τοῦ Ὠξου, οἱ δ' Ἀριαμάρου φασί.
τὴν μὲν οὖν Σισμίδρου πεντεκαίδεκα σταδίων ἴστο-
10 ροῦσι τὸ ὕψος, ὀγδοήκοντα δὲ τὸν κύκλον, ἄνω δ'
ἐπίπεδον καὶ εὐγεωὺς ὅσον πεντακοσίους ἄνδρας τρέ-
φειν δυναμένην, ἐν ᾗ καὶ ξενίας τυχεῖν πολυτελοῦς
καὶ γάμους ἀγαγεῖν Ῥαξάνης τῆς Ὀξυάρτου θυγατρὸς
τὸν Ἀλέξανδρον· τὴν δὲ τῆς Σογδιανῆς διπλασίαν τὸ
15 ὕψος φασί. περὶ τοὺτους δὲ τοὺς τόπους καὶ τὸ τῶν
Βραγχιδῶν ἄστυ ἀνελεῖν, οὓς ἄρξην μὲν ἰδρῦσαι C.518
αὐτόθι συναπάρκοντας αὐτῷ ἔκοντας ἐκ τῆς οἰκείας διὰ
τὸ παραδοῦναι τὰ χρήματα τοῦ Θεοῦ τὰ ἐν Διδύμοις
καὶ τοὺς θησαυροὺς, ἐκάτην δ' ἀνελεῖν μυσατιόμε-
20 ναν τὴν ἱεροσυλίαν καὶ τὴν προδοσίαν.

Τὸν δὲ διὰ τῆς Σογδιανῆς ῥέοντα ποταμὸν * καὶ 5
..... Πολυτίμητον Ἀριστόβουλος, τῶν Μακεδόνων
[τοῦνομα] θεμένων, καθάπερ καὶ ἄλλα πολλὰ τὰ μὲν
καιρὰ ἔθεσαν τὰ δὲ παρωνόμασαν· ἔρποντα δὲ τὴν χά-
25 ραν ἐκπίπτειν εἰς Ἰσημον καὶ ἀμμάδῃ γῆν καταπίνε-
σθαι τε εἰς τὴν ἄμμον, ὥς καὶ τὸν Ἀριον τὸν δι'
Ἀρίων ῥέοντα. τοῦ δὲ Ὠξου ποταμοῦ πλησίον ὁρῶν-
τοντας εὐρεῖν ἐλαίου πηγὴν λέγουσιν· εἰκὸς δέ, ὥσπερ
νιτροῦ τινα καὶ στύφοντα ὕγρα καὶ ἀσφαλτώδη καὶ
30 θειώδη διαρρεῖ τὴν γῆν, οὕτω καὶ λιπαρὰ εὐρίσκει-
σθαι, τὸ δὲ σπάνιον ποιεῖ τὴν παραδοξίαν. ἦεν δὲ
τὸν Ὠχον οἱ μὲν διὰ τῆς Βακτριανῆς φασιν οἱ δὲ παρ'

αὐτήν, καὶ οἱ μὲν ἕτερον τοῦ Ὠξου μέχρι τῶν ἐκβο-
λῶν νοτιώτερον ἐκείνου, ἀμφοτέρων δ' ἐν τῇ Ἐρ-
κανίᾳ τὰς εἰς τὴν θάλατταν ὑπάρχειν ἐκρύψεις, οἱ δὲ
κατ' ἀρχὰς μὲν ἕτερον συμβάλλειν δ' εἰς ἓν τὸ τοῦ
Ὠξου ρεῖθρον, πολλαχοῦ καὶ Ξ καὶ ἐπὶ σταδίων 5
ἔχοντα τὸ πλάτος. ὁ μὲντοι Ἰαξάρτης ἀπ' ἀρχῆς μέχρι
τείλους ἕτερός ἐστι τοῦ Ὠξου, καὶ εἰς μὲν τὴν αὐτὴν
τελευτῶν θάλατταν, αἱ δ' ἐμβολαὶ διέχουσιν ἀλλήλων,
ὥς φησι Πατροκλῆς, παρασάγγας ὡς ὀγδοήκοντα· τὸν
δὲ παρασάγγην τὸν περσικὸν οἱ μὲν ἐξήκοντα στα- 10
δίων φασίν, οἱ δὲ τριάκοντα ἢ τετραράκοντα. ἀνα-
πλέοντων δ' ἡμῶν τὸν Νεῖλον ἄλλοι ἄλλοις μέτροις
χρῶμενοι τὰς σχολίους ὠνόμαζον ἀπὸ πόλεως ἐπὶ πό-
λιν, ὥστε τὸν αὐτὸν τῶν σχολίων ἀριθμὸν ἀλλαχοῦ
μὲν μείζω παρέχειν πλοῦν ἀλλαχοῦ δὲ βραχυτέρον· 15
οὕτως ἐξ ἀρχῆς παραδεδομένον καὶ φυλαττόμενον μέ-
χρι νῦν.

- 6 Μέχρι μὲν δὴ τῆς Σογδιανῆς πρὸς ἀνίσχοντα
ἥλιον ἰόντι ἀπὸ τῆς Ἐρκανίας γνώριμα ὑπῆρξε τὰ ἔθνη
καὶ τοῖς Πέρσαις πρότερον τὰ εἰσω τοῦ Ταύρου καὶ 20
τοῖς Μακεδόσι μετὰ ταῦτα καὶ τοῖς Παρθυαίοις. τὰ δ'
ἐπέκεινα ἐκ' εὐθείας ὅτι μὲν Σκυθικά ἐστίν, ἐκ τῆς
ὁμοιότητος εἰκάζεται, στρατεῖται δ' οὐ γεγόνασιν ἐπ' αὐ-
τοὺς ἡμῖν γνώριμοι, καθάπερ οὐδὲ ἐπὶ τοὺς βορειο-
τάτους τῶν νομάδων, ἐφ' οὓς ἐπεχείρησε μὲν ὁ Ἀλέ- 25
ξανδρος ἄγειν στρατείαν, ὅτε τὸν Βῆσσον μετῆι καὶ
τὸν Σπιταμένην, ζωγραφία δ' ἀναχθέντος τοῦ Βῆσσον,
τοῦ δὲ Σπιταμένους ὑπὸ τῶν βαρβάρων διαφθαρέν-
τος, ἐπαύσατο τῆς ἐπιχειρήσεως. οὐχ ὁμολογοῦσι δ'
ὅτι περιέπλευσάν τινες ἀπὸ τῆς Ἰνδικῆς ἐπὶ τὴν Ἐρ- 30
κανίαν· ὅτι δὲ δυνατόν, Πατροκλῆς εἰρηκε.

καλοῦσιν Ἰμαίον, τῇ Ἰνδικῇ θαλάττῃ ξυνάπτου, οὐδὲν
οὔτε προὔχει πρὸς ἑω τῆς Ἰνδικῆς μᾶλλον οὔτ' εἰσέχει·
παριόντι δ' εἰς τὸ βόρειον πλευρὸν αἰετὶ τοῦ μή-
κους ὑφαίφει καὶ τοῦ πλάτους ἢ θάλαττα, ὥστ' ἀπο-
5 φαίνειν μύουρον πρὸς ἑω τὴν νῦν ὑπογραφομένην
μερίδα τῆς Ἀσίας, ἣν ὁ Ταῦρος ἀπολαμβάνει πρὸς τὸν
ᾠκεανὸν τὸν πληροῦντα τὸ Κάσπιον πέλαγος. μήκος
δ' ἐστὶ ταύτης τῆς μερίδος τὸ μέγιστον ἀπὸ τῆς Ἰρκα-
νίας θαλάττης ἐπὶ τὸν ᾠκεανὸν τὸν κατὰ τὸ Ἰμαίον
10 τρισμυρίων πον σταδίων, παρὰ τὴν ὄρεινὴν τοῦ Ταύ-
ρου τῆς πορείας οὔσης, πλάτος δ' ἔλαττον τῶν μυρίων.
εἰρηται γὰρ ὅτι περὶ τετρακισμυρίους σταδίους ἐστὶ
τὸ ἀπὸ τοῦ Ἰσσικοῦ κόλπου μέχρι τῆς ἑώας θαλάττης
τῆς κατὰ Ἰνδοῦς, ἐπὶ δ' Ἰσθὸν ἀπὸ τῶν ἐσπερίων ἄκρων
15 τῶν κατὰ στήλας ἄλλοι τρισμύριοι· ἐστὶ δὲ ὁ μυχὸς τοῦ
Ἰσσικοῦ κόλπου μικρὸν ἢ οὐδὲν Ἀμισοῦ ἐωθινώτερος,
τὸ δὲ ἀπὸ Ἀμισοῦ ἐπὶ τὴν Ἰρκανίαν γῆν περὶ μυρίους
ἐστὶ σταδίους, παράλληλον ὃν τῇ ἀπὸ τοῦ Ἰσσοῦ λε-
χθέντι ἐπὶ τοὺς Ἰνδοῦς. λείπεται δὲ τὸ λεχθὲν μήκος
20 ἐπὶ τὴν ἑω τῆς περιωδευμένης νυνὶ μερίδος οἱ τρισμύ-
ριοι στάδιοι. πάλιν δὲ τοῦ πλάτους τοῦ μεγίστου τῆς
οἰκουμένης ὅγκος περὶ τρισμυρίους σταδίους, χλαμυ-
δοειδοῦς οὔσης, τὸ διάστημα τοῦτο ἑγγύς ἂν εἴη τοῦ
μεισημβρινοῦ τοῦ διὰ τῆς Ἰρκανίας θαλάττης γραφο-
25 μένου καὶ τῆς Περσικῆς, εἰπερ ἐστὶ τὸ μήκος τῆς οἰ-
κουμένης ἐπὶ μυριάδες· εἰ οὖν ἀπὸ τῆς Ἰρκανίας ἐπὶ
Ἀρτεμίταν τὴν ἐν τῇ Βαβυλωνίᾳ στάδιοι εἰσὶν ὡκα-
κισχίλοι, καθάπερ εἰρηκεν Ἀπολλόδοτος ὁ ἐκ τῆς Ἀρ-
τεμίτας, ἐκείθεν δ' ἐπὶ τὸ στόμα τῆς κατὰ Πέρσας θα-
30 λάττης ἄλλο τοσοῦτόν ἐστι, καὶ πάλιν τοσοῦτον ἢ
μικρὸν ἀπολείπον εἰς τὰ ἀνταίφοντα τοῖς ἄκροις τῆς
Αἰθιοπίας, λοιπὸν ἂν εἴη τοῦ πλάτους τῆς οἰκουμένης

τοῦ λειχθέντος ἀπὸ τοῦ μυχοῦ τῆς Ἑρκανίας θαλάττης ἐπὶ τοῦ στόματος αὐτῆς ὅσον εἰρήκαμεν. μυούρου δ' ὄντος τοῦ τμήματος τούτου τῆς γῆς ἐπὶ τὰ πρὸς ἑω μέρη, γίνοιε' ἂν τὸ σχῆμα προσόμοιον μαγειρικῇ κοπίδι, τοῦ μὲν ὅρους ἐπ' εὐθείας ὄντος καὶ νοουμένου δ' κατὰ τὴν ἀκμὴν τῆς κοπίδος, τῆς δ' ἀπὸ τοῦ στόματος τοῦ Ἑρκανίου παραλίας ἐπὶ Τάμαρον κατὰ θάτερον πλευρὸν εἰς περιφερῆ καὶ μύουρον γραμμὴν ἀπολήγον.

- 8 Ἐπιμνηστίον δὲ καὶ τῶν παραδόξων ἐνίων ἃ θρυ- 10
 λούσι περὶ τῶν τελείως βαρβάρων, ὅλον τῶν περὶ τὸν
 Καύκασον καὶ τὴν ἄλλην ὀρεινὴν. τοῖς μὲν γὰρ νόμι-
 C. 520 μον εἶναι φασὶ τὸ τοῦ Εὐριπίδου „τὸν φύντα θρηνεῖν
 „εἰς ὃς ἔρχεται κακά, τὸν δ' αὖ θανόντα καὶ πόνων
 „πεπαυμένον χαίροντας εὐφημοῦντας ἐκπέμπειν δό- 15
 „μων.“ ἑτέροις δὲ μηδένα ἀποκτείνειν τῶν ἑξαμαρ-
 τόντων τὰ μέγιστα, ἀλλ' ἑξορῖζειν μόνον μετὰ τῶν τέ-
 κνων, ὑπεναντίως τοῖς Δέρβιξι· καὶ γὰρ ἐπὶ μικροῖς
 οὔτοι σφάττουσι. σίβονται δὲ γῆν οἱ Δέρβικες· θύ-
 ουσι δ' οὐδὲν θῆλυ οὐδὲ ἐσθίουσι· τοὺς δὲ ὑπὲρ ἑβδο- 20
 μήκοντα ἔτη γεγονότας σφάττουσιν, ἀναλίσκουσι δὲ
 τὰς σάρκας οἱ ἄγχιστα γένους· τὰς δὲ γραίας ἀπάγχου-
 σιν, εἴτα θάπτουσι· τοὺς δὲ ἐντὸς ἑβδομήκοντα ἔτων
 ἀποθανόντας οὐκ ἐσθίουσιν ἀλλὰ θάπτουσι. Σίγιννοι
 δὲ τὰλλα μὲν περσιζουσιν, ἐκπαρίοις δὲ χρῶνται μι- 25
 κροῖς δασίσιν, ἅπτερ ἐκπότην ὄχεῖν μὲν οὐ δύναται,
 τέθριππα δὲ ζευγνύουσιν· ἡνιοχοῦσι δὲ γυναῖκες ἐκ
 παίδων ἡσκημέναι, ἥ δ' ἄριστα ἡνιοχοῦσα συνοικεῖ ᾧ
 βούλεται· τινὰς δ' ἐπιτηδεύειν φασὶν ὅπως ὥς μακρο-
 κεφαλώτατοι φανοῦνται καὶ προπεπτωκότες τοῖς με- 30
 τώποις ὡςθ' ὑπερχύπτειν τῶν γενεῶν. Ταπύρων δ'
 ἐστὶ καὶ τὸ τοὺς μὲν ἄνδρας μελανειμονεῖν καὶ μακρο-

κομῆν, τὰς δὲ γυναῖκας λευχειμονεῖν καὶ βραχυκο-
μεῖν. καὶ ὁ ἀνδρειότατος κριθεὶς γαμῖ ἦν βούλειαι.
Κάσπιοι δὲ τοὺς ὑπὲρ ἑβδομήκοντα ἔτη λιμοκτονήσαν-
τες εἰς τὴν ἐρημίαν ἐκτιθέασιν, ἀποθνήσκουσιν δὲ σκοπεύον-
τες ἴαν μὲν ὑπ' ὀρνίθων κατασπαρμένους ἀπὸ τῆς κλί-
νης ἰδῶσιν, εὐδαιμονίζουσιν, ἴαν δὲ ὑπὸ θηρίων ἢ κυ-
νῶν, ἦτρον, ἴαν δ' ὑπὸ μηδενός, κακοδαιμονίζουσι.

Ἐπεὶ δὲ τὰ βόρεια μέρη τῆς Ἀσίας ποιεῖ ὁ Ταύρος, 12
ἃ δὴ καὶ ἐντὸς τοῦ Ταύρου καλοῦσιν, εἰπεῖν προειλό-
10 μεθα πρῶτον (περὶ τούτων). τούτων δ' ἐστὶ καὶ τὰ ἐν
τοῖς ὄρεσιν αὐτοῖς ἢ ὄλα ἢ τὰ πλείστα. ὅσα μὲν [οὖν]
τῶν Κασπίων πυλῶν ἐσθινώτερά ἐστιν, ἀπλουστέρα
ἔχει τὴν περιήγησιν διὰ τὴν ἀγριότητα, οὐ πολὺ τε ἂν
διαφέρει τοῦδε ἢ τοῦδα τοῦ κλίματος συγκαταλεχθέν-
15 τα· τὰ δ' ἐσπέρια πάντα δίδωσιν εὐπορίαν τοῦ λέγειν
περὶ αὐτῶν, ὥστε δεῖ προάγειν ἐπὶ τὰ παρακείμενα
ταῖς Κασπίαις πύλαις. παρ᾿ αὐταῖς δὲ ἡ Μηθία πρὸς
δύσιν, χώρα καὶ πολλὴ καὶ δυναστεύσασά ποτε καὶ ἐν
μέσῳ τῷ Ταύρῳ κειμένη, πολυσχιδεῖ κατὰ ταῦτα ὑπάρ-
20 χοντι τὰ μέρη καὶ αὐλῶνας ἐμπεριλαμβάνουσι μεγά-
λους, καθάπερ καὶ τῇ Ἀρμενίᾳ τοῦτο συμβέβηκε.

Τὸ γὰρ ὄρος τοῦτο ἄρχεται μὲν ἀπὸ τῆς Καρίας 2
καὶ Λυκίας, ἀλλ' ἐνταῦθα μὲν οὔτε πλάτος οὔτε ὕψος
ἀξιόλογον δείκνυσιν· ἐξαίρεται δὲ πολὺ πρῶτον κατὰ
25 τὰς Χελιδονίας (αὗται δ' εἰσὶ νῆσοι κατὰ τὴν ἀρχὴν
τῆς Παμφύλων παραλίας), ἐπὶ δὲ τὰς ἀνατολάς ἐκτε-
νόμενον αὐλῶνικας μακροὺς ἀπολαμβάνει τοὺς τῶν Κε-
λίκων· ἵτα τῇ μὲν τὸ Ἀμανὸν ἀπ' αὐτοῦ σχίζεται τῇ
δὲ ὁ Ἀντίταυρος, ἐν ᾧ τὰ Κόρμανα ἰδρυταὶ τὰ ἐν τοῖς
30 ἄνω λεγομένοις Καππάδοξιν. οὗτος μὲν οὖν ἐν τῇ Κα-

2. ποῖ βραχυκομῆν: οἰκοῦσι δὲ μεταξὺ Λιγυστῶν καὶ Τρ-
χανῶν

ταονία τελευτᾷ, τὸ δὲ Ἀμανὸν ὄρος μέχρι τοῦ Εὐφράτου καὶ τῆς Μιλιτηνῆς πρόεισι, καθ' ἣν ἡ Κομμαγηνὴ τῇ Καππαδοκίᾳ παράκειται· ἐκδέχεται δὲ τὰ πέραν τοῦ Εὐφράτου ὄρη, συνεχῇ μὲν τοῖς προειρημένοις πλήν ὅσον διακόπτει ῥέων διὰ μέσων ὁ ποταμός, πολλὴν δ' ἐπίδοσιν λαμβάνει εἰς τὸ ὕψος καὶ τὸ πλάτος καὶ τὸ πολυσχιδές. τὸ δ' οὖν νοτιώτατον μάλιστα ἐστὶν ὁ Ταῦρος ὁρίζων τὴν Ἀρμενίαν ἀπὸ τῆς Μισοποταμίας.

- 8 Ἐνταῦθεν δὲ ἀμφότεροι ῥέουσιν οἱ τὴν Μισοποταμίαν ἐγκυκλούμενοι ποταμοὶ καὶ συνάπτοντες ἀλλή-
 10 τοις ἐγγὺς κατὰ τὴν Βαβυλωνίαν, εἰτα ἐκδιδόντες εἰς τὴν κατὰ Πέρσας θάλατταν, ὃ τε Εὐφράτης καὶ Τίγρις. ἔστι δὲ καὶ μεῖζων ὁ Εὐφράτης καὶ πλείω διεξείσι
 .χώραν σχολιῶ τῷ ῥέειθρῳ, τὰς πηγὰς ἔχων ἐν τῷ προσ-
 βορείῳ μέρει τοῦ Ταύρου, ῥέων δ' ἐπὶ δύσιν διὰ τῆς 15
 Ἀρμενίας τῆς μεγάλης καλουμένης μέχρι τῆς μικρᾶς, ἐν δεξιᾷ ἔχων ταύτην ἐν ἀριστερᾷ δὲ τὴν Ἀχιλισηνήν·
 εἰτ' ἐπιστρέφει πρὸς νότον, συνάπτει δὲ κατὰ τὴν ἐπι-
 στροφὴν τοῖς Καππαδόκων ὄροις· δεξιᾷ δὲ ταῦτα
 ἀφίει καὶ τὰ τῶν Κομμαγηνῶν, ἀριστερᾷ δὲ τὴν Ἀχι- 20
 λισηνήν καὶ Σωφηνήν τῆς μεγάλης Ἀρμενίας πρόεισιν
 ἐπὶ τὴν Συρίαν καὶ λαμβάνει πάλιν ἄλλην ἐπιστροφὴν
 εἰς τὴν Βαβυλωνίαν καὶ τὸν Περσικὸν κόλπον. ὁ δὲ
 Τίγρις ἐκ τοῦ νοτίου μέρους τοῦ αὐτοῦ ὄρους ἐνεχθεὶς
 ἐπὶ τὴν Σελεύκειαν συνάπτει τῷ Εὐφράτῃ πλησίον 25
 καὶ ποιεῖ τὴν Μισοποταμίαν πρὸς αὐτόν, εἰτ' ἐκδίδωσι
 καὶ αὐτὸς εἰς τὸν αὐτὸν κόλπον. διέχουσι δὲ ἀλλήλων
 αἱ πηγαὶ τοῦ τε Εὐφράτου καὶ τοῦ Τίγριος περὶ δισχι-
 λίους καὶ πεντακοσίους σταδίους.

- 4 Ἀπὸ δ' οὖν τοῦ Ταύρου πρὸς ἄρκτον ἀποσχίδες 30
 πολλαὶ γεγόνασι, μία μὲν ἡ τοῦ καλουμένου Ἀντικαύ-
 ρου· καὶ γὰρ ἐνταῦθα οὕτως ὠνομάζετο ὁ τὴν Σωφη-

νὴν ἀπολαμβάνων ἐν αὐλῶνι μεταξὺ κειμένων αὐτοῦ
 τε καὶ τοῦ Ταύρου. πέραν δὲ τοῦ Εὐφράτου κατὰ τὴν
 μικρὰν Ἀρμενίαν ἐφάξῃς τῷ Ἀντικαύρῳ πρὸς ἄρκτον
 ἐπεκτείνεται μέγα ὄρος καὶ πολυσχιδές· καλοῦσι δὲ τὸ
 5 μὲν αὐτοῦ Παρυσάδρην τὸ δὲ Μοσχικὰ ὄρη τὸ δ' ἄλ-
 λους ὀνόμασι· ταῦτα δ' ἀπολαμβάνει τὴν Ἀρμενίαν
 ὅλην μέχρι Ἰβήρων καὶ Ἀλβανῶν. εἰτ' ἄλλ' ἐπανίστα-
 ται πρὸς ἑω, τὰ ὑπερκείμενα τῆς Κασπίας θαλάττης
 μέχρι Μηδίας τῆς τε Ἀτροπατίου καὶ τῆς μεγάλης· κα-
 10 λοῦσι δὲ καὶ ταῦτα τὰ μέρη πάντα τῶν ὄρων Παραχο-
 ἀθραν καὶ τὰ μέχρι τῶν Κασπίων πυλῶν καὶ ἐπέκεινα
 ἔτι πρὸς ταῖς ἀνατολαῖς τὰ συνάπτοντα τῇ Ἀρίᾳ. τὰ
 μὲν δὴ πρόσβορρα ὄρη οὕτω καλοῦσι, τὰ δὲ νότια τὰ
 πέραν τοῦ Εὐφράτου τῆς Καππαδοκίας καὶ τῆς Κομ-
 15 μαγενῆς πρὸς ἑω τείνοντα κατ' ἀρχὰς μὲν αὐτὸ τοῦτο
 καλεῖται Ταῦρος, διορίζων τὴν Σωφηνὴν καὶ τὴν ἄλ-
 λην Ἀρμενίαν ἀπὸ τῆς Μισσοποταμίας· τινας δὲ Γορ-
 δυναῖα ὄρη καλοῦσιν. ἐν δὲ ταύτοις ἐστὶ καὶ τὸ Μάσιον,
 τὸ ὑπερκείμενον τῆς Νισίβιος ὄρος καὶ τῶν Τίγρην-
 20 κέρτων. ἔπειτα ἐξαίρεται πλέον καὶ καλεῖται Νιφάτης·
 ἐνταῦθα δὲ πον καὶ τοῦ Τίγριος πηγαὶ κατὰ τὸ νότιον
 τῆς ὄρεινῆς πλευρόν· εἰτ' ἀπὸ τοῦ Νιφάτου μᾶλλον
 ἔτι καὶ μᾶλλον ἢ ῥάχῃς ἐκτεινομένη τὸ Ζάγγριον ὄρος
 ποιεῖ τὸ διορίζον τὴν Μηδίαν καὶ τὴν Βαβυλωνίαν·
 25 μετὰ δὲ τὸ Ζάγγριον ἐκδέχεται ὑπὲρ μὲν τῆς Βαβυλω-
 νίας ἢ τε τῶν Ἑλυμαίων ὄρεινῇ καὶ ἢ τῶν Παρμιτακη-
 νῶν, ὑπὲρ δὲ τῆς Μηδίας ἢ τῶν Κοσσαίων· ἐν μέσῳ
 δ' ἐστὶν ἡ Μηδία καὶ ἡ Ἀρμενία, πολλὰ μὲν ὄρη περι-
 λαμβάνουσα πολλὰ δὲ ὄροπέδια, ὥσαύτως δὲ πεδία καὶ
 30 αὐλῶνας μεγάλους, συχνὰ δὲ καὶ ἔθνη τὰ περιρικοῦν-
 τα, μικρὰ ὄρεινὰ καὶ ληστρικά τὰ πλείω. οὕτω μὲν τοί-

νυν τίθεμεν ἐντὸς τοῦ Ταύρου τὴν τε Μηδίαν, ἧς εἰσι
καὶ αἱ Κάσπιοι πύλαι, καὶ τὴν Ἀρμενίαν.

5 Καθ' ἡμᾶς μὲν τοίνυν προσάρκτια ἂν εἴη τὰ ἰθὺν
ταῦτα, ἐπειδὴ καὶ ἐντὸς τοῦ Ταύρου, Ἐρατοσθένους δὲ
πεπονημένος τὴν διαίρεσιν εἰς τὰ νότια μέρη καὶ τὰ 5
προσάρκτια καὶ τὰς ὑπ' αὐτοῦ λεγομένας σφραγίδας,
τὰς μὲν βορείους καλῶν τὰς δὲ νοτίους, ὅρια ἀποφαί-
νει τῶν κλιμάτων ἀμφοῖν τὰς Κάσπιους πύλας· εἰκό-
τως οὖν τὰ νοτιώτερα τῶν Κάσπιων πυλῶν νότια ἂν
ἀποφαίνοι, ὧν ἴστι καὶ ἡ Μηδία καὶ ἡ Ἀρμενία, τὰ δὲ 10
βορειότερα πρόσβορρα, κατ' ἄλλην καὶ ἄλλην διάτα-
ξιν τοῦτου συμβαίνοντος. τάχα δὲ οὐκ ἐπέβαλε τούτῳ,
διότι ἔξω τοῦ Ταύρου πρὸς νότον οὐδὲν ἔστιν οὔτε τῆς
Ἀρμενίας μέρος οὔτε τῆς Μηδίας.

13 Ἡ δὲ Μηδία δίχα διήρηται· καλοῦσι δὲ τὴν μὲν 15
μεγάλην, ἧς μητρόπολις τὰ Ἐκβάτανα, μεγάλη πόλις
καὶ τὸ βασίλειον ἔχουσα τῆς Μηδων ἀρχῆς· διατελοῦσι
δὲ καὶ νῦν οἱ Παρθυαῖοι τούτῳ χρώμενοι βασιλεῖς,
καὶ θερίζουσί γε ἐνταῦθα οἱ βασιλεῖς· ψυχρὰ γὰρ ἡ
Μηδία· τὸ δὲ χιμάδιόν ἔστιν αὐτοῖς ἐν Σελευκείᾳ τῇ 20
ἐπὶ τῷ Τίγριδι πλησίον Βαβυλωνος. ἡ δ' ἑτέρα μερίς
C.523 ἔστιν ἡ Ἀτροπάτις Μηδία· τοῦνομα δ' ἔσχεν ἀπὸ τοῦ
ἡγεμόνος Ἀτροπάτου, ὃς ἐκώλυεν ὑπὸ τοῖς Μακεδόσι
γίνεσθαι καὶ ταύτην μέρος οὔσαν μεγάλης Μηδίας·
καὶ δὴ καὶ βασιλεὺς ἀναγορευθεὶς ἰδίᾳ συνέταξε καθ' 25
αὐτὴν τὴν χώραν ταύτην, καὶ ἡ διαδοχὴ σώζεται μέχρι
νῦν ἔξ ἐκείνου, πρὸς τε τοὺς Ἀρμενίων βασιλείας ποιη-
σαμένων ἐπιγαμίας τῶν ὕστερον καὶ Σύρων καὶ μετὰ
2 ταῦτα Παρθυαίων. καίτοι δὲ ἡ χώρα τῇ μὲν Ἀρμενίᾳ

9. ποῖ νοτιώτερα· πρὸς ἔω τείνοντα 29. ποῖ Ἀρμενίᾳ·
καὶ τῇ Ματιανῇ

πρὸς ἑω τῇ δὲ μεγάλη Μηδία πρὸς δύσιν, πρὸς ἄρκτον
 δ' ἀμφοτέραις· τοῖς δὲ περὶ τὸν μυχὸν τῆς Ὑρκανίας
 θαλάττης καὶ τῇ Ματιανῇ ἀπὸ νότου παράκειται. ἔστι
 δ' οὐ μικρὰ κατὰ τὴν δύναμιν, ὥς φησιν Ἀπολλωνί-
 5 δης, ἥ γε καὶ * κατὰ μυρίους ἱππίας δύναται παρέχ-
 σθαι, περὶ δὲ τέτταρας μυριάδας. λίμνην δ' ἔχει τὴν
 * Σπαῦταν, ἐν ᾗ ἅλεις ἐπανθοῦντες πῆνται· εἰσὶ δὲ
 κνησμάθεις καὶ ἐπαλγεῖς· ἐλαιον δὲ τοῦ πάθους ἄκος,
 ὕδωρ δὲ γλυκὺ τοῖς καπυρωθείσιν ἱματίοις, εἴ τις καὶ
 10 ἄγνοιαν βάψειν εἰς αὐτὴν πλύσεως χάριν. ἔχουσι δ'
 ἰσχυροὺς γείτονας τοὺς Ἀρμενίους καὶ τοὺς Παρθυαί-
 ους, ὑφ' ὧν περικόπτονται πολλάκις· ἀντέχουσι δ'
 ὁμῶς καὶ ἀπολαμβάνουσι τὰ ἀφαιρεθέντα, καθάπερ
 τὴν Συμβάκην ἀπέλαβον παρὰ τῶν Ἀρμενίων ὑπὸ Ῥω-
 15 μαίοις γεγονότων, καὶ αὐτοὶ προσεληλύθασιν τῇ φιλίᾳ
 τῇ πρὸς Καίσαρα· θεραπεύουσι δ' ἅμα καὶ τοὺς Παρ-
 θυαίους.

Βασίλειον δ' αὐτῶν θεινὸν μὲν ἐν πεδίῳ ἰδρυμέ- 3
 νον Γάξακα, [χειμαριῶν δὲ] ἐν φρουρίῳ ἐρυμνῷ Ἰέρα,
 20 ὅπερ Ἀντώνιος ἐπολιόρησε κατὰ τὴν ἐπὶ Παρθυαίους
 στρατείαν. διέχει δὲ τοῦτο τοῦ Ἀράξου ποταμοῦ τοῦ
 ὀρεζοντος τὴν τε Ἀρμενίαν καὶ τὴν Ἀτροπατηνὴν στα-
 θίους δισχιλίους καὶ τετρακοσίους, ὥς φησιν ὁ Δέλλιος
 ὁ τοῦ Ἀντωνίου φίλος, συγγράψας τὴν ἐπὶ Παρθυαί-
 25 ους αὐτοῦ στρατείαν ἐν ᾗ παρὴν καὶ αὐτὸς ἡγεμονίαν
 ἔχων. ἔστι δὲ τῆς χώρας ταύτης τὰ μὲν ἄλλα εὐδαίμονα
 χωρία, ἡ δὲ προσάρκτιος ὄρεινὴ καὶ τραχεῖα καὶ ψυχρά,
 Καδουσίων κατοικία τῶν ὀρεινῶν καὶ Ἀμάρδων καὶ
 Ταπύρων καὶ Κυρτίων καὶ ἄλλων τοιοῦτων, οἳ μετα-
 30 νάσκει εἰσὶ καὶ ληστρικοί. καὶ γὰρ ὁ Ζάγρος καὶ ὁ Νι-
 φάτης κατεσπαρμέναι ἔχουσι τὰ ἔθνη ταῦτα, καὶ οἱ ἐν
 τῇ Περσίδι Κύρτιοι καὶ Μάρδοι (καὶ γὰρ οὕτω λέγον-

ται οἱ Ἀμαρδοὶ) καὶ οἱ ἐν τῇ Ἀρμενίᾳ μέχρι νῦν ὁμω-
νύμως προσαγορευόμενοι τῆς αὐτῆς εἰσὶν ἰδέας.

4 Οἱ δ' οὖν Καδοῦσιοι πλήθει τῷ περὶ μικρὸν ἀπο-
λείπονται τῶν Ἀριανῶν, ἀκοντισταὶ δ' εἰσὶν ἄριστοι,
ἐν δὲ τοῖς τραχέσιν ἀνθ' ἱππέων περὶ διαμάχονται. 5
C.524 Ἀντωνίῳ δὲ χαλεπὴν τὴν στρατείαν ἐποίησεν οὐχ ἡ τῆς
χώρας φύσις, ἀλλ' ὁ τῶν ὁδῶν ἡγιμὼν, ὁ τῶν Ἀρμε-
νίων βασιλεὺς Ἀρταξάσδης, ὃν εἰκὴ ἐκεῖνος ἐπιβου-
λεύοντα αὐτῷ σύμβουλον ἐποίητο καὶ κύριον τῆς περὶ
τοῦ πολέμου γνώμης· ἐτιμωρήσατο μὲν οὖν αὐτόν, 10
ἀλλ' ὅψε, ἥνίκα πολλῶν αἰτίος κατέστη κακῶν Ῥωμαί-
οις καὶ αὐτὸς καὶ ἐκεῖνος, ὅστις τὴν ἀπὸ τοῦ Ζεύγμα-
τος ὁδὸν τοῦ κατὰ τὸν Εὐφράτην μέχρι τοῦ ἄφασθαι
τῆς Ἀρροπατηνῆς ὀκτακισχιλίων σταδίων ἐποίησε,
πλέον ἢ διπλασίαν τῆς εὐθείας, διὰ ὁρῶν καὶ ἀνοδιῶν 15
καὶ κυκλοπορίας.

5 Ἡ δὲ μεγάλη Μηθία τὸ μὲν παλαιὸν τῆς Ἀσίας
ἡγήσατο πάσης καταλύσασα τὴν τῶν Σύρων ἀρ-
χήν· ὕστερον δ' ὑπὸ Κύρου καὶ Περσῶν ἀφαιρεθεῖ-
σα τὴν τοσαύτην ἔξουσίαν ἐπὶ Ἀστυάγου διεφύλαττεν 20
ὅμως πολὺ τοῦ πατρίου ἀξιώματος, καὶ ἦν τὰ Ἐκβά-
τανα· χιμαῖδιον τοῖς Πέρσαις· ὁμοίως δὲ καὶ τοῖς ἐκεῖ-
νους καταλύσασι Μακεδόσι τοῖς τὴν Συρίαν ἔχουσι,
καὶ νῦν ἔτι τοῖς Παρθυαίων βασιλεῦσι τὴν αὐτὴν πα-
ρέχεται χρεῖαν τε καὶ ἀσφάλειαν. 25

6 Ὁρίζεται δ' ἀπὸ μὲν τῆς ἑωτῇ τε Παρθυαίᾳ καὶ
τοῖς Κοσσαίων ὄρεσι ληστρικῶν ἀνθρώπων, οἱ τοξότας
μυρλοὺς καὶ τρισχιλίους παρέσχοντό ποτε Ἑλυμαίοις
συμμαχοῦντες ἐπὶ Σουσίους καὶ Βαβυλωνίους. Νέαρχος
δὲ φησι τεττάρων ὄντων ληστρικῶν ἔθνων, ὧν Μάρ- 30
δοι μὲν Πέρσαις προσεχεῖς ἦσαν, Οὐξιοὶ δὲ καὶ Ἑλυ-
μαῖοι τούτοις τε καὶ Σουσίοις, Κοσσαῖοι δὲ Μήδοις, πάν-

τας μὲν φόρους πράττεσθαι τοὺς βασιλεῖς, Κοσσαίους
 δὲ καὶ δῶρα λαμβάνειν, ἥνικα ὁ βασιλεὺς θερίσας ἐν
 Ἐκβατάνοις εἰς τὴν Βαβυλωνίαν καταβαίνει· καταλῶ-
 σαι δ' αὐτῶν τὴν πολλὴν τόλμαν Ἀλέξανδρον ἐπιθέμε-
 5 νον χειμῶνος. τούτοις τε δὴ ἀφορίζεται πρὸς ἱώ καὶ δι-
 τοῖς Παραιτακηνοῖς, οἱ συνάπτουσι Πέρσαις ὄρειοι.
 καὶ κύτοι καὶ ληστρικοί· ἀπὸ δὲ τῶν ἄρκτων τοῖς ὑπερ-
 οῖκουσι τῆς Ἰρκανίας θαλάττης Καδουσίους καὶ τοῖς
 ἄλλοις, οὓς ἄρει διήλθομεν· πρὸς νότον δὲ τῇ Ἀπολ-
 10 λωνιάτιδι, ἣν Σιτακηνὴν ἐκάλουν οἱ παλαιοί, καὶ τῷ
 Ζάγρῳ, καθ' ὃ ἡ Μασσαβατική καίται τῆς Μηθίας
 οὔσα, οἱ δὲ τῆς Ἐλυρμαίας φασί· πρὸς δύσιν δὲ τοῖς
 Ἀτροπατίοις καὶ τῶν Ἀρμενίων τισίν. εἰσὶ δὲ καὶ Ἐλ-
 ληνίδες πόλεις κτίσματα τῶν Μακεδόνων ἐν τῇ Μη-
 15 θίᾳ, ὧν Αποδίκειά τε καὶ Ἀπάμεια καὶ ἡ πρὸς Ῥάγαις
 (Ἡράκλεια) καὶ αὐτὴ Ῥάγα, τὸ τοῦ Νικάντορος κτίσμα,
 ὃ ἐκείνος μὲν Εὐρωπαϊὸν ὠνόμασε, Πάρθοι δὲ Ἀρσα-
 κίαν, νοτιωτέραν οὔσαν τῶν Κασπίων πυλῶν πεντα-
 κοσίους πού σταδίους, ὡς φησὶν Ἀπολλόδοτος Ἀρτε-
 20 μιτηνός.

Ἡ πολλὴ μὲν οὖν ὑψηλὴ ἐστὶ καὶ ψυχρά· τοιαῦτα γ'
 δὲ καὶ τὰ ὑπερκείμενα τῶν Ἐκβατάνων ὄρη καὶ τὰ περὶ
 τὰς Ῥάγας καὶ τὰς Κασπίους πύλας καὶ καθόλου τὰ
 προσάρκτια μέρη τὰ ἐντεῦθεν μέχρι πρὸς τὴν Μακί-
 25 νην καὶ τὴν Ἀρμενίαν. ἡ δ' ὑπὸ ταῖς Κασπίαις πύλαις
 ἐν ταπεινοῖς ἐδάφεσι καὶ κοίλοις οὔσα εὐδαίμων σφό-
 δρα ἐστὶ καὶ πάμφορος πλὴν ἐλαίας· εἰ δὲ καὶ φύτεταί
 πον, ἀλικής τί ἐστὶ καὶ ξηρά· ἱππόβοτος δὲ καὶ αὕτη
 ἐστὶ διαφερόντως καὶ ἡ Ἀρμενία· καλεῖται δὲ τις καὶ
 30 λειμῶν ἱππόβοτος, ὃν καὶ διεξίασιν οἱ ἐκ τῆς Περσίδος
 καὶ Βαβυλῶνος εἰς Κασπίους πύλας ὁδεύοντες, ἐν ᾧ
 πέντε μυριάδας ἵππων θηλείων νέμεισθαι φασὶν ἐπὶ

τῶν Περσῶν, εἶναι δὲ τὰς ἀγέλας ταύτας βασιλικάς. τοὺς δὲ Νησαίους ἵππους, οἷς ἐχρῶντο οἱ βασιλεῖς ἀρίστοις οὖσι καὶ μεγίστοις, οἱ μὲν ἐνθὲνδε λέγουσι τὸ γένος, οἱ δ' ἐξ Ἀρμενίας· ἰδιόμορφοι δὲ εἰσιν, ὥσπερ καὶ οἱ Παρθικοὶ λεγόμενοι νῦν, παρὰ τοὺς Ἑλλαδικοὺς δὲ καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς παρ' ἡμῖν. καὶ τὴν βοτάνην δὲ τὴν μάλιστα τρέφουσαν τοὺς ἵππους ἀπὸ τοῦ πλεονάζειν ἐνταῦθα ἰδίως μηδικὴν καλοῦμεν. φέρει δὲ καὶ σίλφιον ἢ χῶρα, ἀφ' οὗ ὁ Μηδικὸς καλούμενος ὁπός, πολὺ λειπόμενος τοῦ Κυρηναικοῦ· ἴστι δ' ὅτι καὶ δια- 10 φέρων ἐκείνου, εἴτε παρὰ τὰς τῶν τόπων διαφορὰς εἴτε τοῦ φυτοῦ κατ' εἶδος ἐξαλλάττοντος, εἴτε καὶ παρὰ τοὺς ὀπίζοντας καὶ σκευάζοντας ὥστε συμμένειν πρὸς τὴν ἀπόθεσιν καὶ τὴν χρεῖαν.

8 Τοιαύτη μὲν τις ἡ χῶρα· τὸ δὲ μέγεθος πάρισός 15 πῶς ἴστιν εἰς πλάτος καὶ μῆκος· δοκεῖ δὲ μέγιστον εἶναι μῆκος τῆς Μηδίας τὸ ἀπὸ τῆς τοῦ Ζάγρου ὑπερθέσεως, ἥπερ καλεῖται Μηδικὴ πύλη, εἰς Κασπίους πύλας διὰ τῆς Σιγριανῆς σταδίων τετρακισχιλίων ἑκατόν. τῷ δὲ μεγέθει καὶ τῇ δυνάμει τῆς χώρας ὁμολογεῖ καὶ 20 ἡ περὶ τῶν φόρων ἱστορία· τῆς γὰρ Καππαδοκίας παρεχούσης τοῖς Πέρσαις κατ' ἐνιαυτὸν πρὸς τῷ ἀργυρικῷ τέλει ἵππους χιλίους καὶ πενταχοσίους, ἡμιόνοους δὲ δισχιλίους, προβάτων δὲ πέντε μυριάδας, διπλάσια σχεδόν τι τούτων ἐτέλουν οἱ Μῆδοι. 25

9 Ἔθνη δὲ τὰ πολλὰ μὲν τὰ αὐτὰ τούτοις τε καὶ τοῖς Ἀρμενίοις διὰ τὸ καὶ τὴν χώραν παραπλησίαν εἶναι. τοὺς μέντοι Μῆδους ἀρχηγέτας εἶναι φασὶ καὶ τούτοις καὶ ἔτι πρότερον Πέρσαις τοῖς ἔχουσιν αὐτοὺς καὶ δια- 30 δεξαμένοις τὴν τῆς Ἀσίας ἑξουσίαν. ἡ γὰρ νῦν λεγομένη Περσικὴ στολὴ καὶ ὁ τῆς τοξικῆς καὶ ἱππικῆς ζῆλος καὶ ἡ περὶ τοὺς βασιλεῖς θεραπεία καὶ κόσμος καὶ

σεβασμὸς θεοπρεπὴς παρὰ τῶν ἀρχομένων εἰς τοὺς C526
 Πέρσας παρὰ Μήδων ἀφίεται. καὶ ὅτι τοῦτ' ἀληθὲς ἐκ
 τῆς ἐσθῆτος μάλιστα δῆλον· τίκρα γάρ τις καὶ κίταρις
 καὶ πῖλος καὶ χειριδωτοὶ χιτῶνες καὶ ἀναξυρίδες ἐν μὲν
 5 τοῖς ψυχροῖς τόποις καὶ προσβύρροις ἐπιτήδεια ἔστι
 φορήματα, οἳ δὲ εἰσιν οἱ Μηδικοί, ἐν δὲ τοῖς νοτίοις
 ἤκιστα· οἱ δὲ Πέρσαι τὴν πλείστην οἰκῶσιν ἐπὶ τῇ Ἐρυ-
 θρᾷ θαλάττῃ κέκτηνται, μεσημβρινώτεροι καὶ Βαβυ-
 λωνίων ὄντες καὶ Σουσίων· μετὰ δὲ τὴν κατάλυσιν
 10 τὴν τῶν Μήδων προσεκλήσαντό τινα καὶ τῶν προσ-
 απομένων Μηδῶν. ἀλλ' οὕτως ἐφάνη σεμνὰ καὶ τοῦ
 βασιλικοῦ προσχήματος οἰκεία τὰ ἔθνη τοῖς νικήσασιν τὰ
 τῶν νικηθέντων, ὥστε ἄντι γυμνητῶν καὶ ψιλῶν θη-
 λυστολεῖν ὑπέμειναν, καὶ κατηρεφεῖς εἶναι τοῖς σκε-
 15 πῶμασι.

Τινὲς δὲ Μηδεῖαν καταδείξαι τὴν ἐσθῆτα ταύτην 10
 φασὶ δυναστεύσασαν ἐν τοῖς τόποις, καθάπερ καὶ Ἰάσο-
 να, καὶ ἐπικρυπτομένην τὴν ὄψιν ὅτι ἄντι τοῦ βασιλέως
 ἔξοι· τοῦ μὲν [οὖν] Ἰάσονος ὑπομνήματα εἶναι τὰ Ἰα-
 20 σόνια ἡρῶα τιμώμενα σφόδρα ὑπὸ τῶν βαρβάρων (ἔστι
 δὲ καὶ ὄρος μέγα ὑπὲρ τῶν Κασπίων πυλῶν ἐν ἀριστε-
 ρᾷ καλούμενον Ἰασόνιον), τῆς δὲ Μηδείας τὴν ἐσθῆτα
 καὶ τοῦνομα τῆς χώρας. λέγεται δὲ καὶ Μῆδος υἱὸς αὐ-
 τῆς διαδέξασθαι τὴν ἀρχὴν καὶ τὴν χώραν ἐπώνυμον
 25 αὐτοῦ καταλιπεῖν. ὁμολογεῖ δὲ τούτοις καὶ τὰ κατὰ
 τὴν Ἀρμενίαν Ἰασόνια καὶ τὸ τῆς χώρας ὄνομα καὶ
 ἄλλα πλείω περὶ ὧν ἐροῦμεν.

Καὶ τοῦτο δὲ Μηδικὸν τὸ βασιλεῖα αἰρεῖσθαι τὸν 11
 ἀνδρείστατον, ἀλλ' οὐ πᾶσιν ἀλλὰ τοῖς ὀρείοις· μάλ-
 30 λον δὲ τὸ τοῖς βασιλεῦσιν πολλὰς εἶναι γυναῖκας· τοῖς

δ' ὀρείοις τῶν Μήδων καὶ πᾶσιν ἔθος τοῦτο, ἐλάττους δὲ τῶν πάντα οὐκ ἔστιν· ὥς δ' αὐτως τὰς γυναῖκας φασιν ἐν καλῷ τίθεσθαι ὅτι πλείστας· νέμειν ἄνδρας, τῶν πάντα δὲ ἐλάττους συμφορὰν ἡγεῖσθαι. τῆς δ' ἄλλης Μηδίας εὐδαιμονούσης τελέως λυπρὰς ἐστὶν ἢ προσάρктиος ὀρεινῇ· σιτοῦνται γοῦν ἀπὸ ἀκροδρύων, ἐκ τε μῆλων ξηρῶν κοπέντων ποιοῦνται μάζας, ἀπὸ δ' ἀμυγδάλων φωχθέντων ἄρτους, ἐκ δὲ ῥιζῶν τινων οἶνον ἐκθλίβουσι, κρέασι δὲ χρῶνται θηρείοις, ἡμερα δὲ οὐ τρέφουσι θρίμματα. τοσαῦτα καὶ 10 περὶ Μήδων φασιν· περὶ δὲ τῶν νομίμων κοινῇ τῆς συμπάσης Μηδίας, ἐπειδὴ ταῦτά τοις Περσικοῖς γέγνηται διὰ τὴν τῶν Περσῶν ἐπικράτειαν, ἐν τῷ περὶ ἐκείνων λόγῳ φήσομεν.

14 Τῆς δ' Ἀρμενίας τὰ μὲν νότια προβέβληται τὸν 15 Ταῦρον, διείργοντα αὐτὴν ἀφ' ὅλης τῆς μεταξὺ Εὐφράτου καὶ τοῦ Τίγριος, ἣν Μισοποταμίαν καλοῦσι, τὰ δὲ ἰωθινὰ τῇ Μηδίᾳ συνάπτει τῇ μεγάλῃ καὶ τῇ Ἀτροπατηνῇ· προσάρκτια δὲ ἐστὶ τὰ ὑπερκείμενα τῆς Κασπίας θαλάττης ὅρη τὰ τοῦ Παραχούθρα καὶ Ἀλβα- 20 νοὶ καὶ Ἰβηρεῖς καὶ ὁ Καύκασος ἐγκυκλούμενος τὰ ἔθνη ταῦτα καὶ συνάπτων τοῖς Ἀρμενίοις, συνάπτων δὲ καὶ τοῖς Μοσχικοῖς ὄρεσι καὶ Κολχικοῖς μέχρι τῶν καλουμένων Τιβαρανῶν· ἀπὸ δὲ τῆς ἰσπέρας ταῦτά ἐστι τὰ ἔθνη καὶ ὁ Παρνάθρης καὶ ὁ Σχυδίσσης μέχρι τῆς μικρᾶς 25 Ἀρμενίας καὶ τῆς τοῦ Εὐφράτου ποταμίας, ἣ διείργει τὴν Ἀρμενίαν ἀπὸ τῆς Καππαδοκίας καὶ τῆς Κομμαγενῆς.

2 Ὁ γὰρ Εὐφράτης ἀπὸ τῆς βορείου πλευρᾶς τοῦ Ταύρου τὰς ἀρχὰς ἔχων τὸ μὲν πρῶτον ῥεῖ πρὸς δύσιν 30 διὰ τῆς Ἀρμενίας, εἰτ' ἐπιστρέφει πρὸς νότον καὶ διακόπτει τὸν Ταῦρον μεταξὺ τῶν Ἀρμενίων τε καὶ Καπ-

καδόκων καὶ Κορμαγηνῶν, ἐκπεσόν δ' ἔξω καὶ γε-
 νόμενος κατὰ τὴν Συρίαν ἐπιστρέφει πρὸς χειμερι-
 νὰς ἀνατολὰς μέχρι Βαβυλῶνος καὶ ποιεῖ τὴν Μισοπο-
 ταμίαν πρὸς τὸν Τύγρι· ἀμφότεροι δὲ τελευτῶσιν εἰς
 5 τὸν Περσικὸν κόλπον. τὰ μὲν δὲ κύκλῳ τοιαῦτα, ὁρει-
 νὰ σχεδὸν τι πάντα καὶ τραχέα πλὴν τῶν πρὸς τὴν
 Μηδίαν κεκλιμένων ὀλίγων. πάλιν δὲ τοῦ λεχθέντος
 Ταύρου τὴν ἀρχὴν λαμβάνοντος ἀπὸ τῆς περὶ τῶν
 Κορμαγηνῶν καὶ τῶν Μελιτηνῶν ἦν ὁ Εὐφράτης ποιεῖ,
 10 Μάσιον μὲν ἔστι τὸ ὑπερκείμενον ὄρος τῶν ἐν τῇ Με-
 σοποταμίᾳ Μυγδόνων ἐκ νότου, ἐν οἷς ἡ Νίσιβις ἔστιν·
 ἐκ δὲ τῶν πρὸς ἄρκτον μερῶν ἡ Σωφηνὴ καλεῖται μεταξὺ
 τοῦ τε Μασίου καὶ τοῦ Ἀντικαύρου. οὗτος δ' ἀπὸ τοῦ
 Εὐφράτου καὶ τοῦ Ταύρου τὴν ἀρχὴν λαβὼν τελευτᾷ
 15 πρὸς τὰ ἑῷα τῆς Ἀρμενίας ἀπολαμβάνων μέσσην τὴν
 Σωφηνήν, ἐκ θατέρου δὲ μέρους ἔχων τὴν Ἀκλισσηνὴν
 μεταξὺ Ἰδρυμένην τοῦ Ταύρου τε καὶ τῆς τοῦ Εὐφρά-
 του ποταμίας πρὶν ἢ κάμπειν αὐτὴν ἐπὶ νότον. βα-
 σίλειον δὲ τῆς Σωφηνῆς Καρκαθιόκερτα. τοῦ δὲ Μα-
 20 σίου ὑπέγκειται πρὸς ἑῷ πολὺ κατὰ τὴν Γορδυηνὴν ὁ
 Νιφάτης, εἰδ' ὁ Ἄβρος, ἀφ' οὗ καὶ ὁ Εὐφράτης ρεῖ καὶ
 ὁ Ἀράξης, ὁ μὲν πρὸς δύσιν ὁ δὲ πρὸς ἀνατολὰς· εἰδ'
 ὁ Νίβαρος μέχρι τῆς Μηδίας παρατείνει.

Ὁ μὲν οὖν Εὐφράτης εἰρηται ὅν τρόπον ρεῖ· ὁ δὲ 3
 25 Ἀράξης πρὸς τὰς ἀνατολὰς ἐνεχθεὶς μέχρι τῆς Ἀτρο-
 πατηνῆς κάμπει πρὸς δύσιν καὶ πρὸς ἄρκτους καὶ πα-
 ραρρεῖ τὰ Ἄζαρα πρῶτον, εἰτ' Ἀρτάξατα, πόλεις Ἀρ-
 μενίων· ἔπειτα διὰ τοῦ Ἀραξηνοῦ πεδίου πρὸς τὸ Κά-
 σπιον ἐκδίδωσι πέλαγος.

30 Ἐν αὐτῇ δὲ τῇ Ἀρμενίᾳ πολλὰ μὲν ὄρη πολλὰ δὲ ^{C.528}
 ὄροπίδια, ἐν οἷς οὐδ' ἄμπελος φύεται ῥαδίως, πολλοὶ
 δ' αὐλῶνες οἱ μὲν μέσως οἱ δὲ καὶ σφόδρα εὐδαίμονες

καθάπερ τὸ Ἀραξηνὸν πεδίον, δι' οὗ ὁ Ἀράξης ποτα-
 μὸς ρέων εἰς τὰ ἄκρα τῆς Ἀλβανίας καὶ τὴν Κασπίαν
 ἐκπίπτει θάλατταν, καὶ μετὰ ταῦτα ἡ Σακασηνή καὶ
 αὐτὴ τῇ Ἀλβανίᾳ πρόσχωρος καὶ τῷ Κύρῳ ποταμῷ,
 εἰθ' ἡ Γωγαρηνή· πᾶσα γὰρ ἡ χώρα αὕτη καρποῖς τε 5
 καὶ τοῖς ἡμέροις δένδροις καὶ τοῖς αἰιθαλίσι πληθύνει,
 φέρει δὲ καὶ ἑλάαν. ἔστι δὲ καὶ ἡ * Φανηνή τῆς Ἀρμε-
 νίας ἐπαρχία καὶ ἡ Κωμισσηνή καὶ Ὀρχιστηνὴ πλείστην
 ἱππείαν παρέχουσα· ἡ δὲ Χορζηνή καὶ Καμβυσηνὴ
 προσβορρόταται εἰς καὶ νιφόβολοι μάλιστα, συνά- 10
 πτουςαι τοῖς Κανκασίοις ὄρεσι καὶ τῇ Ἰβηρίᾳ καὶ τῇ
 Κολχίδι· ὅπου φασὶ κατὰ τὰς ὑπερβολὰς τῶν ὄρων
 πολλάκις καὶ συνοδίας ὄλας * τῶν ὄρων ἐν τῇ χιόνι κα-
 ταπίνεσθαι νιφετῶν γινομένων ἐπὶ πλέον· ἔχειν δὲ
 καὶ βακτηρίας πρὸς τοὺς τοιοῦτους κινδύνους, [αἱ] πα- 15
 ρεβαίροντας εἰς τὴν ἐπιφάνειαν ἀναπνοῆς τε χάριν καὶ
 τοῦ διαμηνύειν τοῖς ἐπιούσιν ὥστε βοηθείας τυγχά-
 νειν, ἀνορύττεσθαι καὶ σώζεσθαι. ἐν δὲ τῇ χιόνι βώ-
 λους πηγνυσθαι φασὶ κόλλας περιεχούσας χρηστὸν
 ὕδωρ ὡς ἐν χιτῶνι, καὶ ζῶα δὲ ἐν αὐτῇ γεννᾶσθαι· 20
 καλεῖ δὲ σκώληκας Ἀπολλωνίδης, Θεοφάνης δὲ θρι-
 πας· κὰν τούτοις ἀπολαμβάνεσθαι χρηστὸν ὕδωρ, πε-
 ρισχισθέντων δὲ τῶν χιτῶνων πίνεσθαι· τὴν δὲ γένεσιν
 τῶν ζώων τοιαύτην εἰκάζουσιν οἷαν τὴν τῶν κωνώπων
 ἐκ τῆς ἐν τοῖς μετάλλοις φλογὸς καὶ τοῦ φεφάλου. 25

6 Ἱστοροῦσι δὲ τὴν Ἀρμενίαν μικρὰν πρότερον οὐ-
 σαν αὐξηθῆναι διὰ τῶν περὶ Ἀρταξίαν καὶ Ζαρίαδριν,
 οἳ πρότερον μὲν ἦσαν Ἀντιόχου τοῦ μεγάλου στρατη-
 γοί, βασιλεύσαντες δ' ὕστερον μετὰ τὴν ἐκείνου ἡτ-
 ταν ὁ μὲν τῆς Σωφηνῆς καὶ τῆς * Ἀκισσηνῆς καὶ Ὀδο- 30
 μαντίδος καὶ ἄλλων τινῶν ὁ δὲ τῆς περὶ Ἀρτάξατα,
 συνηύξησαν ἐκ τῶν περιγεμμένων ἐθνῶν ἀποτεμόμενοι

μέρη, ἐκ Μήδων μὲν τὴν τε Κασπιανὴν καὶ Φαννί-
 τιν καὶ Βασοροπίδαν, Ἰβήρων δὲ τὴν τε παρῳρείαν τοῦ
 Παρναύρου καὶ τὴν Χορξηνήν καὶ Γωγαρηνήν, πέραν
 οὖσαν τοῦ Κύρου, Χαλύβων δὲ καὶ Μοσυνοίκων Κα-
 6 ρηνῆτιν καὶ Ξερξηνήν, ἃ τῇ μικρᾷ Ἀρμενίᾳ ἐστὶν ὄμορα
 ἢ καὶ μέρος αὐτῆς ἐστὶ, Καταόνων δὲ Ἀκισσηνὴν καὶ
 τὴν περὶ τὸν Ἀντίταυρον, Σύρων δὲ Ταρωνίτιν, ὥστε
 πάντας ὁμογλώττους εἶναι.

Πόλεις δ' εἰσὶν τῆς Ἀρμενίας Ἀρτάξατα τε (ἦν 6
 10 καὶ Ἀρταξιάδατα καλοῦσιν, Ἀντίβα κείσαντος Ἀρταξί-
 ατῷ βασιλεῖ) καὶ Ἀρξατα, ἀμφότεραι ἐπὶ τῷ Ἀράξῃ, ἢ 529
 μὲν Ἀρξατα πρὸς τοῖς ὄροις τῆς Ἀτροπατίας, ἢ δὲ Ἀρ-
 τάξατα πρὸς τῷ Ἀραξηνῷ πεδίῳ συμφικισμένη καλῶς
 καὶ βασιλείον οὖσα τῆς χώρας. κέεται δ' ἐπὶ χειρρονησι-
 16 ὄζοντος ἀρκῶνος τὸ τεῖχος [ἔχουσα] κύκλῳ προβεβλη-
 μένον τὸν ποταμὸν πλὴν τοῦ ἰσθμοῦ, τὸν ἰσθμὸν δ' ἔχει
 τάφρῳ καὶ χάρακι κεκλεισμένον. οὐ πολὺ δ' ἄπωθεν
 τῆς πόλεως ἐστὶ τὰ Τυγράνου καὶ Ἀρτακσίδου γαστρο-
 λάκια, φρούρια ἐρυμνῇ, Βάβυρσά τε καὶ Ὀλανή· ἦν δὲ
 20 καὶ ἄλλα ἐπὶ τῷ Εὐφράτῃ. Ἀρτιάγειρα δὲ ἀπέστησε μὲν
 Ἄδων ὁ φρουράρχος, ἐξέλειν δ' οἱ Κίσαρος στρατηγοὶ
 πολιορκήσαντες πολὺν χρόνον, καὶ τὰ τελεῖα περιεῖλον.

Ποταμοὶ δὲ πλείους μὲν εἰσὶν ἐν τῇ χώρᾳ, γνωρι- 7
 μώτατοι δὲ Φᾶσις μὲν καὶ Λύκος εἰς τὴν Ποντικὴν ἐκ-
 25 πίπτοντες θάλατταν (Ἐρατοσθένης δ' ἀντὶ τοῦ Λύκου
 εἰσθῆσι θερμαίνοντα οὐκ εὖ), εἰς δὲ τὴν Κασπίαν Κύ-
 ρος καὶ Ἀράξης, εἰς δὲ τὴν Ἐρυθρὰν ὃ τε Εὐφράτης
 καὶ ὁ Τίγρις.

Εἰσὶ δὲ καὶ λίμναι κατὰ τὴν Ἀρμενίαν μεγάλαι, 8
 30 μία μὲν ἡ Μαντιανή, Κυανὴ ἐρημνευθεῖσα, μέγιστη,
 ὥς φασι, μετὰ τὴν Μαιᾶτιν, ἁλμυροῦ ὕδατος, διήκουσα
 μέχρι τῆς Ἀτροπατίας, ἔχουσα καὶ ἄλοπῆγια· ἢ δὲ Ἀρ-

σσηνή, ἣν καὶ Θωπίειν καλοῦσιν· ἐστὶ δὲ νιτροῖτις, τὰς δ' ἐσθῆτας ῥήττει καὶ διαβαίνει· διὰ δὲ τοῦτο καὶ ἀποτόν ἐστὶ τὸ ὕδωρ. φέρεται δὲ δι' αὐτῆς ὁ Τίγρις ἀποτῆς κατὰ τὸν Νισάτην ὁρεινῆς ὁρηθεὶς, ἄμικτον φυλάττων τὸ ρεῦμα διὰ τὴν ὀξύτητα, ἀφ' οὗ καὶ τοῦνομα, ὁ Μῆδων τίγριν καλούντων τὸ τόξενμα· καὶ οὗτος μὲν ἔχει πολυειδεῖς ἰχθῦς, οἱ δὲ λιμνατοὶ ἐνὸς εἰδους εἰσὶ· κατὰ δὲ τὸν μυχὸν τῆς λίμνης εἰς βάραθρον ἐμπεισὼν ὁ ποταμὸς καὶ πολὺν τόπον ἐνεχθεὶς ὑπὸ γῆς ἀνατέλλει κατὰ τὴν Χαλωνίτιν· ἐκεῖθεν δ' ἤδη πρὸς τὴν 10 Ὠπιν καὶ τὸ τῆς Σεμιράμιδος καλούμενον διατείχισμα ἐκείνός τε καταφίρεται τοὺς Γορδυναίους ἐν δεξιᾷ ἀφίς καὶ τὴν Μισοποταμίαν ὄλην, καὶ ὁ Εὐφράτης τοῦναντίον ἐν ἀριστερᾷ ἔχων τὴν αὐτὴν χώραν· πλησιάσαντες δὲ ἀλλήλοις καὶ ποιήσαντες τὴν Μισοποτία· 15 μίαν ὁ μὲν διὰ Σελευκείας φέρεται πρὸς τὸν Περσικὸν κόλπον, ὁ δὲ διὰ Βαβυλωνίως, καθάπερ εἰρηται που ἐν τοῖς πρὸς Ἐρατοσθένην καὶ Ἰππαρχον λόγοις.

- 9 Μέταλλα δ' ἐν μὲν τῇ Συσπιδίτιδί ἐστι χρυσοῦ κατὰ τὰ Κάβαλλα, ἐφ' ᾧ Μένωνα ἐπεμψεν Ἀλέξανδρος 20 μετὰ στρατιωτῶν, ἀπήγχθη δ' ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων· καὶ ἄλλα δ' ἐστὶ μέταλλα, καὶ δὴ τῆς σάνδικος καλουμένης, ἣν δὴ καὶ Ἀρμένιον καλοῦσι χρῶμα, ὅμοιον κάλχη· οὕτω δ' ἐστὶν ἱπποβότος σφόδρα ἡ χώρα καὶ οὐχ ἥτ- C. 530τον τῆς Μηδίας, ὥστε οἱ Νησαῖοι ἵπποι καὶ ἐνταῦθα 25 γίνονται, οἵσπερ οἱ Περσῶν βασιλεῖς ἐχρῶντο, καὶ ὁ σατραπῆς τῆς Ἀρμενίας τῷ Πέρσῃ κατ' ἔτος δισμυρίους πῶλους τοῖς * Μιθρακίνοις ἐπεμπεν. Ἀρταυάσσης δὲ Ἀντωνίῳ χωρὶς τῆς ἄλλης ἱππείας αὐτὴν τὴν κατάφρακτον ἑξακισχιλίαν ἵππον ἐκτάξας ἐπέδειξεν, 30 ἥνίκα εἰς τὴν Μηδίαν ἐνέβαλε σὺν αὐτῷ. ταύτης δὲ τῆς ἱππείας οὐ Μῆδοι μόνον καὶ Ἀρμένιοι ζηλωταί

γεγόνασιν, ἀλλὰ καὶ Ἀλβανοί· καὶ γὰρ ἐκεῖνοι κατα-
φράκτοις χροῶνται.

Τοῦ δὲ πλούτου καὶ τῆς δυνάμεως τῆς χώρας ση- 10
μειον οὐ μικρὸν ὅτι Πομπηίου Τιγράνη τῷ πατρὶ τῷ
6 Ἀρτασάσδου τάλαντα ἐπιγράψαντος ἑξακισχίλια ἀρ-
γυρίου, δίδνουμεν αὐτίκα ταῖς δυνάμεσι τῶν Ῥωμαίων,
στρατιαίῃ μὲν κατ' ἑνδρα πεντήκοντα δραχμὰς ἑκα-
τοντάρχῃ δὲ χιλίας ἐκπάρχω δὲ καὶ χιλιάρχω τάλαντον.

Μέγεθος δὲ τῆς χώρας Θεοφάνης ἀποδίδωσιν εὐ- 11
10 ρος μὲν σχολίων ἑκατὸν μέγας δὲ διπλάσιον, τιθεὶς τὴν
σχολίον τετραράκοντα σταδίων· πρὸς ὑπερβολὴν δ'
εἰρηκεν· ἑγγυτέρω δ' ἐστὶ τῆς ἀληθείας μέγας μὲν θέ-
σθαι τὸ ἐπ' ἐκείνου λεχθὲν [εὖρος], εὖρος δὲ τὸ ἡμῖν
ἢ μικρὸν πλεον· ἢ μὲν δὴ φύσις τῆς Ἀρμενίας καὶ δύ-
16 ναμὶς τοιαύτη.

Ἀρχαιολογία δὲ τίς ἐστὶ περὶ τοῦ ἔθνους τοῦδε 12
τοιαύτη· Ἀρμενίος ἐξ Ἀρμενίου πόλεως Θετταλικῆς,
ἣ καίτιι μεταξὺ Φερῶν καὶ Λαρίσης ἐπὶ τῇ Βοίβῃ, κα-
θάπερ εἴρηται, συνεστράτευσεν Ἰάσονι εἰς τὴν Ἀρμε-
20 νίαν· τοῦτου φασὶν ἐκόνυμον τὴν Ἀρμενίαν οἱ περὶ
Κυρσίλον τὸν Φαρσάλιον καὶ Μήδιον τὸν Λαρισαῖον,
ἄνδρες συνεστρατευκότες Ἀλεξάνδρῳ· τῶν δὲ μετὰ
τοῦ Ἀρμένου τοὺς μὲν τὴν Ἀκισσηνὴν οἰκῆσαι τὴν
ὑπὸ τοῖς Σωφρηνοῖς πρότερον οὖσαν, τοὺς δὲ ἐν τῇ Συ-
25 σπιδίτιδι ὥς τῆς Καλαχηνῆς καὶ τῆς Ἀδιαβηνῆς ἐξω
τῶν Ἀρμενιῶν ὄρων, καὶ τὴν ἐσθλὴν δὲ τὴν Ἀρμε-
νικὴν Θετταλικὴν φασιν, οἷον τοὺς βαθεῖς χιτῶνας
οὗς καλοῦσιν Θετταλικοὺς ἐν ταῖς τραγηδίαις, καὶ ξαν-
νύουσι περὶ τὰ στήθη καὶ ἐφαπτίδας, ὥς καὶ τῶν τρα-
30 γωδῶν μιμησαμένων τοὺς Θετταλοὺς· ἔδει μὲν γὰρ

- αὐτοῖς ἐπιθέτου κόσμου τοιούτου τινός, οἱ δὲ Θετταλοὶ
 μάλιστα βαθυστολοῦντες, ὡς εἰκός, διὰ τὸ πάντων εἶ-
 ναι Ἑλλήνων βορριοτάτους καὶ ψυχροτάτους νέμεισθαι
 τόπους ἐπιτηδαιοτάτην παρέσχοντο μέμνησιν τῇ τῶν
 ὑποκριτῶν διασκευῇ ἐν τοῖς ἀναπλάσμασιν· καὶ τὸν 5
 C.531 τῆς ἐπικικῆς ξηλὸν φασιν εἶναι Θετταλικὸν καὶ τούτοις
 ὁμοίως καὶ Μήδοις. τὴν δὲ Ἰάσονος στρατείαν καὶ τὰ
 Ἰασόνια μαρτυρεῖ, ὧν τινα οἱ δυνάσται κατεσκεύασαν
 παραπλησίως ὥσπερ τὸν ἐν Ἀβδήροις νεῶν τοῦ Ἰάσο-
 νος Παρμενίων. 10
- 13 Τὸν δὲ Ἀράξην κληθῆναι νομίζουσι κατὰ τὴν
 ὁμοιότητα τὴν πρὸς τὸν Πηνειὸν ὑπὸ τῶν περὶ τὸν
 Ἄρμενον ὁμωνύμως ἰκτείνῃ· καλεῖσθαι γὰρ Ἀράξην
 κἀκείνον διὰ τὸ ἀπαράξαι τὴν Ὅσσαν ἀπὸ τοῦ Ὀλύμ-
 που ῥήξαντα τὰ Τέμπε· καὶ τὸν ἐν Ἀρμενίᾳ δὲ ἀπὸ 15
 τῶν ὄρεων καταβάντα πλατύνεσθαι φασὶ τὸ παλαιόν,
 καὶ πηλαγίζειν ἐν τοῖς ὑποκειμένοις πεδίοις οὐκ ἔχοντα
 διεξοδὸν, Ἰάσονα δὲ μιμησάμενον τὰ Τέμπε ποιῆσαι
 τὴν διασφάγα, δι' ἧς καταράττει νυκτὶ τὸ ὕδωρ εἰς τὴν
 Κασπίαν θάλατταν· ἐκ δὲ τούτου γυμνωθῆναι τὸ 20
 Ἀραξηνὸν πεδίον, δι' οὗ τυγχάνει ῥέων ἐπὶ τὸν κα-
 ταράκτην ὁ ποταμός. οὗτος μὲν οὖν ὁ λόγος περὶ τοῦ
 Ἀράξου ποταμοῦ λεγόμενος ἔχει τι πιθανόν, ὁ δὲ Ἡρο-
 δότειος οὐ πάνυ· φησὶ γὰρ ἐκ Ματινηνῶν αὐτὸν ῥέον-
 τα εἰς τετταράκοντα ποταμοὺς σχιζέσθαι, μερίζειν δὲ 25
 Σκύθας καὶ Βακτριανούς· καὶ Καλλισθένης δὲ ἠκο-
 λούθησεν αὐτῷ.
- 14 Λέγονται δὲ καὶ τῶν Αἰνιάνων τινὲς οἱ μὲν τὴν
 Οἰντίαν οἰκῆσαι οἱ δ' ὕπερθε τῶν Ἀρμενίων ὑπὲρ
 τὸν Ἄβον καὶ τὸν Νίβαρον (μέρη δ' ἐστὶ τοῦ Ταύρου 30
 ταῦτα), ὧν ὁ Ἄβος ἐγγὺς ἐστὶ τῆς ὁδοῦ τῆς εἰς Ἐκβάτα-
 να φερούσης παρὰ τὸν τῆς Βάριδος νεῶν. φασὶ δὲ καὶ

- Θρακῶν τινας, τοὺς προσαγορευομένους Σαραπάραις οἷον κεφαλοτόμους, οἰκῆσαι ὑπὲρ τῆς Ἀρμενίας πλησίον Γουρανίων καὶ Μήδων, θηριώδεις ἀνθρώπους καὶ ἀπειθεῖς ὄρεινους περισκυθιστάς τε καὶ ἀποκεφαλιστάς· τοῦτο γὰρ θηλοῦσιν οἱ Σαραπάραι. εἰρηται δὲ καὶ τὰ περὶ τῆς Μηδείας ἐν τοῖς Μηδικοῖς· ὥστ' ἐν πάντων τούτων εἰκάξουσι καὶ τοὺς Μήδους καὶ Ἀρμενίους συγγενεῖς πως τοῖς Θεταλαῖς εἶναι καὶ τοῖς ἀπὸ Ἰάσονος καὶ Μηδείας.
- 10 Ὁ μὲν δὴ παλαιὸς λόγος οὗτος, ὃ δὲ τούτου νεώ- 15
τερος καὶ κατὰ Πέρσας εἰς τὸ ἐφεξῆς μέχρι εἰς ἡμᾶς ὡς ἐν κεφαλαίῳ πρέποι ἂν μέχρι τοσοῦτον λεχθεῖς, ὅτι κατέσχον τὴν Ἀρμενίαν Πέρσαι καὶ Μακεδόνες, μετὰ ταῦτα οἱ τὴν Συρίαν ἔχοντες καὶ τὴν Μηδίαν· τελει-
15 ταιος δ' ὑπῆρξεν Ὀρόντης ἀπόγονος Τῳάρνου τῶν ἐπὶ Περσῶν ἐνός· εἰδ' ὑπὸ τῶν Ἀντισίου τοῦ μεγάλου στρατηγῶν τοῦ πρὸς Ῥωμαίους πολέμησαντος διηγεσθήη ὅσα, Ἀρταξίου τε καὶ Ζαριάδριος· καὶ ἦρχον οὗτοι τοῦ βασιλείως ἐπιτρέψαντος· ἡγηθέντος δ' ἐκεί-
20 νου προσθέμενοι Ῥωμαίοις καθ' αὐτοὺς ἐτάττοντο βασιλεῖς προσαγορευθέντες. τοῦ μὲν οὖν Ἀρταξίου 332
Τιγράνης ἦν ἀπόγονος καὶ εἶχε τὴν ἰδίως λεγομένην Ἀρμενίαν (αὕτη δ' ἦν προσεχὴς τῇ τε Μηδίᾳ καὶ Ἀλβανοῖς καὶ Ἰβηροῖς μέχρι Κολχίδος καὶ τῆς ἐπὶ τῷ Εὐ-
25 ξείνῳ Καππαδοκίας), τοῦ δὲ Ζαριάδριος ὁ Σωφηνὸς Ἀρτιάνης ἔχων τὰ νότια μέρη καὶ τούτων τὰ πρὸς δύ-
σιν μᾶλλον. κατελύθη δ' οὗτος ὑπὸ τοῦ Τιγράνου, καὶ πάντων κατέστη κύριος ἐκεῖνος. τύχαις δ' ἐχρή-
30 σατο ποικίλαις· κατ' ἀρχὰς μὲν γὰρ ὠμήρευσεν κα-
θὰ Πάρθοις, ἐπειτα δι' ἐκείνων ἔτυχε καθόδου, λα-
βόντων μισθὸν ἑβδομήκοντα ἀνλῶνας τῆς Ἀρμενίας·
αὐξηθεὶς δὲ καὶ ταῦτα ἀπέλαβε τὰ χωρία καὶ τὴν ἐκεί-

νων ἐπόρθησε τὴν τε περὶ Νίνον καὶ τὴν περὶ Ἀρβηλα-
 ὑπηκόους δ' ἔσχε καὶ τὸν Ἀτροπατηνὸν καὶ τὸν Γορ-
 δυαίον, μεθ' ὧν καὶ τὴν λοιπὴν Μεσοποταμίαν, ἔτι
 δὲ τὴν Συρίαν αὐτὴν καὶ Φοινίκην διαβὰς τὸν Εὐ-
 φράτην ἀνὰ κράτος εἰλεν. ἐπὶ τοσοῦτον δ' ἔξαρθεις 5
 καὶ πόλιν ἔκτισε πλησίον τῆς Ἰβηρίας μεταξὺ ταύτης
 τε καὶ τοῦ κατὰ τὸν Εὐφράτην Ζεύγματος, ἣν ὠνό-
 μασε Τυγρανόκερτα, ἐκ δώδεκα ἱερημῶθεις ὑπ' αὐ-
 τοῦ πόλεων Ἑλληνίδων ἀνθρώπους συναγαγών. ἔφθη
 δ' ἐπιελθὼν Λεύκολλος ὁ τῷ Μιθριδάτῃ πολιμήσας 10
 καὶ τοὺς μὲν οἰκήτορας εἰς τὴν οἰκίαν ἑκάστου ἀπέ-
 λυσε, τὸ δὲ κτίσμα ἡμιτελὲς ἔτι ὃν κατέσπασε προσ-
 βαλὼν καὶ μικρὰν κώμην κατέλιπεν, ἐξήλασε δὲ καὶ
 τῆς Συρίας αὐτὸν καὶ τῆς Φοινίκης. διαδιξάμενος δ'
 Ἀρτανόσθης ἑκείνον τέως μὲν ἡντιύχει φίλος ὢν Ῥω- 15
 μαίοις, Ἀντώνιον δὲ προδιδούς Παρθυαίοις ἐν τῷ πρὸς
 αὐτοὺς πολέμῳ δίκας ἔτισεν· ἀναχθεὶς γὰρ εἰς Ἀλε-
 ξάνδρειαν ὑπ' αὐτοῦ, δέσμιος κομπενθεὶς διὰ τῆς πό-
 λεως τέως μὲν ἐφρουρεῖτο, ἔπειτ' ἀνῆρέθη συνάπτον-
 τος τοῦ Ἀκτιακοῦ πολέμου. μετ' ἑκείνον δὲ πλείους 20
 ἐβασίλευσαν ὑπὸ Καίσαρι καὶ Ῥωμαίοις ὄντες· καὶ
 νῦν ἔτι συνέχεται τὸν αὐτὸν τρόπον.

- 16 Ἄπαντα μὲν οὖν τὰ τῶν Περσῶν ἱερὰ καὶ Μῆδοι
 καὶ Ἀρμένιοι τιτιμήκασι, τὰ δὲ τῆς Ἀνατιδος δια-
 φερόντως Ἀρμένιοι, ἐν τε ἄλλοις ἰδρυσάμενοι τόποις 25
 καὶ δὴ καὶ ἐν τῇ Ἀκισισηνῇ. ἀνατιθέασι δ' ἐνταῦθα
 δούλους καὶ δούλας· καὶ τοῦτο μὲν οὐ θαυμαστόν,
 ἀλλὰ καὶ θυγατέρας οἱ ἐπιφανίστατοι τοῦ ἔθνους ἀνι-
 ροῦσι παρθένους, αἷς νόμος ἐστὶ καταπορνιθεύσαις
 πολὺν χρόνον παρὰ τῇ θεῷ μετὰ ταῦτα δίδοσθαι πρὸς 30
 γάμον, οὐκ ἀπαξιούντος τῇ τοιαύτῃ συνοικεῖν οὐδε-
 C. 533 υῖος. τοιοῦτον δὲ τι καὶ Ἡρόδοτος λέγει τὸ περὶ τὰς

Ανδράς· πορνεύειν γὰρ ἀπάσας. οὕτω δὲ φιλοφρόνως
 χρῶνται τοῖς ἐρασταῖς ὥστε καὶ ξενίαν παρέχουσι καὶ
 δῶρα ἀντιδιδόασιν πλείω πολλάκις ἢ λαμβάνουσιν, ἅτ'
 ἐξ εὐπόρων οἰκῶν ἐπιχορηγοῦμεναι· δέχονται δὲ οὐ
 5 τοὺς τυχόντας τῶν ξένων, ἀλλὰ μάλιστα τοὺς ἀπὸ
 ἰσοῦ ἀξιώματος.

— 18 —

- 10 ..... καὶ ἡ Καππαδοκία δ' ἐστὶ πολυμερὲς τε **1**
 καὶ συχνὰς δεδευμένη μεταβολάς. οἱ δ' οὖν ὁμογλωτ-
 τοὶ μάλιστα εἰσιν οἱ ἀφοριζόμενοι πρὸς νότον μὲν τῷ
 Κιλικίῳ λεγομένῳ Ταύρῳ, πρὸς ἑὸν δὲ τῇ Ἀρμενίᾳ καὶ
 τῇ Κολχίδι καὶ τοῖς μεταξὺ ἑτερογλώττοις ἔθνεσι, πρὸς
 15 ἄρκτον δὲ τῷ Εὐξείνῳ μέχρι τῶν ἰκβολῶν τοῦ Ἰλίου,
 πρὸς δύσιν δὲ τῷ τε τῶν Παφλαγόνων ἔθνει καὶ Γα-
 λατῶν τῶν τὴν Θρυλίαν ἐποικησάντων μέχρι Λυκαό-
 νων καὶ Κιλικίων τῶν τὴν τραχείαν Κιλικίαν νεμο-
 μένων.
- 20 Καὶ αὐτῶν δὲ τῶν ὁμογλώκτων οἱ παλαιοὶ τοὺς 2
 Καταόνας καθ' αὐτοὺς ἔταπτον, ἀντιδιαίρουντες τοῖς
 Καππάδοξιν ὡς ἑτεροεθνέσι, καὶ ἐν τῇ διαριθμήσει
 τῶν ἐθνῶν μετὰ τὴν Καππαδοκίαν ἐπέθεσαν τὴν Κα-
 ταονίαν, εἰτα τὸν Εὐφράτην καὶ τὰ πέραν ἔθνη, ὥστε
 25 καὶ τὴν Μελιτηνὴν ὑπὸ τῇ Καταονίᾳ τάττειν, ἣ με-
 ταξὺ κεῖται ταύτης τε καὶ τοῦ Εὐφράτου συνάπτιονσα
 τῇ Κομμαγενῇ, μέρος τε τῆς Καππαδοκίας ἐστὶ δέ-
 κατον κατὰ τὴν εἰς δέκα στρατηγίας διαίρεσιν τῆς χώ-
 ρος. οὕτω γὰρ δὴ οἱ καθ' ἡμᾶς βασιλεῖς οἱ πρὸ Ἀρ-0.584
 30 χελάου διατεταγμένην εἶχον τὴν ἡγεμονίαν τῆς Καπ-
 παδοκίας· δέκατον δ' ἐστὶ μέρος καὶ ἡ Καταονία. καθ'
 ἡμᾶς δὲ εἶχε στρατηγὸν ἑκατέρω ἰδίον· οὔτε δ' ἐκ τῆς

διαλέκτου διαφορᾶς τινος ἐν τούτοις πρὸς τοὺς ἄλλους Καππαδόκας ἐμφαινομένης οὔτε ἐκ τῶν ἄλλων ἰθῶν, θαυμαστὸν πῶς ἠφάνισται τελείως τὰ σημεῖα τῆς ἄλλοεθνίας. ἦσαν δ' οὖν διωρισμένοι, προσεκτίσαστο δ' αὐτοὺς Ἀριαράθης ὁ πρῶτος προσαγορευθεὶς 5 Καππαδόκων βασιλεὺς.

- 3 Ἔστι δ' ὥσπερ χειρρονήσου μεγάλης ἰσθμὸς οὗτος, σφιγγόμενος θαλάτταις δυοὶ τῇ τε τοῦ Ἰσσηκοῦ κόλπου μέχρι τῆς τραχείας Κιλικίας καὶ τῇ τοῦ Εὐξείνου μεταξὺ Σινώπης τε καὶ τῆς τῶν Τιβαρηνῶν παρα- 10 λίας· ἐντὸς δὲ τοῦ ἰσθμοῦ λέγομεν χειρρόνησον τὴν προσεισπείριον τοῖς Καππαδόξιν ἅπασαν, ἣν Ἡρόδοτος μὲν ἐντὸς Ἄλως καλεῖ· αὕτη γὰρ ἔστιν ἥς ἤρξεν ἀπάσης Κροίσος· λέγει δ' αὐτὸν ἐκείνος τύραννον ἰθνηίων τῶν ἐντὸς Ἄλως ποταμοῦ. οἱ δὲ νῦν τὴν ἐντὸς 15 τοῦ Ταύρου καλοῦσιν Ἀσίαν, ὁμωνύμως τῇ ὅλῃ ἡπείρῳ ταύτην Ἀσίαν προσαγορεύοντες. περιέχεται δ' ἐν αὐτῇ πρῶτα μὲν Ἰθνη τὰ ἀπὸ τῆς ἀνατολῆς Παφλαγόνες τε καὶ Φρύγες καὶ Λυκάονες, ἔπειτα Βιθυννοὶ καὶ Μυσοὶ καὶ ἡ Ἐπίκτητος, ὅτι δὲ Τρωὰς καὶ Ἑλλησ- 20 ποντία, μετὰ δὲ τούτους ἐπὶ θαλάττῃ μὲν Ἑλλήνων οἳ τε Αἰολεῖς καὶ Ἴωνες τῶν δ' ἄλλων Κᾶρες τε καὶ Λύκιοι, ἐν δὲ τῇ μεσογαίᾳ Λυδοί.

- 4 Περὶ μὲν οὖν τῶν ἄλλων ἐροῦμεν ὕστερον. τὴν δὲ Καππαδοκίαν εἰς δύο σατραπείας μερισθεῖσαν ὑπὸ 25 τῶν Περσῶν παραλαβόντες Μακεδόνες περιείδον τὰ μὲν ἰκόντες τὰ δ' ἄκοντες εἰς βασιλείας ἀντὶ σατραπειῶν περιστᾶσαν· ὧν τὴν μὲν ἰδίως Καππαδοκίαν ὠνόμασαν καὶ πρὸς τῷ Ταύρῳ καὶ νῇ Δία μεγάλην Καππαδοκίαν, τὴν δὲ Πόντον, οἱ δὲ τὴν πρὸς τῷ 30

Πόντῳ Καππαδοκίαν. τῆς δὲ μεγάλης Καππαδοκίας
 νῦν μὲν οὐκ ἴσμεν πῶς τὴν διατάξιν· τελευτήσαντος
 γὰρ τὸν βίον Ἀρχελαίου τοῦ βασιλεύσαντος, ἔγνω Καί
 σάρ τε καὶ ἡ σύγκλητος ἐπαρχίαν εἶναι Ῥωμαίων αὐ-
 6 τῇ. ἐπ' ἐκείνου δὲ καὶ τῶν πρὸ αὐτοῦ βασιλείων εἰς
 δέκα στρατηγίας διηρημένης τῆς χώρας, πέντε μὲν
 ἐξητάζοντο αἱ πρὸς τῷ Ταύρῳ, Μελιτηνῇ Καταονία
 Κιλικία Τυανίτις Γαρσαυρίτις, πέντε δὲ λοιπαὶ Λαμι-
 10 ανήνῃ Σαργαρανήνῃ Σαρακενῇ Χαμανηνῇ Μορι-
 Κιλικίας τοῖς πρὸ Ἀρχελαίου καὶ ἐνδεκάτῃ στρατηγίᾳ,
 ἡ περὶ Καστάβαλά τε καὶ Κύβιστρα μέχρι τῆς Ἀντιπά-
 15 τρου τοῦ ληστοῦ Διόβης, τῷ δὲ Ἀρχελάῳ καὶ ἡ τρα-
 χεῖα περὶ Ἐλαιουῦσαν Κιλικία καὶ πᾶσα ἡ τὰ πειρατή-

16 ρια συστήσαμένη.
 Ἔστι δ' ἡ μὲν Μελιτηνῇ παραπλησίᾳ τῇ Κομμα- 2
 γηνῇ· πᾶσα γάρ ἐστι τοῖς ἡμέροις δένδροις κατάφυ-
 τος, μόνῃ τῆς ἄλλης Καππαδοκίας, ὥστε καὶ ἔλαιον
 φέρειν καὶ τὸν Μοναρίτην οἶνον τοῖς Ἑλληνικοῖς ἐνά-
 20 μιλλον· ἀντίκειται δὲ τῇ Σωτηνῇ, μέσον ἔχουσα τὸν
 Εὐφράτην ποταμὸν καὶ αὐτὴ [καὶ] ἡ Κομμαγηνῇ ὁμο-
 ρος οὔσα. ἔστι δὲ φρούριον ἀξιόλογον τῶν Καππαδό-
 κων ἐν τῇ περσικῇ Τόμισα· τοῦτο δ' ἐπράθη μὲν τῷ
 Σωτηνῷ ταλάντων ἑκατόν, ὕστερον δὲ ἰδωρήσατο
 25 Λεύκολλος τῷ Καππαδόκι συνστρατεύσαντι ἀριστεῖον
 κατὰ τὸν πρὸς Μιθριδάτην πόλεμον.

Ἡ δὲ Καταονία πλατὺ καὶ κοιλὸν ἐστὶ πεδῖον πύμ- 2
 φορον πλὴν τῶν ἀειθαλῶν. περὶέχεται δ' ὄρη ἄλλα τε
 καὶ Ἀμανὸς ἐκ τοῦ πρὸς νότον μέρους ἀπόσπασμα ὃν
 30 τοῦ Κιλικίου Ταύρου, καὶ ὁ Ἀντίταυρος εἰς τάναντία
 ἀπερρωγός. ὁ μὲν γὰρ Ἀμανὸς ἐπὶ τὴν Κιλικίαν καὶ
 τὴν Συριακὴν ἐκτείνεται θάλατταν πρὸς τὴν ἑσπέραν

ἀπὸ τῆς Καταονίας καὶ τὸν νότον· τῇ δὲ τοιαύτῃ δια-
στάσει περικλείει τὸν Ἰσσικὸν κόλπον ἅπαντα καὶ τὰ
μεταξὺ τῶν Κιλίκων πεδία πρὸς τὸν Ταῦρον· ὁ δ'
Ἀντικαυρὸς ἐπὶ τὰς ἄρκτους ἐγκέκλειται καὶ μικρὸν ἐπι-
λαμβάνει τῶν ἀνατολῶν, εἰτ' εἰς τὴν μεσόγαιαν τε- 5
λευτᾷ.

- 3 Ἐν δὲ τῷ Ἀντικαυρῷ τούτῳ βαθεῖς καὶ στενοί
εἰσιν ἀνάλωες, ἐν οἷς ἴδρυται τὰ Κόρμανα καὶ τὸ τῆς
Ἐννουῦς ἱερὸν ἣν ἐκεῖνοι Μᾶ ὀνομάζουσι· πόλις δ'
ἐστὶν ἀξιόλογος, πλειστον μέντοι τὸ τῶν θεοφορήτων 10
πληθος καὶ τὸ τῶν ἱεροδούλων ἐν αὐτῇ. Κατάωνες δέ
εἰσιν οἱ ἐνοικούντες, ἄλλως μὲν ὑπὸ τῷ βασιλεὶ τεταγ-
μένοι, τοῦ δὲ ἱερέως ὑπακούοντες τὸ πλεον· ὁ δὲ τοῦ
Θ' ἱεροῦ κύριός ἐστι καὶ τῶν ἱεροδούλων, οἱ κατὰ τὴν
ἡμετέραν ἐπιδημίαν πλείους ἦσαν τῶν ἑξακισχιλίων, 15
ἄνδρες ὁμοῦ γυναῖξί. πρόσκειται δὲ τῷ ἱερῷ καὶ χώρα
πολλή, καρποῦται δ' ὁ ἱερεὺς τὴν πρόσδοδον, καὶ
ἐστὶν οὗτος δεύτερος κατὰ τιμὴν [ἐν] τῇ Καππαδοκίᾳ
μετὰ τὸν βασιλέα· ὥς δ' ἐπὶ τὸ πολὺ τοῦ αὐτοῦ γέ-
νους ἦσαν οἱ ἱερεῖς τοῖς βασιλεῦσι. τὰ δὲ ἱερὰ ταῦτα 20
δοκεῖ Ὀρέστης μετὰ τῆς ἀδελφῆς Ἰφιγενείας κομίσαι
δεῦρο ἀπὸ τῆς Ταυρικῆς Σκυθίας, τὰ τῆς Ταυροπό-
λου Ἀρτίμιδος, ἐνταῦθα δὲ καὶ τὴν πένθιμον κόμην
ἀποθέσθαι, ἀφ' ἧς καὶ τοῦνομα τῇ πόλει. διὰ μὲν οὖν
C. 536 τῆς πόλεως ταύτης ὁ Σάρος εἶναι ποταμός, καὶ διὰ τῶν 25
συναγκειῶν τοῦ Ταύρου διεκπεραιοῦται πρὸς τὰ τῶν
4 Κιλίκων πεδία καὶ τὸ ὑποκείμενον πέλαγος. διὰ δὲ
τῆς Καταονίας ὁ Πύραμος, πλωτός, ἐκ μέσου τοῦ πε-
δίου τὰς πηγὰς ἔχων· ἐστὶ δὲ βόθρος ἀξιόλογος, δι'
οὗ καθορᾶν ἐστὶ τὸ ὕδωρ ὑποφερόμενον κρυπτῶς μέ- 30
χρι πολλοῦ διαστήματος ὑπὸ γῆς, εἰτ' ἀνατέλλον εἰς
τὴν ἐπιφάνειαν· τῷ δὲ καθιέντι ἀκόντιον ἄνωθι εἰς

τὸν βόθρον ἢ βία τοῦ ὕδατος ἀντιπράττει τοσοῦτον
 ὥστε μόλις βαπτίζεσθαι· ἀπλείω δὲ βάθει καὶ πλάτει
 πολὺς ἐνεχθεὶς ἐπειδὴν συνάψῃ τῇ Ταύρῳ, παρὰδο-
 ξον λαμβάνει τὴν συναγωγὴν· παρὰδοξος δὲ καὶ ἡ δια-
 5 κοπὴ τοῦ ὄρου ἐστὶ δι' ἧς ἄγεται τὸ θείθρον· καθάπερ
 γὰρ ἐν ταῖς ῥήγμα λαβούσαις πέτραις καὶ σχισθεύσαις
 δίχα τὰς κατὰ τὴν ἑτέραν ἐξοχὰς ὁμολόγους εἶναι
 συμβαίνει ταῖς κατὰ τὴν ἑτέραν εἰσοχαῖς ὥστε καὶ συν-
 αρροσθῆναι δύνασθαι, οὕτως εἶδομεν καὶ τὰς ὑπερ-
 10 κειμένας τοῦ ποταμοῦ πέτρας ἐκατέρωθεν σχεδὸν τι
 μέχρι τῶν ἀκρωρειῶν ἀνατεινούσας ἐν διαστάσει δυ-
 εῖν ἢ τριῶν πλείθρων ἀντικείμενα ἔχούσας τὰ κοίλα
 ταῖς ἐξοχαῖς· τὸ δὲ ἰδαφὸς τὸ μεταξὺ πᾶν πέτρινον,
 βαθύ τι καὶ στενὸν τελείως, ἔχον διὰ μέσου ῥήγμα ὥστε
 15 καὶ κύμα καὶ λαγὼ διάλλεσθαι, τοῦτο δ' ἐστὶ τὸ θεί-
 θρον τοῦ ποταμοῦ ἄχρ' χαίλας πλήρες, ὀχετῷ πλατεῖ
 προσεικόες, διὰ δὲ τὴν σκολιότητα καὶ τὴν ἐκ τοσοῦ-
 του συναγωγὴν καὶ τὸ τῆς φάραγγος βάθος εὐθύς
 τοῖς πόρρωθεν προσιοῦσιν ὁ ψόφος βροντῇ προσπί-
 20 πτει παραπλήσιος· διεκβαίνων δὲ τὰ ὄρη τοσαύτην κα-
 τάγει χοῦν ἐπὶ θάλατταν, τὴν μὲν ἐκ τῆς Καταονίας
 τὴν δὲ ἐκ τῶν Κιλικίων πεδίων, ὥστε ἐπ' αὐτῷ καὶ
 χρησμὸς ἐκπεπτικῶς φέρεται τοιοῦτος „ἴσσεται ἴσ-
 „σομέναις, ὅτι Πύραμος ἀργυροδίνης ἡῖονα προχέων
 25 „ἱερὴν ἐς Κύπρον ἵκηται.“ παραπλήσιον γάρ τι κάνει
 συμβαίνει καὶ ἐν Αἰγύπτῳ, τοῦ Νείλου προσεξηπει-
 ρούντος αἰετὴν τὴν θάλατταν τῇ προσχωσεί· καθὼ καὶ
 Ἡρόδοτος μὲν δᾶρον τοῦ ποταμοῦ τὴν Αἰγυπτὸν εἶ-
 30 πεν, ὁ ποιητὴς δὲ τὴν Φάρον πελαγίαν ὑπάρχει πρό-

α.537

5

Πόλιν δ' οὔτε τὸ τῶν Καταόνων ἔχει πεδίον οὔθ' ἢ Μελιτηνῇ, φρούρια δ' ἐρυμνὰ ἐπὶ τῶν ὀρῶν τὰ τε Ἀζάμορα καὶ τὸ Δάσταρkon, ὃ περιρρεῖται τῷ Καρμάλῳ ποταμῷ. ἔχει δὲ καὶ ἱερὸν τὸ τοῦ Κατάονος Ἀπόλλωνος καθ' ὅλην τιμῶμενον τὴν Καππαδοκίαν, ὃ ποιησαμένων ἀφιδρύματα ἀπ' αὐτοῦ. οὐδὲ αἱ ἄλλαι στρατηγῆλαι πόλεις ἔχουσι πλὴν δυεῖν· τῶν δὲ λοιπῶν στρατηγιῶν ἐν μὲν τῇ Σαργαραυσηνῇ πολίχνην ἔστιν Ἡρκα καὶ ποταμὸς Καρμάλας, ὃς καὶ αὐτὸς εἰς τὴν Κιλικίαν ἐκδίδωσιν· ἐν δὲ ταῖς ἄλλαις ὃ τε Ἄργος ἐρ- 10 μα ὑψηλὸν πρὸς τῷ Ταύρῳ, καὶ τὰ Νῶρα ὃ νῦν καλεῖται Νηροασσός, ἐν ᾧ Εὐμένης πολιορκούμενος ἀντίσχε πολὺν χρόνον· καθ' ἡμᾶς δὲ Σισίνου ὑπὴρξε χρηματοφυλάκιον τοῦ ἐπιτεμένου τῇ Καππαδόκων ἀρχῇ. τούτου δ' ἦν καὶ τὰ Κάδηννα, βασίλειον καὶ πό- 15 λειως κατασκευὴν ἔχον· ἔστι δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ὄρων τῶν Λυκαονικῶν τὰ Γαρσαύρια καμπόπολις· λέγεται δ' ὑπάρχει ποτὲ καὶ αὕτη μητρόπολις τῆς χώρας. ἐν δὲ τῇ Μοριμηνῇ τὸ ἱερὸν τοῦ ἐν Ὀθηνάσοις Διὸς, ἱεροδούλων κατοικίαν ἔχον τρισχιλίων σχεδόν τι καὶ χώραν 20 ἱερὰν εὐκαρπον, παρέχουσαν πρόσδοτον ἐνιαύσιον τάλαντων πεντεκαίδεκα τῷ ἱερῷ· καὶ οὗτος δ' ἔστι διὰ βίου, καθάπερ καὶ ὁ ἐν Κομάνοις, καὶ δευτερεύει κα- 6 τὰ τιμὴν μετ' ἑκείνου. τρίτη δ' ἔστιν ἱερωσύνη Διὸς Ἀσβαμαίου λειπομένη ταύτης, ἀξιόλογος δ' ὁμως. ἐν- 25 ταῦθα δ' ἔστι λάκκος ἀλμυροῦ ὕδατος, ἀξιολόγον λίμνης ἔχων περίμετρον, ὃ φρύσι κλειόμενος ὑψηλαῖς τε καὶ ὀρθλαῖς ὥστ' ἔχειν κατάβασιν κλιμακώδη· τὸ δ' ὕδωρ οὔτ' αὐξισθαί φασιν οὔτ' ἀπόρρυσιν ἔχειν οὐδαμοῦ φανεράν. 30

7

Δύο δὲ μόναι στρατηγῆλαι πόλεις ἔχουσιν, ἡ μὲν Τυαντίτις τὰ Τύανα ὑποπεπτωκυῖαν τῷ Ταύρῳ τῷ κα-

τὰ τὰς Κιλικίας πύλας, καθ' ὧς εὐπειτόταται καὶ κοι-
 νόταται πᾶσιν εἰσιν αἱ εἰς τὴν Κιλικίαν καὶ τὴν Συ-
 ρίαν ὑπερβολαί· καλεῖται δὲ Εὐσέβεια ἡ πρὸς τῷ
 Ταύρῳ..... ἀραθὴ δὲ καὶ πεδιὸς ἡ πλείστη. τὰ δὲ
 5 Τύανα ἐπικεῖται χώματι Σεμιράμιδος τετειχισμένῳ
 καλῶς. οὐ πολὺ δ' ἄπωθεν ταύτης ἐστὶ τὰ τε Καστά-
 βαλα καὶ τὰ Κύβιστρα, ἔτι μᾶλλον τῷ ὄρει πλησιά-
 ζοντα πόλιστα· ὧν ἐν τοῖς Κασταβάλοις ἐστὶ τὸ τῆς
 Περσείας Ἀρτέμιδος ἱερὸν, ὅπου φασὶ τὰς ἱερείας γυ-
 10 μνοῖς τοῖς κοσὶ δι' ἀνθρακίᾳς βαδίζειν ἀπαθείς· κύν-
 ταῦθα δὲ τινες τὴν αὐτὴν θρυλοῦσιν ἱστορίαν τὴν
 περὶ τοῦ Ὁρέστου καὶ τῆς Ταυροπόλου, Περσείαν
 κεκλήσθαι φάσκοντες διὰ τὸ πέραθεν κομισθῆναι. ἐν
 μὲν δὴ τῇ Τυανίτιδι στρατηγία τῶν λεχθεισῶν δέκα
 15 ἐστὶ πόλισμα τὰ Τύανα (τὰς δ' ἐπικτήτους οὐ συνα-
 ριθμῶ ταύταις, τὰ Καστάβαλα καὶ τὰ Κύβιστρα καὶ
 τὰ ἐν τῇ τραχείᾳ Κιλικίᾳ, ἐν ἣ τὴν Ἐλαιουῦσαν νησίον
 εὐκαρπον συνέκτισεν Ἀρχέλαος ἀξιολόγως, καὶ τὸ
 πλέον ἐνταῦθα διέτρεβεν), ἐν δὲ τῇ Κιλικίᾳ καλου-
 20 μένη τὰ Μάζακα ἡ μητρόπολις τοῦ ἔθνους· καλεῖται δ' Εὐσέβεια καὶ αὕτη ἐπικλήσιν ἡ πρὸς τῷ Ἀργαίῳ.
 538
 κείμεν γὰρ ὑπὸ τῷ Ἀργαίῳ ὄρει πάντων ὑψηλοτάτῳ
 καὶ ἀνέκλειπτον χιόνι τὴν ἀκρώρειαν ἔχοντι, ἀφ' ἧς
 φασιν οἱ ἀναβαίνοντες (οὗτοι δ' εἰσὶν ὀλίγοι) κατο-
 25 πτενεῖσθαι ταῖς αἰθέραις ἄμφω τὰ πελάγη τό τε Πον-
 τικὸν καὶ τὸ Ἰσσηικόν. τὰ μὲν οὖν ἄλλα ἀφυτῇ πρὸς συν-
 οικισμὸν ἔχει πόλεως· ἀνυδρὸς τε γάρ ἐστι καὶ ἀνώ-
 χυρος διὰ τὴν ὀλιγωρίαν τῶν ἡγεμόνων καὶ ἀτελείστος,
 τάχα δὲ καὶ ἐπίτηδες, ἵνα μὴ ὡς ἐρύματι πεποιθότες
 30 τῷ τείχει σφόδρα ληστεύοιεν πεδίων οἰκοῦντες λόφους
 ὑπερδεξιούς ἔχον· καὶ ἐμβελεῖς. καὶ τὰ κύκλω δὲ χω-
 ρία ἔχει τελέως ἄφορα καὶ ἀγεώργητα καὶ περ ὅντα πι-

διναί, ἀλλ' ἔστιν ἀμμώδη καὶ ὑπόπειτρα. μικρὸν δ' ἔτι
 προτοῦσι καὶ πυρίληπτα πεδία καὶ μεστὰ βόθρων πυ-
 ρὸς ἐπὶ σταδίους πολλοὺς ὥστε πόρρωθεν ἢ κομιδῇ
 τῶν ἐπιτηδείων, καὶ τὸ δοκοῦν δὲ πλεονέκτημα παρα-
 κείμενον ἔχει κίνδυνον· ἀξύλου γὰρ ὑπαρχούσης σχε- 6
 δὸν τι τῆς συμπάσης Καππαδοκίας ὁ Ἀργαῖος ἔχει
 περικείμενον δρυμὸν ὥστε ἐγγύθεν ὁ ξυλισμὸς πάρε-
 σтин, ἀλλ' οἱ ὑποκείμενοι τῷ δρυμῷ τόποι καὶ αὐτοὶ
 πολλαχοῦ πυρὰ ἔχουσιν, ἅμα δὲ καὶ ὕψυδροὶ εἰσὶ ψυ-
 χρῷ ὕδατι, οὔτε τοῦ πυρὸς οὔτε τοῦ ὕδατος εἰς τὴν 10
 ἐπιφάνειαν ἐκκύπτοντος, ὥστε καὶ ποᾶζειν τὴν πλεί-
 στην· ἔστι δ' ὅπου καὶ ἐλωδὲς ἔστι τὸ ἔδαφος καὶ
 νύκτωρ ἐξάπτονται φλόγες ἀπ' αὐτοῦ. οἱ μὲν οὖν ἐμ-
 πειροὶ φυλαττόμενοι τὸν ξυλισμὸν ποιοῦνται, τοῖς δὲ
 πολλοῖς κίνδυνός ἐστι, καὶ μάλιστα τοῖς κτήνεσιν ἐμ- 15
 πίπτουσιν εἰς ἀδήλους βόθρους πυρὸς.

- 8 Ἔστι δὲ καὶ ποταμὸς ἐν τῷ πεδίῳ τῷ πρὸ τῆς πό-
 λεως Μέλας καλούμενος, ὅσον τετταράκοντα σταδίους
 διέχων τῆς πόλεως, ἐν ταπεινοτέρῳ τῆς πόλεως χω-
 ρίῳ τὰς πηγὰς ἔχων. ταύτῃ μὲν οὖν ἄχρηστος αὐτοῖς 20
 ἔστιν οὐχ ὑπερδέξιον ἔχων τὸ ρεῦμα, εἰς ἔλη δὲ καὶ
 λίμνας διαχέομενος κακοὶ τὸν αἶρα τοῦ θέρους τὸν
 περὶ τὴν πόλιν, καὶ τὸ λατομεῖον δὲ ποιεῖ δύσχρηστον
 καίπερ εὐχρηστον ὄν· πλαταμῶνες γὰρ εἰσίν, ἀφ' ὧν
 τὴν λιθείαν ἔχειν ἄφθονον συμβαίνει τοῖς Μαζακηνοῖς 25
 πρὸς τὰς οἰκοδομίας, καλυπτόμεναι δ' ὑπὸ τῶν ὑδά-
 των αἱ πλάκες ἀντιπράττουσι. καὶ ταῦτα δ' ἔστι τὰ
 ἔλη πανταχοῦ πυρίληπτα. Ἀριαράθης δ' ὁ βασιλεὺς
 τοῦ Μέλανος κατὰ τινα στενὰ ἔχοντας τὴν εἰς τὸν
 Ἄλυν διέξοδον ἐμφράξας ταῦτα λίμνην πελαγίαν ἀπέ- 30
 δειξε τὸ πλησίον πεδῖον, ἐνταῦθα δὲ νησιδαῖς τινὰς
 ὥς τὰς Κυκλάδας ἀπολαβόμενος διατριβὰς ἐν αὐταῖς

ἐποιεῖτο μισθισμῶδεις· ἐκράγην δ' ἀθρόως τὸ ἐμφραγ-
μα ἐξέκλυσε πάλιν τὸ ὕδωρ, πληρωθεὶς δ' ὁ Ἄλφης
τῆς τε τῶν Καππαδόκων πολλὴν παρίσσυρε καὶ κατοί-
κίας καὶ φυτείας ἠφάνισε πολλὰς τῆς τε τῶν Γαλα-
6 τῶν τῶν τὴν Φρυγίαν ἐχόντων οὐκ ὀλίγην ἐλυμήνατο·
ἀντὶ δὲ τῆς βλάβης ἐπράξαντο ζημίαν αὐτὸν τάλαντα
τριακῶσια Ῥωμαίοις ἐπιτρέφαντες τὴν κρίσιν. τὸ δ'
αὐτὸ συνέβη καὶ περὶ Ἡρᾶ· καὶ γὰρ ἐκεῖ τὸ τοῦ Καρ-
μάλα θεῦμα ἐνέφραξεν, εἰτ' ἐκράγυντος τοῦ στομίου
10 καὶ τῶν Κιλικίων τινὰ χωρία τὰ περὶ Μαλλὸν διαφθει-
ραντος τοῦ ὕδατος, δίκας ἔτισεν τοῖς ἀδικηθεῖσιν.

Ἀφύς δ' οὖν κατὰ πολλὰ τὸ τῶν Μαζακηνῶν χω- 9
ρίον ὃν πρὸς κατοικίαν μάλιστα οἱ βασιλεῖς ἐλίσθαι
δοκοῦσιν, ὅτι τῆς χώρας ἀπάσης τόπος ἦν μισαίκατος
15 οὗτος τῶν ξύλα ἐχόντων ἄμα καὶ λίθον πρὸς τὰς οἰκο-
δομίας καὶ χόρτον, οὗ πλεῖστον ἐδέοντο κτηνοτρο-
φοῦντες· τρόπον γὰρ τινα στρατόπεδον ἦν αὐτοῖς ἡ
πόλις. τὴν δ' ἄλλην ἀσφάλειαν τὴν αὐτῶν τε καὶ σω-
μάτων καὶ τῶν χρημάτων εἶχον ἐν τοῖς φρουρίοις, ἃ
20 πολλὰ ὑπάρχει τὰ μὲν βασιλικά τὰ δὲ τῶν φίλων. ἀφέ-
στηκε δὲ τὰ Μάξακα τοῦ μὲν Πόντου περὶ ὀκτακοσίους
σταδίους πρὸς νότον, τοῦ δ' Εὐφράτου μικρὸν ἐλάτ-
τους ἢ διπλασίους, τῶν Κιλικίων δὲ πυλῶν ὁδὸν ἡμε-
ρῶν ἕξ καὶ τοῦ Κύρου στρατοπέδου διὰ Τυάνων· κατὰ
25 μέσην δὲ τὴν ὁδὸν κεῖται τὰ Τύανα, διέχει δὲ Κυβίσ-
τρων τριακοσίους σταδίους. χρῶνται δὲ οἱ Μαζακη-
νοὶ τοῖς Χαρῶνθα νόμοις, αἰρουμένοι καὶ νομῶδόν,
ὅς ἐστιν αὐτοῖς ἐξηγητὴς τῶν νόμων, καθάπερ οἱ πα-
ρὰ Ῥωμαίοις νομικοί. διέθηκε δὲ φαύλως αὐτοὺς Τι-
30 γράνης ὁ Ἀρμένιος, ἥνικα τὴν Καππαδοκίαν κατέδρα-
μιν· ἅπαντας γὰρ ἀναστάτους ἐποίησεν εἰς τὴν Μεσο-
ποταμίαν, καὶ τὰ Τυρρανόκερτα ἐκ τούτων συνῆκισε

τὸ πλεον· ὕστερον δ' ἐπανήλθον οἱ δυνάμενοι μετὰ τὴν τῶν Τιγρανοκίρτων ἄλωσιν.

10 Μέγεθος δὲ τῆς χώρας κατὰ πλάτος μὲν τὸ ἀπὸ τοῦ Πόντου πρὸς τὸν Ταῦρον ὅσον χίλιοι καὶ ὀκτακόσιοι στάδιοι, μῆκος δὲ ἀπὸ τῆς Λυκαονίας καὶ Φρυγίας μέχρι Εὐφράτου πρὸς τὴν Ἰω καὶ τὴν Ἀρμενίαν περὶ τρισχιλλούς. ἀγαθὴ δὲ καρποῖς, μάλιστα δὲ σίτῳ καὶ βοσκήμασι παντοδαποῖς· νοτιωτέρα δ' οὐσα τοῦ Πόντου ψυχροτέρα ἐστίν· ἡ δὲ Βαγαθανία καί περ πεδιάς οὐσα καὶ νοτιωτάτη πασῶν (ὑποπέπτωκε γὰρ 10 τῷ Ταύρῳ) μόλις τῶν καρπίμων τι φέρει δένδρων, ὀναγροβότος δ' ἐστὶ καὶ αὕτη καὶ ἡ πολλὴ τῆς ἄλλης, C.540 καὶ μάλιστα ἡ περὶ Γαρσαύιρα καὶ Λυκαονίαν καὶ Μοριμνην. ἐν δὲ τῇ Καππαδοκίᾳ γίνεται καὶ ἡ λεγομένη Σινωπικὴ μέλιτος ἀρίστη τῶν πασῶν· ἐνάμιλλος δ' 15 ἐστὶν αὐτῇ καὶ ἡ Ἰβηρικὴ· ὠνομάσθη δὲ Σινωπικὴ διότι κατάγειν ἐκεῖσε εἰώθεσαν οἱ ἔμποροι πρὶν ἢ τὸ τῶν Ἐφεσίων ἐμπόριον μέχρι τῶν ἐνθάδε ἀνθρώπων διλχθαι. λέγεται δὲ καὶ χρυστάλλου πλάκας καὶ ὀνυχίου λίθου πλησίον τῆς τῶν Γαλατῶν ὑπὸ τῶν Ἀρ- 20 χιλάου μεταλλευτῶν εὕρησθαι. ἦν δὲ τις τόπος καὶ λίθου λευκοῦ τῷ ἐλέφαντι κατὰ τὴν χροάν ἐμφεροῦς ὥσπερ ἄκοντας τινὰς οὐ μεγάλας ἐκφέρων, ἐξ ὧν τὰ λαβρία τοῖς μαχαιροῖς κατεσκευάζον· ἄλλος δὲ εἰς δι- 25 όπτρας βώλους μεγάλας ἐκδιδούς, ὥστε καὶ ἔξω κομίζεσθαι. ὄριον δ' ἐστὶ τοῦ Πόντου καὶ τῆς Καππαδοκίας ὄρεινὴ τις παράλληλος τῷ Ταύρῳ, τὴν ἀρχὴν ἔχουσα ἀπὸ τῶν ἐσπερίων ἄκρων τῆς Χαμμανηνῆς, ἐφ' ἧς ἱδρύται φρούριον ἀπότομον Δασμένδα, μέχρι τῶν ἰωθινῶν τῆς Λασιανσηνῆς. στρατηγίαι δ' εἰσὶ τῆς Καπ- 30 παδοκίας ἡ τε Χαμμανηνὴ καὶ ἡ Λασιανσηνὴ.

11 Συνέβη δέ, ἥνίκα πρῶτον Ῥωμαῖοι τὰ κατὰ τὴν

- Ἀσίαν διόκουν νικήσαντες Ἀντίοχον, καὶ φιλίας καὶ
 συμμαχίας ἐποιοῦντο πρὸς τε τὰ ἔθνη καὶ τοὺς βασι-
 λείας, τοῖς μὲν ἄλλοις βασιλεῦσιν αὐτοῖς καθ' ἑαυτοὺς
 δοθῆναι τὴν τιμὴν ταύτην, τῷ δὲ Καππάδοκι καὶ
 6 αὐτῷ δὲ τῷ ἔθνει κοινῇ. ἐκλιπόντος δὲ τοῦ βασιλικοῦ
 γένους οἱ μὲν Ῥωμαῖοι συνεχώρουν αὐτοῖς αὐτονο-
 μεῖσθαι κατὰ τὴν συγκαμμένην φιλίαν τε καὶ συμμα-
 χίαν πρὸς τὸ ἔθνος, οἱ δὲ πρεσβευσάμενοι τὴν μὲν
 ἐλευθερίαν παρηγοῦντο (αὐτὰρ δύνασθαι φέρειν αὐ-
 10 τὴν ἔφασαν), βασιλέα δ' ἤξιον αὐτοῖς ἀποδειχθῆναι.
 οἱ δὲ θαυμάσαντες εἰ τινες οὕτως εἰεν ἀπειρηκότες
 πρὸς τὴν ἐλευθερίαν .... ἐπέτρεψαν δ' οὖν αὐτοῖς ἐξ
 ἑαυτῶν ἐλίσθαι κατὰ χειροτονίαν ὃν αὐτοὶ βούλωνται καὶ
 εἴλοντο Ἀριοβαρζάνην· εἰς τριγωνίαν δὲ προσελθόντος
 15 τοῦ γένους ἐξέλιπε, κατεστάθη δ' ὁ Ἀρχέλαος οὐδὲν
 προσήκων αὐτοῖς Ἀντιωνίου καταστήσαντος. ταῦτα
 καὶ περὶ τῆς μεγάλης Καππαδοκίας· περὶ δὲ τῆς τρα-
 χυίας Κιλικίας τῆς προστεθείσης αὐτῇ βέλτιον ἔστιν ἐν
 τῷ περὶ τῆς ὅλης Κιλικίας λόγῳ διελεῖν.
- 20 Τοῦ δὲ Πόντου καθίστατο μὲν Μιθριδάτης ὁ Εὐ- 3
 πάτωρ βασιλεὺς. εἶχε δὲ τὴν ἀφοριζομένην τῷ Ἄλκι
 μέχρι Τιβαραινῶν καὶ Ἀρμενίων καὶ τῆς ἐντὸς Ἄλκιος
 τὰ μέχρι Ἀμάστρεως καὶ τινῶν τῆς Παφλαγονίας με- 0.511
 ρῶν. προσεκλήσατο δ' αὐτός καὶ τὴν μέχρι Ἡρακλείας
 25 παραλίαν ἐπὶ τὰ δυσμικὰ μέρη, τῆς Ἡρακλείδου τοῦ
 Πλατωνικοῦ πατριδος, ἐπὶ δὲ τὰ νυντία μέχρι Κολχί-
 δος καὶ τῆς μικρᾶς Ἀρμενίας, ἣ δὴ καὶ προσέθηκε τῷ
 Πόντῳ. καὶ δὴ καὶ Πομπήιος καταλύσας ἐκείνον ἐν
 τούτοις τοῖς ὄρεσι οὕσαν τὴν χώραν ταύτην παρέλα-
 30 βε· τὰ μὲν πρὸς Ἀρμενίαν καὶ τὰ περὶ τὴν Κολχίδα
 τοῖς συναγωνισαμένοις δυνάσταις κατένειμε, τὰ δὲ
 λοιπὰ εἰς ἑνδεκα πολιτείας διέτλε καὶ τῇ Βιθυνίᾳ προσ-

ἐβήκειν ὥστ' ἐξ ἀμφοῖν ἐπαρχίαν γενέσθαι μίαν· μεταξὺ δὲ τῶν Παφλαγόνων τῶν μεσογαίων τινὰς βασιλεύειν παρέδωκε τοῖς ἀπὸ Πυλαιμένους, καθάπερ καὶ τοὺς Γαλάτας τοῖς ἀπὸ γένους τετράρχαις. ὅστερον δ' οἱ τῶν Ῥωμαίων ἡγεμόνες ἄλλους καὶ ἄλλους 5 ἐποίησαντο μερισμούς, βασιλείας τε καὶ δυνάστιας καθιστάντες καὶ πόλεις τὰς μὲν ἐλευθεροῦντες τὰς δὲ ἐγχειρίζοντες τοῖς δυνάσταις τὰς δ' ὑπὸ τῷ δήμῳ τῷ Ῥωμαίων ἰῶντες. ἡμῖν δ' ἐπιούσι τὰ καθ' ἕκαστα ὥς νῦν ἔχει λεγέσθω, μικρὰ καὶ τῶν προτέρων ἰφαπτο- 10 μένοις ὅπου τοῦτο χρήσιμον. ἀρξόμεθα δὲ ἀπὸ Ἡρακλείας, ἥπερ δυσμικωτάτη ἐστὶ τούτων τῶν τόπων.

- 2 Εἰς δὴ τὸν Εὐξείνιον πόντον εἰσπλέουσιν ἐκ τῆς Προποντίδος ἐν ἀριστερᾷ μὲν τὰ προσεχῇ τῷ Βυζαντίῳ κεῖται· Θρακῶν δ' ἐστί, καλεῖται δὲ τὰ ἀριστερὰ 15 τοῦ Πόντου· ἐν δεξιᾷ δὲ τὰ προσεχῇ Χαλκηδόνι· Βιθυνῶν δ' ἐστὶ τὰ πρῶτα, εἰτα Μαριανδυνῶν (τινὲς δὲ καὶ Καυκῶνων φασίν), εἰτα Παφλαγόνων μέχρι Ἄλυσος, εἰτα Καππαδόκων τῶν πρὸς τῷ Πόντῳ καὶ τῶν ἐξῆς μέχρι Κολχίδος· ταῦτα δὲ πάντα καλεῖται τὰ δεξιὰ τοῦ 20 Εὐξείνου πόντου. ταύτης δὲ τῆς παραλίας ἀπάσης ἐπῆρξεν Εὐπάτωρ ἀρξάμενος ἀπὸ τῆς Κολχίδος μέχρι Ἡρακλείας, τὰ δ' ἐπέκεινα τὰ μέχρι τοῦ στόματος καὶ τῆς Χαλκηδόνος τῷ Βιθυνῶν βασιλεὶ συνέμεινε. καταλυθέντων δὲ τῶν βασιλείων ἐφύλαξαν οἱ Ῥωμαῖοι 25 τοὺς αὐτοὺς ὅρους, ὥστε τὴν Ἡράκλειαν προσκεῖσθαι τῷ Πόντῳ, τὰ δ' ἐπέκεινα Βιθυνοῖς προσχωρεῖν.

- 3 Οἱ μὲν οὖν Βιθυνοὶ διότι πρότερον Μυσοὶ ὄντες μετωνομάσθησαν οὕτως ἀπὸ τῶν Θρακῶν τῶν ἐποικησάντων, Βιθυνῶν τε καὶ Θυνῶν, ὁμολογεῖται παρὰ 30 τῶν πλείστων, καὶ σημεῖα τίθενται τοῦ μὲν τῶν Βιθυνῶν ἔθνους τὸ μέχρι νῦν ἐν τῇ Θράκῃ λέγεσθαι τι-

νας Βιθυνούς, τοῦ δὲ τῶν Θυνῶν τὴν Θυνιάδα ἀκτὴν
τὴν πρὸς Ἀπολλωνίᾳ καὶ Σαλμυδησσῷ. καὶ οἱ Βέρου-
κας δὲ οἱ τούτων προεποιήσαντες τὴν Μυσίαν Θρά-
κας, ὥς εἰκάτω ἐγώ. εἰρηται δ' ὅτι καὶ αὐτοὶ οἱ Μυσοί, 54
5 Θρακῶν ἄποικοί εἰσι τῶν νῦν λεγομένων Μοισῶν.

Ταῦτα μὲν οὕτω λέγεται. τοὺς δὲ Μαριανδυνούς 4
καὶ τοὺς Καύκωνας οὐχ ὁμοίως ἅπαντες λέγουσι· τὴν
γὰρ δὴ Ἡράκλειαν ἐν τοῖς Μαριανδυνοῖς ἰδρῦσθαί φασι
Μιλησίων κτίσμα· τίνες δὲ καὶ πόθεν οὐδεὶς εἰρηται·
10 οὐδὲ διάλεκτος οὐδ' ἄλλη διαφορὰ ἐθνικὴ περὶ τοὺς ἀν-
θρώπους φαίνεται, παραπλήσιοι δ' εἰσὶ τοῖς Βιθυνοῖς·
ἔοικεν οὖν καὶ τοῦτο Θράκιον ὑπάρχειν τὸ φύλον. Θεό-
πομπος δὲ Μαριανδυνόν φησι μέρους τῆς Παφλαγονίας
ἄρξαντα ὑπὸ πολλῶν δυναστευομένης, ἐπιλθόντα τὴν
15 τῶν Βεβρύκων κατασχεῖν, ἣν δ' ἐξέλειπεν ἐκώνυμον
ἑαυτοῦ καταλιπεῖν. εἰρηται δὲ καὶ τοῦτο ὅτι πρῶτοι
τὴν Ἡράκλειαν κτίσαντες Μιλήσιοι τοὺς Μαριανδυν-
οὺς ἐλλωτεύειν ἠνάγκασαν τοὺς προκατέχοντας τὸν
τόπον, ὥσπερ καὶ πεπράσκεισθαι ὑπ' αὐτῶν, μὴ εἰς τὴν
20 ὑπερορίαν δὲ (συμβῆναι γὰρ ἐπὶ τούτοις), καθάπερ
Κρησὶ μὲν ἐθήτευεν ἡ Μυρία καλουμένη σύναδος, Θετ-
ταλοῖς δὲ οἱ Πενέσται.

Τοὺς δὲ Καύκωνας, οὓς ἱστοροῦσι τὴν ἐφεξῆς οἰ- 5
κῆσαι παραλίαν τοῖς Μαριανδυνοῖς μέχρι τοῦ Παρθε-
25 νίου ποταμοῦ πόλιν ἔχοντας τὸ Τίσιον, οἱ μὲν Σκύθας
φασὶν οἱ δὲ τῶν Μακεδόνων τινὰς οἱ δὲ τῶν Πελασγῶν·
εἰρηται δὲ πού καὶ περὶ τούτων πρότερον. Καλλισθέ-
νης δὲ καὶ ἔγραψε τὰ ἐπη ταῦτα εἰς τὸν διάκοσμον,
μετὰ τὸ „Κρῶμνάν τ' Αἰγιάλόν τε καὶ ὑψηλοὺς Ἐρυ-
30 „θίνους“ τιθεῖς „Καύκωνας δ' αὐτ' ἤγε Πολυχλῆος
„υἱὸς ἀνύμων, οἱ περὶ Παρθένιον ποταμὸν κλυτὰ δώ-
„ματ' ἔναιον.“ παρήκειν γὰρ ἀπ' Ἡρακλείας καὶ Μα-

ριανδυνῶν μέχρι Λευκοσύρων, οὓς ἡμεῖς Καππάδοκας
προσαγορεύομεν, τό τε τῶν Καυκῶνων γένος τὸ περὶ
τὸ Τίσιον μέχρι Παρθενίου καὶ τὸ τῶν Ἑνετῶν τὸ
συνεχὲς μετὰ τὸν Παρθένιον τῶν ἔχόντων τὸ Κύντω-
ρον· καὶ νῦν δ' ἐκ Καυκωνίτας εἶναι τινὰς περὶ τὸν 5
Παρθένιον.

6 Ἡ μὲν οὖν Ἡράκλεια πόλις ἐστὶν εὐλλίμενος καὶ
ἄλλως ἀξιόλογος, ἥ γε καὶ ἀποικίας ἐστελλεν· ἐκείνης
γὰρ ἡ τε Χερρόνησος ἀποικὸς καὶ ἡ Κάλλατις· ἦν τε αὐ-
τόνομος, εἴτ' ἐτυραννήθη χρόνους τινάς, εἴτ' ἡλευθέ- 10
ρωσεν ἑαυτὴν πάλιν· ὕστερον δ' ἐβασιλεύθη γενομένη
ὑπὸ τοῖς Ῥωμαίοις· ἰδέξατο δ' ἀποικίαν Ῥωμαίων ἐκ
μέρι τῆς πόλεως καὶ τῆς χώρας. λαβὼν δὲ παρ' Ἀν-
C.543τωνίου τὸ μέρος τοῦτο τῆς πόλεως Ἀδιατόριξ ὁ Δομνε-
κλείου τετράρχου Γαλατῶν υἱός, ὃ κατεῖχον οἱ Ἡρα- 15
κλειῶται, μικρὸν πρὸ τῶν Ἀκτιακῶν ἐπέθετο νύκτωρ
τοῖς Ῥωμαίοις καὶ ἀπέσφαξεν αὐτούς, ἐπιτρέψαντος,
ὡς ἔφασκεν ἐκεῖνος, Ἀντωνίου· θριαμβευθεὶς δὲ μετὰ
τὴν ἐν Ἀκτίῳ νίκην ἐσφάγη μεθ' υἱοῦ· ἡ δὲ πόλις
ἐστὶ τῆς Ποντικῆς ἐπαρχίας τῆς συντεταγμένης τῇ 20
Βιθυνίᾳ.

7 Μεταξὺ δὲ Χαλκηδόνος καὶ Ἡρακλείας ῥέουσι πο-
ταμοὶ πλείους, ὧν εἰσιν ὃ τε Ψίλλις καὶ ὁ Κάλπας καὶ
ὁ Σαγγάριος οὐ μέμνηται καὶ ὁ ποιητής. ἔχει δὲ τὰς
πηγὰς κατὰ Σαγγίαν κώμην ἀφ' ἑκατὸν καὶ πεντήκον- 25
τά που σταδίων οὗτος Πισσινουῦντος· διέξεισι δὲ τῆς
ἐπικτήτου Φρυγίας τὴν πλείω, μέρος δέ τι καὶ τῆς Βι-
θυνίας ὥστε καὶ τῆς Νικομηδείας ἀπέχειν μικρὸν
πλείους ἢ τριακοσίους σταδίους, καθ' ὃ συμβάλλει πο-
ταμὸς αὐτῷ Γάλλος ἐκ Μόδρων τὰς ἀρχὰς ἔχων τῆς ἐφ' 30
Ἑλλησπόντῳ Φρυγίας. αὕτη δ' ἐστὶν ἡ αὕτη τῇ ἐπι-
κτῇ, καὶ εἶχον αὐτὴν οἱ Βιθυνοὶ πρότερον. αὐξηθεὶς

δὲ καὶ γενόμενος πλωτός, καίπερ πάλαι ἁπλωτος ὦν, τὴν Βιθυνίαν ὁρίζει πρὸς ταῖς ἐκβολαῖς. πρόκειται δὲ τῆς παραλίας ταύτης καὶ ἡ Θυνία νῆσος. ἐν δὲ τῇ Ἡρακλειώτιδι γίνεται τὸ ἀκόνιτον· διέχει δὲ ἡ πόλις αὕτη τοῦ ἱεροῦ τοῦ Χαλκηδονίου σταδίους χιλίους πρὸ καὶ πεντακοσίους, τοῦ δὲ Σαγγαρίου πεντακοσίους.

Τὸ δὲ Τίειόν ἐστι πολίχνιον οὐδὲν ἔχον μνήμης 8
ἄξιον πλὴν ὅτι Φιλέταιρος ἐντεῦθεν ἦν, ὁ ἀρχηγέτης
10 τοῦ τῶν Ἀτταλικῶν βασιλέων γένους· εἰδ' ὁ Παρθένιος ποταμὸς διὰ χωρίων ἀνθηρῶν φερόμενος καὶ διὰ τοῦτο τοῦ ὀνόματος τούτου τετυχηκώς, ἐν αὐτῇ τῇ Παφλαγονίᾳ τὰς πηγὰς ἔχων· ἔπειτα ἡ Παφλαγονία καὶ οἱ Ἐνετοί. ζητοῦσι δὲ τίνας λέγει τοὺς Ἐνετοὺς ὁ ποι-
15 ητής ὅταν φῇ „Παφλαγόνων δ' ἤγετο Πυλαιμένης „λάσιον κῆρ δὲ Ἐνετῶν, ὅθεν ἡμιόνων γένος ἀργασ-
„ράων.“ οὐ γὰρ δείκνυσθαί φησι νῦν Ἐνετοὺς ἐν τῇ Παφλαγονίᾳ· οἱ δὲ κώμην ἐν τῇ Αἰγιαλῷ φασὶ δέκα σχολίνους ἀπὸ Ἀμάστρεως διέχουσας. Ζηνοδοτος δὲ „ἐξ
20 „Ἐνετῆς“ γράφει, καὶ φησὶ δηλοῦσθαι τὴν νῦν Ἀμισόν· ἄλλοι δὲ φύλόν τι τοῖς Καππάδοξιν ὁμορον στρατεῦσαι μετὰ Κιμμερίων, εἰς' ἐκπεσεῖν εἰς τὸν Ἀδρίαν. τὸ δὲ μάλισθ' ὁμολογούμενόν ἐστιν ὅτι ἀξιολογώτατον ἦν τῶν Παφλαγόνων φύλον οἱ Ἐνετοί, ἐξ οὗ ὁ Πυλαι-
25 μένης ἦν· καὶ δὴ καὶ συνεστράτευσαν οὗτοι αὐτῷ πλείστοι, ἀποβαλόντες δὲ τὸν ἡγεμόνα διέβησαν εἰς τὴν Θράκην μετὰ τὴν Τροίαν ἄλωσιν, πλανώμενοι δ' εἰς τὴν νῦν Ἐνετικὴν ἀφίκοντο. τινὲς δὲ καὶ Ἀντήνορα καὶ τοὺς παῖδας αὐτοῦ κοινωνῆσαι τοῦ στόλου τούτου C. 544
30 φασὶ καὶ ἰδρυθῆναι κατὰ τὸν μυχόν τοῦ Ἀδρίου, καθάπερ ἐμνήσθημεν ἐν τοῖς Ἰταλικοῖς. τοὺς μὲν οὖν

Ἐν τοῖς διὰ τοῦτ' ἐκλιπεῖν εἰκὸς καὶ μὴ δεῖκνυσθαι ἐν τῇ Παφλαγονίᾳ.

- 9 Τοὺς δὲ Παφλαγόνας πρὸς ἑω μὲν ὁρᾷ οἱ Ἄλως ποταμός „[ὅς] ῥίον ἀπὸ μεσημβρίας μεταξὺ Σύρων „τε καὶ Παφλαγόνων ἐξίει“ κατὰ τὸν Ἡρόδοτον „ἐς 5 „τὸν Εὐξείνιον καλιόμενον πόντον,“ Σύρους λέγοντα τοὺς Καππάδοκας· καὶ γὰρ ἔτι καὶ νῦν Λευκόσυροι καλοῦνται, Σύρων καὶ τῶν ἑξω τοῦ Ταύρου λεγομένων· κατὰ δὲ τὴν πρὸς τοὺς ἐντὸς τοῦ Ταύρου σύγκρισιν, ἐκείνων ἐπικεκαυμένων τὴν χροάν τούτων δὲ 10 μὴ, τοιαύτην τὴν ἐπωνυμίαν γενέσθαι συνέβη· καὶ Πίνδαρός φησιν ὅτι αἱ Ἀμαζόνες „Σύριον εὐρναίχμαν „διέπον στρατόν,“ τὴν ἐν τῇ Θεμισκυρᾷ κατοικίαν οὕτω δηλῶν. ἡ δὲ Θεμισκυρά ἐστιν τῶν Ἀμισηνῶν, αὕτη δὲ Λευκοσύρων τῶν μετὰ τὸν Ἄλυν. πρὸς ἑω 15 μὲν τοίνυν ὁ Ἄλως ὄριον τῶν Παφλαγόνων, πρὸς νότον δὲ Φρύγες καὶ οἱ ἐποικήσαντες Γαλάται, πρὸς δύσιν δὲ Βιθυνοὶ καὶ Μαριανδυνοὶ (τὸ γὰρ τῶν Καυκῶνων γένος ἐξέφθαρται τιλῶς πάντοθεν), πρὸς ἄρκτον δὲ ὁ Εὐξείνιος ἔστι. τῆς δὲ χώρας ταύτης διηρημένης 20 εἰς τε τὴν μεσόγαιαν καὶ τὴν ἐπὶ θαλάττῃ διατείνουσαν ἀπὸ τοῦ Ἄλως μέχρι Βιθυνίας, ἑκατέραν τὴν μὲν παραλίαν ἕως τῆς Ἡρακλείας εἶχεν ὁ Εὐπάτωρ, τῆς δὲ μεσογαίας τὴν μὲν ἐγγυτάτῃ ἔσχεν, ἧς τινα καὶ πέραν τοῦ Ἄλως διέτεινε (καὶ μέχρι δεῦρο τοῖς Ῥωμαίοις ἡ 25 Ποντικὴ ἐπαρχία ἀφώρισται), τὰ λοιπὰ δ' ἦν ὑπὸ δυνάσταις καὶ μετὰ τὴν Μιθριδάτου κατάλυσιν. περὶ μὲν δὲ τῶν ἐν τῇ μεσογαίᾳ Παφλαγόνων ἐροῦμεν ὕστερον τῶν μὴ ὑπὸ τῷ Μιθριδάτῃ, νῦν δὲ πρόκειται τὴν ὑπ' ἐκείνῃ χώραν, κληθεῖσαν δὲ Πόντον, διελθεῖν. 30

- Μετὰ δὴ τὸν Παρθένιον ποταμὸν ἔστιν Ἀμα- 10
στρις ὁμώνυμος τῆς συνηκικυίας πόλις· ἴδρυται δ'
ἐπὶ χειρρονήσου λιμένας ἔχουσα τοῦ ἰσθμοῦ ἐκατέρω-
θεν· ἦν δ' ἡ Ἀμαστρις γυνὴ μὲν Διονυσίου τοῦ Ἡρα-
6 κλείας τυράννου, θυγάτηρ δὲ Ὀξυάθρου τοῦ Δαρφίου
ἀδελφοῦ τοῦ κατὰ Ἀλέξανδρον. ἐκείνη μὲν οὖν ἐκ τετ-
τάρων κατοικιῶν συνώκισε τὴν πόλιν, ἐκ τε Σησαίου
καὶ Κυτῶρου καὶ Κρωμνῆς (ὧν καὶ Ὀμηρος μέμνηται
ἐν τῷ Παρπλαγονικῷ διακόσμῳ), τετάρτης δὲ τῆς Τίων·
10 ἀλλ' αὕτη μὲν ταχὺ ἀπείστη τῆς κοινωνίας, αἱ δὲ ἄλλαι
συνέμειναν, ὧν ἡ Σήσαμος ἀκρόπολις τῆς Ἀμαστριως
λέγεται. τὸ δὲ Κυτῶρον ἐμπόριον ἦν ποτε Σινωπέων,
ὠνόμασται δ' ἀπὸ Κυτῶρου τοῦ Φοῖβου παιδός, ὡς
Ἐφορός φησι. πλείστη δὲ καὶ ἀρίστη πύξις φύεται κατὰ C. 543
15 τὴν Ἀμαστριανήν, καὶ μάλιστα περὶ τὸ Κυτῶρον. ὁ δὲ
Αἰγιαλὸς ἐστὶ μὲν ἥων μακρὰ πλειόνων ἢ ἑκατὸν στα-
δίων, ἔχει δὲ καὶ κόρην ὁμώνυμον, ἧς μέμνηται ὁ ποι-
ητὴς ὅταν φῇ „Κρωμνῶν τ' Αἰγιαλὸν τε καὶ ὕψηλοὺς
„Ἐρυθίνους.“ γράφουσι δὲ τινες „Κρωμναν Κωβιάλόν
20 „τε.“ Ἐρυθίνους δὲ λέγεσθαί φασι τοὺς νῦν Ἐρυθρί-
νους ἀπὸ τῆς χροῆς· δύο δ' εἰσὶ σκόπελοι. μετὰ δὲ Αἰ-
γιαλὸν Κάραμβις, ἔκρα μεγάλη πρὸς τὰς ἄρκτους ἀνα-
τεταμένη καὶ τὴν Σκυθικὴν χειρρόνησον. ἐμνήσθημεν
δ' αὐτῆς πολλάκις καὶ τοῦ ἀντικειμένου αὐτῇ Κριοῦ με-
25 τώπου, διθάλακτον ποιούντος τὸν Εὐξείνιον πόντον.
μετὰ δὲ Κάραμβιν Κίνωλις καὶ Ἀντικίνωλις καὶ Ἀβώ-
νον ταίχος πολέχιον, καὶ Ἀρμένη ἐφ' ἣ παροιμιάζον-
ται „ὅστις ἔργον οὐδὲν εἶχεν Ἀρμένην ἐτείχισεν.“ ἔστι
δὲ κόμη τῶν Σινωπέων ἔχουσα λιμένα.
- 30 Ἐκ' αὐτῇ Σινώπῃ, σταδίους πενήκοντα τῆς Ἀρ- 11

μένης δέχουσα, ἀξιολογωτάτη τῶν ταύτῃ πόλιων. ἔκτισαν μὲν οὖν αὐτὴν Μιλήσιοι, κατασκευασαμένη δὲ ναυτικὸν ἐπῆρχε τῆς ἐντὸς Κυανέων θαλάττης, καὶ ἔξω δὲ πολλῶν ἀγώνων μετείχε τοῖς Ἑλλήσιν· αὐτονομηθεῖσα δὲ πολὺν χρόνον οὐδὲ διὰ τέλους ἐφύλαξε τὴν ἐλευθερίαν, ἀλλ' ἐκ πολιορκίας ἑάλω καὶ ἐδούλευσε Φαρνάκῃ πρῶτον, ἔπειτα τοῖς διαδεξαμένοις ἑκείνον μέχρι τοῦ Εὐπάτορος καὶ τῶν καταλυσάντων Ῥωμαίων ἑκείνον. ὁ δὲ Εὐπάτωρ καὶ ἐγεννήθη ἐκεῖ καὶ ἐγράφη· διαφερόντως δὲ ἐτίμησεν αὐτὴν μητρόπολιν 10 τε τῆς βασιλείας ὑπέλαβεν. ἔστι δὲ καὶ φύσει καὶ προνοίᾳ κατεσκευασμένη καλῶς· ἴδρυται γὰρ ἐπὶ ἀνῆνι χειρρονήσου τινός, ἑκατέρωθεν δὲ τοῦ ἰσθμοῦ λιμένες καὶ ναῦσταθμα καὶ πηλαμυδεῖα θαυμαστά, περὶ ὧν εἰρήκαμεν ὅτι δευτέραν θήραν οἱ Σινωπεῖς ἔχουσι, τρί- 15 την δὲ Βυζάντιοι· καὶ κύκλῳ δ' ἡ χειρρόνησος προβέβληται ραχιώδεις ἀκτὰς ἔχουσας καὶ κοιλάδας τινὰς ὥσπερ βόθρους πετρίνους, οὓς καλοῦσι χοινικίδας· πληροῦνται δὲ οὗτοι μετεωρισθείσης τῆς θαλάττης, ὥς καὶ διὰ τοῦτο οὐκ εὐπρόσιτον τὸ χωρίον καὶ διὰ 20 τὸ πᾶσαν τὴν τῆς πέτρας ἐπιφάνειαν ἔχινώδη καὶ ἀνεπίβατον εἶναι γυμνῷ ποδί· ἄνωθεν μέντοι καὶ ὑπὲρ τῆς πόλεως εὐγεῶν ἔστι τὸ ἔδαφος καὶ ἀγροκηπίοις κε- C.546 κόςμηται πυκνοῖς, πολὺ δὲ μᾶλλον τὰ προάστεια. αὐτὴ δ' ἡ πόλις τετελείχισται καλῶς, καὶ γυμνασίῳ δὲ καὶ ἀγο- 25 ρᾷ καὶ στοαῖς κεκόσμηται λαμπρῶς. τοιαύτη δὲ οὖσα δις ὁμῶς ἑάλω, πρότερον μὲν τοῦ Φαρνάκου παρὰ δόξαν αἰφνιδίως ἐπιπεσόντος, ὕστερον δὲ ὑπὸ Λευκόλλου καὶ τοῦ ἐγκαθημένου τυράννου καὶ ἐντὸς ἅμα καὶ ἐκτὸς πολιορκουμένη· ὁ γὰρ ἐγκατασταθεὶς ὑπὸ τοῦ 30 βασιλέως φρούραρχος Βακχίδης ὑπονοῶν αἰετὶνα προδοσίαν ἐκ τῶν ἐνδοθεν καὶ πολλὰς αἰκίας καὶ σφα-

γὰς ποιῶν, ἀπαγαγεῦσαι τοὺς ἀνθρώπους ἐποίησε
 πρὸς ἄμφω μὴτ' ἀμύνεσθαι δυναμένους γενναίως
 μήτε προσθέσθαι κατὰ συμβάσεις. ἰάλωσαν δ' οὖν
 καὶ τὸν μὲν ἄλλον κόσμον τῆς πόλεως διεφύλαξεν ὁ
 5 Λεύκολλος, τὴν δὲ τοῦ Βιλλάρου σφαῖραν ἦρε καὶ τὸν
 Αὐτόλυκον, Σθένιδος ἔργον, ὃν ἐκεῖνοι οἰκιστὴν ἐνό-
 μιζον καὶ ἐτίμων ὡς θεόν· ἦν δὲ καὶ μαντείου αὐτοῦ·
 δοκεῖ δὲ τῶν Ἰάσονι συμπλευσάντων εἶναι καὶ κατα-
 σχεῖν τοῦτον τὸν τόπον. εἰθ' ὕστερον Μιλήσιοι τὴν
 10 εὐφυῖαν ἰδόντες καὶ τὴν ἀσθένειαν τῶν ἐνοικούντων
 ἐξιδιάσαντο καὶ ἐποίκους ἐστείλαν· νυνὶ δὲ καὶ Ῥω-
 μαίων ἀποικίαν δέδεται, καὶ μέρος τῆς πόλεως καὶ τῆς
 χώρας ἐκείνων ἐστί. διέχει δὲ τοῦ μὲν Ἰεροῦ τρισχιλί-
 ους καὶ πεντακοσίους, ἀφ' Ἡρακλείας δὲ δισχιλίους,
 15 Καράμβεως δὲ ἑπτακοσίους σταδίους. ἀνδρας δὲ ἐξή-
 νεγκεν ἀγαθοὺς, τῶν μὲν φιλοσόφων Διογένη τὸν κυ-
 νικὸν καὶ Τιμόθεον τὸν Πατρίωνα, τῶν δὲ ποιητῶν
 Δίφιλον τὸν κωμικόν, τῶν δὲ συγγραφέων Βάτωνα
 τὸν πραγματευθέντα τὰ Περσικά.
 20 Ἐντεῦθεν δ' ἐφεξῆς ἡ τοῦ Ἄλως ἐκβολὴ ποτα- 12
 μοῦ· ὠνόμασται δ' ἀπὸ τῶν ἁλῶν ἧς παραρρεῖ· ἔχει
 δὲ τὰς πηγὰς ἐν τῇ μεγάλῃ Καππαδοκίᾳ τῆς Ποντικῆς
 πλησίον κατὰ τὴν Καμισσηνὴν, ἐνεχθεὶς δ' ἐπὶ δύσιν
 πολὺς, εἰτ' ἐπιστρέψας πρὸς τὴν ἄρχτον διὰ τε Γαλα-
 25 τῶν καὶ Παφλαγόνων ὁρᾷει τούτους τε καὶ τοὺς Λευ-
 κοσύρους. ἔχει δὲ καὶ ἡ Σινωπίτις καὶ πᾶσα ἡ μέχρι
 Βιθυνίας ὀρεινὴ ἡ ὑπερκειμένη τῆς λεχθείσης παρα-
 λίας ναυπηγήσιμον ὕλην ἀγαθὴν καὶ εὐκατακόμιστον.
 ἡ δὲ Σινωπίτις καὶ σπένδαμνον φέει καὶ ὀροχάρνιον,
 30 ἐξ ὧν τὰς τραπέζας τέμνουσιν· ἅπαντα δὲ καὶ ἐλαιόφυ-
 τός ἐστιν ἡ μικρὸν ὑπὲρ τῆς θαλάττης γεωργουμένη.

Μετά δὲ τὴν ἐκβολὴν τοῦ Ἄλως ἡ Γαζηλιωντίς 13

ἔστι μέχρι τῆς Σαραμηνῆς, εὐδαίμων χώρα καὶ πεδιάς
 πᾶσα καὶ πᾶμφορος· ἔχει δὲ καὶ προβατεῖαν ὑποδι-
 φθέρου καὶ μαλακῆς ἐρίας, ἧς καθ' ὅλην τὴν Καππα-
 δοκίαν καὶ τὸν Πόντον σφόδρα πολλὴ σπάνις ἐστὶ· γί-
 C.547νονται δὲ καὶ ζόρκες, ὧν ἀλλαχοῦ σπάνις ἐστὶ. ταύτης δὲ
 τῆς χώρας τὴν μὲν ἔχουσιν Ἀμισσηνοί, τὴν δ' ἔδωκε
 Δημοτάρῳ Πομπήιος, καθάπερ καὶ τὰ περὶ Φαρνακίαν
 καὶ τὴν Τραπεζουσίαν μέχρι Κολχίδος καὶ τῆς μικρᾶς
 Ἀρμενίας· καὶ τούτων ἀπέδειξεν αὐτὸν βασιλέα, ἔχοντα
 καὶ τὴν πατρῴαν τετραρχίαν τῶν Γαλατῶν, τοὺς Το- 10
 λιστοβωγλους. ἀποθανόντος δ' ἐκείνου πολλὰ διαδο-
 χαὶ τῶν ἐκείνου γεγόνασι.

14 Μετὰ δὲ τὴν Γαζηλῶνα ἡ Σαραμηνὴ καὶ Ἀμισὸς
 πόλις ἀξιόλογος, διέχουσα τῆς Σινώπης περὶ ἑνακο-
 σίους σταδίους. φησὶ δ' αὐτὴν Θιύπομπος πρῶτους 15
 Μιλησίους κτίσαι. . . . . Καππαδόκων ἄρχοντα, τρί-
 τον δ' ὑπ' Ἀθηνοκλείους καὶ Ἀθηναίων ἐποικισθεῖσαν
 Πειραιᾶ μετονομασθῆναι. καὶ ταύτην δὲ κατέσχον οἱ
 βασιλεῖς, ὁ δ' Εὐπάτωρ ἐκόσμησεν ἱεροῖς καὶ προσέ-
 κτισε μέρος. Λεύκολλος δὲ καὶ ταύτην ἐπολιόρησεν, 20
 εἰδ' ὕστερον Φαρνάκης ἐκ Βοσπόρου διαβάς· ἠλευθε-
 ρωθείσαν δ' ὑπὸ Καίσαρος τοῦ θείου παρέδωκεν Ἀν-
 τώνιος βασιλεῦσιν· εἰδ' ὁ τύραννος Στράτων κακῶς
 αὐτὴν διέθηκεν· εἰτ' ἠλευθερώθη πάλιν μετὰ τὰ Ἀκτι-
 ακὰ ὑπὸ Καίσαρος τοῦ Σεβαστοῦ, καὶ νῦν εὖ συνέ- 25
 στηκεν. ἔχει δὲ τὴν τε ἄλλην χώραν καλὴν καὶ τὴν Θε-
 μίσκυραν τὸ τῶν Ἀμαζόνων οἰκητήριον, καὶ τὴν Σι-
 δήτην.

15 Ἔστι δὲ ἡ Θεμίσκυρα πεδίον τῇ μὲν ὑπὸ τοῦ πε-
 λάγους κλυζόμενον, ὅσον ἐξήκοντα σταδίους τῆς πό- 30
 λεως διέχον, τῇ δ' ὑπὸ τῆς ὀρεινῆς εὐδένδρου καὶ δι-
 αρρύτου ποταμοῖς αὐτόθεν τὰς πηγὰς ἔχουσιν. ἐκ μὲν

- οὖν ταύτων πληρουμένος ἀπάντων εἰς ποταμὸς δι-
 ξίσει τὸ πεδῖον θερμῶδων καλούμενος· ἄλλος δὲ ταύ-
 τη χάριτος ὄρων ἐκ τῆς καλουμένης Φαναροίας τὸ αὐτὸ
 διέξεισι πεδῖον· καλεῖται δὲ Ἴρις. ἔχει δὲ τὰς πηγὰς ἐν
 5 αὐτῷ τῷ Πόντῳ, οὗτις δὲ διὰ πόλεως μέσης Κομάνων
 τῶν Ποντικῶν καὶ διὰ τῆς Λαζικωνίτιδος εὐδαίμονος
 πεδίου πρὸς δύοσιν, εἰτ' ἐπιστρέφει πρὸς τὰς ἄρκτους
 παρ' αὐτὰ τὰ Γαζίουρα, παλαιὸν βασιλείον, νῦν δ'
 ἔρημον· εἰτα ἀνακάρπτει πάλιν πρὸς ἑὼ παραλαβὼν
 10 τὸν τε Σκύλακα καὶ ἄλλους ποταμούς, καὶ παρ' αὐτὸ
 τὸ τῆς Ἀρμενίας ἐνεχθεὶς τεῖχος, τῆς ἡμετέρας πατρι-
 δος, πόλεως ἑρμυνατάτης, εἰς τὴν Φανάροϊαν πρόει-
 σιν· ἐνταῦθα δὲ συμβαλὼν ὁ Λύκος αὐτῷ τὰς ἀρχὰς
 ἐξ Ἀρμενίας ἔχων γίνεται καὶ αὐτὸς Ἴρις· εἴθ' ἡ Θε-
 15 μίσκυρα ὑποδέχεται τὸ θεῦμα καὶ τὸ Ποντικὸν πέλα-
 γος. διὰ δὲ τοῦτο ἑνδρουσόν ἐστι καὶ ποῶζον ἀεὶ τὸ πε-
 δῖον τοῦτο τρέφειν ἀγέλας βοῶν τε ὁμοίως καὶ ἵππων
 δυνάμενον, σπόρον δὲ πλείστον δέχεται τὸν ἐκ τῆς εἰλύ-
 μου καὶ κήγχρον, μᾶλλον δὲ ἀνέχλειπτον· αὐχμοῦ γάρ
 20 ἐστὶ κρείττων ἢ εὐνδρία παντός, ὥστ' οὐδὲ λιμὸς κα-
 C.548 θικνύεται τῶν ἀνθρώπων τούτων οὐδ' ἄπαξ· τοσαύ-
 την δ' ὀπώραν ἐκδίδωσιν ἢ παρόρεως τὴν αὐτοφυῆ
 καὶ ἀγρίαν σταφυλῆς τε καὶ ὄχνης καὶ μήλου καὶ τῶν
 καρπωδῶν ὥστε κατὰ πᾶσαν τοῦ ἔτους ὥραν ἀφθόνης
 25 εὐπορεῖν τοὺς ἐξιόντας ἐπὶ τὴν ὕλην, τοτὲ μὲν ἐκ κρε-
 μαμένων τῶν καρπῶν ἐν τοῖς δένδροις, τοτὲ δ' ἐν τῇ
 πεπεωκυῖα φυλλάδι καὶ ὑπ' αὐτῇ κειμένων βαθείᾳ καὶ
 πολλῇ κεχυμένῃ. συχνὰ δὲ καὶ θήραι παντοίων ἀγρευ-
 μάτων διὰ τὴν εὐπορίαν τῆς τροφῆς.
- 30 Μετὰ δὲ τὴν Θεμίσκυραν ἔστιν ἡ Σιδήνη, πεδῖον 16
 εὐδαϊμον, οὐχ ὁμοίως δὲ κατάρρυστον, ἔχον χωρία
 ἑρμυνὰ ἐπὶ τῇ παραλίᾳ, τὴν τε Σιδήν ἀφ' ἧς ὠνομά-

σθη Σιδήνη, καὶ Χάβακα καὶ Φάβδα· μέχρι μὲν δὴ δεῦρο Ἀμισσηνῇ. ἄνδρες δὲ γεγόνασιν ἄξιοι μνήμης κατὰ παιδείαν ἐνταῦθα μαθηματικοὶ μὲν Δημήτριος ὁ τοῦ Ῥαθηνοῦ καὶ Διονυσόδωρος ὁ μώνυμος τῷ Μηλίῳ γεωμέτρῃ, γραμματικὸς δὲ Τυραννίων οὗ ἡμεῖς ὤκροασάμεθα.

- 17 Μετὰ δὲ τὴν Σιδήνην ἡ Φαρνακία ἐστὶν ἐρυμνὸν πόλισμα, καὶ μετὰ ταῦτα ἡ Τραπεζοῦς πόλις Ἑλληνίς, εἰς ἣν ἀπὸ τῆς Ἀμισοῦ περὶ δισχιλοῦς καὶ διακοσλοῦς σταδίου ἐστὶν ὁ πλοῦς· εἴτ' ἐνθὲν εἰς Φᾶσιν χίλιοι 10 πον καὶ τετρακόσιοι, ὥστε οἱ σύμπαντες ἀπὸ τοῦ Ἱεροῦ μέχρι Φάσιδος περὶ ὀκτακισχιλοῦς σταδίου εἰσὶν ἡ μικρῇ πλείους ἢ ἱλάττους. ἐν δὲ τῇ παραλίᾳ ταύτῃ ἀπὸ Ἀμισοῦ πλείουσιν ἡ Ἡράκλειος ἄκρα πρῶτον ἐστίν, εἴτ' ἄλλη ἄκρα Ἰασόνιον καὶ ὁ Γενήτης, εἴτα Κοτύωρα 15 πολίχνη ἐξ ἧς συνφασίσθη ἡ Φαρνακία, εἴτ' Ἰσχύπολις κατερηριμμένη, εἴτα κόλπος ἐν ᾧ Κερασσοῦς τε καὶ Ἐρμῶνασσα κατοικίαι μέτραι, εἴτα τῆς Ἐρμωνάσσης πλησίον ἡ Τραπεζοῦς, εἴθ' ἡ Κολχίς· ἐνταῦθα δὲ πον ἐστὶ καὶ Ζυγόπολις τις λεγομένη κατοικία. περὶ μὲν 20 οὖν τῆς Κολχίδος εἴρηται καὶ τῆς ὑπερκειμένης παραλίας.

- 18 Τῆς δὲ Τραπεζοῦντος ὑπέρχονται καὶ τῆς Φαρνακίας Τιβαρανοί τε καὶ Χαλδαῖοι καὶ Σάινοι, οὓς πρότερον ἐκάλουν Μάκρωνας, καὶ ἡ μικρὰ Ἀρμενία· 25 καὶ οἱ Ἀππάται δὲ πῶς πλησιάζουσι τοῖς χωρίοις τούτοις οἱ πρότερον Κερκίται. διήκει δὲ διὰ τούτων ὁ τε Σχυδίσσης ὄρος τραχύτατον συνάπτον τοῖς Μοσχικοῖς ὄρεσι τοῖς ὑπὲρ τῆς Κολχίδος, οὗ τὰ ἄκρα κατέχουσιν οἱ Ἐπτακωμήται, καὶ ὁ Παρναῶνης ὁ μέχρι τῆς μικρᾶς 30 Ἀρμενίας ἀπὸ τῶν κατὰ Σιδήνην καὶ Θεμισκυραν τόπων διατείνων καὶ ποιῶν τὸ ἰωθινὸν τοῦ Πόντου πλει-

ρόν. εἰσὶ δ' ἅπαντες μὲν οἱ ὄρειοι τούτων ἄγριοι τε-
 λῶς, ὑπερβέβληνται δὲ τοὺς ἄλλους οἱ Ἐπτακωμήται·
 τινὲς δὲ καὶ ἐπὶ δένδρεσιν ἢ πυργίοις οἰκοῦσι, διὸ καὶ
 Μοσσυνοίκους ἑκάλουν οἱ παλαιοί, τῶν πύργων μωσύ-
 νων λεγομένων. ζῶσι δ' ἀπὸ θηρίων σαρκῶν καὶ τῶν
 ἀκροδρύων, ἐπιτίθενται δὲ καὶ τοῖς ὁδοιποροῦσι κα-
 ταπηδήσαντες ἀπὸ τῶν ἱερῶν. οἱ δὲ Ἐπτακωμήται
 τρεῖς Πομπηίου σπείρας κατέκοψαν διεξιούσας τὴν
 ὄρεινὴν, κεράσαντες κρατήρας ἐν ταῖς ὁδοῖς τοῦ μαι-
 10 νομένου μέλιτος, ὃ φέρουσιν οἱ ἀκρεμόνες τῶν δέν-
 δρων· πιοῦσι γὰρ καὶ παρακόψασιν ἐπιθέμενοι ἥθ-
 δῶς διεχειρίσαντο τοὺς ἀνθρώπους. ἑκαλοῦντο δὲ
 τούτων τινὲς τῶν βαρβάρων καὶ Βύζηρες.

Οἱ δὲ νῦν Χαλδαῖοι Χάλυβες τὸ παλαιὸν ὀνομά- 19
 15 ζοντο, καθ' οὓς μάλιστα ἡ Φαρνακία ἰδρυται, κατὰ
 θάλατταν μὲν ἔχουσα εὐρυτάην τὴν ἐκ τῆς πηλαμυδείας
 (πρώτιστα γὰρ ἀλίσκειται ἐνταῦθα τὸ ὄψον τοῦτο), ἐκ
 δὲ τῆς γῆς τὰ μέταλλα νῦν μὲν σιδήρου πρότερον δὲ
 καὶ ἀργύρου. ὅλως δὲ κατὰ τοὺς τόπους τούτους ἡ πα-
 20 ραλία στενὴ τελῶς ἐστίν· ὑπέρκειται γὰρ εὐθύς τὰ
 ὄρη μετάλλων πλήρη καὶ θρυμῶν, γεωργεῖται δ' οὐ
 πολλά· λείπεται δὲ τοῖς μὲν μεταλλευταῖς ἐκ τῶν με-
 τάλλων ὁ βίος, τοῖς δὲ θαλαστουργοῖς ἐκ τῆς ἁλιείας
 καὶ μάλιστα τῶν πηλαμύδων καὶ τῶν δελφίνων· ἐπακο-
 25 λουθοῦντες γὰρ ταῖς ἀγέλαις τῶν ἰχθύων, κορδύλης τε
 καὶ θύννης καὶ αὐτῆς τῆς πηλαμύδος, πιάνονται τε καὶ
 εὐάλωτοι γίνονται διὰ τὸ πλησιάζειν τῇ γῇ προαλίστε-
 ρον δελταζόμενοι· οὓς μόνον οὗτοι κατακόπτουσι τοὺς
 δελφῖνας καὶ τῷ στέατι πολλῶ χρῶνται πρὸς ἅπαντα.

30 Τούτους οὖν αἵμα λέγειν τὸν ποιητὴν Ἀλιζώνους 2C
 ἐν τῷ μετὰ τοὺς Παφλαγόνες καταλόγῳ, αὐτὰρ Ἀλι-
 ζώνων Ὀδῖος καὶ Ἐπίστροφος ἤρχον τηλέθειν ἐξ Ἀλύ-

„βης, ὅθεν ἀργύρου ἐστὶ γενέθλη.“ ἤτοι τῆς γραφῆς μετατεθείσης ἀπὸ τοῦ „τηλόθεν ἐκ Χαλύβης,“ ἢ τῶν ἀνθρώπων πρότερον Ἀλύβων λεγομένων ἀντὶ Χαλύβων· οὐ γὰρ νῦν μὲν δυνατὸν γέγονεν ἐκ Χαλύβων Χαλδαίους λεχθῆναι, πρότερον δ' οὐκ ἐνῆν ἀντὶ Ἀλύ- 5 βων Χάλυβας, καὶ ταῦτα τῶν ὀνομάτων μεταπτώσεις πολλὰς δεχομένων καὶ μάλιστα ἐν τοῖς βαρβάροις· Σίντιες γὰρ ἐκαλοῦντό τινες τῶν Θρακῶν, εἰτα Σιντοί, εἰτα Σάιοι, παρ' οἷς φησιν Ἀρχίλοχος τὴν ἀσπίδα ῥί- 10 ψαι „ἀσπίδα μὲν Σαίων τις ἀνείλετο, τὴν παρὰ θά- 10 „μυρ' ἔντος ἀμώμητον κάλλιπον οὐκ ἐθέλων.“ οἱ δ' αὐτοὶ οὗτοι Σαπαῖοι νῦν ὀνομάζονται· πάντες γὰρ οὗτοι περὶ Ἀβδηρα τὴν οἰκησιν εἶχον καὶ τὰς περὶ Αἴμνον νήσους· ὁμοίως δὲ καὶ Βρυῖοι καὶ Βρύγες καὶ Φρύγες οἱ αὐτοί, καὶ Μυσοὶ καὶ Μαίονες καὶ Μήονες· 15 οὐ χρεῖα δὲ πλεονάζειν. ὑπονοεῖ δὲ καὶ ὁ Σκῆψιος τὴν τοῦ ὀνόματος μεταπτώσιν ἐξ Ἀλύβων εἰς Χάλυβας, τὰ δ' ἐξῆς καὶ τὰ συμφθὰ οὐ νοῶν, καὶ μάλιστα ἐκ τίνος Ἀλιζώνους εἰρηκε τοὺς Χάλυβας, ἀποδοκιμάζει τὴν δόξαν· ἡμεῖς δ' ἀντιπαραθέντες τῇ ἡμετέρᾳ τὴν ἐκεί- 20 21 νου καὶ τὰς τῶν ἄλλων ὑπολήψεις σκοπῶμεν. οἱ μὲν [οὖν] μεταγράφουσιν „Ἀλαζώνων“ οἱ δ' „Ἀμαζώνων“ ποιοῦντες, τὸ δ' „ἐξ Ἀλύβης“ „ἐξ Ἀλόπης“ ἢ „ἐξ Ἀλό- 25 „βης,“ τοὺς μὲν Σκύθας Ἀλαζώνας φάσκοντες ὑπὲρ τὸν Βορυσθένη καὶ Καλλιπίδας καὶ ἄλλα ὀνόματα, 25 ἅπερ Ἑλλάνικός τε καὶ Ἡρόδοτος καὶ Εὐδοξος κατα- φλυάρησαν ἡμῶν, τοὺς δ' Ἀμαζώνας μεταξὺ Μυσίας καὶ Καρίας καὶ Λυδίας, καθάπερ Ἐφορος νομίζει, πλη- σίον Κύμης τῆς πατρίδος αὐτοῦ· καὶ τοῦτο μὲν ἔχι- 30 ται τινος λόγου τυχὸν ἴσως· εἴη γὰρ ἂν λέγων τὴν ὑπὸ 30

τῶν Ἀιολίων καὶ Ἰώνων οἰκισθεῖσαν ὕστερον, πρότερον δ' ὑπὸ Ἀμαζόνων, [ὧν] καὶ ἐπωνύμους πόλεις τινὰς εἶναι φασί· καὶ γὰρ Ἐφεσον καὶ Σμύρναν καὶ Κύμην καὶ Μύριναν. ἡ δὲ Ἀλύβη ἢ ὧς τινες Ἀλόπη ἢ Ἀλόβη πῶς ἂν ἐν τοῖς τόποις τούτοις ἐξητάξιο; πῶς δὲ τηλόθεν; πῶς δ' ἡ τοῦ ἀργύρου γενέθλη;

Ταῦτα μὲν ἀπολύεται τῇ μεταγραφῇ· γράφει γὰρ οὕτως „αὐτὰρ Ἀμαζόνων Ὀδῖος καὶ Ἐπίστροφος ἤρχον, ἐλθόντ' ἐξ Ἀλόπης, ὅθ' Ἀμαζονίδων γένος ἐστί.“
 10 ταῦτα δ' ἀπολυσάμενος εἰς ἄλλο ἐμπέπτωκε πλάσμα· οὐδαμοῦ γὰρ ἐνθάδε εὐρίσκεται Ἀλόπη· καὶ ἡ μεταγραφὴ δὲ παρὰ τὴν τῶν ἀντιγράφων τῶν ἀρχαίων πίστιν καινοτομονμένη ἐπὶ τοσαῦτον σχεδιασμῷ ἔοικεν. ὁ δὲ Σκῆψιος οὕτε τὴν τούτου δόξαν ἔοικεν ἀποδεξάμενος οὕτε τῶν περὶ τὴν Παλλήνην τοὺς Ἀλιζώνους ὑπολαβόντων, ὧν ἐμνήσθημεν ἐν ταῖς Μακεδονικοῖς. ὁμοίως διαπορεῖ καὶ πῶς ἐκ τῶν ὑπὲρ τὸν Βορουσθίνην νομάδων ἀφίχθαι συμμαχίαν τοῖς Τρωσὶ τις νομίσειεν, ἔπαινε δὲ μάλιστα τὴν Ἑκαταίου τοῦ Μιλησίου καὶ
 20 Μενεκράτους τοῦ Ἐλαΐτου τῶν Ξενοκράτους γνωρίμων ἀνδρῶς δόξαν καὶ τὴν Παλαιφάτου, ὧν ὁ μὲν ἐν γῆς περιόδῳ φησὶν „ἐπὶ δ' Ἀλαξίᾳ πόλι ποταμὸς Ὀδρύσης ῥέων διὰ Μυγδονίης κεδίου ἀπὸ δύσιος ἐκ τῆς ἡλύμνης τῆς Δασκυλείδος ἐς Ῥύνδακον ἐσβάλλει.“ ἔρη-C.551
 25 μόν δὲ εἶναι νῦν τὴν Ἀλαξίαν λέγει, κώμας δὲ πολλὰς τῶν Ἀλαζόνων οἰκισθαι, δι' ὧν Ὀδρύσης ῥεῖ, ἐν δὲ ταύταις τὸν Ἀπόλλωνα τιμᾶσθαι διαφερόντως, καὶ μάλιστα κατὰ τὴν ἐφορίαν τῶν Κυζικηνῶν. ὁ δὲ Μενεκράτης ἐν τῇ Ἑλλησποντιακῇ περιόδῳ ὑπερκεῖσθαι
 30 λέγει τῶν περὶ τὴν Μύρλειαν τόπων ὄρεων συνεχῇ, ἣν κατῴκει τὸ τῶν Ἀλιζόνων ἔθνος· δεῖ δέ, φησί, γράφειν ἐν τοῖς δύο λάβδα, τὸν δὲ ποιητὴν ἐν τῇ ἐνὶ

γράφειν διὰ τὸ μέτρον. ὁ δὲ Παλαίφατος φησιν ἐξ Ἀλα-
ζώνων τῶν ἐν τῇ Ἀλόπῃ οἰκούντων, νῦν δὲ Ζελεία, τὸν
Ὀδίων καὶ τὸν Ἐπίστροφον στρατιῦσαι. τί οὖν ἄξιον
ἐπαινεῖν τὰς τούτων δόξας; χωρὶς γὰρ τοῦ τὴν ἀρχαίαν
γραφὴν καὶ τούτους κινεῖν οὔτε τὰ ἀργυρεῖα δεικνύ-
ουσιν, οὔτε ποῦ τῆς Μυρλεάτιδος Ἀλόπῃ ἐστίν, οὔτε
πῶς οἱ ἐνθένδε ἀφιγμένοι εἰς Ἴλιον τηλόθεν ἦσαν, εἰ
καὶ δοθεῖη Ἀλόπῃν τινὰ γεγονέναι ἢ Ἀλαζίαν· πολὺ
γὰρ δὴ ταῦτα ἐγγυτέρω ἐστὶ τῇ Τρωάδι ἢ τὰ περὶ Ἐφε-
σον. ἀλλ' ὅμως τοὺς περὶ Πύγεια λέγοντας τοὺς Ἀμα- 10
ζώνας μεταξὺ Ἐφέσου καὶ Μαγνησίας καὶ Πριήνης
φλυαρεῖν φησιν ὁ Δημήτριος· τὸ γὰρ „τηλόθεν“ οὐκ
ἐφαρμόττειν τῷ τόπῳ· πόσῳ οὖν μᾶλλον οὐκ ἐφαρ-
μόττει τῷ περὶ Μυσίαν καὶ Τευθρανίαν;

- 23 Νῆ Δία, ἀλλὰ φησι δεῖν ἕνια καὶ ἀκύρως προστι- 15
θέμενα δέχισθαι, ὥς καὶ „τῆλ' ἐξ Ἀσκανίης“ καὶ „Ἀρ-
„ναλος δ' ὄνομ' ἔσκε, τὸ γὰρ θέτο πότνια μήτηρ,“ καὶ
„εἴλετο δὲ κληῖδ' εὐκαμπέα χειρὶ παχείῃ Πηνελόπῃ.“
δεδόςθω δὴ καὶ τοῦτο· ἀλλ' ἐκεῖνα οὐ δοτέα, οἷς προσ-
έχων ὁ Δημήτριος οὐδὲ τοῖς ὑπολαβούσι δεῖν ἀκούειν 20
„τηλόθεν ἐκ Χαλύβης“ πιθανῶς ἀντιείρηκε. συγχωρή-
σας γὰρ ὅτι, εἰ καὶ μὴ ἐστὶ νῦν ἐν τοῖς Χαλύψι τὰ ἀρ-
γυρεῖα, ὑπάρχει γὰρ ἐνεδέχεται, ἐκεῖνό γε οὐ συγχωρεῖ
ὅτι καὶ ἐνδοξα ἦν καὶ ἄξια μνήμης, καθάπερ τὰ σιδη-
ρεῖα, τί δὲ κωλύει, φαίη τις ἂν, καὶ ἐνδοξα εἶναι, καθά- 25
περ καὶ τὰ σιδηρεῖα; ἢ σιδήρου μὲν εὐπορία τόπον ἐπι-
φανῆ δύναται ποιεῖν, ἀργύρου δ' οὐ; τί δ' εἰ μὴ κατὰ
τοὺς ἥρωας, ἀλλὰ καθ' Ὅμηρον εἰς δόξαν ἀφίκετο τὰ
ἀργυρεῖα, ἄρα μίμναιτό τις ἂν τὴν ἀπόφασιν τοῦ ποι-
ητοῦ; πῶς οὖν εἰς τὸν ποιητὴν ἢ δόξα ἀφίκετο; πῶς 30

- δ' ἢ τοῦ ἐν τῇ Τεμέσῃ χαλκοῦ τῇ Ἰταλιώτιδι; πῶς δ'
 ἢ τοῦ Θηβαϊκοῦ πλούτου τοῦ κατ' Ἀγυπτον; καίτοι
 διπλάσιον σχεδόν τι διέχοντα τῶν Αἰγυπτίων Θηβῶν
 ἢ τῶν Χαλδαίων. ἀλλ' οὐδ' οἷς συνηγορεῖ, τούτοις
 5 ὁμολογεῖ· τὰ γὰρ περὶ τὴν Σκῆψιν τοποθετῶν τὴν
 ἑαυτοῦ πατρίδα, πλησίον τῆς Σκῆψεως καὶ τοῦ Αἰσῆ-
 που Νέαν κώμην καὶ Ἀργυρίαν λέγει καὶ Ἀλαζονίαν.
 ταῦτα μὲν οὖν εἰ καὶ ἔστι, πρὸς ταῖς πηγαῖς ἂν εἴη τοῦ
 Αἰσῆπου. ὁ δὲ Ἐκαταίος λέγει ἐπέκεινα τῶν ἐκβολῶν
 10 αὐτοῦ, ὃ τι Παλαίφατος πρότερον μὲν Ἀλόπην οἰκεῖν
 φήσας νῦν δὲ Ζέλιαν, οὐδὲν ὅμοιον λέγει τούτοις.
 εἰ δ' ἄρα ὁ Μενεκράτης, καὶ οὐδ' οὗτος τὴν Ἀλόπην ἢ
 Ἀλόβην ἢ ὅπως πατὲρ βούλονται γράφειν φράζει ἥτις
 ἔστιν, οὐδ' αὐτὸς ὁ Δημήτριος.
- 15 Πρὸς Ἀπολλόδωρον δὲ περὶ τῶν αὐτῶν ἐν τῇ 24
 Τρωικῇ διακόσμῳ διαλεγόμενον πολλὰ μὲν εἰρηται
 πρότερον, καὶ νῦν δὲ λικτεῖον. οὐ γὰρ οἴεται δεῖν δέχε-
 σθαι τοὺς Ἀλιζώνους ἐκτὸς τοῦ Ἄλως· μηδεμίαν γὰρ
 συμμαχίαν ἀφῆχθαι τοῖς Τρωσὶν ἐκ τῆς περαίας τοῦ
 20 Ἄλως. πρῶτον τοίνυν ἀπαιτήσομεν αὐτὸν εἶναι
 οἱ ἐκτὸς τοῦ Ἄλως Ἀλιζῶνοι, οἱ καὶ „τηλόθεν ἐξ Ἀλύ-
 ρης, ὅθεν ἑργύρου ἐστὶ γενέσθην.“ οὐ γὰρ ἔξει λέγειν·
 ἔπειτα τὴν αἰτίαν δι' ἣν οὐ συγχωρεῖ καὶ ἐκ τῆς περαίας
 ἀφῆχθαι τινα συμμαχίαν· καὶ γὰρ εἰ τὰς ἄλλας ἐκτὸς εἶ-
 25 ναι τοῦ ποταμοῦ πάσας συμβαίνει πλην τῶν Θρακῶν,
 μίαν γε ταύτην οὐδὲν ἐκώλυε πέραθεν ἀφῆχθαι ἐκ τῆς
 ἐπέκεινα τῶν Λευκοσούρων. ἢ πολεμήσοντας μὲν ἦν
 δυνατόν διαβαίνειν ἐκ τῶν τόπων τούτων καὶ τῶν ἐπέ-
 30 κεινα, καθάπερ τὰς Ἀμαζόνας καὶ Τρηῆρας καὶ Κιρμε-
 ρόους φασί, συμμαχήσοντας δ' ἀδύνατον; αἱ μὲν οὖν
 Ἀμαζόνες οὐ συνεμάχουν διὰ τὸ τὸν Πρίαμον πολεμή-
 σαι πρὸς αὐτάς· συμμαχοῦντα τοῖς Φρυγῶν „ἤματι τῷ

„ὅτε τ' ἦλθον Ἀμαζόνες ἀντιάνειραι“ φησὶν ὁ Πρίαμος
 „καὶ γὰρ ἐγὼν ἐπέκουρος ἐὼν μετὰ τοῖσιν ἐλέγμην.“
 οἱ δ' ὁμοροῦντες αὐταῖς, οὐδ' οὕτως ἄπωθεν ὄντες
 ὥστε χαλεπὴν εἶναι τὴν ἐκείθεν μετὰπεμψιν οὔτ' ἐχ-
 θρας ὑποκειμένης, οὐδὲν ἐκωλύοντο οἶμαι συμμαχεῖν. 5

25 Ἀλλ' οὐδὲ δόξαν ἔχει τοιαύτην τῶν παλαιῶν εἰ-
 πεῖν ὥς συμφωνούντων ἀπάντων μηδένας ἐκ τῆς πε-
 ραίας τοῦ Ἄλυσος κοινωνῆσαι τοῦ Τρωικοῦ πολέμου.
 πρὸς τὸνναντίον δὲ μῖλλον εὖροι τις ἂν μαρτυρίας·
 Μαιάνθριος γοῦν ἐκ τῶν Λευκοσύρων φησὶ τοὺς Ἑνε- 10
 τοὺς ὀρμηθέντας συμμαχεῖσαι τοῖς Τρωσίν, ἐκείθεν
 δὲ μετὰ τῶν Θρακῶν ἀπᾶραι καὶ οἰκῆσαι περὶ τὸν τοῦ
 Ἀδρίου μυχόν, τοὺς δὲ μὴ μετασχόντας τῆς στρατείας
 Ἑνετοὺς Καππαδόκας γενέσθαι. συνηγορεῖν δ' ἂν
 δοξοίμην τῷ λόγῳ τούτῳ, διότι πᾶσα ἡ πλησίον τοῦ Ἄλυ- 15

0.5530ς Καππαδοκία ὅση παρατείνει τῇ Παφλαγονίᾳ ταῖς
 δυοὶ χρήται διαλέκτοις καὶ τοῖς ὀνόμασι πλεονάζει τοῖς
 Παφλαγονικοῖς, Βάγας καὶ Βιάσας καὶ Αἰνιάτης καὶ
 Ῥατώτης καὶ Ζαρδῶκης καὶ Τίβριος καὶ Γάσους καὶ Ὀλί-
 γαυος καὶ Μάνης· ταῦτα γὰρ ἐν τῇ Φαζημωνίτιδι 20
 καὶ τῇ Πιμωλισίτιδι καὶ τῇ Γαζηλωνίτιδι καὶ Γαζακηνῇ
 καὶ ἄλλαις πλείσταις χώραις ἐπιπολάζει τὰ ὀνόματα.
 αὐτὸς δὲ ὁ Ἀπολλόδωρος παρατίθῃσι τὸ τοῦ Ζηνοδό-
 του ὅτι γράφει „ἐξ Ἑνετῆς, ὅθεν ἡμιόνων γένος
 „ἄγροτεράων.“ ταύτην δὲ φησὶν Ἐκαταλὸν τὸν Μι- 26
 λήσιον δέχεσθαι τὴν Ἀμισόν· ἢ δ' Ἀμισὸς εἴρηται διότι
 τῶν Λευκοσύρων ἐστὶ καὶ ἐκτὸς τοῦ Ἄλυσος.

26 Εἰρηται δ' αὐτῷ που καὶ διότι ὁ ποιητὴς ἱστορίαν
 εἶχε τῶν Παφλαγόνων τῶν ἐν τῇ μεσογαίᾳ παρὰ τῶν
 περὶ διελθόντων τὴν χώραν, τὴν παραλλίαν δ' ἡγνόει, 30
 καθάπερ καὶ τὴν ἄλλην τὴν Ποντικὴν· ὠνόμαζε γὰρ
 [ἂν] αὐτήν. τὸνναντίον δ' ἔστιν ἀναστρέψαντα εἰπεῖν

ἐκ τῆς περιοδείας ὁρμηθέντα τῆς ἀποδοθείσης νυνί,
 ὥς τὴν μὲν παραλίαν πᾶσαν ἐπελήλυθε καὶ οὐδὲν τῶν
 ὄντων τότε ἀξίων μνήμης παραλέλοιπεν· εἰ δ' Ἡρά-
 κλειαν καὶ Ἀμαστριν καὶ Σινώπην οὐ λέγει τὰς μήπω
 6 συνφρικμένους οὐδὲν θαυμαστόν· τὴν δὲ μεσόγειαν
 οὐδὲν ἄτοπον εἰ μὴ εἴρηκε. καὶ τὸ μὴ ὀνομάζειν δὲ
 πολλὰ τῶν γνωρίμων οὐκ ἀγνοίας ἐστὶ σημεῖον, ὅπερ
 καὶ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν ἐπισημηνάμεθα· ἀγνοεῖν γὰρ
 αὐτὸν πολλὰ τῶν ἐνδόξων ἔφη περὶ τὸν Πόντον, οἶον
 10 ποταμοὺς καὶ ἔθνη· ὀνομάσαι γὰρ αὐν. τοῦτο δ' ἐπὶ
 μὲν τινων σφόδρα σημειωδῶν δοῆκε τις αὐν, οἶον Σκύ-
 θας καὶ Μαιώτιν καὶ Ἰστρον. οὐ γὰρ διὰ σημείων μὲν
 τοὺς νομάδας εἴρηκε γαλακτοφάγους ἄβιους τε, δι-
 καιοτάτους ἀνθρώπους, καὶ διὰ ἀγνοίας ἱππημολγούς,
 15 Σκύθας δὲ οὐκ αὐν εἶπεν ἢ Σκυρομάτας ἢ Σαρμάτας, εἰ
 δὴ οὕτως ὠνομάζοντο [τότε] ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων· οὐδ'
 αὐν Θρηκῶν τε καὶ Μυσῶν μνησθεὶς τῶν πρὸς τῷ Ἰστρον
 αὐτὸν παρεστῆγαι μέγιστον τῶν ποταμῶν ὄντα, καὶ ἄλ-
 λως ἐπιφόρως ἔχων πρὸς τὸ τοῖς ποταμοῖς ἀφορίζεσθαι
 20 τοὺς τόπους, οὐδ' αὐν Κιμμερίους λέγων παρήκε τὸν
 Βόσπορον ἢ τὴν Μαιώτιν.

Ἐπὶ δὲ τῶν μὴ οὕτω σημειωδῶν ἢ μὴ τότε ἢ μὴ 27
 πρὸς τὴν ὑπόθεσιν τί αὐν τις μέφοιτο; οἶον τὸν Τά-
 ναϊν δι' οὐδὲν ἄλλο γνωριζόμενον ἢ διότι τῆς Ἀσίας
 25 καὶ τῆς Εὐρώπης ὄριόν ἐστιν· ἄλλ' οὔτε τὴν Ἀσίαν 254
 οὔτε τὴν Εὐρώπην ὠνόμαζόν πω οἱ τότε, οὐδὲ διή-
 ρητο οὕτως εἰς τρεῖς ἡπείρους ἢ οἰκουμένην· ὠνόμασε
 γὰρ αὐν που διὰ τὸ λίαν σημειῶδες, ὥς καὶ τὴν Αἰβύην
 καὶ τὸν λίβα τὸν ἀπὸ τῶν ἐσπερίων τῆς Αἰβύης πνέ-
 30 οντα· τῶν δ' ἡπείρων μήπω διωρισμένων οὐδὲ τοῦ
 Ταναΐδος ἔδει καὶ τῆς μνήμης αὐτοῦ. πολλὰ δὲ καὶ
 ἀξιολογηθέντα μὲν, οὐχ ὑπέδραμε δέ· πολὺ γὰρ δὴ

καὶ τὸ ἐπιλευστικὸν εἶδος ἐν τε τοῖς λόγοις καὶ ἐν ταῖς
 πράξεσιν ἐστίν. ἐκ πάντων δὲ [τούτων καὶ] τῶν τοι-
 ούτων δηλὸν ἐστίν ὅτι μοχθηρῶ σημείῳ χρῆται πᾶς ὁ
 ἐκ τοῦ μὴ λέγεσθαι τι ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ τὸ ἀγνοεῖσθαι
 ἐκεῖνο ὑπ' αὐτοῦ τεκμαιρόμενος. καὶ δεῖ διὰ πλείο- 5
 νων παραδειγμάτων ἐξελέγχειν αὐτὸ μοχθηρὸν ὄν.
 πολλῶ γὰρ αὐτῷ κέχρηται πολλοί. ἀνακρουστέον
 οὖν αὐτοὺς προφέροντας τὰ τοιαῦτα, εἰ καὶ ταυτολο-
 γήσομεν· οἷον ἐπὶ τῶν ποταμῶν εἰ τις λέγοι τῷ μὴ
 ὠνομάσθαι ἀγνοεῖσθαι εὐήθῃ φήσομεν τὸν λόγον· 10
 ὅπου γὰρ οὐδὲ Μίλητα τὸν παρὰ τὴν Σμύρναν ῥέοντα
 ὠνόμακε ποταμόν, τὴν ὑπὸ τῶν πλείστων λεγομένην
 αὐτοῦ πατρίδα, Ἑρμόν ποταμόν καὶ Ἴλλον ὠνομάζων,
 οὐδὲ Πακτωλὸν τὸν εἰς ταῦτό τούτοις ρεῖθρον ἐμβάλ-
 λοντα, τὴν δ' ἀρχὴν ἀπὸ τοῦ Τρωῶλου ἔχοντα οὐ μέ- 15
 νηται· οὐδ' αὐτὴν Σμύρναν λέγει, οὐδὲ τὰς ἄλλας
 τῶν Ἰωνῶν πόλεις καὶ τῶν Αἰολέων τὰς πλείστας, Μί-
 λητον λέγων καὶ Αἰσβον καὶ Τένεδον, οὐδὲ Ἀθηαῖον
 τὸν παρὰ Μαγνησίαν ῥέοντα οὐδὲ δὴ Μαρσύαν τοὺς
 εἰς τὸν Μαίανδρον ἐκδιδόντας, ἐκεῖνον ὠνομάζων καὶ 20
 πρὸς τούτοις „Ρῆσόν θ' Ἐπτάπορόν τε Κάρησόν τε
 „Ροδίον τε,“ καὶ τοὺς ἄλλους, ὧν οἱ πλείους ὀχρεῶν
 οὐκ εἰσι μείζους. πολλὰς τε χώρας ὠνομάζων καὶ πό-
 λεις τοτὲ μὲν καὶ τοὺς ποταμοὺς καὶ ὄρη συγκατα-
 λέγει τοτὲ δ' οὐ· τοὺς γοῦν κατὰ τὴν Αἰτωλίαν καὶ τὴν 25
 Ἀττικὴν οὐ λέγει οὐδ' ἄλλους πλείους· ἐπὶ δὲ καὶ τῶν
 πόρρω μεμνημένους τῶν ἑγγὺς σφόδρα οὐ μέννηται,
 οὐ δῆπου ἀγνοῶν αὐτοὺς γνωρίμους τοῖς ἄλλοις ὄν-
 τας· οὐδὲ δὴ τοὺς ἑγγὺς ἐπίσης, ὧν τοὺς μὲν ὠνομά-
 ζει τοὺς δὲ οὐ, οἷον Λυκίους μὲν καὶ Σολύμους, Μι- 30

9. post ταυτολογήσομεν: τὸν λόγον· 18. post λέγων: καὶ
 Σάρον

λύας δ' οὐ, οὐδὲ Παμφύλους οὐδὲ Πισίδας· καὶ Πα-
φλαγόνας μὲν καὶ Φρύγας καὶ Μυσοὺς, Μαριανδυ-
νοὺς δ' οὐ, οὐδὲ Θυνοὺς οὐδὲ Βιθυννοὺς οὐδὲ Βέ-
βρυκας· Ἀμαζόνων τε μέμνηται, Λευκοσύρων δ' οὐ,
5 οὐδὲ Σύρων οὐδὲ Καππαδόκων οὐδὲ Λυκαόνων, Φοί-
νικας καὶ Αἰγυπτίους καὶ Αἰθίοπας θρυλῶν· καὶ Ἀλή-C.555
ιον μὲν πεδίον λέγει καὶ Ἀρίμους, τὸ δὲ ἔθνος ἐν ᾧ
ταῦτα αἰγᾷ. ὁ μὲν δὴ τοιοῦτος ἔλεγχος ψευδῆς ἐστίν,
ὁ δ' ἀληθής, ὅταν δείκνυται ψεῦδος λεγόμενόν τι. ἀλλ'
10 οὐδ' ἐν τῷ τοιούτῳ κατορθῶν ἐδείχθη, ὅτε γε ἐθάρ-
ρησε πλάσματα λέγειν τοὺς ἀγανοὺς ἐπαημολγούς
(καὶ) γαλακτοφάγους. τοσαῦτα καὶ πρὸς Ἀπολλόδο-
ρον· ἐπάνεμι δὲ ἐπὶ τὴν ἐξῆς περιήγησιν.

Ἦν δὲ μὲν δὴ τῶν περὶ Φαργακίαν καὶ Τραπε- 28
16 ζοῦντα τόπων οἱ Τιβαρηνοὶ καὶ Χαλδαῖοι μέχρι τῆς μι-
κρᾶς Ἀρμενίας εἰσίν. αὕτη δ' ἐστὶν εὐδαίμων ἱκανῶς
χωρὰ· δυνασται δ' αὐτὴν κατεῖχον αἰεὶ, καθάπερ τὴν
Σωφηνήν, τοτὲ μὲν φίλοι τοῖς ἄλλοις Ἀρμενίοις ὄντες
τοτὲ δὲ ἰδιοπραγοῦντες· ὑπηκόους δ' εἶχον καὶ τοὺς
20 Χαλδαίους καὶ Τιβαρηνοὺς, ὥστε μέχρι Τραπεζοῦν-
τος καὶ Φαργακίας διατείνειν τὴν ἀρχὴν αὐτῶν. αὐξη-
θεὶς δὲ Μιθριδάτης ὁ Εὐπάτωρ καὶ τῆς Κολχίδος κα-
τέστη κύριος καὶ τούτων ἀπάντων, Ἀντιπάτρου τοῦ
Σλίδος παραχωρήσαντος αὐτῷ. ἐπεμελήθη δὲ οὕτω
25 τῶν τόπων τούτων ὥστε πέντε καὶ ἑβδομήκοντα φρού-
ρια ἐν αὐτοῖς κατεσκευάσατο, οἷαπερ τὴν πλείστην
γάβαν * ἐνεχείρισα. τούτων δ' ἦν ἀξιολογώτατα ταῦ-
τα, Ἰθάρα καὶ Βασγοιδάριζα καὶ Σινορία, ἐπιπεφυ-
κὸς τοῖς ὁρίοις τῆς μεγάλης Ἀρμενίας χωρίον, διόπερ
10 Θεοφάνης Σινορίαν παρωνόμασεν. ἡ γὰρ τοῦ Παρυ-
άδρου πᾶσα ὄρεινὴ τοιαύτας ἐπιτηδειότητας ἔχει πολ-
λὰς εὐνδρὸς τε οὐσας καὶ ὑλώδης καὶ ἀποτόμοις φά

ραγξί καὶ κρημνοῖς διειλημμένη πολλαχόθεν· ἐτίτε-
χιστο γοῦν ἐνταῦθα τὰ πλείστα τῶν γαζοφυλακίων,
καὶ δὴ καὶ τὸ τελευταῖον εἰς ταύτας κατέφυγε τὰς ἐσχα-
τίας τῆς Ποντικῆς βασιλείας ὁ Μιθριδάτης ἐπιόντος
Πομπήλου, καὶ τῆς Ἀχιλισινηῆς κατὰ Λάστειρα εὐ- 5
δρον ὄρος καταλαβόμενος (πλησίον δ' ἦν καὶ ὁ Εὐ-
φράτης ὁ διορίζων τὴν Ἀχιλισινηὴν ἀπὸ τῆς μικρᾶς
Ἀρμενίας) διέτριψε τέως ἕως πολιορκούμενος ἡναγ-
κάσθη φυγεῖν διὰ τῶν ὄρων εἰς Κολχίδα κάκειθεν εἰς
Βόσπορον. Πομπήιος δὲ περὶ τὸν τόπον τοῦτον πόλιν 10
ἔκτισεν ἐν τῇ μικρᾷ Ἀρμενίᾳ Νικόπολιν, ἣ καὶ νῦν
συμμένει καὶ οἰκεῖται καλῶς.

29 Τὴν μὲν οὖν μικρὰν Ἀρμενίαν ἄλλοι' ἄλλων
ἐχόντων, ὡς ἐβούλοντο Ῥωμαῖοι, τὸ τελευταῖον εἶχεν
ὁ Ἀρχέλαος. τοὺς δὲ Τιβαρηνοὺς καὶ Χαλδαίους μέ- 15
χρι Κολχίδος καὶ Φαρνακίας καὶ Τραπεζοῦντος ἔχει
Πυθοδώρις, γυνὴ σάφρων καὶ δυνατὴ προδιστάσθαι
πραγμάτων. Ἰστί δὲ θυγάτηρ Πυθοδώρου τοῦ Τραλ-
C.556 λιανοῦ, γυνὴ δ' ἐγένετο Πολέμωνος καὶ συνεβασίλευ-
σεν ἐκείνῳ χρόνον τινα, εἶτα διεδέξατο τῇ· ἀρχήν, 20
τελευτήσαντος ἐν τοῖς Ἀσπουργιανοῖς καλουμένοις τῶν
περὶ τὴν Σινδικὴν βαρβάρων· δυεῖν δ' ἐκ τοῦ Πολέ-
μωνος ὄντων υἱῶν καὶ θυγατρὸς ἡ μὲν ἐδόθη Κότυι
τῷ Σαπαίῳ, δολοφονηθέντος δὲ ἐχέρεισε παῖδας ἔχου-
σα ἔξ αὐτοῦ· δυναστεύει δ' ὁ πρεσβύτατος αὐτῶν· 25
τῶν δὲ τῆς Πυθοδωρίδος υἱῶν ὁ μὲν ἰδιώτης συνδιώ-
κει τῇ μητρὶ τὴν ἀρχήν, ὁ δὲ νεωστὶ καθίσταται τῆς
μεγάλης Ἀρμενίας βασιλεὺς. αὐτὴ δὲ συνῴκησεν Ἀρ-
χελάῳ καὶ συνίμεινεν ἐκείνῳ μέχρι τέλους, νῦν δὲ
χηρεῖ, τὰ τε λεχθέντα ἔχουσα χωρία καὶ ἄλλα ἐκεί- 30
νων χαρίστερα, περὶ ὧν ἐφεξῆς ἐροῦμεν.

30 Τῇ γὰρ Φαρνακίᾳ συνεχρῆς ἴστιν ἡ Σιδήνη καὶ ἡ

Θερμάκυρα. τούτων δ' ἡ Φανάρωια ὑπέρκειται μέρος
 έχουσα τοῦ Πόντου τὸ κράτιστον· καὶ γὰρ ἐλαιόφυτος
 ἐστὶ καὶ εὖοινος καὶ τὰς ἄλλας ἔχει πάσας ἀρετάς, ἐκ
 μὲν τῶν ἐφ' ὧν μαρῶν προβεβλημένη τὸν Παρυάδρου
 5 παράλληλον αὐτῇ κατὰ μήκος, ἐκ δὲ τῶν πρὸς δύσιν
 τὸν Αἰθρον καὶ τὸν Ὀφλιμον. Ἰστί δ' αὐλῶν καὶ μῆ-
 κος ἔχων ἀξιόλογον καὶ πλάτος· διαρρεῖ δ' αὐτὴν ἐκ
 μὲν τῆς Ἀρμενίας ὁ Λύκος, ἐκ δὲ τῶν περὶ Ἀμάσειαν
 στενῶν ὁ Ἰοίς· συμβάλλουσι δ' ἀμφότεροι κατὰ μέ-
 10 σον πρὸς τὸν αὐλῶνα, ἐπὶ τῇ συμβολῇ δ' ἴδρυται πόλις,
 ἣν ὁ μὲν πρῶτος ὑποβεβλημένος Εὐπατορίαν ἀφ' αὐ-
 τοῦ προσηγόρευσε, Πομπήιος δ' ἡμιτελὴ καταλαβὼν,
 προσθεὶς χώραν καὶ οἰκήτορας Μαγνόπολιν προσεί-
 15 πεν. αὕτη μὲν οὖν ἐν μέσῳ κεῖται τῷ πεδίῳ, πρὸς
 αὐτῇ δὲ τῇ παρωρεῖα τοῦ Παρυάδρου Κάβειρα ἴδρυ-
 ται, σταδίοις ἑκατὸν καὶ πεντήκοντά· πρὸς βορρᾶν
 τῆς Μαγναπόλεως, ὅσον καὶ Ἀμάσεια δυσμικωτέρᾳ
 αὐτῆς ἐστίν· ἐν δὲ τοῖς Καβείροις τὰ βασίλεια Μιθρι-
 δάτου κατεσκευάσθη καὶ ὁ ὑδρακλήτης καὶ τὰ ξωγρεῖα
 20 καὶ αἱ πλησίον θῆραι καὶ τὰ μέταλλα.

Ἐνταῦθα δὲ καὶ τὰ Καϊνὸν χωρίον προσαγορευ- 31
 θέν, ἐρυμνὴ καὶ ἀπότομος πέτρα, διέχουσα τῶν Κα-
 βείρων ἑκατὸν ἢ διακοσίους σταδίους· ἔχει δ' ἐπὶ τῇ
 κορυφῇ πηγὴν ἀναβάλλουσαν πολὺ ὕδωρ, πρὸς τε
 25 τῇ ῥίτῃ ποταμὸν καὶ φάραγγα βαθεῖαν· τὸ δ' ὕψος
 ἐξαισίον τῆς πέτρας ἐστὶ * τοῦ αὐχένος, ὥστ' ἀπολιόφ-
 κητός ἐστι· τετελείσθαι δὲ θαυμαστῶς πλὴν ὅσον οἱ
 Ῥωμαῖοι κατέσπασαν· οὕτω δ' ἐστὶν ἅπαντα ἡ κύκλις
 κατάδρυμος καὶ ὀρεινὴ καὶ ἄνυδρος, ὥστ' ἐντὸς ἑκα-
 30 τὸν καὶ εἰκοσι σταδίων μὴ εἶναι δυνατόν στρατοπεδεύ-
 σασθαι. Ἐνταῦθα μὲν ἦν τῷ Μιθριδάτῃ τὰ τιμωτέα
 τῶν κειμηλίων, ἃ νῦν ἐν τῷ Καπιτωλίῳ κεῖται Πομ-
 557

πήριον ἀναθίντος. ταύτην δὴ τὴν χώραν ἔχει πᾶσαν ἡ Πυθαγορεὺς προσεχῇ οὖσαν τῇ βαρβάρῳ τῇ ὑπ' αὐτῆς κατεχομένη, καὶ τὴν Ζηλῆτιν καὶ Μεγαλοπολίειν. τὰ δὲ Κάβειρα Πομπηίου σκευάσαντος εἰς πόλιν καὶ καλέσαντος Διώσπολιν, ἐκείνη προσκατεσκεύασε καὶ Σε- 5 βαστὴν μετωνόμασε, βασιλείᾳ τε τῇ πόλει χρῆται. ἔχει δὲ καὶ τὸ ἱερὸν Μηνῶς Φαργάκου καλούμενον, τὴν Ἀμερίαν κομῶπολιν πολλοὺς ἱεροδοῦλους ἔχουσιν καὶ χώραν ἱερὰν, ἣν ὁ ἱερόμενος ἀεὶ καρποῦται. εἰμήσαν δ' οἱ βασιλεῖς τὸ ἱερὸν τοῦτο οὕτως εἰς ὑπερβολὴν 10 ὥστε τὸν βασιλικὸν καλούμενον ὄρκον τοῦτον ἀπέφηναν „εὐχὴν βασιλείας“ καὶ „Μῆνα Φαργάκου.“ ἔστι δὲ καὶ τοῦτο τῆς σιλήτης τὸ ἱερὸν, καθάπερ τὸ ἐν Ἀλβανοῖς καὶ τὰ ἐν Φρυγίᾳ, τό τε τοῦ Μηνῶς ἐν τῷ Ὀμῶνυμφ τόπῳ καὶ τὸ τοῦ Ἀσκαίου τὸ πρὸς Ἀντιοχείᾳ τῇ 15 πρὸς Πισιδίᾳ καὶ τὸ ἐν τῇ χώρᾳ τῶν Ἀντιοχείων.

32 Τὰρ δὲ τῆς Φαναροίας ἔστι τὰ Κόμανα τὰ ἐν τῷ Πόντῳ, ὁμῶνυμα τοῖς ἐν τῇ μεγάλῃ Καππαδοκίᾳ καὶ τῇ αὐτῇ θεῷ καθιερωμένα, ἀφιδρυθέντα ἐκείθεν, σχεδὸν δέ τι καὶ τῇ ἀγωγῇ παραπλησίᾳ κεχρημένα τῶν τε 20 ἱεουργιῶν καὶ τῶν θεοφοριῶν καὶ τῆς περὶ τοὺς ἱερείας τιμῆς, καὶ μάλιστα ἐπὶ τῶν πρὸ τοῦ βασιλείων, ἦν τε αἱ δις τοῦ βίου κατὰ τὰς ἐξόδους λεγόμενες τῆς θεοῦ διάδημα φορῶν ἐτύγγανεν ὁ ἱερεὺς, καὶ ἦν δευτέρως κατὰ τιμὴν μετὰ τὸν βασιλεῖα. 25

33 Ἐμνήσθημεν δὲ πρότερον Δορυλαίου τε τοῦ τακτικού, ὅς ἦν πρόπαππος τῆς μητρὸς ἡμῶν, καὶ ἄλλου Δορυλαίου, ὅς ἦν ἐκείνου ἀδελφιδοῦς υἱὸς δὲ Φιλιταίρου, καὶ διότι ἐκεῖνος τῶν ἄλλων τιμῶν παρὰ τοῦ Εὐπάτορος τῶν μεγίστων εὐχῶν καὶ δὴ καὶ τῆς ἐν 30 Κομάνοις ἱερωσύνης ἐφαρμάθη τὴν βασιλείαν ἀφιστάς Ῥωμαίοις· καταλυθέντος δ' ἐκείνου συνδιεβλήθη καὶ

τὸ γένος. ὁπλὲ δὲ Μοαφέρνης ὁ θεῖος τῆς μητρὸς ἡμῶν
εἰς ἐπιφάνειαν ἦλθεν ἤδη πρὸς καταλύσει τῆς βασι-
λείας, καὶ πάλιν τῷ βασιλεὶ συνητύχησαν καὶ αὐτὸς
καὶ οἱ ἐκείνου φίλοι, πλὴν εἰ τινες ἐφθησαν προαπο-
5 στάντες αὐτοῦ, καθάπερ ὁ πάππος ἡμῶν ὁ πρὸς αὐ-
τῆς, ὃς ἰδὼν τὰ τοῦ βασιλέως κακῶς φερόμενα ἐν τῷ
πρὸς Λεύκολλον πολέμῳ, καὶ ἅμα ἠλλοτριωμένος αὐ-
τοῦ δι' ὀργήν, ὅτι ἀνεψιὸν αὐτοῦ Τίβιον καὶ υἱὸν ἐκεί-
νου Θεόφιλον ἐτύγγανεν ἀπεικονῶς νεωστί, ὥρμησε
10 τιμωρεῖν ἐκείνοις τε καὶ ἑαυτῷ, καὶ λαβὼν παρὰ τοῦ
Λευκόλλου πίστει ἀφίστησιν αὐτῷ πεντακαίδεκα φρού-C.558
ρια· καὶ ἐπαγγελίαι μὲν ἐγένοντο ἀντὶ τούτων μεγά-
λαι, ἐπελθὼν δὲ Πομπήιος ὁ διαδεξάμενος τὸν πόλε-
μον πάντας τοὺς ἐκείνῳ τι χαρισαμένους ἐχθροὺς ὑπέ-
15 λαβε διὰ τὴν γενομένην αὐτῷ πρὸς ἐκείνον ἀπέχθειαν,
διαπολεμήσας δὲ καὶ ἐπανελθὼν οἴκαδε ἐξενίκησιν
ᾧστε τὰς τιμὰς, ἃς ὑπέσχετο ὁ Λεύκολλος τῶν Ποντι-
κῶν τισι, μὴ κυρῶσαι τὴν σύγκλητον· ἄδικον γὰρ
εἶναι κατορθώσαντος ἐτέρου τὸν πόλεμον τὰ βρα-
20 βεῖα ἐπ' ἄλλῳ γενέσθαι καὶ τὴν τῶν ἀριστείων δια-
νομήν.

Ἐπὶ μὲν οὖν τῶν βασιλείων οὕτω τὰ Κόμανα διψ- 34
κεῖτο ὥς εἰρηται, παραλαβὼν δὲ Πομπήιος τὴν ἐξου-
σίαν Ἀρχέλαον ἐπέστησεν ἱερία καὶ προσώρισεν αὐτῷ
25 χώραν δίσχοινον κύκλῳ (τοῦτο δ' ἔστιν ἐξήκοντα στά-
διοι) πρὸς τῇ ἱερᾷ, προστάξας τοῖς ἐνοικοῦσι πειθαρ-
χεῖν αὐτῷ· τούτων μὲν οὖν ἡγεμῶν ἦν καὶ τῶν τὴν
πόλιν οἰκούντων ἱεροδούλων κύριος πλὴν τοῦ πιπρά-
σκειν· ἦσαν δὲ οὐκ ἐλάττους οὐδ' ἐνταῦθα τῶν ἐξα-
30 κισχιλίων. ἦν δ' οὗτος Ἀρχέλαος υἱὸς μὲν τοῦ ὑπὸ

Σύλλα καὶ τῆς συγκλήτου τιμηθέντος, φίλος δὲ Γαβίνιον τῶν ὑπατικῶν τινος. ἐκείνου δὲ πεμφθέντος εἰς Συρίαν ἦκε καὶ αὐτὸς ἐπ' ἐλπίδι τοῦ κοινωνήσκειν αὐτῷ παρασκευαζομένῳ πρὸς τὸν Παρθικὸν πόλεμον, οὐκ ἐπιτρεπούσης δὲ τῆς συγκλήτου ταύτην ἀφελὲς τὴν ἐλπίδα ἄλλην εὖρατο μείζω. ἐτύγχανε γὰρ Πτολεμαῖος ὁ τῆς Κλεοπάτρας πατὴρ ὑπὸ τῶν Αἰγυπτίων ἐκβεβλημένος, θυγάτηρ δ' αὐτοῦ κατείχε τὴν βασιλείαν, ἀδελφὴ πρεσβυτέρα τῆς Κλεοπάτρας· ταύτη ζητουμένου ἀνδρὸς βασιλικῷ γένους ἐνεχείρισεν ἑαυτὸν τοῖς συμπράττουσι, προσποιησάμενος Μιθριδάτου τοῦ Εὐπάτορος υἱὸς [εἶναι], καὶ παραδεχθεὶς ἐβασίλευσεν ἑξ μηνῶν. τοῦτον μὲν οὖν ὁ Γαβίνιος ἀνείλεν ἐν πα-
 35 ρατάξει κατὰ γων τὸν Πτολεμαῖον. υἱὸς δ' αὐτοῦ τὴν ἱερωσύνην παρέλαβεν· εἰδ' ὅτιον Ἀνιορήδης, 15 ὃ καὶ τετράσχοινος ἄλλη προσετέθη· καταλυθέντος δὲ καὶ τούτου νῦν ἔχει Δύτειτος υἱὸς Ἀδιατόριγος, ὃς δοκεῖ ταύτης τυγχάνειν τῆς τιμῆς παρὰ Καῖσαρος τοῦ Σεβαστοῦ δι' ἀρετὴν. ὁ μὲν γὰρ Καῖσαρ θριαμβεύσας τὸν Ἀδιατόριγα μετὰ παίδων καὶ γυναικὸς ἔγνω ἀναιρεῖν μετὰ τοῦ πρεσβυτάτου τῶν παίδων (ἣν δὲ πρεσβυτάτος οὗτος), τοῦ δὲ δευτέρου τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ φήσαντος εἶναι πρεσβυτάτου πρὸς τοὺς ἀπάγοντας στρατιώτας, τρεῖς ἦν ἀμφοτέροις πολὺν χρό-
 C.569νον ἕως οὗ γονεῖς ἐπισαν τὸν Δύτειτον παραχωρή- 25σαι τῷ νεωτέρῳ τῆς νίκης· αὐτὸν γὰρ ἐν ἡλικίᾳ μᾶλλον ὄντα ἐπιειχέστερον κηδεμόνα τῇ μητρὶ ἔσεσθαι καὶ τῷ λειπομένῳ ἀδελφῷ· οὕτω δὲ τὸν μὲν συναποθανεῖν τῷ πατρὶ, τοῦτον δὲ σωθῆναι καὶ τυχεῖν τῆς τιμῆς ταύτης. αἰσθόμενος γὰρ, ὥς δοκεῖ, Καῖσαρ 30 ἤδη τῶν ἀνθρώπων ἀνηρημένων ἤχθεύσθη, καὶ τοὺς

γε σωζομένους εὐεργεσίας καὶ ἐπιμελείας ἀξιόους ὑπέλαβε δοῦς αὐτοῖς ταύτην τὴν τιμὴν.

Τὰ μὲν οὖν Κόμανα εὐανδρεῖ καὶ ἔστιν ἐμπόριον 36
τοῖς ἀπὸ τῆς Ἀρμενίας ἀξιόλογον· συνέρχονται δὲ κα-
5 τὰ τὰς ἐξόδους τῆς Θεοῦ πανταχόθεν ἐκ τε τῶν πόλεων
καὶ τῆς χώρας ἄνδρες ὁμοῦ γυναιξὶν ἐπὶ τὴν ἑορτήν·
καὶ ἄλλοι δὲ κατ' εὐχὴν αἰετίνες ἐπιδημοῦσι θυσίας
ἐπιτελοῦντες τῇ Θεῷ. καὶ εἰσὶν ἀβροδίταιοι οἱ ἰνιο-
κοῦντες, καὶ οἰνόφυτα τὰ κτήματα αὐτῶν ἔστι πάντα,
10 καὶ πλῆθος γυναικῶν τῶν ἐργαζομένων ἀπὸ τοῦ σώ-
ματος, ὧν αἱ πλείους εἰσὶν ἱεραί. τρόπον γὰρ δὴ τινα
μικρὰ Κόρινθος ἔστιν ἡ πόλις· καὶ γὰρ ἐκεῖ διὰ τὸ
πλῆθος τῶν ἱεταῖρων, αἱ τῆς Ἀφροδίτης ἦσαν ἱεραί,
πολύς ἦν ὁ ἐπιδημῶν καὶ ἐνεορτάζων τῷ τόπῳ· οἱ δ'
15 ἐμπορικοὶ καὶ στρατιωτικοὶ τελείως ἐξανηλίσκοντο, ὥστ'
ἐπ' αὐτῶν καὶ παροιμίαν ἐκπέσειν τοιαύτην „οὐ παν-
„τὸς ἄνδρὸς εἰς Κόρινθόν ἔσθ' ὁ πλοῦς.“ τὰ μὲν δὴ
Κόμανα τοιαῦτα.

Τὴν δὲ κύκλῳ πᾶσαν ἔχει Πυθοδορίς, ἥς ἦ τε 37
20 Φανάροια ἔστι καὶ ἡ Ζηλῆτις καὶ ἡ Μεγαλοπολιτις.
περὶ μὲν Φαναροίας εἴρηται· ἡ δὲ Ζηλῆτις ἔχει πόλιν
Ζῆλα ἐπὶ χώματι Σιμιράμιδος τετειχισμένην, ἔχουσιν
τὸ ἱερὸν τῆς Ἀναΐτιδος, ἦν περ καὶ οἱ Ἀρμένιοι σέβον-
ται. αἱ μὲν οὖν ἱεροποιῆσαι μετὰ μείζονος ἀγιστείας
25 ἑνταῦθα συντελοῦνται, καὶ τοὺς ὄρκους περὶ τῶν με-
γίστων ἑνταῦθα Ποντικοὶ πάντες ποιοῦνται· τὸ δὲ
πλῆθος τῶν ἱεροδούλων καὶ αἱ τῶν ἱερέων τιμαὶ παρὰ
μὲν τοῖς βασιλεῦσι τὸν αὐτὸν εἶχον τύπον ὅν περ προ-
εἰκομεν, νυνὶ δὲ ἐπὶ τῇ Πυθοδορίδι πάντ' ἔστιν. ἐκά-
30 κωσαν δὲ πολλοὶ καὶ ἐμείωσαν τό τε πλῆθος τῶν ἱερο-
δούλων καὶ τὴν ἄλλην εὐπορίαν. ἐμειώθη δὲ καὶ ἡ
παρακειμένη χώρα μερισθεῖσα εἰς πλείους δυναστείας.

ἡ λιγομένη Ζηλτίας. τὸ παλαιὸν μὲν γὰρ οἱ βασιλεῖς οὐχ ὥς πόλιν ἀλλ' ὥς ἱερὸν διώκουν τῶν Περσικῶν θεῶν τὰ Ζήλα, καὶ ἦν ὁ ἱερεὺς κύριος τῶν πάντων· ὥκειτο δ' ὑπὸ τοῦ πληθους τῶν ἱεροδούλων καὶ τοῦ ἱερέως οὗτος ἐν περιουσίᾳ μεγάλη, καὶ * τοῖς περὶ αὐ- 5
 C.560 ρέως. Πομπήιος δὲ πολλὰς ἐπαρχίας προσέθηκε τῷ τόπῳ καὶ πόλιν ὠνόμασε καὶ ταύτην καὶ τὴν Μεγαλόπολιν, συνθεὶς ταύτην τε εἰς ἓν τὴν τε Κουλουπηνήν καὶ τὴν Καμισσηνήν, ὁμόρους οὖσας τῇ τε μικρῇ Ἀρμενίᾳ καὶ 10 τῇ Λακωνικῇ, ἐχούσας ὄρυκτους ἄλλας καὶ ἔρυμα ἀρχαῖον τὰ Κάμισα νῦν κατεσπασμένον· οἱ δὲ μετὰ ταῦτα ἡγεμόνες τῶν Ῥωμαίων τῶν θυεῖν πολιτευμάτων τούτων τὰ μὲν τοῖς Κομάνων ἱερεῦσι προσένειμαν, τὰ δὲ τῷ Ζήλων ἱερεῖ, τὰ δ' Ἀτεπόρι, δυναστῇ τιμὴ 15 τοῦ τετραρχικοῦ γένους τῶν Γαλατῶν ἀνδρὶ· τελευτήσαντος δ' ἐκείνου ταύτην μὲν τὴν μερίδα οὐ πολλὴν οὖσαν ὑπὸ Ῥωμαίοις εἶναι συμβαίνει καλουμένην ἐπαρχίαν (καὶ ἐστὶ σύστημα καθ' αὐτὸ τὸ πολέχμιον συνοικισάντων τὰ Κάρανα, ἀφ' οὗ καὶ ἡ χώρα Καρα- 20 ντίς λέγεται), τὰ δὲ λοιπὰ ἔχει Πυθοδαρεὶς καὶ ὁ Αὐτεντος.

- 38 Λεῖπεται δὲ τοῦ Πόντου [τὰ] μετὰ τὴν ταύτης τε τῆς χώρας καὶ τῆς Ἀρμενικῆς καὶ Σινωπείας, πρὸς τε τὴν Καππαδοκίαν συντείνοντα καὶ Γαλάτας καὶ Πα- 25 φλαγόνιας. μετὰ μὲν οὖν τὴν Ἀρμενικὴν μέχρι τοῦ Ἄλνιος ἡ Φαξημωνίτις ἐστίν, ἣν Πομπήιος Νεάπολιν ὠνόμασε κατὰ Φαξημῶνα κόμην, [πόλιν] ἀποδείξας τὴν κατοικίαν καὶ προσαναγορεύσας Νεάπολιν. ταύτης δὲ τῆς χώρας τὸ μὲν προσάρκτιον πλευρὸν ἡ 30

1. post Ζηλτίας: ἡ ἔχει πόλιν Ζήλα ἐπὶ χώματι

Γαζηλωνῖτις συγκλείει καὶ ἡ τῶν Ἀμισσηνῶν, τὸ δὲ
 ἐσπέριον ὁ Ἄλυσ, τὸ δ' ἑῶν ἡ Φανάροια, τὸ δὲ λοι-
 πὸν ἡ ἡμετέρα χώρα ἡ τῶν Ἀμασίων, πολὺν πασῶν
 πλείστη καὶ ἀρίστη. τὸ μὲν οὖν πρὸς τῇ Φαναροίᾳ μέ-
 5 ρος τῆς Φαζημωνίτιδος λίμνη κατέχει πελαγία τὸ μέ-
 γεθος ἡ Στιφαῖνη καλουμένη, πολύοφος καὶ κύκλω
 νομὰς ἀφθόρους ἔχουσα καὶ παντοδαπὰς· ἐπικείται δ'
 αὐτῇ φρούριον ἑρυμνὸν ἱερμον νῦν Ἰκίχαρι, καὶ
 πλησίον βασιλείον κατεσκαμμένον· ἡ δὲ λοιπὴ φιλὴ τὸ
 10 πλέον καὶ σιτοφόρος χώρα· ὑπέρκειται δὲ τῆς τῶν Ἀμα-
 σίων τὰ τε θερμὰ ὕδατα τῶν Φαζημωνιτῶν ὑγιεινὰ
 σφόδρα, καὶ τὸ Σαγύλιον ἐπὶ ὄρους ὀρθίου καὶ ὑψη-
 λοῦ πρὸς ὄξειαν ἀνατείνοντος ἄκραν ἑρυμα ἰδρυμένον
 ἔχον καὶ ὕδρετον θαψιλὲς, ὃ νῦν ὀλιγώρηται, τοῖς δὲ
 15 βασιλεῦσιν ἦν χρήσιμον εἰς πολλὰ· ἐνταῦθα δὲ ἐάλω
 καὶ διεφθάρη ὑπὸ τῶν Φαρνάκου τοῦ βασιλέως παί-
 δων Ἀρσάκης, δυναστεύων καὶ νεωτερίζων, ἐπιτρέ-
 φαντος οὐδενὸς τῶν ἡγεμόνων· ἐάλω δὲ οὐ βίβλ' τοῦ
 ἐρύματος ληφθέντος ὑπὸ Πολέμωνος καὶ Λυχομήδους,
 20 βασιλείων ἀμφοῖν, ἀλλὰ λιμῶ· ἀνέφυγε γὰρ εἰς τὸ
 ὄρος παρασκευῆς χωρὶς εἰργόμενος τῶν πεδίων, εὖρε
 δὲ καὶ τὰ ὕδρευτα ἐμπιφραγμένα πέτραις ἡλιβάτοις·
 οὕτω γὰρ διετέτακτο Πομπήιος, κατασπᾶν κλειύσαςC.561
 τὰ φρούρια καὶ μὴ ἔαν χρήσιμα τοῖς ἀναφεύγειν εἰς
 25 αὐτὰ βουλομένοις λησθηρίων χάριν· ἐκεῖνος μὲν οὖν
 οὕτω διέταξε τὴν Φαζημωνίτιν, οἱ δ' ὕστερον βασι-
 λεῦσι καὶ ταύτην ἐνειμαν.

Ἡ δ' ἡμετέρα πόλις καίται μὲν ἐν φάραγγι βαθεῖα 39
 καὶ μεγάλη, δι' ἧς ὁ Ἰρις φέρεται ποταμός, κατεσκεύ-
 30 ασται δὲ θαυμαστῶς προνοία τε καὶ φύσει, πόλειως τε
 ἄμα καὶ φρουρίου παρέχεσθαι χρεῖαν δυναμένη· πέ-
 τρα γὰρ ὑψηλὴ καὶ περίκρημνος κατεργαγυῖα ἐπὶ τὸν

ποταμόν, τῇ μὲν ἔχουσα τὸ τεῖχος ἐπὶ τῷ χεῖλει τοῦ
 ποταμοῦ καθ' ὃ ἡ πόλις συνφύκισται, τῇ δ' ἀνατρέχον
 ἱκατέρωθεν ἐπὶ τὰς κορυφάς· δύο δ' εἰσὶ συμφυεῖς
 ἀλλήλαις πεφυρωμέναι παγκάλως· ἐν δὲ τῷ περι-
 βόλῳ τούτῳ βασιλεία τ' ἐστὶ καὶ μνήματα βασιλέων· 5
 αἱ κορυφαὶ δ' ἔχουσιν αὐχένα παντάπασιν στενόν, πέντε
 ἢ ἕξ σταδίων ἱκατέρωθεν τὸ ὕψος ἀπὸ τῆς ποταμίας
 ἀναβαίνοντι καὶ τῶν προαστείων· ἀπὸ δὲ τοῦ αὐχένος
 ἐπὶ τὰς κορυφάς ἄλλη σταδιαία λείπεται πρόσβασις
 ὄξετα καὶ πάσης βίας κρείττων· ἔχει δὲ καὶ ὕδρευτα ἐν- 10
 τὸς ἀναφαίρετα, συρίγγων τετμημένων δυεῖν, τῆς
 μὲν ἐπὶ τὸν ποταμόν τῆς δ' ἐπὶ τὸν αὐχένα· ἐπέξεν-
 κται δὲ γέφυρα τῷ ποταμῷ μία μὲν ἀπὸ τῆς πόλεως
 ἐπὶ τὸ προάστιον, ἄλλη δ' ἀπὸ τοῦ προαστείου πρὸς
 τὴν ἔξω χώραν· κατὰ γὰρ τὴν γέφυραν ταύτην ἀπο- 15
 λήγει τὸ ὄρος τὸ τῆς πέτρας ὑπερκείμενον. αὐλὼν δ'
 ἐστὶν ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ διήκων οὐ πλατὺς τὸ πρῶτον
 τελέως, ἔπειτα πλατύνεται καὶ ποιεῖ τὸ Χιλιόκωμον
 καλούμενον πεδίον· εἰθ' ἡ Διακοπηγὴ καὶ ἡ Πιμω-
 λισσηγὴ χώρα πᾶσα εὐδαίμων μέχρι τοῦ Ἄλφειου. ταῦτα 20
 μὲν τὰ ἄρκτικά μέρη τῆς τῶν Ἀμασιῶν χώρας, μήκος
 ὅσον πενταχοσίων σταδίων· ἔπειθ' ἐξῆς ἡ λοιπὴ πολὺ
 ταύτης ἐπιμηκεστέρα μέχρι τοῦ Βαβανόμου καὶ τῆς
 Σιμήνης, ἥπερ καὶ αὐτὴ καθήκει μέχρι πρὸς τὸν
 Ἄλφειον· τοῦτο μὲν δὴ τὸ μήκος, πλάτος δὲ τὸ ἀπὸ τῶν 25
 ἄρκτων πρὸς νότον ἐπὶ τε τὴν Ζηλῆτιν καὶ τὴν μεγά-
 λην Καππαδοκίαν μέχρι τῶν Τροκμῶν. εἰσὶ δ' ἐν τῇ
 Σιμήνῃ ἄλαι ὀρυκτῶν ἀλῶν, ἀφ' ὧν εἰκάζουσιν εἰ-
 ρῆσθαι Ἄλφειον τὸν ποταμόν. ἐστὶ δὲ καὶ ἱρύματα πλείω
 κατεσκευασμένα ἐν τῇ ἡμετέρᾳ χώρᾳ καὶ ἔρημος γῆ πολ- 30
 λὴ διὰ τὸν Μιθριδατικὸν πόλεμον. ἐστὶ μέντοι πᾶσα
 μὲν εὐδενδρος, ἡ δ' ἐκπόβοτος καὶ τοῖς ἄλλοις θρεμ-

μασι προσφορος· ἅπασα δ' οἰκήσιμος καλῶς. ἐδόθη
δὲ καὶ ἡ Ἀμάσεια βασιλεῦσαι, νῦν δ' ἐπαρχία ἐστὶ.

Λοιπὴ δ' ἐστὶν ἡ ἐκτὸς ἄλλου χώρα τῆς Ποντικῆς 40
ἐπαρχίας ἡ περὶ τὸν Ὀλγασσιν, συναφῆς τῇ Σινωπίδι. C. 662
5 ἐστὶ δ' ὁ Ὀλγασσιν ὄρος σφόδρα ὑψηλὸν καὶ δύσβα-
τον· καὶ ἱερὰ τοῦ ὄρους τούτου πανταχοῦ καθιδρυ-
μένα ἔχουσιν οἱ Παφλαγόνες. περὶκεῖται δ' ἱκανῶς
χώρα ἀγασθὴ ἢ τε Βλασηνὴ καὶ ἡ Δομαντίς, δι' ἧς
Ἀμνίας ρεῖ ποταμός. ἐνταῦθα Μιθριδάτης ὁ Εὐπάτωρ
10 τὰς Νικομήδους τοῦ Βιθυννοῦ δυνάμεις ἄρδην ἠφάνι-
σεν, οὐκ αὐτὸς παρατυχὼν ἀλλὰ διὰ τῶν στρατηγῶν
καὶ ὁ μὲν φεύγων μετ' ὀλίγων εἰς τὴν οἰκίαν ἐσώθη
κάκειθεν εἰς Ἰταλίαν ἐπλευσεν, ὁ δ' ἠκολούθησε καὶ
τὴν τε Βιθυνλίαν εἶλεν ἐξ ἐφόδου καὶ τὴν Ἀσίαν κατέ-
15 σχε μέχρ' Ἰκαρίας καὶ Λυκίας. κἀνταῦθα δ' ἐπεδείχθη
πόλις ἡ Πομπηιοῦπολις· ἐν δὲ τῇ πόλει ταύτῃ τὸ σαν-
δαρακουργεῖον οὐ πολὺ ἄπωθεν Πιμωλίσσων, φρου-
ρίου βασιλικοῦ κατεσκευασμένου, ἅφ' οὗ ἡ χώρα ἡ ἐκα-
τέρωθεν τοῦ ποταμοῦ καλεῖται Πιμωλισσηνὴ. τὸ δὲ
20 σανδαρακουργεῖον ὄρος κοιλὸν ἐστὶν ἐκ τῆς μεταλλείας,
ὑπερῷον αὐτὸ τῶν ἐργαζομένων διώρυξι μεγά-
λαις· εἰργάζοντο δὲ δημοσιῶναι μεταλλευταὶς χρῶ-
μενοι τοῖς ἀπὸ κακουργίας ἀγοραζόμενοις ἀνδραπό-
δοις· πρὸς γὰρ τῇ ἐπιπόνῳ τοῦ ἔργου καὶ θανάσιμον
25 καὶ δύσοιστον εἶναι τὸν ἀέρα φασὶ τὸν ἐν τοῖς μετάλ-
λοις διὰ τὴν βαρύντητα τῆς τῶν βώλων ὁδοῆς, ὥστε
ὠκύμορα εἶναι τὰ σώματα. καὶ δὴ καὶ ἐκλείπτεσθαι
συμβαίνει πολλάκις τὴν μεταλλείαν διὰ τὸ ἀλυσσεταῖς,
πλειόνων μὲν ἢ διακοσίων ὄντων τῶν ἐργαζομένων,
30 συνεχῶς δὲ νόσοις καὶ φθοραῖς δαπανωμένων. τοσαῦ-
τα καὶ περὶ τοῦ Πόντου εἰρήσθω.

Μετὰ δὲ τὴν Πομπηιοῦπολιν ἡ λοιπὴ τῆς Παφλα- 41

γονίας ἴσθι τῆς μεσογαίας μέχρι Βιθυνίας ἰούσι πρὸς
 δύσιν. ταύτης δὲ καίπερ ὀλίγης οὔσης μικρὸν μὲν πρὸ
 ἡμῶν ἤρχον πλείους, νῦν δ' ἔχουσι Ῥωμαῖοι τοῦ γέ-
 νους τῶν βασιλέων ἐκλιπόντος. ὀνομαζοῦσι δ' οὖν
 τὴν ὁμορον τῇ Βιθυνίᾳ Τιμωνίτιν καὶ τὴν Γελατόριος 5
 καὶ Μαρμωλλίτιν τε καὶ Σανιστηνὴν καὶ Ποταμίαν· ἦν
 δέ τις καὶ Κιμιατηνὴ, ἐν ἣ τὰ Κιμίατα, φρούριον ἐρυ-
 μνόν, ὑποκείμενον τῇ τοῦ Ὀλγάσσου ὄρεινῃ, ᾧ χρη-
 σάμενος ὁρμητηρὶς Μιθριδάτης ὁ κτίστης προσαγο-
 ρευθεὶς κατέστη τοῦ Πόντου κύριος, καὶ οἱ ἀπ' αὐτοῦ 10
 τὴν διαδοχὴν ἐφύλαξαν μέχρι τοῦ Εὐπάτορος. ὕστα-
 τος δὲ τῆς Παφλαγονίας ἦρξε Δημόταρος, Κάστορος
 υἱὸς ὁ προσαγορευθεὶς φιλάδελφος, τὸ Μορξίου βασι-
 λειον ἔχων τὰ Γάγγρα πολισμάτιον ἄμα καὶ φρούριον.

42 Εὐδόξος δ' ὀρυκτοὺς ἰχθυὺς ἐν Παφλαγονίᾳ λέ- 15
 C.563 γων ἐν ξηροῖς τόποις οὐ διορίζει τὸν τόπον, ἐν ὕγροις
 δὲ περὶ τὴν Ἀσκανίαν λίμνην φησὶ τὴν ὑπὸ Κίῳ, λέ-
 γων οὐδὲν σαφές.

Ἐπεὶ δὲ καὶ τὴν ὁμορον τῷ Πόντῳ Παφλαγονίαν
 ἐκτιθέμεθα, τοῖς δὲ Παφλαγόσιν ὁμοροῦσιν οἱ Βιθυ- 20
 νοὶ πρὸς δύσιν, πειρασόμεθα καὶ τὰ τούτων ἐπελθεῖν·
 ἴκαιτα λαβόντες ἀρχὴν ἄλλην ἐκ τε τούτων καὶ τῶν
 Παφλαγόνων τὰ ἐξῆς τούτων τὰ πρὸς νότον μέχρι τοῦ
 Ταύρου συνυφανοῦμεν τὰ παράλληλα τῷ Πόντῳ καὶ
 τῇ Καππαδοκίᾳ· τοιαύτην γάρ τινα ὑπογράφει τάξιν 25
 καὶ μερισμὸν ἢ τῶν τόπων φύσις.

4 Τὴν δὲ Βιθυνίαν ἀπὸ μὲν τῆς ἀνατολῆς ὀρίζουσι
 Παφλαγόνης τε καὶ Μαριανδυνοὶ καὶ τῶν Ἐπικτήτων
 τινές, ἀπὸ δὲ τῶν ἄρκτων ἢ Ποντικῇ θάλαττα ἢ ἀπὸ
 τῶν ἐκβολῶν τοῦ Σαγγαρίου μέχρι τοῦ στόματος τοῦ 30
 κατὰ Βυζάντιον καὶ Χαλκηδόνι, ἀπὸ δὲ δύσεως ἢ Προ-
 ποντίς, πρὸς νότον δ' ἢ τε Μυσία καὶ ἢ ἐπικτητος κα-

λουμένη Φρυγία, ἥ δ' αὐτὴ καὶ Ἑλλησποντικὴ Φρυγία καλουμένη.

Ταύτης δ' ἐπὶ μὲν τῷ στόματι τοῦ Πόντου Χαλ- 2
κηδὼν ἴδρυται, Μεγαρέων κτίσμα, καὶ κόμη Χρυσό-
3 πολς καὶ τὸ ἱερὸν τὸ Χαλκηδόνιον, ἔχει δ' ἡ χώρα μι-
κρὸν ὑπὲρ τῆς θαλάττης κρήνην * Ἀζαριάν, τρέφον-
σαν κροκοδείλους μικροῦς· ἐπεὶ ἐκδέχεται τὴν τῶν
Χαλκηδονίων ῥόνα ὁ Ἀστακηνὸς καλούμενος κόλπος,
μέρος αὖν τῆς Προποντίδος, ἐν ᾗ ἡ Νικομήδεια ἐκτι-
10 σται ἐπώνυμος ἐνὸς τῶν Βιθυνικῶν βασιλέων τοῦ
κτίσαντος αὐτήν· πολλοὶ δ' ὁμωνύμως ὠνομάσθησαν,
καθάπερ Πτολεμαῖοι διὰ τὴν τοῦ πρώτου δόξαν. ἦν δ'
ἐν αὐτῷ τῷ κόλπῳ καὶ Ἀστακὸς πόλις, Μεγαρέων κτί-
σμα καὶ Ἀθηναίων καὶ μετὰ ταῦτα Δοιδαλσοῦ, ἀφ'
15 ἧς καὶ ὁ κόλπος ὠνομάσθη· κατεσκάφη δ' ὑπὸ Αὐσι-
μάχου· τοὺς δ' οἰκήτορας μετήγαγεν εἰς Νικομήδειαν
ὁ κτίσας αὐτήν.

Τῷ δ' Ἀστακηνῷ κόλπος ἄλλος συνεχὴς ἐστίν, 3
εἰσέχων μᾶλλον πρὸς ἀνίσχοντα ἥλιον, ἐν ᾗ Προυσιάς
20 ἐστίν ἡ Κίος πρότερον ὠνομασθεῖσα· κατίσκαψε δὲ
τὴν Κίον Φίλιππος, ὁ Δημητρίου μὲν υἱὸς Περσέως
δὲ πατήρ, ἔδωκε δὲ Προυσίᾳ τῷ Ζήλᾳ, συγκυρσκά-
ψαντι καὶ ταύτην καὶ Μύρλειαν ἀστυγείτονα πόλιν,
πλησίον δὲ καὶ Προύσης οὖσαν· ἀναλαβὼν δ' ἐκεῖνος
25 ἐκ τῶν ἐρισιπίων αὐτὰς ἐπωνόμασεν ἀφ' ἑαυτοῦ μὲν
Προυσιάδα πόλιν τὴν Κίον, τὴν δὲ Μύρλειαν Ἀπά-
μειαν ἀπὸ τῆς γυναικὸς. οὗτος δ' ἐστίν ὁ Προυσίας
ὁ καὶ Ἀννίβαν δεξιόμενος ἀναχωρήσαντα δεῦρο μετὰ
τὴν Ἀντιόχου ἦσαν, καὶ τῆς ἐφ' Ἑλλησπόντι Φρυγίας
30 ἀναστὰς κατὰ συμβάσεις τοῖς Ἀταλικοῖς, ἦν οἱ μὲν
πρότερον ἐκάλουν μικρὰν Φρυγίαν, ἐκεῖνοι δ' ἐπί-
κτετον ὠνόμασαν· ὑπέρκειται δὲ τῆς Προυσιάδος ὄρος 562

ὃ καλοῦσιν Ἀργανθώνιον. ἐνταῦθα δὲ μυθεύουσι τὸν Ἕλαν ὡς τῶν Ἡρακλείους ἑταίρων συμπλεύσαντα ἐπὶ τῆς Ἀργεὺς αὐτῷ ἐξίοντα δὲ ἐπὶ ὑδρεῖαν ὑπὸ νυμφῶν ἀρπαγῆναι. Κίον δὲ καὶ τοῦτον Ἡρακλείους ἑταῖρον καὶ σύμπλουν ἐπανελθόντα ἐκ Κόλχων αὐτόθι κατα- 5 μείναι καὶ κτίσαι τὴν πόλιν ἐπώνυμον αὐτοῦ. καὶ νῦν δ' ἐτι ἐορτὴ τις ἄγεται παρὰ τοῖς Προυσιεῦσιν καὶ ὀρεβασία διασεινόντων καὶ καλούντων Ἕλαν, ὡς ἂν κατὰ ζήτησιν τὴν ἐκείνου πεποιημένων τὴν ἐπὶ τὰς ὕλας ἔξοδον. πολιτευσάμενοι δὲ πρὸς Ῥωμαίους οἱ Πρου- 10 σιεῖς εὐνοϊκῶς ἐλευθερίας ἔτυχον. οἱ δ' Ἀπαμεῖς ἀποικίαν ἐδέξαντο Ῥωμαίων. Προῦσα δὲ ἐπὶ τῷ Ὀλύμπῳ ἴδρυνται τῷ Μυσίῳ, πόλις εὐνομουμένη, τοῖς τε Φρυγῶν ὁμορος καὶ τοῖς Μυσοῖς, κτίσμα Προυσίου τοῦ πρὸς * Κροίσον πολεμήσαντος.

15

- 4 Διορίσαι δὲ τοὺς ὄρους χαλεπὸν τοῖς τε Βιθυνῶν καὶ Φρυγῶν καὶ Μυσῶν καὶ ἐτι Δολιόνων τῶν περὶ Κέζικον καὶ Μυγδόνων καὶ Τρώων· καὶ διότι μὲν εἶναι διττὸν ἑκαστον φύλον χωρὶς ὁμολογεῖται (καὶ ἐπὶ γε τῶν Φρυγῶν καὶ τῶν Μυσῶν καὶ παροιμιάζονται 20 χωρὶς τὰ Μυσῶν καὶ Φρυγῶν ὀνόματα^α), διορίσαι δὲ χαλεπὸν. αἴτιον δὲ τὸ τοὺς ἐπήλυδας βαρβάρους καὶ στρατιώτας ὄντας μὴ βεβαίως κατέχειν τὴν κρατηθεῖσαν, ἀλλὰ πλανήτας εἶναι τὸ πλεον ἐκβάλλοντας καὶ ἐκβαλλομένους. ἅπαντα δὲ τὰ ἴδινα ταῦτα Θράκιά 25 τις εἰκάσει ἂν διὰ τὸ τὴν περαιὰν νήμεσθαι τούτους καὶ διὰ τὸ μὴ πολὺ ἐξαλλάττειν ἀλλήλων ἑκατέρους.
- 5 ὅμως δ' ἐφ' ὅσον εἰκάσειν οἷόν τε, τῆς μὲν Βιθυνίας μέσην ἂν τις θεῖη καὶ τῆς ἐκβολῆς τοῦ Αἰσῆπου τὴν Μυσίαν, ἀπτομένην τῆς θαλάττης καὶ διήκουσαν 30 μέχρι τοῦ Ὀλύμπου σχεδόν [τι] παντός· κύκλῳ δὲ τὴν Ἐπίκτητον κειμένην ἐν τῇ μεσογαίᾳ, θαλάττης οὐδα-

μοῦ ἀπτομένην διατεινόνσαν δὲ μέχρι τῶν ἰσίων με-
 ρῶν τῆς Ἀσκανίας λίμνης τε καὶ χώρης· ὁμωνύμως
 γὰρ τῇ λίμνῃ καὶ ἡ χώρα ἐλέγετο, καὶ ἦν αὐτῆς τὸ μὲν
 Φρύγιον τὸ δὲ Μύσσιον ἀπαστέρω δὲ τῆς Τροίας τὸ Φρύ-
 5 γιον· καὶ δὴ καὶ οὕτω δεκτικόν τὸ παρὰ τῷ ποιητῇ ὅταν
 φῇ, „Φόρυς δ' αὖ Φρύγας ἦγε καὶ Ἀσκάσιος θεοειδής,
 „τῇλ' ἐξ Ἀσκανίης,“ τῆς Φρυγιακῆς, ὡς οὕσης ἐγγυ-
 τέρω ἄλλης Ἀσκανίας Μυσηιακῆς τῆς πρὸς τῇ νῦν Νι-
 καίᾳ, ἧς μέμνηται ὅταν φῇ „Πάλλιν ε' Ἀσκάσιόν τε
 10 „Μόφον θ', υἱ' Ἰπποκλῆωνος, Μυσῶν ἀρχεμέχων ἡγή- C.566
 „τορα, οἱ ῥ' ἐξ Ἀσκανίης ἱριβώλακος ἦλθον ἀμοι-
 „βοί.“ οὐ θαυμαστόν δ' εἰ τῶν Φρυγῶν ἐκτὼν τινα
 ἡγεμόνα Ἀσκάσιον καὶ ἐξ Ἀσκανίας ἦκοντα, καὶ Μυ-
 σῶν τινα λέγει ἡγεμόνα Ἀσκάσιον καὶ ἐξ Ἀσκανίας
 15 ἦκοντα· πολλὴ γὰρ ἡ ὁμωνυμία παρ' αὐτῷ καὶ ἡ ἀπὸ
 τῶν ποταμῶν καὶ λιμνῶν καὶ χωρίων ἐπέκλησις.

Καὶ τὸν Αἰσηπον δὲ τῶν Μυσῶν ὄριον παραδί- 6
 δωσιν αὐτὸς ὁ ποιητής· τὴν γὰρ ὑπὲρ τοῦ Ἰλίου πα-
 ρώρειαν τῆς Τροίας καταλέξας τὴν ὑπ' Αἰνεία ἦν Δαρ-
 20 δανίαν ἐκάλεσε, τίθησιν ἐφεξῆς πρὸς ἄρκτον καὶ τὴν
 Δυκίαν τὴν ὑπὸ Πανδάρῳ ἐν ἧ ἡ Ζέλεια· καὶ φησὶν
 „οἱ δὲ Ζέλειαν ἔναιον ὑπαι πόδα νεύατον Ἰδης, ἀφνει-
 „οί, πίνοντες ὕδαρ μέλαν Αἰσήποιο Τρώες.“ τῇ δὲ Ζε-
 λείᾳ ὑποκείμετωκε πρὸς θαλάττῃ ἐπίταδε τοῦ Αἰσηπον
 25 τὸ τῆς Ἀδραστείας πεδίου καὶ Τήρεια καὶ ἡ Πιτυὰ καὶ
 καθόλου ἡ νῦν Κυζικηνή ἢ πρὸς Πριάπῳ ἦν ἐφεξῆς
 καταλέγει, εἰτα ἀνὰκάμπτει πάλιν ἐπὶ τὰ πρὸς ἑω μέρος
 καὶ τὰ ἐπέκεινα, ὥστε ἐμφαίνει τὴν μέχρι Αἰσηπον πέ-
 ρας ἡγούμενος τῆς Τρωάδος τὸ ἀρκτικὸν καὶ ἑῶν.
 30 ἀλλὰ μὴν μετὰ γε τὴν Τρωάδα ἡ Μυσία ἐστὶ καὶ ὁ
 Ὀλυμπος.

Ἡ μὲν οὖν παλαιὰ μνήμη τοιαύτην τινα ὑπαγο-

ρεῦει τὴν τῶν ἐθνῶν θέσιν. αἱ δὲ νῦν μεταβολαὶ τα
πολλὰ ἐξήλλαξαν, ἄλλοι ἄλλων ἐπικρατοῦντων καὶ
τὰ μὲν συγχρόνως τὰ δὲ διασπῶντων. καὶ γὰρ Φρύ-
γες ἐπικράτησαν καὶ Μυσοὶ μετὰ τὴν Τροίαν ἀλωσιν,
εἰς ὅστερον Ἀυδοὶ καὶ μετ' ἐκείνων Αἰολεῖς καὶ Ἰω-
νες, ἔπειτα Πέρσαι καὶ Μακεδόνες, τελευταῖοι δὲ Ῥω-
μαῖοι, ἐφ' ὧν ἤδη καὶ τὰς διαλέκτους καὶ τὰ ὀνόματα
ἀποβεβλήκασι οἱ πλείστοι, γαγονότος ἑτέρου τινὸς
μερισμοῦ τῆς χώρας, οὐ μᾶλλον φροντίσαι δεῖ τὰ νῦν
οἷ' ἐστὶ λέγοντας, τῇ δὲ ὁρχαιολογίᾳ μετρίως προσ- 10
έχοντας.

- 7 Ἐν δὲ τῇ μεσογαίᾳ τῆς Βιθυνίας τό τε Βιθυνιον
ἔστιν ὑπερκείμενον τοῦ Τιτίου καὶ ἔχον τὴν περὶ Σά-
λωνα χώραν ἀρίστην βουβοσίους, ὅθεν ἐστὶν ὁ Σαλω-
νίτης τυρὸς, καὶ Νίκαια ἡ μητρόπολις τῆς Βιθυνίας 15
ἐπὶ τῇ Ἀσκανίᾳ λίμνῃ (περίκειται δὲ κύκλῳ πεδίου
μέγα καὶ σφόδρα εὐδαίμον, οὐ πάντῃ δὲ ὕγεινόν τοῦ
θέρους), κτίσμα Ἀντιγόνου μὲν πρῶτον τοῦ Φιλίπ-
που, ὃς αὐτὴν Ἀντιγόνειαν προσέθηκεν, εἰτα Αὐσιμά-
χου, ὃς ἀπὸ τῆς γυναικὸς μετωνόμασε Νίκαιαν· ἦν δ' 20
αὕτη θυγάτηρ Ἀντιπάτρου. ἔστι δὲ τῆς πόλεως ἑκαί-
δεκαστάδιος ὁ περίβολος ἐν τετραγώνῳ σχήματι· ἔστι
δὲ καὶ τετραπύλος ἐν πεδίῳ κείμενος ἐφρουροτομημένος
C.566 πρὸς ὀρθὰς γωνίας, ὥστ' ἐφ' ἐνὸς λίθου κατὰ μέσον
ἰδρυμένου τὸ γυμνάσιον τὰς τέτταρας ὁρᾶσθαι πύλας. 25
μικρὸν δ' ὑπὲρ τῆς Ἀσκανίας λίμνης Ὀτρεῖα πολίχνη,
πρὸς τοῖς ὄρεσι ἤδη τῆς Βιθυνίας τοῖς πρὸς ἑω' ἐκεί-
νουσι δ' ἀπὸ Ὀτρεῶς Ὀτρεῖαν καλεῖσθαι * πρῶτερον.
- 8 Ὅτι δ' ἦν κατοικία Μυσῶν ἡ Βιθυνία πρῶτον
μαρτυρήσει Σκύλαξ ὁ Καρυανδεὺς φήσας περιοικεῖν 30
τὴν Ἀσκανίαν λίμνην Φρύγας καὶ Μυσούς, ἔπειτα
Διονύσιος ὁ τὰς κτίσεις συγγράφας, ὃς τὰ κατὰ Χαλ-

κηδόνα καὶ Βυζάντιον στενά, ἃ νῦν Θράκιος Βόσπορος
καλεῖται, πρῶτερόν φησι Μύσιον Βόσπορον προσαγο-
ρεύεσθαι· τοῦτο δ' ἂν τις καὶ τοῦ Θράκας εἶναι τοὺς
Μυσοὺς μαρτύριον θείῃ· ὃ τε Εὐφορίων „Μυσοῖο
5 „παρ' ὕδασιν Ἀσκανίοιο“ λέγων, καὶ ὁ Αἰτωλὸς Ἀλέ-
ξανδρος „οἱ καὶ ἐπ' Ἀσκανίων δώματ' ἔχουσι ῥοῶν
„λίμνης Ἀσκανίης ἐπὶ χεῖλεσιν, ἐνθα Δολίων υἱὸς Σι-
„ληνοῦ νάσσατο καὶ Μελίης,“ τὸ αὐτὸ ἐκμαρτυροῦ-
σιν, οὐδαμοῦ τῆς Ἀσκανίας λίμνης εὐρισκομένης ἀλλ'
10 ἐνταῦθα μόνον.

Ἄνδρες δ' ἀξιόλογοι κατὰ παιδείαν γεγόνασιν ἐν 9
τῇ Βιθυνίᾳ Ξινοκράτης τε ὁ φιλόσοφος καὶ Διονύσιος
ὁ διαλεκτικὸς καὶ Ἰππαρχος καὶ Θεοδόσιος καὶ οἱ παῖ-
δες αὐτοῦ μαθηματικοὶ Κλεοχάρης τε ῥήτωρ ὁ [τε]
15 Μυρλεανὸς Ἀσκληπιάδης [γραμματικὸς] ἱατρός [τε] ὁ
Προυνσιεύς.

Πρὸς νότον δ' εἰσὶ τοῖς Βιθυνοῖς οἱ περὶ τὸν 10
Ὀλυμπον Μυσοὶ (οὗς Ὀλυμπηνοὺς καλοῦσιν τινες, οἱ
δ' Ἑλλησποντίους) καὶ ἡ ἐφ' Ἑλλησπόντῳ Φρυγία,
20 τοῖς δὲ Παφλαγόσι Γαλάται· ἀμφοτέρων τε τούτων
ἐστὶ πρὸς νότον ἡ μεγάλη Φρυγία καὶ Λυκαονία μέχρι
τοῦ Ταύρου τοῦ Κιλικίου καὶ τοῦ Πισιδικοῦ. ἐπεὶ δὲ
τὰ τῇ Παφλαγονίᾳ συνεχῇ παράκειται τῷ Πόντῳ καὶ
τῇ Καππαδοκίᾳ καὶ τοῖς ἤδη περιωδευμένοις ἔθνεσιν,
25 οἰκεῖον ἂν εἴη τὰ τούτοις γειτονοῦντα μέρη προσάπο-
δοῦναι πρῶτον, ἔπειτα τοὺς ἐξῆς τόπους παραδείξει.

Πρὸς νότον τοίνυν εἰσὶ τοῖς Παφλαγόσι Γαλάται· 3
τούτων δ' ἐστὶν ἔθνη τρία, δύο μὲν τῶν ἡγεμόνων
ἐκώνυμα, Τροκμοὶ καὶ Τολιστοβώγιοι, τὸ τρίτον δ'
30 ἀπὸ τοῦ ἐν Κελτικῇ ἔθνους Τεκτόσαγες. κατέσχον δὲ
τὴν χώραν ταύτην οἱ Γαλάται πλανηθέντες πολὺν χρό-
νον καὶ καταδραμόντες τὴν ὑπὸ τοῖς Ἀιταλικοῖς βασι-

λεῦσι χώραν καὶ τοῖς Βιθυνοῖς, ἕως παρ' ἐκόντων Ἰλα-
 βον τὴν νῦν Γαλατίαν καὶ Γαλλογραικίαν λεγομένην.
 ἀρχηγὸς δὲ δοκεῖ μάλιστα τῆς πειραιώσεως τῆς εἰς τὴν
 Q.567 Ἀσίαν γενέσθαι Λειοννόριος. τριῶν δὲ ὄντων ἔθνων
 ὁμογλώττων καὶ κατ' ἄλλο οὐδὲν ἐξηλλαγμένων, ἕκα- 5
 στον διελόντες εἰς τέτταρας μερίδας τετραρχίαν ἐκά-
 στην ἐκάλεσαν, τετράρχην ἔχουσαν ἴδιον καὶ δικαστὴν
 ἕνα καὶ στρατοφύλακα ἕνα ὑπὸ τῷ τετράρχῃ τεταγμέ-
 νους, ὑποστρατοφύλακας δὲ δύο. ἡ δὲ τῶν δώδεκα
 τετραρχῶν βουλὴ ἄνδρες ἦσαν τριακόσιοι, συνήγοντο 10
 δὲ εἰς τὸν καλούμενον Δρυμέτιον. τὰ μὲν οὖν φονικὰ
 ἡ βουλὴ ἔκρινε, τὰ δὲ ἄλλα οἱ τετράρχαι καὶ οἱ δικα-
 σταί. κάλαι μὲν οὖν ἦν τοιαύτη τις ἡ διατάξεις, καθ'
 ἡμᾶς δὲ εἰς τρεῖς, εἰς' εἰς δύο ἡγεμόνας, εἰτα εἰς ἕνα
 ἡκεν ἡ δυναστεία, εἰς Δηϊόταρον, εἰτα ἐκείνιον διεδέ- 15
 ξατο Ἀμύντας· νῦν δ' ἔχουσι Ῥωμαῖοι καὶ ταύτην καὶ
 τὴν ὑπὸ τῷ Ἀμύντᾳ γενομένην πᾶσαν εἰς μίαν συνα-
 γαγόντες ἐπαρχίαν.

- 2 Ἐχουσι δὲ οἱ μὲν Τροχμοὶ τὰ πρὸς τῷ Πόντῳ καὶ
 τῇ Καππαδοκίᾳ· ταῦτα δ' ἐστὶ τὰ κράτιστα ὧν νέμον- 20
 ται Γαλάται· φρούρια δ' αὐτοῖς τετέχισται τρία, Τά-
 σιον, ἐμπόριον τῶν ταύτης, ὅπου ὁ τοῦ Διὸς κολοσσὸς
 χαλκοῦς καὶ τέμενος αὐτοῦ ἄστυλον, καὶ Μιθριδάτιον,
 ὃ ἔδωκε Πομπήιος· Βογοδιατάρῳ τῆς Ποντικῆς βασι-
 λείας ἀφορίσας, τρίτον δὲ πῶ Δανάλα, ὅπου τὸν σύλ- 25
 λογον ἐποιήσαντο Πομπηϊὸς τε καὶ Αἰνύκολλος, ὁ μὲν
 ἦκων ἐπὶ τὴν τοῦ πολέμου διαδοχὴν ὁ δὲ παραδιδούς
 τὴν ἔξουσίαν καὶ ἀπαίρων ἐπὶ τὸν θρόνον. Τροχμοὶ
 μὲν δὴ ταῦτ' ἔχουσι τὰ μέρη, Τικτόσαγες δὲ τὰ πρὸς
 τῇ μεγάλῃ Φρυγίᾳ τῇ κατὰ Πισσινούντα καὶ Ὀρκαόρ- 30
 κους· τούτων δ' ἦν φρούριον Ἄγκυρα ὁμώνυμος τῇ
 πρὸς Αὐδίᾳ περὶ Βλαῦδον πόλιν Φρυγιακῇ. Τολι-

στοβώγιοι δὲ ὁμοροὶ Βιθυνοὶς εἰσι καὶ τῇ Ἐπικτιτῇ
καλουμένῃ Φρύγῃ· φρούρια δ' αὐτῶν ἐστὶ τὸ τε
* Βλούχιον καὶ τὸ Πήιον, ὧν τὸ μὲν ἦν βασιλείον Δη-
ιοτάρου, τὸ δὲ γασοφυλάχιον.

- 5 Πεσσινούς δ' ἐστὶν ἐμπόριον τῶν ταύτῃ μέγιστον, 3
ἱερὸν ἔχον τῆς μητρὸς τῶν θεῶν σεβασμοῦ μεγάλου
τυγχάνον· καλοῦσι δ' αὐτὴν Ἀγδιστιν. οἱ δ' ἱερεῖς τὸ
παλαιὸν μὲν δυνάσται τινὲς ἦσαν, ἱερωσύνην καρπού-
μενοι μεγάλην, νυνὶ δὲ τούτων μὲν αἱ τιμαὶ πολὺ με-
10 μείωνται, τὸ δὲ ἐμπόριον συμμένει· κατασκευάσται
δ' ὑπὸ τῶν Ἀτταλικῶν βασιλέων ἱεροπρεπῶς τὸ τέμε-
νος ναῶ τε καὶ στοαὶς λευκοκλῖοις· ἐπιφανὲς δ' ἐποίη-
σαν Ῥωμαῖοι τὸ ἱερὸν, ἀφώρῳμα ἐνθένδε τῆς θεοῦ με-
ταπεμψάμενοι κατὰ τοὺς τῆς Σιβύλλης χρησμούς, κα-
15 θάπερ καὶ τοῦ Ἀσκληπιοῦ τοῦ ἐν Ἐπιδαύρῳ. ἐστὶ δὲ
καὶ ὄρος ὑπερκείμενον τῆς πόλεως τὸ Δίνδυμον, ἀφ'
οὗ ἡ Δινδυμηνή, καθάπερ ἀπὸ τῶν Κυβέλων ἡ Κυ-
βέλλη. πλησίον δὲ καὶ ὁ Σαγγάριος ποταμὸς ποιεῖται
τὴν φύσιν· ἐπὶ δὲ τούτῳ τὰ παλαιὰ τῶν Φρυγῶν οἱ-
20 κητήρια Μίδου καὶ ἔτι πρότερον Γορδίου καὶ ἄλλων
τινῶν, οὐδ' ἔχνη σώζοντα πόλειον, ἀλλὰ κῶμαι μικρῶ
μείζους τῶν ἄλλων, οἷόν ἐστι τὸ Γόρδιον καὶ Γορβι-
οῦς, τὸ τοῦ Κάστορος βασιλείον τοῦ Σαωκονδάρου,
ἐν ᾧ γαμβρὸν ὄντα τοῦτον ἀπίσφαξε Δηϊόταρος καὶ
25 τὴν θυγατέρα τὴν ἑαυτοῦ· τὸ δὲ φρούριον κατέσπασε
καὶ διελυμήνατο τὸ πλεῖστον τῆς κατοικίας.

Μετὰ δὲ τὴν Γαλατίαν πρὸς νότον ἡ τε λίμνη 4
ἐστὶν ἡ Τάττα, παρακειμένη τῇ μεγάλῃ Καππαδοκίᾳ
τῇ κατὰ τοὺς Μοριμηνούς, μέρος δ' οὐσα τῆς μεγάλης
30 Φρυγίας, καὶ ἡ συνεχὴς ταύτῃ μέχρι τοῦ Ταύρου, ἧς
τὴν πλείστην Ἀμύντας ἔχεν. ἡ μὲν οὖν Τάττα ἀλοπή-
γιόν ἐστιν αὐτοφυὲς, οὕτω δὲ περιπλήττεται ῥαδίως

τὸ ὕδωρ παντὶ τῷ βαπτισθέντι εἰς αὐτὸ ὥστε στεφάνους ἁλῶν ἀνέλκουσιν, ἐπειδὴν καθῶσι κύκλον σχολίωνον, τὰ τε ὄντια ἀλίσκονται τὰ προσαφάμενα τῷ πτερύματι τοῦ ὕδατος παραχρῆμα πίπτοντα διὰ τὴν περὶ πηγὴν τῶν ἁλῶν.

6

6 Ἡ τι δὴ Τάττα [τοιαύτη] ἐστὶ, καὶ τὰ περὶ Ὀρκαόρκους καὶ Πιτινισσὸν καὶ τὰ τῶν Λυκαόνων ὄροπέδια ψυχρὰ καὶ ψιλὰ καὶ ὀναγρόβοτα, ὑδάτων δὲ σπάνις πολλή· ὅπου δὲ καὶ εὐρεῖν δυνατόν, βαθύτατα φρέατα τῶν πάντων, καθάπερ ἐν Σοάτροις, ὅπου καὶ πε- 10 πρᾶσκειται τὸ ὕδωρ (ἔστι δὲ κωμόπολις Γαρσαούρων πλησίον)· ὅμως δὲ καίπερ ἄνυδρος οὐσα ἡ χώρα πρόβαρα ἐκτρέφει θαυμαστῶς, τραχείας δὲ ἐρείας, καὶ τινες ἐξ αὐτῶν τούτων μεγίστους πλούτους ἐκτήσαντο· Ἀμύντας δ' ὑπὲρ τριακοσίας ἔσχε ποιμένας ἐν τοῖς τό- 15 ποῖς τούτοις. εἰσεὶ δὲ καὶ λίμναι, Κάραλις μὲν ἡ μαῖζων ἡ δ' ἐλάττων Τρωγίτις. ἐνταῦθα δὲ που καὶ τὸ Ἰκόνιον ἔστι, πολίχνιον εὖ συνωκισμένον καὶ χώραν εὐτυχεστέραν ἔχον τῆς λιχθείσης ὀναγροβότου· τοῦτο δ' εἶχε Πολίμων. πλησιάζει δ' ἤδη τούτοις τοῖς τόποις ὁ Ταῦ- 20 ρος ὁ τὴν Κακπαδοκίαν ὀρίζων καὶ τὴν Λυκαονίαν πρὸς τοὺς ὑπερχειμένους Κίλικας τοὺς Τραχειώτας. Λυκαόνων τε καὶ Κακπαδόκων ὄριόν ἐστι τὸ μεταξὺ Κοροχασσοῦ κώμης Λυκαόνων, καὶ Γαρσαούρων πολίχνιου Κακπαδόκων· ἔστι δὲ τὸ μεταξὺ διάστημα τῶν 25 φρουρίων τούτων ἑκατὸν εἰκοσὶ που στάδιοι.

2 Τῆς δὲ Λυκαονίας ἐστὶ καὶ ἡ Ἰσαυρικὴ πρὸς αὐτῷ τῷ Ταύρῳ ἡ τὰ Ἰσαυρα ἔχουσα κώμας δύο ὁμωνύμους, τὴν μὲν παλαιὰν καλουμένην, [τὴν δὲ νέαν,] εὐερκῇ· ὑπήκοοι δ' ἦσαν ταύταις καὶ ἄλλαι κώμαι συχναί, λη- 30 στῶν δ' ἅπασαι κατοικίαι. παρὲσχον δὲ καὶ Ῥωμαίοις πράγματα καὶ τῷ Ἰσαυρικῷ προσαγορευθέντι Πουβλίῳ

Σιρβίλλῳ, ὃν ἡμεῖς εἶδομεν, ὃς καὶ ταῦτα ὑπέταξε Ῥω-
μαίοις καὶ τὰ πολλὰ τῶν πειρατῶν ἐρύματα ἐξεῖλε τὰ C. 569
ἐπὶ τῇ θαλάττῃ.

Τῆς δ' Ἰσαυρικῆς ἐστὶν ἐν πλευραῖς ἡ Δέρβη, μά- 3
6 λιστα τῇ Καππαδοκίᾳ ἐπιπεφυκὸς τοῦ Ἀντιπάτρου τυ-
ραννεῖον τοῦ Δερβήτου· τοῦ δ' ἦν καὶ τὰ Λάρανθα·
ἐφ' ἡμῶν δὲ καὶ τὰ Ἰσαυρα καὶ τὴν Δέρβην Ἀμύντας
εἶχεν, ἐπιθέμενος τῷ Δερβήτῃ καὶ ἀνελὼν αὐτόν, τὰ δ'
Ἰσαυρα παρὰ τῶν Ῥωμαίων λαβὼν· καὶ δὴ βασιλείον
10 ἱκαντῶ κατισκεύαζεν ἐνταῦθα, τὴν παλαιὰν Ἰσαυραν
ἀνατρέψας. ἐν δὲ τῷ αὐτῷ χωρίῳ καὶνὸν τεῖχος οἰκο-
δομῶν οὐκ ἐφθη συντελέσας, ἀλλὰ διεφθειραν αὐτόν
οἱ Κίλικες ἐμβαλόντα εἰς τοὺς Ὀμοναδεῖς καὶ ἐξ ἐνέ-
δρας ληφθέντα.

15 Τὴν γὰρ Ἀντιόχειαν ἔχων τὴν πρὸς τῇ Πισιδίᾳ 4
μέχρι Ἀπολλωνιάδος τῆς πρὸς Ἀπαμείᾳ τῇ Κιβωτῷ καὶ
τῆς παρωρεῖου τινὰ καὶ τὴν Λυκαονίαν ἐπειρᾶτο τοὺς
ἐκ τοῦ Ταύρου κατατρέχοντας Κίλικας καὶ Πισίδας τὴν
χώραν ταύτην Φρυγῶν οὐσαν ἐξαιρεῖν, καὶ πολλὰ χω-
20 ρία ἐξεῖλεν ἀπόρθητα πρότερον ὄντα, ὧν καὶ Κρήμνα·
τὸ δὲ Σανδάλιον οὐδ' ἐνεχείρησε βίβη προσάγεσθαι,
μεταξὺ κείμενον τῆς τε Κρήμνης καὶ Σαγαλασσοῦ.

Τὴν μὲν οὖν Κρήμναν ἄποικοι Ῥωμαίων ἔχουσιν, 5
ἡ Σαγαλασσὸς δ' ἐστὶν ὑπὸ τῷ αὐτῷ ἡγεμόνι τῶν Ῥω-
25 μαίων ὑφ' ᾧ καὶ ἡ Ἀμύντου βασιλεία πᾶσα· δείχει δ'
Ἀπαμείας ἡμέρας ὁδόν, κατὰ βασιν ἔχουσα σχεδόν τι
καὶ τριάκοντα σταδίων ἀπὸ τοῦ ἐρύματος· καλοῦσι δ'
αὐτὴν καὶ Σεληνησόν· ταύτην δὲ τὴν πόλιν καὶ Ἀλ-
ξανδρος εἶλεν. ὁ δ' οὖν Ἀμύντας τὴν μὲν Κρήμναν
30 εἶλεν, εἰς δὲ τοὺς Ὀμοναδεῖς παρελθὼν, οἷ ἐνομιζοντο

ἀληπιότατοι, καὶ καταστάς ἤδη κύριος τῶν πλείστων χωρίων ἀνελών καὶ τὸν τύραννον αὐτῶν ἐξ ἀπάτης ἐλήφθη διὰ τῆς τοῦ τυράννου γυναικός. καὶ τοῦτον μὲν ἐκεῖνοι διέφθειραν, ἐκείνους δὲ Κυρίνιος ἐξεπόρθησε λιμὲ καὶ τετρακισχιλίους ἀνδρας ἐξώρρησε καὶ σὺνφύκισεν εἰς τὰς ἐγγυς πόλεις, τὴν δὲ χώραν ἀπέλειπεν ἔρημον τῶν ἐν ἀκμῇ. ἔστι δὲ ἐν ὑψηλοῖς τοῦ Ταύρου μέρεσι, κρηματοῖς ἀποτόμοις σφόδρα καὶ τὸ πλεον ἄβάτοις, ἐν μέσῳ κοίλον καὶ εὐγεῶν πεδῖον εἰς ἀνθρώπους πλείους διηρημένον· τοῦτο δὲ γεωργοῦντες ὄκουν ἐν ταῖς ὑπερκειμέναις ὄφρυσιν ἢ σπηλαίοις, τὰ πολλὰ δ' ἐνοπλοὶ ἦσαν καὶ κατέτρεχον τὴν ἄλλοτρίαν ἔχοντες ὄρη τειχίζοντα τὴν χώραν αὐτῶν.

7 Συναφείς δ' αἰσὶ τούτοις οἱ τε ἄλλοι Πισιδᾶι καὶ οἱ Σιλυεῖς, οἵπερ εἰσὶν ἀξιολογώτατοι τῶν Πισιδῶν, τὸ μὲν οὖν πλεον αὐτῶν μέρος τὰς ἀκρωτείας τοῦ Ταύρου κατέχει, τινὲς δὲ καὶ ὑπὲρ Σίδης καὶ Ἀσπένδου 15 Παμφυλικῶν πόλεων κατέχουσι γεώλοφα χωρία ἐλαιόφυτα πάντα, τὰ δ' ὑπὲρ τούτων ἤδη ὄρεινά, Καταναεῖς ὄμοροι Σιλυεῦσι καὶ Ὀμοναδεῦσι, Σαραλισσεῖς 20 δ' ἐπὶ τὰ ἐντὸς τὰ πρὸς τῇ Μιλυάδι.

2 Φησὶ δ' Ἀρτεμίδωρος τῶν Πισιδῶν πόλεις εἶναι Σίλγην Σαραλασσὸν Πιτυηλισσὸν Ἀδαδα Τυμβριάδα Κρήμναν Πιτυασσὸν Ἀμβλαδα Ἀνάβουρα Σένδα Ἀσρασσὸν Ταρβασσὸν Τερμησσὸν· τούτων δ' οἱ μὲν εἰσὶ 25 τελείως ὄρεινοί, οἱ δὲ καὶ μέχρι τῶν ὑπαρκῶν καθήκοντες ἐφ' ἑκάτερα, ἐπὶ τε τὴν Παμφυλίαν καὶ τὴν Μιλυάδα, Φρυγίᾳ καὶ Ἀνδοῖς καὶ Καρσίᾳ ὄμοροι, πᾶσιν εὐρηνικοῖς ἔθνεσι καίπερ προσβόροισι οὖσιν. οἱ δὲ Πάμφυλοι πολὺ τοῦ Κιλικίου φύλον μετέχοντες οὐ τελείως 30 ἀφαιρταὶ τῶν ληστρικῶν ἔργων, οὐδὲ τοὺς ὁμόρους ἰῶσι καθ' ἡσυχίαν ζῆν καίπερ τὰ νῦν μέρη τῆς ὑπώ-

ρείας τοῦ Ταύρου κατέχοντες. εἰσὶ δὲ τοῖς Φρυγῖν ὁμο-
φοι καὶ τῇ Καρίᾳ Τάβαι καὶ Σίνδα καὶ Ἀμβλαδα, ὅθεν
καὶ ὁ Ἀμβλαδεὺς οἶνος ἐκφέρεται πρὸς διαίτας ἱατρι-
κὰς ἐπιτηδεύει.

- 5 Τῶν δ' οὖν ὀρεινῶν οὓς εἶπον Πισιδῶν οἱ μὲν ἄλ-
λοι κατὰ τυραννίδας μεμερισμένοι, καθ' ἕνα οἱ Κίλι-
κες, ληστρικῶς ἤσκηται· φασὶ δ' αὐτοῖς τῶν Λελέ-
γων συγκαταμιχθῆναι τινὰς τὸ παλαιόν, πλάνητας ἀν-
θρώπους, καὶ συμβεῖναι διὰ τὴν ὁμοιομοσίαν αὐ-
τόφθι. Σίλην δὲ ἐξ ἀρχῆς μὲν ὑπὸ Λακιδαιμονίων ἐκτί-
10 σθη πόλις, καὶ ἔτι πρότερον ὑπὸ Κάλχαντος· ὕστε-
ρον δὲ καθ' αὐτὴν ἐμεινεν αὐξηθεῖσα ἐκ τοῦ πολιτεύ-
εσθαι νομίμως, ὥστε καὶ δισφυρίανδρός ποτε εἶναι.
θαυμαστὴ δ' ἐστὶν ἡ φύσις τῶν τόπων· ἐν γὰρ τοῖς
15 ἀκρωρείαις τοῦ Ταύρου χώρα μυριάδας τρέφειν δυνα-
μὲν σφόδρα εὐκαρπὸς ἐστίν, ὥστε καὶ ἐλαιόφρατα εἶ-
ναι πολλὰ χωρία καὶ εὐάμπελα, νομάς τε ἀφθόνας
ἀνίστασθαι παντοδαποῖς βροσκήμασι· κύκλω δ' ὑπέρκειν-
ται δρυμοὶ ποικίλης ὕλης. πλείστος δ' ὁ στύραξ φύεται
20 παρ' αὐτοῖς, δένδρον οὐ μέγα* ὀρθηλοῦν, ἀφ' οὗ καὶ
τὰ στυράκινα ἀκοντίσματα, τοικίονα τοῖς κρανεύοις·
ἐγγίνεται δ' ἐν τοῖς στελέχεσι ξυλοφάγον τι σκώληκος
εἶδος, ὃ μέχει τῆς ἐπιφανείας διασφαγὸν τὸ ξύλον τὸ
μὲν πρῶτον πιτύροις ἢ πρίσμασιν ἐοικὸς τι ψῆγμα
25 προχεῖ, καὶ σωρὸς συνίσταται πρὸς τῇ ῥίζῃ, μετὰ δὲ
ταῦτα ἀπολείβεται τις ὑγρασία δεχομένη πῆξιν ῥηθίαν
παραπλησίαν τῇ κόμμει· ταύτης δὲ τὸ μὲν ἐπὶ τὸ ψῆγ-
μα πρὸς τῇ ῥίζῃ κατανεχθὲν ἀναμίγνυται τούτῳ τε
καὶ τῇ γῇ, πλὴν ὅσον ἐπιπολῆς συστὰν διαμένει κα-
30 θαρόν, τὸ δ' ἐν τῇ ἐπιφανείᾳ τοῦ στελέχους καθ' ἥν C. 371

φει πητταται, καὶ τοῦτο καθαρὸν· ποιούσι δὲ καὶ ἐκ τοῦ μὴ καθαρῷ μῆγμα ξυλομαγές τι καὶ γεωμαιγές, εὐωδέστερον τοῦ καθαρῷ, τῇ δ' ἄλλῃ δυνάμει λειπόμνον (λανθάνει δὲ τοὺς πολλοὺς), ᾧ πλείστω χρῶνται θυμιάματι οἱ δεισιδαίμονες. ἐπαινέται δὲ καὶ ἡ Σελγική ἱρις καὶ τὸ ἐπ' αὐτῆς ἄλειμμα. ἔχει δ' ὀλίγας προσβάσεις [τὰ] περὶ τὴν πόλιν καὶ τὴν χώραν τὴν Σελγέων, ὄρεινῶν κρημνῶν καὶ χαράδρων οὖσαν πλήρη, ἃς ποιούσιν ἄλλοι τε ποταμοὶ καὶ ὁ Εὐρυμείδων καὶ ὁ Κέιστρος ἀπὸ τῶν Σελγικῶν ὄρων εἰς τὴν Παμφυλίαν 10 ἐκπίπτοντες θάλατταν· γέφυραι δ' ἐπίκεινται ταῖς ὁδοῖς. διὰ δὲ τὴν ἱρυμανότητα οὔτε πρότερον οὐδ' ὕστερον οὐδ' ἅπαξ οἱ Σελγίαις ἐπ' ἄλλοις ἐγένοντο, ἀλλὰ τὴν μὲν ἄλλην χώραν ἀδικοῶς ἐκαρποῦντο, ὑπὲρ δὲ τῆς κάτω τῆς τε ἐν τῇ Παμφυλίᾳ καὶ τῆς ἐντὸς τοῦ Ταύρου 15 δισμάχοντο πρὸς τοὺς βασιλέας αἰεὶ· πρὸς δὲ τοὺς Ῥωμαίους ἐπὶ τακτοῖς τισι κατεῖχον τὴν χώραν· πρὸς Ἀλέξανδρον δὲ πρεσβευσάμενοι δέχεσθαι τὰ προστάγματα εἶπον κατὰ φιλίαν· νῦν δὲ ὑπήκοοι τελείως γέγονασι, καὶ εἶσιν ἐν τῇ ὑπὸ Ἀμύντα τεταγμένῃ πρότερον. 20

8 Τοῖς δὲ Βιθυνοῖς ὁμορουῖσι πρὸς νότον, ὥς ἔφη, οἱ περὶ τὸν Ὀλυμπον τὸν Μῦσιον προσαγορευόμενον Μυσοί τε καὶ Φρύγες· ἐκάτερον δὲ τὸ ἔθνος διττόν ἐστι. Φρυγία τε γὰρ ἡ μὲν καλεῖται μεγάλη, ἥς ὁ Μίδας ἐβασίλευσε καὶ ἥς μέρος οἱ Γαλάται κατέσχον, ἡ δὲ 25 μικρὰ ἡ ἐπ' Ἑλλησπόντῳ καὶ ἡ περὶ τὸν Ὀλυμπον ἡ καὶ Ἐπίκτητος λεγομένη. Μυσία τε ὁμοίως ἡ τε Ὀλυμπιὴ συνεχῆς οὖσα τῇ Βιθυνίᾳ καὶ τῇ Ἐπικτήτῳ, ἣν ἔφη Ἀρτεμίδωρος ἀπὸ τῶν πέραν Ἰστροῦ Μυσῶν ἀποκίσθαι, καὶ ἡ περὶ τὸν Κάικον καὶ τὴν Περγαμηνήν 30 μέχρι Τευθρανίας καὶ τῶν ἐκβολῶν τοῦ ποταμοῦ.

2 Οὕτω δ' ἐνηλλαχται ταῦτα ἐν ἀλλήλοις, ὥς πολ-

λάκις λέγομεν, ὥστε καὶ τὴν περὶ Σίπυλον Φρυγίαν
οἱ παλαιοὶ καλοῦσιν, ἄθλων εἴτε τῆς μεγάλης εἴτε τῆς
μικρᾶς μέρος οὖσαν, ἥ καὶ τὸν Τάνταλον Φρύγα καὶ
τὸν Πέλοπα καὶ τὴν Νιόβην· ὁποτέρως δ' αὖ ἔχη, ἥ
οὔτε ἐπάλλαξις φανερά. ἡ γὰρ Περφαμένη καὶ ἡ Ἐλαί-
τις, καθ' ἣν ὁ Κάικος ἐκπίπτει, καὶ ἡ μεταξὺ τούτων
Τευθρανία, ἐν ἣ Τεύθρας καὶ ἡ τοῦ Τηλέφου ἐκφο-
ρή, ἀνὰ μέσον ἐστί τοῦ τε Ἑλλησπόντου καὶ τῆς περὶ
Σίπυλον καὶ Μαγνησίαν τὴν ὑπ' αὐτῷ χώρας· ὥσθ'
10 ὅπερ ἔφην ἔργον διορίσαι „χωρὶς τὰ Μυσῶν καὶ Φρυ-0.572
„γῶν ὁρίσματα.“

Καὶ οἱ Λυδοὶ καὶ οἱ Μάιονες, οὓς Ὅμηρος καλεῖ 3
Μήμονας, ἐν συγχύσει πῶς εἶσι καὶ πρὸς τούτους καὶ
πρὸς ἀλλήλους, ὅτι οἱ μὲν τοὺς αὐτοὺς οἱ δ' ἑτέρους
16 φασί· πρὸς δὲ τούτους, ὅτι τοὺς Μυσοὺς οἱ μὲν Θρᾷ-
κας οἱ δὲ Λυδοὺς εἰρήκασιν, κατ' αἰτίαν παλαιὰν ἱστο-
ροῦντες, ἣν Ξάνθος ὁ Λυδὸς γράφει καὶ Μενεκράτης
ὁ Ἐλαίτης, ἐτυμολογοῦντες καὶ τὸ ὄνομα τὸ τῶν Μυ-
σῶν ὅτι τὴν ὀξύην οὕτως ὀνομάζουσιν οἱ Λυδοί· πολλή
20 δ' ἡ ὀξύη κατὰ τὸν Ὀλυμπον, ὅπου ἐκτεθῆναί φασιν
τοὺς δεκατευθέντας, ἐκείνων δὲ ἀπορόνους εἶναι τοὺς
ὑστερον Μυσοὺς, ἀπὸ τῆς ὀξύης οὕτω προσαγορευ-
θέντας· μαρτυρεῖν δὲ καὶ τὴν διάλεκτον· μισολύδιον
γάρ πως εἶναι καὶ μισοφρύγιον· τίως μὲν γὰρ οἰκεῖν
25 αὐτοὺς περὶ τὸν Ὀλυμπον, τῶν δὲ Φρυγῶν ἐκ τῆς
Θρᾷκης περαιωθέντων (ἀν)ελόντων τε τῆς Τροίας ἀρ-
χόντα καὶ τῆς πλησίον γῆς, ἐκείνους μὲν ἐνταῦθα οἰ-
κῆσαι τοὺς δὲ Μυσοὺς ὑπὲρ τὰς τοῦ Καίικου πηγὰς
πλησίον Λυδῶν.

30 Συνεργεῖ δὲ πρὸς τὰς τοιαύτας μυθοποιίας ἡ τε 4

σύγχυσις τῶν ἐνταῦθα ἔθνων καὶ ἡ εὐδαιμονία τῆς χώ-
 ρας τῆς ἐντὸς Ἄλφειος, μάλιστα δὲ τῆς παραλίας, δι' ἣν
 ἐπιθίσεις ἐγένοντο αὐτῇ πολλαχόθεν καὶ διὰ παντὸς ἐκ
 τῆς περαιάς, ἥ καὶ ἐκ' ἀλλήλους ἰόντων τῶν ἐγγύς.
 μάλιστα μὲν οὖν κατὰ τὰ Τρωικὰ καὶ μετὰ ταῦτα τὰς
 ἐφόδους γενέσθαι καὶ τὰς μεταναστάσεις συνέβη, τῶν
 τε βαρβάρων ἅμα καὶ τῶν Ἑλλήνων ὁρμῇ τι καὶ χρησα-
 μένων πρὸς τὴν τῆς ἀλλοτρίας κατάκτησιν· ἀλλὰ καὶ
 πρὸ τῶν Τρωικῶν ἦν ταῦτα. τὸ τε γὰρ τῶν Πελασγῶν
 ἦν φύλον καὶ τὸ τῶν Καυκίωνων καὶ Αἰλέγων· εἰρη- 10
 ται δ' ὅτι πολλαχοῦ τῆς Εὐρώπης τὸ παλαιὸν ἐτύγ-
 χανε πλανώμενα, ἅπερ ποιεῖ τοῖς Τρωσὶ συμμαχοῦντα
 ὁ ποιητής, οὐκ ἐκ τῆς περαιάς. τά τε περὶ τῶν Φρυγῶν
 καὶ τῶν Μυσῶν λεγόμενα πρεσβύτερα τῶν Τρωικῶν
 ἔστιν· οἱ δὲ διττοὶ Λύκιοι τοῦ αὐτοῦ γένους ὑπόνοιαν 15
 παρέχουσιν, ἢ τῶν Τρωικῶν ἢ τῶν πρὸς Καρίας τοὺς
 ἐτέρους ἀποικισάντων. τάχα δὲ καὶ ἐπὶ τῶν Κιλικίων
 τὸ αὐτὸ συνέβη· διττοὶ γὰρ καὶ οὗτοι· οὐ μὲν ἐχομέν-
 γε τοιαύτην λαβεῖν μαρτυρίαν ὅτι καὶ πρὸ τῶν Τρωι-
 κῶν ἦσαν ἤδη οἱ νῦν Κιλικεῖς· ὃ τε Τήλεφος ἐκ τῆς 20
 Ἀρκαδίας ἀφ' ἑχθαι νομίζοιτ' ἂν μετὰ τῆς μητρὸς, γάμῳ
 δὲ τῷ ταύτης ἐξοικειωσάμενος τὸν ὑποδεξάμενον αὐ-
 τὸν Τεύθραντα ἐνομήσθη τε ἐκείνου καὶ παρέλαβε τὴν
 Μυσῶν ἀρχήν.

6 Καὶ οἱ Κᾶρες δὲ νησιῶται πρότερον ὄντες καὶ 16-25
 C. 573 λέγεις, ὥς φασιν, ἡπειρώται γεγόνاسι, προσλαβόντων
 Κρητῶν, οἱ καὶ τὴν Μίλητον ἔκτισαν ἐκ τῆς Κρητικῆς
 Μιλήτου Σαρπηδόνα λαβόντες κτίστην· καὶ τοὺς Τερ-
 μίλλας κατέκτισαν ἐν τῇ νῦν Λυκίᾳ· τούτους δ' ἀγαγεῖν
 ἐκ Κρήτης ἀποίκους Σαρπηδόνα, Μένω καὶ Ραδαμάν- 30
 θυος ἀδελφὸν ὄντα, καὶ ὀνομάσαι Τερμίλλας τοὺς πρό-
 τερον Μιλύας, ὥς φησιν Ἡρόδοτος, ἔτι δὲ πρότερον

Σολύμους, ἐπιλθόντα δὲ τὸν Πανδίωνος Λύκον ἀφ' αὐτοῦ προσαγορεύσαι τοὺς αὐτοὺς Λυκίους. οὗτος μὲν οὖν ὁ λόγος ἀποφαίνει τοὺς αὐτοὺς Σολύμους τε καὶ Λυκίους, ὁ δὲ ποιητὴς χωρίζει· Βελλεροφόντης 5 γοῦν ὠρμημένος ἐκ τῆς Λυκίας „Σολύμοισι μαχίσσατο „κνυδαλίμοισι.“ Πείσανδρόν τε ὡσαύτως υἱὸν αὐτοῦ Ἄρης ὥς φησι „μαρνάμενον Σολύμοισι κατέκτανε.“ καὶ τὸν Σαρπηδόνα δὲ ἐπιχώριόν τινα λέγει.

Ἄλλὰ τό γε ἄθλον προκείμεθα κοινὸν τὴν ἀρετὴν 6 τῆς χώρας ἧς λέγω τοῖς ἰσχύουσιν ἐκ πολλῶν βεβαι- οῦται [καὶ πρὸ τῶν Τρωικῶν] καὶ μετὰ τὰ Τρωικά· ὅπου καὶ Ἀμαζόνες κατεθάρρησαν αὐτῆς, ἐφ' ἧς ὁ τε Πρίαμος στρατεύσαςι λέγεται καὶ ὁ Βελλεροφόντης· πόλεις τε παλαιαὶ ὁμολογοῦνται ἐπώνυμοι αὐτῶν· ἐν 15 δὲ τῷ Ἰλιακῷ πεδίῳ κολώνη τις ἐστίν „ἦν ἦτοι ἄνδρες „Βατίειαν κικλήσκουσιν, ἀθάνατοι δὲ τε σῆμα πολυ- „σχάρθμοιο Μυρτίης,“ ἦν ἱστοροῦσι μίαν εἶναι τῶν Ἀμαζόνων ἐκ τοῦ ἐπιθήσαν τεκμαιρόμενοι· εὐσχαρθ- μους γὰρ ἵππους λέγεσθαι διὰ τὸ τάχος· κάκεινην οὖν 20 πολύσχαρθμον διὰ τὸ ἀπὸ τῆς ἡμιτοχείας τάχος· καὶ ἡ Μύρτινα οὖν ἐπώνυμος ταύτης λέγεται. καὶ αἱ ἐγγὺς δὲ νῆσοι ταῦτ' ἐπαθον διὰ τὴν ἀρετὴν, ὧν Ῥόδος καὶ Κῶς ὅτι πρὸ τῶν Τρωικῶν ἤδη ὑφ' Ἑλλήνων ῥέκου- το καὶ ὑφ' Ὀμήρου σαφῶς ἐκμαρτυρεῖται.

25 Μετὰ δὲ τὰ Τρωικά αἱ τε τῶν Ἑλλήνων ἀποικίαι 7 καὶ αἱ Τρηῶν καὶ αἱ Κιμμερίων ἐφοδοὶ καὶ Λυδῶν καὶ μετὰ ταῦτα Περσῶν καὶ Μακεδόνων τό [τε] τελευταίον Γαλατῶν ἐτάραξαν πάντα καὶ συνέχεαν. γέγονε δὲ ἡ ἀσάφεια οὐ διὰ τὰς μεταβολὰς μόνον ἀλλὰ καὶ διὰ τὰς 30 τῶν συγγραφέων ἀνομολογίας περὶ τῶν αὐτῶν οὐ τὰ αὐτὰ λεγόντων, τοὺς μὲν Τρῶας καλούντων Φρύγας καθάπερ οἱ τραγικοί, τοὺς δὲ Λυκίους Κᾶρας καὶ

ἄλλους * οὕτως. οἱ δὲ Τρῶες οὕτως ἐκ μικρῶν αὐξή-
 0.514 θέντες ὥστε καὶ βασιλεῖς βασιλείων εἶναι, παρέσχον
 καὶ τῷ ποιητῇ λόγον τίνα χρὴ καλεῖν Τροίαν, καὶ τοῖς
 ἑξηγουμένοις ἐκείνου. λέγει μὲν γὰρ καὶ κοινῶς ἅπαν-
 τας Τρῶας τοὺς συμπολεμήσαντας αὐτοῖς, ὥσπερ καὶ ὁ
 Δαναοὺς καὶ Ἀχαιοὺς τοὺς ἐναντίους· ἀλλ' οὐ δῆπου
 Τροίαν καὶ τὴν Παφλαγονίαν ἐροῦμεν· νῆ Δία, οὐδὲ
 τὴν Καρίαν ἢ τὴν Ὀμορον αὐτῇ Ἀνκίαν. λέγω δ' ὅταν
 οὕτω φῇ „Τρῶες μὲν κλεγγῇ τ' ἐνοπῇ τ' ἴσαν,“ ἐκ δὲ
 τῶν ἐναντίων „οἱ δ' ἄρ' ἴσαν σιγῇ μένεια πνείοντες Ἀχαι- 10
 οἱ.“ καὶ ἄλλως δὲ λέγει πολλαχῶς. ὅμως δὲ καίπερ τοιού-
 των οὕτων πειρατίον διαιτῶν ἕκαστα εἰς δύναμιν· ὅ
 τι δ' ἂν διαφύγῃ τῆς παλαιᾶς ἱστορίας, τοῦτο μὲν ἐα-
 τέον (οὐ γὰρ ἐνταῦθα τὸ τῆς γεωγραφίας ἔργον), τὰ
 δὲ νῦν ὄντα λεκτέον.

15

- 8 Ἔστι τοίνυν ὄρη δύο ὑπερκείμενα τῆς Προποντί-
 δος ὅ τε Ὀλύμπος ὁ Μύσιος καὶ ἡ Ἴδη. τῷ μὲν οὖν
 Ὀλύμπῳ τὰ τῶν Βιθυνῶν ὑποπέπτωκε, τῆς δὲ Ἰδῆς με-
 ταξὺ καὶ τῆς θαλάττης ἡ Τροία κείται συνάπτουσα τῷ
 ὄρει· περὶ μὲν οὖν ταύτης ἐροῦμεν ὕστερον καὶ τῶν 20
 συνεχῶν αὐτῇ πρὸς νότον, νῦν δὲ περὶ τῶν Ὀλυμπε-
 νῶν καὶ τῶν ἐφεξῆς μέχρι τοῦ Ταύρου παραλλήλων.
 τοῖς προερωδεμένοις λέγωμεν. ἔστι τοίνυν ὁ Ὀλύμ-
 πος κύκλῳ μὲν εὖ συνοικούμενος, ἐν δὲ τοῖς ὕψεσι
 ὄρυμοὺς ἑξαισίους ἔχων καὶ ληστήρια δυναμένους ἐκ- 25
 τρέφειν τόπους εὐεργεῖς, ἐν οἷς καὶ κύραιννοι συνί-
 στανται πολλάκις θυνάμενοι συμμεῖναι πολλὸν χρόνον,
 καθάπερ Κλέων ὁ καθ' ἡμᾶς τῶν λησθηρέων ἡγεμῶν.
 9 Οὗτος δ' ἦν μὲν ἐκ Γορδίου κόμης, ἦν ὕστερον
 αὐξήσας ἐποίησε πόλιν καὶ προσηγόρευσεν Ἰουλιόπο- 30
 λιν· λησθηρέῳ δ' ἐχρήτο καὶ ὀρηγηρέῳ κατ' ἀρχὰς τῷ
 καρτερωτάτῳ τῶν χωρίων ὄνομα Καλλυδῖον. ὑπῆρξε

δ' Ἀντωνίου μὲν χρήσιμος ἐπιβδὼν ἐπὶ τοὺς ἀργυρο-
 λογοῦντας Δαβηνῶ καθ' ὃν χρόνον ἐκείνος τὴν Ἀσί-
 αν κατέσχε, καὶ κωλύσας τὰς παρασκευάς· ἐν δὲ τοῖς
 Ἀκτιακοῖς ἀποστάς Ἀντωνίου τοῖς Καίσαρος προσέ-
 5 θητο στρατηγοῖς, καὶ ἐτιμήθη πλέον ἢ κατ' ἀξίαν
 προσλαβὼν τοῖς παρ' Ἀντωνίου δοθεῖσι καὶ τὰ παρα-
 τοῦ Καίσαρος, ὥστ' ἀντὶ ληστοῦ θυναίστου περιέκειτο
 σχῆμα, ἱερεὺς μὲν ὢν τοῦ Ἀβρετιτηνοῦ Διός, Μυσίου
 θεοῦ, μέρος δ' ἔχων ὑπήκουον τῆς Μωρηνῆς (Μυσία
 10 δὲ ἐστὶ καὶ αὕτη, καθάπερ ἡ Ἀβρετιτηνή), λαβὼν δὲ
 ὕστατα καὶ τὴν ἐν τῇ Πόντῳ τῶν Κομάνων ἱερωσύνην,
 εἰς ἣν κατελθὼν ἐντὸς μηνιαίου χρόνου κατίστρεψε
 τὸν βίον· νόσος δ' ἐξήγαγεν αὐτὸν ὄξεα, εἰς ἄλλως 0.575
 ἐπιπεσοῦσα ἐκ τῆς ἁδην πλησμονῆς εἶθ', ὥς ἔφασαν
 15 οἱ περὶ τὸ ἱερόν, κατὰ μῆνιν τῆς θεοῦ· ἐν γὰρ τῷ πε-
 ριβόλῳ τοῦ τεμένους ἡ οἰκησίς ἐστιν ἢ τε τοῦ ἱερέως
 καὶ τῆς ἱερείας, τὸ δὲ τέμενος χωρὶς τῆς ἄλλης ἀγιστεί-
 ας διαφανέστατα τῆς τῶν ὑείων κρεῶν βρώσεως κα-
 θαρεύει, ὅπου γε καὶ ἡ ὅλη πόλις, οὐδ' εἰσάγεται εἰς
 20 αὐτὴν ὕς· ὁ δ' ἐν τοῖς πρώτοις τὸ ληστικὸν ἦθος
 ἐπεδείχματο εὐθύς κατὰ τὴν πρώτην εἰσοδὸν τῇ παρα-
 βάσει τούτου τοῦ ἔθνους ὥσπερ οὐχ ἱερεὺς εἰσεληλυ-
 θὼς ἀλλὰ διαφθορεὺς τῶν ἱερῶν.

Ὁ μὲν δὴ Ὀλυμπος τοιόσδε, περιρικεῖται δὲ πρὸς 10
 25 ἄρκτον μὲν ὑπὸ τῶν Βιθυνῶν καὶ Μυγδόνων καὶ Δο-
 λίωνων, τὸ δὲ λοιπὸν ἔχουσι Μυσοὶ καὶ Ἐπίκτητοι.
 Δολίονας μὲν οὖν μάλιστα καλοῦσι τοὺς περὶ Κύζικον
 ἀπὸ Αἰσιήπου ἕως Πυνδαίου καὶ τῆς Δασκυλίτιδος λί-
 μνης, Μυγδόνας δὲ τοὺς ἐφεξῆς τούτοις μέχρι τῆς
 30 Μυρλειανῶν χώρας· ὑπέρεκκενται δὲ τῆς Δασκυλίτι-
 δος ἄλλαι δύο λίμναι μεγάλαι ἢ τε Ἀπολλωνιαῖτις ἢ
 τε Μιλητοπολίτις· πρὸς μὲν οὖν τῇ Δασκυλίτιδι Δα-

σκόλιον πόλις, πρὸς δὲ τῇ Μηλητοπολίτιδι Μηλητοῦ-
πολις, πρὸς δὲ τῇ τρίτῃ Ἀπολλωνία ἢ ἐπὶ Ρυνδάκῳ
λεγομένη· τὰ πλείστα δὲ τούτων ἐστὶ Κυζικηνῶν νυνί.

- 11 Ἔστι δὲ νῆσος ἐν τῇ Προποντίδι ἡ Κύζικος συνα-
πτομένη γεφύραις δυοὶ πρὸς τὴν ἡπειρον, ἀρετῇ μὲν 5
κραιίστη μεγέθει δὲ ὅσον πεντακοσίων σταδίων τὴν
περίμετρον· ἔχει δὲ ὁμώνυμον πόλιν πρὸς αὐταῖς ταῖς
γεφύραις καὶ λιμένας δύο κλειστοὺς καὶ νεωσοίκους
πλείους τῶν διακοσίων· τῆς δὲ πόλεως τὸ μὲν ἐστὶν
ἐν ἐπιπέδῳ τὸ δὲ πρὸς ὄρει· καλεῖται δ' Ἀρκτων ὄρος 10
ὑπέρκειται δ' ἄλλο Λίνδυμον μοναφυές, ἱερὸν ἔχον
τῆς Λινδυμένης μητρὸς θεῶν, ἴδρυμα τῶν Ἀργοναυ-
τῶν. ἐστὶ δ' ἐνάμιλλος ταῖς πρώταις τῶν κατὰ τὴν
Ἀσίαν ἡ πόλις μεγέθει τε καὶ κάλλει καὶ εὐνομίᾳ πρὸς
τε εἰρήνην καὶ πόλεμον· ἵσκει τε τῷ παραπλησίῳ τῷ 15
πρὸς κοσμεῖσθαι ὥσπερ ἡ τῶν Ροδίων καὶ Μασσαλιω-
τῶν καὶ Καρχηδονίων τῶν πάλαι. τὰ μὲν οὖν πολλὰ
εἶπῃ, τοῖς δ' ἀρχιτέκτονας τοὺς ἐπιμελουμένους οἰκο-
δομημάτων τε δημοσίων καὶ ὀργάνων, τοῖς δὲ καὶ
θησαυροὺς κέκτηται, τὸν μὲν ὅπλων τὸν δ' ὀργάνων 20
τὸν δὲ σίτου· ποιεῖ δὲ τὸν σίτον ἄσηπτον ἡ Καλιδικὴ
γῆ μὴ γινυμένη. ἐπεδείξαντο δὲ τὴν ἐκ τῆς παρασκευῆς
ταύτης ὀφέλειαν ἐν τῷ Μηθριδατικῷ πολέμῳ. ἐπελ-
θόντος γὰρ αὐτοῖς ἀδοκῆτως τοῦ βασιλέως πεντεκαί-
δεκα μυριάσι καὶ ἱππῶν πολλῇ καὶ κατασχόντος τὸ ἀν- 25
τικείμενον ὄρος ὃ καλοῦσιν Ἀδραστείας καὶ τὸ προά-
στειον, ἔπειτα καὶ διάραντος εἰς τὸν ὑπὲρ τῆς πόλεως
Q.576 αὐχένι καὶ προσμαχομένου πέρῃ τε καὶ κατὰ θάλατ-
ταν τετρακοσίαις ναυσίν, ἀντίσχεον πρὸς ἅπαντα οἱ
Κυζικηνοί, ὥστε καὶ ἑγγὺς ἦλθον τοῦ ἑωγρία λαβεῖν 30
τὸν βασιλέα ἐν τῇ διαφύγῃ ἀντιδιορύττοντες, ἀλλ'
ἐφθῇ φυλαξάμενος καὶ ἀναλαβὼν ἑαυτὸν ἔξω τοῦ

ὀρύγματος· ὁψὲ δὲ ἰσχυρὸν εἰσπέμψαι τινας νύκτωρ
 ἐπικούρους ὁ τῶν Ῥωμαίων στρατηγὸς Λεύκολλος·
 ὤνησε δὲ καὶ λιμὸς τῷ τοσούτῳ πλήθει τῆς στρατιάς
 ἐπιπεσών, ὃν οὐ προείδeto ὁ βασιλεὺς, ὥς ἀπῆλθε
 5 πολλοὺς ἀποβαλὼν. Ῥωμαῖοι δ' ἐτίμησαν τὴν πόλιν,
 καὶ ἔστιν ἐλευθέρα μέχρι νῦν καὶ χώραν ἔχει πολλήν
 τὴν μὲν ἐκ παλαιοῦ τὴν δὲ τῶν Ῥωμαίων προσθέντων.
 καὶ γὰρ τῆς Τοφάδος ἔχουσι τὰ πέραν τοῦ Αἰσῆπου τὰ
 περὶ τὴν Ζέλειαν καὶ τὸ τῆς Ἀδραστείας πεδίου· καὶ
 10 τῆς Δασκυλίτιδος λίμνης τὰ μὲν ἔχουσιν ἐκείνοι τὰ δὲ
 Βυζάντιοι· πρὸς δὲ τῇ Δολιονίδι καὶ τῇ Μυρδονίδι
 νέμονται πολλὴν μέχρι τῆς Μηλητοπολίτιδος λίμνης
 καὶ τῆς Ἀπολλωνιάτιδος αὐτῆς, δι' ὧν χωρίων καὶ ὁ
 Ῥύνδακος ῥεῖ ποταμὸς τὰς ἀρχὰς ἔχων ἐκ τῆς Ἀζανί-
 15 τιδος, προσλαβὼν δὲ καὶ ἐκ τῆς Ἀβροστηνῆς Μυσίας
 ἄλλους τε καὶ Μένεστον ἀπ' Ἀγκύρας τῆς Ἀβαιτίτιδος
 ἐκδίδωσιν εἰς τὴν Πρυποντίδα κατὰ Βέσβικον νῆσαν.
 ἐν ταύτῃ δὲ τῇ νήσῳ τῶν Κυζικηνῶν ὄρος ἐστὶν εὐ-
 δεινδρον Ἀρτάκη· καὶ νησίον ὁμώνυμον πρόκειται
 20 τούτου, καὶ πλησίον ἀκρωτήριον Μέλανος καλούμε-
 νον ἐν παράπλῳ τοῖς εἰς Πριάπον κομιζομένοις ἐκ τῆς
 Κυζίκου.

Τῆς δ' ἐπικτήτου Φρυγίας Ἀζανοὶ τέ εἰσι καὶ Να- 12
 κολία καὶ Κοτιάσιον καὶ Μιδάσιον καὶ Δορυλαίσιον πό-
 25 λεις καὶ Κάδοι· τοὺς δὲ Κάδους ἔνιοι τῆς Μυσίας φε-
 σίν· ἡ δὲ Μυσία κατὰ τὴν μεσόγειαν ἀπὸ τῆς Ὀλυμ-
 πηνῆς ἐπὶ τὴν Περγαμηνὴν καθήκει καὶ τὸ Καίικον
 λεγόμενον πεδίου, ὥστε μεταξὺ κείσθαι τῆς τε Ἰδῆς
 καὶ τῆς Κατακεκαυμένης, ἣν οἱ μὲν Μυσίαν οἱ δὲ
 30 Μαιονίαν φασίν.

Ὑπὲρ δὲ τῆς Ἐπικτήτου πρὸς νότον ἐστὶν ἡ με- 13
 γάλῃ Φρυγία, λείπουσα ἐν ἀριστερᾷ τὴν Πεσσινούντα

καὶ τὰ περὶ Ὀρκαόρκους καὶ Λυκαονίαν, ἐν δεξιᾷ δὲ
Μαιονας καὶ Λυδοὺς καὶ Κᾶρας· ἐν ᾗ ἔστιν ἡ τε πα-
ρωρεῖος λεγομένη Φρυγία καὶ ἡ πρὸς Πισιδίαν καὶ τὰ
περὶ Ἀμόριον καὶ Εὐμένειαν καὶ Σύνναδα, εἴτα Ἀπά-
μεια ἡ Κιβωτὸς λεγομένη καὶ Λαοδίκεια, ὅπερ εἰσὶ
μέγιστα τῶν κατὰ τὴν Φρυγίαν πόλεων· περικύβηται
δὲ ταύταις πόλεις καὶ..... Ἀφροδισιάς
Κολοσσαί Θεμισφρίων Σαναὸς Μητρόπολις Ἀπολλω-
νιάς, ἐκὶ δὲ ἁνωτέρω τούτων Πέλται Τάβαι Εὐκαρ-
πία Ἀνσιᾶς.

C. 377

10

14

Ἡ μὲν οὖν παρωρεῖα ὄρεινὴν τινα ἔχει ῥάχιν ἀπὸ
τῆς ἀνατολῆς ἐκτεινομένην ἐπὶ δύοσιν· ταύτῃ δ' ἐκα-
τέρωθεν ὑποπέπτωκε τι πεδίων μέγα, καὶ πόλεις πλη-
σίον αὐτῆς πρὸς ἄρκτον μὲν Φιλομήλιον, ἐκ θατέρου
δὲ μέρους Ἀντιόχεια ἡ πρὸς Πισιδίαν καλουμένη, ἣ
μὲν ἐν πεδίῳ κειμένη πᾶσα ἡ δ' ἐπὶ λόφῳ ἔχουσα
ἀποικίαν Ῥωμαίων· ταύτην δ' ὤκισαν Μάγνητες οἱ
πρὸς Μαιάνδρῳ. Ῥωμαῖοι δ' ἤλευθέρωσαν τῶν βασι-
λέων, ἦν ἔκα τὴν ἄλλην Ἀσίαν Εὐμένει παρέδοσαν τὴν
ἐντὸς τοῦ Ταύρου· ἦν δὲ ἐνταῦθα καὶ ἱερωσύνη τις
Μηνὸς Ἀρκαίου, πλῆθος ἔχουσα ἱεροδούλων καὶ χω-
ρίων ἱερῶν· κατελύθη δὲ μετὰ τὴν Ἀμύντου τελευτήν
ὑπὸ τῶν πεμφθέντων ἐπὶ τὴν ἐκείνου κληρονομίαν.
Σύνναδα δ' ἔστιν οὐ μεγάλη πόλις· πρόκειται δ' αὐ-
τῆς ἐλαιόφυτον πεδίων ὅσον ἑξήκοντα σταδίων· ἐπὶ
κεῖνα δ' ἔστι Δοκιμία κώμη, καὶ τὸ λατόμιον Συνα-
δικοῦ λίθου (οὕτω μὲν Ῥωμαῖοι καλοῦσιν, οἱ δ' ἐπι-
χώριοι Δοκιμίτην καὶ Δοκιμαίον), κατ' ἀρχὰς μὲν
μικροὺς βώλους ἐκδιδόντας τοῦ μετάλλου, διὰ δὲ τὴν
νυνὶ πολυτέλειαν τῶν Ῥωμαίων κίονες ἐξαίρουνται
μονόλιθοι μεγάλοι, πλησιάζοντες τῷ ἀλαβαστρὶ λί-
θῳ κατὰ τὴν ποικίλιαν, ὥστε καίπερ πολλῆς οὐσῆς

30

τῆς ἐπὶ θάλατταν ἀγωγῆς τῶν τηλικούτων φορτίων ὅμως καὶ κίνους καὶ πλάκας εἰς Ῥώμην κομίζονται θαν-
μασταὶ κατὰ τὸ μέγεθος καὶ κάλλος.

Ἀπάμεια δ' ἐστὶν ἑμπορίον μέγα τῆς ἰδίας λεγο- 15
5 μένης Ἀσίας, δευτερευόν μετὰ τὴν Ἐφεσον· αὕτη γάρ
καὶ τῶν ἀπὸ τῆς Ἰταλίας καὶ τῆς Ἑλλάδος ὑποδοχείον
κοινόν ἐστιν. Ἰδρυταὶ δὲ ἡ Ἀπάμεια ἐπὶ ταῖς ἐκβολαῖς
τοῦ Μαρσίου ποταμοῦ, καὶ οἱ διὰ μέσης τῆς πόλεως
ὁ ποταμὸς τὰς ἀρχὰς ἀπὸ τῆς πόλεως ἔχων· κατενε-
10 χθεὶς δ' ἐπὶ τὸ προύστειον σφοδρῶ καὶ καταπεριετῶ
φένυται συμβάλλει πρὸς τὸν Μαϊάνδρον, προσειλη-
φῶτα καὶ ἄλλον ποταμὸν Ὀργᾶν δι' ὁμαλοῦ φερόμενον
πρᾶον καὶ μαλακόν· ἐντεῦθεν δ' ἤδη γενόμενος Μαϊ-
άνδρος τέως μὲν διὰ τῆς Φρυγίας φέρεται, ἔπειτα διο-
15 ρρεῖ τὴν Καρίαν καὶ τὴν Λυδίαν κατὰ τὸ Μαϊάνδρον
καλούμενον πεδίον, σκολιὸς ὢν εἰς ὑπερβολὴν ὥστε
ἐξ ἐκείνου τὰς σκολιότητας ἀπάσας μαϊάνδρους κα-
λεῖσθαι· τελευτῶν δὲ καὶ τὴν Καρίαν εὐτὴν διαρρεῖ
τὴν ὑπὸ τῶν Ἰώνων νῦν κατεχομένην, καὶ μεταξὺ
20 Μιλήτου καὶ Πριήνης ποιεῖται τὰς ἐκβολάς. ἄρχεται
δὲ ἀπὸ Κελαινῶν, λόφον τινός, ἐν ᾧ πόλις ἦν ὁμό-
νυμος τῷ λόφῳ· ἐντεῦθεν δ' ἀναστήσας τοὺς ἀνθρώ-
πους ὁ Σωτὴρ Ἀντίοχος εἰς τὴν νῦν Ἀπάμειαν τῆς C. 578
μητρὸς ἐπώνυμον τὴν πόλιν ἐπέδειξεν Ἀπάμης, ἣ
25 θυγάτηρ μὲν ἦν Ἀρταβάζου δεδομένη δ' ἐτύχανε
πρὸς γάμον Σιλεῦκα τῷ Νικάτορι. ἐνταῦθα δὲ μυ-
θεύεται τὰ περὶ τὸν Ὀλυμπον καὶ τὸν Μαρσίαν καὶ
τὴν ἔριν ἣν ἤρισεν ὁ Μαρσύας πρὸς Ἀπόλλωνα. ὑπέρ-
κειται δὲ καὶ λίμνη φέουσα κάλαμον τὸν εἰς τὰς γλώτ-
30 τας τῶν αὐλῶν ἐπιτήθειον, ἐξ ἧς ἀπολείβεται φρεσι
τὰς κηγὰς ἀμφοτέρως τὴν τε τοῦ Μαρσίου καὶ τὴν
τοῦ Μαϊάνδρου.

- 16 Ἡ δὲ Λαοδίκεια μικρὰ πρότερον οὕσα αὐξήσιν.
 ἔλαβεν ἐφ' ἡμῶν καὶ τῶν ἡμετέρων πατέρων, καίτοι
 κακωθεῖσα ἐκ πολιορκίας ἐπὶ Μιθριδάτου τοῦ Εὐπά-
 τορος· ἀλλ' ἡ τῆς χώρας ἀρετὴ καὶ τῶν πολιτῶν τινας
 εὐτυχίσαντες μεγάλην ἐποίησαν αὐτήν, Ἰέρων μὲν 5
 πρότερον, ὃς πλειόνων ἢ δισχιλίων ταλάντων κληρο-
 νομίαν κατέλιπε τῷ δήμῳ πολλοῖς τ' ἀναθήμασιν ἐκό-
 σμησε τὴν πόλιν, Ζήνων δὲ ὁ βῆτωρ ὕστερον καὶ ὁ
 υἱὸς αὐτοῦ Πολέμων, ὃς καὶ βασιλείας ἡξιώθη διὰ τὰς
 ἀνδραγαθίας ὑπ' Ἀντωνίου μὲν πρότερον ὑπὸ Καί- 10
 σαρος δὲ τοῦ Σεβαστοῦ μετὰ ταῦτα. φέρει δ' ὁ περὶ τὴν
 Λαοδίκειαν τόπος προβάτων ἀρετὰς οὐκ εἰς μαλακώ-
 τητά μόνον τῶν ἐρίων, ἥ καὶ τῶν Μιλησίων διαφέ-
 ρει, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν κοραξὴν χροάν, ὥστε καὶ προσ-
 οδαύονται λαμπρῶς ἀπ' αὐτῶν, ὥσπερ καὶ οἱ Κολοσ- 15
 σηνοὶ ἀπὸ τοῦ ὁμωνύμου χρώματος πλησίον οἰκοῦν-
 τες. ἐνταῦθα δὲ καὶ ὁ Κάπρος καὶ ὁ Λύκος συμβάλλει
 τῷ Μαιάνδρῳ ποταμῷ, ποταμὸς εὐμεγέθης, ἀφ' οὗ
 καὶ ἡ πρὸς τῷ Λύκῳ Λαοδίκεια λέγεται. ὑπέρκειται
 δὲ τῆς πόλεως ὄρος Κάδμος, ἐξ οὗ καὶ ὁ Λύκος βεῖ καὶ 20
 ἄλλος ὁμώνυμος τῷ ὄρει. τὸ πλέον δ' οὗτος ὑπὸ γῆς
 ῥυεῖς εἰς ἀνακύψας συνέπεσεν εἰς ταὐτὸ τοῖς ἄλλοις
 ποταμοῖς, ἐμφαίνων ἅμα καὶ τὸ πολύτερτον τῆς χῶ-
 ρας καὶ τὸ εὐσειστον· εἰ γάρ τις ἄλλη, καὶ ἡ Λαοδί-
 κεια εὐσειστος, καὶ τῆς πλησιοχώρου δὲ Κάρουρα. 25
- 17 Ὅριον δὲ ἐστὶ τῆς Φρυγίας καὶ τῆς Καρίας τὰ Κά-
 ρουρα· κώμη δ' ἐστὶν αὕτη πανδοχεῖα ἔχουσα καὶ ξε-
 στῶν ὑδάτων ἐκβολάς, τὰς μὲν ἐν τῷ ποταμῷ Μαιάν-
 δρῳ τὰς δ' ὑπὲρ τοῦ χείλους. καὶ δὴ ποτὶ φασὶ πορ-
 νοβοσχὸν ἀνλισθίνετα ἐν τοῖς πανδοχείοις σὺν πολλῷ 30
 πλήθει γυναικῶν νύκτωρ γενομένου σεισμοῦ συνα-
 φανισθῆναι πάσαις. σχεδὸν δὲ τι καὶ πᾶσα εὐσειστός

ἔστιν ἡ περὶ τὸν Μαίανδρον χώρα καὶ ὑπόνομος περὶ
 τε καὶ ὕδατι μέχρι τῆς μεσογαίας. διατίταται γὰρ ἀπὸ 0.579
 τῶν πεδίων ἀρξαμένη πᾶσα ἡ τοιαύτη κατασκευὴ τῆς
 χώρας εἰς τὰ Χαρῳνια, τὸ τε ἐν Ἱερραπόλει καὶ τὸ ἐν
 5 Ἀχαράκοις τῆς Νυσαίδος καὶ τὸ περὶ Μαγνησίαν καὶ
 Μυοῦντα· εὐθρυπτός τε γὰρ ἔστιν ἡ γῆ καὶ ψαθυρά
 πλήρης τε ἁλμυρίδων καὶ εὐεκύρωτός ἐστι· τάχα δὲ
 καὶ ὁ Μαίανδρος διὰ τοῦτο σκολιὸς ὅτι πολλὰς μετα-
 πτώσεις λαμβάνει τὸ ρεῖθρον, καὶ πολλὴν χοῦν κατὰ-
 10 γων ἄλλοι· ἄλλω μέρει τῶν αἰγιαλῶν προστίθῃσι τὸ δὲ
 πρὸς τὸ πέλαγος βιασάμενος ἐξωθῆι. καὶ δὴ καὶ τὴν
 Περὶνήν ἐπὶ θαλάττῃ πρότερον οὖσαν μεσογείων πε-
 ποίηκε τετταράκοντα σταδίων προσχώματι.

Καὶ ἡ Κατακεκαυμένη δὲ, ἥπερ ὑπὸ Λυδῶν καὶ 16
 15 Μυσῶν κατέχεται, διὰ τοιαῦτά τινα τῆς προσηγορίας
 τετύχηκε ταύτης· ἥ τε Φιλαδέλφεια, ἥ πρὸς αὐτῇ πό-
 λις, οὐδὲ τοὺς τοίχους ἔχει κιστούς, ἀλλὰ καθ' ἡμέ-
 ραν τρόπον τινὰ σαλεύονται καὶ δίστανται· διατε-
 λούσι δὲ προσέχοντες τοὺς πάθῃσι τῆς γῆς καὶ ἀρχτε-
 20 κτονοῦντες πρὸς αὐτά. καὶ τῶν ἄλλων δὲ πόλεων
 Ἀπάμεια μὲν καὶ πρὸ τῆς Μιθριδάτου στρατείας ἐστί-
 σθη πολλάκις, καὶ ἔδωκεν ἐπελθὼν ὁ βασιλεὺς ἑκα-
 τὸν τάλαντα εἰς ἐπανόρθωσιν, ὁρῶν ἀνυπερταμένην
 τὴν πόλιν. λέγεται δὲ καὶ ἐπ' Ἀλεξάνδρου παραπλή-
 25 σια συμβῆναι· διόπερ εἰκὸς ἐστὶ καὶ τὸν Ποσειδῶ τι-
 μᾶσθαι παρ' αὐτοῖς καίπερ μεσογαίῳσι οὖσι, καὶ ἀπὸ
 Κελαινοῦ τοῦ Ποσειδῶνος ἐκ Κελαινοῦς, μίᾳς τῶν
 Δαναίδων, γενομένην κεκληῖσθαι τὴν πόλιν ἐπαίνυ-
 μον, ἥ διὰ τῶν λίθων τὴν ἀπὸ τῶν ἐκφυρώσεων με-
 30 λανίαν. καὶ τὰ περὶ Σίκυλον δὲ καὶ τὴν ἀνατροπὴν
 αὐτοῦ μῦθον οὐ δεῖ τίθισθαι· καὶ γὰρ νῦν τὴν Μα-
 γνησίαν τὴν ὑπ' αὐτῷ κατέβαλον σεισμοί, ἡνίκα καὶ
 Σάρδεις καὶ τῶν ἄλλων τὰς ἐπιφανεστάτας κατὰ πολ-
 λὰ μέρη διελυμήναντο· ἐπηνώρθωσε δ' ὁ ἡγεμὼν χρή-
 35 ματα ἐπιδούς, καθάπερ καὶ πρότερον ἐπὶ τῆς γενο-
 μένης συμφορᾶς Τραλλιανοῖς (ἡνίκα τὸ γυμνάσιον καὶ
 ἄλλα μέρη συνέπεσαν) ὁ πατὴρ αὐτοῦ καὶ τούτοις καὶ
 Ανοδικεύσιν.

- 19 Ἀκούειν δ' ἐστὶ καὶ τῶν παλαιῶν συγγραφέων οἷά φησιν ὁ τὰ Ἀνδία συγγράψας Ξένθος, διηγούμενος οἷαι μεταβολαὶ κατέσχον πολλάκις τὴν χώραν ταύτην, ἃν ἐκτεθῆσθαι πού καὶ ἐν τοῖς πρόσθεν. καὶ δὴ καὶ τὰ περὶ τὸν Τυφῶνα πάθη ἐνταῦθα μυθεύουσι καὶ τοὺς Ἀρίμους, καὶ τὴν Κατακεκαυμένην ταύτην εἶναι φασιν· οὐκ ὀκνοῦσι δὲ καὶ τὰ μεταξὺ Μαιάνδρου καὶ Ἀνδῶν ἅπανθ' ὑπονοεῖν τοιαῦτα καὶ διὰ τὸ πληθὺς τῶν λίμνῶν καὶ ποταμῶν καὶ τοὺς πολλαχοῦ κενθμῶνας τῆς γῆς. ἡ δὲ μεταξὺ Λαοδικείας καὶ Ἀπαμείας λίμνη καὶ βορβορώδη καὶ ὑπονόμου τὴν ἀποφορὰν ἔχει πελαγία οὔσα· φασὶ δὲ καὶ δίκας εἶναι τῷ Μαιάνδρῳ μεταφέροντι τὰς χώρας ὅταν περικρουσθῶσιν οἱ ἀγκῶνες, ἄλόντος δὲ τὰς ζημίας ἐκ τῶν πορθμικῶν διαλύεσθαι τελαῶν. 15
- 20 Μεταξὺ δὲ τῆς Λαοδικείας καὶ τῶν Καρούρων ἱερὸν ἐστὶ Μηνὸς Κάρου καλούμενον τιμώμενον ἀξιολόγως. συνέστη δὲ καθ' ἡμᾶς διδασκαλεῖον Ἡροφιλείων ἱατρῶν μέγα ὑπὸ Ζεύξιδος, καὶ μετὰ ταῦτα Ἀλεξάνδρου τοῦ Φιλαλήθους, καθάπερ ἐπὶ τῶν πατέρων τῶν ἡμετέρων ἐν Σμύρνῃ τὸ τῶν Ἑρασιστρατεῶν ὑπὸ Ἰκεσίον· νῦν δὲ οὐχ ὁμοίως ἐτι συμμένει. 20
- 21 Λέγεται δὲ τινὰ Φρύγια οὐδαμοῦ δεικνύμενα, ὥσπερ οἱ Βερέκυντες. καὶ Ἀλκμὰν λέγει „Φρύγιον ἠὔλησε μέλος τὸ Κερβήσιον.“ καὶ βόθρυός τις λέγεται Κερβήσιος ἔχων ὀλεθρέους ἀποφοράς· ἀλλ' οὗτός γε δείκνυται, οἱ δ' ἄνθρωποι οὐκέθ' οὕτω λέγονται. Αἰσχύλος δὲ συγγεῖ ἐν τῇ Νιόβῃ· φησὶ γὰρ ἐκεῖνη μνησθῆσεσθαι τῶν περὶ Τάνταλον „οἷς ἐν Ἰδαίῳ πατρὶς Αἰὼς πατρός σου βωμός ἐστι.“ καὶ πάλιν „Σίπυλον Ἰδαίαν ἀνὰ χθόνα.“ καὶ ὁ Τάνταλος λέγει „σπείρω δ' ἄρουραν θώδεχ' ἡμερῶν ὁδόν, Βερέκυντα χῶρον, ἐνθ' Ἀδραστείας ἔδος Ἰδῆ τε μυκηθμοῖσι καὶ βρουχῆμασι πρέκουσι μήλων, πᾶν δ' ἐρεχθεὶ πέδον.“ 25 30

Wissenschaftliche Ausgaben griechischer und lateinischer Schriftsteller

Im Verlage von

B. G. Teubner in Leipzig.

Sammlung wissenschaftlicher Commentare zu griechischen und römischen Schriftstellern.

- Sophokles Elektra. Von G. Kallias. geb. n. M 8.—, in Leinw.
geb. n. M 7.—
Lucret Buch III. Von R. Heinze. geb. n. M 4.—, in Leinw.
geb. n. M 5.—
Aetna. Von R. Sudhaus. geb. n. M 6.—, in Leinw. geb.
n. M 1.—

Kritische und kommentierte Ausgaben.

Neue Erscheinungen 1895—1896.

- Acta Apostolorum: n. Lössel.
Apollonius' von Kition illustrierter Kommentar zu der Hippo-
kratischen Schrift *apud Spiggen*. Herausgegeben von Her-
mann Schöna. Mit 21 Tafeln in Lichtdruck. 4 n. M 10.—
Aristophanis Equites. Rec. A. v. Valson. Ed. II cur. K. Zacher.
n. M 8.—
Estrachemachia, die Homerische, das Kares Figmae nebst Schollen
und Paraphrasen, hrg. von A. Ludwig. n. M 20.—
Euripidis Fabulae edd. R. Prinz et N. Wecklein.
Vol. I. P. IV: Elektra. n. M 3.— | Vol. I. P. VI: Helena. n. M 3.—
" I. V: Ikon. n. M 3.80. | " I. VII: Cyclops. n. M 1.20.
" II. I: Iphigonia Taurica. n. M 2.40.
[Lucan.] Acta Apostolorum n. L. ad Theophilum lib. alter. Sec.
formae quae vid. Romanum rec. Fr. Hirt. n. M 3.—
[—] Evangelium sec. Lucam n. L. ad Theoph. lib. prior. Sec.
formae quae vid. Romanum rec. Fr. Hirt. n. M 4.—
Miscellanea Tirocinia. A. d. Cod. Vat. Lat. Reg. Christ. 845
(fol. 10—114) hrg. v. W. Schmitz. Mit 32 Tafeln in Licht-
druck. 4. In Stappe. n. M 10.—
Pindari carmina proleg. et comp. instr. ed. W. Christ. n. M 14.—
Platonis Sophista ed. O. Apelt. n. M 5.60.
Statius' Silvae, herausg. u. erkl. v. Fr. Vollmer. n. M 16.—
Theophrasti Characteres, hrg. u. erkl. v. d. Philol. Gesellsch.
zu Leipzig. n. M 8.—
Theophrasti Historiae rec. C. Hude. Tom. I. n. M 10.—
Vergilii Aeneis, P., opera veterum rec. O. Ribbeck 4 voll. gr. 8.
Vol. I. Buc. et Georg. n. M 6.— | Vol. III. Aen. VII—XII n. M 7.20.
— II. Aen. I—VI n. M 7.20. | — IV. App. Verg. n. M 6.—

Unter der Presse und in Vorbereitung befinden sich:
Didascalias Apostolorum Latinae redditae fragmenta Veronesia
ed. R. Heuzer.

Fabulae Aesopicae edd. Kuhn et Hausrath.

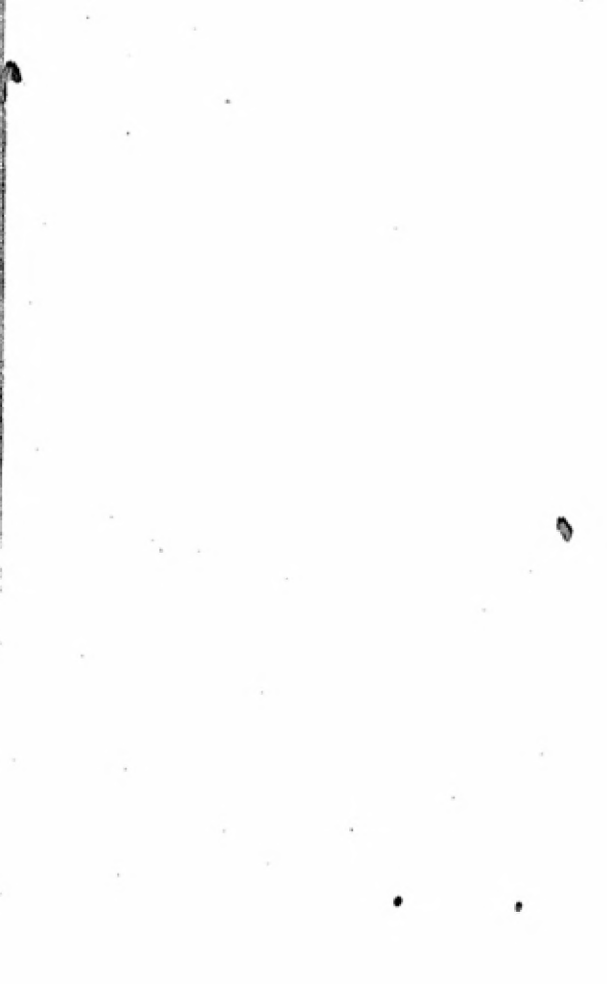
Historia Romana edd. O. Guntz et W. Kubijschek.

Bibliotheca Scriptorum Graecorum et Romanorum Teubneriana.

Neue Erscheinungen.

- Anthologia Latina* edd. Buecheler et Biese. P. II: Carm. epigr. conf. F. Buecheler. P. II. n. M 5.20.
— *lyrica* ed. Th. Bergk. Ed. IV cur. R. Müller(-O. Crusius). n. M 3.—
Apulei Metamorphoseon II. XI ed. v. d. Vliet. n. M 3.—
Aristoteli parva naturalia ed. W. Biehl. M 1.80.
Augustini, S. Aurelii, confessionum I. XIII rec. P. Knoll. M 2.70.
Babrii fabulae rec. O. Crusius. Acc. fab. doct. et iamb. roll. Ignatii al. tetrast. rec. O. F. Müller. Ed. mai. n. M 8.40.
— Ed. min. n. M 4.—
Bacchylidis carmina ed. F. Blass. n. M 2.40.
Caesaris commentarii rec. B. Kubler. Vol. III. I. B. Alex. B. Afr. Ed. mai. M 1.— Ed. min. M —.60. Vol. III. 2. B. Hesp. Fragmenta. Indices. M 1.60.
Cicerois opera ed. O. F. W. Mueller. Pars III. Epistulae. Vol. I. M 2.80. (= Nr. 19—22 & M —.90, Nr. 23 M —.60.)
— Vol. II. M 4.20. (= No. 24—27 & M 1.—, No. 28 M —.60.)
Eurididis opera edd. Heiberg et Menge. Vol. VI. VII. Ien. M 5.—
Eudocia, Proclus, Claudianus, Eriomyomachia ed. A. Ludwig. n. M 4.—
Firminius Maternus edd. W. Kroll et F. Skutsch. Fasc. I. n. M 4.—
Genialia elementa astronomiae rec. Manitius. n. M 8.—
Heronis Alexandrini opera. Vol. I. Pneumatica. Automata ed. W. Schmidt. [U. d. Pr.]
Hippocratis opera quae fer. omnia. Vol. I. rec. H. Kuchlewein. Proleg. consacr. Ilberg et Kuchlewein. n. M 6.—
Heraclii Flacci carmina rec. L. Müller. Ed. III. Ed. min. M —.75. Ed. mai. M 1.—
Iosephi opera rec. S. A. Naber. 6 voll. Vol. VI. (Schluß.) n. M 4.—
Iurisprudentialia antehadrianae quae supersunt ed. Bremer. P. I. n. M 5.—
Lactantius Placidus: s. Statius. Vol. III.
Lydi. Laurentii, I. de octentis et Calendaria Graeca omnia ed. O. Wachsmuth. Ed. II. n. M 6.—
Musci scriptores Graeci rec. O. Ianus. n. M 9.—
Mythographi Graeci. Vol. III. Fasc. I. Pseudo-Eratosthenis Catasterismi rec. A. Olivieri. n. M 1.20.
Palladii, Rutilli Tauri Aemiliani, opus agriculturae rec. J. C. Schmitt. n. M 5.20.
Patrum Nicaensium nomina graeco, latine, syriace, coptice, arabice, armenice edd. H. Gelzer, H. Hilgenfeld, O. Cuntz. n. M 6.—
Philoponi de opificio mundi II. VII rec. W. Reichardt. n. M 4.—
Pindari carmina rec. W. Christ. Ed. II. M 1.80.
Plini nat. hist. ed. C. Mayhoff. Voll. IV. V. Je n. M 6.—
Plutarchi Moralia rec. G. N. Bernardakis. Vol. VII. n. M 4.—
Ptolemaei, Cl. opera. Vol. I. Geographia ed. Heiberg. n. M 8.—
Statius, P. Papiniani. Vol. III. Statii Placidi commentarios rec. R. Jahnke. n. M 4.—

CATALOGUED.

cat.
near 26/5/78
2

"A book that is shut is but a block"

CENTRAL ARCHAEOLOGICAL LIBRARY

GOVT. OF INDIA
Department of Archaeology
NEW DELHI.

Please help us to keep the book
clean and moving.